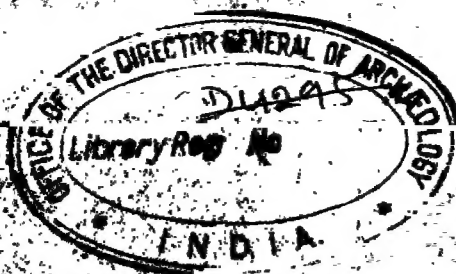




~~D 9-11-11~~



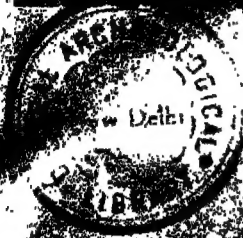




THE

A.N.
5286

KHULASATU-T-TA



BY

SUDAN RAI BHANDARI

OF BATALA

9520

EDITED BY

M. ZAFAR HASAN, B.A.,

ASSISTANT SUPERINTENDENT, ARCHAEOLOGICAL SURVEY

OF INDIA.

954.023

Prof. Zaf

DELHI

PRINTED AT J. & SONS PRESS

1918

Revised This Page printed at L. M. H. P. Press

to be had of Master Anwar Hassan, Sambleh

CENTRAL ANTHROPOLOGICAL

LIBRARY

Acc. No. 9523

Date 10.10.52

Call No. 954.02

Bha / Baf





INTRODUCTION.

Innumerable thanks to the glorious God, who, with the word "Kūn" (let it be) brought all the earthly and celestial creatures into existence, and infinite praises to him (the Prophet), who is endowed with excellent qualities, and in whose favour God said, "Had it not been for thy sake, I would not have created the earth and heaven."

The *Khulasat-ut-Tawarikh* was first brought to my notice by its references in *Asar-us-sanadid*, the well known book of Sir Sayyid Ahmad Khan on the Archaeology of Delhi. It was after a long search that I could procure a manuscript copy of it, and on perusal I found it so important and interesting that I conceived its publication highly desirable. I was, however, conscious of the difficulties to be met with in such an undertaking, and knew that its accomplishment was beyond my resources, but "When God intends a thing to be done He provides means for the same." I represented the matter to the Hon'ble Mr. W. M. Hailey, C.S.I., C.I.E., I.C.S., the Chief Commissioner, Delhi, who is well known for his keen interest in the history and literature of India, and submitted the manuscript for his examination. He listened to my requests with great concern, and encouraged me in the publication of the book with the promises of his valuable help. He was pleased to write a letter to Jaipur State asking the *Darbar* to permit me to use the manuscript copies of the book available in the State library. The reply received from the State was very favourable, but in the meantime I had the good fortune of securing a few other MSS., and so I did not deem it necessary to utilise the *Darbar's* liberality, in which case there was a likelihood of an interruption in the performance of my duties. I also communicated this proposal to Sir John Hubert Marshall, Kt., C.I.E., etc., Director General of Archaeology, who was then in Kashmir, and requested him to favour me with his help and advice. The reply from the latter officer was very encouraging, and last year when he visited Delhi on his winter tour he was pleased to examine all my MSS., and favoured me with valuable criticism and esteemable suggestions. I must admit, that without the sympathy and encouragement from both these gentlemen, I would not have entertained the idea of such an undertaking rather than accomplishing it. I take this opportunity to offer my most sincere thanks to them for the kindness they have ever shown to me, although I am conscious of my inability in giving a full expression to my sense of gratitude. *Verss.*

"May God reward them that they have helped those who had no friends or helpers."

It is most essential for editing an old book that it should be collated with various and different MSS., which are not supposed to have been transcribed from one and the same copy, and which should at the same time be old and correct. I had this principle in view, and by the grace of God was successful beyond expectation in my attempts, for I could procure five manuscript copies of this old and rare historical work. Different readings of these MSS. have, however, been copied in the foot-notes, while the text has been marked with the letter "و". Other historical works have also been referred to, and a list of them has been attached at the end of this introduction.

A brief description of the five manuscript copies, used in collation of this book, seems necessary for the information of the readers.

I. One of these MSS. has special distinction. The *Khulasat-ut-Tawarikh*, as it will be known hereafter, was written in the 40th year of the reign of Aurangzeb, and it goes down to the accession of this emperor and the account of his pursuit of Shah Shuja and Dara Shikoh. But it is strange that all the MSS., so far known to the historians, except the one under notice, contain at the end a brief account and the date of the death of Aurangzeb written abruptly in a few lines. Professor Dowson (*Elliot's History of India*, Vol. VIII., p. 5) in his review on the *Khulasat-ut-Tawarikh* has mentioned this fact, and he is of opinion that it is an insertion from a transcriber who added it in a very early copy, and later on it was repeated in the copies made therefrom. Three of my manuscripts also contain this insertion which I translate from No. II.

"At last after the management of affairs on the auspicious day of Friday, the 28th Zulqada of the year 1118 A. H., three hours after dawn, his majesty the king having paradise for his resting place filled the cup of his life (died) at the age of 91 years 17 days and 2 hours, the period of his reign being 50 years 2 months and 28 days. This event happened at the city of Ahmadnagar, in the Deccan."

It was this manuscript which was first obtained. It is written in *Shakasta* or running hand, and has been partly worm eaten, but it is complete and comparatively old and correct. Taking in view the fact

noted above I may say that it is most reliable of all the MSS. hitherto noticed by historians.

The style of its transcription is not without some interest; each of its pages has been divided into two parts which are written diagonally while at the centre and its upper and lower ends are two lines running cross-wise in the usual fashion. The number of the lines in each page range from 35 to 38. It contains 273 leaves of the size $11\frac{1}{2}$ " by $8\frac{1}{2}$ ". The first ten leaves of the original MS. seem to have been lost but subsequently copied and added. The ninth leaf is, however, to be found at the end among a few others, which do not form part of the real work, and thus there are only nine original leaves which are missing. The date of the MS. written at the end runs as follows.

"Finished on Sunday, the 9th Rabia II. of the first year of the reign of Muiz-ud-din Alamgir II., the king and champion of faith, corresponding to one thousand one hundred and sixty eight Hijra when one *ghari* had passed from the night. It (the book) is completed and my engagement with it is over. *Verse.*

O reader, do not be so angry with me if any mistake has been committed in the book."

This MS. belongs to me and was purchased at Delhi.

II. The second manuscript, written in *Nastaliq* characters, is in a well preserved condition. It contains 505 leaves, size 9" by 6" with 15 lines to a page. At the end is the following endorsement containing the date of the manuscript,

"This book, named *Khulasat-ut-Tawarikh*, written by *Munshi* of *Munshis*, Sujan Rai Bhandari, the resident of Batala, in the Province of the Panjab, was finished on Saturday, the 26th of the month of *Shaban* the year *circa* one thousand two hundred Hijra and the . . . year of the august reign of the emperor Abkar, son of His Majesty Shah Alam, the king champion of faith, and during the time of Maharaja Dhiraj Raj Rajindar Siri Savai Jagat Singh Bahadur in the town of Sawai Jaipur. *Verse.*

From him, who reads it, I am expectant of prayer, as I am a sinful creature.

Samwat Raja Vikramjit one thousand eight hundred and sixty four."

The transcriber seems to have been a *Hindu*, as he did not know the exact Hijra year. The year of the reign of the emperor Akbar Shah II. appears to have been omitted by oversight.

At the lower margin the number of leaves contained in the manuscript is written as follows.

"Total 63 juze (1 juz = 8 leaves) and one leaf."

This manuscript also belongs to me and was purchased at Lucknow.

III. The third manuscript is of 495 leaves, size $8\frac{1}{2}$ " by $5\frac{1}{2}$ " with 14 lines to a page. It is written in *Nastaliq* characters, but the date of transcription is obliterated. The endorsement from the transcriber at the end runs as follows.

"It (the book) is completed and my engagement is over. The book *Khulasat-ut-Tawarikh* was finished at noon on Friday, the 19th *Jamada I.*, the year"

This manuscript also belongs to me and was procured at Moradabad through my elder brother Maulvi Abrar Hasan.

IV. The fourth manuscript is written in *Nastaliq* characters. It is worm eaten but is complete. It is of 282 leaves, size $11\frac{1}{2}$ " by $7\frac{1}{2}$ " with 20 lines to a page. The endorsement at the end, which does not bear the date of transcription, runs as follows.

"The book *Khulasat-ut-Tawarikh* of *Munshi* of *Munshis* *Sujan Rai Bhandari*, the resident of *Batala*, who was accomplished in *Hindi*, *Persian* and *Sanskrit*, is finished."

This manuscript belongs to Sayyid Ahsan Shah, the *Rais* of *Sardhana*, District *Meerut*, and *Tahsildar* of *Gonda*, who evinced his great interest in the publication of this book by kindly lending me his manuscript, for which I am much indebted to him.

V. The fifth manuscript is incomplete and goes down only as far as the deposition of the emperor Shah Jahan (see page 490). The first three pages are also missing. The number of the existing leaves is 308 of the size $10\frac{1}{2}$ " by 6". The number of lines in a page is not fixed. In nearly first half of the book it contains 18 or 19 lines per page, but later on the number of the lines increases until it reaches to 24 or 25 to a page at the end. The manuscript is written in *Shakasta*. It belongs to the library of the St. Stephen's College, Delhi, and I am much obliged

to the college authorities particularly Maulvi Abdul Rahman, the Arabic professor, for permitting me to use it for the collation of the book.

Nothing is forthcoming about the author from the text, which does not contain even his name. The book begins with a long preface wherein the author has stated the reason for its compilation, its name and date, and has also given a long list of Persian and Sanskrit historical works, which supplied material for it, but he has been contented with mentioning only so much about himself, that since his age of discretion he had been in the service of the nobles and officers, who were entrusted with the management of the state, in the capacity of a *Munshi* or scribe of letters (*vide* page 6). The transcribers have, however, given his name as Sujan Rai Bhandari of Batala in the endorsements at the end of manuscripts. Nos. II., III., and IV. Professor Dowson (*Elliot's History of India*, Volume VIII., page 5) has read this name as Subhan Rai and Batala as Patyala. As the date of composition is recorded not only in *Hijra* and *Jalus* years of Aurangzeb but also in various other *Hindu* eras, it may be presumed that the book was written by a *Hindu*. It is, however, an admitted fact that the author of this work was Sujan Rai of Batala. Now the point at issue is as to why he preferred to conceal his name, although he ought to have given it in the preface according to the usual practice. Apparently it seems that Sujan Rai was only an ordinary and unknown person, who could not expect that his name would add to the popularity of his production, nor does he appear to have desired any fame or honour by it. His object, on the other hand, was evidently to express the truth which is the ideal of a historian. Under these circumstances we can conclude that his statement is mostly unbiased and based on facts, particularly in the case of the accounts of the reign of Aurangzeb, of which he might be conceived an eye witness.

The *Khulasat-ut-Tawarikh* was written in the 40th year of the reign of Aurangzeb, corresponding to 1107 A. H. (1695-6 A. D.), and the author spent some two years in its compilation. It is chiefly a history of Delhi, wherein the narrative of all its *rajahs* and *sultans* has been related from the very beginning of its foundation in the time of Judhishtar until the period when this book was written. Other monarchies have also been briefly dealt with at the time of their final absorption in the *Mughal* empire.

It is written in elegant Persian, replenished with metaphors and quotations of appropriate verses. As regards the subject matter the book may be divided into three parts.

Part I.—The geography of India during the reign of the emperor Aurangzeb.

Part II.—The history of the rajas of India from the time of Raja Judhishtar Pandu to the reign of Rai Pithura, better known as Raja Pirthiraj.

Part III.—The history of the Muhammadan emperors from the time of Nasir-ud-din Subuktigin until the reign of the emperor Aurangzeb.

The first part is the most valuable portion of the work. It begins with a description of Hindustan, its products and inhabitants, and proceeds with an account of its geography as known during the reign of Aurangzeb. The 18 *Subas*, into which the *Mughal* empire was then divided, have been treated separately at some length, with the description of their chief towns, manufactures, interesting localities and buildings and the courses of rivers. It also enumerates the *Sarkars* and *Muhals* of these *Subas* and gives their revenue returns supplementing the *Ain Akbari* with new and original information. The account of the Panjab, particularly that of Lahore and the Sarkar of Batala, to which the author belonged, deserves especial mention, containing very minute detail based on his personal knowledge.

The second part, which comprises the narrative of the *rajas* of India, especially the rulers of Delhi, giving a list of their names and a short account and the period of their reigns, has its own importance. This is perhaps the first published Persian work, which deals with the early history of India, although the events of this period are generally of legendary nature.

The third part also is not without some interest. A greater portion of it has been borrowed from other historical works, a list of which has been given in the preface, but the copious account of the contest between Aurangzeb and his brothers supplies some additional information, and may be considered as reliable on the ground that it was written on the personal information of the author. *Kulavat-ut-Tawarikh* is probably the first ancient published history, wherein the narrative of the Muhammadan emperors has been written by a Hindu. As there are reasons to believe that it was not composed under the court influence, it may be considered as the best source of information to the students of history, indicating the opinion of a Hindu historian some 250 years hence about the Muhammadan emperors and particularly his contemporary emperor Aurangzeb.

Apparently it does not seem difficult to publish an old manuscript, but those who have an experience of it know the

Apology. difficulties to be met with in the acquisition of various manuscripts, perusal of bad handwriting and correction of clerical mistakes, when the transcribers of ancient times were not bound to give dots and *markaz*. The time and patience required for reading several manuscripts hardly needs any comment, specially when the editor undertook to do it during his leisure hours. I fully realize that the magnitude of work was beyond my individual labour, and its accomplishment would have been almost impossible, especially when five different manuscript copies have been used in the collation of this book, had there not been the valuable assistance of my relatives and friends who have a taste for history. I therefore feel it my duty to express my thanks individually to them. My best thanks are due to Pir Wilayet Shah, B.A., B.T., Assistant Master, Anglo Arabic High School, Delhi, and Maulvi Ashfaq Ali, Munshi to the Superintendent, Muhammadan and British Monuments, Northern Circle, for their valuable assistance, and I also acknowledge my indebtedness to my brothers Hafiz Muhammad Hasan, B.A., Maqbul Hasan, Fazal Hasan and Bashir Ahmad Hashmi, who assisted me in comparing the manuscripts, reading proofs and preparing index. I should not omit to mention the name of my revered father Maulvi Shariat Ullah, and my elder brother Maulvi Abrar Hasan, Secretary, Hewett Muslim High School, Moradabad, who by their vast learning and sagacity solved many difficulties for me. The fact is that it was the wish of the Providence to get this book published through my efforts, otherwise I do not feel myself in any way equal to the task.

I began to work upon the book in the month of June 1917. Although the correction of the manuscript did not take much time, and it was expected that it would be out of the press by the end of that year, yet some unforeseen and extraordinary difficulties had to be encountered in printing, disappointing me many times in its very publication. Owing to these reasons I express with regret that it could not be printed so nicely as desired, and mistakes which are inseparable from lithograph crept in, notwithstanding that no pain was spared in proof reading. It is, however, expected that the readers would take into consideration my difficulties, and overlook the defects in the publication.

DELHI,
11th August, 1918. }

ZAFAR HASAN, B.A.

بیرون خالق اکبر

خلاصۃ الترویج

مستند

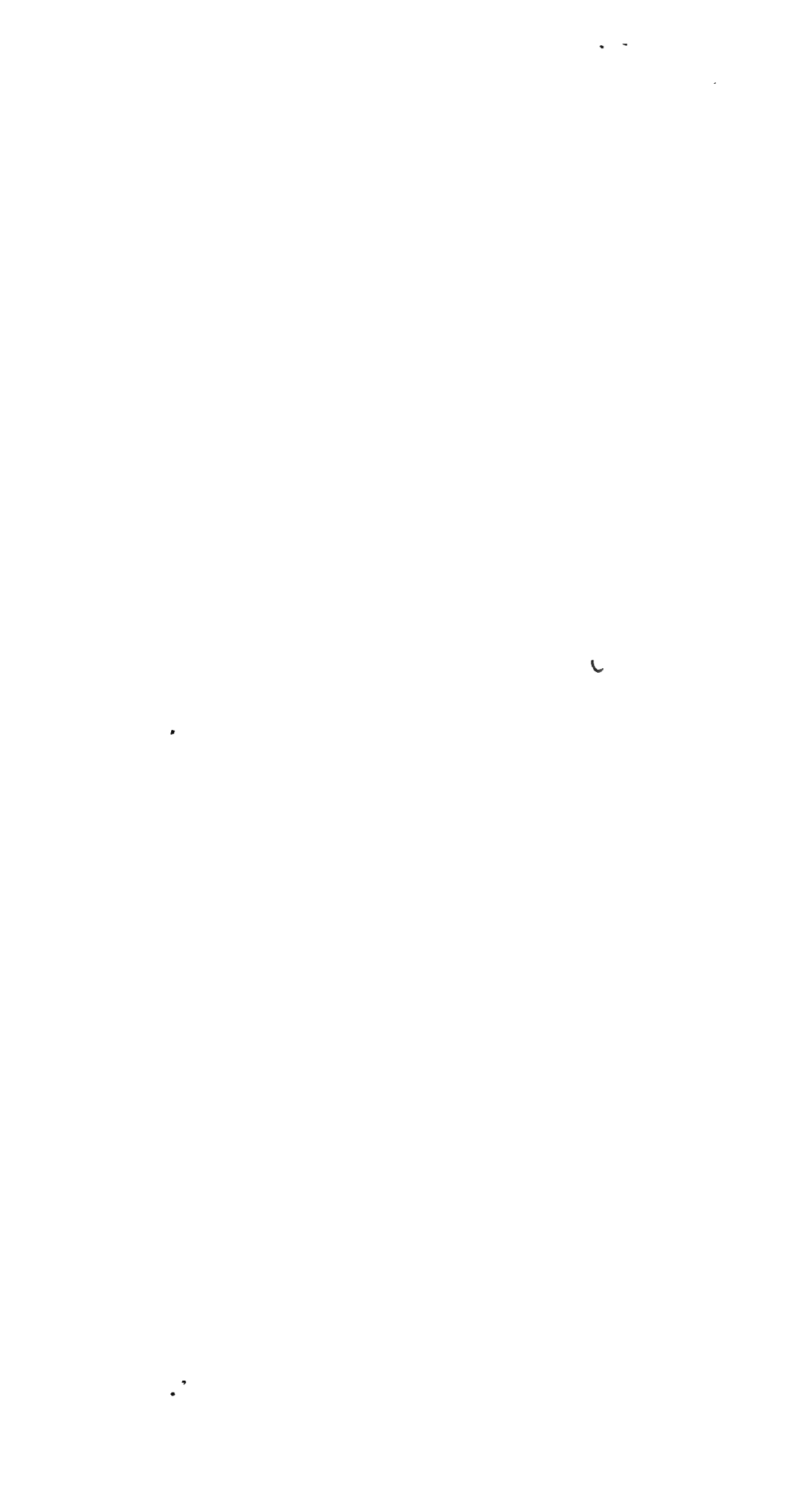


تصحیح

احمد علیا و ظفر حسن بی اے اسٹیت پریپرٹ کراچی

۱۹۶۸ء

دین محمدی پبلیشرز



[illegible][illegible]

اور ان اچھے غریزہ مندوں کو یہ کہہ تحریر ہے کہ یہاں ہے۔ اس کا افسوس کہ ان غریزہ مندوں کے ہر
 میں اس کی کتاب کے تحت پر ذیل کی عبارت میں اسے کتابت مرجع ہے۔

و در این روز و در این وقت از این عالم گیر شاهی پادشاه قاضی مطابق ستم کینزد و کیست
و شهادت و شرف بخیر و در این وقت از این عالم گیر شاهی پادشاه قاضی مطابق ستم کینزد و کیست

تاریخ و کتب و نظام و شکر و ...

کتاب در بیان فضیلت و مناقب ائمه و اولاد ائمه علیهم السلام و در بیان فضیلت و مناقب ائمه و اولاد ائمه علیهم السلام

وہم ہنوز فزیر غمات تھیں کہ افسوس یہ حالت چمن مالت میں ہے۔ لگاؤ اور دلدادہ تھی کہ وہ
میرا کچھ اندر مرفوس ہوا۔ مگر اس حالت پر یہ بات ہو کہ وہ کچھ دلالت تحریر ہو جائے۔

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
بكتابه العزيز

ز آنکه من بند گنهارم

[illegible]

میں نے اس کا جواب دیا کہ میں نے اس کو نہیں دیکھا ہے۔

ویندازد و بگوید که این کتاب را در روزی که من در این دنیا بودم
در این کتابخانه پیدا کردم و این کتاب را در این کتابخانه پیدا کردم

[illegible]

بروز جمعه بیست و دوم پیرانیام فرمود

مختلف ہوتا ہے۔ خاص طور پر قابل ذکر پنجاب کا جغرافیہ ہے اور اس میں ہی صوبہ لاہور اور صنف کے وطن پرگنہ بالا کا جو بیشتر مصنف کی فانی واقفیت پر مبنی ہے۔

حصہ دوم پر بھی خاص اہمیت رکھتا ہے۔ اس میں راجگان ہند اور بالخصوص مکران کی جگہ کے نام کے از حد حکومت اور مختصر حالات سلطنت مندرج ہیں یہ غالباً فارسی کی پہلی شائع شدہ تاریخ ہے جو قدیم تاریخ ہند پر روشنی ڈالتی ہے اگرچہ اس زمانہ کے واقعات عموماً قصہ و کہانی سے زیادہ وقت نہیں رکھتے۔

ب۔ حصہ سوم بھی دیکھی سے خالی نہیں اس میں بیشتر واقعات تو دیگر تاریخ سے جن کی فہرست مصنف نے دینا چاہی ہوئی ہے انہیں لکھ کر دیے گئے ہیں لیکن شہنشاہ اورنگ زیب اور اس کے بیٹوں کی باہم خانہ جنگی کے لحاظ حالات سے معلومات میں اضافہ ہوتا ہے اور نیز مصنف کے ذہنی قوت کی بظاہر وہ مستند تصویر میں خلاصہ التواریخ غالباً پہلی قدیمی تاریخ ہے جس میں بادشاہان اسلام کے حالات ایک ہندو کے قلم سے تحریر ہوئے ہیں اور جناب زیوطین سے آراستہ ہے کہ شاید یقیناً تاریخ کے سامنے پیش ہوتی ہے۔ چونکہ یہ امر یقیناً ہے کہ یہ کتاب بادشاہ وقت کے زیر اثر تحریر نہیں ہوئی اس لئے اس نظر کے لیے وہ بہترین ذریعہ معلومات ہوگی اور نیز اس سے یہ پتہ چلے گا کہ اب سے دو صدیوں پہلے ایک ہندو مورخ کی بادشاہان اسلام اور خصوصاً اپنے ہم عصر بادشاہ اورنگ زیب کے متعلق کیا بات تھی۔

بہدخت [بادی النظر میں کسی پرانی کتاب کا شائع کرنا کچھ نیا وہ دشوار معلوم نہیں ہوتا اگرچہ یہ محتاج اس کام کو کا حقہ انجام دیا ہے و لدون وقتوں سے پنجابی آگاہ ہیں جو نقد و سخن کے حصول کے لئے بدخط تحریرات کے پڑھنے اور غلط کتابت کی تصحیح کرنے بالخصوص ناموں کی تحقیق و محنت میں پیش آتی ہیں۔ جبکہ پرانے زمانہ کے کاتب نقطوں اور مرکوزیہ کی پابندی سے ہی تھے۔ مختلف نسخوں کے مقابلہ کرنے میں جو محنت اور وقت درکار ہوتا ہے وہ محتاج بیان نہیں خصوصاً جیکہ ڈیٹر نے اس کام کو محض شوقیہ اور اداس وقت میں انجام دیا ہو جو اس کے فرائض منصبی اور اپنے کے بعد خانی و جسمانی آرام و سائیل کے لیے ملتا ہے۔ سچے اس امر کا کلی احساس ہے کہ یہ کام میری تنہا محنت اور کوشش کے کسی طرح انجام نہیں پاسکتا تھا اگر میرے اعدا و احباب جن میں کہ تاریخی مذاق خواہ طبعی یا میری محبت سے پیدا ہو گیا ہے میرا ہمتا اس میں نہ بٹاتے بالخصوص جیکہ یہ کتاب پانچ مختلف علمی نسخوں کے مقابلہ کے بعد شائع ہو رہی ہے۔ اس لیے میرا فرض ہے کہ جن اعدا و احباب نے میری اس کام میں

بہت ہے کہ اوس نے اپنا نام پر وہ خفا میں کیوں لکھا۔ دراصل ایک عام رواج کے مطابق دیباچہ میں اس کا
 اظہار ضروری تھا ظاہر اس کی وجہ یہ معلوم ہوتی ہے کہ سجان رائے محض ایک سہمی ہوئی اور غیر موزون
 شخص تھا جو کہ اپنے اظہار نام سے یہ امید ہو سکتی تھی کہ اوس کی تصنیف یا تالیف کی کچھ قدر وقعت
 بڑھ جاتی اور نیز یہ کہ اوس کو جو داس سے حصول شہرت و عزت و نظر رفتی ملے گا اس کا مقصد و محض لہا
 حقیقت حال تھا جو ایک موصی کا نصب العین ہونا چاہئے۔ ان امور کو پیش نظر رکھ کر یہ نتیجہ حاصل
 کئے ہیں کہ اوس کے بیانات بیشتر رطب و یابس سے پاک اور میل و اقاقات پر مبنی ہونگے۔

پادشاہ اورنگ زیب کے زمانہ کے حالات جبکہ وہ اکثر واقعات کا خود شاہد تصور ہے۔
نثر کتاب خلاصہ التاریخ سلطنت علیہ اس اورنگ زیب مطابق سنہ ۱۰۷۱ ہجری و ۱۶۶۰ء میں تحریر ہوئی
 اور مصنف نے دو سال اوس کی تالیف و ترتیب میں صرف کی۔ یہ کتاب مختصر میں لکھا گیا ہے جس میں
 حق و باطل کے امتزاج کے قیام یعنی زمانہ بدو شتر سے کا وقت تحریر کتاب کل راجگان و سلطانین کا
 حال و احوال درج ہے۔ دیگر سلطنتوں کا ذکر بھی اوس موقع پر جبکہ وہ مفتوح ہو کر سلطنت کر رہے
 ہیں ان میں بالعموم کیا گیا ہے۔ مصنف نے کتاب مذکور کو پاکیزہ و روشن عبارت میں لکھا ہے
 اور اعتبارات و کلیات و اشعار بر محل و موقع سے اس کو زیب و زینت دی ہے۔

حاصل جبر خفیہ سلطنت ہند براہ سلطنت شہشاہ اورنگ زیب

حصہ دوم حالات راجگان ہند من ابتداء سلطنت راجہ جہد شتر پانڈو تا زمانہ سلطنت
 شاہ جہاں دوم و احوال و حالات شاہان اسلام از زمانہ سلطنت ناصر الدین چنگیز تا زمانہ پادشاہ
 اورنگ زیب۔

حصہ اول جزئیات زمانہ قابل مذکور ہے جس میں ہندوستان کا جزائیہ زمانہ شہشاہ اورنگ زیب
 اوس کا بیٹا اور احوال و حالات سلطنت کے شروع سے اور نیز بنگالہ و بھارت کے چھوٹے
 حکمرانوں میں سے ہر ایک کو براہ بیان جداگانہ شرح و بسط کے ساتھ تحریر ہے۔ اوس کے
 خاص خاص ظہور و کسب مقامات و خدمات اور ان کے معصومات اور نیز مقامات و کیا کیا
 معصومات نے اسی پر کتنا اثر کیا ہے بلکہ ہر شے کے سرکار اور حالات کے نام و نشان کے
 تحریر میں لایا ہے۔ گویا کہ یہ حصہ آئین اکبری کا ایک ضمیمہ ہے جس سے اوس میں جدید معلومات کا

فهرست تواریخ که حواله آنها در کتاب شده

- ۱- کتب نامیه مصنف شیخ ابوالفضل علای مطبوعه ایشیاک سوسائتی بنگاله ۱۸۸۶-۱۸۸۷
- ۲- اقبال نامه جهانگیری مصنف معتمد خان بخشی جهانگیر بادشاه مطبوعه کلک ۱۸۶۵
- ۳- آئین کبیری مصنف شیخ ابوالفضل علای مطبوعه ایشیاک سوسائتی بنگاله ۱۸۸۶-۱۸۸۷
- ۴- تاریخ فرشته مصنف ملا محمد قاسم هندو شاه مطبوعه ذل کشور برین مطبوعه کلک ۱۸۹۶-۱۸۹۷
- ۵- تاریخ فیروزشاهی مصنف شمس سراج عقیف مطبوعه ایشیاک سوسائتی بنگاله ۱۸۷۲
- ۶- تاریخ فیروزشاهی مصنف ضیاء الدین المعروف ضیاء برنی مطبوعه ایشیاک سوسائتی بنگاله ۱۸۶۲
- ۷- تاریخ هند مولف سراج ایم ایلیٹ صاحب مطبوعه ژنبرگینی لندن ۱۸۶۶-۱۸۶۷ (انگریزی)
- ۸- توذک جهانگیری مطبوعه علیگده ۱۸۶۲
- ۹- تیمور نامه مصنف مولانا عبد الشداتی دکنی
- ۱۰- شاه جهان نامه مصنف ملا محمد امین قزوینی دکنی

فهرست مضامین کتاب خلاصه التواریخ

صفحات

ادکار

۱۰۰	در بیان خاصان و درگاه ایزدی و تقریف آفریننده عالم
۱۰۱	در بیان تألیف این نامه مسی بخلاصه التواریخ
۱۰۲	در تقریف و توصیف کشور هندوستان جنت نشان
۱۰۳	در بیان شان هند
۱۰۴	صوبه دار الخلافت شاهیجهان آباد
۱۰۵	صوبه مستقر الخلافه اکبریه
۱۰۶	صوبه وسیده فیضیه آباد
۱۰۷	صوبه اود
۱۰۸	صوبه بهار عرف پتینه
۱۰۹	صوبه عمده بنگاله
۱۱۰	صوبه عشرت سرشت اودیله
۱۱۱	صوبه خجسته بنیاد اودنگلو آباد
۱۱۲	صوبه بهار
۱۱۳	صوبه خاندیس
۱۱۴	صوبه مالوه
۱۱۵	صوبه دارانچیر اجبیه
۱۱۶	صوبه دارالبرکات گجرات
۱۱۷	صوبه قندهار
۱۱۸	صوبه دارالامان ولسان
۱۱۹	صوبه دارالسلطنت لاهور
۱۲۰	صوبه دلی پندیر کشمیر
۱۲۱	صوبه دارالملک کابل
۱۲۲	احمال مسلمانان و ایان هندوستان از ابتدا تا راجه بدشهر پاندره ان
۱۲۳	راجا هرچم که از درویشی به پادشاهی رسید
۱۲۴	راجا دیو سینگ که از بنگاله آمده سرور آبی که دید
۱۲۵	راجا دیو سینگ که کوی

۱۳- طبقات اکبری مصنفه مولانا نظام الدین احمد مطبوعه نول کشور پریس لکھنؤ ۱۸۶۵ء

۱۴- طبقات ناصری مصنفه ابو عمر منہاج الدین عثمان مطبوعه ایشیا نمک سوسائٹی
بنگالہ ۱۸۶۴ء

۱۵- ظفر نامہ مولانا شرف الدین علی یزدی مطبوعه ایشیا نمک
سوسائٹی بنگالہ ۱۸۸۶-۱۸۸۸ء

۱۶- مالگیریہ مصنفه منشی محمد کاظم مطبوعه ایشیا نمک سوسائٹی بنگالہ ۱۸۶۵ء

۱۷- فتوحات فیروز شاہی مصنفه شہنشاہ فیروز شاہ دہلی
۱۵۱۹-۱۵۲۵ء
۱۸- تاریخ الامم المفلوۃ ژاوب مصفاۃ الدولہ شاہ تراز خان مطبوعه ایشیا نمک
سوسائٹی بنگالہ ۱۸۸۸-۱۸۹۱ء

۱۹- تاریخ مالگیریہ مصنفه محمد سائے مستعد خان مطبوعه ایشیا نمک سوسائٹی بنگالہ ۱۸۶۱ء

۲۰- مفتاح التواریخ مصنفه طاس ولیم بیل صاحب مطبوعه نول کشور پریس لکھنؤ ۱۸۶۲ء
۲۱- منتخب المصنفات مصنفه محمد نظام خان الخاں صاحب بہ خان خان نظام الملکی مطبوعه
ایشیا نمک سوسائٹی بنگالہ ۱۸۶۹-۱۸۷۲ء

۲۲- منتخب التواریخ مصنفه محمد القادر بن ملک شاہ باری مطبوعه بنگالہ پریس
۱۸۶۹-۱۸۷۲ء

۲۳- منتخب التواریخ مصنفه محمد القادر بن ملک شاہ باری مطبوعه بنگالہ پریس
۱۸۶۹-۱۸۷۲ء

۲۴- منتخب التواریخ مصنفه محمد القادر بن ملک شاہ باری مطبوعه بنگالہ پریس
۱۸۶۹-۱۸۷۲ء

۲۶۵	سلطان علاء الدین بن سلطان محمد شاه
۲۶۶	سلطان بهلول لودھی
۲۶۷	سلطان شکر رلودھی
۲۶۸	سلطان احمد اکبر رلودھی
۲۶۹	نصیر الدین محمد بابر بادشاہ
۲۷۰	سلطان قطب الدین عرف رائے سمر لکھ
۲۷۱	سلطان حسین بن سلطان قطب الدین
۲۷۲	سلطان محمود بن فیروز شاه بن سلطان حسین
۲۷۳	سلطان حسین بن سلطان محمود
۲۷۴	بہر شاه حسین ارغون
۲۷۵	نصیر الدین محمد ہمایوں بادشاہ
۲۷۶	غیر شاہ سید
۲۷۷	سلطان شاہ المشور سلیم شاه
۲۷۸	غیر شاہ بن اسلام شاہ
۲۷۹	سلطان محمد عادل عرف مبارز خان
۲۸۰	آدم ہمایوں بادشاہ تغیر ہندوستان فتح برافغانان رحلت نمودن تخت ہندوستان
۲۸۱	ابوالفضل جلال الدین محمد اکبر بادشاہ
۲۸۲	در بیان آمدن ہمدان بقلل بقصد محاربہ باخاقان زہن و دستگیر گردیدن و فتح سپین بولد
۲۸۳	در بیان فتح قلعہ ہکوت و اخراج سلطان ہکوت و انقلع ہندوستان و فتح ہندوستان
۲۸۴	در بیان بے اعتدالی بے خانخانان بہر مخان و اخراج او از مالک و فتح ہندوستان
۲۸۵	در بیان تسخیر ولایت ہمدان
۲۸۶	در بیان تسخیر ولایت گھران
۲۸۷	در بیان رسیدن زخم بھضرت بادشاہ
۲۸۸	در بیان کشتہ شدن شاه ابوالمعالی
۲۸۹	در بیان ولایت گدہ کہ انرا گندہ والہ گویند
۲۹۰	در بیان تعمیر قلعہ اکبر آباد
۲۹۱	در بیان فتح علی قلی خان و بہادر خان
۲۹۲	در بیان شور مل میوزانیان و تخریب و تخریب آنها و تسخیر ولایت گھران
۲۹۳	در بیان روانہ شدن خان اعظم بکے مسئلہ
۲۹۴	در بیان تسخیر قلعہ چمند

1651

104

14

191

170

142

11
12

1

17



10

11

1

1

7

7

for

W



صفحات

ادکار

- ۴۳۹- در بیان ولایت حضرت خاقان زمان
 ۴۴۱- ابو المنظر نور الدین محمد جهانگیر بادشاہ
 ۴۴۲- در بیان بنی شاہزادہ سلطان خسرو
 ۴۴۵- توجہ موکب والا بسیر کامل بعضی سوانح بدائع دہن منزل علی مسجد عینہ
 ۴۴۷- بیان در آمدن نور جہان بیگم زوجہ شیر افغن خان بحرم سراے قدی
 ۴۵۰- در بیان باز آمدن خان عالم از اپنی گری ایران
 ۴۵۱- نہضت موکب والای مقدس بسیر و شکار گجرات احمد آباد
 ۴۵۲- ولادت با سعادت سلطان محمد اورنگ زیب پسر بادشاہزادہ سلطان محمد
 ۴۵۳- در بیان مقرر کردن منار و چادر و درختان در شاہزادہ و عمارات جہانگیر آباد و لاہور
 ۴۵۴- در بیان تفریبات و مذمت تنہا گوشتن آن بموجب حکم والا
 ۴۵۷- در بیان بعضی از سوانح بدائع
 ۴۵۸- رسیدن جامعہ بازیگران بنگالہ بحضور مقدس تماشای انواع حیرت افزای
 ۴۶۲- در بیان تغیر قلمہ کا نگرہ
 ۴۶۷- نہضت موکب والا بعد بسیر کا نگرہ بحرہ و کشتایہ شیر
 ۴۶۹- در بیان بنی بادشاہزادہ شاہ جہان
 ۴۷۲- در بیان رسیدن مہابت خان و حضور اشرف قدس مصدک ستاخی گردین آصف خان

قید کردن

- ۴۸۰- در بیان ملت نمودن حضرت خاقان زمان (سلطان جہانگیر)
 ۴۸۳- ابو المنظر شہاب الدین محمد شاہ جہان بادشاہ غازی صاحبقران ثانی
 ۴۹۱- ابو المنظر محمدی الدین اورنگ زیب مالگیر بادشاہ
 ۴۹۴- در بیان جنگ خدیو آفاق بہاراجہ جوہن سنگہ فتح و نصرت یافتن
 ۴۹۸- در بیان ماجرای احوال دارا شکوہ
 ۵۰۰- در بیان محاربہ خدیو گیہان باداراشکوہ و لوای فتح برافراختن
 ۵۱۰- در بیان قید گردیدن بادشاہزادہ محمد مراد بخش
 ۵۱۱- در بیان بقیہ ماجرای احوال دارا شکوہ
 ۵۱۳- در بیان ماجرای سلیمان شکوہ و لغت بزرگ دارا شکوہ

صفحات

ادکار

- در بیان معاف کردن حبس‌زید و طریق صلح کن عورتیون - ۳۴۵
 در بیان انتساب حضرت خاقان زمان بر اچاس و رؤسای هندوستان - ۳۴۶
 و ملاوت شاهزاده سلطان سلیم بنی جهانگیر بادشاه و رفتن خاقان زمان پیاده با جمیع یاقای نذر - ۳۴۷
 از و داج شاهزاده سلطان سلیم با صبیحه موده راجه و ملاوت سلطان خرم بنی شاهجهان - ۳۴۸
 در بیان سواران بدایع که در زمان آنحضرت بوجود آمده - ۳۴۹
 در بیان تحیر ولایت پشته و بنگال - ۳۵۰
 در بیان بنی محمد یکم میرزا برادر بادشاه خاقان زمان - ۳۵۱
 در بیان کشته شدن راجه دانشور بمیرزا - ۳۵۲
 در بیان رسیدن میرزا سلیمان والی بدخشان در حضور پرنور و تفرقه در بدخشان - ۳۵۳
 در بیان تحیر ولایت و لکثای کشمیر جنت تاثیر - ۳۵۴
 در بیان رحلت راجه نوذر مل دیوان اعلی - ۳۵۵
 در بیان موبک مقدس مرتبه دوم بمیر کشمیر بے نظیر - ۳۵۶
 در بیان موبک والا بمیر کشمیر جنت تاثیر مرتبه سوم - ۳۵۷
 در بیان مقرر گردیدن پرنسدر گجرات و امن آباد - ۳۵۸
 در بیان تحیر ولایت اولیه - ۳۵۹
 در بیان تحیر ولایت قندهار - ۳۶۰
 در بیان تحیر مالک قندهار و آمدن جانی بیگ - ۳۶۱
 در بیان تحیر ولایت بکر - ۳۶۲
 در بیان تادیب زمینداران که به سلطان پنجاب - ۳۶۳
 در بیان جشن و دلالت - ۳۶۴
 در بیان رحلت خان سین و عرفی کشمیر از بی کشمیر - ۳۶۵
 در بیان رحلت و مرگ شدن ملک باور هم اطراف و کن - ۳۶۶
 در بیان موبک مقدس از لاهور بجانب و کن - ۳۶۷
 در بیان تحیر قلمه کشمیر و ولایت احمد نگر - ۳۶۸
 در بیان خانیه - ۳۶۹
 در بیان ملک حاکم ولایت گولکنده - ۳۷۰
 در بیان ملک حاکم ولایت احمد نگر - ۳۷۱
 در بیان کشته شدن سلطان سلیم بنی شاهجهان - ۳۷۲
 در بیان بنی شاهزاده سلیم خلف بزرگ - ۳۷۳
 در بیان رحلت شاهزاده سلطان و انیل - ۳۷۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقاش نگارخانه کایات و مصور کارگاه ملکوت چون آفتقنان کرد که صور پیرائے عجایب ابداء و
 چهره برای غرایب اختراع گردد و بوحادث ارادی اربعه عناصر را با وجود تضاد فطری و مخالفت طبعی با هم
 امتزاج و اختلاط داده برنگ امیزی ارادت کبریا و من انگیزی کلک قضا انواع نقوش غریبه و
 اشکال عجیبه بر مرقع مکنون نگاشت و کشفیه متنوعه و متعل مختلفه را بر زرنگ کون نقش بست
 یعنی بقدرت ابدائی و منفعت اختراعی که با کون خلقت و رنگارنگ آفرینش از مکامن خفا بنصه
 شهود و مانع طلب مردم بصره وجود او و مدائن را اشراف المخلوقات و اعظم الموجودات مشاهد باریع
 صنایع و مظاهر شریعت بطایف خویش فرموده و بنایات نمایان و مخططات شایان با صوره بینائی
 شکر فکار بهائے جهان و سامکشت نوای نیک سازه پهای جهانیان و شامه کامیابی شایم عطیه
 و ذایقه چاشنی گیرای لذایذ اندیشه و لامسکشناسای سرو و گرم و دانه سخت و نرم گرامت
 کرد و بکلیدی و دو دندان زبان قفل از گنجینه باطنش بر کشود و شعل دانش و عقل در شبستان
 ضمیرش بر افروخت تا بوسیله جمیده ایقه و تائیدات و تنذیرات بر شرایع و کواکب انسیه
 و سایر سرایر کونی سلایع آفتابی بطلب اصلی و مقصد حقیقی که عبارت از حقیقت و معرفت الهی
 بود و یا مشغولان در و بکستیاری آن بر تبه والا و در جلال انسان کامل غایز تواند شد مشغول
 و ضلالت و چون که کتاب آسمانی با تو بگیریم که چرا آسمان را
 تلمش شناسای او بی بری که بر مقصد و بدست آدمی
 و بیدار و بیدار است

صفات

اذکار

در بیان جلوس حضرت خدیو جهان داورنگ نریب بر اورنگ خلافت جهانگشای ۵۱۶
 در بیان نهضت موکب مقدس بدفع داراشکوه بجانب ولایت پنجاب ۱۹
 در بیان فرار داراشکوه از لامور بجانب لمان بجلت تمام ۵۲۱
 در بیان نهضت موکب مقدس بجانب لمان بتعاقب داراشکوه ۵۲۲
 در بیان معاودت موکب مقدس از لمان بجانب شاه جهان آباد بدفع شورش شجاع ۵۲۳
 در بیان جشن فزین حضرت خدیو گیهان خداوند جهان ۵۲۶
 در بیان ماجرای محال پادشاه مزاده محمد شجاع و توجیه موکب الابدیع ۵۲۹
 در بیان شرح شوی هاراجه حیونیت جنگ در جنگ حضرت حبیبو گیهان ۵۳۰
 بحد شجاع صاییت فتح بر نیراضق و فرار محمد شجاع از صحرای کاکر ۵۳۱
 در بیان یقین حقیقت تعاقب افواج قاهره و آمدن داراشکوه از سمت بجانب بکرت ۵۳۸



۵۴۳
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

پرستی و دره نمون راه خدا شناسی گشت و بکشت آبی در کتاب و کلام معجز فرجام او هزاران میمنت
و برکت بنظر میو است که بعد رطوبتش نیز طوایف انام پیروی و متابعت از دست نداده از
کار تمام تائیش و مکار اعجاز کراستش محض سعادت و معین عبادت میدانند از بجا است
که هر فرقه مذموب خود را از واردات و نگاه الوهیت و اداهر بارگاه ربوبیت تصور نموده اند
و بهار دینی دل و گلو بند بر گردن جان می اندازند و دین و دکن و گمان محض ترنات پنداشته
رحمت ایزدی مخصوص بنگار خود منسوب میسازند و اندای مخالفت کیش و اهراسه آیین خویش
استر ضلالت ایزد توانای انگارنداری این سجایای ماسیان هر گروه است که پی بطلب اصلی نمرد
تقصب را عبادت می پندارند اما خاصان هر طایفه که از لعه افکار عرفان شبستان ضحیر ایشان
روشن گردیده و رایحه معرفت بشام جان شان در رسیده رحمت^{۱۲} و ماسعه جهان آفرین مخصوص
بقوی تصور نموده به سان لعان مهرنیر و فیضان مطهر فیض بخش جمیع طوایف تصور میکنند
از تقصب و قنند بر کران بوده با دوست هم رنگ و با دشمن بی جنگ زیست بینایند و دان اتفاق
دارند که سرگروه هر گروه از تائیس است ایزدی و ممدیات صمدی خالی نیست دیدارند که
از تلون حکمت آبی و تنوع قدرتهای نامتناهی است که با این همه ظهور و آشکارای جلیبای چند بر روی
معرفت و شناسایی خویش تعبیه ساخته طبقات خلایق را و دستا قشات مذموب و مباحشات
مشارب انداخته طیت

در حیرتم که دشمنی کفر و دین چرا محبت از یک چراغ کعبه و بجا شد و حسن است
الحاصل هر یک از قاطعه سالاران هر فریق و مشغله داران هر طریق بمقتضای روشندلی و صفای
درونی با اصطلاح خویش روح سخن بقبال الفاظ درآورده بلفظ دل پذیر چهره انسر و زحالی شده
اند که کلید نیست المقصود عرفان و کفینه کشای مشناخت یزدان توانمند و وسعاست که بیک پس در
بیج طریق بدون تحمیل و تکمیل علم کامیاب مقصد معنوی و مطلب اصلی گمشته و نخواهد گشت آنگاه
علم است کثافت اسرار کونی و آبی مشاهد و شواهد سفیدی و سیاهی پرده کشای راز انفس و افاضی
چهره های موزن تقیدی و اطلاق قریبه ادبک کمالات صوری و معنوی و واسطه اعجاز مرآت و زمینه
و بنیوتی قهر و فراست ماسک زمان و طبع رنگ آلود و بخری را مصطفی و سوان و شب دیگر باطن
بی و نشان را چرخ آفرند دانش مشربتن ضحیر کوز باطن ماسک از لایقش و بیایان و بی پایان عالم

اما چون نفس ماده جو او هوس زبان کاره که بطریق تو امان همراه انسان است عنان خستیا
از دست در بر بوده و مرآت ضمیر را بزنگ غفلت و پندار اندوده در سلسله تعلقات و ملائق مینایی
به ثبات می اندازد و از انچه هست او مجبور استعدا و بوده از شاهراه مقاصد معنویه بی راه فرستد پائی بند
خلاب اسباب صوریه می باشد و برای گرداوری مواد دنیا و تشبیت امور افیهها و مطلوبات جسمانی
و مرغوبات نفسانی هزاران خیالات باطله و تمنیات باطله ببلبلان امواج دریا امواج ازدول بر می
انگیزد و بصحلول این شش شایسته که در سلسله تعلقات و ملائق مینایی
آورده از وجدان در کجاست و از فغان در کجاست و از استیلاست می افتد و غمیبه ان از فرط محبت
و لغت عیال و عویش و اقارب کند پیچ در پیچ بر که زن جان مضبوط ساخت و هر
گرامی را که بدل ندارد و حیوض ان بدست نیاید بهین آئین در ترات با خر میرساند نظم

یاموز حسنہ علم گر مانتی کہ بے علم بودن بود غافل
در بیان تالیف این نسخه رسمی بحسنه التواریخ

جاده پیمایان بادیه دور و دراز تعلقات وزه گریان مرحله نشیب فراز دنیائے بے ثبات
 آئینی معتبر و روشنی مستر است فوعلی چند از قسم فکار و قلم و رو و کوه و دو واضعائے
 لاف و کذات و استعمال اصناع و احرف و امثال آن ناز و طبع و ملوف مزاج ساخته
 در زمان انفرانخ از مکاسب و مشاغل ضروری و کار و بار و نیویہ بدان اشتغال دارند و بدین خط
 عمر گر آن بایه را که گذشتن آن محتاج بشوغل نیست میگذرانند اما روشندان همیشار خرام
 و صاف و دوامان فرخنده فرجام که بهره از سعادت و عادت بعبادت دارند این نوع مشاغل صوبه
 محض تیض اوقات و نقاب بر چهره شاد منویات میداشند و میفرمایند که چن همه کس هست
 آن ندارند که با البکیه از عیالین و نیوی ترک توانند نمود اما اگر توفیق رفیق گردد و با وجود تعلقات
 و یاد رب العباد و یاد و در شریعت هر کار اسم آن فریاد کار بر زبان آوردن و دست در کار و دل
 بکار داشتن فوعلی شریعت تر و دافری لطیف تر است و اگر چنین نباشد بادی در وقت فرصت
 از امور ضروری و بجهت تکمیل و یاد رب البلیل پر داغتن کار نشان تین ساختن است ازان باز
 بطالع کتب حقیقت و طریقت مشاغل و بر مضامین آن مایل بودن کار بیابی دنیا و حقیقی است
 ازان پس مشغله کتب اخلاق موجب تزکیه نفس و تصفیه باطن منج حسانت عال و مال است
 پس مطالعه کتب تواریخ فوعلی است بر نصد شهود انجمن دانش را چهره آرا و بزم خرد را پرده کشا
 و امریت در جلوه گاه ظهور همیش انسرای را کار پرداز و چراغ خلوت و مار و عن انداز در انظار
 احوال بادشاهان اخصیه و بیان حقیقت فرمان رویان گذر مشقه جام جمید است و این سکند
 و در گذارش فنانے عالم و مالیان و عدم بقایے جان و جهانیان شاد است بدلیل واضح
 خوش و نشو و نما و بخت بیدار و فرخنده منشی سعادت اطوار که باین مشغل شگوف قیام قدر دیده
 اند یافت ماجرای راه پیمایان مرحله عدم و سگدشت گشتگان ازین عالم عبرت پذیرفته
 و از غروب خفیت بهار شود و میوفائے دنیا و دلی بقائے مایهات تین دانسته اوقات عزیز را که
 منصرف و مبدل و مقصود و المیوض است صرف امور دانی و لذات جسمانی نگرداند و باستصال

و پنجره ایست که مصر بدینا دهر اسامی را به خط هندی نوشته و آن را ساجورام خلاصه میدان گسائین فی الم
 بهمانت مرغوبه بقاری در آورده و نسخه را چترنگیتی که پنڈت رگناتھ احوال را به جلای و الا نشان و زیان و وضع
 امکان با تفصیل بسکرت نگاشته و آن را مولانا می عواد الدین بقاری ترجمه نموده و تاریخ سلطان محمود غزنوی
 که در مالک هند آغاز ظهور اسلام از سلطان ناصر الدین سلجوقیان پدر بزرگوار اوست و آنرا مولانا غنصری
 بقید کتابت در آورده و تاریخ سلطان شهاب الدین غوری که حکومت را به افغانان از اجناد
 خلافت او از هندستان منقطع گشته و تاریخ سلطان علاء الدین خلجی که از سلطان هند شهر است
 و تاریخ فیروز شاہی تصنیف مولانا ضیاء الدین و تاریخ آقا غنم محتوی بر احوال سلطان بلبل
 لودی و نسل او و حقیقت شیر شاه افغان و خود و اولادش که کنن را حسین خان افغان تصنیف نموده و سلسله
 تاریخ افغانان به بنی اسرائیل برادران مشهور است کنانی رسانیده و کتاب ظفر نامه متضمن فتوحات
 حضرت امیر قمر الدین میر تیمور گورکان از تصانیف مذکوره فضلا مولانا شرف الدین علی جودی و
 کتاب تیمور نامه که مولانا می عواد الدین برادرزاده مولانا می عواد الدین جلای و در ملک نظم کشیده و تاریخ
 که حضرت بابر بادشاه احوال خجسته مال خود را خود و زبان ترکی به خطی در آورده و اندر میرزا خان قاضی خان
 عبد الرحیم ان را بقاری مترجم نموده و کتاب کیمیا که علای قهای شیخ ابوالفضل احوال سلسله
 علیه حضرت ابوالفتح جلال الدین محمد اکبر حضرت دوم علیه السلام معجزات و استعارات دل پیروز
 بقلم خود و تاریخ اکبر شاہی تصنیف شیخ عظیم فروتنی و کیمیا نامه تصنیف شیخ ابدا
 و منشی امر تقی خان و طبقات اکبری از تصانیفات خواجہ نظام الدین احمد اکبر شاہی که
 جامع بسیاری تواریخ هند و مستان است و جہان عالم جہانگیری مشهور احوال
 بادشاهان و الا نشان از حضرت صاحب قرآن تاج الدین محمد جهانگیر بادشاه که منتقدان و عرف
 محمد شریف بیسارت واضحی تخریر در آورده و جهانگیر نامه که جهانگیر بادشاه احوال خود و بیجا
 بادشاهان نگاشته اند و تاریخ شهاب جهان تصنیف دارش خان که علای سعد الدین
 ان را به خط خود آورده و تاریخ عالم گیری که میر محمد کاظم منشی احوال سعادت عثمان
 حضرت ابوالفضل علی الدین اورنگ زیب عالم گیر بادشاه غازی از ابتدا تا آخر آمدن
 از دکن بقصد جنگ و دار است که و نصرت بر برادرین و جلوس بر اورنگ خلافت
 جلوس مقتدر بن عباس و دل پذیر تعلیم در آورده و تاریخ کشمیری متضمن احوال
 داران و بایگان

آه ازین منزلی که پیش است
 نه ازین دام میتوان جستن
 گر غری بجز خراب حیات
 گرچه می شوی بکسوخ بدین
 گرچه یوسف باوج ماه روی
 آنکه جاوید هست و بودی نیست
 که گذرگاه نشاء مردیش است
 نه ازین مرگ میتوان رستن
 تشنه لب جان دهی بدین ظلمات
 حاقبت چاکنی بجزیر زمین
 تا گمان سرنگون بچاه رسی
 تا ابد واجب الهی و یکی است

[illegible]

پسند مع عالی نیت و یاد رسنه و احوال و فرمان رسائی تفاوت ظاهر شود یا آئین خود و ترتیب
کتاب ناخوش آید یا فقرات نادرست و مضامین ناموزون معلوم گردد و برپیکر وی و حکم
فطرتی این احقر العباد مضاحک و استهزاء فرمائید و از روی لطف و کرم عیب پوشی نکنند و
بسان بزرگان خطایش اصلاح فرمایند مثنوی

طبع دارم که گزناگر شکر کنی
نخاوند زین سلاطین نامه حرفی
درین نامه اگر بیند خطائی
نیاید بر سر من طعنه جرائی
ز روی لطف در صلاح کوشد
و گنجا صلاح نتواند نمود

تنظیم مملکت سخن دل پذیر و تنسيق الفاظ و معانی بے نظیر
با صلیب رائے دبیر خامه روشن ضمیر دستگیر تعریف و توصیف

کشور هندوستان جنت نشان

هندوستان کلیت وسیع و ولایتی است بس فراخ که ولایت دیگر بمشعر شیران نموده
با وجود وسعت و وسعت همه جا آباد و در هر جانب و هر ضلع اصباده بلاد و قصبیات و قریات
در باغات و قلعات مشتمل بر مساجد و معابد و خواجه و صوامع و سایر عمارات و کشتزارها
فرح انبساط و شجرات و کنش و زراعات سبز و خوشه جو بیار روان و اینهار جریان است
که در ممالک دیگر این نوع آبادی و معموری کمتر نشان می دهند و در ممالک و مشایع متعارفه
بر روی مرز و نهاله قطره استوار و در ریاضت تهاطیار و بیافت هر که و زمینارائے بلند
عمارت کرده و گوییل مسلک پس اند و فرسنگ سرا با عبارات متین برائے نزل و ارامش
مسافرین و در هر سررئے اشیائے اغذیه و آب و شراب و عطریه و آلات و ادوات
مطلوبه موجود و مہیا تمامی راه و دور و راه را سبزه و درختان سایه گستر و میوه و لعل و جواهرات
و آب گیسو و اغذیه و آب و شراب خوش گوار و رنگاربان و درختان تفرج کنان و سبزه و درختان
و آب سرد و نوشان گویا بر خیابان بوستان قطع و کندن و سوداگران و تاجران و سایر و نروان

[illegible]

زمین پوشیده تشریف حیاتی
عروسان فلک در پرده سازی
عجز عالم اندر دست بازی
زلفش ابرگشته بوم و بر سبز
زده مرغان نوای سبز و سبز
نوائی بلبل و اواز دراج
شکلب عاشقان را کرده تاراج
نوائی ساز خوش آواز بلبل
فکند شورشش در لاله و گل
گوزن و گور در هر عزیزی
همه شادی کمان از بهره بازی

و کثرت بارش موجب انسزدنی زراعات و افزایش حاصلات و ارزانی غله و آبادانی اکناف است اگر چه در بعضی اقطار زراعات بر چاههای شود و در نخی اطراف اراضی سیلابه هم هست اما اکثر زمین الهی که عبارت از بارانی بوده باشند واقعه شده ازین جهت اکثر مدار بر باران است و بیشتری زمین صلیح و سپس ربع که در سالی دو مرتبه بلکه بعضی جا زیاده بران مزروع می شود اگر چه کان الماس حیات و طلا و نقره و مس و سرب و آهن و نیک و غیره درین کشور مهنت که محصول این بفضطی دراید لیکن بیشتر مدار حاصلات زراعات است و اقسام غله که شلله این بقلم در نیاید پیدا میگردد و جمیع غلات این ملک لذیذ و خوش طعم است اما برنج مسکب داس سرمد جمیع اجناس است خرمی و لطافت این انجمن قیاس است متجاوز مرغوب ذائقه بادشاهان و امیران و سایر الناس است و ولایت و حلاوت بے نظیر و بخوشبوی و خوش مزگی و لذت و دوستانه بخت و در دوستان طبیعت پرور غذای بهتر و طعمای خوشتر از این نشان سنه

دهند بهیت

ذائقه سنجان حلاوت طلب یافته ز لذت و شامه طرب

از رنگارنگ میوه های ربی و خرفی با کمال عذوبت و لطیفی اگر تفصیل بر نگار و کتابی طبعه باید اگر چه انگور و خورپوزه و تربوز و انار و سیب و شفتالو و انجیر و غیر ذالک بهتر از ولایت می شود اما میوه مخصوص هندوستان که بل در لذت بے بدل و مثیل بحلاوت ضرب اول و اناس و خوش مزگی و خوشبوی و ششاس و کیله حلاوت و شریفه حلاوت اند و دو وکیل عدیم المثال و کوند و سنگتره و در می و عدیل و کنار شیرین کار است و از کنار محرابی چه نویسد که خود ما بر همه کس وقت کرده نهانش و امان صادر و صادر میگردد و از ثمرات خویش فیض می بخشد

بی سیم دزدان و ده زان مال و انتقال خود از مسافت های بعیده سلامت بمنزل مقصود میرسانند
 و ازین ملکیت جانب شرق بنگاله و سمت جنوب دکن و طرف غرب تهنه بدریای شوره شور
 انصال و در دو بصوب شمال کوهی است کلات که انتهای آن زبان دیای عمان پیداست
 اگر در جمیع ممالک بهار نوزدی و لایم فروردی از لطافت و نواست هوا و عشرت و مسرت اهل
 غرادر اعتدال لیل و نهار و طراوت و نصارت و زنگار مشهود است اما در هندوستان هوا
 برسات که آغازش از انجم جوزا و انتهایش تا ابتدای میزان می شود و سرآمد تمامی بهار با و
 هوای جان فر است گوهر افشانی از بهار عرصه زمین و سطح آسمان را فرو می نشاند و شحات
 سحاب سرسبزترین ماد بر روی تازه می بخشد هوا در روزی گوناگون بهار بر روی کار می خشک هر روز
 زنگار رنگ کسوت بر تن خویش میگذارد و آسمان بیان عروسان پرده بر روی خود می کشد و بهار
 مانند باد مقتدر روی بر می کشد ماه و هر روز غرقه چرخ و در دایره می گردد و دایه سحاب در چهره
 آن شامان آفتاب می بندد و بر بکر در عشاق گریه آغاز می نمایند و صافیه رقیب و ارباب
 بخت می کشاید آب رود مستانه خراسان را آغاز و باد از سلسله بند در پایش می اندازد
 سرواز مستی رقص می کند چنار از طغیان دستک میزند گل از شادی بخنده در می ای بلبل زبان به تر
 میکشاید بارغ و بارغ از میض بخشی هوا سرسبز گشته سمنه بارغ ارم میگیرد و کوه و دشت از
 لطافت وقت کسوت سبز پوشیده دم مسادات بگلشن جنت میزند بهیت
 بهار سبز و جهان سبز و گلستان سبز است بهر کی نگاری تا آسمان سبز است
 نوا است هوا بر روی فروردی را هوا خواه خودی سازد و لطافت باد پندار سیم و در روی می برآورد
 رنگینی آسمان در نظر نگار گیان رنگین تر از گلشن بهار نمایان دارد و در زمین در چشم تماشا گیان
 زیاده و کثرتی و زاید کمال جوانی و بجز از خبر باستان خود و مانند خوابان و خطا حمله می شود
 لب مدیون پذیر از با نکت و تیر زبان جسد دل آویز از بهار و بیان جسد سگردد و عالم عالم
 خضرت از کرم نهم بهر حده و روی در دیدن جهان جهان بهارات از پرده نیستی عبور می نماید و
 دهبان آفریده است از طبع و روی است در روز و خاطر چه مرده را انبساطی آغاز و رو می دهد
 و میران را نیت خود می سر و شش میکند و جوانان را با به پیش مست می سازد و اهل حرص و
 طمع که در اینجا که خود و بسته دارند و بایک بر داندان قناعت کشیده آراستگی پذیرند و یا حاصل
 گیتی نندازد و خود را با نمانده بکات آسایش می بخیزد و خوشنوی

طبع غنی و فقیر عزیز دہلے صغیر و کبیر فیض بخش طبیعت میر و جہان گو ادا کے مزاج ہر تندہرست
و تا توان بدقتہ اضمہ طعام از الہ علل استام سازگار جمیع انرجمہ مدوکار تمامی اودویر سیاب گشتہ
کہ دم مساوات باب زندگی میزند ایمانت از دمیخواہد سبزان ہند از دوسر خردے حاصل نمود
خون ریزی و عاشق کشتی می نمایند مثنوی

اگر چه هند سیر از گرهان است
درا نجا سبزه بالادست پانست
گلی از گلستان هند چیدم
چنین سبزه گلو سوزی ندیدم
شده آیین طراز بزم سازی
بخوبان کرده طبع بوسه بازی
زبان گل چین شود از صحبت او
سجن رنگین شود از مدحت او
مثنوی

نازده برگي چو گل بوستان
 طوقه بنايے که خوشد در دهن
 خوزن آن دونه دهن که کند
 سير خور دگر سینه در دم شود
 برگ که باشد پير خنان فراع
 برگ عجب بين که گسته بزر

خوب ترين نعمت هند بوستان
 خويش چو حيوان پير ايد ز تن
 سستی دندان همه حکم کند
 گر سینه را گشتگی که شود
 زود شود خشک چو افتد ز شاخ
 در پس شش ماه بود تازه تر

گوناگون گلهائے بویا و رنگارنگ شقایق مطرا از گل سرخ که آن را کلاب گویند و یاسمن و زنگ
وسوسن و لاله و زنبق و منقش و بریکان مدعنا و دنیا و نافرمان و تاج خروس و قلعه و عیسی و خطمی
دارغوان و صد برگ و داودی و غیر ذلک آنچه در ایران و قمران و ولایت و دیگر میباشند همه
مدین ملک است اما تفصیل گل ها که مخصوص هندوستان است از اندازه و شرح و بیان افزون
اگرچه سیوتی و چنبه و موزره و موتیه و رائے پیل و چنبیلی و کیوڑه و موملیری و کرن پھول و کرنه
و هار سنگار و چترتی و فواری و کنور پیل و گل زعفران و آفتابی و کنول و جعفری و رتن سیج و رتن لالا
و کریم و کدلی و کسیر و بد حسن و حبیب کوفته و سر شفت و بهلا و ده سرس و دو پیرا و دیگر
گوناگون گلهائیکه از بوی خوش و رنگ دل کش نیست بخش مشام و تازگی رسان نظر است
لیکن کیوڑه و کسلی لطافت و نزاهت دیگر دارد از یک گل مشام تمام ارباب مجلس نیست می پذیرد

و دیگر گوناگون میوه است که بشمار در نیاید بهیت

فراین میوه های نوشش پرور لذت برکی پر آب دیگر

و سر آمد میوه های این ولایت اینها است که از رنگ و ترکیب خوش و بهای زیاد و از شمار و کثرت مشام و طعم های استثنای شیرینی و غنای ویت مزه قند و نبات می دهد بلکه از طوالت بهلول به آبجیات می زند زیرا که نمک های بدل است عزیز دها گشته و از بسکه بر جمع میوه ها سرفراز است مکان خود بلند ساخته شجر و لغز بیش از بلندی سربلک میکند و از فیض بخشی خلل گرامت بر سایه نشینان می گسترد و مشکوفه آنرا مولا گویند و بار آورده اند مانند مثنوی

تغزک خوش تر کن بوستان تغزترین نعمت همد بوستان

بهره صبح حق آمد پدید نعمتی از عالم بالا رسید

پیر و جوان هر دو خرم و شادان لعل بجای عاشق دیدار او

چنان میوه بیاض از در سبزه ده بود پخته شود خور و نش آنگه بود

سبزه ترکت هم در آب خور تا حد نجات سلامت آرد از خور

بهر شجر او بگلک بر شده گنبد اسلاک در در شسته

باغ وی هوا گد دوستان زیب ده کشور هندوستان

و دیگر شک است سرشته قند و نبات و شیر و ان همیره آبجیات بشیرینی و سیرانی بر جمع میوه ها سرفراز و به بلندی و گردن فرازی علم افزا گرگیش مانند گره آرزو بر دهای مردم نشسته و از بسیاری شیرین کاری او ذائقه طالبان شیرین گشته از سیرایش حدیقه خواهش تشنگان سیراب و از لذت و تنش مذاق نوشین بان نوش یاب سربلند ازین است که مولا نوش بر جمع افزیه از شیرینی سربلندی دارد و فیض بخشی ازین رویت که میوه اش به ولایت دو دست بطریق شفا فیض میرساند بهیت

در دره گرد آمده در دهن نبات جام خضر بخت چو آب حیات

اگر چه نباتات خضر اگر در دهن هند ساک گویند نقد است که بشمار در نیاید اما از نعمت های بے بدل برگ قند و نبات سر سبز سازا سخن سبز حیات برگی است برگ بخش دهای برگ طالبان رنگ آرای مجلس ارباب دول تجمت پر ای مشام اهل محفل در غوب

و جاست ان به پهنای تاهشت در سه دلبندی پانچ دهه اکثر بوده به تیز روی و تند روی
 از اسپ عراقی گرفته برده و بدلیری و دلاوری او شیر زبناک سیرده باین همه قوت و
 قدرت موری را نیاز دارد و درستی کارهش یار آرد و بر سخن نبوشی گوش پهن داشته و از
 بینی خود چشم تنگ ساخته تنگ چشمی باین فراخ حوصلگی ندیده و هشیاری بدین مستی نشینده
 چون نفس از خرطوم باز گذارد و گردادی پدید آید و چون نفس بجانب خود کشد بر زمین خاک
 افتد همواره خاک بازی کند و در سواری ازان بازاید دولت مندان بخت پیدا ازان دایب
 صفوت و زینت پیکار میدانند و دانا یان از مومن کار در روزی بسیار یک فیل جنگی را برابر نهاده
 سوار جبار تصور می کنند مشنوی

چوبند و عزم جنگ از شگینی مدد از دست او افتد به بینی
 چنان از بدلی آماده جنگ که روین تن شده از پهلوش رنگ
 هشیار منشی که اگر غفل در رگدز پیش قدمش آید بحرطوم برداشته در گوشه بگذارد و بایب
 نرساند بدستی که اگر چند روز بر لای خورون و اشامیدن نیاید از شورش مستی نیاراند و خود
 سری بگذارد و پار ساد منشی که در منشی خویش مانند حیوانات دیگر شهوت نراند حیاء و رزی که در حضور
 آدم با ماده فیل طاع نکند عالی همی که با فیل کوچک نیاید و ماده مانیا نازد و پر قوی که در ختن
 عالی و حار است قوی برابر اندازد و شجاع و دلیر که در کار زار هر چند تیر و تفنگ بر و بار
 رخ نگراند مبارز و دلاوری که در پیکار اسپ را با سوار از زمین بردارد و بر زمین اندازد
 مشنوی

فیل بحرطوم بر اسپ انگند بر کند از خاک و بنجا کشش زند
 فیل بجای که بچسبند ز جا پشت هزار اسپ کند زیر پا
 سمیت یک فیل هزار اسپ بوش کزد و هزار اسپ یک فیل بش
 اسپ بهر خانه بود در سپاه فیل بجز شاه ندارد نگاه
 فیل یک طبع صفت بشکند در صفت پیلان که شکست انگند

اگر چه کار تا بهای این مشکوه پیک بدین نظر زاید الوصف است اما آفرینش پیلان
 مست عریه جو متد خود و پیش خرطوم بخرطوم و دندان بر دندان و صدایت پیشانی

و تمام خاندان بلکه حوالی آن معطری شود و بر آن یزوی زایل نیگردد و این گلهاده ایران توران
و امکنات آن پیدایشا به مثنوی

هر گل بالا که دهد بوستان
 ان گل بهندی که چمن کرد راست
 سیوتی خوش که کشیدش گلاب
 موسری خور و بزرگ از بهانه
 گشت ز سر شفت گل بر تان تراد
 پنجگشاده گل نعل از پله
 نه غلم نافه و نه نیم حمام
 غرق سپر گشت ز نیلو فر آب
 کیوذه هر برگ چو سیم سفید
 ماند چو در جامه نسیم
 یک گل بیلا و ده دیگر درون

بیشتری هست بهند وستان
 سخته نجران که بعالم نخواست
 از همه زو و بهمه روی آب
 خور و بزرگ از هر مشل بهره
 گل بزین گونه زر و ام داد
 عرق بخون تاخن سشیر لیه
 چیزی ازان مشک و در خون تمام
 بر سپر قبه سیم از حباب
 عود از و سوخته در مشک بیند
 جامه نماند که بهایر نسیم
 گل ز گل و گل ز گل آمد بر چمن

بے شک بہ تکلف رائے میل و چنبیلی بہ نگہت رسانی دماغ و فرحت بخشی مزاج مستعد است
خصوص وقتی مگر ان شاہد ان گلشن رعنائی و دلبران چمن زیبائی در سنگ افواج کتخدائی
وراید و مود و مسود و بعالم وجودی در اید یعنی قلیل حسن انسانی سن عارضان بہر و د جمال
پیرای گل چہرگان حشرین موابر و سمر و قدان گلزار تاب گیسوے نسرین بہرین شیرین
گفتار شامہ ان از شایم معتبر تر و رایجہ ان از رواج مشک خوش شتر شہر ہے در پیش
ان جوے نجاست یکشد و عرق گل از شرم ان فرق عرق انفصال یکزد و بیست
ان شش منزه جلال و فرحت انشا

اگر چہ یہی انتہا میں زیادہ بہتر استہسان عراقی و عربی معیشت و انا و انبیا و ان
 این ملک نیل و بحیرہ است و در سیرت و صورت بے حد میں دور قد و قامت مردم اصل
 در تنہندی و بالائی کوہ است و در قوت و توانائی بے ہمتا چنانچہ صورت میسبان و خیل مار
 و دیگر غنی از طرف و کماست یعنی در آری سہ چار و در عہد و گوش پر پستانی کہ غلہ پشت ان باشد
 و دندان بطل و یکا نہ عہد رنگ بدن سیاہ چون قر است سفید گردن را علاج گویند و

برداشته بجانب ديگري اندازد و ديگران نيز بهمين آئين نوبت نوبت کار پروازي ميکنند حتي که
ان شاه مجيدات را بجاک ملاک مي اندازند موجب حيرت نظارگان مي شود و اين شکار خاصه
هندوستان است و همچنين اوزيره جانوران با همگر از عجيب تماشايت خصوصاً اوزيره
جانوران شهي حيرت افزائي نظارگان تماشا طلب است و از ماده جاسوس کبير جان
روزگار گاميش خوانند چه نويسد از قد و مش هزاران بيمست ظاهر و رنگ بسيار منقش و در
نظر به گيرستان او سرچشمه حيرت و حيرت شير او بشيره آبجيات بهيت
پوکا گاميش بدم بل يقين کردم که آب چشمه حيوان در دن تاريک است
ديگر کا و مجرائي از نهايت جلدی بسيار و از سيمر از و از عايت تندي باشد با و تيز رفتار است
عراقی که به تيز روی مشهور است بگرداني رسد و جازه گرم رو که بنازل نوری شهرت دارد
چند منزل عقب او می مانند بگویند در ولایت گجرات احمد آباد بعضی عیاد و پیشه در خانه
گاوان سوار شده قطار اظرفین موده مال و متعبر مردم ببارت می برند و اسب سواران
انباتی تو احمد رشید عرابه ایست که آن را بهل گویند سوار می آن خاصه هندوستان است
در گرمی و سردی و باد باران آرام بخش سواران است چهارتن بفراغت سوار می شوند گویا در
نشسته و با وجود سفر در شهر نشسته و سایش و آرامش تمام قطع مسافت بعید میکنند و
از عرابه چهار پایینی رهنه که با توابع آراستگی و پیراستگی قابل سواری ملوک است چه نویسنده
او را بخش تجرید می آید مشغولی
ساخته از مکتب کارا گهات
نادره حکم خدایه میکم
و از عجرات عجيب دانش دران اين ديار گهر نال است که موازنه ساعات و وقت
شبان روزی از و در يافت می کنند جای به بلندی و فراخی و دوازده انگشت از مس است
و حد ديوان سوار می محمد که بل درين کمان علی بدر از می پانچ انگشت از ان در گدردی بر او
و از راه ان سواران در آب بر آید و در یک گهری جانب جامه است و طاسی از آب پد کوزه
ان جامه لعل میگذارد چون جام از آب پر شود و اندازد که گهری و پاس مشبان روزی می گذرد
و از هر دو و در فلک را میخیزد با به ساسطه و نور و در رنگ سازند و ان را آوینند و
و بعد گهری آوازی که سحر هر یک از دوز و شبها می پند بخش کرده هر کدام با هم می کنند

و کاش و انشاالله شب و روز پیر از گهری زیاده و شش گهری کم بود و قبول حکم پسند
و شصت و دم آدم تند است و یک گهری و شبانه روز مست و یک هزار و شصت و دم است
القصه چون گهری آخر شود طاس بهفت جوش را از پنج کوب بعد از دوازده و بار دوم دو بار و
همچنان چنان پیر می شود و شماره گهری های گذشته از سه روز نوزاد و کمتر و در یک
از یک تا چهل انداز و پیر و انانید اگر پیر شش گهری باشد و در دویست و شش بار نوزاد
و نیز دوشیست را دایم مقابل بهم بسته و یک از آنقدر یک می اندازند که در یک گهری یک اند
برآمده و دوشیست دیگر و لید و شش یک را جانب شیش عالی و از گوی می نهند و در هر نوزاد
گهری از وی گیرند.

از علوم هندی چه نگار و که تفصیل این تحریر در نیاید از آنجمله آنکه بسید اسامی می نمایند
که در عالم خیر از آب چیز می بود و بقدرت بیست و نوزاد بر این آفرین گل نیلوفر از آب پدید
گشت و از میان آن گل برهه که در یقه آفرینش اوست و دیگر انسانی چهره بر آفرید و چهره
و باقی را بانی از زبان الهام ترجمان او بید که وسیله هدایت عالمیان تواند بود و برآمد تا محل
که صد پیران سال منقضی شده و در هندوستان رواج دارد او را پیر می نامند و پیران برهه که
از دوشندی و صفای درونی معانی و تفاسیر بهید شخص توصیف توحید واحد مطلق و
حقیقت و معرفت یگانه بر حق برگزیده این نسخه را بطهر آفرین گشت شاستری
شش کتاب که پیران و پسران دایم برهما از معانی پیداستنباط نموده حقایق و معارف
ایزد و بچون بدلائل و براین ظاهر کرده اند این علی است از انبیایی در مضمی و منطق و مناظره
و این شش نسخه را یکدیگر در معنی مقدمات اتفاق و در برخی امور اختلاف واقع شده
مباحثات و مناقشات بسیار که هر یک از دانشوران و الاطراف بقدر توانایی و فهمیدگی
خوبی و میان آلوده از تفاسیل این کتابها و شش کتاب استنباط نیایند شاستری
از معانی مباحثات نیایند خلاصه این کتاب در کتب دیگر نامی فعل و سبب و فاعل است
و میگویند و این بر سر این چیز بود و میخوانند که چه فعلی را فاعل صفتی برهن سبب
میکنند و هر چیزی میخوانند که معبود است و خدا را میخوانند و در لای و در میان و در میان
چنانکه در کتب و در میان و در میان و در میان و در میان و در میان و در میان و در میان
ساختن کن و آمد را محال نیست تا گوید که چنین کن و چنین کن همچنان مخلوق را از اراده خلق

از او می در بر و کلاه و از اسکی بر سر گذارشته چاه و عبادت گشوده و از خود بدین صفت نیز
اشقام اقوام هستند و بنام هر عقده ای قومی ملحه است اکثری ازین سائگان سائکستیت
ده و دهان راه مطر قیست سر و دو نیمه بزبان هند عبارات و استعارات بدیده و مضامین
و معانی عربیه و مدح و ستایش آفریدگار از عبادات عظمی فی شمرند و بعضی از پیشانی نعل
و چندان عرفان ایزد متناهی در رقص و چرخ آمده عارح معارج حقایق می شوند و چرخ
پیش و پشیل صفت داشته زبان حال و قال را در ذکر حضرت علی خاند و سلطان فی کتب
و شطری بطریق جلیه نمود و در زبده دیدم راقیه صورت قاضی چشم حق بین و دهنه فی دانه
برخی بطلان کتب حقیقت احقاق که عبارت از بیادانت شاستر و غیر فلک بود داشته
مشهور گشته پیر یافت اسرار وحدت واحد حقیقی مراتب خفیه حقایق دان را در کوشش و تلاش
و در شمدی سازند چهارمین صفت اودانی از مستقیدان بابانک بطریق و این متکلی
خوش به نیایش و ستایش آفریدگاری پر داند خلاصه عبادت این گروه و متکلیان ظاهر و
خفیه است که سر و دو نیمه میگویند و زمزمه و تعریف می بخورند و خود را در میان و آیه
مضایع بری سازند و بچشم صفت می سرورند و به سختی گشتند و می کنند چنانچه
بوده از ابل و شرب ضروری که قوام بدن و ثبات نفس بدو است احتراز دهند و چنانچه
بیا تمام کرده حرکت می کنند که ساد او در رفتار با ملک آحاد عبادت که در خلاصه عبادت آنها
مکمل بانی قادران است با شمه از حیث می پرستند که بجان داری آفریننده و
چاه و باران مذموم می دانند که بوسیله آن بجان دادند و زده را در خیرند و چنانچه چنانچه
می سازند و آتش می افروزند و طعام برائے خود می پزند و آب از چاه می برانند و کعبه
از خانه می بردند و آرد و می خوردند شبگاه اصلا چیزی نمی خوردند و از خود بدن میزده
و در کاری عقل با دشمنان و توری و چار و سبز یا احتراز دارند چه اعتقاد انجاء است
که این چیز را کل جان دارد و خیر از پارچه لا بد چیزی بنمودند و از خیزنده و کوفت را
قبول کنند و قول بجهنم این بدیش است که چنانچه گیاه خود بخود می روید و کارنده آن بیکس
نیست چنان تواند و ناسل انسان و حیوان دیگر جانداران خود بخود از خود می روید و از خود
ماقت یا منظور دارند و می گویند که انسان مجموعه چار عنصر است بعد از آن که از خود
سر میزند

پدیده نزدیک دل و گرم خون
 هر سر مو بر تن ایشان هنر
 هر چه ز صنعت همه عالم است
 رفته چو جان در تن مردم درون
 آمده در موئے شگافى بسر
 هست در ایشان زیادتى هست

دور او دستدار استکار می آید این دیار بشابه ایست که هر چند بیگانه و نامشنا صد هزاران
نقود طایفه حضور این وان و بدون شهادت فلان و بهمان بطریق امانت بصرافان سپارد
ان درستی نشان غنای طلب با قتل و توقفت و وصل میبازند و طرفه ترا که بنا بر خوف
سلطنت و مالک شخصی بملکهای نقد مسافت دور و نزدیک نتواند برو صرافان را استکار
از روز تجوید خود گرفته پاره کاغذ خط مندی بدون مهر و خاتمه بنام گماشتههای خویش
که بصراط این مالک یا صرافان دو کاتب راستی را ساخته دارند نوشته می دهند و ان را
بزبان این دیار مندی میزنند و گماشتههای این نیاک مالکان هر چند مسافت دور و صد
فرسنگ پیدایان یافته بوجوب ان خط با حجت و اکراه را ساخته معامله او دستدار
می سازند و غریب تر آنکه اگر ان خط که از پاره کاغذ پیش نیست سوائی مکان معهود
خواهند که بفرستند بهان قدر نقود و بفرخت میرود و دستفروشی ان خط اندکی فتح انداج
یافته بر طبق ان زبان نیاکان معهود میگیرد و عجب تر آنکه اگر کاجران بسبب طرق باید اقسدا شده
و بیگانه مال و اموال خود را ان مردم کمندان نیاک اندیشان وجه اجرت گرفته اموال
انها بکس و دستدار گاه بگناهت رسانیده و مالکان عایدی نایند و ان زبان این
مردم میگویند که کشوی

نه به اندر راستی در جهان کافر نیست که در گلبین راستی قار نیست
 تو در کار خود راستی بر نگذر که هم رسته گردی و هم دستگار
 همچنین سپاه این دیار جانفشان و جانستان تهو را اندیش جلالت کیش رنگ شناس
 حق اساس است و در عرصه کارزار گوهر شجاعت را با وفاست که اینها فرعون و یگ و بد و روز سختی
 جوهر و وفاداری ایشان جلالت و دیگر ظهور کند چون کاسه و شعله پیش آید ان را اسباب ظهور و
 اورده انجمیام و درین روز بیا اگر فهم غالب آید دل نهاد و جانفشانی گشته مادر نیت حق
 تمام فتنه با نیت حق
 به سپاه به توی تن نو لاد پسند به سحر که آگاه چون صبح منده

ارب و شصت و بیست و شش ملک و بیست و نه هزار پانصد و هشتاد و سه سدهام
چون اندکے ان احوال ہندوستان تحریر دادم شہزادہ ہر صوبہ شیرازی سیلانی سخن بہتلم
دہادون ضرورت است

صوبہ اراکھلافت شاہ بہمان آباد

از اکثر تواریخ ہندی و فارسی چنان مطالعہ دادم کہ در زمان الفنگاہ فرزانہ و ایلان ہستنا پور
بر کنارہ دریائے گنگ بود و وسعت و منبت ان شہر کہ در ان زمان داشت بسیار از
بیماری نویسنده اگر چہ تا حال اہواست اما آنقدر آبادی ندارد و در ایام فرمان روائے
پاندوان و کورمان چون در میان فریقین مخالفت و تباہی بود و پاندوان ان ہستنا پور
و شہر اندھ پور بر کنار دریائے جنا انتقال کردہ دار السلطنت خود مقرر کرد و بعد امتداد
ایام در سند چار صد و چهل بکرانجیت راجہ از نگپال تووند نزدیک اندھ پور شہر ولی
آباد کرد پس از ان راستے شہر اندھ پور و سند پور و سند و کسرے کمالجیت قلعہ شہر
بنام خود ساخت سلطان قطب الدین لکھ و سلطان شمس الدین التمش و قلعہ علی چتر
ی بودند و سلطان غیاث الدین بلبن قلعہ دیگر را بس نہاد و کشتی بزرگ از جن مسونہ
گروانید و سلطان معز الدین کوٹبادہ کشتی بزرگ بر ساحل دریائے جنا شہری و کشتی
بر خلائات دل کشا آباد کردہ کیلو کھڑی نام نہاد و چنانچہ امیر خسرو و کتاب ترنما شہر
ی ہستنا پور و سلطان جلال الدین خلجی شہر کوٹک محل و سلطان علا الدین کوٹک شہری
آباد کرد و شہزادہ ہندوستان قلعہ علی چتر و شہر کوٹک و شہر کوٹک آباد و شہر
طرح انداخت و سلطان معز الدین کوٹبادہ مصری دیگر اساس نہاد و بلند ایوان
متنہن ہستون برافراخت و دیگر منازل دل کشا از سنگ رخام بکار رفت و سلطان
فیروز شاہ در شہر کوٹک و شہر کوٹک بزرگ طرح انداختہ دریائے جنا چترہ نزدیک
رمان گردانید و کشتی بزرگ کوٹک و کشتی و کشتی بر مندرہ جہاں نادر افراخت و تمام
بر کوٹک قائم است و در ان ملک حسن ان آلاتہ فیروز شاہ کوٹک و سلطان بلکشاہ
مبارک کوٹک نہادہ و حضرت نصیر الدین فیروز جہاں آباد شاہ در شہر کوٹک قلعہ نہاد

فرنگی از فرنگستان رسیده نوادر از بنا فرمیش چسبیده
 نشسته هر طرف گوهر فروشی برادرده زور یا با خروشی
 قتاده هر طرف صد مل رخشان بود در هر دو کان نعل بدخشان
 جمعه از پراسه استخانی متاع هفت کشور از دوکانی

اگر چه در هر کوچه و بازار و هر صحن و دیر زن مساجد و معابد و خانات و مدارس که طالبان ازان بهر
 دنیا و عقی و فایده صورت و معانی حاصل مینایند تعمیر یافته اند و وسط مصر مسجد جامع و شاه
 در سنه هزار و شصت هجری مطابق سال بست و چهارم شاه جهانی از سنگ بخر با استحکام
 تمام اساس بنیاد فته چندین بلند و درین کوه بانگ موزنش و گوش افغانیان میرسد و
 انقدر وسیع که عالمی در دهان میگذرد بلندی مبرش و تبارج شریعت ادب بندی محرابش
 سجده گاه و محل طریقت گنبدش تا گنبد آسمان سر کشیده و مینا سازیش با درج فلک سبز
 و در پیشانی و در پایه و در است بر روی رنگین کنوده و در پیشانی بستان و در
 پاکت و در میان فیض بخشی اماده و ایران جبرایش حیوانت که در باب بیاضت بر و در
 نوشینایش در سگاه اصحاب افاضت صفتش مانند نمیر صاف و لایق از کدورت پاک و خوش
 بکر دار و صله و لا امتان فیض ناک مشنوی

صفتش شریف و یگانه یاران یافت ز عرضش لب کوثر معیت یافت
 در صفت آستان یک پایه الا مه و غور کشید زیر سایه الا
 رواق قبله اهل یقین است نظیر عیدای یقین است

از جمله عمارات خیر انجام تمام بادشاهی است زهی تمام خوشن مقام نزهت تمام
 که هوایش مانند هوای نور و زوی روح پرور و بیان ایام فرود دی فیض گستر گرم خانه اش
 گرمی بخش هنگامه فرحت و سر و خانه اش باعث آرام طبیعت و خفت رگش از اعتدال
 دم مساوات پیوسته خیمت می زند و گنبدش با گنبد چرخ برین پهلوی هند حراتش مانند
 حرارت غریزی تند و حسنی افروید و از جزو و تش به دست و پا و تن و مندی و به دنیا یافت
 بار و زوای بر جش تبرج به بروج فلک سرگردان ماستان و ابرو است سر و خورشید و ماه و دی
 او در جهان هر که در پیش می رود گرم و مهر و خاندانی آنقدر و در گداز دکان با دنیا یافت

[illegible]

[illegible]

بنادر است و چند بندر دیگر از توابع او دریای قزاقی نزدیکند و هفت کوه در پیرامون
در شود گونگوه میوه خاصه اناس فراوان و گلهای رنگین و تر و تیل خوشبو هر گونه گزین
آید قوی زرد و سفید گیش از قارس آمده بنگاه ساخته میخانه آتش پرستی باین خویش گرم دارند
میان سورت و ندر بار که است است آبادان را بنگاه گویند ولایت معموره خوش آب و هوا است
انواع میوه خاصه شفتالو و سیب و انگور و اناس و انار و ترنج و انبه خوب شود و هفت قلعه
نامور دارد از جمله سالیر و مولیر مشهور و زمیندار از قوم کچوارا اتورا است بهر وجه قلعه گزین دارد
و دریای نر برد از پایان گذشته دریای شور پیوندد و از بنادر مشهور است و چند بندر دیگر
با و تعلق گوناگون پارچه بافند خصوص آنچه مشهور و بازار گانان باطراف گیتی بر بندر کار سوتنه ملک
جدا گانه بودم زبان کشا پنجاه هزار سوار و یک لک پیاده داشت نهران روانی اعدا و نیایش
بجی کرد و حاکمان اکبر شاه ای ملک را باو قبیله مضبوط آورد از بندر که تا بندر از امر احمد و است
و پنج کوه طول و از سر دراز تا بندر و دیو هفتاد و دو کوه و هشتاد و دو کوه دارد و هشتاد و دو
میوه و گل بسیار از بسیار و انگور و خور و خور و خور و خور و خور و خور و خور و خور و خور و خور
الوسی جدا گانه از افروزی در حقیقت دارد و هم هیچ پیدگی که بهستان طریق گردن کشی دارند و چون گنده
ملکین و ملکیت و نهایت مساحت و حصانت سلطان محمود غزالی کجرات بدخشان به فراوان
ان را جز در گرفت و در توپیک این قلعه و دیگر امداد کرد و گالی قلعه بالاسه کوه فراوان پیشه دارد
و بزرگ مسجد است نیز در نزدیکی آن رود بهادیا دیای بهر سو پیوندد و بای چنان بازگشت
که اگر زانے در تاب آفتاب نهند بگذازد و در آن نواحی خشت و سبزه گزیده و خور و خور و خور و خور
پشتگاه قدیم و در آنست شهرتی تام دارد و سه کوهی آن دیای مشهور است و پنج بندر با و متعلق
و چشمه سرستی از نزد او براید و ملک آن را از بزرگ ترین اماکن شامه مشهور است که پیش ازین
قریب پنجاه سال پیش گزند و پنجاه و شش کوه و دام از قوم جادوان در میان دو دریا که سرستی
و هر ن باشد خدا خندادینه و افتاده فرو شدند و در نیم کوه سولتات سبها لک مکانی
است بزرگ سری کشن را از دست دیالکی تیر بر پا رسید و در کنار دریای سرستی
درخت چوبل ایستاده آن را چوبل میگویند بزرگ جسد و اندر قصبه چوبل است و یک
مصبوب بنیاد و هر سال پیش از زیارت در روز معین جانوری که بنان بندر است گزینند

[illegible]

و چهل دانه لک و هفتاد هزار دانه داخل این صوبه است

(صوبه دارالامان بلستان)

صوبه دارالامان بلستان از شهرهای پاکستان است و قلعه خشین دارد و هر گونه مردم در آنجا
و گوناگون اشیای هر دریا و بیابان و شراب و سایر چیزها از آنجا به سایر بلاد و بلاد
سے ارند و در آن شهر بفرخست می رود و در آنجا بلستان با اعتدال نزدیک تابستان گدا
افراط دارد و جاکش کم و ابل ان زبان لا هود و سنده و پنجته دارند قالی و شطرنجی و گوناگون
به تقلید بندر نیکو سازند و درون قلعه خوابگاه پیشخ بهادر الدین ذکر الیه شهرت بخود عالم اقی است
و بر مزار مظهر انوار کسب بلند از خشت و چوبه برافراخته اند این پیشخ پوریشخ و جیه الدین و محمد
بن پیشخ کمال الدین علی شاه قریشی در سال پانصد و شصت و پنج هجری در کوت که در سعادت آباد
یافت و در آن سال ایشان پدر بزرگ دار و علت نمودن پیشخ بدانش اندوزی کشتغال و در بنده
علوم رسمی تحصیل کرده اختیار سفر نمود و بعد سیرایان و توران در بغداد رسید و پیشخ شمس الدین
سهروردی ارادت آورده و پایه خلافت یافت پیشخ عراقی و میر حسینی از وفیض برگرفتند از بغداد
در بلتان رسیده اقامت و در بنده بسیاری از معتقدان ارادت آوردند و فیض باب شدن پیشخ
فرید الدین گنجشکر فراوان دوستی داشت و مدتی با هم بودند و در بنده ماه صفر سال شصت و شصت
هجری قمری نامی پیری نامی سهروردی آورده بدست پیشخ صدر الدین مختلف ایشان بدرون فرستاد
حضرت پیشخ ان نامه را به خواند و جهان بخیر تسلیم نمود و از چهار گنج خانه او از پیشخ که در دست
با دوست پیوست بسادستان شکر حیرت افزا ازان حضرت بر زبان صفا و کلام است
نان و دینار پیشخ صدر الدین عارف پوریشخ بهادر الدین ذکر الیه در سنه هفتصد و نه هجری و علت نمود
شخ لکن الدین پوریشخ صدر الدین عارف و پیشخ یوسف که در بنده و پیشخ موسی گیلانی و شمس الدین
تبریزی و بسیاری از اولیای در آن شهر سعادت بهر اسود و اند و مزار مظهر انوار هر یک زیارت
گاه خلایق است چهار کوهی بلتان جنوب رویه سید زین العابدین پدر سلطان سهروردی است
در امام تابستان مردم از اطراف برای زیارت آمدن و معجیم کنند و چهل کوهی بلستان
غرب رویه دامن کوه بلوچستان اطراف دریای سنده خوابگاه سلطان سهروردی است
این سیدزاده در آنجا بر آنکه بر یا صافات شاد و عبادات مالایطابق بر نفسانده و زبان کاره

دانه بسان انا و دانه برارند و بخوردن افت رسیده و من بعد مدت ایامی بی یابد و این جگر خوار گلان نمی
 یابد و دانه منون می دانند اگر سنگ اسباب بگو بسته و دریا انداخته شوند فرو می شود و در آتش نمی سوزند
 اما دانه های گاه چون می دانند که سبکی انا آنها از زمین روشن باز دارند بر هر دو شقیقه او دانه می
 دهد و چشم آن را بنگ انگاشته و خانه تا پهل روز او بخفته دارند و طعام بکسنگ بخورند
 و هند و برخی اخنوخانند ازین عمل از جگر خواره منون خود فراموش می شود و از روشن خویش
 بازی آید و جگر خواره اکثری از زنان می باشند و بعضی مرد و اسیب این خدا تا ترسان
 به چشم خود دیدم که جگر طفلان نونهال باغ زندگی را بر می اندازد چه این خدا فراموشان در هر بلادی
 باشند و اما دانه تهنه بیشتر باشد و هتا در و سه تهنه سنگ گنج مکانی است منسوب
 در گامیان شمال و غرب نزدیک دیای شور از دشواری راه بیابان و نایابی آب و بهر نی قوم
 بهیل رسیدن هر کس در آن مکان دشوار است مگر بعضی از فقیر خاصه شناسای سر پا برهنه
 احتیادگر نمی رشتگی نموده در آنجا رسیده پرستش گری نمایند و دانه آمد و شد که زیاده از پانزده روزه
 می کشد و تصدیق بسیار می یابند که در سیوستان تمدن این صوبه است بر کنار دیای سند
 و درین صوبه و گولابی است بزرگ و در و زه راه دراز و آن را بهر خوانند و در آنجا آب می نه
 ساخته برخی از ایامی گران سکونت دارند و زندگی خود به بیشتر باری گیری بسر می برند چنانچه در عیالیت
 کشمیر نیز در و سه آب دلی زمین میسارند و درین صوبه از حدود ملتان و اوج تا تهنه و جگر کران
 شمال رودیه که بهر آب خدا بلند و مسکن ارقام بلوچ و بعضی افغان و جانب جنوب از اوج
 تا جرات کوه تا سبک و موطن گود و بی که نگاه رگین آنها بیلیسیر است و از این ارقام چوت
 و از این که تا نصیر بود و امر گوت مردم میسوزد و چهار یکد و دیوان توطن دارند و بزرگ ترین
 صوبه سند است و از گولابی از ملتان و بهر اموال و افعال به راه دریا که شتیه به تهنه می برند
 یک سفران و مترو فان بل و اگر گولابی بدان راه دریا بجانب تهنه میروند کم وقتی خواهد بود که
 راه شکی شک است که گران به نور و انظرف شوند اما از دشواری جنگ دنیا سبک آب تصدیق
 می کشند و درین صوبه از این که تا جگر کران دو صوبه و پنجاه که ده و عرض از نصیر بدین تهنه می
 مسکه و شرقی و جنوب است و در این صوبه از این که تا جگر کران شمال بهر جنوب و سبک شهر سکار
 تهنه و سیوستان در و سه آب و امر گوت چهار سبک و شکی و پنجاه و هفت حال می بینند که در

کرده و لاهور را دار السلطنت کردند و قاسمی و هشت سال دارا حکومت اولاد سلطان بود و بعد از آن بعدی
 از سلاطین هند و آن شهر قاضی نورزیده ابادی از رونق بر افتاد پس از مدت تا تارخان از امر
 سلطان بهلول بودی دارا حکومت نمود و بعد از آن کامران مرزا خلف حضرت بابر بادشاه در آن عصر قاضی
 ورنزیده با قاضی و قاضی ابادی گردید پس از آن حضرت جمال الدین محمد کبیر بادشاه و بعد از آن
 خورشید به ابادی آن توچکسره موده قلعه متین شهر پناه و دولتی از اصدات نموده بنانی رونق بخشید
 بعد از آن حضرت نور الدین محمد چپانگیر بادشاه عمارت عالی که باطل موجود است تعمیر فرموده
 مدتی از نزول آتال فدیه و فرور رونق شدند و از عمارات منازل بادشاهان و کهن و کهنه
 و الاشان خصوص عمارت آصف خان عرف ابوالحسن بن استاماد الدوله که به دست و دست
 بسیار است از دیوار ابادی گردید و در زمان حضرت شهاب الدین محمد شاه جهان روزی هفتصد
 افزود و در عهد حضرت می الدین محمد ادرنگ نریب عالم گیر بادشاه قاضی چون دیار راوی
 بجانب شهر روهناد و از اصدات آن پاکتر عمارت و باغات ایستاد و بعد از آن در عهد
 هالوس و الا برائے تعمیر بنیست که سده اندام عمارت تواند بود حکم مقدس بعد و پیوست
 فرمان فرمایان بند بر آزی دو کرده است حکام تمام بنیست که بجا فطرت شهر سده عالم گیر می
 سده سکنه می بروی کار آورده و در اکثر جاها تالاب زینت است لب میار و آبشار
 لب خوان و در غرب ساختند و خوانین و الاشان نشین می باشند و در کشت و مزارع فراوان
 مشرف بریا اصدات نموده زینت افزای شهر شده و از آنجا که سال چهارم عمارت
 حال که زیاده از چهل سال میگذرد و در هر سال تعمیر از سر کار بادشاهی میشود و برائے
 بند و دست ملکی کلیه بخرج میرود و بے شایبه تکلف شهر است بزرگ و مصر است شرک و
 و دست و ابادی و آنچه در مردم نیست این مصر که سلطان دهند گوناگون هنر پیشگان هر دیار و
 هر گونه صنعت گران روزگار سکونت دارند و اجناس بیفت کشور و شایب بخر و در هر روز
 میرود اگر چه در هر کج و بالا و ساجد بسیار است اما بر کنار دیار مجازی و در وقت
 و الا حضرت عالم گیر بادشاه می عالی از سنگ بنای نموده اند که زیاده از یک سده و نیمه
 میان صرف شده و دیگر در وسط شهر مسجد جامع وزیر خان عرف حکیم علیم الدین شایبانی بنده حسابه
 مصر حال زیبا افتاده و در هر مصر خانه و مذهب و اعیان عظام میباشند که در شایبانی
 عاشق

و امنیت از دزد و دروغین مشهور است گویند که ولایت لبنان و عهد خلافت سلطان علاء الدین
 خان دلی و بی از تصرف او بدو رفته بقوم لشکاه تعلق یافته بود سلطان حسین لشکاه خراسان
 سلطان در زمان حکومت خود از کورکوت تا ماکوت و جایگزین ملک بهرام بن غیر و بلوچان که از کج کلا
 نزد او کسیده بودند مقرر ساخته بود اما در عهد خلافت جلال الدین محمد اکبر پادشاه راجه تو دریل
 دیوان اتی ان ولایت را بر بلوچان مسلم داشته در میان خراسان و هندوستان یک حکم مقرر
 ساخت و در حدود هر دو کشور سد با استحکام انداخت جنوب رویه لبنان بهر قلع است تین
 و حصی است حصین در پاستانی نامهای منصوره می نویسند و گمانند این رود و پنجاب
 یکتا گزیده در عاظمی ان قلع میرسد و دو تخت شده دو حصه جانب جنوب و یک حصه
 طرف شمال قلع مسطوره میگردد و حصانت و متانت ان قی الاکاف مشهور است لشکر کلا
 یکبارگی برود دست یافتن دشوار در ان دیار تابستان با فراط و بلدان کم شود میوه گرین باشد
 میان سیوی و بهرکوشتی است فراخ هنگام تابستان سدهای هموم دارد چون دیاس سند
 در چند حال از جنوب بشمال گراید و آبادی دیهات خراب سازد از نخبه جانان و نخبه خنک
 برسد و در و اج عمارت پنجه و خام کم است طول این صوبه از قیور و زویر تا سیستان میاوند
 کرده و عرض از خط پورتا جیلیر صد و بیست و پنج گز و درازی از صد گز و تنج مکان ششصد
 و شصت گز میاوند و بر یک سده بر کاسه ندر غرب رویه که مکان شمالی شکرکوت جنوبی صوبه
 سکارمان و سیالپور و بهرکس سرکار شکر بر نود و شش حال است و چهار کده و شش
 و پنجاه و پنجاه از دام و اهل این صوبه است

صوبه از سلطنت لاهور

لاهور صوبه است متعلق به برکات و دیاسه راوی آبادی از راه بهر خلف راجه رام چند نسبت
 میدهد و در این صوبه و دیار نیز میگویند چون از گردش چرخ و دوار بداند او را در
 در انکان آبادی است و دیار را در انکان میگویند و در انکان و دیار است این ولایت شهر
 ساکوت که در این صوبه است و در انکان میگویند و در انکان و دیار است این ولایت شهر
 و در انکان و دیار است و در انکان میگویند و در انکان و دیار است این ولایت شهر
 آباد و دید و خسر و شاه و سلطان خسر و ملک پسرش از اولاد سلطان محمود بنانگی این ولایت

تمام پنجاب تا از آستان اباد گرفته و با اتفاق کرده و او بشرف اسلام مشرف گشت و با عفت
 پیش از آنکه از آنجا رود و در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 با جانشینان آنجا حاضران و بقیه بنال که در آن مکان ویرانه و جنگل بود و با او گردانید و چوبه تپه آنکه در هنگام
 طرح غیر حاکم و غیر بنشیند از آنجا متوقف کرده و در نزدیکی آن بر پشته بنال که در آنجا در هفتاد و
 بزرگان پنجاب بنیاد که را بنال که گویند بنال بر تپه بنال جا این شهر به بنال که موسوم گردید و جنگل بری نموده
 (سیاه و چاهان) طایفه انداخت و در اوقات بکار رفت و هر گاه مقرر گشت از خانه و از آنجا
 رسید که در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 آبادی و بقیه بنشینان بنشینان و غیره سران و در زمان محاسبه بهوش که در آنجا در هفتاد و
 عماد علی صاحب الشیخ و کتابانی فیض اموده با عفت محاسبه امداد نمود و در آنجا در هفتاد و
 بر روزگاری که در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 عماد علی صاحب الشیخ و کتابانی فیض اموده با عفت محاسبه امداد نمود و در آنجا در هفتاد و
 عماد علی صاحب الشیخ و کتابانی فیض اموده با عفت محاسبه امداد نمود و در آنجا در هفتاد و
 عالم گیتی و کاین با ناله نوح ساخته و با کاین ساخته و بجان مسکنه قانر گشت و در آنجا در هفتاد و
 (منازل) در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 سران و بقیه بنشینان بنشینان و غیره سران و در زمان محاسبه بهوش که در آنجا در هفتاد و
 میراند و در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 بر آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 آن را که در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 قانر گشت و در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 مرشدان و بقیه بنشینان بنشینان و غیره سران و در زمان محاسبه بهوش که در آنجا در هفتاد و
 فرج بنال که در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 بر آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت
 است که در آنجا در هفتاد و هشت نفری و یک هزار و پانصد و بیست و دو نفر حاجت

و بیالی دال تا بح کلا نور زار نظر انوار شاه شمس الدین در یای است که از او اصلاص دهگاه احدیت
 بود از خوارق عادت ایشان طرفه نقلهای حیرت افرا کنند انا بخلمه که در زمان حیات ایشان
 و بیالی نامی هندی و از نذنا و زوکیان بود و نوبته ایام غسل گنگ در سید و طوایف هندی روانه
 شدند و بیالی بجناب حضرت رخصت سفر گنگ خواست تا آنحضرت رخصت غذا دهند و فرمودند
 که روز سه شنبه که بر گنگ جمع میشود و یاد و نذ چون آن روز در رسید و بیالی التماس نمودن فرمودند
 که چشم پوش چون او چشم پوش میشود و در بکنار گنگ دیدم برادران و دختران خود که پیش رفته بودند
 ملاقات کرد و اتفاق آن جا حاضر غسل نمود و همگنان او را در آنجا دیدند همان زمان او چشم و او خود
 را بملازمت آنحضرت دیده حیران کار خویش گردید بعد از آن که برادرانش از سفر گنگ برگشتند
 او را در وطن دیدند هر کدام بر زبان آوردند که و بیالی در سفر همراه ما نبود اما بر حسب اتفاق او غسل گنگ
 کردیم و نیز در وقت مراجعت همراهی نه کرده و پیشتر از ما میسر رسیده آخر الامر بر حقیقت کار
 واقع شده بهنگم و خلاق عادت آن ولایت پناه حیران شدند و بدین ترا که بعد چند سال
 اندر تکلان واصل دهگاه این دوستان در و در آن بامر حاکم کلا نور درخت سرس که نزدیک مزار
 بود و بریده های کار عادت گشت تحت ساختند بقدرت ایزدی تا بکبان او از می ایست
 برآمد و در آن تنه و تنه آن درخت خود بخود بر خاسته ایستاده و در دو گیلان از کسوف
 آن سان بر میگشت که گشتند و آن تنه درخت باز بر سر سبز شده برگ و شاخ برادر و این قصه
 تا به دهکده گشت و باعث از ویاد اعتقاد طوایف انام بجناب آن زنده ادویا
 نظام گردید و در آن مزار نظر انوار زیارت گاه صفار و کبار است و در هر شب جمعی از آنجا
 جمعه نو سقاوی کشیده که در مزار از نزدیک و در بطوایف می آیند و نذات تقیه و شش و شیر و
 مدی و سایر درغن و مشک را میسوزانند و هر کدام با نذ و صی صول نامعلی تذری میبندند
 با عادت آن عادات مائل میشود و در آنجا است ادویا که دیگر نذ و در آن مزار جمعه هندی
 انام و در آنجا است که هر چند بیاسلام پیدا می شود و میسوزانند و در آنجا
 آنحضرت بر بیالی که پیشتر خود در تکلان می آمد تا عادت بجا داشت قیام دارند و نزدیکی آن
 و بیالی پور سلطان است که بر طراب مال و نقل و صدف و منات ایزد و با بکلال با بال
 و انما است و در آنجا است که صاحب مزار و شایسته این دال و گنگ در حقیقت

سرالایر منته و ننگ بسته و مشک چرم در بر کرده و شادان فرحان در آن ناله ای بازی میکنند اگر
 شخصی از سیاهکنان آن شهر دور دست باشد در این ایام البسته سیاهاب بازی آن شهر مسرور است
 می شود و در این خطه دل کشا خواجگاه امام علی الحق خلعت امام زین العابدین است گویند که با تقاضای
 بسیاری از اهل اسلام از عرب بقصد جهاد میروند وستان آمده با تقاضای که رود و سیاهکوت
 رسیده بامنه و جنگ کرده در جهات یافتند اکنون در از منظر انوار ایشان زیارت گاه
 معظّم و کرامت و در آن شهر فیض امود دارالعلوم و جامع علما و معدن فضل و مکن فضیلت است
 اگر چه در زمان محمد اکبر پادشاه زنده ارباب علم و قال مولانا کے کمال الدین حسین خان
 مرشدان کشمیر بنحیدر در سینه نهضت و منتاد و یک بھری سیاهکوت رسیده پند میں طلبہ
 علم بختخمال مدبر و دیوان علم و در آن شهر گردانیده اما در عهد خلافت شایعجاں پادشاه فضل
 انصاف و کمالی و مصلحت منظر و متقیم مولوی عبدکبیر که بحر مواج فضل و کمال و در فضایل و انوار
 بیجاں و در شهر قریح علوم گردید و بر بعضی کتب حاشیه تصنیف نموده بحل معانی مشکوٰۃ گردید
 و طلبہ علم از ملک دور و نزدیک در مدرسه متبرکه ایشان رسیده فیض یاب شدند و بعد
 رحلت ایشان مقتدایان اهل امد در نمائے خلق امد مولوی عبد امد خلعت دولتی از مغفور
 رونق افزای بر سر و در نمائے طلبہ علم انتقال و زید فضایل منوی را با علوم ثوری و مدون
 و در دولتی را با فضیلت هم آغوش گردانیده از افزونی حسن اخلاق و در سنونی طبقات خلایق
 این بزرگ را امام وقت مقتدی و سلیک عالم گیری بعالم جاویدی مشتافتد و از ده که در
 و هم کل مکانی است منسوب سلطان سرور اگر چه در آن زیارت گاه خلایق است ملا امام
 تا بکون طوایف امام از اطراف مالک می آیند و نزدات می گذرانند تا دوا و دوا در آن مکان
 بجوم بسیاری شود و پانزده کردی سیاهکوت پور منڈل در میان جموں مکانی است منسوب
 بهاد و در روز نزل آفتاب به برج حمل که آن را میسای گویند عالم عالم خلایق از اطراف گیتی
 آمد و جمع می کنند و راهی که کوستان بشکوت و شان رسیده و در وقت بلند است
 تیر اندازی می نمایند و شاهان عرب بر روی آید و از آن مکان در ایامی می نشیند
 و بعد از آن از آنجا از حد و حاکم بر گنجه ظفر دال و میگرد و بر سر و دامن آباد گذر می نمایند
 بر شاه و در آنکه بر سر راه مرقع است میرسد و از رکنه دولت آباد و بر ایام و پیش بر ایام

خلایق است و انقصه پیشگاه هرگز مردم و جامع اجناس هر دیار و اشیای نادره روزگار
است شمشیر و جود هر ناصبی سازند و کار چکن زیاده از سیالکوت می شود و درین دیار اسب عراقی
اسپیدان می شود که بعضی را تا ده هزار و پیه قیمت شود و در دو آب سهند ساگر نمک سنگ متصل
شمس آباد از دامن کوه می برانند نمکینی و لطافت آن از نمک سائے روئے زمین شهرت تمام از
آن را نمک سنده گویند یعنی در دو آب سنده پیدای یابد بقدرت انوار و بلبل آفرین تمام کوه
از نمک واقع شده که طولی آن صد کر و نه تنگ و در نشان می دهند و خطر نماند و کسب نمک
آن را کوه جوده نوشته اند جوده نامی رئیس قوم چخسب بود که بنام او این کوه مشهور شده و
حال او تاد او در پرگنه که چپاک و نندند و کبکسال و غیره که در دامن کوه واقع است سکونت و
ریاست دارند با کلمه می که اینها را لاشه کش می سندیان برادر دن نمک مقرب است و در آن
کوه قبیله زیادی از قوم چخسب و جمعی از برادران هر یک بر این برهنه چرانی در دست
و کندی بر کشت گرفته و درون نقب ظلمت امور دفته کله نمی مقدار سیرین نمک کند و در
نقش سناد و میرون می آرند و از ناظران این امر اجرت گرفته می شود از س که اشتهای عالی
درین کار دارند این مردم بارفتن در آن تاریکی و کندی دن نمک و بر آوردن آن بیرون نمک
بسیار و مقصد آن بطریقی است و حکمت الهی درون نقب در ایام تابستان گرمی و در زمستان
سردی می باشد و در جمیع پیاپی اعتدال دارد اگر چه بسیار اماکن است که نمک از کانی براند
اما کوه و کوه سیر و درون نقب کلاب نزد شمس آباد واقع شده که هر سال چندان نمک من نمک
آندان می برانند و در حصول آن معصا صلابت میکنند و یک سیر کار با دشتای صیقلی میشود پس
از این نمک از نمک طبق در کانی و سیر و من و چراغدان می سازند و پوست آن را می کشند که
میفید کاری درون عمارت از باب دولت بکار رود و از سنگ آن نیز کانی و آنچه در نمک
می سازند و در نزدیکی آن در حدود کبکسال که کشتهای الهی است که زرقای آن کسی نشان نمیدان
سعد قدیمی و مانند در ایام بزرگ مثل در آمدن آفتاب به بروج حمل و غیر فلک طالعین نمود
بعضی مثل نجوم کنند اعتقاد آنکه زمین دو چشم دارد و چشم راستی که کلاب بیکر نزد امیر
چشم چپ این کلاب است بالای آن کوه منیت که در کوه رهناس ریاست کرده
و مانند چوکی است که آن را کوه گویند و چار کوه بلند واقع شده در ایام سیر و در نزد
شیراز است که از نمک بسیار در آن در میان طایفه کبکسال

[illegible]

[illegible]

که در زمان محمد اکبر بادشاه جلالیه نام افغان بنفیدی و گردن مانی در غزنی مشهور بود و قوی حضرت بود
 بقصد سیر و شکار کابل ازین دریا عبور میفرمودند ناگهان کشتی جواهر خانه غاصه بنگ مذکور تصادم
 نموده بر شکست بر زبان حضرت بادشاه گذشت که این سنگ بسم جلالیه گردید از اینجا که سخن بادشاهان
 بادشاه سخن است از آن زمان آن سنگ جلالیه نام یافت و مقارن آن عمارت سنگین راجه بود
 که در زمان سالف قرآن روانه آن ولایت داشت و بر ساحل دریای بنی جانب مشرق قلعه
 ایک واقع است صادر و وارد اسوان در آمد و برآمد قلعه راه دیگر نیست عمارت دل
 مشرف بر دریا خصوص نشینان حاکم نشین بر دیواری صاران بر لب دریا عمارت فرح
 افر است و این همواره معتدل انوار و میان چشمه و سستان و کابلستان بر دخی است که این
 رود غرر و احوال و زبانی هند و سستانی و از روی مسکن افغانان و امین و زبان آفغانی است
 القصد آن هیأتان مکان برآمده از کوهستان افغان خشک و غیر مکه شسته در حد و افغانان قبل
 به زمین سطح میزند و از اینجا حد و دیوار و منان میگذرد و درین حد و دیوار
 از کوه شمالی بری آید و از طرف منان تفاوت یک دیگر در حد و دیوار و دیوار
 سند نام می یابد و بر زخا میگذرد و از اینجا پائین قلعه بیکر و در حد و دیوار
 و درین سبب به ستم کام و صوبت مشهور است و از اینجا راه ولایت سیمستان به حال نشسته
 می در آید می گردی بلده که به بندر لاهی مشهور است بدو یا شورش میگوید و یکبار
 ولایتی است خوش آب و هوا و کلی است در خربانه بے آهسته که بستان بسیار
 زمستان بهشت و سستان سر و خورده و یک زبان و ایران و دوران و از حد و دیوار
 بهتر از حد و دیوار خوب تر از حد و دیوار باشد اکثر از باب یاری چاه است بهر پیشان
 مرتب کرده اند که سیمصد و شصت چوب خور و دهان و زیاد از حد گزیده خود بر آن
 و آن را بخت جو اخیل جفت گا و بگردش در آمد و چندین صدین آب از یک گردش در آن
 اند و از حد و دیوار و از حد و دیوار و از حد و دیوار و از حد و دیوار و از حد و دیوار
 در بعضی آنکه خصوص بر دریا بنی بیا و بهشت یک شوی نمایند و لاهی آید و در کوه
 جاکان خور و درین رومن و جسد بر آید و در حد و دیوار و از حد و دیوار و از حد و دیوار
 و در این صورت و از حد و دیوار و از حد و دیوار و از حد و دیوار و از حد و دیوار
 و بهشت کرده شرق رود بهرند و غرب سوتان و شمال کشیر و جنوب سیاه پور و سرکار

[illegible]

صوبه قوم بزرگ و جماعه کثیر هزاره و افغان است هزاره خود را مغول از نژاد پختای
 خان بن چنگیز خان منتهی به هند از غزنین تا قندهار و از توران میدان تا حدود
 بلخ و حال مشکه و جبال منافع سکونت دارند اکثرا مانکن و مسکن
 انجمنه غیر عملی است و افغانان خویشتن را اولاد بنی اسرائیل برادران مهتر
 یوسف علیه السلام می شمارند افغان نام بزرگ ایشان بود اوسه پسر داشت
 یک سرن و دویم غرغشت سویم بن و ازین هر سه شاخه پدید آمد هر سه سینه
 تمام یک ازیناگان روشناس گردید اوس ترین و برتک و میانه و غرغشتین
 و شیرانی و اور مروکاسی و جمند و خوشیگی و کمانی و غلیل و همد و صالغی
 و محمد زئی و یوسف زئی و داود زئی و کلیانی و ترکمانی به سرن پیوند و اوس
 سوزانی و جیل و اورکزی و آفریدی و کمانی و خشکی و عبدالرحمانی و کرمانی
 و کاک و عبدالغنی و سوزانی و پنی و تارن و غرغشت گراید و اوس شیر نادر و
 خضر خیل و نری و لودی و نیازی و لوحانی و سوری و سردانی و کپوری به
 بن نسبت دهند و اقوام دیگر از اولاد او اینهاست که بقلم در آمد و این همه اقوام از
 دیه سینه تا کابل صد کرده و از حدود قندهار و ملتان تا سواد که
 محمد و کافرستان و کاشغر پیوند و زیاده از سینه صد کرده مسکن دارند به
 تقویت کبار و شجاعانند با امرانگی با دلاهی نیایش کنند چون شاهراه
 اختیار اینهاست بکنه بطریق انقسام از صوبه و اور و کوشی بطریق مایهاری
 از مسافران به واسطه اسب و شتر و گا و میگیرند و سببی اوقات دست نگذاشت
 بهان و اشغال کار و انیان و دیگر و زور و ان درازی کنند و مسافران را بزر بدستی
 و زدی بدست آورده غلام می سازند و می فروشند ادم دزد و دزد ممالک
 و یوگم خواهد بود و افغانان تمامی ادم دزد هستند و جمیع ممالک کابل باین
 قوم تعلق دارد و از جمله پشاور و سوات و بکلی میرویکه راه نیکشاپ است
 شهاب صاحب بسیار و مسافت بعید دارد و لشکرابه صعوبت میگذرد و
 دویم راه کمرچ که در جلال آباد بظاهر می پیوند و این راه هم از پیش دره اوست
 که یه باوکی آب و دست بروی افغانان باعث ازار و اعزاز مسافران است

دارند پشاور شهر قدیم است که در کتب متقدیمین پرشاور و فرشاور نیز دیده
در نزدیکی آن کور کهری معبد جوگیان مشهور بود در عهد شاه بهمان بادشاه مهتم شده
امروز پنج تیر تبه پس دل کشای است که جوگی و سنیا سے و بیراگی و دیگر
در ایشان در عاشری تالاب که چشمه سار است عمارات دل فریب اماکن
دل آویز احداث نموده است و در آن توپان نیکشاپ بجانب ملتان واقع
است ساکن بسیاری از قوم افغانان و سبقت بسیار دار و مزروعیت فراوان
خاصه شالی افتد و پیدائے یاد که بولایت دیگر هم میرسد و مکان این و ننگ
در آن حدود و القصد درین صوبه زمستان سخت شود اما گندم و برنج و ذرت
بدون پوشش نتوان غسنود بدستند توران برف بسیار بار و در دشت
چهار ماه و بر کوها دایا باشد ستایش آب و بهائے و ایام بهار تحریر است
نیاید گوناگون میوه نشاط افزاید اگر چه انگور افتام است اما صاحب
و صیتی و قنداری و کرنگالی لطافت دیگر دارد از جمله دره و الواسیر محمودی و تپی
و میرزائی و از خرپنده با کوکب نبات و ماهستانی و کله کرکی و با شینی و ناشپاتی
و عبری و دود و چراغ گزیده تراست (و از گوناگون زراعت گندم و جو زیاده
است از دود جو بیاری سویم حصه دارد و از نبات طی و هم حصه میدهند و از
انگور و درختچه نفتینه و اصل کنند و حاصل سر درختی معات است و باین
قدیم و گل معصفر چیزه نمیدهند و دانه معصفر را سویم حصه ادا میدهند
و باین سرقتند و بخار و پر گند مثل برتیمات و قریات را توپان نامند و ساکنان
این صوبه یازده زبان دارند هندی و فارسی مغولی ترکی افغانی پشتانی پراچی
گبرکی و لسانی و عربی و در حاجی کابل مغول سکونت دارد و رحمت گیری
و ال گندم کنند و کورات این قوم در مردان غالب هستند و در زمان عقد
بستن کابین ترسستن امر حال که خایان حصتیان نباشد و پرده نشینیان با
منز و دیار شده و میگردند و بطور خود بیری با قات و مثل حمام میرود و از
شهران چندان خوف ندارد و بعضی زنان را دیدم که یکدیگر را گفتمشته شهر
دیگر کرده و در مرغ خورش تاها نروده و بهشت را بطوری گرفته باشند و درین

بید خوانی هندوی مشک فام قلم بلاغت شیم در معبد گذارش شمه از احوال

فرمان در وایان هندوستان از ابتدای راجه جد هشته پاندوان

از کتب تواریخ هندیه خصوص از مهاجرات که تاریخی است بزرگ تیره و از جمیع صحف معتبره جهان معلوم
میگردد که سلطنت هندوستان از آغاز آفرینش جهان و خاندان والا شاهی پاندوان و کورمان بود
و سلسله اسلاف ایشان علی الاصول فرمانروای جهان کشای نموده اند چون نسبت سلطنت
بر اجداد من و من و من که بعد پاندوان بود رسیده بدستور نیاگان خویش بعدالت گسری و رعیت داری
جهانیانی نموده جهان گذران را پذیرد و نمود واحدی از اولادش ننماید که مدام جهان داری بنظم خود
و اعیان دولت با هم مشورت نموده بجناب سر آمد عارفان خدا شناس سوامی بیاس اتها تعبد
پذیرد و آن کثافت رموز معانی از عورات راجه سه پسر هم رسانیدند گویند که چون زن اولین راجه
بتاب ویدن پیکر حبیب آن خدا آگاه نیاورد چشم خود پوشیده بود از نیجت از و پیری نابینا بود
آدم نام بود و بر تراشت نهادند و زن دومی را از مشایده طلعت تابان آن عارف معارف جهان
رنگ زرد گردیده بود از و پیری که بدش تمام زرد بود و عیال مشهود شتافت نامش پانگذاشتند
یعنی زرد رنگ و پسر سیدم بدنمای از پرستاری ولادت یافت چون و بر تراشت پسرکان نامیدند
بود و بر کنیزک زاده بود از نیجت امر سلطنت به پسر میاگی که پانزده ساله داشت قرار گرفت چراغ موه
این خاندان باز روشن گردیده و گلشن پر مرده سلطنت بتازگی طراوت یافت و راجه پانزدهم
شجاعت و زور و شیره است بر مخالفان غالب آمده و اطراف مالک به تسخیر درآورده نام نامی اسلاف
و اسم گوی خویش روشن گردانید چون شکار دوست و عشرت طلب بود اکثر اوقات در صحرا رفتن بشکار
استقلال داشتی روزی بعادت معمول قصد صید انگلی بیابان نورد و دنا گمان و آهونو ماده با هم
شدند نام نوی تیر که موه که آهوناده جدا شده بر زمین افتاد و آن آهونو عابدی بود و در افش
با هم که جدا شدند خویش میباشند داشت و حالت نزع بر زبان آورد و که از و تعالی خواهم
که چنانچه ما را در نظام و ممال جهانان بماند که در توهم بد وقت صحبت بخواب خویش بخوابه مرکب شوی
ماده از وقوع این واقعه غمناک گردیده و دو و مجبر بدماغ او پیچید اما چه کند که تیر از مششت بسته

که اندراج یافته بود بیرون آمد زمین را کافته بسان خربانگ برداشت ازان اواز خران و شغالان و کرگان
 و ذغالان بنزدین و در هوا پست برآوردند و در هوا غبار پیدایش نمود و این حالت موجب حیرت نظر انگیزان
 گشت سواى صد پسر مذکور و چهل نامی از نوجو دیگر ولادت یافت که یکی یک صد و یک پسر نوجو باشد خلف بزرگ
 او جز خود و بن برعین تن بود که تیر و سی و نه و شش پسر و کارگر نیمی شد و در شجاعت و قوت و دوى انفراد داشت چون
 راجه پانده در آن محرابخت هستی بموجب دعای پانده بسبب صحبت زن که خود را از شهوت نتوانست ضبط کرد
 بر بست زنان خورش پسرهای آن بسوخت عابدان و زاهدان که در بیابان همسایگی بودند و چون پسر زن
 کلان راجه را در هستانا پور رسانیدند اکثر مردم پسران را قبول نکردند و بعضی قبول میکردند و مخصوصاً در جودین
 پسر کلان و پسر تراشت میگفت که چون راجه پانده بسبب نفرین عابد ترک صحبت زنان کرده بود ایشان را
 چگونه فرزندان راجه تصور توان کرد و در آن وقت سرخوش از غیب آواز داد که این پانده و ان هستند
 یعنی پسران راجه پانده که بمطرب و بیخ بذر ارج ملائکه بعالم وجود آمده اند و بعد چنین اواز گل از هوا بر سر ایشان بلند
 و صدای نقاره و بوق و غوغای عظیم از جانب آسمان برخاست تمامی مردمان هستانا پور از استماع این
 آواز حیران شده پانده و ان را قبول کردند و به یک پتانه که عم پدر ایشان بود سایه مرحمت و پرورش
 بر سر آنها انداخت معلمان دانش و استادان فرخنده سر برای تربیت و آموزش گاری مقرر کردند
 پانده و ان بمقتضای دانش خدا و او و فرمودندی مادر زاده و راندن فرصتی اکثر صحایف دید و نوشتند و
 برخواند و تمامی علوم تیراندازی و کمانداری و رسوم نیزه بازی و تیغ گذاری آموخته بحد کمال رسانیدند و پیش
 هر شهر که از همه کلان بود در صفات نجسته و اوصاف مستحسنه و راستی و نکوی و خسر و مندی و خوشی
 مشهور گردید بیت

نکوروی و نیک اختر و نیک خئی	بدل راست باز و بلبل استگویی
ندایش به تدبیر محتاج غیر	نه امضای رایش بجز محض خیر
بگیتی ندیده کسی رخ ازو	دل راستان راستی رخ ازو
باین دانش و حکمت و کمین و فر	گمان نه آید که باشد بیشتر

و بهیم سیم اندر شهرت و کمال بسیار پرقوت و نورمند بود که در ختیاں قوی را از جابر میکنند و فیلا این
 کوه پیکر را بر داشته بر زمین می افکند و در علم گز و بازی و جنگ نامه رزم سازی و جنگ مشتکی
 و هرگز شکی نظیر خود داشت نظم

و کار از دست نهاده بود و ادعای بدان عابد میرون خود و صحبت از آن تپیس فاسته ترک جهانهای نموده و صحرا
 غنچه ببادت و ریاضت اشتغال ورزید اما نوبی اولادی خویش و ش مالک اندومی بود چون هر روز و نه جادو
 صحرائی طاعت بودند روزی بزه جلالان که گفتی نام داشت گفت که هر کس که بی اولاد میجوید و زنی می رود و در
 مادیات و جایز است که اگر شخصی اولاد نداشته باشد یا قادر بر پیدا کردن اولاد نشود و از برین غم و اندوه
 نماید چنانچه پدر زن بی اولاد و طاعت نمود و صلاح بزرگان تو الدین و برادران من از بیاس دیو گردید آن عورت
 پلخ داد که اگر بر سر من شیخ آید بار ببار و ممکن نیست که با من و میگاز صحبت دارم اما چون اخصونی از عابد
 بر تراض موقوفه ام که از عالم ملکوت هر کس را میخواست با ششم طلبه داشته فرزند حاصل کنیم راجع این سخن
 خوش وقت شد و درین باب اجازت داده آن عورت را و غلوت فرستاده خود جادو و زاده پناستاری قیام
 داشت و آنچنان احتیاط بکار برد که مظنه رسیدن آدم در آنجا نباشد بقدرت قادر مطلق آن زن از
 درون خانه بستن شده بیرون آمده راجه را خرده داد و بعد از ماه پسر و ملاک زائیده نام فرزند فرجام اولاد
 بدو شتر نهادند و نوبت و زمین همین آیین آبتن شده پسری بخایت زبردست قوی هیکل زائید نام او
 جیمین گداشتند در روز ولادت او واقعه غریب وقوع یافت که ناگهان در آن صحرا شیر میب و داد
 مردم از خوف خورده فریاد برداشتند کشتی ترسناک شده بی اختیار برخاست و بهمین آبتن از فضل او جدا
 شد و سنگ کلان افتاد از ضرب آن طفل سنگ تخت تخت گردید این معنی باعث تعجب گشت راجه پانده
 دانست که این طفل بخایت زورمند خواهد شد نوبت سویمین همین نقطه ارجن ولادت یافت در آن وقت
 آواز از آسمان برآمد که چنانچه در عالم علوی اندر فرمان رواست در جهان سفلی این پسر حکمان خواهد گردید و در
 طاعتات بیکیس حریف او خواهد شد و از نوجو دوم راجه بهمین عنوان ممل و سدید و بطریق تو امان بوجود
 آمدن این هر ترخ برادر در سن خوبی و قوت و ولادری نظیر نداشتند و راجه باین پسران قد صحرائی بود و او
 سلطنت را و هر تراشت برادر کلان که نامینا بود و در دستش بود و سر انجام میداد چون زوجه و هر تراشت آبتن
 شد بعد از دو سال مضنه گوشت او شکم او برآمد که از آنهم بخت بود و نون و هر تراشت حیران شده
 و خواست که آن مضنه را بر اندازد و در آن حال بیاسی فرقه فرقه که از آن پسران نامدار خواهد بود و نامدار
 آن گرفت را میانجی نشاند بعد از آن بموجب امر بیاسی کتب منزه بآیین پانصد و اندو مضنه تخت
 شد و تخت را در کوزه رخن جدا جدا انداختند با احتیاط نگاه داشتند و بعد دو سه سال آن کوزه را با
 گرداند هر یک کوزه پسری برآورد و از همه کلان مرد و جو دمن بود و گویند وقتی که در جو دمن انگونه روغن سفلی

صاحب و مخدوم و ولی نعمت و خدای مجازی تصور نموده سر مو از تقدیم امرش عدول نکردندی و
سرناخن خلعت مرضی او بعل نیا و روندی و داد عیش و عشرت و دادندی نظم

چو نیک اختر کسی که بخت فیروز
شوق پیش بزرگان خدمت اندوز
کسی که بخت و دولت پای گیرد
بچشم بختیاران جای گیرد

در جودین پسر کلان و هر تراشت از دید و شنید اصناف حمیده پاندهان حسد برو و خصوصاً زور و قوت
بهیمین آتش عناد و کانون سینه مشتعل گردید از آنجا که دشمن گدازی آئین دین سلطنت است و با نفع و منفعت
و انقطاع رشته زندگی آنها ساعی بوده بارها بقصد هلاک بهیمین که آن ملائمه زبردست و زور و قوت
میدانست و در پیرو و تنکار که با اتفاق یک دیگر در صحرا میرفتند زهر داد و چند مرتبه او را در خواب یافته و
و با حکم بسته در دریای گنگ انداخت اما چون حفظ و حراست الهی شامل حال او بود و راه راده و دشمنی
پیش زلفت و در هر مرتبه سلامت ماند چون و هر تراشت جد بیشتر را بهمه وادی قابل و بسته قلی عهد
نموده ملایکار جهان بینی در قبضه اقتدار او گذاشته بود و در جودین زیاده حسد برده به پدر پیغام کرد که
ما را از سلطنت محروم کرده اند من تاب اطاعت جد بیشتر ندارم بهمین زمان خود را میگیرم و هر تراشت
فاصل داشت پسر منظور داشته مقرر کرد که نصف ولایت بدهد و در جودین باشد و هر تراشت
خویش و بر برناوه رفته بر نصف ولایت حکومت کند بنا برین مشورت جد بیشتر را نصبت شهر بر ناوه و
پیش از آنکه که جد بیشتر در آن شهر برسد و در جودین کسان خود را فرستاده تلقین کرده بود که عمارات از بنج
و قیر و ریمان و غیره و فلک تعمیر کنند و بعد از آنکه پاندهان و در انجار رسیده طرح اقامت اندازند و قابو
یافته آتش و رو نهند تا آنها سوخته خاکستر شوند فرمان بران بموجب فرمان بعضی آورده عمارات هرج
و قیر بطریق مستر یعنی ستر و مخفی تعمیر نموده پاندهان بعد رسیدن در آن مکان از وطن و سیل معاندان
واقع گردیده بقی در آن خانه زد و راهی درست کرده شی بدست خود آن عمارت را آتش داده
از راه نقب بدر فرستند و بهیل زنی با تیغ پسر خود که در آنجا آمده بود سوخته خاکستر گردید کسان و در جودین
سوختن بهیل زن و پسرانش را خاکستر گردید پاندهان با والد خود خویش تصور نموده شد و هلاک
آنها به در جودین رسانیده موجب مسرت او شدند و پاندهان بعد بهر امکان از آن مهلکه و در صحرا رسیده
لباس زاهدان و رعایا و اماکن منتهی که میر رسیدند و بهر مالک رد سپری شدند و در جودین عزت
را می کشند و شیر و گرگ را با شکاری کردند تا آنکه در شهر کینه رسیدند راجه در دیدم زبان نجا و دختر
صاحب جمال در حسن و خوبی بے مثال داشت و در آن ایام دختر بچه بلوغ رسیده بود و راجه در وید

درین یک آمده شریک کار شده بود از دیدن شوکت و دولت راجه جدمشتر عداوت کین و حسد فرین
 بتازگی دل او را خواستید چون رخصت شده در مهتنا پور رسید این در دول را بار نیفتان
 خویش در میان آورده در بر انداختن بنیاد دولت راجه جدمشتر مشورت کرده صلاح همگان بران
 افتاد که انجن قمار بازی آراسته و مقام خل پیراسته ملک و مال از و باید گرفت بنا برین صلاح
 راجه جدمشتر را از اندر بیت طلب داشتند بعد درازی سخن مجلس تمام ترتیب داده کعبه تیز و پر
 در میان آوردند چون تقدیر قمار و مطلق بران رفته بود که راجه جدمشتر با بلوران سرگشته
 بادیه او بانه و ابله پای بیابان افتار گرد و با وجود آن قدر عقل و دانش مغلوب فریب ان قماربان
 گردیده مشغول بقمار کرده خزینه و دینیه و نقد و اجناس و جواهر و دهر از اندازه بقیاس
 و سایر اسباب سلطنت و شهر باری و تجملات ریاست و نامداری و ملک و مال و اسباب

الذی فی الدنیا باخت و از جمع اموال و خزاین دست خالی ساخت ابیات

طبعی بقمار یافت مایل افتاد بورطها سبب مایل

و آنکه زنی قمار بازی گسترده بساط فتنه سازی

بنشست و خزینه بکشد رای بقمار خانه پیمو و

شد گرم مقام نشو ساز ز نقش و غل حریف کج باز

هر دم فخریب جاودانه می باخت قمار را به سانه

اوساده دل و حریف پیکار او خفته و ماغ فتنه بیدار

آشفته خروشد و نظر باخت تا مال و متاع خویش درخت

چون کرد ز مال و گنج و ربار بر ملک افتاد و نوبت کار

شد هر روز دست فتنه پامال تی ملک با و بماند و نی مال

بر باخت با و سپهر ناساز کج باخت با و حریف کج باز

بنشست با بماند و نی بر خاست بعد پهای کوبی

و چون از ملک و مال چیزی نماند آنچنان مسلوب العقل گردید که هر چهار برادر و برادران خود را پس

از امان و رویدی تا که زوجه بر تریج برادر بود و نوبت نبوت در باخت و توقع این امر موجب حیرانی

نظر گیان دیاعت بنامی او گردید و شایسته برادر و جود و من سنگ علی علی از می نموده پری

بایں نیاگان خویش فرمانروایان روی زمین را طلب داشتند چنان عالی ترتیب داده بودند تا هر کس را که
 آن دختر پسند کند در عقد زوجیت او در آید و آن را در زبان هندی سوهینگر گویند و راجه دستور چو بی کلان
 بسان تقی در میان ایستاده کرده مایه طلا بر آن بسته و دیگ کلان از روغن پر کرده زیر چوب بر
 دیگران گذاشته و کمافی در غایت بزرگی و سختی نهاده و شرط نموده بود که هر کس این کمان را زده
 کرده مایه اند بالا سپه چوب به تیر زده و در آن دیگ روغن اندازد و آن دختر در مناجات او در آید روز
 دیگر تمام راجه های و آن عرصه در آمده بتقدیم شرط تقدیر زیدند احدی از عهده این شرط نتوانست برآمد
 پاندوان بصورت گدایان و در گوشه تماشا می بودند در آن وقت ارجن برآمده کمانی که در غایت سختی بود و
 که چنان تیر زد که بی طلا از بالا تقی جدا شده و در دیگ روغن افتاد و نگاه داشت راجه دروید را که
 و دریدی نام داشت از میان چندین راجه های والا شکوه برور بازوی قوت گرفت نظار گریان
 و در این قوت و جسارت آن گدا و شش حیران ماندند و احدی را یارای آن نشد که مقاومت
 با و توان کرد و تقدیر ازلی بر آن رفته بود که آن دختر را پنج شوهر شوند پاندوان هر پنج برادر و چوب
 امرا و خویش آن را در زوجیت خود با و آوردند هر یک هفتاد روز فوت مقرر کرد چون در بهشتا پور
 خیر رسید که پاندوان حیات بهشتند و دخت راجه دروید را بزور گرفته اند و هر تراشت حسب الصلاح ارکان
 و اعیان کسان خود بر ستاده ایشان را طلبیده و شصت پدران بجا آورد و مجاز ولایت را محسوم نموده نصف
 بر و چون پسر خود کمال داشت و نصف به پاندوان مرحمت کرده با یک دیگر ایشان عهود و موثقی و
 روابط اخلاص در میان آورده پاندوان را رخصت داد که در شهر اندر پست بر اهل میای جمعی که کافی اهل
 آن شهر مدعی مشهور گردید رفت و اقامت در نزد راجه جد بهشت در آن شهر رسیده با اجرای احکام
 حکومت متعین شد و بزور شمشیر و قوت مردانگی اکثر ممالک تسخیر را آورده و اربابان کثافت گیتی را بفرمان پذیر
 گردانید چون وقت وفات یافت بسیار بجهت جنگ راجه بود که آن که اجداد او را میسر نشده بود با تمام برسانید
 جنگ راجه با مطلق هند عبارت از جهاد است عظمی است که انواع الطعمه بخندین هزار بر زمین میزند
 و ظروف طلا و نقره با انعام و حیرات می کشند و افسونها خوانده اقسام اغذیه و عطریه و اجناس نفیسه
 در میان اهل ممالک می پاشند تا که کثیری سازند و همه ترین از شرط این جنگ آنست
 که ناچهای صحرایی را به تمامای امور غذیات حتی که آب گشتی و طعام نری و داوند شوی و دیگر جزویات
 بذات خود بجای آنند این جهاد آن را میسر شود که مکش بر هفت کشور جاری باشد چون راجه
 جد بهشت را فرمانروا می کشد و در آن جنگ حسب المدا عا بنجام رسید در وجودین نیز

بی موسم دادند و ماده گاو خر کرده و دیگر خیزانات بچ غیر جنس زانیدند و دیگر شگونها که باعث مهابت بوده باشد نهیها
گردید و انایان شگون و واقعات اسرار ظهور و بطون گفتند که از وقوع این علامات و سازگ زمانی به پسران
و هر تراشت آفات و بلیات پدید خواهد آمد بک بختی بیکار یهانیست و نابود خواهد شد با بکلمه پاندوان در
صحرای یکه یک درین طرح اقامت انداختند پس از چند سال ازین بقوت ریا حضرت خویش مانند که
که عبارت از مکان سرمانز و عالم ملکوت باشد رفت و راجه بدیشترا برادران و بختی قدم ترود در راه گذشت
تا می آمدند شریفه و بقاع متبرکه که عبارت از تیرتخا باشد طواف کرده سیر عالم نمود و ازین تیرتخا
برده اقسام فنون تیراندازی از ملاک امونته با سباب و تجملات بسیار کرده با بر اصلان محلی گردید و پند
دوازده سال در بیابان من و شاق بی پایان گذرانیدند و قانع غریب و سوانح عجیب با نهانهای گشت وصال و بیخیم
در شهر بیراته رسید نام خود را تبدیل نموده نوکر راجه بیراته شدند کسان و دو دهن هر چند هست و نهانند
ایشان را هرگز نیاقتند چون نیزده سال با انقضای رسیده خود را ظاهر نموده پیغام درج دین فرستادند
که حصه و ولایت ما را مرحمت ساز و او از روی رحمت قبول نکرد باز پیغام نمودند که اگر زیاده نباشد بپایان
تمشیت امور و محیثت و تحصیل قوت هر پنج برادر را پنج موضع که کتهل و کر نال و اندسی و بر ناله و غنچه
بوده باشد عنایت نماید تا بران قانع باشم و کار بجنگ و پر خاشش نکشد و درج دین از روی رحمت
که داشت بنا بر اعلی که او را نزدیک رسیده بود با که پاندوان این قدر حاجت کشیدند و بر پنج موضع فرستادند
که در صلح قبول نکرد و سوار بر جنگ داده از اطراف عالم را جاهای و رایان و الاشان که با و محبت آنها
یا اطاعت القیاد و افتند با عاقت و آمد و طلب داشت راجه بدیشترا نیز خویشان و شتیان و ملاک من
خود را که سرمانز و اے مالک بودند با ستم و استغانت طلبید و سازگ فرصتی فرما و رایان و الاقاد و رایان
عالی مقدار و بهادران صف شکن و دلاوران شیرین زن و قهتان شیرانگن و تیغ زمان قیل تن و پهلوانان سخت
کوش و جوانان بنر بر خروش و یلان فیل پیکر و پردلان شه جگر و مبارزان رزم اندیش و شجاعان شجاعت
کیش و گمنان شیران بیشه نبات و تنهنگان و ریای جلالت و مردان میدان و فاکر و ان عرصه بهمان بود
چون کوکب اسنان و یگ بیابان و قطران باران و برگ و زحمان بیرون از حد صر و شمار با تجملات حرب
و پیکار و اسباب جنگ و کارزار و قیلان نامدار و اسپان با و رفتار از اطراف مالک و کتنی ملک
از هر دو طرف آمده کار طلب شدیدی که از جنگ این قدر عساکر و تیغ معرکه نشان نمیدهند نظم

فرمان سپه جمع شد پیش ازین
نمودار شد شکر نیک بخت
ندید کسی شکری پیش ازین
چو ریگ بیابان و بر گل رحمت

را سرکشان و پرتو گویان و دران انجمن آورده حسب الامر و رجوع خواست که برپند کند و آن وقت
 آن عظیمه عاقل بود و بجناب ایزد تعالی که ستارای یونیت مناجات کرده است دعا حفظ ستر خویش
 نمود و صبر و وزاری او و درگاه حبیب الدعوات مستجاب گشت چون دو شاسین بے ارتم پارچه از
 این او را گرفت بعد از آنکه پارچه دیگر برد و ظاهر شد زمین آیین و دو شاسین لباس آن عظیمه برمی
 آورد و از حبیب گشت دیگر بر او مرتع میشد چندانکه دو شاسین از بر آوردن پارچه پامانده شده آن قدر
 پارچه از بدن آن محنت نداشت برآمد که از حد صبر افزون بود و بالآخر دو شاسین دست از دواز گشید
 در این حال بر حاضران انجمن عجب حالتی گذشت همه کس از دیدن آن بی ارزی چشم برپشتند و بر
 وجه و من و دو شاسین و رفیقان آنها زبان لغت برکشادند و رجوع این سخنان و محاط نیاورده
 پا و چون کفن ملک و مال بران تشراف داد که یک بازی و دیگر باید باخت اگر چه بیشتر بر وجه از ملک
 و مال باخت است باز از این پا و مال شد و اگر درین مرتبه هم باز دو دوازده سال معبر برادران و صحرا
 بگذرانند و سال سی و دوم معصومه بطریق انخاب سر بردار و دران سال ظاهر شود و باز دوازده سال در
 بیابان بوده باشند و از جمله بیشتر که قتل او از دست رفته بود و تحت خفته بدین شرط باز بازی
 که اتفاقاً درین مرتبه نیز این بازی را در باخت و بایغای دعه رخصت شده معبر برادران و
 در عهدی راه صحرا پیشین گرفت و دران حال کرن که عمده بدخواهان پاندهان بود از روی ظرافت گفت
 که ای درویدی بفرما پاندهان چه پلیدی بجلا زمت صاحب درج و من باشن او در زنجیت مروی
 متفرغ خواهد کرد که آن بجز تر بنهار نواز و نیز دو شاسین تضرع بران نکرد که پاندهان حکم خود سرایان اند
 همراه آنها خواهی کرد یکی از آنها بشهریت خود قبول کن تا با سودگی بگذرانی همچنان بزرگوان بدو سخنان
 با ستم و طعنی گفتند و خسته می کردند پاندهان سخته شده و سر افکنده می بودند بهیمین میخواست
 که نزد بازی خود تمام از آن پرتو گویان بگذراند و اما راه جلالت و اجازت ندا و بوجوب
 شرط از ستمنا بود و در ستم برادران و بصهر آنها گویند که چون پاندهان از ان شهر برآمدند ناگهان
 درین پرتو و صاعده بقی و صاعقه بران ابر ظاهر شد و خفید و با آنکه روزی در گنگ آفتاب تمام تکلف
 گشت و در روز ستم ستم اندک سالن کمال مهابت الت او بر کنار ستمنا بود و گردید و جانور در
 در این جانب آبادی اندک و سلطان در روز بیاید از شهر سیده فریاد کرد و در گنگان بال و در
 در گنگان آید و در گنگان بیاوان شکست و آب دریا را در گنگان و در گنگان

ز شوریدن ناله کرنا سب
و افتادن لزه و در دست و پای
تو گوی که باوقیامت وزید
زمین پاره شد آسمان برورید

پانزدان لشکر خود را هفت بخش کرده افواج هر اول و چند اول و جرنفار و جرنفیل و طرح و نظم باین
که باید ترتیب داده رو به پیکار و در نختین بهم بین در میدان آمده آنچنان نعره میبند بر زد که زلزله در
زمین و غلغل در زمان افت آواز آن آواز چونان نیلوان و اسپان خون نختند تا کثر خافان ترسان
لرزان گز نختند و گزگران بدست گرفته و بر سر گردانیده بیک ضرب چندین هزار عرب را با ستوانان درهم
ساخت و فیل و اسب را بر داشته بر زمین انداخت و آوی را بر آوی زده بکشت و بکشتی ای ای
از مشت استخوانها بر شکست نظم

همان بهم دیوانه گن پیل تن
که از گرد که را بکندی زمین
یکی نعره زد در میان گوده
تو گفتی بلز زید و یار و کوه
بگوید گو پال گزگران
چو پولاد با سنگ گزگران
کسی را که دیدی نکلندی چو مور
بکندی سرش را بیک دست بند
بیک زخم کان بهم آهسته کرد
صدا نکلند و صد کشت و صد کشت

هزار و صد و هشت مرد و جسم
بیک ضرب شد خست و دست بهم
عاجزین نیز فطی که مشیر زبان بکند گو سپندان در آید و افواج اعداد آمده بیک جبهه و طاعت نمودیم گشت
و تیر خاها شکافت خون هزاران هزار کس بر زمین ریخت کرده و ناله و خاک بکشد و خاک بکشد و خون بکشد
بقا آثار صورت قیامت نمودار ساخت نظم

چو مدد خروشان و مدد جوش
زایوان کیوان گذشته خروش
خروشی برآمد که کیوان شنید
تو گوی که صورت قیامت و مید
نه استاد کس پیش ازین جنگ
بخشند یا او کسی نام و تنگ
گزبان شدند و دیران همه
چو ارشیر غریه آهسته

ببینین و جود و من افواج خود را ترتیب و تقو و غرور و حلقه فیلان پاک و بر گشتن از راسته عقب
هر فیل بنیاه سوار و پس هر سوار هفت یا ده برگاشت تا بر گاه فیلان را بر معاندان بکشد و غرور
و پیاپی از دشتال روان شده کار پر داری نمایند و عسا که خود را بیا ساری سپیکر قیامت و در ناچار

سپاهی بکثرت فزون از شمار
سپاهی ز مورد و مرغ بی شمار

لاغر پیشگان و تلمشعار

مطلبین دنیا پہلی مرتبہ ایک کتابخانہ فرعون

همه نیزه و گرز و خنجر بدست

مجلس ششمین استوارخانه کلاه - خاندان ابادان کاه راه

الماء... البسيط من نكته قد يربطه

[illegible][illegible]

نظام اجتماعی عالم کو برپا و ایجاد و نظام میسر ای سلسله کون و فساد گردید و اعتقاد

یعنی قلمی دوران کل طالب غضب ریاضی کند از آمدن دوباره حد و دنیا که عبارت

عبدالرحمن بن فضال و شود لهذا آن مکان فیض نشان را سببی کارنو

یاد رکھیں کہ وہ مقررہ کر دینا و از طریق افواج چون دریائے بلوچ ازلی ہم می

کتابخانه عمومی حضرت امام خمینی (ره) - قم

وہاں سے لوگوں کو روک کر کہہ دیا کہ تم لوگ یہاں سے جلد چلے جاؤ، ورنہ تم کو مار دیا جائے گا۔

مجلس شورای ملی

بہ اندر ہر ذرہ کی بون و کوس زمین آہنیں شد فلک ابھوس

میرزا یکه و مجید داشت غریب از هم آسمان در گذشت

در ایام کربلا و فریاد زنگ زمر مغربی بزرگوار و زنگ

ہر زبان بھوار ہے کرو گم

مستوفی السیاحات

دوام بر نفس از کمال و لیر
نفس از کمال و لیر

خردشیدن کوسه بدین کاس
زین کوسه اسب و در کوه راج

100

مذہب کے نام پر آمیزہ پروپیگنڈا بک وکس

برگزیده و مجید دست

در ای بکر شاپ و قریب و زند

سید الشہداء علیہ السلام

مستوفی نصابی امتحانات

نور محمد بن حسن

خردشیدن کوس در زمین کاس

1. *Chlorophyll a* and *Chlorophyll b* were determined by the method of Lichtenthaler and Whistler (1973). The total chlorophyll content was determined by the method of Arar and Cook (1980). The carotenoid content was determined by the method of Lichtenthaler and Whistler (1973). The total carotenoid content was determined by the method of Arar and Cook (1980). The total carotenoid content was determined by the method of Arar and Cook (1980).

دو هرگز نه عرصه نبرد انگیزی حلقه و طوق و دیگر نه بدین چندین از گشتگان هاستند و انشا که تمام درگاه
بسان عروسان پر زیور گشت و هر طرفه ان قدر شیر و نیزه و کمان و نشان اود دست مردگان بر زمین آمد که
تلم عرصه نور خاند گردید و از دفر نقشهای مختلفه و فرط صدهای متضاده تمام کن زمین گارخانه عیسی می نمود و هر
فیل و اسب و پیاده بسان همای شطرنج بجان افتاده پر سر و دست و پا و دیگر مختلفه مردگان را که در
جدا جدا بودند که جای پاهایان نماند و از مرغ و گرس و عقابان و پری گوشت از راه دور آمده و پیکل از رز و
و متعارف متنا برآمده و شغال و کفتار و دیگر جانوران گوشت خوار روزی فراخ طبعه از بیاضه سر و دست و پا و
فصلانند باینکه جنگ عظیم می شود و ده تلکس کشته می گردند یکت غالب بجان برقص می نماید و یکت من به سر
ترود می نماید این جنگ نوعی گردید که اکثر غالب بجان برقص می نماید و در زمین با بیشتر می بینان
و بی سوارند مبارزان و ترود و جان بودند و هر طرف نسر و بدین بدن و کیش کیش بنی آمده و این که از
هولناک جان از تن ششوندگان بدی رفت نظر

و کزن دودو شامین و شگن پنج بخش گردانید این بهادران میدان و فدا و مبارزان عرصه جیاد در زرنگار آمد و بجای که شیر آید و با از صفت کفنگ را پریشان سازد و خوف پاندهان را متفرق گردانید و اکثر

ما بیه خاگذا و شمشیر بر خاک انداخت جرمای خون در جان ما حشمت

چون شیران جنگی دوا بخشدند
 دق حوی خونها همی رغبتند
 که جنگ کیم دیر برسان شیر
 نشد هیچکس مگر از جانگیر

عالمی خصوصاً مسیحی ممالک پر دوزیران نمودہ نوعی جنگ کمر و کماندی را تاب مقاومت با و نماند گویند کہ ہر
معدہ ہزار کس را بقوت سہ ہفت شہامت و زور بازوی شجاعت بر خاک ہلاک می انداخت و دوزیر علی التو
جنگ میروانہ فوج پختانی نیرومروازان نمود کہ زیادہ از یک لک عرابہ سوار و فیل سوار و اسب سوار از

وست او کشته شدند منظم

در آئینه خور و در من کارزار چو شیری که گویا ننگد در شکار

ہر گام سی گام جستی ز جا بہر خم فی غلج ہی ز پای

ہر ضرب چندی رنگتیں گون ہر زخم جو ہے بر اندی تر خون

بگشت انویران یکصد هنر
همه رزم سازان چمن نامدار

بسمین زمین بہادران را غم نہاد و لاواران تیغ باز کہ تشنہ آب زلال جانستائی و طالب مطالب

بافتنشان بودند از هر دو ملت و بفرصتیکار آورده هر یک میبازر خود طلب کرده پسرباید و مرید میباشند

دشمن را دوست و با برادر و دوست با دشمن و در آخر همه بران و یاران و یاران و یاران

از جوشن، فترتنگای کمرند و به دیگر زخمها زده از دست یکدیگر کشیده می شدند و اینچنان کارنامه بطور

آوردند که طایف از عالم ملکوت بتماشای آن در رسیدند و الواب جرات داد که به هزاران پیغمبر نظار بی پروا

قد بان سین و اس برین برهان دران جا هستان چو گوید و مدح و تعالی و لا و ان با کسان می گوید

چون صفی‌الدین گویند اینها می‌تند

داود مجاهد در سن ۱۲ سالگی
توفیق بر این شریف عظمیاد و ماه

چکاچا السبغامت از سر دوری
زخون شد به بیستم که جونی جوی

سید محمد باقر و سید علی

انگرفت تونزی و ایالت من گشت تا به بسیاری خون باری گزید و چهار غنچه پیکار و روش شست

(۱) طلب

اکل و شرب نموده تا که زمین گانی گشتند و گردی بنابر فرط اتم از بام بلند افتاده جان شاربند نظم
از شدت غم جهان بجزیدند
غم سوختن بدن بیکان بیکان
آشوب قیامت از جهان سحابت
بگرفت فلک پیاده بادی
بشست ملک بسوگاری

[illegible]

شیرین جان خوشگوار و در میان کسان بسیار

بخش آبدی و میاگرد من

چون بر این سید و بر این طایفه شرف و خنده بود و در آنکه اگر جاکت و خوشین و خیر تقوی و در آنکه در آن ملک ظاهر
که انکشت خندان و بایان و در آنکه در آن ملک ظاهر که انکشت خندان و بایان و در آنکه در آن ملک ظاهر
هنر این طایفه و انت و است و در آنکه در آن ملک ظاهر که انکشت خندان و بایان و در آنکه در آن ملک ظاهر
او است و در آنکه در آن ملک ظاهر که انکشت خندان و بایان و در آنکه در آن ملک ظاهر
و اما در آنکه در آن ملک ظاهر که انکشت خندان و بایان و در آنکه در آن ملک ظاهر

هر دیار از این شهر یافته با استقبال شتابانته اقبال اطاعت و ایصال شکست می کنند و بعد صورتی
که احدی از حکام اطراف از اقبال اطاعت انحراف و رز و آن اسپد را بر بند و عسا کر متعین و بنال
اسپ باستصال و گوشمال آن بی اعتدالی می پردازد و این آئین منتهی به نارضایتی کثرت عالم را مطیع نموده
بمکان خودی رسد و این جنگ آنرا میسر شود که حکم او بر تمام عالم جاری باشد چون راجه بدو بیشتر تمامی راجه ها
بهفت آئینم غالب آمده بود حسب الامر بنیاسی و یو تقدیم جنگ اسومید تقدیم شده مصالح مطلوبه
فراهم آورده و اسپ مصروف بعضاتی که کتیب نوشته اند می خنجر و جنگ با شد و هر دو گوشمال آن
سیاه باشد بهر سائیده بقاعه معین سردار و اینچنین برادر خود را افغان ظاهر و اقبال تعین کرد
اسپ و سر ولایت که میر سید حاکم آغا با استقبال آمده قبول اطاعت می نمود و احدی را یا دای کن نبود
که سر از اقبال بر تافته کتیب و انحراف بر انداختند

قبل از این پادیده

هر جا که پیشتر رسید

در جلد راجه یافت کیک

عکس و بفرق بر بند پیک

دولت بقایا غیر و غیر

حکس بنظر هر دو

اسومید و فاضل و فلا

هر که که پیشتر کشاد

تا آنکه این و نبال اسپ سیر کثات عالم نمود و سر باز و دیان هفت کشور را مطیع و متقا و کرده نمود
اجناسی که چون این و قیاس این اندر دیار جسم شکیش بدست آورده بهادر کینال بلاز نیت راجه
بدو بیشتر و سید و معین و آئین منتهی به نارضایتی کثرت عالم را مطیع نموده
قدحی است و او که بی میان و اطراف مالک و فقرای و مساکین از آرزو نیای میلاش شده اند و احضیر
و تنگستی بر آمده با وج تو گری و قبول رسیدند

خسته افلاس را فخر طایش غلدار

شرت و دشمنی و غارتی

هر که بود از این و ای و مقام و مقام

بی کفایت و غیره

بعد از این که این و غلبه را بر هر جایی بر داشت و سر عالم را چو آفتاب عالم تاب و در هر کون
حایت و حمایت که این و غلبه را بر هر جایی بر داشت و سر عالم را چو آفتاب عالم تاب و در هر کون
این و غلبه را بر هر جایی بر داشت و سر عالم را چو آفتاب عالم تاب و در هر کون
عالمی است و این و غلبه را بر هر جایی بر داشت و سر عالم را چو آفتاب عالم تاب و در هر کون
زراعات خانه این و غلبه را بر هر جایی بر داشت و سر عالم را چو آفتاب عالم تاب و در هر کون

فرمودند و آن زمانه اندازد طاقت بشری بیرون دانسته در تصدیق آن می ایستد چنانچه شرح شکر فکری
آن نامداران و کتابها بجا است تفصیلاً اندراج پذیرفت آری از خبری ثبت از دواچ افروز کتون
اودات خالق زمان و زمین است که در هر دوری خلقت جهانیان هزار دیگر و در هر عصری آفرینش نباتیان
نوع دیگر را آورده عجایبات قدرت خویش بنصب ظهور جلوه گر می سازد چنانچه طایفه و حکای هند بوجبه کتب
معتبره و صحف قدیم بر آن قایل هستند که مدار گردش روزگار و ظهور و ظهور بر چهار دور است اول است
هفتاد و یک و هشت هزار سال و اهل آن دور از غنی و فقیر و صغیر و کبیر بصفتان سستی
و راستگاری و ریاضت و پرهنر کاری و بکمال زور و قوت موصوف می باشند و عمر طبیی آن
مردم یک سال است دوم تر شا جگ و دوازده یک و دودوشش هزار سال و درین دور عمر و
قوت و قامت و صفات حسن نیست دور اول و دوم حصه باقی می ماند و عمر طبیی مردم در هزار سال می باشد
سوم دوازده هزار سال است و چهار هزار سال و درین دور نیز عمر و قوت و نیکوکاری است و درین دور
نه حصه زالی می گردد و عمر طبیی هزار سال می شود چهارم یک سال و درین دور نیز هزار سال و درین دور
هم از عمر و ادب صاف نیک بدست می آید که نوشته اند دوم حصه باقی می ماند و عمر طبیی صد سال است و این
دور از پنج ادوار زیور و فاسد قرار داده اند و اهل این زمانه از صفات حسن دور و باایات و خیر نیک
می باشند و درین جهت است که اهل ادوار سابقه هفت و قوت بسیار داشتند و اوقات آن زمانه
مصدماً و عظیم می شدند و اهل این زمانه که قادر بر آن کار و افعال می گشتند آن زمانه از طاقت
بشری زیاد تصور نموده در پی حیرت فرو میسر و دفاین ادوار از احوال و مشقت عظم که همه ادوار
بیرون از خط شمار و افزون از حد دنیا محسوس نشان می دهد مانند گردش در چرخ علی است و این دور
دور وقت رسیدن دور دیگر برسان بکیل چهار و شصت هزار و مردم بر فاضل حکمت و عظمی است
بروشنی که حکم آمده تبدل می یابد و ادب و ادب مردم بطرز دوری که نیز سه میگرد و چون پانصد و هفتاد و هشتاد و نه
دور و دوازده و اندک مدت آن دور باقی بماند سیزده و در آن دور که یک گردید و ادب و ادب و ادب
نیایان در آن دور و علامات زمانه فاسد نمودار گشت چنانچه همه ادوار و این دور که درین دور
دور که یک گردید و ادب و ادب مردم بر فاضل حکمت و عظمی است و در آن دور که یک گردید و ادب و ادب مردم
ضار است و از طلا و نقره از زیر زمین آن خانه بزرگ و چون تمام دور زمانه و ادب و ادب مردم
معااین شخص میفرمودند خانه گفت که این این خانه از آن خزانده ام نمود و دیدند که این خانه از آن خزانده
خانه آن مرد و ادب و ادب مردم بر فاضل حکمت و عظمی است و در آن دور که یک گردید و ادب و ادب مردم

برین داسل گشت منتهی

بروند و برودنی سبے چشمن نیک همی نبرده کے

روحی نیک نامی که این دکان چو خوشید روشن بود نام سخن

سیام سلطنت پانصد و ان و کور و ان مدت یک صد و نه سال و پنج سال از ان جمله طریق باستان کیدیک
 بهشت که در شش سال و در دهن بعد استراج پانصد و ان سیزده سال و در بعد بدست بعد جنگ بهشت
 سی و شش سال

راجہ پرنسپت بن ابہن بن ارجن در نامی که پانصد و ان را با کور و ان شمار برود او پیران

چون برادر نامی هزار و سیصد و شصت و پانصد و ان بنسب بنی اولادی گشت نام و طاقه دل گشت

و تخم پیران هم در دزد و دبا کا شند از غایت ایزدی الیہامی و ان شند چون تقدیر قادر مطلق پیران شند

بود که در دزد و دبا کا شند از غایت ایزدی الیہامی و ان شند چون تقدیر قادر مطلق پیران شند

جلوہ گر و دینی و ان وقت که ابہن بن ارجن در جنگ بدست که آن را چنگاگر گویند کشتند

و توجہ او را بدست بود و ان انقضای مدت مہر و ان طریق آن غنیہ طاقه و ان کور و ان

یعنی ہم این را پدید گشت ہا و دزد و ان کہ از شل نا امید بود و ان انواع شادمانی کرد و شکر

نامزدی لایح حصول امید و نظام آمد و سلطانی را سر مرد و نوری و در حیدر آب و ان

جوانمرد و غنیہ و ان کور و ان طریق

و ان بعد و امید و ان کور و ان طریق

الحق فرزند لیت منیای چشم امید فروغ دیدہ براد جواد زبیب میخند و دکانی در شست چو ان طریق

شع شبستان امانی و ان کور و ان طریق

را مباد و قطع

ماند نام مرد و ان کور و ان طریق

از ان نام صورت بر کور و ان طریق

القصد بر شکت در صورت و ان کور و ان طریق

کو در شکت و ان کور و ان طریق

نصف و ان کور و ان طریق

آن خداوندیش در آن ویرانه بر سجاده طاعت قیام و بر مصلی عبادت قعود و ورزید و متکلف گوش ریخت
و منور و زانویه افتاخت بوده اوقات عزیز را در یاد رب العباد بسر می برد و فرخدا آگهی از جبین مسین او در رخ
دشکوه عرفان الهی از پیشانی نورانی او لایح بود و محاسن سفید برگرد چهره نورانش تابنده طاشعاعی از نور
خورشید ظاهر و دروغ حقیقت از ناصیه خاکستر اودشس بیان انس از پنبه با هر نفس

در خاک شکفته بوستانی در گردن هفت آسمانی

از خلق نشسته بر کتاری در دل گشته چو تار

راجه این عابد عبادت کیش را دیده از اسب فر آمده طلب آب نمود آن آزاد از قید قیل و قال بهر یارب
جناحه یزد و متعال از بسکه مستغرق عبادت بوده هرگز نه داشت که چه کس است و چه می گوید را بهر
که از تفسیر تشنگی سوزان بود و طایره غضب و تهر شعله زجاری بیجان را که در آن خوابی افتاده بود و گوشه
کمان برداشته و گویا آن را زانداخت از آن مکان بمسکن خویش راهی گردید و در پیش خدا پیش
ایمان بر مصالح ریاضت قیام می داشت و ما زور گلویش او زیان بود از چند روز خلعت آن عابد
در گوشه عبادت مشغول بوده و گویا از تخم این زاهد و شکم آمواده که این قصد مشهور است چنان
گشته و بهر سر خود همچو آشوب شایخ داشت از بهجت و سرگرمی گفتندی یعنی بر سر شایخ دارد اتفاقاً
در آن روز از عبادتی که در پیش داشت فارغ شده مشاغلان و فرحان بقصد ملازمت پدر بزرگوار
می آمد یکی از دوستانش گفت که این قدر بشادمانی می کنی مگر شنیده که راجه بر بهجت مادر خود در
گردن بهجت انداخته است مگر می حقیقت واقف شده خشناک گشت و خبر کنایه بهجت را بهر کسی که
بجناب حضرت صمدیت مناجات نمود که هر کس مادر و گردن پدر من انداخته است بهجت را
چونک نامار او را گزیده برخاک هلاک اندازد تضرع او بدگاه ایزدی مستجاب گشت چون از مناجات
فارغ گشته بلازمست پدر بزرگوار رسید و دید که همان غلط در ریاضت مستغرق است و مادر خود در
گردنش او یخته از بدن این حال بهر آواز بلند آن قدر گریه کرد که پدر و محض او را خلل باز اندر سرگی
گفت ای پدر هر کس که در گردن تو ماندا از خسته من او را دعای بدر کردم پدرش غضب ناک گشته گفت
بسیار گوی که بر تو راه حایل رحمت پروردگار نماید یا در سبیل دولت آید و او از آن چو پلنگ
بدنود و بهر اجترای من بسیار که ده کی از خانه خویش باز نماند و فرستاده برین مقدمه بهجت
گردانید از استماع این خبر راجه را دو غم عالم گردید کی آنکه در خدمت پادشاه می رسید

سکه ای که در آن نوشته اند خداوند و محمد را که خاکستر شده بود و بدین تجدید راست کرده خلعت هفتی بشاکی پوشانیدند چنانچه
 در میان بدینقد سابق بر زمین میزد و جانوران بنده سرای و نواجی و حشرات بحركات اختلال در زمین میزدند
 و افکار از مشاهد این کار پروازی و عجز سازی در گرداب حیرت خورفته با خود گفت که حکم حکیم علی الاطلاق را چه
 بدینجهانخانه مردم باید فرستاد اگر این حکیم مسیحا دم پیش راجه خواهر رسید نایک کردش و خواهر است فکری باید کرد
 که چگونه در راجه زندگانی کند و بهتر از تشریف نموده گفت که تو نزد راجه بعرض و تقدیم نوی که او را از
 خدمت من اخراج داده اند و مال بگیری هر چه می خواهسته باشی همین جا از من بگیر و راجه را خبر بده پس چون
 جزو راجه بفرستد بیار کن گفت و بهتر با خود دگر کرد که اگر اهل راجه رسیدند است شاید که از افسون من
 فسخ شود و بر تقدیری که او نمکست من خلعت در دستش بپوشی و باریت گفت این تقدیر که نایک
 بحسب خواهل من رعایت می نماید از دست گذاشته برای تسکین محنت کشیدن طفل الهی است
 پس گفت و بهتر مکتوب طبع و حوصله دیده بهیچانگ گفت که هر چه میخواهی بدینجا آری من جانب خود
 مراجعت کنم بهیچانگ خوش وقت شده چهار روز او را هر با و مرست کرد که گفت که خاصیت راجه چهارمین
 است که هر چه از او درخواست کنی بی حاشی از او استنابا شود و دیگر با تو شرطی کنم که هرگاه مرا مطلب
 کنی نزد تو حاضر شوم و خدمتی کنی تا آنقدر که بخواهی آن منت کشم گفت و بهتر آن جواب را گرفت برگشت
 و بسکن غریبش نهاد و دوت نمود بهیچانگ بحسبیت خاطر روانه شده در ششاپور رسید و دید که راجه
 در جای محفوظ اقامت کرده و مادر گیران و افسون گران و اطباء و علما بر اطراف آن نشسته اند و
 قوی اختیاری بکار می برند که احدی بر گردان نمی تواند گوید و رفت کرد که چگونه نزد راجه رسید کارش
 با تمام بجا آمد از آنجا که بر بهشتان بید گردانان نمود و بجا آمد و رفت داشت بهیچانگ فرمود این خود را بطلب
 و آتش هر یک را بظهورت بر زمین آرد استه و میوه بدست هر کدام داده بان بر بهشتان و دیگر از در بانان
 و تنگایان احوال گرفته اند و در فرستاد و خود بصورت کنگ خورده بر آمد و در میان ایستاد
 که با بدست فرزند این داده بودند ته پنهان گشت و فرزندانش که بصورت بر بهشتان متصل شده
 بودند و راجه بکسیده و عاگرد و میوه با بطریق تخمه گذارند و راجه آن میوه را با مراد و زرا را ایا کرد
 و بخله یک میوه آخرین که در آن بهیچانگ بر بهشتان بود بر آید خود برداشت و از آن کنگ خورده
 بر آمد راجه آن را دیده بجا حاضران انجمن گفت که هفت روز که در پیش راجه گفتم میوه بدست
 بطلب که آفتاب فروری زده باشد که گفته آن بر زمین زده شود و اگر زمین را بکشد بهیچانگ باشد

پایه که مرا گذرد انگاه بطریق استیذان آن کرباب را بر داشته برپس گردن خود نهاده و ران وقت بهنگام
خود را از غایت عظمت و بهایت نمودار کرده بر راجه پیچید و گردن خود را بلند برداشت و سر خود را
گردان راجه نهاده بگشید و متوجه به گشت چنانچه تمام مردم می بیند و لذت شیرینت زهر آن مار فرمان ممکن
آتش بر گرفت و بر سنانی که در محبت راجه بودند تمیل انداخته اند و آتش تمام آن خانه را به ساج
نسوخت و ستونی که بر آن عمارت کرده جای برای بودن راجه ساخته بودند بضر تمام افتاد و بمطی که بود
اوانی بر آید و تن ستون آواز میب برآمد و ران شب ساکنان هستند پور از کمال و هشت خواب نموند
روزی که در حیدر بنوخته راجه را بر آورده و آب گنگا انداختند و گریه و زاری و ماتم داری نمودند هر چند به
تو که این امر تدبیری انجمنه خود را میگوید که رسیدن ظاہر خیال را بنجا متصور نه بود و بریدن مرغ
فکر بر من آن بود و می گفید اما تیری که از شست قضا بر نیز از هفت سپر تدبیر انسان در گذرد و
فکر نکرد از کمان تدبیر بر چند از هفت جوشن مشورت اوی بیرون رود و حکم حکمانی و امر مبرم زلفی
بر می که دو خواه و همیشه شیرانی باش خواه در حصار ازین مغلطه و مشطوبه

بستنی حفظ تو را و خیال

عادت و عیب تو بر بد سگال

بستن آن رخنه چو آید اجل

یک دیارند بگر و حیل

شیش عمر تو زند بر زمین

زود بود کاید اجل از گمین

خشم ترا بخت بشارت برد

نقد حیات تو بعبارت برد

چند روز که راجه در آن حسن حصین بود با شماع ماجرای احوال اسلاف خویش و کتب حقیقت آن
حقایق که اهل منبایان را بیدانت شناسند گویند و اصغای آن شمر نجات از تعلقات است و منتج شدگی
از عذاب عظیم اشتغال می داشت و کتاب بجاگوت که مشتمل بر جلال علوم حقیقت و طریقت متضمن احوال
سری کوشن که نزد ارباب مهند معتبر و بزرگ تراست و بی شایسته تکلف اومی از استماع کمایی و دریافت
چگونگی آن بعد از طاعت نجات می یابد و فیستان ضمیر با نواست مع معرفت روشن می گرد و در میان ایام برآ
کامیابی را به کتب کتب فیض انوار جمالیان از زبان ایام ترجمان سماوی سکندریون بیاسس و
که در آن مکان دین صحبت و رفیق آئین بود بر آمده و از این زمان در جهان و جهانیاں مشهور گشته
در سلطنت راجه بخت شصت سال و

راجا جیو بن راجا بخت بعد از آن که راجه بر بخت بنوی که نوشته شد رحلت نمود

دوست دارد و حضور پروردگار آنچه ایزد دوستدار و دوست دارد
 راجع بعد انصرام این امر بزم والاکس علی ترتیب داده چندین هزار برهن را مطهرات نعیه و خلعت
 قاهره و نعلیات و آنزه و ادوات طلا و نقره مرحمت ساخت و حکام اکناف گیتی را که درین سخن
 حاضر شده بودند خوانم ضیافت و در حال هر کدام بجا آورده بعطائے فیلمان نامدار و اسپان
 با درختار و جواهر بسیار و امشیائے نادره هر دیار عوشتود که ده خصصت اطراف داد چنانچه این
 جنگ راجه پنجه تمال که چهار هزار و هفتصد سال و کثری متفق میشوند مشهور و معروف است و این
 این ملجم تکب امرے گشته که نیاگان او که هر یک قدرت رسیدن بر افلاک و رفیع و مقر زمین
 داشتند بمقدور این امور نشده بودند و او چگونه مظهر این امر شگوف نشود که کارشمار و ایان بقا
 از روز ازل تقدیم این امر عظیم و تسمیه این مهم جسم با مش مقرر کرده بودند چنانچه کاشفان اسرار
 ماضی و مستقبل و اوقیان سرایر حال و مال پیش از وقوع این امر در مصالحت تاریخ چندین نام
 او مندرج نموده بودند بیت

ز نام غولیش بتوضیح او سپرد قضا عثمان خلیش بتدبیر او بداد و قضا
 القضا بعد از انصرام این مهم خطیر راجه با نظام مہام جهان بانی اشتغال و رزیده عدالت بار طاج
 داد و عالم را رونق بخشید پس از انقضائے مدت متمادی اتفاقاً فرزندے بیاس دیو در انجمن راجه دار
 گشت از من دانائے اسرار غیب راجه سوال کرد که اجداد من یعنی پادشاهان بمقتضائے دانش خداوند
 عدم بقائے عمر و زمرگان و ظهور فنا کے دولت و کامرانی میدانستند و از امور معنی و حال استقبال
 واقف بودند از همه حصص کارزار ارستن و قبیح خونخوار استن و برادران و خویشاوندان ملت جانان
 و اساس هستی اکثرے ذی حیات را از پا انداختن چینی داشت بیاس دیو لب پیاس بکشاکش و باروت
 ایزدی بر چنان شدنی بود که بمنصه ظهور رسیده راجه گفت که آنها با وجود آن قدر قدرت چنان شدنی
 راجه را نتوانستند مکر و تدبیر بیاس دیو جواب داد که از افرید یکست که تقدیر افریدگار را توانستند کرد و بنندگان
 را هرگاه از امر حقدار وند مجاری مجال انحراف نیست از امر مبرم خداوند متعالی که آریار است که عدل
 تواند کرد و طبیعت

چرا از گمان قضا و قدر رسد تیری یقین که باز مگرد به هیچ تدبیری
 بالفعل امرے از پرده غیب مایه حال تو خواهد شد و بگنایے عظیم ما خود خواهی گشت من
 علاج آن را بتو میگویم که اگر میتوانی آن امر را که در حق تو قضا و قدر است رفع کن راجه در

بجروی کہ تاجہ براسپ برآمد آن ابر رفتار برق کردار جبستہ و طرفہ العین راجہ را در
بیان ہول انجیز و صحرایے بلاخیز کہ روز روشن ادھی از سایہ خویش می ترسید و اکثر
اشجار خار دار بر اہر وان راہ گم میگردید از تشاہک اغصان سمند اندیشہ را گذارد و شوار بود و موت
سہلین سبان و خوش از دل مستع ہوش می رہو و میت

و ہم زن افتان و خیزان رفتی رفتی عقل زان ترسان ز نمان ادی ر و نشان
رساید راجہ دران بیابان ہوناک رسیدہ متعجب شدہ بر خود لرزید و چپ و راست دید و با
طاوس مرغزار طنازی و تدر و کوہ سار عشوہ سازی یعنی نازنین چہار دہ سالہ کہ ماہ چہار ہلال
رخسار من و جمال بے مثال تن بکاہستگی دادہ و آفتاب بر فلک چہارم از غیرت رخسار پران افشان
در چپ تاب افتادہ نظر درآمد راجہ بجز نگاہ خوزیرش بے خود گردید و از کرشمہ جانتانیش خائف
اختیار از دست داد و سلطان عشق بر کشور دیش استیلا آورد و سپہدار محبت بر عرصہ مہر شش
ترک تازی نمود و شکر شیدائی بشہرستان عقل دست تاراج بر کشاد و علم آشفتگی پر
ساحت سینہ بلند گشت بے اختیار از اسب فرود آمدہ پہلوئے آن دلبر بے ہوش فریب
نشستہ پرسید کہ اے سر جو بیار رعنائی بدین حسن و زیبائی از کدام گلشنہ و اے گوہر
درج محبوبی بدین جمال و خوبی از کدام عالمی قطع

آفاق را اگر دیدہ ام ہر تان و زبدا بسیار خوبان دیدہ ام لیکن تو بہرین خوبی
تو از جری چاہی تری و زہر گل نازکی از ہر گویم خوشتری حقایق و دلبری
آن جادو و حکما عشوہ سنج بہشم شیرین و تکلم بکلیں امین و لیسان کرشمہ ساز و نازنینان غم
پر دار حسب و نسب خویش و باعث رسیدن بیابان گذارش نمود راجہ از ادائے نازنین و گفتار شیرین
او زیادہ مستلا و آرزو مند گشتہ ہما بجا باین وین جنود بان ماہ جبین عقد زوجیت بستہ آن
نرمین گل را حامل و از بکنا کر شیدہ پست و سر گرفت و عارض بچین اورا بارزد و ی تمام بوسید
و از عقل توشین اور من کامرانی نوشید و از کبدی و ندانہ قفل مراد بر کشاد و در حقہ مقصود دلجو
سیاہ گون از نعت بخت کوہر کمارت شکافت و منہ بستر از خون بل گون رنگین ساخت
منظومہ

بچند دران کرشمہ سازی کردند و غنچہ بوسہ بازی

گرواب حیرت فرورفته پرسید که آن چه بلاست که سر نوشت است خدا را به حال من رحم
کن و علاج آن بفرما تا در تدارک آن به پروا بزم و پیش از وقوع تدبیر مدافع آن سازم
بدین علاج و تدبیر پیش از وقوع باید کرد و بدین سود ندارد چه رفت کلام است
بپای دیو بمقتضای آبی از امور حال و مال گذارش نمود که در ظان تلای سوداگری اسپ
زیبا منظر و خوشنظم بر درگاه تو خاصه آورد باید که تو آن اسپ را بنظم غیش
نسیاری و بر تقدیر دیدن آنرا حسد نکنی و در صورت خریدن بران سوار شوی و اگر سوار
خوای شد آن اسپ ترا بلا توقف در بیابان خواهد برد و دران بیابان عورتی صاحب حال بنظر
تو خواهد آمد در آمد باید که مبتلا به حسن او شوی و او را در از دواج خود نیاری و در وقت میرز تو بخ
او دلش رها نه محکوم حکم او شوی و در صورتی که آن عورت را در خانه خود آورده مامور امزش
خواهد کرد و بدینا به حکیم از تو بنفعه ظهور خواهد رسید بیاس دیو بعد از اظهار دین معنی از نظارت
شد قهار در روز مه و تا جری اسپ پری جل دیو پیکر چون نسیم تگاور و مانند کوه تنبور
قدش بسان قد و لبران آراسته رنگش مانند رنگ روز و شب پر است و نقارش
بگردار رفتار مهربان فسرع افزا جلالش نیز تر از باد صبور تگ و دو باد صرصر را در اول قدم پس
میگذاشت و از نقش نفس زمین پر بلال می ساخت هنگام جلوه کردن گویستنا بر چهره آفتاب
می افشاند و این را که کار عالم وابسته باوست زیر پای خود میداشت **منظوم**

چو چوشتی گور در صحرای تگاور	چو مرغ آب در دریا شناور
بوقت صمد برق آساجنده	بگاه پویه چون صرصر و دنده
اگر سایه فکندی تا زیانه	برون هستی زمیدان زمانه

بر درگاه راجه حاضر آورد و توان تمام انعام و عام بواسطه آن از دحام آوردند و این
خبر راجه رسید چون امری از پرده غیب پایدی نظر او انداختن قضا نقاب بر روی عقل
و انش راجه ادا داشت ملان آوردند که بے اختیار بران دیدن اسپ از حرم سران خویش
بیرون اندا پس دید و رفات خوبی و زیبای و نهایت مرغوبی و رعنائی که دیده مال و نوگار
مثل آن ندیده و گوشش از باب زمانه مانند آن شنیده بے تامل نزدیک رسیده و بے
توقف بران سوار گردید **تغزیت**
برق که در برهانی تشبیه
تا پیش زیر و تا زیانه بدست

نزدیک عارضی گوی سستاره پہلوی ماه نشسته و گوشواره کل متصل رخسار گوید و لاله تابان بود
خورشید در نشان اتصال یافته

نظم

نمود از طرف عارض گوشواره قران افکنده مهر را با سستاره
بدور عارض آن ماه پاره نریسان نموده گوشواره
زدستاناد و ساعد دید و رفت زدر کرده و دلا بی را سلوی
مرصع موس بندش گرفتار بود هزاران عقد گوهر را پس بولوان
نیارم پیش ازین از خیمه داد که شد غمناک و لذت بخش
بزیور خود که وصف آن بری کرد که زیور را بخلش نپسند
بلان طایوس فلان با زبان کرشمه و ناز از پرده برون آمده روست بر میان گوید
و اندوه شغلی و طنازی کرشمه سخی و عشوه سازی آغاز نهاد که باقیامت با نگاه عابد و نازش
آغوش و طایمین جبین او و شاد و خوش بود و جامه بر میان بجز و نظاره آن ماه پاره از سکان
مرگان و تن ابرو و تبرنگاه و خنجر غمزہ مجروح شده دست از طعام باز کشیدند هر سه زلفه غمناک
به مثال او گشته اند بیکر تصویر و صورت دیو و حیران ماندند و بیان بری زوگان از ویدار آن
بری رخسار و رنگ سایه بر خاک افتاده از خود رفتند و بخود گشتند

نظم

چو آن یوقی که بدل زند تاب صد سینه انہی کند آساید
مشوقی چو چیسہ بر نفس فزو عاشق چه کسہ اگر باغ خودت
سخت است بدور روے زیبا دل دور گفت و ایچی بختی بخت
کو عقل که رو برو بر آید ۴ کو سیر که در بر آید ۴

الحاج شام و این حال بران قریق شمناک گردید و تیغ خیرت بر میان غصیب نیز کرد
تا آنکه در طرف العین پاک پاک انداخت و خون کن سبک گنایان و باطنی و بخت
و بال و فایه کمالی بر خود گرفت

نظم

چو چشم آید بر گناہے کس نال کنش در عقوبت خجسته
بیتندی بسبک دست بر روی تیغ

بعد و قورع این امر راجه با خود بسیار فوسس کرد و گوید و زاری آغاز نهاد
آینان فیلسفین بوقوع آمده که نیکو کارے تمام عزیز اهل گشت و گشتاری عاقبت

ناہید باہ شدیم آغوش
گشتند بجلوئے گستاخ
بہم دوہم غم و دہم دش
بیچید و غل سناخ در شاخ
گنہم ہمہ جانوشہ سرگم
ایجاہم خوشہ شدیم
افتاد و بچد نگارین
اندر شفق از شہاب پروین

راجہ بعد تقدیم مراسم زفات ہمار سمند آرزو را در جولا گاہ مراد تاخت آن نازنین را
بلا السلطنت آوردہ برین لسان حصہ سرارتیہ اولیٰ ساخت و برین نامی زنان را بی ساختہ
بکام لای برداخت و محکم حکم او گردیدہ سرسوی خلاف اسرین میل سے آورد و ہر گاہ کہ گذارین
قضا و قدر میخواستند کہ امرے از جلاب خطا بکل ہائے ظہور جلوہ گر گردانند نخستین اسباب
آن نماز ہنایا خانہ مشیت بمنفہ بروز میرسانند تا آن امرے بعد جلوہ گاہ شد و در آید چون
را چہرہ با ماوت بیرونی مصدر گناہ عظیم بایستی شد و بواسیلہ آن عورت این امر سرگشت
او بود و تھا تار و زے جماعت بر ہمنان بر ما مدہ بر فائدہ راجہ حاضر آمدند و ہتھائے بے شمار و خوش
بسیار و طعنا ہائے شیرین و خور وینا کی بکین و نوش و انواع مطعومات و مشروبات و اقسام
علویات و مرییات کہ مذاق طبیعت پروران را لذت بخشید و ذائقہ آرزو مندان
علاوت و ہدیہ نقد حصول ثواب پیش انجاء حاضر آوردند **منظم**

ز مہر فتنے کا یہ اندر شاہ
خود شہباز الوان ز انداز ہمیش
فرورختہ کوئے از ہر کنار
بجوانہائے زرین نہادند پیش

انجاء از ہر نعمتہ کام آرزو را کامران میکردند و ذائقہ تناسل شیوے کام می نمودند و راستی
آن حال آن نازنین یعنی زانی کہ باعث مد گونہ بلا و سہا یہ آفت ہا بود قامت قیامت آنچیز
را بر ملازمت ظل زینت بخشید و بر بدن سیمین اقسام عطر و غالیہ مالیدہ ابروئے ہلال را از سرمہ
و چشم جادو گاہ ملازمت بیابا سستہ چہرہ زہرہ لب بگلگونہ و دندان مروارید حسب سہی ہرست
و انواع ملاحتہ کھر خر و زور مرغ از جواہر زواہر ضمیمہ حسن و جمال خویش نمود رشتہ جواہر
و ریشاں ہنر و عارض تابان و ام ہائے برائے دل عاشقان تعبیر گردانید پیو کہ گوہرین ہر سوی
عبرین ریختہ ہست ہائے زندان ترتیب داد و از زلف سلسل مار حلقہ وار بجان گزائے جاگدازان
آویخت و از جلیں خلخال نغمہ سرا افسون جادو ساز بدلفریبی دلدادگان بر خواندہ و امید حلقہ بینی

راجه سوین بن راجه وگر سین دت هشتاد سال نقاره جاگیری و ممالک ستانی توخت.

راجه سویت سین بن راجه سوین دت شصت پنج سال و دو ماه اعلام جهانانی در عصر گیتی ستانی بنده ساخت

راجه سیم بن راجه سویت سین دت شصت نه سال پنج ماه رونق افراز عالم جمیعت پیر عالمان گشت.

راجه جیل بن راجه سیم دت شصت و چهار سال هفت ماه و نیم آباد و جهانیان را سرور و شاد ساخت.

راجه سون پال بن راجه جیل دت شصت و دو سال و یک ماه و نیم پروری و عدالت گستری نیکنامی یافت.

راجه نرهدیو بن راجه سون پال دت پنجاه و یک سال و یک ماه و نیم در موری اطراف ممالک آبادی کنان گیتی نمود.

راجه سوچرت بن راجه نرهدیو دت چهل و دو سال و یک ماه و نیم سلوک و نیکی معاشرت زندگانی را زد.

راجه سوپ بن راجه سوچرت دت پنجاه و هشت سال و سه ماه و نیم عدل و انصاف را در دج و ده عرب نواظم گرداشت.

راجه سوین بن راجه سوپ پنجاه و پنج سال و هشت ماه و نیم فرمان روا سعادت و مملکت پرستی یافت.

راجه میداوی بن راجه سوین دت پنجاه و دو سال و نه ماه طواف انام و طاعت خلایق را در امن و امان داشت.

راجه سرون چتر بن راجه میداوی دت پنجاه سال و هشت ماه اطراف عالم را مملو و کنان گیتی را آباد ساخت.

راجه بیکم بن راجه سرون چتر دت چهل و هفت سال و نه ماه رعیت پروری و عدالت گستری و دشمن

گمازی و مخلص نوازی نمود.

راجه پادارت بن راجه بیکم دت چهل و پنج سال و یک ماه سپاه و رعیت را خوشنود و اطراف مملکت را آباد ساخت.

راجه وسوان بن راجه پادارت دت چهل و چهار سال و نه ماه در رفاه احوال عیال و امنیت رعیت را کوشید.

راجه اوتی بن راجه وسوان دت چهل و چهار سال و دو ماه و نیم تنخیر قلوب جهانیان و رفاه احوال رعیت را کوشید.

راجه امینی پون راجه اوتی دت پنجاه و یک سال بر مفارق جهانیان ظل رحمت و سایه عدالت افراشت.

راجه وند پال بن راجه امینی پون دت سی و هشت سال و نه ماه رعایا را برادر و ظلال عدالت میداشت.

راجه ورسال بن راجه وند پال دت چهل و دو سال و سه ماه همت و لایقیت در پایش گردان

کنان میراثان گماشت.

راجه ششاک بن راجه ورسال دت سی و شش سال در تادیب جنوب ممالک و قلع و معرعات

سای بود.

دست سلطنت چهل و هفت سال و نه ماه

راجہ پرنجیت بن راجا ہنگساہ چنان آکا و مملکت پیرگنہ زندگانی بزم خود نمود دست سلطنت سی و شش سال و نہ ماہ
راجہ درتھ بن راجہ پرنجیت کامیاب سلطنت و جہانبانی شدہ عدالت گسترہ و رحمت پروری
نمود دست سلطنت چهل و چہار سال و نہ ماہ۔

راجہ سوہ پال بن راجہ درتھ برآمد سلطنت فرزند او کلمروا گردید و از عدل انصاف جہانبانی را بخشود دست سلطنت سی و نہ ماہ
راجہ بومرت بن راجہ سوہ پال و از نظام ہمگیتی ستانی پرختہ و مقصوباب گردید دست سلطنت چهل و دو سال و دو ماہ۔
راجہ سنجی بن راجہ بومرت و از مور جہانبانی تمام در زیدہ رعیت نواری نمود دست سلطنت سی و دو سال و نہ ماہ۔
راجہ جوہن بن راجہ سنجی فرزند او کے مملکت بودہ کامروا و اخلاق گردید دست سلطنت سی و ہفت سال و چہار ماہ
راجہ این پال بن راجہ جوہن کوں مملکت ستانی نواختہ عدالت پیرائے را رواج داد دست
سلطنت سی و دو سال و یازدہ ماہ۔

راجہ میروی بن راجہ این پال، نقارہ عالم گیری بلند آوازہ ساختہ مملکت پیرائے گشت دست سلطنت
چهل و ہفت سال و ہفت ماہ۔

راجہ پدارتھ بن راجہ میروی رایت فرزند ہی برافزادہ عالمیان را امان بخشید دست سلطنت ست و پنج سال
و پنج ماہ۔

راجہ بدکل بن راجہ پدارتھ بعد جلوس برادرنگ جہانبانی بعیش و عشرت درویش
از امور کل غافل گردید بنگ خوردن و بہ بدخوی و بدگویی بسر بردی شمار خود ساختہ و از کثرت
بنگ بیہوش گشتہ بامروذر اسلوک نامہ نثار کرد کہیں بنگ اگرچہ در آید اے مال سخاوت
و مفرح دارد و خیالات رنگین و فکرات نو این بر روی آرد اما آخر کار آدمی بر آس
میسازد و از عقل و دانش دور و بنیان و بیہوشی نزدیک میگردد اندہ بشر طمعا و مت و فراوان
آن سودائے دماغ و مالی خولیائے مزاج بطور میرسد و عیب و دہشت بر طبعیت استیلا
مے نماید فراست و فرزائیگی زوال مے پذیرد و مردی و مردانگی استیلا مے یابد ہماناکہ سنجی
متلون مزاج و متنوع احوال مے باشد غیر از درشت گوے و زشت خوے کاری نداشت
و مروت مردم را در حق خود بدی مے انگارد و در عوض اخلاص و محبت عناد و عداوت را بطور
مے آرد حق شناسی و کفران نعمتے بیشہ خود دار و عداوت عمل و مراء و اصل ستادی
مے انگارد و سانیجی را دیدم و آرزو نمودم کہ بنا بر افراط این کیف از صاحب خود مے بفرست

راجہ کہیم بن راجہ شہناک مدت پنجاہ و بیشت سال و پنج ماہ انتظام مہام سلطنت و
سلطنت و انتظام مہام خلافت نمود

راجہ کہیم بن راجہ کہیم چون در انتظام مہام سلطنت کامل تقسیم مراسم عدالت دال بود و در سعادت مالی و ملی و فخر و
پر و خست و لا و بانی شعار خود ساختند از انجا که از دجلان آراء نظام امور جهانیان بود و خود
فرمان ر و ایان عظیم الشان منوط گردانید و جلوه نمود و جهانیان و انتظام مہام سلطنت رانی و امن
و امان عالم و عالمیان و جمعیت و رفاهیت جهانیان و ایستادہ بہ ہوشیاری و کما فی ذالی
ولایت و ہرچہ ممالک و مملکت منحصر داشتند یا و شایع کہ از امور باوقفا و خیرات و خیرات
و رزق و بے ہمتانہ ہر آئینہ سلطنتش ویرناید ملک زندگانی و زو و بے ہمتانہ
ہرچہ ممالک و مملکت و ہرچہ ممالک و مملکت و ہرچہ ممالک و مملکت و ہرچہ ممالک و مملکت

مدین صورت امر از اسرار اطاعت راجہ بر تاقہ بمر و نام وزیرش کہ دست تصدی و امور و چنانکہ
دختران و دو فاین و دیگر کارخانہ جات قوی مطبق داشت در ساختند و اورا ایستادہ و سلطنت نمودند
آن وزیر بطبع سلطنت و خب حکومت و عرض دنیا سالک مسلک بے شک و بے شک و بے شک
و فاسد گشتہ بہ قابو گشتہ کہ یافت و بہ تقریبی کہ دست و اورا راجہ کہیم را گشتہ سر بر آری
فرمان ر و اسے گردید مدت سلطنت راجہ کہیم چل و بیشت سال و یازدہ ماہ از انجا کہ
پادشاهان گنبدہ ابتداء راجہ بدہشت رعایت راجہ کہیم مدت یکہزار و بیشت صبر و
شعبت و ایستادہ سل سی تن بطنان بعد بطنان فرما ر و اسے گردید و منقطع گردید و امور و چنانکہ
بر قوم و دیگر مملکت گردید راجہ کہیم و انکہ از پایہ وزارت بدہشت رسید بعد اتمام کار راجہ
کہیم بر تخت جهاننداری جلوس نمود و بمر انتظام مہام سلطنت اشتغال و زیر و چو و چو و چو
این راجہ و اولادش مفضل ظاہریت لہذا با احتیاط و احتیاط و احتیاط و احتیاط و احتیاط و احتیاط
بقید عمر رسیدہ و در مدت سلطنت راجہ کہیم و ایستادہ سال و چہار ماہ

راجہ سور سین بن راجہ کہیم و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ
راجہ میر شاہ بن راجہ کہیم و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ
آورد و در مہمہ جهانیان پنجاہ و دو سال و دو ماہ

راجہ آہنگ شاہ بن راجہ کہیم و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ و ایستادہ

راجه هری جک بن راجه چون جات مدت سلطنت سیزده سال و دو ماه
 راجه پیرین بن راجه هری جک مدت سلطنت سی و پنج سال و دو ماه
 راجه دیت بن راجه پیرین چون بر تخت جهانبانی نشسته بمقتضای سستی بر ناسی و خور و فغان
 رفاے از امور مملکت غافل گشت و اصلاً کار مالی و ملکی نمی پرداخت و عیش و عشرت گذارانی
 و با آدم سر او بدن شعار خود ساخت فی الواقع ریعان بر نائی و عتقوان جوانی آشوبگاه بی
 ظرف زمان نادانی و هنگام وزیدن تند باد و صحرای حیوانی و پالغز پارسا گوهری و منظر
 امور شیطانی و از روی لذات نفسانی و خواہش خطرات جسمانی و تناسل حصول کامرانی
 و متقلب اعمال و مالی و ابتغای درازی عفو ندگانی است انشوران از نو کار فرموده اند که در آن
 بره ایان را غفلت امریست مذموم از جمیع امور و کمالی فعلی است بدتر از تمامی افعال شمر دو بست
 و شمر نهال سلطنت را اره بسا بادشاهان بسبب غفلت و کمالی از سر بر سلطنت بر حیر گردانی
 و از روی دولت بخصیض افلاس رسیده اند الفقه چون بی پروائی و لا و ابالی راجه پیرین
 مشهور گردید و ندیر وزیرش نظر بر نارسائی او انداخت بارکان دولت و اعیان مملکت
 اتفاق نموده و از صحایف و توارخ راجه های پیشین تغلب و تسلط و ذرائع سابقه در سید
 آنها از پایه وزارت بر تبه سلطنت واقف نگشته از روی استیلا که داشت راجه ادیت
 با مسافر کل نیتی نمود و خود سر میر آراے جهانبانی گردید مدت سلطنت راجه ادیت بست
 و سه سال و یازده ماه از ابتدای سلطنت راجه پیر ما ملنایت سلطنت راجه ادیت شانزده تن مدت
 چارصد و چهل و شش سال با امور سلطنت پرداختند از پنج نسل راجه پیر ما ملنایت گردید
 سر انجام گیتی همین است و بس و فک کرده است با هیچ کس
 راجه ندیر از وزارت کامیاب سلطنت گردیده مدت چهل و یک سال و شش ماه جهانبانی
 نموده کوس رحلت نواخت +

راجه پیرین هموج بن راجه ندیر مدت چهل و پنج سال سه سلطنت پرداخته ازین جهان رفت +
 راجه می گنگ بن راجه پیرین هموج مدت چهل و یک سال دو ماه کامرانی جهانبانی نهج جهان گذران راجه دو و
 راجه مهاجو دین راجه می گنگ مدت سی سال و سه ماه جهانبانی و کارانی کرده رخت سستی پرست +
 راجه تهم بن راجه مهاجو مدت شصت و شش سال با سلطنت اشتغال نموده پیمانه زندگانی بسر نه کرده
 راجه جیون راج بن راجه تا مدت چهل و پنج سال و شصت ماه بهرام جهانداری

واز تو انگریز بر تہیتی رسیدند و از گلشن اہلیت در خاصستان بدخوشی افتادند بجای را
 جہان سنگ فرغ کردند و مانند خزانگان نامہوارہ زدن ناچار یک نعل شکستہ را بطنابہ بطنا بد خود بدگو
 بعدالموجود بر آمدن بختیاریت قطع

بنگ خوردن کسے کہ عادت کرد و علامت ازو شود ظاہر

حسن اخلاق میسر و ازوے زشتی خوی ازو شود باہر

بالحکمہ راجہ مذکور از افراط بنگ خوردن بارکان دولت طریقہ بدگوئی در پیش کرد از ہما
 جانبانی غفلت و کسالت وزید و پیراہ وزیرش نظر بر بے پروائی او داشتہ بقایوے
 وقت کارش باتمام رسانیدہ والی ولایت و مالک مملکت گردید مدت سلطنت راجہ بدہل سی
 و یکسال و ہشت ماہ از ابتداے راجہ بسرا کہ بعد نسل پانزدان بسلطنت رسیدہ بود و نہایت
 راجہ بدہل چہار دہ تن مدت پانصد و یکسال جہان آراے و مملکت پیراے نمود و جہان
 گردان ماچہر و در دند و ازہ نجال راجہ بسرا قطع گشتہ امر سلطنت مقہوم دیگر انتقال یافت
 بیت

بنک و بدروزگار و بدیم گذشت افسانہ این و آن شنیدیم گذشت
 راجہ پیراہ کہ از پایہ وزارت بسلطنت رسید مدت سلطنت سی و پنج سال

راجہ جناب سنگہ بن راجہ پیراہ مدت سلطنت بہشت و بہشت سال و بہشت ماہ -

راجہ بنہر کن بن راجہ جناب سنگہ مدت سلطنت بہشت و یک سال -

راجہ مہی پت بن راجہ بنہر کن مدت سلطنت بہشت و پنج سال و چہار ماہ -

راجہ ہماہل بن راجہ مہی پت مدت سلطنت سی و چہار سال و ہشت ماہ

راجہ سرور پت بن راجہ ہماہل مدت سلطنت بہشت و بہشت سال و سہ ماہ

راجہ سرور پت بن راجہ سرور پت مدت سلطنت بہشت و چہار سال و سہ ماہ -

راجہ سرور پت بن راجہ سرور پت مدت سلطنت بہشت و بہشت سال و دو ماہ

راجہ کل بن راجہ سرور پت مدت سلطنت بہشت و بہشت سال و یازدہ ماہ

راجہ کل بن راجہ کل مدت سلطنت سی و نہ سال و چہار ماہ

راجہ کل بن راجہ کل مدت سلطنت سی و شش سال

راجہ سرور پت بن راجہ کل مدت سلطنت بہشت سال و یازدہ ماہ

راجہ جہون جانش بن راجہ سرور پت مدت سلطنت بہشت و شش سال

بس نامور بزر زمین دفن کر دے کہ ہمتیش بروے زمین جز نشان نہند
 راجہ سکونت کو ہی چون واسے ولایت و مالک مملکت گردید بر خود مغرور گشتہ بہ امر و وزرا
 سلوک ناہنجار در پیش نمود و بادہ سلطنت بر فراج او گوارا نیفتاد و از آنجا کہ جہان بانی وابستہ
 باخلاق حسنہ و اوصاف مستحسنہ و اعمال پندیدہ و افعال گزیدہ و حوصلہ فراخ و ہمت عالی
 و نیت درست و برداشت فراوان و شجاعت فطری و سخاوت جلی و عدالت گستری و علو
 و رزے است راجہ مذکور چون ازین صفات خالی و بہ پست فطری و کم ہمتی و کم حوصلگی و
 کم خردی و تنگ ظرفی و بد سلوکی و ناہنجاری و بد حالی آمادہ بود کار ہائے کہ خایان زمین
 روایان نباشد و افغائے کہ بسلاطین فسر و بجل مے آورد و از بسکہ بکوکار میل بسیار داشت
 بنا بر افراط این کیفیت از عقل و دانش دور و بہ بے خبر و بے دید انشی نزدیک گردید اگرچہ
 جمیع کیفیات مروت و اہل دانش است اما کوکار مذموم ترین کیفیات است جو ان را پیرو صبح الراج
 را بخور میکشد بگلشن جوانی خزان پیری در چاشت گاہ شباب زوال شیب میرساند کتاب
 جہان را اگر فکار کسوف ناتوانی مے سازد و ماہر و یان را در محاق ضعف مے اندازد و از
 تاثیرات آن رگھائے بدن مانند تار ہائے سطر نمایان مے شود و بر صفحہ چہرہ ہجو کاغذ ثر و لیدہ
 کجک اظہار مے گردد و بیداری شب و نیم خوابے روز رنجوری می آرد و شایین خواب طائر ہوش
 را گاہے در چنگل میگردد و گاہے مے گذارد و بے شائبہ تکلف آدمی را سیرت کوکار از امور دنیا
 غافل و از کار عقبہ ذایل میکند و از لذات خندش و آرامش خواب باز میدارد و از صورت و شکل
 اصلی رخ مے سازد و انچنان در پوست مے افتد کہ ترک زندگانی آسان باشد و ترک از و شکل
 بالکلہ راجہ از روے بخور و بایا و رعایا را مہدلت سپرد و بک طریقہ جور و جفا در پیش نمود و انکا
 دولت و اعیان مملکت کہ از سلوک ناہنجارش متشکی بودند در اندک فرصت از و منحرف شدند
 و این اخبار در ممالک مشہور گشت **بیت**

پاس دارے بعدل و داد بود ظلم شای چہ رخ و باد بود
 راجہ بکر ماجیت والی او صین براختلال احوال راجہ بد مال و گردن تابے امر او زہائے او
 آگاہ گشتہ بالظفر نظر طراز و عا کہ عدو گداز متوجہ اند پست یعنی دہلی گردید راجہ سکونت از
 استلح ابن خبر صفوف پیکار آراستہ آمادہ مدافعت گشت ہر دو لشکر با ہم ہستہ الحش

قیام در زبده و دیت حیات سپرد *

راجہ اودی سین بن راجہ جیون راج مدت سی و ہفت سال و پنج ماہ عالم آرائے نمودہ رحلت کرد
 راجہ انند جل بن راجہ اودی سین مدت پنجاہ و کیساں فرماں نمودہ بلکہ آخرت شافت *
 راجہ پال بن راجہ انند جل بعد جلوس اورنگ جہاں بانی مکرہست بلکستانی بستہ بزور
 تیغ و سر پنچہ شجاعت اکثر ملک پہ پیچر آورده فرمان روایان را فرمان پذیر خویش گردانید
 از انجا کہ دنیا بادہ ایت منہرستی و استکبار و شمر بواہوسی و استخبار راجہ مذکور بنا بر هجوم
 ملکہ و تسلط بر سلاطین اطراف بہ بدستی زندگانی میکرد و حکام دیگر را در حنا طرینا ورده بہم کس
 ملکہانہ و بدستانہ سلوک مے نمود **بیت**

باسباب دنیا چنان غرہ شد گم خورشید در پیش او ذرہ شد
 غرہ صودہ ملکے پشین و آزمودہ بزرگان عاقبت بین است کہ ہر کہ سر کبر و عیونت
 بر میانہ و ہمانکہ در کتر زمانہ ہمان سرش زمین تادہ بجا کہ برابر گردود ہر کس کہ ازمستی دولت و جاہ
 دستار کی نہادہ مشکیزہ گردید زود کہ فلک کچر قنار ہمان دستار در گردن نش انداختہ سر بہر نہ در
 مذلت و خواری افگند **منقولے**

تجربہ عزایل را خوار کرد بہ زندان لعنت گرفتار کرد
 چو دانی تجربہ چرامے کنی خطامے کنی و خطامے کنی
 مصداق این مقولہ آنکہ سکونت نامی کہ بر قلیل ملک و امانت کوہ کمیالون تصرف داشت
 و از عراج گذاران راجہ بود بلہر امے رکن السلطنت و وزرائے موئن الدولت اتفاق نمودہ
 بہر راجہ راج پال بشک کہ شید چون ارادت ایزدی بران بود کہ کاسے را بر کوہے مظفر گرفتہ
 و مورے را بر مارے نصرت دیدہ باقناعے کہ روداد سکونت غالب آمد و راجہ راج پال در
 زرمگاہ کشتہ شد **منظوم**

چو نیوز مستد بہ تعذیر پاک ز صوبے بہ بیارے رساند ہلاک
 کہ در جنگ فیروزی از آخرت است نرا ز گنج و بیارے لشکر است
 مدت سلطنت راجہ راج پال بست و شش سال از ابتداء راجہ وند ہر نہایت
 راجہ راج پال نہ تن سیمند و جل و ہفت سال فرمان روائے کردند و از پنج سلسلہ
 راجہ وند ہر منقطع گردید و امر سلطنت بہ دیگران انتقال یافت **بیت**

و یکم برهنے قصد غسل بخارہ آب در رسید و گندہرپ سین آواز کرد کہ اسے برہن من گندہرپ سین
 پیراجہ اندر دین آب اقامت دارم براجہ این ولایت پیغام کن کہ دختر خود را بمن پیوند گرداند
 تا بہر مقصودے کہ داشته باشد بانجام رسانم در صورتے کہ ازین امر انحراف و رزوا این شہر را
 زیر و زبرے سازم برہن و راز و این آواز باور نکرد چون دوسہ روز علی التصال ہمیں نمط
 آوازے از آن تالاب شنید ناگزیر پیراجہ دہارا نگری را بر این امر غریب اطلاع داد راجہ متعجب
 شدہ برکنارہ تالاب رفتہ این آواز بے واسطہ جوش و آوورد و گفت اگر فی الواقع تو گندہرپ سین
 فلت راجہ اندرستی و قدرت سرانجام مہام و مرام خلایق داری فی الفور حصار آہنی برد و این
 شہر درست ساز تا تصدیق بر قول تو کردہ دختر خود را در زوجیت تو در آورده شود گندہرپ
 سین قبول کردہ بجهت حصول این مامول بجناب ایزد و اہلب العالیات مناجات کرد و بقدرت معمار
 حقیقی کہ وقوع امثال این امور غریبہ از و میتوان شد و ہمان شب بدون وساطت معمار
 و حصار آہنی باستحکام تمام در شہر پدید آمد نظم

سہ فرسنگ بالا و پہن چہل بجائے ندیدند ز آب و گل
 سین آہنیں پارہ بود و بس بے الم چنیں قلعہ شنید کس

مسنوح این سانحہ غریبہ باعث تعجب خلایق گردید و راجہ و ارجیہ ان ماندہ بموجب قرارداد
 دختر خود را در زوجیت گندہرپ سین دادن و ایفاء وعدہ نمودن تا چار دانستہ برکنار تالاب
 رسیدہ آواز کرد کہ گندہرپ سین از ظہور این خارق بر گفتار تو اعتماد و اعتبار کردم از آب بیرون
 بیایا بر طبق وعدہ دختر خود در عقد تو در آورده شود گندہرپ سین از اصفائے این آواز بہرست
 خری از آب بیرون آمدہ خود را منواری ساخت ماجہ اندویدن او در گرواب حیرت فتاد و دید
 عرق خجالت گشت با خود گفت اگر دختر را این حسہ پیوند ہم از شہادت و بدگویی امثال
 و اقربان اندیشہ دارم و اگر ازین امر انحراف مے در زم این قدسی نزا و قدرے دارو کہ مارا و ال
 شہر را بر خاک ہلاک اندازد و گندہرپ سین بر اسرار ضمیر راجہ واقف شدہ گفت کہ مارا و ال
 غریبے دیدہ عم مخور حکمت افریدگار بران رفتہ کہ روزانہ باین ہیئت ہستم و شبانہ بصورت
 آدمی متشکل میشوم بالفور راجہ دہارا ز امرش یارائے عدول ندانستہ دختر خود را بہرست
 او آورد گندہرپ سین روز در پسیکر خربودہ در طویلہ گاہ مے خورد و ہر شب و جسم انسان در
 آمدہ بہستان خاص رفتہ بزوجہ خود عیش و عشرت مے کرد اما راجہ دہارا از شکایت یاوہ

کارزار برافروختند بهادران شجاعت پیشه و دلیران شہامت اندیشہ جنگی نمودند کہ رنگ از دل
معصام رفت و تیر کمرہ بر زبان راند کمان بر بازوئے شان قربان گشت و خنجر بکلام افرین زبان
برکشاد از باو حسلہ بہادران سر ہائے مردان از نہال قامت چون برگ ریزان بہادریان
میرنجیت و تارو پود حیات مبارزان مانند رشتہ اطباب از ہم گنجیت از آب تیغ دلیران چمن چمن
مگل رخمے شکفت و بردست و بازوئے دلاوران ہر لحظہ قضا افرین مے گفت از آنجا کہ قلمیت
بافیل دکن نہ اسکان پشہ شعیفہ بنیان بستیز و باشیر نریان نہ یارائے آہوئے ناتوانست
راجہ سکونت تاب عمار بہ نیاوردہ شکست یافت و در زندگاہ کشتہ شد و راجہ بکر ماجیت مظفر
پیشو گشت.

نظم

غزائے کہ جوینہ سہرا زیندگ
شود خاک از خون او لالہ رنگ
تیروے کہ ہر دے سہرا زینان
بہ پیکار شمشیر آید گلسن

ہمت سلطنت راجہ سکونت چہار دہ سال

راجہ بکر ماجیت بن گندہرپ سین در بیان ولادت راجہ بکر ماجیت شرح احوال و بعضی نسخہ اختلاف
بیاوردیدہ و شنیدہ میشود در اکبرنامہ و دیگر تواریخ مے نویسند کہ آباغندہ فرمان روائے وچین بودند و پدرش
گندہرپ سین نام داشت اما پچہ از نسخہ ترجمہ سنگاسن تپسی کہ مشتمل بر احوال سعادت
و شتال آن راجہ قوی اقبال قلم آوردہ اند بمطالعہ و رآمدہ این است وقتے کہ اندر فہرطن
روائے عالم ملکوت در مقام خویش بزم طرب و نشاط ارستہ وادعیش انبساط مے داد و در آن
حال گندہرپ سین خلف او بر یکی از حورائے کمراں بزم رقص مے کرد و نہ متبلا گشتہ نگاہ
عاشقانہ و مشتاقانہ نمود و راجہ اندرا زین جہت کہ آن حور مشغول نظرش بود از معاینہ این حال
بیاشتفت و از تہران جلال برائے خلف خویش دعائے بدر کرد کہ از عالم علوی فرو افتد و بچہان
سفلے و رآمدہ روزانہ بصورت خردشبانہ بشکل آدمی بودہ باشد و ہر گاہ راجہ والا شلے
جسد خرمی او را در آتش سوزان انداختہ خاکستر گرداند باز بصورت اہلی و رآمدہ از عالم ناسوت
در جہان ملکوت کہ مسکن الموف اوست باز انتقال نماید بچہت قادر مطلق ہمان زمان گندہرپ سین از
سکان خویش جدا شدہ بصورت خرد رآمدہ در تالاب متصل دہارا نگری واقعہ و کن کہ راجہ
دہا و مرزبان آنجا بود افتاد و درون آب اقامت و زریدہ بنظر آورد کہ دختر راجہ این شہسہ
را باید درخواست تا بوسیلہ آن جسد خرمی و آتش سوزان بیفتد و ازین عالم انتقال نماید

بر احوال آن تیم فصل رحم آورده نظر تربیت بر وگماشته و ایمل شیر دار مهربان دل برائے
پرورش تعین نمود و آن را بکبریا جیت نام نهاد **قطعه**

نخشب بر صغیر کن شفقت کیت کو این دقیقه فهم کند

نیت بے رحم تر ز شیر کس شیر هم بر صغیر رحم کند

و همچنین در پرورش و تربیت بہر تہری برادر غیر مادرے بکبریا جیت توجہ بے گماشت
ہر دو برادر چون کلان شدند ازین جہت کہ علامات رشد و کامرانی و کاروانی از ناصیہ حال
سعادت اشمال بکبریا جیت پیدا و آثار سلطنت و جہان بینی از خطوط دست او ہویا بود
راجہ در حق او زیادہ شفقت مے نمود بعد از آنکہ بحد بلوغ رسیدہ ولایت مالوہ با قطارغ
او مقرر گردانید بکبریا جیت التماس کرد کہ برادر کلان من بہر تہرست با وجود اولایق نیت
کہ من امر حکومت بر خود بگیرم ایالت بنام برادر کلان مقرر شود و من بامر وزارت او خواہم
بر وقت راجہ التماس او پسندیدہ حکومت مالوہ بہ بہر تہری مقرر کردہ ہر دو برادر بر آن
ولایت رخصت نمود بہر تہری در آن ولایت رسیدہ شہر ادجین را دارالایالت نمودہ حکومت
مے کرد و بکبریا جیت بامر وزارت قیام داشتہ نظم و نسق مہمات از قرار واقعی مے نمود
این ہر دو برادر بزور پنجہ دلاوری و مردانگی و قوت فراست و فرزانیگی اکثر ولایات جوار و حیطہ
صرف در آوردند و فرمان روایان را فرمان پذیر کردند حکم انہا بر اکثر ممالک جاری گشت و شہر
الہین آن قدر وسعت یافت کہ سیزدہ کردہ طول نہ کردہ عرض آبادی گردید از آنجا کہ راجہ بہر تہری را
بالہ خویش کہ از ننگ سینا نام داشت و آن را پنگلا نیز گفتندے نفست بسیار بود اکثر
ادقات درون حرم سراے ماندی و براسے بکامرانی بودہ نزد عشق و محبت بانختے و بامور
ملی و ملی کتر پرداختے و تمام مدارا الہامی فرمان رواے بر سر بکبریا جیت برادر نمود گذاشتہ بود
بکبریا جیت بر اہ از روئے مصلحت و نصیحت گفتے کہ صلام درون حرم سرا بودن و از مہمات
جہان داری غفلت و رزیدن مناسب نیست ملکہ جہان چہ برائے آنکہ مدار کار بر بکبریا جیت
بود چہ بنابر آنکہ او راجہ را از بودن اندرون منع میس کرد از بکبریا جیت آزرده شد
بہنخان سخت و درشت راجہ را برین آورد کہ بکبریا جیت را از پیش خود اسدراج گردانند
چون راجہ نادان محکوم حکم آن زن خانہ بر انداز بود بالفور برادر خود را کہ از میان عزیز
دار ملک برو بود از ملک خود بدر کرد و آن سلوب الذکا و مطیع و مغلوب الناسے نظر

گویان و زبان طعنه هرزه سدايان نخل و منفعل می بود و دایا مادرک این امر می کوشید فوتی
گند هرپ سین بطریق دوام بوقت شب جسد خرمی گذاشته بصورت آدمی در آمده درون حمام
سرافت بود و راجه قابو یافته در طویل آمده جسد خرمی او را بدست آورده در آتش سوزان انداخته
خاکستر گردانید گند هرپ سین همان وقت از حرم سدايان بیرون آمده گفت که اسے راجه
وقتے کہ اندر بن دعای بد کرده چنان گفته بود هرگاه این بدن خرمی را راجه عظیم الشان بسوزاند
من باز ازین علم بکان اسلے خود و اسلے شوم درین صورت از تو در حق من عنایت غایت
معروف شده کہ این پسر که باعث نکال و وبال من بود بسوزانیدے پیش ازین پسر
من بهر تهری نام از پرستار ولادت یافته اکنون کہ نخست می تو حامله است بکر حاجت نام پسر
از تو بوجود خواهد آمد کہ قوت نهر از فیل داشته باشد و نام این هر دو پسر بر صفحہ روزگار
تا انقراض زمان خواهد ماند چون ایام دعای بد اندر از حال من آید شد و بار در عالم
علوی بکان خویش باید شتافت و شمار خصمت می شوم این را بجفت و بجانب آسمان روانہ
گشته از نظر غایب گردید راجه از سماع این سانحه غریبه حیران شدہ تا سفت خور و کہ خدمت
این ملکی نزد کہ از اتفاقات حسد درین جا وارد گشته بود بواقعی بجانیا و ردم و نیز خوف
بخطر راه یافت کہ پسر ازین دختر پیدا خواهد شد کہ نهر از فیل را قوت خواهد داشت اگر
او درین ملک تسلط گشته بزور بازو و خود سلطنت مارا بجگہ مقاومت باو مشکل خواهد
بود پس نگاہبانان تعیین فرمود کہ هرگاه از ان دختر پسر ولادت شود باید کہ حاضر گردانند
تا کارکش با تمام رسانیدہ شود و دخترش از فراق گند هرپ سین در آتش غم می سوخت چون شنید
کہ نگاہبانان تعیین شدہ اند اندیشہ کرد کہ پسر مرا کہ عنقریب بعمره و وجود می دراید بکشند
غم بالاسے غم فایده حال او گردید و زندگانی بر و وبال گشت و زیاده ازین تاب حزن و اندوه
نیارده شکم خود را از کار و برد و پروریدہ تا دیو و پستی کینت و ازین رو کہ ایام وضع حل نزدیک
رسیدہ بود و نیز از ادت ایر و جهان افزین بران اقتصاد داشت کہ آن پسر در عرصہ
کینتی بوجود آمدہ کار کشے کہ از اندازہ بشری بعید باشد بظهور رساند از شکم آن عورت
پسر زنده بر آمدہ بسان نوزادگان گریه آغاز نہاد و نگاہبانان همان وقت آن پسر را نزد
راجہ برودہ حقیقت مردن مادرش و بر آمدن آن از شکم گذارش نمودند راجہ از رفتن
گند هرپ سین تا سفت داشت و ریو الا از مردن دختر خویش بدین طر زیادہ افسوس نموده

بر روابط و اخلاص برادرے محروم و تقدیم خدات و نظم و نسق او بخاطر نیاوردہ اور ابرائے
حصول رضا مندے زن اسراج نمود نظم

غیران را کند کید ز نان خوار یکید زن شود انا گرفتار
ز کید زن دل مردان دو نیم است زنان را کید ہائے بس عظیم است
زن از پہلوے چپ شد افریدہ کس از چپ راستی ہرگز ندیدہ

چون مدتے برین بگزشت زنار داری بقویت ریاضت ثمری بدست آورد کہ از خورد
آن زندگانی جاودانی حاصل گردد و او آن شہر بشورت عورت خود بامید حصول مواجہشت
بطریق تحفہ از نظر راجہ بہر تہری گذرانیدہ برادر خویش کامیاب گشت راجہ از بس کہ بزوجہ خویش
کمال محبت داشت آن میوہ حیات بخش را برانی ازانی نمود و چون رانی فاجرہ در دام محبت
میر آخور سر کار گرفتار بود آن ہدیہ عظیم المثل را باورسانید و پھر آخور آن تحفہ بدیع را بہ قہ
لاکھا نام کہ پابند زنجیر عشق او بود گذرانید آن کوئے بخاطر آورد کہ حیات ابدی اورا باید کہ نیکوکار
و پرہیزگار بودہ باشد و راہین قد زندگانی کہ در تہ کاری و بدر داری گذشتہ و مے گذرد
و بال است ہمان بہتر کہ این تحفہ نا در را برائے راجہ کہ از عدالت و نصفت اور عایا و برایا و رانی
است بیکش نمایم زندگانی ابدی راجہ متعج آسایش و آراش عالیان تو اند بود پس لوئے آن
شہرے نظیر را بنظر راجہ گذرانید راجہ آن را شناختہ و راجحیرت فرو رفت چون بہ تحقیق این امر
پہوخت و بر اجرائے او واقف گشت راز نہانی رانی از پردہ برون افتاد و رانی مغلوب یاس
و ہراس گشتہ خود را بام بلند فرو انداختہ غالب تہی ساخت و بدرکات اسفل السافلین فرو رفت لہو
بحیت آن عورت فاجرہ نہامت کشیدہ بر عمر گذشتہ تاسف نمود از مردن او سرور گشت بیت
زن بدائے برادر مردہ بہتر غم کار زمان ناخوردہ بہتر

و در بعضے نظم تقدیم مقدمہ عشق رانی بمیر اخور و مردنش بدین تقریب مرقوم نیست
آن عورت را از محبتیان قرار دادہ و مردن آن را بدین نظم نوشتہ اند کہ روزے راجہ بہر تہری
بقصد شکار سوار شدہ بود در نزویکے موضع دید کہ عورتے با پسیر کہے جان شوہر خود قصد
ہمراہی نمودہ بان عصایم شوہر پرست و عتایف پارسا سرشت خود را در غزن آتش سوزان
انداختہ و گفتہ رود کتاوہ پیشانی خاکستر گردید راجہ از مشاہدہ این حال بر عالی ہمت آن فرخندہ
مال آفرین کہ در کمن خویش رسیدہ ماجرائے احوال او پیش رانی گذارش نمودہ تعریف بہت

خود بلا منت بر او روزگار او عین کرد و از باغی و صحرای برکت زمین تا آسمان شد اشک
و در روی او بخت از هم سادات بشمار او زمین و آسمان و آب و آتش گردید آرزوی ولایت
بچه دلی در گنج بی ملک مکتوم بی سر و آرزو بخت

چون بسیار دلی از اهل شهر اربعین طعمه دیو مردم خوار گردید اعیان و اربکان بنفوت
یک دیگر جعفریت الناس نمودند که برای خواراک خویش نوبت قرار دهد تا یک کس نبوت
ماضی شده و در آن روز فدیعه عدم الاک و گران گردد و یون می قبول نمود و فرمود که هر روز
یک از شهرتین نبوت خود بیکان ماکم نشین رسیده بر تخت سلطنت جلوس نماید و بجلالت
جهانمانی با وجود آن کس تمام آن روز در خورای احکام حکومت و دار و گیر بسربرد
و امر او و رعایا و اهل تمام و اطاعت او باشند چون روز باختر رسد و وقت شب آن
فرمان توای که روز خوارک من بوده باشد هم گنان کسب فیروز این امر جلیل القدر
قبول نمود و نوبت برای شهر قرار دادند هر روز یک کس نوبت نبوت با دست لیل
روز هشده و گندید و آدمی خوارک شد و جمیع شهریان زبان سرخان مطلع مجلس
مطهر و پاکت ادا و مرگ بودند الله الله اگر نظر بر احوال جهانین انداخته شود و باین
آیین ناسی وی حیات و الی نفوس را که بر عرصه روزگار بوجود آمده اند نبوت خویش چسب
حضرت اهل و جنگل دیو مرگ گرفتار آید شد و هیچ کس را رخصت آقامت دائمی و اجازت
سوست ای می نداده اند خوشا و الا نگی که بر کار و بار دنیا و مافیالظلمه و وجود و الله مرگ
آگشته اوقات عزیز را که بدل ناپدید و رب العباد مرگ نماید و بیطالت و کسالت بگذراند

۱۲۸

جان اے برادر مندا کس
فل اندھ جان افریق بندوب

مهرجانی بر یک دوازده است که او چون که بسیار زیاده بود

انھوں نے یہیں منت مقصد کر دیا اور ان مقامات میں یہ مقامہ بقلہ علیہ کہ یہ زبان
عربی بخارہ گوید اور ان مقامات میں کہ تہذیب کے شہر اور میں رسیدہ بربط درایت کے منزل
سائنس و کیمیا بیت برادر نام برہنہ کی کہ جو تہذیب انھوں نے باقی احسن میں یا جو ہو۔

جهاننامی اجلاس نموده رتیب وزینت داد و اعیان و ارکان کرامت بر بسته هر کدام بقدر
 مراتب بجای خود ایستاده و تقدیم او امر عالیقه تقدیر و زید ندب حکم اعلی الواع خود ذیبا
 حلاوت اسود شربت های لذت اندوز آورده بر دروازه قلعه که راه آمدن حضرت بود آماده و مهیا
 کرد و کافور بادشاهی از تامیه احوال سعادت اشتغال او معائنہ کرده تمام روز بوظائف دعوات
 سلامتی ذات فرخنده صفات موعظ شد ند حضرت عبادت معهود بوقت شب بقلعه در آمده
 اتحاشم خود نیامی دیده بجای تلم خورده از لذت آن خوشوقت گردید بعد از آن اندرون رفته
 دید که بواسطه زیبا منظر برکت شکست است بکرامیت بجز و دیدن حضرت از تحت بر خاست
 بیچاره را و تبارک و بده دلاوری و دلیری تمام آمده و آویخت هر دو با هم کشتی گرفته گیسو حضرت
 غالب می شد و گاهی بکرامیت او را مغلوب میکرد چون کار از کشتی و جنگ مشتکی در گذشت
 بکرامت حضرت خواست که با شمشیر آید کار آن نابکار با تمام رساله حضرت امداد بر دست و قوی
 جنگ و دلاوری داده جنگ دانسته بخاطر آورد که این جوان و جنگ پس نمیتواند آمد بهان بپست
 که منع کرده بشود و راه نجات جسته اید درین صورت دست از محاوله باز داشته بزمای
 آورد که آن جوان نسبت و محران تو می یافت من خوب بجا آوردمی بملالت آن جان بخشی
 فکر می کرد بر آن خاطر داشت تو تمام سکنه این شهر را از جان گزافه بپل کردم و بالو محقق
 محبت هم اکنون ازین جا بدر رفته بجای دگر می مردم سلطنت این ولایت بتواضعی باد که
 سواست تو و مجری قابلیت این امر طبل القدر بنار و هر گاه میستی بتور و سوسه دانا یا دخواستی کرد
 که لا اوتف خامر شد و هر اسم رفانت تقدیم رسام بکرامیت گفت حوض خون مردم قصد پاک
 تو و شتم اکنون را بط محبت در میان آورد و سوسه بپل ترا کرد و چون فیما بین روابط اخلاص
 محبت شد از بنجا بدر شوهر گاه که ضرور خواهد بود ترا ملید داشته خواهد شد بعد چنین خواهد شد
 محبت با کرامت رفت و شوهر گاه که مردم درون قلعه آمدند بکرامیت را زنده و بده حیران ماندند
 و بدین کار کنی شایسته خواهد بود اگر چه در تمام شهر الملک و ملوکند و هر که ازین ان مکان رسیده
 بر خیزت سلامت مانند آن جوان بزور قوت خویش و در پل بپای حضرت مردم خواهر این
 شمشیر و کف دست و پا و دامنش بیند که این قدر قوت و قدرت از انبیا حال مردم
 این شمشیر زیاد است که این جوان از نزد ملک یا از صاحب فرمایند و از این شمشیر
 اقبال و بکرامیت برادر راجه به شهری خواهد بود چون استفسار احوال نمودند ظاهر شد

یاد آید و بخیر و آرد و راجہ سکونت را در معرکہ کشته تا کابل و آن ممالک بسکہ خویش را بکشت
پنجاه مقدمہ کشته شدن راجہ سکونت سابقا گذشتہ و از بس کہ تا مدت بزرگ و انوار تہذیب
ممالک متصرفین حال فرخندہ مال آن ملی بزراد و ویت بخر و بہت عالی داشت حاجات ارباب خواجہ
و مہرادات اہل اقتیاج خوشترین و جہی بانجام می رسانید و احدی از درگاہ عالیہ محروم و
نہ امید تھے رفت اگر شخصے میے و طلبے کہ سرانجام آن از اندازہ قوت بشری و اعلاہ دریافت
محلے سیر و ن بودہ باشد پیش اور جوع آوردے از علو ہتے فراغ حوصلگی بوجہ اسمن سرانجام
و او کے چنانچہ بسیارے از حکایات غریبہ و مقدمات عجیبہ در حاجت رواسیہ مما جہن
و کام غلبی مساکین و جلالت شہل و جبہ اہل خصال آن نامدار در محافل سلاطین مالی مقدار
و وزیران اہل روزگار مذکور و در صحف اکناف عالم مندرج و منظور است محلے مخصوص
الحکومت گہا سن جیسی محتوی براحوال فرخندہ مال او مشہور و موجب تعریف این سہ بطور عجیب
سومینستہ اند کہ چون راجہ بکراجیت ازین جہان فانی عالم مادہ و الی رحلت نمود و کما
ایام در گذشتہ راجہ بیوج کہ او ہم بحاسن صفات و مکارم آیات معنی بود بر حکومت ولایت
ناموہ استعقال یافت و وزیرے برج پنڈت نام از فرط دانش کلید عقل راجہ و مدار علیہ ملک او
بود چنانچہ حکایات بدایع آن راجہ و وزیرش نیز شہرت تمام وار و اتفاقا راجہ مجموع بقصد لشکار
بصحرافہ نمود و یکہ مجھے از طفلان خور د سال کو دی را باو شاہ بچے تا وزیر و دہریے را
بکوتال و سائر محلہ و فعلہ سلطنت فرار وادہ طفلانہ بسیار بی پروا شدہ اند و آن شاہ سلطان
بر شہ نشستہ بہان بادشاہان بصلابت و مہابت در اجرائے او امر حکومت و حکام ولایت
سے بزرگوار و وزیر سیدین راجہ اصلا پر وائے گمرو و مشہور شدہ بود کہ آن بزرگوار کے
بلا کیچہ در مقدمہ دزدی مسل بے بنا آپنجان معدلت را کار فرمودہ کہ مذہب بادشاہی
ندیم ایشان بروئے کار نیامد چنانچہ این دوستان مشہور است را ہند مجموع او شہیدین
این مقدمہ دویدن حکم برای آن محفل شجب گشت و از بروئے غیرت فرود کہ اہل اہل
بیارہ خون از ان بختہ فرود آوزید مذکورہ راجہ ہر جانب آمد طفلانہ و کچہ ہر کسی
افکار و حسب الامر راجہ کن را ہلک نشستہ بزرگوار و امین شان بکار ہر چیز
نمودہ ہر اس راجہ از دلش تا بدید گشت ماحہ فرمود کہ تو چون ہر کسی را ہلک
است بر طبق حکم مالی چون آن پستہ را بھکافت کھتے مرصع در عایت نیا جانی و کمالی

دعای ستانی شهر گشت تاریخ جلوس اور بر اور ناک فزان روحانی بالوالہ بقولے روز
تسخیر لایست دلی کشتن راجہ سکوت بسطه سہ ہزار و چیل و چہار راجہ بدست و دو خاتر
اہل تشدد و تقا ویم این کشور شت گردید چنانچہ تاتوید این نسخہ کینار و مقصد و پنجاہ و سہ
او مشغی میسر دو و پنجی کہ گند ہرپ سین گنہ بود نام راجہ بھرتری و راجہ بکراجیت تاحال بر
صغیر و زکات تازہ است و انقرض زبان یادگار خواهد بود بیت

[illegible]

مستقاده بر تخت جهانهای جلوس نمود چنانچه در ولادت بکراجیت اختلاف بسیار است هم
چنان در مردن اوزین اختلاف دارد بهیت

گزاره قیامت زنده آخر فنا آسود فنا و بچو خور تا بنده آسود فنا آخر فنا

بیت عمر راجه پیکر از و یکصد سال از آنجمله جهان بینی دینی نو و دوسال

راجه ستم پال که از حصه گدای به سریر بادشاهی رسید در بدایت حال بحسب
صورت عبادت شاق و ریاضات کمالی طاق قیام می در زید اما در عالم سخی بهر از حد مطنای
دایم پرستی نداشت و غیر از اسم و ریشی بر نامیده حال او نقشه دیگر نبود بر تنگی و سختی
نه برائے عبادت پر دانی بلکه از روی ریاض نفسانی بود چنانچه در ظاهر
بر منبری بنجا کتر آوده مرات باطن نیز از رنگ هوا و هوس اندوده داشت هم چنانکه
در صورت خراب حال خود معنی نیز خراب تر بود از روی کار و دست خود پیرداشته
چون در سالن می نشست فی الحقیقت باطن نفسانی و ستم رازی سبک و عفو و بی ادب بود
هم می کرد و از زبان بے زبانی استماع مقاصد دنیوی می نمود و روی بسوی آسمان
مخالف می چشم می پوشید لیکن بیخودان چشم دل بر شاهراه مطالب صوری می کشاد و در
هر دو پای رسن انداخته بر درخت معکوس می شد فی الواقع روی عادت از اثر در کعبه
تأثیر کعبه بر عکس می کرد و اگر چه بهر حال استاده عبادت می نمود و باطن را از این صحن و کعبه در دل
می کشاد و نیز رنگ سازی تحسین کعبه می نمود و در آن مقام با نقاد و متقدم می ساخت و افلاک
حرم را می فریخت و خادم و مرید خویش میگرد و دو دو کاخ طاعت و دو سالن می ساخت و کعبه
می گردید و می گرفت و محراب زبانی شعله انگیزی می نمود و بهر بهانه سبب سازی می کرد
خان مان سوده لوحان بے غرور و انبات می برد منتظر و مه

بیت در سالن عبادت می نشست و در کعبه

بیت در سالن عبادت می نشست و در کعبه

بیت در سالن عبادت می نشست و در کعبه

بیت در سالن عبادت می نشست و در کعبه

بیت در سالن عبادت می نشست و در کعبه

بیت در سالن عبادت می نشست و در کعبه

راجہ بھیم پال بن راجہ ہری پال۔ مدت سی ویک سال دو و ماہ چھ ماہ و چھ روز
 راجہ مدن پال بن راجہ بھیم پال۔ مدت سی و ہفت سال و نہ ماہ گیتی برائے ہو
 راجہ کرم پال بن راجہ مدن پال۔ مدت چیل و پنج سال و پنج ماہ کا مہاب ہرا نہروا کوٹ
 راجہ بکرم پال بن راجہ کرم پال چون عالم گیرے و ملک ستانی شہار خودہ اشت
 و حکام اکناف عالم را محکوم کردہ سدرج میگرفت ازین جہت بہر طرف لشکر کشید و بوزور
 بارسے اقبال منظر و منصوبے گردید ہمیں آئین مدت مدید چھ ماہ آدھے ملکات کشائی نمود
 بکامراتی و کام ستانی فرمان رواے و جہانبانی کرد حکم بادشاہ حقیقی چون ایام زندگینش
 باختر رسید و ارادت الہی بران شد کہ سلطنت بقومی دیگر منتقل گردد راجہ مذکور بقضائے تسلطی
 کہ داشت در حوالے کرد و مقبرہ بود بر سر راجہ تلوک چند والی ہراج لشکر کشید راجہ تلوک چھتر
 صفوں آراستہ بمقابلہ آمد تیغ زنان چون حلقہ ہائے زرہ فراہم آمدند تر اندازان پسان تیر کا
 بکشتن میزدند شدند و گمان داران مانند ابروے خوبان ہم پیوستند و چھتر اندازان
 مرگان میوبان صفت بستند چون صفوں طرفین آراستہ گردید بہادران شیرین دلیرانہ
 و کارد و دوز در زر گاہ نشینگی نمودند کہ از کشتگان انبار ہائے نیل بالا پدید آمد و از شمعگان
 تودہ ہائے کوہ اسانایان گفت از دست قلم کردہ حساب باگشتان پارسہ و از ہائے بریدہ
 قلم در دست صاحب گزید از خون مجامدان جو ہائے روان گردید و قاتل مرگمان و دزدان خون
 چون بل بالائے آب میدید و روح از بدن چون مرغ از قفس بر وازے نمود و چھتر اندازان
 غرا از جگر دہے و شہاد و بحیثیت ایدوی در آن معرکہ راجہ بکرم پال شہادت یافتہ شد و مدت سلطنت
 ل و چیل و ہما سال و شہ و از ابتوائے راجہ سمندر پال لغایت راجہ بکرم پال شہاد و حق مدت
 سی و شہ و چیل و شہ سال فرمان رواے کرد و ازینجا سلسلہ جوگی منقطع گردید و اسر
 حوالہ شد بہ راجہ بکرم پال
 راجہ بکرم پال بن راجہ بھیم پال۔ مدت سی و ہفت سال و نہ ماہ گیتی برائے ہو
 راجہ کرم پال بن راجہ مدن پال۔ مدت چیل و پنج سال و پنج ماہ کا مہاب ہرا نہروا کوٹ
 راجہ بکرم پال بن راجہ کرم پال چون عالم گیرے و ملک ستانی شہار خودہ اشت
 و حکام اکناف عالم را محکوم کردہ سدرج میگرفت ازین جہت بہر طرف لشکر کشید و بوزور
 بارسے اقبال منظر و منصوبے گردید ہمیں آئین مدت مدید چھ ماہ آدھے ملکات کشائی نمود
 بکامراتی و کام ستانی فرمان رواے و جہانبانی کرد حکم بادشاہ حقیقی چون ایام زندگینش
 باختر رسید و ارادت الہی بران شد کہ سلطنت بقومی دیگر منتقل گردد راجہ مذکور بقضائے تسلطی
 کہ داشت در حوالے کرد و مقبرہ بود بر سر راجہ تلوک چند والی ہراج لشکر کشید راجہ تلوک چھتر
 صفوں آراستہ بمقابلہ آمد تیغ زنان چون حلقہ ہائے زرہ فراہم آمدند تر اندازان پسان تیر کا
 بکشتن میزدند شدند و گمان داران مانند ابروے خوبان ہم پیوستند و چھتر اندازان
 مرگان میوبان صفت بستند چون صفوں طرفین آراستہ گردید بہادران شیرین دلیرانہ
 و کارد و دوز در زر گاہ نشینگی نمودند کہ از کشتگان انبار ہائے نیل بالا پدید آمد و از شمعگان
 تودہ ہائے کوہ اسانایان گفت از دست قلم کردہ حساب باگشتان پارسہ و از ہائے بریدہ
 قلم در دست صاحب گزید از خون مجامدان جو ہائے روان گردید و قاتل مرگمان و دزدان خون
 چون بل بالائے آب میدید و روح از بدن چون مرغ از قفس بر وازے نمود و چھتر اندازان
 غرا از جگر دہے و شہاد و بحیثیت ایدوی در آن معرکہ راجہ بکرم پال شہادت یافتہ شد و مدت سلطنت
 ل و چیل و ہما سال و شہ و از ابتوائے راجہ سمندر پال لغایت راجہ بکرم پال شہاد و حق مدت
 سی و شہ و چیل و شہ سال فرمان رواے کرد و ازینجا سلسلہ جوگی منقطع گردید و اسر
 حوالہ شد بہ راجہ بکرم پال

سفال رنگین فروخت و مرور در عالمی را در بدل غنای برین اندوخت و او بیست و دو پیشه را
 ببادشاهی بدل کرد و خدا طلبی باین طلبی ساد منتهی و بطریق

سملو اولی بن قنبر و نایبش و

که از بهر دنیا دهد دین جلد او

که اهل مندر دین بدین بدین

خداوند و انشای غم دین خود

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

که در دنیا بهر حال است بگذرد

فرمان رواے گشته بر اطراف مالک رایت حکومت بلند ساخت و کوس فرمان رواے دهر
 و کار و وقت لیکن سلطنت او چندان بقایانفت و در اندک مدتی بعلم بقاشانفت مدت
 سلطنت علی وصال

شاهزاده بکر محمد بن راجه گلوچند مدت بست دو سال و سه ماه رایت جهان کشائی در حیات
 فرمان رواه سلطنت

راجه کاک چندی بکر محمد مدت چهار سال و سه ماه بکامرانی و کامیابی بامر سلطنت پرت
 راجه راجه چندی بن راجه کاک چندی چهار ده سال و یازده ماه کوس مسلم آراے در عمر
 مالک پیرایه نواخت

راجه اوهر چندی بن راجه راجه چندی مدت مسر ده سال و دو ماه سند کامرانی در میان
 جهانگانی نواخت

راجه کلیان چندی بن راجه اوهر چندی مدت پانزده سال و هفت ماه و عمر حکومت
 در میان کامیابی نواخت

راجه محمد چندی بن راجه کلیان چندی مدت نوزده سال و سه ماه و عمر کشائی و شد
 حوالی سلطنت نواخت

راجه گوهر چندی بن راجه نسیم چندی مدت بست و پنج سال و پنجاه بعد ایت کسی
 در میان و در ری و ما و بر ایار نواخت

راجه گوهر چندی بن راجه گوهر چندی مدت بست و دو سال و دو ماه و ایت کسی
 در میان و نواخت

مسافر رانی نسیم دیوی شکوه راجه گوهر چندی بعد سلطنت راجه گوهر چندی کسی که کلام و
 بوده اسلام نسیم هانماری تواند نمود و نماز امرای عالی مقام و وزیران ملک بنام و خشنایان

و قوادری و قشایان و عذر و خود را بر سر سلطنت اسلام و او و بر انشا و احوال
 او امر و

سلطنت و در وقت مهت و تاب گزین و نسیم که در وقت سلطنت
 کی و نواخت

سلطنت و نواخت
 و نواخت

مجلسی از روزهای دسه تا از ابتدای ماه جمادی الثانی تا آخر ماه رجبی و در این روزها
 که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

در این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

و این روزها که در این روزها سال جدید میلادی شروع می شود

[illegible]

ایام در هندوستان طوائف ملوک شده بود و یکی از اولاد مستظلال
نماشت القصر را حصبه پال بقصد دارنوبه بسیار سی لشکر و بسیار
بر مکرستین رفت سلطان بدریخت این فسرده باشد بسیار و بسیار زان جرار
و حصد و دو لایت خویش رسید و آمو و پرکار گردید و در میان هر دو لشکر
مقابل و مقابل و عبدال در قتال روداد و دلاوریان جنگ جو و پهلوانان پرخاش
خودست با شجاعت هم آغوشش و پردلی را با مزونگی و دوشاد و شش نموده
کشتن مردانه نمودند.

بیت

چنان خواست رزی که بالادست قاده دلاان بجز از باوه مست
در دل نمایان هر مرغ از قفس
چنگ بر دانه کرد و در چنگ پاک افتادند و میال نیز در مرغی و چنگ
که سلطان چون در کوه کاشی پیش تیر و خسر و را پیشه و دیری و تیر
ساخت طیت
چو شوان حمید در انقوت شکست
چند سیر باید در قشبه بست
در این قوامی چشم بود که اگر بحسب اتفاقات چنگ با قذورات درون ان افندی رفت
عظیم باری سلطان فرمود تا در ان چشمه قذورات انداختند تا در طلق گردد و مست و باوه
قدش وقوع امثال این امور بدین نیست باوه و بهین سخت گردید و چون بند آمد و چون
در بعد و باین رفت باشته و دستا و کشید و باگی
زیر کشتن من بچو معصه کافر
شاید اند جهان بچو کشتن و کافر
میان غنیمت سرا چنان نمود اثر
گیر و خامیست اند و کشتن و کافر
چنان که این چنگ را بچو معصه کافر باوه و کافر باوه و کافر باوه و کافر باوه
باران خود میل فاش و در کوه کاشی پیش تیر و خسر و را پیشه و دیری و تیر
جست پاک سوخت چون آئین کشتن و کافر باوه و کافر باوه و کافر باوه و کافر باوه
کسانیکه ماندن در هندوستان ناله و ناله و ناله و ناله و ناله و ناله و ناله و ناله و ناله
چو اسه سرد حاس از احساس و قوا از کوه خود باز ماند و دست را در نگاه کار و پاراوردی

ساخت و تراست ششم بطراوت مزاج آنزدگان روزگار بدست فصل بیخ ضناست
 بخش حدیقه کون و مکان گشت و باد بهادی سوزن زمانه بیاض زمینی و منطقی از روی ماه و صفا
 المبارک بفرخی و فرخندگی با نقضا بسید و بلال فرخ خال مسلم خورانی بر اوج غلبه افراخته
 بزبان جان شرم مبارک با عید و نور و تنیست اینجودلا نسیم بهالم و نایابان و نایابان از نایابان
 طلوع این نیر جهان افروز دید و منتظران روشن و انداز اشرافیت خورانی منج افزار ساخت و دل
 مترصدان فروغ آگین گردید و عبادت کیشان ابل میام و طاعت اندیشان لطافت و مقام و مقام
 مرا و خاطر خاد و بحصول پیوست و در دستان ارباب ریاضت و صومعه گزینان اصحاب
 افاضت نام ارام دل حاصل گشت شادی عید ضمیمه موسم بهار و فدایه مسرت ایل و روزگار گزین
 عالم و جالیان را دو در و لایه شادمانی کشود و دو گشتن کارانی جلوه نمود و در نهال لعل پیوست
 گشت و دو شاد منقود و آخرش رسید و دو چشم را و فیا پذیرفت و دو گوهر بقاصد بخلافت
 و دو آیین بخت آراسته گشت و دو نخل طرب پیر است شد و باغی و تابان
 گشت ماه مبارک رسید و رسید
 شده ز برکت افزار ماه نور نشان
 هزار گونه شادی نصیب ابل جان

ز بهر تیر سحر ما مهر افروز
ز بیم لشکر بیر خصم بهمن
چو دریا ماهی از حسرت مباد
ز بار تیر ماور دی برون سر
خویشاں آتش اندر سنگ بهمن
که بهم کاشان باشد با سمندر

در چنین موسم سلطان در مسکنه مرتبه صوم باز بهند و سلطان آمده بالا و اجانب پال کارزار
 فرموده و اورا خلعت داد و سی زنجیر قیل غنیمت پرست آورده از اسباب قلعه بهم نگر رسیده
 اختراع نمود چند تخت طلا و نقره و خزانه فراوان و الماس گران بهاد و دیگر نواده و نعلین که
 ازین قلعه پرست آمده بود همه را در میدان و کیس بفرموده سلطان چیدند و سپاه و
 رحمت از تفرج ان انبساط حاصل کردند در زمان بودن دران قلعه جشن فرخ و طرب آراسته
 برائے چراغ افروزی حکم عالی تجدد در پیوست صاحب استبانات چایک دست و
 کارکنان چیت بموجب امر علیه بر چار دیوار باغ چراغ بندی نمودند و بهر درخت بلند
 و کارگن کاغذس دل پسند آویختند و بر چویمائے مسلسل هزاران گل با انواع صورت و
 اشکال افروخته بر گنبد و دل گمن بای زمرین و نهال بای تلون کاغذی پر داشتند
 چلی که در دیبائے نمونه نمود عایه چین نمودار گشت و در عرشهای شمع بهشت برین بکشد
 بهشت و در چراغ چون زلف بنیان نمایان گردید و گل چراغ مانند رخساره خوان نماز
 روئے نمود شمع چون سرو قامت یار دل ربای که دو چرخ چون جبین مشغوفه دل و از

نهال شمع محن مبسبی در آن کاشان
 فروغش از آفتابان زیاده
 چراغ از روشنی بلایان دیار
 از شوی رخسار محن روشن
 باین مریز و نوحه لاله با دراز
 ز درختی جلای بر سر آید
 چراغ بر سر کوه سی تودار
 بسان آسمان در تیز روشن

و در روز دوشنبه آید شماره چون خواب بگفت بهیچیکو آب نهد و دستش را بر سر او

در تاک کشید نظم

ز گری که آتش میکند آب
بدینا و دزدی گشته نمایان
که از انسان اهل فود و مشدزم
چو در یافت غزالان متن مشک
سیان که تنها منفر و جوشان
گهر و سینه همچون دانه تار

تلقین از حرارت حرکت بیست
ز یاد گیم پسنداری بیایان
چنان عورتشید را بشکارت گم
شد و خون از حرارت در بدن شک
زین چون دیگر در آتش خروشان
نصرت را در میان بحر زنده

در چنین موسم لشکران سلطان تاب بر دانه گرم سلطان نیاورده التماس مراجعت نمودند
با حضور سلطان از آنجا که متوجه خرمین شده و تمام ایام بهار در آن عصر دار الخلافت بعید و
عشرت گذرانید چون ایام زمستان در رسید فران دو ماهی شش ماهه هر یک که کمال آمد
و جنود سر را بر سکنه افلاک و متوطنه خاک مشط گزیدند و در شش ماهه سر را از کتاب
خود را اگر کسی در کافیه ای بخشد و ماه جهان افزون شش ماهه در دامن کافیه بخشد و ماه
هرم از آنجا که شش ماهه که فلک از جو و مشعل ایام و شش ماهه که کافیه بخشد و ماه
کتاب و جهان کافیه باری بنویسد که مزاج آفتاب از جو و حرارت کافیه سر و تراز کافیه
از استیلا بر دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه
در آتش از صلاحیت و مایه شش ماهه ای که هر نقاب کتاب متواتر می شدند و از سلطنت
جلال سرانده و اندام طایبان افتاد و عرزه و تمان از اید و خرمین مقتدر و دوت روزه از احتیاط زایل
زمین از رفته کافیه نقاب تهیه ساختند و کافیه غلام از فلک خاک و دوت روزه و دوت روزه
دوت روزه از زمین زمین شش ماهه از زمین نمود که دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه
چنان که کافیه از دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه
هر یک از کافیه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه
از زمین و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه
خود را در دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه
با دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه و دوت روزه

منوادر گشت ہوائے از بلند پروازی پیغام سرور مخلص والا با فلاکیان رسانند گنج ہوائے
در ہوائے شکر ششہ بیان گنج قارون زیادہ از حصہ شمار کردید با گنجی تو تکہ بکردار دیوانگان
سیہ مست برقا سترن و امجادین صدانمون افاز کرد و مشکالک یعنی کچھ مردمانند تہذریان جہنم
و دودین و بر خور عین بنسب و نمود ہوائے اگر ہوائیہ فتنہ از شرارت ذاتی مردم کو تروی
یمن و دیو و جیہ اگر پیش در زمین نمی افشردند از تنہ خیمہ با فلک می تحسید با ابلکہ تاشائی
جلوہ کا کہ ہر رسید کہ فلک ہزاران چشم بظاہر و آن کہ نمود و آنچہ بدین ان انجمن اہست

[illegible]

[illegible]

از اینجا که آفتاب مراد از مطلع امید بر ترقی می آید و شاهد مرام از پرده آرزو پنهان و کرشمه
چهره میکشاید قافری است قدیم که ایند جهان آرا چون میخا هد که برگزیده خود را بر فراز تخت
فرمان مواتی ممکن سازد از مهادی حال آن نیکبخت با مورد محن و مشاق گردانیده در زمان
مهم و آوار و اب و ادراک مقصود و بر روی او میکشاید مکتوبی

دیرین دیر کین رسمیت دیرین که بے تلخی نباشد شش شیرین
نیفتد در جهاں کس را بلائی که ناید زان یلا بوی عطائی

اگرچه دیرین محاربه سلطان جلالت با که ده مراتب تهور بجا آورد و با چون در شیت ایزدی
فتح و نصرت بر وقت دیگر موقوف بود و دیرین مرتبه بر لشکر سلطان شکست افتاد و کینا خدی
راست بر اهرار کس تهور که حاکم دلی بود قالب آمدنیل سوار حمله آورد و با سلطان در او شکست
و باز دوی سلطان را بغرب نیزه مجروح ساخت نزدیک بود که سلطان از شدت درد
زخم بموش شده از اسب فرو افتد درین وقت غلام تلخ بچه دیر رسید عقب سلطان و
اسب شکسته از زمینگاه پیرون آمده در لشکرگاه رسید و سلطان را سلامت و منزل رسانید
و بعد از این که از زخمی شدن سلطان و نرسیدن در منزل و سلطان رو نمود و سلطان
زیاده آنان صلاح جنگ ندیده از اجتماع و دست کرده بیزار تعب و محنت در زمین رسید
و با این تهور بعد شش در سبزه آمد و قلمه را از کسان سلطان بعد محاصره یکسال و یکماه تسخیر نمود
کسان خود سپرد و در شش شتم در شش باز سلطان لشکر گران متوجه هندوستان گردید و
سلطان هم چنین که سابقا جنگ شده بود و در آن عساکر و فوجین اتفاق افتاد و هنگام جنگ که شام
بود و در میان هر دو طرف طبعیت سخت تصدیر اتفاق می افتاد و در آن روزگار شب از نظام
و لشکر کافر کمیش نظام بود و از نظام در او و اعلام سپید فام چند دلیل از پر تواریخ و
ادراک سلطان و کباب نوازی بناد و در آن جنگ بود و با در آن بر تماشای خواب می کردند
و یکی که از داستان رسم و آستانی با شش و چهار نام و فوجی بسیار قلمه و در دست
که آمد و در دست آن سلطان را با در ملک برین شاعران خود گردانیدند که بے ترکان جلالت
کیش حرات و جایت بود و برین دوان جالبی شده و بکلی بپایند و در این تهور با شش
از دلاوری و دلی بر ترکان بکلی می آورند

ملک از لاجور در حالی دہلی آمدہ صف آراستہ باندک محاربه فرار نمود و بہ سلطان
قریب یکسال +

سلطان شمس الدین عرف ملک التمش

[illegible]

ادبانی نشدند سلطان علاء الدین را که آثارش از تاصیه حال او ظاهر بود از قید برادرده
 و سریر جهانانی اجلاس دادند ناصر الدین و جلال الدین پسران شمس الدین را که در
 زندانخانه محبوس بودند خلاص کرده ناصر الدین را ولایت بهراتج و جلال الدین را ولایت قنوج
 هم دیگر در رخصت دادند ملک نظام الملک را که در امور سلطنت کلیه دخل داشت قتل
 داده و پاداش کفران نعمتی رسانیدند منظم

پیشم خویش دیدم در گذرگاه که ز دروغی بجهان موردی راه
 هنوز از صید منقارش خبر داخست که مرغی دیگر آمد کار او ساخت
 چو بد کردی مباش امین ذآفات که واجب شد طبیعت را مکافات
 نهرین فرزند ایمان پر آفات بدی را هم بدی باشد مکافات
 تکی شکستی و بدی غم ز جو جوید و گندم ز گندم ز جوید و گندم ز گندم

بعد چندگاه سلطان از طریق عدالت و نصفت انحراف ورزیده آئین اخذ و قتل در پیش
 کرد و می امرا را و برگشتند و با خود اتفاق کرده ناصر الدین را که آثار قابلیت و حق شناسی اند
 تاصیه حال او ظاهر و اظهار خدادانی و ایزد پرستی از مقابل او با هر بود از بهراتج طلب داشتند
 به تخت فریاد می افکند دادند سلطان علاء الدین را مسلسل در قید نگاه داشتند چنانچه
 در زندانخانه مرغ روح او از غم تن پر و از نود مدت سلطنت چهار سال و یک ماه و
 یک روز

سلطان ناصر الدین و ولد سلطان شمس الدین

سلطان در سن ۳۰ سالگی از بهراتج آمده تاج خلافت بر سر نهاده سکه و خطبه بنام خود در اراج
 داد و ملک غیاث الدین بلبن را که بنده و دانا و سلطان شمس الدین بود منصب وزارت
 داد و خطبه العت قانی و عطائے چتر و در پادشاهی برافراز گردانید و در الهام
 تمام سلطنت برائے رزین او تفویض نمود و صدق گوش او بجا هر روز دایم نصایح می شنید
 مشکلی مرا خطبه در راه رعیت پروری و عدالت گسترش را سود فرمود که احتیاج به پادشاهی
 و در نظام امور ملک را بی دست تر و دامن کاره نمی که فردا بے قیاس است در نگاه عدالت
 او شاه حقیقی را در پیشگاه او افعال گردانید ملک بلبن مقتضای فرستاد و در ملک

متفرق گردانید و ملک بدرالدین سنقر را بجانب بداولن فرستاد و قاضی جلال الدین کاظمی را
از قضا معزول گردانید بعد از چند ماه که ملک بدرالدین از بداولن بدرگاه آمد سلطان او را و ملک
ساج الدین موسی را بقتل رساند و در وقت شمس الدین که قاضی مهر پوره بود و پائے پیل انداخت
و در همین سبب زیادتى و هم و هر اس مرد گشت در آنست که این حال روز دوشنبه شانزدهم
پانزدهم الا فرستاد و کشین و ستاند اخراج معزول چنگیزی آمده لاجور را محاصره کرد و نزد ملک
قراش که حاکم لاجور بود چون در مردم موافقت ندید نیم شب از لاجور برآمده بجانب بیلی
رفت و شهر لاجور از ستم چنگیز خانیان غراب و ناله و غوغا و خلق کثیر اسیر و گرفتار گشت
چون این خبر به سلطان معز الدین رسید امر را برود قصر سپید جمع فرموده بیعت تازه کرد
ملک نظام الملک وزیر ملک را با امرای دیگر بیعت و دفع شر معزول بجانب لاجور فرستاد
چون لشکر بابت آب بیا که قریب به عقبه سلطان پور است رسید نظام الملک که در باطن
با سلطان منافق بود و امرار از سلطان برگردانیده بیا و کرد و حدیث نموده و حدیث گفت که
که از دست این جماعت منافق که هرگز من کرده اند کار نمی توانم آمد و این فتنه شکنان را
باید که سلطان این طرف بهضت فرماید سلطان از دوسه سادگی و اعتمادی که بر او داشت
در جواب قوتش که این جماعت کشتی بدیاست کردی اندر تو بخش و بر فراز بلند رسید
چند روز دراز نمایند نظام الملک آن فرمان را با فراتے لشکر نموده بهندرا با خود متوجه گردانید
چون سلطان این حال اطلاع یافت حدیث همیشه الاسلام قطب الدین بختیار خا و دشی را بکشتن
قتل امر او فرستاد و امرای بیج و جی سلطان حاضر نشدند و شیخ برگشته بدلی آمد بعد از این نظام
الملک و سایر امرای بقصد دفع سلطان معز الدین بدلی آمدند و سلطان معز الدین را محاصره کردند
بعد از بیست و یک روز انداختند چون مردم شهر را برافروختن بود در روز دوشنبه بیست و یکم ماه
سال در روز بیست و یکم سلطان معز الدین بهرام شاه را چند روز مجبور گردانید و بعضی آوردند
که سلطان او را و حال و یک ماه و پانزده روز در آن زمان که سلطان معز الدین را

سلطان علاء الدین سیو شاه

چون سلطان معز الدین بهرام شاه نظام الملک که در ملک قتل در آمد و و ملک معز الدین
امیر لاجور از دست قتلش که داشت بر تخت طاووس جلوس نمود و در آن وقت بر تخت

نه در شهر محزون نه در کوه دودشت خیانت در اندیشه کس گذشت
 امان در زبانش بکده رسید که منوخ شد رسم قتل و کلبه
 به نیروی مردی و فرهنگ خویش بگردون برافراشت ادنگ خویش
 باین دانش درلے و این و فر گمان در نیاید که باشد بشر
 با وجود این همه اعمال حسنه و افعال مستحسنه در باب نبی و اهل طینان خدا پرستی ما
 بگوشه گذشته کمال جباری و قهاری کردی و سرسوزن از رسوم جبلی فرونگذاشتی
 و بواسطه بی یک گس لشکری و شهری دگر را بر انداختی و مصالح ملکی بر همه مقدم داشتی

اگر آتش قهر انس و ختی بیک شعله زان کشور سوختی
 بکوه از زمین سایه انداختی چون پنج پیش خورشید بگذاختی
 بجشم ارسوے چرخ کردی نگاه شدی تیره رخسار خورشید ماه
 از آنجا که سلطان بجاوران میل بسیار داشت طوطی گویا و شارک سخن سرا و قمری خوش امکان
 و بلبل نر و دستان و کوه زمزمه ساز و دیگر طيور دل نواز که بوسیله سخنان خوش و صوت
 و نقش و بوی روح خود و شرف و کرامت دارند و از سخن طرازی و زمزمه پردازی عزیز و با
 و محبوب خاطر و انیس محبت و مجلس مجلسها اند و سرخایان خوش بیک و نیک منظر که
 در شان از پرگار با آواز نقش و نگار مزین ساخته مثل طاق و آواز از آنکه چهره شاد
 سر و آوازه و مشاهده نمیتوان کرد و در آج خوش مزاج که از قطاره جمال او بر بال و بال
 در وقت باریخ آفرین و آتش و مرغ زرین زمینت تعیین و بیک فرخنده آفرین و در حال آن
 با حلق طرب خاطر قدسی بود و اعظم از شاهش فرحت پیر اکبر تران پری زاد بود و در حق
 این جهان بخیر و از تیر و فلک سیرنگ سیر از کمال خوبی گوئی و بخت از طيور روزگار
 در آن روزها و خطایران جهان را برده خود کرده طاق و کبریا که شهره آفاق است و در
 نگاه از این همه شن و دیده گذشته و غایت هر وقت که به طرازی و سخن و در آن
 سازی شان آفرین کرده هاست و به کمال ادب و باریک انان که در کتاب و کتاب که
 بلند و بلند و از اینها آموخته از مشاهده جمال و باریک انان و فرخ کمال پری از
 حسن و انبساط پری گذشته خود و در آن قوای مستور شده چون از روح انسانی کایک و پشت

سلطان یک بار به او مهربانی نماید بسیاری از نقد و منس و شیکش کند چون اینمنی بجز من سلطان رسید پذیراے نیافت و فرمود که از مهربانی با امیر بازار مهابت سلطانی از دل عوام نایل می شود چه گنجایش که بلع و محراب این مردم مهربان شوم القصد سلطان بمهر او صاف پسندیده و معصوم است محمد بود امر او از وقت قصیر تا زمانه دی و تقصیر و در حقیقت مطالب و دوست او در دل امر ارقوی بود ارکان دولت و غربا و معاملات و مناقشات و در عدالت او معادوی بودند می و در هیچ امور عدل را کار فرمودی و از قهر و سیاست اعدای را قدرت بود که قدم از جا نه اطاعت بیرون نهند و در صحبت اهل و عطا حاضر شدی و مو عطا شکستیدی و در حق کردی و او امر و نوای را کما فی فی رعایت نمودی و ضوابط و قوانین مملکت را که در ایام فرمانروائی پسران سلطان شمس الدین نقل و مندرس شده بود تجدید استحکام و استقامت دادی و مبانی عدل و رافت را اساس مبادی نظم

عدل درایت کز و ملک منور گرد و زینش همه که آفاق معطر گرد

عدل پیش از و مراد دل در پیش باز تا تا آنچه مراد است میسر گرد

و در وقت که سلطان در مسافرت بر سرانی و یا خلای و یا تالار و یا قنطره رسیدی امیران بزرگ را از منووی تا بجا آمد دست گرفته است تمام نمودندی او را مرعیضان و پسران و عوینان و خلایان و چهار پادان را غرابی مزاحمت گذرانیدی و تمامی فیلان و دیگر دوایب و سرکار را بر آب گذرانیدن خلایان گذاشتی و در اینچنین امکنه چند روز توقف کردی تا مردم بیهوشیت گذشتندی و ایام غانی اگر چه بشراب غرور و حشمت ساجین و امیر و ملک و ماهان گرفتار و تار باختن و زردی باطل مجلس صرف کردن و ندیمان بزرگ و خوشترین سخن و مطربان خوش آواز را در محفل ماه دادن و رغبت تمام داشت اما بعد از آنکه سوارای خلایان از تمام طایفه تابید و دید و با داسے فراغ و نماز جمعه و اشراق و چاشت و دیگر مناسبت و در وقت جمعه و جماعت قیام داشتی و اصلا در منونی بودی و معانی بزرگان رمی و بصله نماز جمعه زیارت مقابر کردی و بر جنازه و کلاه حاضر شدی و حضرت رفقا پسران و دختران دست و انعام دادی و طاعت بحال و کشتی نظم

پادشاه بزرگ و عظیم است بلند و پادشاه بزرگ و عظیم است بلند و پادشاه بزرگ و عظیم است بلند

چون هزار حبیب مشراوان بود مرغ زبردست سلیمان بود
 رانے بران آدمی پنجبهر کوکم ازان مرغ بود در سبهر
 قراذلان میشه گرد و میر شکاران نامون نورد و صیادان باز دار و دیگر علمه و فخله شکار را نزد
 سلطان رتبه بزرگ بود تا هشت کرد و بی حوالی دلی محافظت شکار کردندی و دران میشه
 پنجه فراسم آوردندی هزار سوار بایک هزار تیر انداز مصالح کار شکار دایا در رکاب سعادت
 بودندی و طعام از مایه خاص یافتندی سلطان در ایام زمستان هر روز سحر گاهان سواشندی
 و تا قصبه ریواری بیشتری رفته شکار کرده شام گاهان بشهر معاودت نمودی و شب بیرون
 نمادی چون خبر موافقت سلطان برانے شکار بپلا کوخان والی بنذا رسید گفت که
 سلطان عجب با دشا به نخته کار است بظاهر بگلاتین میناید که بشکار میرود و در معنی در زرش
 سواری و مراسم ملک داری و آگاهی بر احوال سپاه و رعیت بجای آورد و لشکر خود را تو زنگ
 نمیداد سلطان از اصناف این سخن خوشوقت شد و بر فراست بلا کوخان آفرین کرد و گفت
 که ملک داری کسانی دانند که ملک گیری و جهان بینی کرده باشند چون سلطان ارباب
 سلطنت و حکومت میگردید امر او زرا التماس کردند که با وجود اینهمه قوت و قدرت ولایت
 خود را ترک کند و در محضر کردن لایق است سلطان جواب داد که چون مغل همیشه بر
 ولایت پنجاب تاخت میساید از دلی بیلاد و در دست رفتن مناسب نیست قول سلطان
 اعلی است که ملک خود را متصرف در امن و امان داشتن بهتر ازان است که ملک بجزان
 و خن من سالار محفلت و بیای پر وای پسران سلطان شمس الدین در مجمع انور جهان بایست
 احکام رود و او را بصلوات و طاعت تا اثری و رونق نماند و بود حتی که جماعه سیه ایگان در حوالی
 شهر بلبل بگفتند و انبوه میشه تردد و فساد بین کرده و رهنی مینمود و بر شهبادرون
 حاکم برآمد و قاپوهای مردم را تعقیب کرده مال و امتعه بدزدی میبردند بلکه بطریق ذاک
 در شهر بزرگسای قارعت میکردند و سرانے نزدیک شهر به عقبه و قهر تاراج مینمودند و از
 هر چهار طرفت سالک مسدود گشته سوداگران را حال آمد و خشد نبود و در اواز بگفته
 شهر از خوف آن خراسانان بوقت نماز عصری بگشتند بعد نماز گذر بیکسایان بایست
 از آن که خبری بود از این بایگان بر سر من سلطان آمده و نمایان و بگشت را
 تراحت رسانیدند و پسران شمس الدین از بی پر وای و محفلت و عجب انجمه واجب

تالیف برائے مشق و نظام بہام لسان نقیب شہداء و مقتضائے ستودگی و صاف نہایت بہرہ اوردن
 نزد سلطان عزیز بود و ہمہ وقت با اہل فضایل و کمال مصاحبت و محالست داشتی و ہمیشہ تحصیل
 و تکمیل اخلاق حسنہ بہت گماشتی و تخم ستودہ منشی در مزرعہ نیکبانی گماشتی بہت
 بسال غرور و لیکن بجز و فضل بزرگ بمقتل پیر و سیکن ہر روز گارچوان
 ابلج اہلکاد افصح اعضا و افضل اعضا و اشرف اشعار و اعلم اعطاء و اکل العقاب جامع الکمالات صریح
 و متقوی امیر خسرو دہلوی و امیر حسین در ملتان بخدمت شاہزادہ بود و در سلک ندما و صاحب
 و انعام فی یافتہ چون حیث فضایل و کمالات و فرخندگی حصایل و ملکات عمدہ مشایخ
 کبار زبہ فارغان نامدار و مقتضائے غذا شناسان پیشوائے ایزد پرستان خورشید جامع
 حکایت مہر سہر وایت و انانے لہر استیغی و تجازی شیخ مصلح الدین محمد سعدی شیرازی
 رحمۃ اللہ علیہ بگوش شاہزادہ رسید و در بیت از ملتان کسان خود را بطلب شیخ و شیراز
 فرستاد و ببلخائے پنج راہ ارسال نمودہ خواست کہ در ملتان برائے شیخ قافلہ ساختہ
 دیہات وقت نماید شیخ بواسطہ صنعت پیری توانست رسید ہر دو نوبت سقیمہ
 مقصن اشعار دل پذیر سنی اندہ گلستان و بوستان بخط غریب نوشتہ نزد شاہزادہ فرستاد
 و خود آمدن خود و سفارش اکل اشعار امیر خسرو و ہمیشہ ان نمود ازان وقت ہر دو کتاب
 و تبرک بہند گلستان رواج یافت گویند یکبار دختران سلطان شمس الدین مرعوم و جلالہ
 ہر دو بیت شاہزادہ بود و قافلہ مالک مستحق طلاق ہر زبان شاہزادہ وقتہ ملاجکہ غیر ہر دو
 طالعہ بے بند و بار انقیاد امر شریعت از حق حورث را در عقد معاہدت مرکز وایہ صدق
 و یقین محیط فکرمہ و کل و کلین زبہ و شناسان حق بین اسوہ یزدان پرستان اہل دین
 شیخ صدر الدین ابن قافلہ سالار شاہزادہ حقیقت مشعل دار مسالک طریقت مظاہر انوار تجلیات
 الہی شاہزادہ و امراء اخراجات مستطاب محمد باریا فکلان در گاہ احدیت و زبہ و اعلان
 ہر گاہ ہر شیخ لہر طلقہ آویختہ سر آمد اصفیائے محد و لم للعالم شیخ بہلہ الدین و کربلا
 قدس احد صراہ آور و ند و شیخ آن گوہر صیغہ علمت و قدر و قیامت و عظمت و کبریا
 آوردہ و محبت و اخلاص گفت آئندہ ذرا آب طوافتہ ملا و در صد و ہفت و ہشتاد و ہشت
 ملاحت بہت و در میان ان کائنات
 گوہر کہ تہ بدست حکاک شد و حق بن گوہر بدست بہت

التخریب نکردند و اغراض نمودند و اینی موجب خیرگی و دلیری انجامه گردید و در نیوا سلطان
 قلع و قمع آنها بر مهات و دیگر مقدم دانسته جنگها را تمام بقطع ساخته آن بدنها و آن را طاعت
 تنج بیدریغ گردانیده و حصار شهر بنای حکم بناده و در حالی شهرتیا بنجاب نصب ساخت
 و درین میان تها و دالان منقسم نمود که بر کس از تها و خود غیر دادرز و در تادیب و تخریب
 ربه زمان و دزدان سامی جمیله بکار برد و منظم

بهر دست دزد و راه زن که این شود راه بر مرد و زن
 هر آنکس که بر دزد رحمت کند باز دزدی خود کاروان میزند
 چو ره گشت این شود کاروان ز بهر تجارت بهر سود و ان
 چو رهن خرد و ستای بر د ملک باج و دیک چرا میخورد
 چون مردم مردم کاهن بجا ب امر و به و دلا و ن مصدق نشند و فساد شد سلطان خود را
 بدان سمت تشریف آفرانی بر و حکم قتل و قمارت گردان و جنس مرد و هر که بیش ساگی رسیده
 بود و طاعت تنج بیدریغ نمودند و غیر از زمان و طغیان خود و سال زنده و نگذاشتند طاعت
 نگذشت و مردم مستکار و دزدان زن طفل بکار و د

از آنجا که دزد و فروری معاودت بر بی نمود و دزدی و کاسه و دزدان امور و دفتر خان و مرض
 رسانیدند که در مواضع جاگیر سپاه باب اختلاف بسیار است سلطان فرمود که آنیکه میبینند
 و از کلامانده جاگیر آنها باز یافت کرده بد و معاش میفرستند این جا که خدمت امیر الامرا
 و محمد الدین التها آورده و تحفه زدند که جاگیر یکسوم سابق بحال بوده یا شصت امیر الامرا
 قبول نکرد چه اگر شصت بگیرم در سخن و اناس من یکت نخواهم بود و بی الحال خدمت سلطان
 رفته موجب فکر بایستاد سلطان با عیث اندوه تا کی استنای فرمود و او انکس خود
 که پسران با سلطان بر طرف کرده جاگیر باز یافت نموده اند و فکر شده ام که اگر در قیامت
 من و پسران را از دست بحال با چه خواهد بود سلطان ترحم کرد و فرمود که بحسب استعانه
 امیر الامرا جاگیر من مردم بحال دارند و بیست

سخن که از طاعت یک روز غرض غایب است و این یک یک به هر اثر خود
 شاهزاده محمد سلطان به طاعت حمیده و امانت پسند و به طاعت ملی و طاعت بود ملک است سنده
 با قیام و لواحق و مضاعفت و د جاگیر شاهزاده مقرر گردید و باقی از امرا و مردم و ملک است

شیرین ادا از نغمه خوش و سرود و لکش محض مست می پیراستند چنگیان از خنجرین ساز
و ظهور چیان زمره بر دوازده زبان ناز نغمات دل نواز و اصوات غمگدازی کشیده است الحق
سرود است که چهره اسرار حسن و جمال غوبرویان برافروخته و از آتش عشق و محبت و مساوی
ماشاقان سوخته سرود است که نقاب از دود و دودی عشاق بر انداخته و از باغ بهائی ابل
محبت آشکارا ساخته سرود است که بیدلان را بسته زنجیر عشق میدارد و طایران را از هوا
و حیثان را از صحرا بدام می آورد سرود است که دلایل حزن را در گلشن سراسر می پاشد و طایران
منازید و خاطرهای غمگین را ابواب فرج و نشاط می کشاید اگر سرود نبودی شاید بهر پاینده و رنگ
زندگانی نداشتی و اگر نغمه از پرده بیرون نیامدی بسا اسرار عشاق در کتم عدم پوشیده یا نمی
طنینیت هزار در هزار و دریای است ناپیدا کن در نظم

خنجرین علم نغمه خوش علی است چشمک چشمه میشود از وی

باد و بدیدی دیاید ازین تار گویا می شود از وی

تجلیات آلات بود و لب داد و دوات سرور و طرب از قلم شطرنج و دیگر اسباب الهی
در مجلس عالی و نوازی میگردونی الیاق شطرنج باز است از علایق است روزگار مرغ و طرب
و شاهان و الا اقتدار هنگامه آری دانش و فرهنگ معرکه پیرایه پیکار و جنگ علم افزاز
بهار کشته می بیند ساز و است و الا شکری سنگ فنان خنجر و امای مصلحت مرآت خنجر و خنجر
و دوش افزای قوت باز می و دانشوران تقوید گوئی خود و دیان اگر چه با طرب و دوش
و طرب زیاده از یک دست و خامناش افزون از چهار و شخصیت نیست اما عرصه منظر به پیش
به فراخ تر از روزه زمین و حساب خانه اش بلند تر از چرخ برین است طالعش در پرده پادشاهی
مشق منصوبه سازی میناید و در صورت بر بزم هنگامه بزم می آید و دست دارش را نشان
جمله مرادات وسیع شاه کامرانش را در عرصه روزگار ریاست رفیع وزیر تدبیرش را در
مراد و خرم چوگان فیل از دوشش در مملکت مقصود و فان اسب خواش او در جلال
درافت مقاصد خوشترام رخ امیدش نمودار در آئینه مرام پیاده مرادش رتبه پادشاهی
می باید و منصوبه دوش بازی اعدا برده بات میگرداند همچنان بخت نگار خانه ایست طبر چنین
سرود و طرب و کارگاهی است مشرب لبیاری نقوش بازیست و در سب و در نقش
در یک لوح زمین است سر طرب و نشاط و در نقش و در نقش و در نقش و در نقش

معز الدین کیتباد ولد ناصر الدین بخرخان را که ہزودہ سالہ بود در سن ۷۶۲ بمصر تہ فرمایند و دای
اجلاس دادہ امور جہانبانی با اختیار خود گرفت زیادہ تسلط پیدا کرد مل و عقد معاملات و قبض
و ضبط ہواست و محل و منصب حکام و متین مرد جب سپاہ باد بازگشت و سلطان تمامی جہام
سلطنت بایر و امرا و اہل کردہ خود ہمیشہ کامرانی پرداخت و از دار الملک دہلی برآمدہ و کیکیک
بریکہ ہزودہ سالہ جہا عمارات و کشتی متفنن اماکن فرح افزایی ایوانہائے و بخش و مکانہائے
نقشبندش و شہرہائے و نشین و منازل لطافت آگین و قصرہائے بلند و کوشک ہائے
ملک و چنار و درخت ہائے مالال و نہرہائے طیب از آب زلال و فوارہ ہائے زم زم است
پیر و پادشاہان طراوت اما و باغ مطبوع مشکبہ گلستان دلاویز و بوستان بہجت انگیز
و حدائق سلیقہ مستر و میوہ دار و اشجار سرو چنار و نہال سیب و انار برکتار جویدہ و حدائق
منورہ حدائق سلطنت خود را شنید نظم

فضائے صفہائیش کج اہال	صفائے قابضائیش صبح اقبال
چو بہجت اورنگ بے مثل زمانہ	چو بہجت اورنگ بے مثل زمانہ
ز وحش و طیر زیبا بشکھ ساخت	ز وحش و طیر زیبا بشکھ ساخت
ز دریا تا حد دولت مستطابان	ز دریا تا حد دولت مستطابان
حلال از دے درون خانہ سایہ	حلال از دے درون خانہ سایہ
ز شکستان دیوارش گلستان	ز شکستان دیوارش گلستان
ولیکن از تو انقار الحسہ	ولیکن از تو انقار الحسہ
ز دربان مرغ فصل مستعار	ز دربان مرغ فصل مستعار
ندیمہ ہرگز از باد خزان غم	ندیمہ ہرگز از باد خزان غم
و بہائے مریض و تجسم	و بہائے مریض و تجسم
سلطان و امام کلہ نازکی	سلطان و امام کلہ نازکی
استحال داشت و بہادری	استحال داشت و بہادری
درینہ کہ براہ رنگ طاقت جہش	درینہ کہ براہ رنگ طاقت جہش
و کائنات استخوان گشت	و کائنات استخوان گشت
مالک اندر دایما در حضور بود	مالک اندر دایما در حضور بود

دو سہا بر سے شاہ بنی فروشوی از صف دل سادس تعلقات پاک ساز لوجہ ضمیر ز لوث خطرات برہم ساز
سلسلہ بے نوائی و تنگدستی واپہ و از خاطر از خطرہ ہستی و نیستی آرام گامش شیشہ سیرک ہلکا مرغ فرامیڈ دل
نشیند و در داغ آبی است آتشین صفات و آتشی است ہمسایہ کیمیات تجنیست زاوہ شکر ہوش افزا نیست
بہریت سکر عیار نیست برائے جوہر کالات انسانی دار و نیست باعث ظہور فواید ابدانی یعنی سوائے کہ ربانی را
گرمزل بدخشان چہرہ و عفرانی مارنگا رخوانی میدہ مدعہ فاسد اصغائی و طبیعت و نچورد اشغالی می کشد
مزان مخرف را معطل آتش غریزی را مشعل میدیاد ہشتہائے افسردہ را تازہ شہرت ہوشمردہ و فرخندہ میکند
عقد قلع و قمع میکشاید رخ بادی و بانی میر یار از اتد رستی می فراید پیر از اجانی رو میدہ نظم

دل تیرہ وار و دشنامی می گستاخت
کر کوشت غم موسیائی می است

بدلی می کند بیدلان را دلیر
پدیدار دازد و پیمان کار شیر

دو چندان کند قوت مرد را
کند سسج چون لاقہ زرد را

بنا موش چہرہ زبانی دہد
بفرقت قوت ہدائی دہد

انقصہ چون سلطان بقصد غنائے ایام عنقوان جانی بعشرت و کامرانی پرداخت خزانہ کراساس سلطنت
قوت بازو سے خلافت است بچہ بخش و انعام لئی و سحرہ طرب مطربہ صرف گردانید و از دوسے نور وصالی
و تادائی کار سبے چہان بانی بقصد اقتیاد امیر الامرا فخر الدین گذاشت و باغولے کینہ و عزم خود را از قلمای طبع
او اقتیاد امر کا آورده عازم دہگاہ گردید چون در بہنگ رسید آن بے گناہ را ناحق قبضہ سانسید مصرع
بادشاہان از بے یک مصلحت صد خون کنند

درین ایام مغول چنگیزی و نوای لاہور رسیدہ دست بقلمت و تاراج و از گردہ و قبضت و دیہات طغراب
مطلق نمودند خانہ انداختند و ہا بر داشتند مردم کشتند زنجیر چہ شان بستند آتش فتنہ و شاد و براخ و شند آبادیہا
ان نوای را سوختند سلطان از اتاع این خبر بار بکت خانہاں را کہ از امرائے بزرگ بودند و بطور کاران بدست فرین
تہمت تہمت کرد و کہ انصوریہ و نوای لاہور رسیدہ و باسنول علی بخت رو دوا و از کثرت بارش تیر کمان خود را بطور
تلاش و در دہرہ و در گینہ انسان و لیکن بستان پریشانی و شوق طوفان خیز را بخت و تشریف شان
شرارہ فتنہ با بخت پیست

ببار چہندمانی غم خون ز قلعہ
کہ باطلت نبار و بسا لے ز قلعہ

لاغر فلک است پر آشوب و غلغلہ و تادائی و تیر کمان
تلاش و در دہرہ و در گینہ انسان و لیکن بستان پریشانی و شوق طوفان خیز را بخت و تشریف شان

قتلیم اجساد و دستارشان را تاج خودی بر سر و پیشانی می درگزر و سفید بیشتر و چندین غلام
 نیز در و نهال مراوش میش بر و قماشش کامیابی رنگارنگ و برات کامرانی در چنگ می باشد
 و در انجمن دوستان سرخروتهی حامل می نماید و شجره از روی اعدایش در باب مقصود کمتر
 آید مثل مشهور است که دو باد شاه در استیغی نگیند چنانچه در بانک منظر پنج بر عرصه بساط
 آمده گردیدین دو شاه برائے ایجاد آراستن صفوت و غاوشکر از طرفین و در آن یخن بایکدیگر
 و غالب گردیدین یکی بر دیگری معاینه میشود اما گنجینه از بدایح صنایع اهل دانش است
 که هر هشت باد شاه بهر هشت وزیر بهدار ادا را میدگی تمام بر یک عرصه مقام گرفته بے جنگ
 و سپیکار کار پردازیهای نمایند و بجای او بر پیش دستیزه و دهان ارباب بازی را می ربایند
 و نیز بازی نرد است که بر تختی اش نقش مراد جلوه ظهور دارد و زیاده بسان خال خربان و دهان
 فرحت می آرد و آویزش او چهره آرائی شاد کای و شعله اش بیرون آید مهره از شمش
 تا کی بقیش خبر نقوش مرادات و عنائین مرکز مهر برائے مقصودات ارباب عطالت را
 شکست بخشد ایست که در دوازده سوسه میزنای و اهل طالت را سترگ دست آویزیت
 و کمالی و خردانی قماران از اشتغال آن کامران و طالبان از بازی آن شادان و نیز چوب
 از جانب بازیهای هندوستان طرف پیرائے انجمن قماران هر چهار طرف آن گریا
 و خیانت مانند بارغ بهار و گلشایا چایمین است با کمال آراستگی مطرا و قزوح و معین بزم رباب
 و دولت ضیائے چراغ ملین ارباب ثروت و اهل این بازی است و زبان قلمبر اسم
 بانی مبنای از محبت تقدیر و کتب متاخرین یافته میشود پس چنانچه آغاز آفرینش جهان
 بود که حصول بیرون است همچنان ابتدای این بازی نیز از احاطه مهر افزون لطافت شریک
 آن باید اوصاف است و دستار رخ در قمار خانه روزگار مهره مقصود میتواند بود و
 و است و است و قاین طایق آن بر حریفان خویش غالب میتواند بود چنانچه کوه
 بوسه بزم بازی بر پانزدان غالب آمده ملک و مال از آنجا بدست آورده و در انحصار
 سلطان کسب اشخاص نموده ازین اسباب حرب حصول شادمانی و نظم
 حاصل شده و بهر جهت ابرار و شادمانی آموخته نیا اوضاع کامرانی
 با مهر و دایره اشتغال و انجمن که در سیر عالم میشود و طریقت با دایره بیانی و میگازی می پیوندد
 این یعنی مایه زنده گانی و سرای کامرانی میباشد که این با دایره انجمن مایه زنده گانی

خویش باغهاست اینمردم است اگر با خود اتفاق کرده که در غنای اندیشند تا ملک آن مثل خواهد بود و مثل
اینقال از ج سلطان از امرای مثل مغرب گشت و حضرت بقل ایله دادای ایله لاسه به یکدیگر و بقیه
و خانان انبارا بتا ساج جبرو بعضی ملوک ملین ملکه بامرای مثل قرابت و صداقت داشتند و بعضی ساخته و
قلعجات فرستاد و خواجہ خضر خان را که از جلد و نند بود و گناهای دروغ متهم کرده بر غرض نشانده تهمین نمود از نیمی تسلط
امیرالامرا برجیح امرانیا ده شد چون ناصرالدین بفرغانه و بکهنوتی بود و پستی و نفس و کسوتی سلطان که خلعت بود و
و تسلط امیرالامرا شنید و کتوبی لشکر شوق به سپر نوشته تحریص بر ملاقات نمود که لے پسر از دوسه دیدار مظهر از ار
در وسعت اباد خاطر توطن گزیده و قتلای لقائے فرحت افزایت در بهید طبیعت آرمیده فرط عشق و محبت
آتش در سینہ اندوگین برافروخته و اندوه بجران بطریق با و معادن آن گشته سراپای کلبه جان و دل را گرفت
هر چند از چشمه چشم اب می باشد و خیال وصل با طقائے آن میکشد زیادہ شعله افروز میگردد و باعث
اضطرابی و دل آزاری میشود و خدا را زیادہ ازین مارا در محنت جدائی گذارد و دیدار را قیمت شمارد و نظم

نهال حسرت بے رگبست بے تو حیات جاودان مرگبست بے تو

اگر در پنبه گردد آتش افروز نه بچون سوز بجران باشد آن سوز

اگر هر بند تن باید جداست نباشد در و چون در و جداست

اگر هر بند تن یا بد جدا شود نه چون در و جدای باشد آن در و

چون این نامور کیلوهی نزد سلطان رسید از مطالعه کتب پدر بزرگوار خویش منبسط گشت و از ابرو دید نهاد
طوفا و کلامه مواصلت گشته فرسود و در و در ملاقات دو انید و از بسیاری شوق و از و مندی تلخ
آن مر اسله نوشته وانه که خلاصه مضمونش آنکه لے بعد احران بجران بریان سیکل گفته و نیزان حرمان
و دیگر سوزان استیلا پذیرفته اگر عشر و عشرش بنگ خارا برسد چون شیشه سنگ خورده و صد پاره
گردد و اگر شمه از آن بکوه افتد مانند کوه برف بگذارد و آید نظم

من بچو تو گشته فراموش بخت بنمت گرا تو طافتم

بیوصل تو زندگانیم چیست صد خنده مرگ پر چنین زلیت

این روز و شبی که می گذارم از عمر چه گو نه بر شمارم

یکدم زود غمت زیادم تا من خبری که میتوشا دم

بجمله بعد سوال جواب بکاتب شوق اسالیب قرائات یکدیگر داده پدر از بکهنوتی و پسر از بی نظمی نظم
شده بر دنیا کس سر جو رسیده و هر دو کنار لشکر هر دو سلطان افروخته و هر دو بی نظمی نظم

کثرت سراپه ده و خیمه بسیاری بارگاه و خرگاه پوشیده گشت و از رنگارنگ سرودقات و گوناگون
تجملات هر طرف کنار دیاد و نظر نگار گمان زیبا تر از گلشن مطرا گردید نظم

بیض زمین در سراپه ده گم در بارگاه مشک چرخ نهم
زده هر طرف خیمه و سایبان سه فرنگ ماه از کان تا کان
سراپه ده از دیمه زرنگار در خیمه و خرگاه بی شمار
جهان بر سراپه ده و بارگاه گذشته سرخرگاه از اوج ماه
ز بس خرگاه و خیمه و سایبان زمین کرده از آسمان و دهنان

سند عهد مهورت ملاقات و ارسال مکاتبات گذشت آخر الامر قریافت که پسر بر تخت نشیند پدیده
شرایط تعظیم بجا آورده ملاقات نماید چنانچه سلطان ناصر الدین بموجب قرارداد از دیار عجم نموده در جلوه گاه
از اسپ فرو داده سه جاشرایط زمین بوس بجا آورده چون بر تخت رسید فرزندان بیاورده بی اختیار
از تخت فرو داده و پائے پدرا فکاده یکدیگر را و کتا گرفته گریه کردند حاضران مانع از مشاهده این حال آب
از چشم ترشح گردید پدرو دست پسر گرفته بر تخت نشاند و خواست که پیش تخت بایستد پسر از روی اہیت
و پندار داس کے ادب پدرا با خود بر تخت نشانیده با دب تمام پیش پلشت و لوازم نیاز و مراسم سر
دکار رفتند پسین اسلوب چند روز متواتر پدرا بنگانہ پسر آمده هر دو بادشاه با خود صاحبیت داشتند

جلس با آراستند و داد و پیش و عشرت دادند و بنگانہ بخشش و بخشایش پیراستند نظم
نور و غورشید شده در قرآن انجن آجسم فلک از هر کران
هر دو بیک تن چو دو پیکر شدند بر فلک تخت چو سه پر شدند
گشت به بر جی دو قمر جایگزین گشت مزین بدو سلطان سیر
بروج شرف کرد و اختر کے سلک نسب کرد و گوهر یکے
سایه زمین فرد و جشید یافت چشم جهان نور و غورشید یافت
گلشن دولت بدو گل تازه شد صورت دو بیل بیک آواز شد
گشت زمین آب دو با مان چشید مغز جهان بوسه دوستان شید
گشت یکے قمر بدو دل حاسته گشت بیک جان دو تن آریسته
کمر آورده با غرض ملک هر دو نمودیم زمانے در ملک
چون گل و خنجر که چید در خان دور نشان ازین مدین ازلان

چون سلاطین و کبیرین طین کرد و حقوق نعمت او بر گردون مابین پراست است امری که ملک
او را متصرف شده ام اگر اعدا و انصار او یک چشم کمال بی انصافی و سیرتی باشد

میرزا کا بیان بہت پیش من آمدہ نقطہ

چون گنجدار غدر نسیمیان بدد

چونکه می دانیم که مسکنات گرون بدی در هر صورت بود بخردی

۱۰۔ بیٹ یعنی کسانیکہ ہے ۔ ۱۱۔ وہ اندر ۔ بدی ویدہ وینیکوے کر وہ اندر

حاج محمد باقر خلی خدا ترس و رحیم دل بود با نثار مہدی رختانید او بار بار دزدان و دہقان

در این مقامی نبودند سوگند داده خلاص میکرد که من بعد از وی در هر غنی نگفتم یک مرتبه هزار

تقریر و قیاس الطریق کہ میں در تفصیل است و باعث آزار و اضرار مخلوقات شدہ واجب

۱۔ فضل و ستم حنفی مقدم ہو ورنہ پیش سلطان آورد وند انا بخور کے راہ نکشت و پاست

[illegible]

و تخلص است و تخلص به حب و مند و زندان بحساب که شاعر نا خدا ترسان نظر

است از آن تو خود را بنامه می گفست که اگر چه در معرکه جنگ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَانَتْ لَهُ نَفْسٌ حَيَّةٌ فِي بَيْتِهِ أَوْ فِي مَدِينَتِهِ أَوْ فِي قَرْيَتِهِ أَوْ فِي دَارِهِ أَوْ فِي تَلَاكُمَا أَوْ فِي شَأْنٍ مِنْ شَأْنِ الدُّنْيَا فَلَمْ يَكُنْ يَحْتَصِلُ بِهَا إِلَّا بِحَقٍّ فَإِنَّ ذَلِكَ لَنَجْوَى لَهُ مِنَ النَّارِ

[illegible]

وہاں سے لوٹ کر آئے اور ان کے ساتھ ساتھ ہی

[illegible]

کتابخانه عمومی و اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

المرجوم شدة افعال عيسى عليه السلام

در این مقام که در هر دو جهت راه ظاهر و در دست از حیران باز و است

و اینست ظهور و باقی ماندن این علم بر دین یک سبب هم می آید و از آنجا که این علم از دین جدا نمی شود

[illegible]

و اما در بیان این امر باید گفت که در این کتاب هیچ یک از اینها ذکر نشده است.

میرزا محمد علی خان، کتبی است و از طرف

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۰۔ "میں نے کبھی اور وہاں کو نہیں دیکھا۔" "میں نے یہاں پہلے ہی دیکھا تھا۔"

1950

و اقامت بر سر قلمرو و غیره یک نقد شنید که عقل از حصر و ضبط آن عاجز گردید و دست
او افتاد و در روزی قوت و قدرت او زیاد گشت و از آن بی و انحراف اند و بنظر رسید هر چند
غیر از سلطان گفتند که علاج و اقامه پیش از وقوع بهتر است تا حال علامه الدین استقلال
نیافته و منکر از خدا بیدار و مختلیم

چو پسر شد نظاید گذشتن بسپیل
خون کوشش کاب از گرد گذشت

سلطان ابوبکر علامه الدین را دوست میداشت التماس و زاری با جایت مقرون میکرد و میگفت
که علامه الدین فرزندی پرورده نعمت من است هرگز از دینی بر قوع نخواهد آمد چون سلطان را
باین نزدیکی رسید با چندی از خواص و یک هزار سوار کبشتی در آمده بجانب کوره روانه شد
حکایت علامه الدین از خبر بغتت سلطان مستعد شد و باین کوره و بانگ پرورد آمد چون سلطان
فرز یک رسید برادر خود را با استقبال فرستاد و باورش در حضور رسید و انکون کرد و قدر
نمودند التماس نمود که علامه الدین بر اسان و بیجا گشت و بیجا گشت که آمده و دشت تنهایی
گذاشت و او را ازین اراده باز آورده ام الحال که سلطان شرفیت آورده اند اگر مشک یا ناسلح
خواهد دید انگب که موهم شده بدرد و سلطان گفت او چند کس همراه گرفته و صلاح ازین
آنها دور کرده در کشتی نشسته صحبت میخواند تا کبشتی بکباب اب رسید سلطان از کبشتی فراد
آمد و ملک علامه الدین آمده ملازمت کرده در پاس سلطان افتاد و سلطان از روئے شفقت
در محبت پانچ پر خاله او زده فرمود که من این همه تربیت و روحی تو کرده و تربیت کردی
همواره در نظر من از فرزندان عزیز بوده اکنون که حق تو چه بدی خواهی اندیشید این انگب
و دست علامه الدین گرفته بجانب کبشتی کشید و این اثنا محمود و سلم که از اجابات سائله بود و در
شهرت و بدعتی شهرت پانچ گرفته اند بمیت

و در این وقت که علامه الدین را

بشارت علامه الدین سلطان را بشیر زخمی ساخت سلطان و غم غمید و بجانب کبشتی و وزیر
گفت ای علامه الدین به نیت چه کردی بعد از این انگب را در کبشتی و در کبشتی سلطان
بغتت آمد سلطان را در کبشتی اما شسته بر زمین و در کبشتی و در کبشتی علامه الدین آمده
بر نیزه کرد و در کبشتی پانچ و داند و چند کس از حضور معان سلطان را که در کبشتی بودند قتل

بسیار کہ تفصیل آن بطول میکشد و اما در عقد از دواج آورده بمنتہای تنائے خویش و اہل
 شدہ ہاکن ناذین رجعت وطن خود نمودہ از استیلائے عشق بہتہ زنجیر لاف مشکین و خستہ
 غیر مرغان خونین ہر وقتہ برق نگاہ کو فتنہ عثوہ ہائے جانگاہ او بود و بے زحمت اختیار با او قلعہ
 محبت می باخت و نقد دل و جان را بلندی میداد ہر دو با ہمدیگر ذمی اخلاص و یکتا دلی داشتند
 کہ گویا جان ازلی از یک روح و دو بخت کردہ در در قالب انداختہ و کشتا در زلم یزلی یکداندہ را
 دو نیم ساختہ و دو مزرع کا شستہ از استماع پیغام سلطان آتش خشم و ہنایاے رتن سین افتاد
 چون موسے سوختہ پیچ و تاب خوردہ مانند اندکار بر خود پیچیدہ و فرستادہ ہائے سلطان
 را استخفاف نمودہ در نصرت گردانید چون کسان سلطان بے نیل مقصود مراجعت کردند
 و حقیقت را بعرض رسانیدند و از نافرمانی نائے رتن سین چہ مقتضائے محبت سلطنت
 و چہ از ان ناذین سلطنت جلال قہرمانی چشم خشم سلطان ذبح و غرکشی آمد ہائے
 تادیب و تخریب نائے رتن سین و تخریب قلعہ چتور و قصد وصال آن ناذین ناہنگش لشکر
 کشیدہ انا حاکم قلعہ چتور در صانت و ستانت مشہور آفاق است کندہ اندیشہ بکثر ارتش
 ان شیریں و مرغ خیال بہ بلند پروازی دیواران قصاعد نتواند کردائے رتن سین بقوت قلعہ
 و تقویت لشکر خود آمادہ جنگ گردید سلطان در پایان حصار رسیدہ مرکز دارگرد گرفتار شد
 و دودہ در دست کرد و تپ ہائے کمرہ کلن و ضرب دہنائے زلزلہ انگن بقلعہ نشینان
 زد و چند ہا عقب زدہ از باروت پر کردہ آتش دادند و دیگر قلعہ گیرای بجا آوردہ و دواج
 کار گرفت چون حاکم را بستانا و کشید و کار بہ سخت در میان آمد و از ہر دو طرف لشکر
 بسیار گشت و کار سے از پیش زلفت بالضرور صلح در میان آمد و کات کرد کہ اہل
 افتاد منطوق

بج کار سے ز صلح بہتر نیست بہتر از صلح کار سو بجز نیست

صلح باشد صلاح این طالع زبان سبب گفتہ شد صلح صلاح

اول سلطان کہ درون قلعہ رفتہ بہانہ ہائے شد بعد ان ہائے بدو بجنب قرار داد غیر
 انکہ بیکدیگر ہائے در مجلس رسید سلطان از جہود و موافقت بگشتہ قول و قسم بر حق
 نہادہ ہائے را قید کردہ و دلی آمد و ہائے او را امن پد مات منصرف داشتند
 کہ بتدبیر صاحب طہرہ انکار کردہ اندیش گشتہ سبقت از ہر دو طرف جان کار داد

خود رشید با انیمیشن خود و خنیا از آقا جعفر مارشش تعبیر و نام میگیرد و ماه منیع از انانی چهره اش فروغ میخواند و نظم

تدرش تخی ز حرکت قفسید
 و خدانش که سیم بنه کا بست
 و دبستان ادم رویش منزه
 و دبستان هر کی چون قبه نور
 میانش موی بلک از موی نیکی
 پیار سخی کر از موی بستر
 بلایو چرخ کس پیدار نگردد
 ز بستان لطافت سر کشیده
 در و چای بر از آب حیات است
 و رو گها سفکته گونہ گونہ
 خیاب بنی خاسته از عین کافور
 ز بازیکی بر و از موی بیکی
 کزان موب و نش از هم گسستن
 که رویش بیند و سفید اندرود

تو انھوں نے ہر سال حسن و خوبی کی تائید میں عاید سلطان مشق برکتیوں سلطان آتیلا
تو انھوں نے محبت و مہمانی سے سب سے بڑا اہل خانہ و گھرانہ اور وزیر و سرکار
تو انھوں نے ہر سال انھوں کے دل و دماغ پر قطع از کلام و تائید و فرمان و ایام
و مہمانی کے لئے ہر سال انھوں کے دل و دماغ پر قطع از کلام و تائید و فرمان و ایام
و مہمانی کے لئے ہر سال انھوں کے دل و دماغ پر قطع از کلام و تائید و فرمان و ایام
و مہمانی کے لئے ہر سال انھوں کے دل و دماغ پر قطع از کلام و تائید و فرمان و ایام

[illegible]

۱۰۱
 اینجور حکایت از خود را در روز و وقت مناسب آن ناظرین خود شایسته چنین تروریست
 راجع است که اگر استقامت را بپایند و در اندیشه سال اندازند استقامت فریبناست آن
 در آن زمان که در آن روز و وقت و مجلس با همه از دست حکومت بر ما است و در آن مجلس
 در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس
 در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس
 در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس در آن روز و وقت و مجلس

در بازی رسم این اخاقات
 که برود شود گی شود مات
 قلب است کعبه مرزانه
 بگریز ازین فشار خانه
 سلطان از سوز این ساسخه غریبه
 از موصلت آن نازنین محروم گشته دست خیره
 بدندان فلک گزید و گفت بیست
 درینا که در دست من نیست کاک

چنانچه این قصه را که در اطراف ملایک معروف و مشهور است و کتابی مسمی به یاد است
 بقل بر قصه را که رخن سین در زبان فرس دهند در دست شده القصه سلطان بعد
 و قبح این امور در خود قوت ندیده که انتقام از سلیک رخن سین بگیرد و بتویر قلعه چتوهر
 کشد و نیز با وجود قدرت عداقتاغل کرد و روزی از ندما پرسید که باعث وقوع اخافات
 و حوادث در ملک چه باشد انتماس کردند که سبب ظهور اخافات چهار چیز است
 اول بخیری بادشاه از نیک و بد احوال خلایق دویم شراب خوردن علی الدوام سوم
 محبت امرا با یکدیگر چهارم زود دادن بر ذایل سلطان را این سخن بقایت پست شد فی الحال
 از شراب خوردن تائب گشته نوعی تاکید کرد که از تمام ولایت رسم شراب خوردن
 رنج گردید و اکثر مردم که با وجود منع جرات بر خوردن شراب میتنوند بقبل می رسیدند
 و مال و ملک مردم را ذل را در خالصه گرفته تارخ می داد و دید و اظهار از اختلاط یکدیگر
 و ضیافت کردن با یکدیگر بازداشت و خود با امور جهان بینی پرداخته و مراسم خرداری
 بجا آورده ضابطه چند در باب بازیافت محصول بکرم مساحت و کاخ چهارمی را هم
 ثبات اهل قلم و محال اختراع نمود و چون هر یک از مقدمان را که مال و دیده رعایا بخورند
 انچنان ضبط نمود که دای انصایا نتوانستند گرفت بک نوعی شراب شدند که در میان
 دهانه مردم مزدوری که در قوت خود مایل میکردند و زرخ غلات بکسور خود مقرر
 میکرد انچنان که در عهد سلطنت او زرخ یک مازده اهلای و زیاده ای رود و زرخ
 و قیمت پادشاه و سایر ملک فعلی بر داشت که با شتر و شتر و شتر
 همیشه در آن اسب و دوا و کوی و خانه بکاری و ادوات را که در چند مرتبه بکسور
 از او در شهر و نواحی و بی سبب و شکست خورد و در دست سلطان بکسور
 در دهانه و در شهر و نواحی و بی سبب و شکست خورد و در دست سلطان بکسور

باستماع انجمن در باب استخلاص دلائے فکرو اندیشیدہ مسلحان شروہ وصال داد و کینہ از دست
 دولت بر تپ گردانید و هر دوله مرمان کا نزار و سپاه نازان کا کنگره بپراقت و صلاح و نفع و مایه
 دولت و دودخ و شکار و چهار کبار و دو هزار سوار و پیر و بی بر قمر مقور گردانید که یکی و تمامی نه هزار
 کس جبار و صاحب سیریکار بوده باشند و مخد خانی پر تکلف با ساز مرغ بزیب و زینت تمام
 که طاوت متصور تواند نمود در میان دولت که ده و دهانه دلی ساخت و خود بشتان عصمت
 و جلال و نام و منتظر نوید غیبی بود سلطان که بادل الامال از زوے وصال و دیده بیا لب
 انتظار دیدار بود باستماع شروہ قدم مینست از دم ان نازنین با جبین منبسط و فرج نازک
 گریه و از هر منزل و مقام خبر طلب داشت بر شام راه ترصد و بیابان داشت و قافل از شہد
 فلک پر تذویر و جلیه ان زن با تیر و قصه لشکر با دولت با ملی منازل و قطع مراحل نموده در
 حلال دلی رسید و نزول نمودند سواران لشکر و جوئے متعین ان بانو به فراست از زبان
 این جماعت قریب سلطان پیغام که وزیر که چون در عقیدت محبت رائے دین مین بستم و
 مئے در تصرف او بوده ام الحال که سلطان خواستگاری این فدیہ نمود تا آنکه رائے
 اجازت نہ فرمود جب امر شریعت غم از سلطان حلال نیست بستم با تیر و بفرستند تا
 از او اجازت گیرم و در مشکوے معلی مشرف شوم سلطان که مقتضای کمال از زور شایخ
 انتظار بمان طاعت است و دیده شده بود بے توقف و تماشای و بلا تکل و تامل رائے
 ظاهر دلا و ہماره کسان خود روانہ ساختند و چون رائے بے شک خود لخت گردید و جان
 شجاعت نشان کہان سلطان بچنگ پیش آمد و کوفے طاعت و آرد و دید سلطان برائت یعنی
 آگاہی یافته سواری نمود و آتش کارزار مشتعل شد بسیاری از طرفین طلع تیغ آتشبار
 گشت و رائے دین مین قاپو یافته از جنگ گاہ برآمد و سیکر و فیش راہی گردید و بجزیرت
 و سلاستی بخت رسید فلک شہد نیز بک ساز و گد و دوان جلیہ از در هر ساعت ہزار منصوب
 تو و از لشکر و کبار و با ختہ اباب اشتیاق را بفرستند و از بی سید و ہر لحظہ
 اباب حیرت و دہے افادہ اصحاب شوقی کشاید و شیشہ تن را بنگ و اس
 و نویدی بنگند

از راز جان جریہ و بیشای
 و ہرین موسے دیدہ بکشتای

خجین مشورت نمودی چنانچه خضر خان و شادی خان پسران سلطان مرحوم را که برادران خجین خردی
 سلطان بودند میل و محبت کشیده و مادر خضر خان را در قید کرده نقد و جنس افرای خود تصرف
 شده مبارک خان برادر حقیقی سلطان را در قید نگاه داشته اراده میل کشیدن او نیز
 بکام طرش بود اما ارادت آبی بران رفته که سر بر سلطنت را درونی بخشید و احمیه آن بر اندیش
 پیش رفت و نتوانست او را از پیش معزول کرد چون تسلط بسیار داشت سلطنت را
 از خود دانسته که را بخاطر نمی آورد و با خیال بدو که در انکو پییده صرف اوقات میبرد و کلام
 انحراف و شراب را با فراطرسانند اگر چه طبیعت پر دازان میگرد و نفس پر دکان پادشاه
 از شراب چندین فراید گفته در وصف ان و فرمای نوشته اند اما پادشاه آبی است آتش افزو
 شهرستان هستی و آتشی است آب ده شجره مدبروشی و دبستی کارفرمای غریزی و چاکاری
 انجن آراسته بوالهوسی و بدکرداری بر همزن معرکه عقل و داناتی گرم کن بهنگامه بدگویی و پیرو
 درای پیرو بر انداز حیا و شرم نگون سازد ایت دار او از زم بنیاد زندگی را ابست و خزن
 هستی را آتش چراغ خرد را باد است و چشمه دولت را خاک آتش است بهار متلعنی می سازد
 و بسیار شهوت را تهی میکند و دنیا بد نام میکند و در آخرت تا فرجام از کار دنیا باز میدارد
 و عقوبت عقی بر روی کاری آید و اگر پادشاه پیمائی کار نیک است اهل از کتاب چاره
 انچه است آن میگویند اگر متعجبت بودی بزرگان پیشین و عالی چگونگی روانی و انچه
 و چرا آن اند موم می انکاشتند نیست

پادشاه خردی که شش درونی و اهل دکان کی بهت بگذشتی

و همچنان بکار بازی که مذموم ترین کار است تفسیح اوقات نمودی و به بازی شطرنج
 و غیر ذلک صرف روزگار نمودی شطرنج دریای است تا پیدا کنی غرور که شنا و دان
 غرق بود فکر اندیشی باشد شاه دانش و عقل او دایا نمیدانست و در هر مرتبه
 در هر روز و هر اوقات مثل عیال او در معرکه تنالنگ است تیز روی را در
 مشغول دستک و رخ از قبله برادر یافته و پیاده دارد و در پیوسته پیشه خود را
 در بلاد عالم بازی خود بر روی سازد و بجهت ایت که دوستدارش را هر چند در
 در سر و شکر و دولت هر که در مقام در پیوسته و خیال برادرش باشد اما از کثرت
 مثل این بازی بسات دولت از جنگ او بدو رود و قماش عیال بر سر نیز و در

ادخل درهندوستان مزاحمت نتوانست رسانید مردم انیمینی را از بیگانهات توجیات
 پیشوائے ارباب طریقت مقتداے اصحاب حقیقت سلطان العارفين برهان الحقیقین
 مفتاح کموز معرفت سبحانی کشف رموز شناخت ربانی قدوده باریافتگان درگاه کبریا
 شیخ نظام الدین اولیائے تصور میکردند سلطان اگر چه بقاهر ملاقات شیخ نیکروا استمداد
 از باطن حدی موطن نموده بار سال رسل و رسائل و اثبات تحف و تحایف مراسم
 اخلاص و اعتقاد بجای آورد و فتوحات که با طراف ممالک بسلطان میسر شده و طاری
 گما کرده و خزائن فراوان که او داشت پنج کیے از سلاطین ماضیه را دست نداده ضوابط
 و قوانین سلطنت که او کرده بیکس از خاقین نگرده شمرائے صاحب سخن و مورخان
 والا ادبک و بنیان بلند فکرت و دالان سحر افروز و طیبان و یکمان سیحانفس و
 ندریان خوش گفتار و اصحاب نغمه بے نظیر و دیگر هنرمندان بے بدل و وزیرائے صاحب
 تدبیر و امرائے دلا شاکت و راجه و فرایم آمده بودند سلطان العارفين شیخ قطب الدین
 و قدوقلا صنیع شیخ نظام الدین اولیا و زبده الاولین شیخ صدر الدین عارف و شیخ
 رکن الدین بلخی و زبان او بود و سرمد شرا امیر خسرو دهلوی بود و هزار حکم زد و مواجب از
 سواران عسکری یافت و ختم بنام سلطان درست کرده سلطان در ریاضت و طاعت
 عبادائے مفضلات و فوافل و صیام و تقوییم مراسم اسلام انقدر تقید داشت که او را از
 جنس لایک گفتند که انا شاکه ملک تائب وزیر مار طیه و وکیل السلطنت و منظور
 نظر سلطان بود قایم با فقه سلطان را رسوم گردانید و بعضی میگویند که در حمت استعانت
 حق پرست مدت سلطنت بهشت سال و سه ماهه

سلطان شهاب الدین بن سلطان علاء الدین

چون ملک حبیبی تسلط بر دهنای پسران سلطان میر جم سلطان شهاب الدین باکر فرمای
 بدو برگزیده و سلاطین بر تخت سلطنت اجلاس داد و هر روز از حرم سرا میر و ان آورده
 بسلام بر سرستون و عیون نظایفه با سواد و خرد و نظام مایه قیام هنریری دهازان
 ملک و اندرون حرم و دهنای فرستاد و انا شاکه ملک تائب و وزیر مار طیه و وکیل السلطنت
 و ملک حرام و دهنای ششاس بود و انا شاکه ملک تائب و وزیر مار طیه و وکیل السلطنت
 و ملک حرام و دهنای ششاس بود و انا شاکه ملک تائب و وزیر مار طیه و وکیل السلطنت

و آنکه خود را خسر و خان گشتند و فرمود که از تو و برادران تو معتد تر کیست اتهام دولتخانه بعهده
 نشست القصد چون درون و بیرون درگاه سلطانی بتصرف او و برادران او درآمد بجایه فرج
 و آنرا بپای توپ بایراق و اسلحه شب با درونش بجای آورد دولتخانه آمد و رفت داشتند و اندک
 بطلب و الامح می شدند و قابوسه وقت می طلبیدند رفته رفته انیمینی بر تمامی مردم ظاهر
 گشت که آن سیه درون در چه کار است و امر با خود و از گونه داشتند اما از محبت که
 سلطان را با او بدیقین میدانستند که اگر بعرض رسانند سلطان گویند راکفته با و خواهد بود
 و در صورت او را قالب مطلق و خود را مغلوب محض میدانیدند و بیچس دم نمیتوانست
 از روزی که قاضی خان که در خط نویسانیدن احمد شاه سلطان بود از جهان خود گذشت
 بخون خود دست شسته نیکو خواهی سلطان و سلاستی جان و مال و خیریت بلاد و عباد و دین
 دانست کیفیت را بعرض رسانید و از خیال فاسد او اطلاع داد لیکن آنان عثمان سلطان
 بیج اثر کرد و سودمند نیاید پاکت بجزاب درشت و اتفاقا کمالیم معاف گشت بعد از زنی
 که خسر و خان آمد آنچه از قاضی خان شنیده بود همه را نزد او بیان نمود آن مکار مدار تعلیف
 خود را در گریه آورده گفت از بسکه سلطان بمن التفات و عنایت دارند نزد جان درگاه
 صد می دهند و ما را نینخواهند امر رفتیافر و است که مرا بهتر ساخته کشن و دهند من خود را از
 گفتگان میدانم سلطان را گریه این مکار اثر کرد و او را در مکار گرفته گریه اند و دوشه بر لب
 و شماره اوزده گفت که اگر تمام عالم یکجا شوند و در حق تو بگویند خوش بختی من صدی تمام
 که دو مرا بوائی محبت تو از عالم مستثنی ساختی می تو عالم بجا نمی آید منظم
 بنی چون دلبری با جان در رخست نیند و جان از دپیوند بخت
 بر دپیوند جان از تن بیکدم و بی با او بود پیوند محکم
 بعد از چند گاه چون رسمی از مشب گزشت قاضی خان که محافظت درگاه بعهده او
 بود و با هم هزار استون فرود آمده در شخص حال نه و از ناگدید خسر و خان از پیش سلطان
 آمد و قاضی خان را بطن مشغول مشاهده و سیر زبانی در دست او و دوشه قاضی خان
 خطت اجل از بروده بود در حیثت بهر نام به او خبر و خان مسیده قاضی خان
 بجزر خاک پاک انداخت و فرمود از مردم بر خاکست چون غلظت بگوش سلطان مسیده
 سبب فرما چسید خسر و خان آمده بعرض رسانید که اسپان علیه حال و شده با هم

در قلعه گریار محبوس نموده بود و معه سلطان شهاب الدین برادر صنی که او نیز هاجا و قید بود قتل
 رسانید و از بیعت که خضر خان مرید میثوائی اهل هند شیخ نظام الدین اولیا بود شیخ را
 نخلص او دانسته زبان طعن برکشاد و حد و عداوت در زید بیت
 چون خدا خواهد که پدیده کس را در میلش اندر طعن پادگان زند
 و مرد و مردمان از آستان بنزل ایشان منگ کرده بے ادبانه پیش آمد و شیخزاده جام را که از
 نجاران شیخ بود متصرف خود اختصاص داد و با ریاضه ده گاه بگانی شیخ رکن الدین لسانی
 را تعصب شیخ نزد خود طلبه داشته و از غرور جوانی بکس مشورت نیکروی و سخن اعدای
 در گارش نیامد وی اگر کسی از روی دولت خواهی و نیک اندیشی حرفی گفتی بدشنام
 معاتب شدی و امر او اندک گناه پاک معنی را بدون گناه تعذیر و تعذیب نمودی
 بل قتل رسانیدی و لباس وزیر زنان پوشیده در مجلس آمدی و زنان برزاده و محتاله
 و سفره و هزاره را بالائے کوشک هزارستان طلبیده با امرائے کبار بطریق بزل مزاحمت
 و مضاحکت و مطایبت امانت و استخفاف کردی و دایم بخزیده بعیش و عشرت اشتغال
 داشتی بعد چندگاه ظفر خان حاکم گجرات را که از امرائے والا قد بود در حضور طلبیده داشته
 با خوارگی خسرو خان بقتل رسانید و بجای او خسرو خان را حکومت گجرات که در دست تو
 او بود داده رخصت نمود او در گجرات رفته استقلال کمال بهر رسانید و بمقتضائے سفله
 منشی و خود رسالی و پیدایشی و تنگ نظری و کم عقلی اراده و بنی نموده امرائے متعینه با او
 رفاقت مکر و دزد خسرو خان نظیر آنکه بپادشاه از روی کار تا بخار او برداشته شود
 باستمال از گجرات پیش سلطان در دلی آمده شکایت امر او نمود بپادشاه خاطر داشت او
 اگر چه از امر او بی حرج و در طریقی خدمت معاتب شدند و خسرو خان نومی بر سلطان
 غالب آمد که گنجی الا مصالحان بر سلطان حرف تا لایم اندر عرض میرسانید با جابت مقرون
 می شد که گنجی را سلطان پیش خسرو خان بیان نمودی و گوینده به جرم ولایت معاتب
 میگشت از بیعت تمامی امر او مغلوب شدند و خسرو خان غالب گشته در حصول طلب
 گرم تر گردید و نه از کم و در بر عرض رسانید که چون همه وقت در حضور خدمت تمام
 مسلم و مشبک است که گندارم بعضی از اهل بیت من که با سید مراحم سلطان از گجرات
 که با سید ملاقات می نمایند و گاه در میان دو گاه در میان سلطان فرمایند که اگر چه

پایان نمود و بنی از ملکست بر افتاد و راه آمد منزل نو می رسید و گشت که در عهد سلطان ارملا
 غازی و هندوستان در مکرده و با خلق عمارات رخسار بسیار داشت قلعه نقلی که
 در نزدیکی دهلی به استحکام تمام بنا کرد خیل نیکزات و فرشته صفات بود و بیشتر اوقات
 در خدمت نمودی و گرد مسکات گشتی و در من ابواب منوره مبالغه کردی بر قایمست و
 بر بایا و آبادی بلاد و انصار و امنیت مسالک و مشایخ و آمد و شد تاجر و مسافر و دار و
 نخل غله و ضبط حاصلات از قرار حق و نفس الامر و تدبیر معتمدان و مقرران و تحریک
 و روان و بر زبان مسامی جمیله بکار بردی بعد از چند گاه سلطان به کهنوتی عزت بنگار داشت
 و در آن ولایت ناصر الدین ولد سلطان غیاث الدین بلبن پدر سلطان معز الدین کیقباد و حکومت
 داشت چنانچه تخریر آمده سلطان حقوق نمک این خاندان بجا آورده از او سکه قلعه دانی
 این ولایت را بدستور سابق بر ناصر الدین مسلم داشت و از آنجا معاودت نموده بجانب
 سارگام نهضت فرمود و پیاورد شاه حاکم آنجا از بسیاری خیل و حشم و دم استقلال میزد
 سلطان بعد محاصره سخت فتح و ظفر نموده پیاورد شاه را دستگیر کرده و از آنجا به تربت رفته ظفر
 گشت و قلعه تربت که بنایت متین بود به تخریر آورد و منظم

هر آکس که دارد و در آنجا نشست بر و کس نیاید بتدبیر و دست
 زبوسه زمین امین است از غفلت گرز آسان تیغ بار و اطل
 السلطان آنکه و فیروز از آن دست مراحت بر جام الملك ولی بود و چنانچه از آن
 وقت که از اعیان جهان که در آنجا آمده بود و دیده کردست نقل آباد قریب بهار که مسجون
 نبوده و حیاضت سلطان احوال نموده لازم میافتاد که سلطان بعد رسیدن در آن
 قصر فرود آمده مجلس آراست و داد و میش و عشرت داده و از گوناگون طعام و رنگ رنگ
 نصیب باید کشید و چون تناول انقراض حاصل کرد مردم و نخستند که سلطان بر سر عیت
 از آنجا سوار گردید و بهنگان دست شست برآمدند و سلطان در آن قصر و سحر
 که بار و سحر آبی آن قصر را نهند چنانچه از صد میادیم شکست ناپذیر است
 از پادشاه و سلطان با یکدیگر در دست و پادشاه از آنجا شکست ناپذیر است
 و در بعضی تاریخ نوشته که اعیان خان صاحب این قصر را که ضرر و خرابی
 که در آنجا بود و سلطان با تمام سپاه و پادشاهان و پادشاهان و پادشاهان

حقوق ملک کافر نشان را کشته ام از فرزندان و اولادان خود را شاه هر کسی که مانده است
 حاضر سازند تا بر تخت سلطنت نشاند و ما همه که خدمت به بندیم در صورتی که از او
 این هر دو بادشاه بچسبند مانده باشند هر گز لایق دانند سلطنت بر دارند بندگان متقیان
 و الهی گفتند که از فرزندان آن هر دو بادشاه احدی مانده و توحش نعمت بجا آورده است تمام خون
 و ملی نعمت گرفته لایق بادشاهی بهتر از تو کیست تمامی امرا با اتفاق یکدیگر بیعت کردند و سلطان
 باین سر خلافت اجلاس داده زمین خدمت بوسیدند و گفتند منظم

که این تاج ظاهری ترا میرسد بغیر از تو دیگر کرا امیر رسد

اگر به نشینی تو بر تختگاه بمر بر بنی حسد وانی کلاه

که هستی تو در عدل چون هر راه تراز بیدارین تخت و کلاه

چای تو با جان سپاری کنیم وفا حق گذار و یکنیم

اشارت ز تو جان فشانی ز ما ز تو خسروی پهلوانی ز ما

انقصه در پیشگاه سلطان بر سر بر سلطانی جلوس نموده تاج خسروی بر سر نهاده سکه خطبه

بنام خود نموده و در کنگرسل بودن خود قرار داده نمائے عدل و انصاف و داد و فتنه نمائے

سلاطین و پادشاهان در خواب رفت و کار جهان را در دوش تازید آمد و یک هفته مضامین

جهان را باقی آنچنان صورت سرانجام یافت که سلاطین و دیگر پادشاهان کرده بودند بیعت

نظام حال خود را تمام کار جهان تمام گشت به اقبال شهریار زان

از بقیه جمالی و مثل سلطان ملازم الدین و سلطان قطب الدین هر کس هر جا بود تغذیه اجمال

نموده و ظایف و ادب و ارباب مقرر گردانید و در امور اسباب احوال هر کدام اقطاع مرحمت

کرده اکثر را در خدمت نشستند داد و فتنه نمائے که خسرو جهان و حالت اضطراب مردم ایشان

و مردم و در آن وقت نموده و در آن خزانة سلطنت و هر کس در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

و در خدمت غنیمت افتاد و در آن خزانة سلطنت و در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

و در آن خزانة سلطنت و در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

و در آن خزانة سلطنت و در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

و در آن خزانة سلطنت و در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

و در آن خزانة سلطنت و در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

و در آن خزانة سلطنت و در آن اعیان از شرم و خجالت نمودی

این عملیات را از طرف پادشاه و چون طالع آمدن سلطان به گشت آن عمارت این
 در آن روزهای محرمه داری نوشته شد که در وقت دست شستن سلطان نگاه برقی بنگاه
 این سلطان افتاد و آن قصر فرو نشست و بعضی حکما گفته اند که سلطان فیضان کرده شکوه
 و این ملک را در برده بود و پادشاه اندون به شام زاده العت خان حکم کرده بود که آن فیضان را بکشند
 چون عمارت قصر تازه بود از حد مدافعه اند و پادشاه و بعضی میزبانیست که در آن وقت
 برین ملک عظیم آمد و آن قصر دو افتاد و شیخ رکن الدین طسانی بر آنکه ملاقات سلطان در آن
 مشغول فتنه بود و بر فرو ایجا بگشت زود بر فاستن میگفت اما سلطان تفهم نکرد چون شیخ
 در آنجا بگشت قصر بنشست و آنچه تحقیق پیوسته آنست که چون سلطان از قدوة الامینا
 شیخ نظام الدین اولیاء بنجیدگی داشت بعد نزول در آن منزل به شیخ پیغام کرد و بگوید که
 برین ملک دلی خوم شیخ ندان شهر در رود و حضرت شیخ فرمودند که هنوز دلی و دوست است
 و این سخن در میان اهل هند مشهور است که گفته اند مصر
 که معتبول دارد و نباشد سخن

در بین سال شیخ نظام الدین اولیاء و امیر خسرو دهلوی از تگتای جهانی بمقام پادشاهی
 شصت و شصت سلطنت سلطان چهار سال و دو ماه و

سلطان محمد شاه افغان و فخر الدین بن جناب سلطان غیاث الدین تغلق

بعد از سلطنت پدر خلافت در ده ساله بر سر پسران وانی نکلن گوید که کوشای بلند آمد و گشت
 و سلطنت برادر دلی از قاصص نام بر قاست باز آمد که چه آورستند و شهر را بزیب و زینت
 و این سلطان در ده ساله و دوازده در مقام نظام و بختش ایشاک کو و طلیت
 و این سلطان چون بنابر سرشته شد شک فرات برستان و بخت
 سلطان از بخت و طلیت و باج اند و در ده ساله و دوازده در مقام نظام و بختش ایشاک کو و طلیت
 و این سلطان چون بنابر سرشته شد شک فرات برستان و بخت
 سلطان از بخت و طلیت و باج اند و در ده ساله و دوازده در مقام نظام و بختش ایشاک کو و طلیت
 و این سلطان چون بنابر سرشته شد شک فرات برستان و بخت
 سلطان از بخت و طلیت و باج اند و در ده ساله و دوازده در مقام نظام و بختش ایشاک کو و طلیت

شهر ازمین را وسط جمع ولایات خویش دانسته تحکامه نموده بود و بهتر است که شهر ازمین دار السلطنت
 گردد و بعضی گفتند که دیوگیر دار الحکومت باید که چون بواسطه دکن بر مزاج سلطان موافقت
 کرد و بود و دیوگیر را که در زمان راجه بهرج و داراگیری گفتندی دولت اباد نام بنامده تحکامه
 نمود و مقر گردانید و از دلی تا دولت اباد سراسر را در باطها احداث کرده غله عام برائے
 مسافران هند و طعام پنجه بجهت مسلمین از سرکار مقرر ساخت و دورویه رسته در قحان در
 راه نشاند تا مشرو دین با رقابیت قطع مسافت کنند و فرمود که با مشندگان دلی که در موسی
 و کثرت آبادی و دور رفتن رشک استزای دمشق و بغداد بود و حلاطین مشده بابل و
 خیال بدولت اباد امتحال نمایند چنانچه مصر دلی و ایران کرده سکنه آن را و متولیان صاحب
 و قضات دیگر در دولت اباد دکن بود و فرج راه از خزانه سرکار داد مبلغ کلی بانی کار و
 غله اکثر مردم که روانه شده بودند بدولت اباد نتوانست رسید و کسانی که رسیدند
 نتوانستند استقامت بکار بیاورند و جمل قشره تمام بجال بند و بخدا راه یافت **بیت**
 سوخته دل سوختگان زو کباب کلبه محنت زو گان زو خراب

و دیگر حامکاری ادا نگرفتند و تا مس ساده مانند طلا و نقره در دارا ضرب سکّه زنند و فلوس
 مس را بجهت تورنگه زو نقره در دارج دهند و در خرید و فروخت معمول دارند تا جبران
 مالک مس را به دارا ضرب می آید و دهند و مبلغ با مسکوگ میگردانند و امتد و اسلحه میخرند
 و اطراف میفرستادند و بسکه زو نقره انجا میفرودختند و متت و بر سر و همیشه در دز رگن
 هر کس در خانه خود سکّه میزدند و در بازار آورده می فروختند و بعد از چند ماه چنین شده که
 این حکم غیر معمول را دادا کن داد و دست رواج مانند مردم آن اکنه سکّه مس را بدو فلوس
 ساده میگردانند **نظم**

نه هر که این سازد سکنه می آید نه هر که چهره برافروخت دلبری آید

نه هر که طاعت کند بکشد و نه شمشیر کلاه داری و ایمان سحرده می آید

دیگر اندیش بهسل او دین بود که خراسان و عراق و ترکستان اتحاد مردم پاک سایر ولایات
 دین سکون خیر نماید این تقریب همه کس و مفتاد و هزار سوداگر کرد و در سال اول حجاب
 سادات و معمول رسید و سال دوم چون ملوک و مشرکان و ناگرو فرصت آن نشد که آن مردم را
 کارزاید تا به تغییر ولایات چه رسید بیکیت

نایابی میزان مدلل سنگ بر سینه می زد و بیت

ز تلش بیکس سالم بخت کداین سینه کان ظالم بخت

قتل مردم و مردم میان انسان مجبور و مظلوم را و بود هرگاه عواصفت قبر و تاره غضب
قیامت آید از پانه میز خیمه از ریختن خون و سوختن نقر و جود آد میان الطغانی پذیرفت
و در آنکه سوم شوم غلط و صحر سیاست اومی درین جهان با اند وجود انسان خالی نمی
ساخت و جنگا که در خاص و عام می نشست و تندیب و نادیب مردم از بریدن
دست و پا و بینی و گوش و میل کشیدن و چشم و کوفتن استخوانها و اعضا و کوب
و سنگ و سوختن اندام زندگان با تاش و زدن مسلم آهنی بر دست و پا و سینه و کشیدن
پوست و دود پاره ساختن اومی و در تخیل انداختن و بردار کشیدن و سایر او امر و جلا
کار فرمود و عرصه خاص و عام را بخون مردم رنگین نمود و مردم هر طایفه را صوفی و
قلند و لشکری و نویسنده و جمال و رعیت و تاجر را با نذک تقصیر و کفر لغزش سیاست
عظیم کردی و شیخ زاده جام را که کله و ظلم او بر زبان آورده بجان کشت و همچنان لبیای نام
را بسته گاری به صد و تقصیرات بقتل رسانید بیت

مینی کس که وز نمی نخورده ز صد کس بر سیکه رمی کرده

میخواست که ضوابط سلاطین پیشین منسوخ ساخته احکام مجده اختراع نماید و شیوه
هر روز ضابطه تازه و مکی جدید اصداری فرمود چون احکام او خلاف قرار داد اسلاف
و انجا و قتل و دانش و دیو و موجب تنفر عام می شد و جمال و اجرائی آن عاجز
می شدند و با انواع عقوبت با خود میگشتند و اگر نیاز میرسانیدند عامه خلاق متاصل
می شدند و ظل عظیم در کار مملکت راه می یافت و ضوابط چند مقرر ساخت از آن جمله که
اگر هر کس که در راه بیت میان دو آب یک به دست راه داده و این امر باعث آسایش
رعیان گردید و کار در راحت مصل فائد و امور بادشاهی تشریف یافت نظم

خرابی زبید و میند جهان پوستان غورم ز با و خندان

یکم بانی که مگر دو دراز نه مینی لب مردم از پشت نهاد

در آنکه آنکه خود مشورت نمود که در اختلاف در وسط از من ملک عروسه جوده
باشد بجهت گذارش نمود که چون بکراجیت که این همه ملک که تصرف داشت

ان مصر ویران تر ظاہر گشت بیست

ان مصر و مملکت که تو دیدی خراب شد و ان نیل که مرست که شنیدی سرب شد
و بنصرت سلطان اندکی نادم گشته بآبادانی رجعت و افزونی زراعت توجه بر کشاورزی
و رعایا را از خزانه سرکار مال میداد و بکار زراعت تأکید میکرد و بنابر اساک باران
مزد و عالت نمی شد اکثر رعایا که زراعت را ترک کرده بودند و زراعت کردند بقتل رسید بسبب
اساک باران قحط عظیم روداد و گندم قیمت ادم پیدا کرد و برنج هم سنگ طلا گردید و گیاه
چوبک نایاب شد و آدم آدم را میخورد و حتی دستان از گرنگی پلاک گشتند و قالب تپ می کردند
مسلان از فقر و فاقه تنگ آمده جان بختی تسلیم کردند نظم

هر که را دیدار نان بودی چو بس قرص غور بر آسمان دیدی و بس
گشت زان تنگی جهان را تنگ دل گوشه نالان و حیران سنگ دل
در چنین وقت سلطان بے رحم و اهن دل دروازه شهربند کرد تا یکس از شهریان بدو
نزد و بدین تقریب اکثر عاصه خلایق پلاک شدند و مواشی مردم نیز از عدم ملت و غله
تلف گردید بعد تخریب شهر و تهلیلک شهریان حکم کرد که دروازه و آکنند تا مردی که بر فر
ذکره نگاه داشته شد هر جا که خواهند بودند و اکثر مردم با توابع و لواحق بجانب بنگال انداخته
که در خطوط غله از نان شنیده بودند بدو رفتند و حکایت ستمکاری و مردم آزاری
سلطان ولایت دور و نزدیک بردند نظم

ستم بر ضعیفان مسکین مکن که ظالم بدو رخ زد و سبے سخن
غم زید و دستان بخور زمینند به ترس از زبردستی روزگار
مانند ستمکار بدو روزگار بهمانند بدو لعنت کردگار

چون در خاطر سلطان یقین شده بود که بدو ن اجازت خلیفه عباس سلطنت روایت
و از کتاب ان حرام است در مقام تنج خلایق عباس بے بود و بار عرصه داشت
نزدست خلیفه مصر که ازال عباس بود متضمن بیعت و اطاعت خود ارسال نمود
بجائے نام خود و بر سرکه نام خلیفه نویسانیده در سکنه از خلیفه منشور حکومت و نمودن
و عظمت برائے سلطان آمد و سلطان با جمیع امرائے و اعیان و مشایخ به استقبال رفت
و پیاده شده منشور بر سر نهاده بر پائے حاجی مصری کان بشور آورد و بدو بوسه

سلطان فیروزشاه باریک

چون سلطان محمد شاه رحلت نمود پسر او داد و برادرش ارث نبود که بر تخت جهاننماقی
جلوس نماید ارکان دولت و اعیان سلطنت به اتفاق یکدیگر ملک فیروز باریک را که برادر
زاده سلطان غیاث الدین تغلق شاه بود پدرش رجب سالار ترک تعلقات نموده رتبه
ولایت داشت چنانچه در هندوستان تاحال مشهور است و اکثر خلایق از معتقدان هستند
در عمر بچاه ساگی سلطنت برکنار دیار بنده بر سریر فرمانروایی جلوس داده سلطان فیروزشاه
خطاب کرده که و خطبه راجع نمودند مثنوی

مخالفت شکن شاه فیروز بخت به فیروز فانی در آمد به تخت
نشاط نو این بخت بر روزگار زینسروزی دولت کامگار

سلطان جهاننماقی آن نواحی صلح کرده از اسبجاردانه سمت دہلی گردید و آشنای راه بعضی پید
که احمد یاز عرف خواجه جهان که از مقریان سلطان محمد شاه بود از استماع رحلت سلطان
در دہلی بر تخت خلافت جلوس نموده سلطان غیاث الدین محمد خطاب خود کرده سلطان
احتمال بر حاکم او کرده فرمان عفو تقصیرات بنام او صادر کرد و او را از اطاعت انحراف
و عیب آخر الامر زیر او امرای آن نواحی با اتفاق کردند مذمت کشیده خود را لایق پادشاهی
خلافت ندانسته عرض داشت متضمن عجز و نیاز ارسال نمود چه طعمه شیران بیشه کجستان کج
خانه را نباید در تابه فیلان برآید پشه ضعیف هست بخرچ نرود چون سلطان در نواحی اقصی
رسید احمد ایاز محمد توابع خود سر بر نهاده و دستار در گردن انداخته ملازمت کرد سلطان
از دوسه اوقات تلمع حضور بجایید مجایم او کشید و بجا گیر لایق سراسر از دسر بلند
گردانید بیت

یعنی کسی که به برده اند بدی دیده و نیکوئی کرده اند

از آنجا بفرخی دفریزی در دارالملک رسید و نزد سلطان و اعیان بجا نیند و در امر از
از خطاب لایق و جای مناسب سر بلند ساخت و شیخ صدر الدین از اولاد شیخ بهاء الدین
ذکر یا قدس الله سره خطاب شیخ الاسلامی داده به تقرب خویشی با او و پدرین اشعار
ابو الفتح خلیفه مصر در رسید سلطان خوشحالی زیاده از حد نمود و با محبت افتخار دانسته

داد و نهایت تواضع بجا آورده و در جلو پایاده روان شد و در شهر قیما بستند و لوازم شادی
و شادمانی نظهور آوردند و بر منشور زده با تشار کردند بختا جان و مسکینان و مستحقان تهیدستان
و او مد و خطبه بنام خلیفه خواندند و منبر نمودند که در طراز جاها کس زربفت و شرفات ملای
نام خلیفه فریاد بعد دو سال دیگر باز منشور نیابت و خلعت خاص و لوازم حضرت
امیر المومنین برائے سلطان آمد پایاده به استقبال رفته منشور بر سر و لوازم برگردان نهاد
در شهر آمد و ایام مصحف و مشارق حدیث و منشور خلیفه مد پیش نهاد هر حکم که اصدار میکرد
تخلیفه منسوب می ساخت و یک گفت که حضرت امیر المومنین چنین حکم کرده اند مال فروان
و جوهر گران بها و دیگر اشیا بطریق پیشکش بخدمت خلیفه براتب ارسال داشت مرتبه
سوم نیز منشور رسید سلطان مراتب تعظیم و تکریم بجا آورد و چون مخدوم زاده بغداد بطریق
سیر هندوستان آمد سلطان تاقیبه پالم بنگر و به دلی استقبال کرده در شهر آورد و ملک
تنگه و یک پر گنجه و کر شکند سیری و حوضها و باغها و در انعام مقرر کرد و هرگاه مخدوم زاده
آمدی سلطان از تخت فرو آمده و چند قدم پیش رفته مخدوم زاده را پهلوی خود برکت
داد و ای القصد بعد از آنکه منشور خلیفه عباسی حاصل کرد و سلطنت به استقلال داشت بعد از
در امور عطاقت تقید و در زید و ولایت گجرات و دیوگیر و بهر دکن و سرقال و دیگر
مالک از سرحد بافتنه و فناد عظیم برخواست سلطان در گجرات رفته قریب دو سال در آن
دیار تردد و تلاش کرده تسکین فتن نمود و وزی از دزدان و دمار رسید که در تواریخ چگونه نوشته
اند اگر چنین فتنه بار و دزدان پادشاه راجه باید کرد التماس کرد و مذکور تدارک این چنین
شورش آنست که پسر پیرامه که قابل بوده باشد بجایست خود منصب کرده ترک سلطنت
باید کرد و الا از عمل که با عیث تغز جهانیان است احتراز باید نمود سلطان منبر و مو که پسر
دیوید نام که سلطنت بر دلم و ترک سیاست نمیدانم کرد و با بچه پسر تسکین فتنه
گجرات بطریق تهتبه و نهاد بعد رسیدن پیرامه که وی تهتبه از افراط مرض غلبه ناز و دیوت
صیانت سجد و طلاق از عظم ادخات یافت بیست

خزده مریدان و عسکرها و مایهها

در وقت سلطنت بیست و شش سال

حریان از پے نظاره آن تشنه رخصت آمد از رضوان

در پایان قلعہ بہون مکانی است پرستش گاہ اہل ہند در سالے دو مرتبہ یکے در ایام
موروزی در اوایل یا اواسط اسفندار دویم بعد انقضاے ایام برسات و آخر شہر بیہیا
اوایل ماہ مہر کہ ہر دو ایام بہار اعتدال میل و بہار مسرت بخش اہل روزگار تواند بود و پیشانی
اہل ریاضت و متاضان از باب افاضت و طبقات خلایق و طوائف اہل نمونہ و ذکر
صغیر و کبیر از اطراف ممالک راہ یکساڑے کردہ بقصد زیارتی آیند و قطع نظر از ہنود
کہ بت پرستی آئین دین انہاست گرداگرد مسلمان سافت بعید سے کردہ مذہبات می آورند
حکمت ایزدی مراد است مردم بحصولی انجامد طرفہ تراکم بعضے گنگ مادہ زانوگ زبان
خوہیدہ پایان دیوار معبد شہانگاہ بر زمین میخابند و بقدرت آبی روز دیگر زبان انہا درست
می شود و گویا کے بہم میرسانند و بعضے سر خود بدست خود قطع میکنند و باز درست
می گردانند و ایام مذکورہ عجمی عظیم اجتماع پذیرفتہ چند گدھے و فرنگ انہوے از
خلایق و از دحام طبقات اہل بیرون از حد قیاس میگرد و پرستش گری و مذہبات گذری
بجاری برند و از نقد و جنس در آن مکان بطریق نذر میرسد و بجدی انبار را و تو دما میگرد و کہ حلب
و انان روزگار و گنجینہ داران کار گزار در حساب و شمار نمیتوانند اور و چند روز تماشا سے
بے بدل و ہنگامہ بے نظیر و اسطہ انہا نشانی و انبساط و موجب ظہور و فور و سرور
نظارہ گیان می شود و نوعی تماشا بر روی کاری آید کہ اخلاک نا از نظارہ ان حسرت می افزاید
و کہ اکب از دیدن آن انجمن شاد کای و کامرانی آرایند منظم

ہمہ طرف جشن و ہمہ سرور	بہر گوشہ صحبت بہر جا حضور
سراے جہان انوائی سرور	فرستادہ ہر دم بشادی و زور
بین و یار و نہ از و نشیب	نباشد ہمہ جا جرائع و زیب
جہانی بشادی ہر راستہ	در و بوم پر زور و خواستہ
چند کہ چہا و چہ بازاری	بزیور پر نمود دیوار با
باین ہر ہند و سب طلاق	کہ ہر یک بود رشک و شاک

و ان وقت کہ سلطان بر اجد انجام نمود و قصد مراجعت داشت ہر یک ہر یک ہر یک
و تھے کہ سلطان حکم کرد و روی درین مکان رسید صورت و شاہ با دریا دست کردہ

بامور جهان بانی قیام در زید و بر عایا و بر ایام شرده رفاهیت داد و سهر ناز سامانه جدا کرده تاده که و سه
داخل آن نموده پر گنجه جدا گانه مقرر ساخت و بر لب دریائے مستلج و بیا که یک جامیرود
فیروز پور آباد گردانیده پر گنجه علحدہ کرد و در نواحی هاشمی قلعه احداث کرده بحصار فیروزه موسوم
کرد و شهرے از دریائے جتنا حوالی سرحد بر آورده بان حصار رسانید همچنین چند نهر از
دریائے مذکورہ و دیگر دریا بر آورده تا موجب نفع غلایق بوده باشد چون نهر سلیمان
آوردند سلطان بجہت دیدن آن سواری فرمود پنجاه ہزار بیلدار بکنندیدن اشتغال داشت
از میان یک پشتہ استخوان فیل اگر چه فرسودہ بود اما بقایت سبط و مہشت در عہ طول استخوان
دست آدمی سہ در عہ برآمد تحقیق پیوست کہ در جنگ پانہ دان و کوروان این آدم و فیل کشتہ
شدہ بودند تا این زمانہا استخوانہا افتادہ است بالجملہ چون سلطان قصد ملک گیری داشت
اکثر مالک بزور شمشیر گرفت و بجانب نگر کوت لوائے عزیمت بر افراشت ممالک ہمالک
و کوہار دشوار گذار طے کردہ پایان قلعہ کانگرہ نزول کردہ مرکز دار گرد گرفت راجہ آنجا
محصین بودہ جنگ تیر و تفنگ در میان آورده چون محاصرہ بامتداد کشید و کارے از
پیش رفت صلح در میان آمد راجہ آنجا بلازمست رسید پیشکش گذرانیدہ سلطان او را
نوازش فرمود و نگر کوت را عہد آباد موسوم گردانید بے شایبہ تکلف کانگرہ مکانی است
خوش آب و ہوا و سرزمینی است نشاط بخش دہا تمام کردہ و صحرا مالامال از گونہ گونہ گلہائے
مطرا و رنگارنگ میوہ طلاوت اما دگشتی است بہجت انسہ و قطعہ بہشت است
عشرت پیران نظم

کہ دمدزد گیاه عیش و سرور
روح قدسی کند در و جولان
فرح بیدار فتنہ خفتہ درو
بوسہ گل رسیدہ فرسنگ
زیر سنگش بطعت مدغوش آب
عالی از رنج عصہ و محنت
شدہ بر فرق خلق مشک نشان
رنگ افزای صن و عرسین

چشم بہ از زمین کانگرہ دور
سرزمینی کہ خلد از دست نشان
صد ہزاران گل شکفتہ درو
ہر گے گرد گونہ از رنگ
ایہائے رہبان بیان گلاب
چون طرب کا و عہد جنت
حاکم صحرائے آن عہد بکھن
سرمد ان حصار شہین

هتبه نهضت نمود جام حاکم انجا بقوت کثرت اب و پناه دریائے سندھ دستے کار به نمود
کار از پیش ز رفت با ضرر و سلطان این مهم ملتوی گذاشته گجرات رفت و ایام برسات
دران دیار گذرانیده باز بطرف هتبه رفت جام بعد یار به بسید تاب نیارده المان خواسته
ملازمت نموده پیشکش هر ساله قبول کرد و سلطان بعد تقظیم و تنسیق بهات این دیار مراجعت
به دهی نمود به انتظام بهام جهانبانی اشتغال در زید بقتضای یک ذاتی و حسن
نظاق نظری خلافت بعدالت کرد و در ضوابط عدل و احسان و قواعد امن و امان مسلمان
جهانیان گذاشت از جمله ضوابط ادا که خراج ممالک موافق حاصلات و بقدر قوت مدای
طلب کردی اضافه و توفیر معاف و استعفی و سخن کسے در حق رعایا گوش نکردی و در انچه آبادی
و معموری رعیت بودی و اکسبب کسی نرسیدی بهل آدمی منظم

شنیدم از بزرگان سخن سخ
که سلطان را رعیت بهتوان گنج
که از آن خرج ارشد و آخر بهر اید
وزیرین هر بخشه دخل نو در اید
و از آن محصول مثل گل فروشی و نیل گری و ماهی فروشی و ذقانی در میان فروشی و نموده
برایا گری و وکالت و قمارخانه و دانه و کزالی و قصابخانه و طعمخانه و دانه و دانه
و قتل و سر و عارف و فیکر و دروغ و گران و پزاده خشت و شیر و حضرات و کاه چرانی و دانه
کشی و فروشی و بشکرانه و دانه و سازند که روز شادی بخانه مردم میرود و خرید و فروخت
زمین و دانه و سفای و دانه استخوان هندوان که گیلنگی برند و غیره و گ که باعث
دانه عامه برای است احتیاج داشت

دل دوستاں مع بهترین گنج
خود نیندیشی چه که مردم بد گنج
و بجهت اشتغال حکومت ولایات عمال متدین به لالت و خداترس و کار گذار متدین
کردی و به هیچ نیستی و خیر و به را خدمت نفرمودی و اما شما که اناس علی دین ملک و
مقتضی حکم به دست احکام سلطان فرخنده فرجام نموده قواعد عدالت و انصاف
معمول داشتند و واحدی را محال نبود که بر کسی تسلط و اقتدار و نظم

خدا ترس را به رعیت کرد
خدا را به این خنده و خشمش کرد
که عدل یک است و به کسی کرد
که علی عز و جوش و دلاش کرد
که بر هر خوش دل کنش کرد
که بر هر خوش دل کنش کرد

گذاشته بودند که تا حال معبد اهل هند است و این راهبوانی نامند سلطان انیمقدمه را از
 علمائے براهمه استفسار نمود گذارش گویندگان و پرستیدن صورت نو شابه خلاف ظاهر
 گشت و از کتب براهمه که ابتدائے تصنیف ان معلوم نیست تحقیق پیوست که انکان
 از افانز آفریش معبود و طوابعیت مهند است پرستش تشال نو شابه اهل هند که در صحت
 قدیم انها بقلم در نیامده چنانست دار و سلطان بعد میر کاگر و لکر کورت بکان جوالاکی و انذا
 کرو بهی کاگره رسیده مگانه دید از عجایب روزه گار و بدایع قدرت افرید گار مجبو
 از تنگ تعمیر یافته از دیوار های آن شب و روز فواید آتش زبانه میزند سوائے حجره
 از یک دو جائے دیگر نیز از زمین شعله پدیدار است دیده عقل از تماشا شائے آن حیران
 و مدد که خرد و ادراک کسای آن سرگردان بعضی اهل تعصب گذارش نمودند که درین کان
 کان گوگرد است که از اثر حرارت ان فواید بر میخیزد سلطان فرمود تا زمین را شکافتند بوسه
 از گوگرد نیافتند و هر چند آب پاشیدند اصلاً انقطاع آن آتش ندیدند سلطان از
 مشاهد ان حیران مانده فرمود که اگر کان گوگرد بودی اثر آن ظاهر میشدی و بوسه ان به رنگ
 و دماغ مالیان رسیدی همانا که از آثار قدرت قادر مطلق است که از آفت آفرینش جهان
 این آتش فروخته می گردد و قدرت های آبی کجادر احاطه فهم و ادراک مالیان میتواند بود

مثنوی

نه آگاهی از د کام و زبان را	نه همراهی بد و نطق و بیان را
ز در بخش گوشتش جان را باد و شست	ز حرفش دست دل را کوته گشت
لباس فهم بر بالائے ادتنگ	سمند عقل در صحرای ادتنگ
ز گفتن بر تر است و از شنیدن	زبان زمین گفتگو باید بریدن

در ان مکان بسیاری از کتب براهمه سلعت یافتند سلطان علمائے انطاکیه بجنود فریش
 طلب داشتند تا آن را شنیده مخطوط گردید و فرمود که بعضی انان کتب را ترجمه هندی
 کنند تا مضمون بروقی فیه و شرح و چنانچه موهبائے اعزالدین خالد خانی کتابی در حکمت
 طبی از ترجمه کتب حکم و نظم آورد و کتب فیروز طای موسوم گردانیدند سلطان از
 ان بسیار بی نصرت و از طلا و نقره و جامه و جاگیر رحمت کرد و مضمون
 ان کتاب اکثر و مکتب مذکور بخش قدسی می شد انیمقدمه سلطان بعد فتح لکر کورت کاتب

خیال سلطنت در سوار و آردا دستگیر نموده بردار کشید و در تماشای اعلیٰ تیغ بیدریغ
 گردانید بدین اثنا امیر صداسیسمانه بنی در نیک شکست خوشدل حاکم آنجا را بر کنار
 عرض گشته و سوار و پیش شاهزاده محمد شاه در مکرکوت فرستاده و در آخر زمین آمدن نمودند
 چنانچه شاهزاده از مکرکوت براه جالندهر بسمانه رسید و سکه و خطبه بنام خود کرد امیر صداسیسمانه
 و زمینداران آن نواحی بیعت نمودند قریب هشت هزار سوار پیاده جمع کرده و رو به ملی آوردند
 و تار سیدن بدلی پنجاه هزار سوار جمع گردید چون لشکریان شاهزاده زمینداران را آذموده و
 و کارگران او با ش و عیار بودند و سلبه جنگ و کارزار میدانستند باندک جنگ منتهی
 شد و شاهزاده شکست یافته با دو هزار سوار بولایت میان دو آب رفت بار دیگر پنجاه هزار
 سوار فراهم آورده با داد و اعانت حاکم قنوج و کنبه آمده حصار شد و به امداد مستجابی
 و درین مرتبه بر بیعت خورده بجایب جالیر رفت سلطان اندک لغاتب نموده مراجعت
 نمود و شاهزاده محمد شاه بابل ملتان و لاهور و دیگر انصار و بلاد فرامین و شت گزیده را باند
 نیز در شاهی یابند بکشتند و اکثر جا قتل عام و غارت تمام کردند طرفه هرج و مرج و بخل
 قریب و دور را بپاشید و گشت و عادت را بخراب شدند و اکثر مایا از ادای خراج انحراف
 سوز و دیر رفتند و معاند با طاعت مالک برخواست با ضرر و سلطان بقصد استیصال شاهزاده
 ششویج شد و شش و ستاد بجایب جالیر روان گردید شاهزاده از آنجا براه دیگر نه روی آمده
 و شاهزاده بایون خان بن شاهزاده محمد شاه از سمانه بسمان لشکر فراهم آورده و بکشتن ملی
 شجره براه با دو هزار سوار و جنگ و کارزار و تحریک غلامان کیر و زطای باند از بخل و روی
 آمد در غیر تبه سلطان بے دست و پا گشته تاب جنگ نیامد و نه از روی براه و بطرف
 کوتک میراثت و گشت و شش و فرانس روی او متعلق گردید و دست سلطنت یک سال و
 شش ماه و

سلطان محمد شاه بن فیروز شاه

چون بموجب طلب غلامان فیروز شاه بن از جالیر و در گشت و شش و روی آمد
 امرای عظام شاهزاده و خانان پسر سیاهی سلطان را در روی و شش سوار کرده و چتر
 سوار کشیدند پس از چند روز سلطان بدو دست و اقبال علی و علی اقبال بنو سلطنت

سلطان ناصرالدین محمد شاه بن سلطان محمد شاه

برادر عور و سلطان علاء الدین سکندر شاه بهند رخت برادر تخت نشین فرمان روا می گشت
 و در آنکه سکه و خطبه بنام خود نموده مواجب و جاگیر سپاه بدست تور سابق بجالا داشت
 و خواجه ضرور عرفت خواجه جهان را که سلطان محمد شاه او را سلطان الشرق خطاب داده
 و ولایت جوینپور را بجاگیرش مقرر کرده بود از قنوج تا بهار خیمه جاگیر سابق نموده او
 را بکابل یافته زمین داران آن دیار را مطیع و منقاد گردانیده سکه و خطبه بنام خود نمود
 و بدین حال لشکرگران به دفع مسیحا که کهر که لاهور را متصرف شده بود در خصیت گشت
 و شیخ داداده که دست لاهور محاربه عظیم نموده شکست خورده و کوه جبون رفت و او از قنوج
 لاهور فرستاد و گردید درین ایام سلطان بجانب گویار حرکت کرد و مقرب خان به سواد پور
 که از امر شایسته کجبار بود و در دلی توانی مخالفت براه داشتند سلطان بآن شهر آمد
 مرد جلالت بنام او و دهالی شهر رسید و محاصره نمود تا سه ماه جنگ در میان ماند و از حد
 و بی بختی سلطان در آمد جماعه با غیبه نصرت شاه بن فیروز خان بن سلطان فیروز شاه را از دست
 طلبید و در قیود او آید و بیوختی ترشانی و فضل و شرفی عرف ابو خان که در قنوج
 بنیاد بن خطاب اقبال بکلیان تمایل گشت و در میان دلی و فیروز آباد جنگ گشت و سلطان
 بکلیان شکار و گنات میان و داسب و بالی پشته و سون پشته و کهر و کهر و کهر و کهر
 بکلیان و قنوج نصرت شاه نمود و غیر از خلعت علی فیروزان سلطان بنام او را از دلی
 این هر دو باد شاه هر یک ولایتی را متصرف شده دم استقلال نیز و دلی و کهر و کهر
 و فرمان دیوان بودند مدتی کار و بار ممالک پراگنده و ابریز بود و مقصود

پریغان شود کار ملک اندوخته

اقبال بکلیان نصرت شاه اظهار ارادات نمود و بر اثر شایسته قطب الدین
 مختار کاکلی که کس از دلی بکلیان آمد و در میان آمد و در طریقه مقصد مرافقت یافت
 روز سه شنبه اقبال بکلیان رسید و کس از دلی خواست که نصرت شاه را مدد بکند
 و ضرورت آنکه در دلی بکلیان و دلی و کهر و کهر و کهر و کهر و کهر و کهر
 و فیروز آباد و قنوج اقبال خان آمد و او را قنوج و کهر و کهر و کهر و کهر و کهر و کهر

بفرخی و سعادت دران دیار باد
 این شهر بر تبه ثانی بر تخت جهان بینی جلوس نموده سکه و خطبه محمد بن یسارم فرمود و هر
 اندک مدت غلامان فیروز شاهی که با منور بودند از سلطان محمد به پیش سلطان ابوبکر
 شام میبردند و رفتند سلطان محمد شاه نظر بر یوسفی که در آنجا جمعه داشته
 بود که از غلامان فیروز شاهی هر کس که در دلی بوده باشد بدرود و بعد از مهلت است
 و اگر در خارج رسید هر که بدر رفت ملاقات ماند و هر کس که نتوانست رفت بمقتل
 رسید و مشهور است بعضی مردم می گفتند که ما ایل ایمر سلطان فرمود که هر که از شما
 در دلی است بگوید ایل است چون تلفظ نتوانستند اید اگر دوز بان پورب و بنکلا
 و بنکلا در صورت کشته شدند بدین تقریب اکثر مردم که ایل بودند و زبانی پورب
 و بنکلا با حق کشته شدند شاهزاده همایون خان ایمر سلطان از سالانه نقد و نصرت
 سلطان با لشکر گران بر سر سلطان ابوبکر شاه رفت و در نو و یکم کشته میباشند و داد
 باندک جنگ و جدل سلطان ابوبکر شاه بقیه صادره در قلع میر خیمه میبرد و نبرد
 در آنجا هر یک طبعی در گذشت بعد از چند گاه سلطان از دلی بزمده بکامپا قنوق
 و در آنجا لشکر کشید و سرکشان آن دیار را مالش داده و بکامپا رسید و در آنجا قلع
 و در آنجا تمام احداث نموده محمد آباد موسوم گردانیده به دلی رسید و در آنجا
 و در آنجا همایون خان را بر سر شینا کهو که که لا محاله متصرف شده بود و بسیاری ارا
 و بقیه که در آنجا راه خیز رسید که سلطان بزرگ طبعی و گفت شیت و دست سلطنت
 و بقیه شینا را در دست ما بود

سلطان علاء الدین محمد بن شاه حسن بن سلطان محمد شاه

بعد از استیلا و خرابیست در دلی و تمام استیلا و خرابیست در دلی و تمام استیلا و خرابیست
 داشته از راه و بقیه که در آنجا راه خیز رسید که سلطان بزرگ طبعی و گفت شیت و دست سلطنت
 و بقیه شینا را در دست ما بود

لیات خالی حضرت خضر خان بن ملک سلیمان پسر خوانده ملک

مروان بن اسلم بن کمال فیروز شاه بن السلطان

چون ناصر الدین محمود شاه رحلت نمود امر آنکه به دیگر اتفاق بنده دولت خان را که از امر
 مبارک سلطنت بر داشتند بیعت کردند خضر خان از استماع این خبر لشکر فراوان بهر ساینده
 ازین پادشاه بخت نشان که دارالایالت او بود روانه شده بدین آمده حاضر گرد و چهار ماه مانده
 در میان بود اگر چه دولت خان مراحم قلعه داری و مجاوزه بجا آورد و اما از بیعت که امر از او برگشته
 تراشت زیاده ازین تاب آورد چنان سلطنت نصیب خضر خان از ازل مقرر بود و دو تن خان
 صورت حال بدین سوال معاینه نموده بالضرورت آمده ملازمت کرد و خضر خان ادرا قید نموده
 و خطه فیروزه فرستاد و حاجت را رونج آرد از حصار بدن بدور رفت با بکله خضر خان مظهر و تصور گشته
 داخل قلعه داری گردید در شش ماهت جهات جاتی بهمه خود گرفت از آنجا که حضرت صاحبقران
 هنگام نزول بنده وستان او را سرفراز فرموده بشدت سلطنت باو داده بودند از بیعت خضر خان
 پیش از آنکه خود و کشایشان را در عروج بر مساج دولت و حکومت از برکات تو جهات حضرت
 صاحبقران میدانستند از بیعت سکه و خطبه بنام شاه بر رخ مرا قلع حضرت صاحبقران
 راجع گردانید و مراحم و قادری را بهر وجه رسانید بیعت

و باو در مقاماتش بیعت فرستاد که به خطه که مانع نباشد از امر
 او را در سکه و خطبه بنام خود کرده با اکثر ملوک تصرف نموده حکومت با استقلال کرد و
 امر آنکه بیعت و تقاد خود گردانید و بیعت که در اوقات تولد حضرت صاحبقران سب
 قانان شده بودند در ایام حکومت او آمده باو گشتند و مرز احوال شده و عسکری و خود و خود
 سلطنت و بیعت و عروجیات او را در سکه و خطبه با استقلال داشتند این خضر خان حیدره
 جان قادیان احوال پسندیده نمود و در حیدره باقی ماند و دیگر در عسکری و سکه و خطه و سلطان
 میر و حاکمات و در آن بیعت و تقاد خود گردانید و بیعت که در اوقات تولد حضرت صاحبقران
 بیعت و تقاد خود گردانید و بیعت که در اوقات تولد حضرت صاحبقران بیعت و تقاد خود گردانید
 سب و نسب او بود باو در سکه و خطه و بیعت که در اوقات تولد حضرت صاحبقران

و در اندک زود خود دستگیر شده بقتل رسید و نتیجہ حرام نمک و عهد شکنی عاید حال او

... ..

بہت سے عہد دہیری مکن کہ میری خاک

نتیجہ ملت زوور کھارہند

چون خبر گشته شدن اقبال خان در دلی رسید دولت خان و اعتبار خان لودی و دیگر
امرا که در دلی بودند سلطان ناصر الدین محمود شاه را از خروج طلبه گشته و مقرر نمودی و

اسرائیل کے کہ در دہلی بودند سلطان ناصر الدین محمد و شاہ را از قنوج طلبہ آہستہ و بے غوغا دای

امیر تجدد بر سر حکومت نظامند و دولت خان باشک و ارباب بر سر هر یک

کہ بعد پیرام خان درسا اندوم استقلال میرا مدہ نسخ نمود و میں اثنا بے خضر خان از قتلان

الفرمان در سامانه و سرحد رسید دولت خان تاب مقاومت نیاورده پیش سلطان

الحکمران و سامان و سرگذر رسید دولت خان تاب محاکمت بیاورد و پیش سلطان

وہ وقت سلطان ہے اگر ملک خضر خان بنایا و اذان طرف جمعیت مائل کند چہ

سلطان ابراہیم بجانب مشرق رفت جسے نیل مقصود و معبودتہ نرو و سلطان ابراہیم

شاهزاده محمد و بیگانه خرد و رفتن بعد از سلطان ناصر الدین محمد و شاه در میان رفته

شاه استیلا بر سر استغله بنموده از انجا و بسبب این

آن زمان که سلطان از کعبه مراجعت فرموده و از آنجا که

آسی و آفت از کتار خان افغان به تصرف و غلام و برد و دود و سوز و خاک و آلودگی را در اینجا

گذاشته است و در جمیع اینها از خود آهسته آهسته فرمان برده اند که گاه شش خضر خان شمع نهد

[illegible]

و اینها چیست که در قفسه های کتابخانه ها و در میان مردم پیدا می شود؟

کتاب الفیاض فی معرفة احوال العرب وکتاب الفیاض فی معرفة احوال العرب وکتاب الفیاض فی معرفة احوال العرب

ان شاء الله تعالیٰ و خیر طریقت خدا فی ہر امر و کسبیتہ قال اللہ عز و جل و فرماں ہو کہ

شکار بجان پتھر

وہی کہتے ہیں کہ اگر وہ ایک اور شخص کو دیکھ لے گا تو وہ اس کی طرف سے ایک اور شخص کو دیکھ لے گا۔

[illegible][illegible]

الملك الناصر ناصر الدين محمد شاهر

الذي يملكه في هذه المدة ثلثي ملكه استقر في الميراثين من ميراثه

انما مشيئة الله تعالى في احوال الخلق وادبارهم في ما يشاء من غير ان يفتقر الى احد من خلقه

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالْقَدْرُ مِنْهُ لَاحِظٌ لِّمَا فِيهِ مِنْ تَعْلِيلٍ

وَالْقَلْبُ عَلَى الْمِثْقَالِ

11-11-1964

اسم سلطانی بر خود اخلاق نکرد و برای ات اعلیٰ خود را مخاطب کرده با جل طبعی و گذشته بخت
فات پاشن کرد و حضرت شعله بکرات وقت بر سر کار ایستاد
ایام سلطنت او هفت سال و سه ماه و

سلطان مبارک شامین ریاست علی خضر خان

[illegible]

پسران سلطان مرحوم برادر و همگیان خود سپرد و این بیوفای و بیوردی را بر خود
نمود داشت بیت

ممنون شد مروت و معدوم شد وفا
زین هر دو نام ماند چه عقدا و کیمیا
ماز انجا که بی آمده روز بروز قست و کنت
همه ساینده سلطنت بامرا کرد ظاهر آفاخته
بوامن پیراسته بود بتاعت شریعت و اکمال تقید داشته
در کل حال سلوک و بر ممالک
شعوبه و دین پروری نمود و در واد و عدل میالغ فرمود
در بیشتر اوقات بصاحب مقام
و محاسن فقر اگزرا نید و تقداحال فقیران و مسکینان کرد
بلاخر در موشع ملاوتی از
بحال سکت برگ طبعی جهان فانی را بدرود کرد

بشخصه و نو و شیت رفت از علم
خدیو ملک گستان و جهان شاه پهلوان
پیش خاکستان بود یک دفع اهل
بود بحال بشیش و خنجر مصقول
در سلطنت اوسی و شیت سال و شیت ماه و شیت روز

سلطان سکنه عرف شاهزاده نظام خان بن سلطان پهلوان

بعضی امرای خوانند که شاهزاده باریک خلف کلان سلطان مرحوم را سر برار کردند
و بر خیز بر سلطنت اعظم پهلوان بنیره سلطان رضامند بودند و والده سلطان مسکنه که زندگ
خواه بود و نزدیک سلطان مرحوم از جمیع خوانین قریب و منزلهت زیاده داشت و اکثر امرای
در حکم او بودند و در باب پسر خود بیغام نمود و بیست خان بود و پسر هم سلطان مرحوم که شیت
ظاهر بی چون بشیر و شکر دور باطن بیان آب و آتش بود و دشمنانها و او گفت که پسر
زنگری زیاده را چگونه سلطنت بر داریم با وجود باریک شاه که امالت و بجایت دارد و این
مقبول کنیم خانانان فزنی که ازامراست نامدار بود گفت دور نواز سلطنت سلطان مرحوم گذشته
مناسب نیست که بابیه سلطان دشنام دی میله خان گفت تو لو که بستی ترا چه میسر شد
که در سخنان خویش واقارب دخل کنی خانانان بر آشت و گفت تو که سلطان نظام خان پسر
این را بگفت و از انجا بر خاسته است این امر اتفاق کرده شاهزاده نظام خان را سلطان سکنه
خطاب داده و در شیت بقصبه جلای بر تخت خلافت حکم ساخته شکر و خطب نام او را کردند

از اجناس بازار و عام از اید و اشت سلطان بر ظاهر اشت که طرف کفار میگردد علماء فقهاء کلمه
 و کتب اسلام نوشته اند از اظهار این یکی نیست با یکدیگر سلطان خلیفه متعصب بود و ظاهر
 داشت و دولت داشتی مقرر کرد و بود که هندوان اندکے پارچه تیل بر جامه خود متصل کتف
 پیوند کنند تا اطاعت اسلام بظهور رسد و ملاست بنود ظاهر گردد و کتب هندوان را بر بازار
 هر کس گئے یا بقتدے سوختند یا در آب حے انداختند و هر کس که انداخته و ستاره بے دست جزیه
 بقرار اعطای از وے گرفتند ازین جهت اکثر هندوان اندکے پارچه تیل بر سره بے بستند
 ترک بستن دستار نمودند و در خفت و ذلت بے بودند و آن چنان بخوار و ذلیل شدند که از وقت
 روز مره عاجز و در مانده بودند و بے زنا و داری را بتمت اسلام کرده بودند سلطان قلمی
 علماء و فضلاء مالک عمر و سه جمع کرده و عولے بر ذرات بنود چوں اسلام قبول نہ
 کرد و ارا بقتل رسانیدند اول کسے که از سلطان بنده وستان هندوان و اخذار و نزار
 داشت و بدعوی اسلام برین رگشته اولود رعایت الی اسلام بسیار کرده و
 سلطان در روز عاشوراء و عید اذیت بسیار کرده و در مساجد و در سنن امام و موزن و خطیب
 و درین مقرر کرده و مخالف این جماعه از سرکار محنت کرده بے خبر واری نیت باحوال عیبت
 و سپاه بجای رسانید که خصوصیات خانه مردم باور سیدی بے اوقات فرمانه لباس سلطنت
 از بر انداخته تنهار کوچه و بازار رفته از حقیقت احوال امر او دیگر غنائی مطلع شدی مردم سخن
 بے بودند که سلطان بے اشتیاق که چنین اخبار مخفیة میر ساد و جفے بے گفتند که چهره
 از طساعت بدایت سلطان آمده بود که از آخر و سخن آن عالم آجبه ظاهر بے شد و کیفیت در بے
 زمین و احوال روز و خبر و سلاطین مالک و خصوصیات عالم و عالیشان بے کم و زیاد اخبار میکرد
 و خندان و غیر تشیای و دیگر مالک بموجب طلب سلطان حاضر بے نمود با یکدیگر سلطان
 خلیفه هو شیار و صاحب دانش بود بر امر الحکمه ضبط درست داشت اگر عیبت نظر تفسیر میکرد
 هر روز در میان سخن تفسیر و تزیین حکم و در سخن صوفی بزرگوار و بر تبار و هر اول و
 قراول و در میان و کسین کار از پیش بر زبان میآورد و جمله بر عاقله و حاضر و کلمه جامع سرور و
 معرکه اند و در سخن و زبان بود که کلمه از بینه ابدا و بخش تکلیف تواند در زبان
 و کلام و کلام و در اشت با امر و سر و کلمه زبان حاضر بے شد و در سخن و در
 میکرد و در حقیقت بے که در زبان بے آورد بران صفت بے است و امر از بینه و بے

سلطان از هانجا بر بار یک شاه برادر کلاں نمود که در چوپور بود و رفت پس از عمار فتح نمودن
ولایت را بدستور سابق بر برادر خود جمال داشته سکه و خطبه بنام خود کرد و نیز با سلطان حسین
والی جویند که از سلطان بهلول شکست خورده و در دست رفته بود او را اکثر اوقات با بار یک
مختار و جواد و به خود جنگ نمود و از منوره منظر و منصور گفت آورده اند که چون تو بت سلطنت
سلطان محمد سلطان محمد شاه بن سلطان حسین و از شاه رسید ملک سرور و خواجه سر اما که خطاب
المرحوم جیانی و بهشت سلطان الشرقی مخاطب ساخته جوینور و آن حد و دجا گیرش منظر کرده
رفت که و این چون سلطان محمد شاه را شکست و ملابت نامد سلطان الشرقی اسیر
یافته پرگنه کول و اتاوه و کسپله و بهر یخ و در پری و بهار و ترهت و غیره از جانب دلی در تصرف آورد
حکومت بپست قلال کرد و در پیشه سکه و خطبه بنام خود نموده آن ولایت را رونق تازه
داد و بعد چندی اجل علی در گذشت مدت سلطنت او شانزده سال
سلطان مبارک شاه پسر خوانده سلطان ابراهیم بی یک سال و چند ماه
سلطان ابراهیم پسر شرفی بن سلطان مبارک غلام پهل سال و چند ماه
سلطان محمود بن سلطان ابراهیم شرقی سی و یک سال
سلطان محمد شاه بن سلطان محمود شاه سه سال و پنج ماه
سلطان حسین بن سلطان محمد شاه یازده سال

درین دلا که سلطان سکندر غالب آمده آن ولایت را از سلطان حسین غلیص نمود و اگر چه
سابقا سلطان بهلول بر آن ملک فتح کرده بکسان خود سپرده بود لیکن بواسطه به ضبط در
نماده درین مرتبه سلطان مظفر و منصور گشته با کل آن ولایت را بطبقه و در آورده و آن
ملک که از تصرف سلطان دلی بدو رفته بود بعد یکصد و دو سال غنیمت ولایت دلی گردید
آن سلطان سلطنت است قلال تمام کرد و مراسم عدل و انصاف بقدر یم رسانید و بعد
او بر سر از این نامد قدا یا بر ایا با نیست و به نیست بخار و پیشه خود است قلال داشت
در روی امور و به تقیر احکام اسلام بسیار منظم بود و در منصب و محاسن و داشت از اکثر
با کسبت و مائمه و به و در پس تقیر نمود و به و در پس تقیر نمود و در پس تقیر نمود و در پس تقیر نمود
و بعد از آن که از کفار و متغیر بر سر تقیر نمود و در پس تقیر نمود و در پس تقیر نمود و در پس تقیر نمود
که بهایان تانیر را اندام لایه علما کنند که انداختن بکاهان قدیم جایز نیست اما کار

خود سلطان بود اخوا نمود مدعی سلطنت ساختند آخر الامر همان امرادر میان آمده مقرر کردند
 که ناصر خد جو پیور در تصرف سلطان بوده باشد و در جو پیور شاهزاده جلال خان بر سر حکومت
 نشیند که در یک ملک دو بادشاه راست نیایند و در یک نیام دوششیر بگنجد **منظم**
 بزم دو مجتهد مقامی که دید **جائے دوششیر نیامی که دید**
 تنگ بود ملکت بر و دشاہ **کس نشیند هتکے بادواہ**

بعد از خدمت شاهزاده بطرف جو پیور و در اے عالی و انش این مصلحت را نه پسندید
 سلطان فرمان طلب شاهزاده فرستاد که بعضی مصلحت باز و برو باید کرد شاهزاده در جواب
 گفت که چون در ساعت نیک برآمده ام بالفعل بمنزل مقصود روانه شوم و راستی بادن
 محضه و عهد باور میان آورده را ہی گشت و قطع منازل نموده داخل جو پیور گردید و دستار
 حکومت شد سلطان امرائے آن دیار را اسید و الطاف بیکران نموده از شاهزاده برگردانید
 درین صورت شاهزاده برده از روی کار برداشته علانیه کوس مخالفت نواخته
 در آن ولایت سک و خطبه بنام خود کرد و سلطان جلال الدین خطاب کرده شکر فرام آورده
 مستعد جنگ گردید و با عظم یایون شروانی که از امرائے کبار صاحب جمعیت بود اتفاق نموده
 آوازه پیکار گردید چون سلطان بدفع این شورش یورش نمود و عظم یایون تاب نیاورده
 و بجای رفته از شاهزاده جدا گشته آمده ملازمت نمود شاهزاده نیز ناو دم گشته میخواست
 که ملازمت برسد لیکن سلطان قبول نکرد شاهزاده براج بکراجیت و در راجه مان عالم گویار پناه برد
 عظم یایون مشروانی باسی هزار سوار و بیصد بفریل و توپخانه بسیار بر سر گویار تعین شدند
 شاهزاده تاب نیاورده از گویار برآمده بطرف مالو رفت و از آنجا ولایت گوند وانه در آمد گوند
 از روی نامروی و میرودی شاهزاده را دستگیر نموده پیش سلطان فرستادند و سلطان او را
 قتل نمایی روانه کرده از روی میرجی و لایق قتل گمانید **منظم**

شعوت سلطنت و جاہ چنان شگفتا **که شہان از پئے آن خون برادرینند**
 خون آذر و طالع نیک منور **که تلایز بهان جوہر باغر برینند**

چون سلطان نوجوان بود کاریکه پسندیده خود در آن ولایت باو شاهان بناسد بی مشورت
 و زامے نمود و اعیان دولت را بتحصیلات سهل بک بدون تعصیر قند و زعمانے کرد و ازین

ہر دوست نران گزشتہ بر سر خستہ نہاد ہوا بایا کہ جد جاح ہر سر سبز ہر جا کہ حکم صادر سے شد می خواند
و واقعات و اہلیت و چمنات ہر روز رسیدنی از سوانح آن مالک مطلع شدی بالاخر سلطان
پیار ہی تخت بدو داد و ماہ نفس بہتہ شد و قطرہ آب درون طلق زنی از بہمان پیار ہی گزشتہ

منظم

حکمتہ کہ بر عالمی حکم داشت در آن دم کہ میرفت دنیا گذشت
میر بنودش کزان عالمی ستائند بہمت و ہندش دی
حکمتہ شہ بہمت کثورت داشت نازک کسے چون گندر نازد
دست طاعت بت و شش سال و پنج ماہ

سلطان ابراہیم بن سلطان سکندر بن سلطان بہلول

تخت مرصع و مکمل بجاہر نفیس آبدار و لولوی غریبہ شاہوار آراستہ و انوار
گہائے مرصع از گوہر و خشان و نعل بدیشان بر آن تعبہ نمودند کہ تماشائے صورت ہر گل
سیرایش ہوش نگار گیان مے ربوہ و مشاہدہ زیبائے رعنائے آن ابواب حیرت بر روی
تاشائے تیان مے کشو و منظم

تخت گویم کہ سپہر بند بہمت سرباز شرفش بہر مند
کردہاں را بکونت خدمت ثابت مطلق بہ شہادت قدم
صدتدم ایدیم و خاقان پیش او زد و یک قدم از جاکے خویش
باش جہار و کشد را و گشت کرب ہر کند و شک پائے گشت
بیشتر مرصع بہ بساط زمین بر سرادشہ شدہ دانوشین

سلطان بر آن تخت جلوس نمود و سک و خطبہ نایم خود و رواج و توقیر فیصل
و تسلط و مصلحت بجاہر از پر ہم زیادہ بود و احدی را از انکان دولت عالم نہاد کہ سر ہو کلفت
از امر تواند نمود و از انجا کہ واقعہ سلطان سید باطن برائے گری بہ نگاہ خویش میخواست کہ نران
روایتہ مستقبل و تسلط و مصلحت بہا شد بہناستہ امراتے شانہ زاد و طالی حسان را کہ بہادر

بہلول و شش سال و پنج ماہ فرستہ بہلول صفحہ ۲۲۵، بہلول و شش سال و پنج ماہ فرستہ بہلول صفحہ ۲۲۶
فرستہ بہلول صفحہ ۲۲۷

محمد بابر شاه در کابل رفته پناه برد و استدعای تشریف شریفین هند وستان نمود چنانچه
حضرت بادشاه با عظمت و کمند و شوکت و شمت تمام بهند وستان آمده در مقام پانی پت
جنگ کرده منظر و منصور شدند و سلطان ابراهیم در آن کارزار کشته شد ایام سلطنت
او هفت سال از ابتدای سلطان بهلول تا اقامت سلطان ابراهیم سه تن مدت هفتاد و
یک سال و پنج ماه و هشت روز جهان بانی کردند ازینجا سلسله لودیان منقطع گردید رباعی
بیاگوی که پرویز از زمانچه خورد
برو سپهر که کسری در دگر گنج برد
گر گرفت ممالک بدیگری بگذاشت
در و نهاد خندان بدیگری بسپرد

حضرت ظهیر الدین محمد بابر بادشاه بن عمر شیخ میرزا بن ابوسعید
میرزا بن سلطان محمد میرزا بن جلال الدین میرزا بن شاه میرزا بن حضرت
صاحب قران امیر تیمور گورگان و ذکر تیموریم درین

در منتظران اخبار سلاطین و مترصدان اسرار خواقین پوشیده و مستور نماند که ایزد سبحان
دل شانه بمقتضای حکم محکم و امر مبرم خویش نظام مہام عالم و عالمیان و سرانجام امور جهان و
جهانیان را بنیطه که باید و در صورتی که شاید بحسب اراوت ازل و مصلحت لم یزال بنصبه ظهور
مے اید و هر بنده را در خور استحقاق ذاتی و استعداد جبلتی که هرے او بهر جنبه از مراتب
قام و رسانید و تشریف که سزاوار بالاے والاے اوی باشد کرامت میفرماید چنان که در احوال
قضا و قدر سلطنت بیعت اقلیم و مکان قوه براسے حضرت صاحب قران امیر تیمور گورگان و
بناد و جود و در ایام مضاعف انوار سروری و سروری از پیشانی نورانی آن حضرت و انج و ظهور
خلافت و رعیت پروری از خطوط دست والا لایح بود بعد از آنکه حسن مبارک بعد تمیز رسیده
از ریاض حرکات و سکنات بوسے سلطنت و جهانگیری چون بگفت ربیعین از نسیم بهار
مید مید و از مجاز می گفتار کرد و در نور جهان بانی مانند بار خیم برقی از ابد در می مید رخسار
با هم از ان و مسلمان در بازی سے بودند عزیز حکایات حکم رانی و فرمان روا سے
آوردند و در باز بهار هم محض شکر گشتی و صفت آرا سے می بود
ببازی از تیر ش آهنگ بود
مدشش زویم و درنگ بود

با فلک سخن میگوید و کوه سر کوبش از غایت بندگی با سان همسری سے جوید فضاے نگار میش
 از خلد برین نمونند و سواد بهار پیش از روضه رضوان نغمه زمیشت سراسر اشجار و فواکه خیز
 باغبانے سیرابش همه نزهت انگیز و یاد بهاریش دلہائے افسردہ را اعجاز عیسوی بکار سے
 برد و ہوا سے نور و زینش بجا نہائے پرمردہ مانند دم میحائے شگفتگی سے بخشد شیرین کاری
 میثائے رنگارنگ و لذت بخشی فواکہ ہائے گوناگون ہندوستانیاں را کابلے پیاساز
 و ساز گاری ہو و خوشگوار می آب اہل ہند را ہوا سے ہند از دل سے برانداز و منظم
 خلق بگمند از شہر کابل باد این چین تا جہان است پر گل با
 در ہوا سے بہار او شاید کہ بتن روح رفتہ باز آید

آنحضرت از ہوا سے کابل ب نهایت خوشوقت شدہ آنرا دار السلطنت قرار دادند و در
 ایامے کہ مشاطہ بیعی عروس جہان را ہر ہفت میگرد و وایہ نوروزی شاید روزگار را
 زیب و زمینش میداد و ابر بہاری گلشن گیتی را ابرو سے می بخشید و از نسیم میحائے
 نفس در آبد آن نباتات روح مید مید بموجب حکم و الا متقل شہر با معنی مطبوع
 و دل کشا و گلشنی مسرت بخش و نزهت افراطی افکندند کہ از طراوت و نصارت دم
 مساوات بباغ بہشت میزد و ہوا سے از گذر گاہ آرد و در آن نزهت کردہ روان کردند
 کہ در ذیہ طراوت و ایچی تواند بود و نگارین گلشنی کہ اگر گلشن خلد برین نسبت دادہ آید
 لائق و رنگین بگنہ کہ اگر بوستان بہشت تشبیہ کردہ شود نفس الامر موافق و دیدہ
 در قشائش چون ویدہ و رنگس از حیرت بلند میماند و زبان در بیان نمائش
 ہسان پس حرف زدن نمی تواند و مفید ارش از ہنایت بندگی سر بگشاہ
 دار و وعود و چاندش از غایت بالائے شلخ با سان سے بر آرد و ہر درخت جو ان بہت
 از بسیارے افکار چون چیران بہشت خمیدہ و میوہ علاوت اندو مانند علوائے بہشتی
 بے حرارت و تلخ در رسیدہ و درختان و غیرش مانند قامت شاہان ہی بالا و بالا
 و بلند ہاں سبز قباہان و لہران سبز پوش مسرت انگیز و منظم
 ان خاکش از جوئے خوش جہیر برکت میداد ہايش جوید ہائے بہشت
 میوہ بہشت دامن کرم تعداد تا و ہر میوہ بار شاخ مراد
 گردن از ان سبب یاد کرم

و غنیمت داشت در خط اندجان که تحت گاهمخانه است بر سبب شکستن جبرکه عمارت سلطان
بر آن بود در ۸۹۹ هجری و در عری و نه سالگی بر حمت حق پیوست در آن وقت سلطان احمد میرزا
کلان عمر شیخ میرزا سلطنت می نمود و داشت بر سر اندجان لشکر کشیده مدتی محاصره نمود
پادشاهی لشکر بابر بپیشکش یافتش غلبه آورد و اکثر مردم و چارپایان کشته شدند از این جهت از آنجا غایب
و خاسر باز گشت :-

حضرت طهیر الدین محمد بابر پادشاه بن عمر شیخ میرزا

در دوازده سالگی ۸۹۹ هجری در اندجان بر سر سلطنت نشست یازده سال در آن
با سلاطین چنان داد و ستد یک محاربات سخت نمود و سه نوبت بر سلطان احمد میرزا عمویش خود
غالب آمده فتح می نمود که از آنجا که شینیت از آن بر آن رفت و گوهر گیتی اقبال آنحضرت
بمنصبه طور رسانیده شود و کشور هندوستان به پرتو آفتاب عالیشان شرق دولت گردید
ماز شش نیر جهان افزون این سلسله علیه قلم برد و بر و غ جادید پذیرد آخر کار در آن دیار
فتح الیایی که در خود است آنحضرت نگشت ناگزیر از سر قند بر آمده با سعید و بیروانه شدند و
در بدخشان رسیده بخمر و شاه جنگ نموده فتح یافت و از آنجا کابل آمده از محمد حسین
ولد ذوالنون انعمون که او با عبد الرزاق میرزا ابن انصاری بنابرین ابو سعید عم زاده آنحضرت
جنگ کرده و مطهر شده از مدتی بر کابل تصرف داشت بکنش نمود و محمد تقی شکست
خور و ما ز کابل پیش شاه بیگ بیاور خود که حکومت قندار داشت رفت و آنحضرت به قندار
کمال سند آراست کابل و بدخشان گردیده پیش و عشرت بکشتن و در بدخشان پیش
اولاد حضرت صاحبقران را سپهر آگفتندی و بنوالا آنحضرت خود را با شاه خطاب کرد و قندار
سرت و کامرانی و بزم بهجت و شادمانی اراست تمام ایام بکابل بفرست و سرور گردید
و هوای آن خطه و کشتانی بر مزاج اقدس سازگاری نمود و فواکه و آب گاهی افتاد و به
شایسته کف تعریف و توصیف کابل جنت مثل از کابل بیان و قالب شرح افزون است
شهریت بزرگ جمیع خجسته آراسته و بهارات عالیه پیراسته معریت سترگ
از قمار بخت کشور محمود و انیس غریبه ربع سکون ملو از ارسفت بامین ولی پذیر تمیز
یاخته و دشته و کاکین مانند نظم و بهر انتظام پذیرفته قلع و آبنین و بنا و دوش از زبان حکما

بعد از اول عرف لغمان مرتبه سوم در شش پیر پنجاب مرتبه چهارم در شش تالاهور و دیپال پور مرتبه
 پنجم در شش چون از بدسلوکی و سیدلوی سلطان ابراهیم اکثر امر برگشت و در اکناف بلاد فتنه
 و فساد برخاست و در هر طرف نوکران سلطان بنی وزریده دولت خان و غازی خان
 از لاهور عرض داشت متبصر استدعائے تشریف آوردن بخدمت حضرت پادشاه نوشته
 و بعد آن دولت خان از لاهور روانه کابل گشت لهذا قصد هندوستان فرموده بنصف امر را
 پیش از خود بلاهور و دیگر اماکن اطراف فرستادند آنحضرت نیز بدولت و اقبال نهضت
 فرموده مانند خورشید از برجی به برجی همچو کواکب از مکائے بکائے قطع منازل نموده هر کنار
 آب شدند رسید بهال و آجب لشکر منصور بنظر والاد آوردند عدد سوار و پیاده از سپاهی
 و سوار اگر واکابر و مسافر بده هزار رسید درین اثنا خبر آمد که دولت خان و غازیخان از جهه و
 مشفق برگشته چهل هزار سوار و پیاده جمع کرده حصار کلا نور را متصرف شده اند و امرائے
 بادشاهی که پیشتر در لاهور رسیده بودند عزم جنگ دارند و از مردم بادشاهی سیالکوٹ
 نیز امتزاع نموده اند آن حضرت باستماع این خبر بسرعت متوجه شده برگشتند آب چمناب
 حوالی قصبه پهل پور ترول لاملال فرمودند و حکم شد که سیالکوٹ را خراب کرده ساکنان
 آن جا را در بنول پورا با گردانند از آنجا پیشتر روانه شدند اتفاقا پیش ازین چند روز ملایم خان
 و دیگر امرائے سلطان ابراهیم متصرف شده بواسطه مخالفت برافراشته قریب چهل هزار سوار کجا
 شده و سلطان آماده پیکار برگشته عازم دلی گردیده بودند سلطان بمقابلہ آنها برآمد آن مرد
 جنگ روز صلح نموده شجوخان آورده بسیارے از لشکر یان سلطان کشته و دست
 گردیدند روز دیگر محاربه سخت نموده منهدم شدند بعد رسیدن در شهر بمهر نزل
 مایات عالیات حضرت بادشاه در حد و سیالکوٹ شنیده عازم درگاه والاشدند و بادراک
 سلوحت ملاحظت مور و الطاف پیکران گردیدند آن حضرت از سیالکوٹ متوجه پیشتر شده
 براه پسر در بلاخوڑ تشریف بردند و از آنجا کوچ فرموده قلعہ ملوٹ متصرف شدند و در آنجا
 که از جهه برگشته بود و از محله خجالت قرار بر ملازمت نمیداد بالاخر تا دم گشته بملازمت
 رسید بجنب صلح دولت خواهان دولت خان را باریقتانش و قلعہ ملوٹ محسوس
 نمودند و همان محسوس مرغ روح احوال بدن پرور نمود و آن حضرت از کار وادار شده
 در بن سپاه ۱۱۵

دوش و دلیری را با جان بازی هم آغوش کرده ملا آورند و او درون می و مروی داده
 جان رسم و اغراسیاب و مانند اسفندیار و سهراب بجنگ پرداختند نظم
 دوست آوریده بکوشش برون بهر دست غنان تیغ الماس گون
 بهر جا که باز و برافراخته سرفیل را زیر انداخته
 بیک زخم خرم و میشد جدا تو گوئی که از کوه فتادار و صا
 به پاشید خرم و فیلان تیغ تو گوئی همه مار بار و زینغ
 شکفتان تو چنان از طرفین بتو پهای زلزله آنگن و ضرب ز نهائ کوه شکن آتش
 در دود و از معوبت حد از لرز در زمین آسمان افتاد و غنوبو تیر از کون و مکان برخاست
 ز بهر دست غنان شکافته شد و گوشتش شونندگان انباشته گشت خرمن هستی بیماری
 از بوانق غریب آنها سوخته گردید و دود اهل و باغ اکثر پیچید از کثرت دود و دخان عرصه
 منبر و توتی تاریک شد که تازان حمزه و آدمی و اسپ موسس گشت و فطر عینار
 مانند ابر سیاه سطح هوا را بپنج تیره ساخت که گویا شب و بجور نقاب ظلمت بر رخ روز افتاده
 و دود مانند دیوانگان ز ولیده موم مضطربانه بر روی زمین می و دید و دخان در رنگ گرد واد
 پائے شتاب با دوح فلک پی پیچید نظم

ز غلبه و دود کاهنده از آفرین و دود
 چنان بود و شد سوی گردون شب که شد چشمهای کوکب پرآب
 از آنجا که اوت از دل و خیمت لم زنی باں رفته بود که رشته سلطنت و دیان قطع گرد و دود مالک
 هند و چین و ایل و ایالت عنایت این خاندان و الاشان مورد امن شود و رفان قضا گیر بیان
 بان سلطنت بدست اهل گرفت به قباله بهادان لشکر اقبال که چون سد روین بهاس
 آیین کرد سلطنت و بجزور فتح و نصرت پیراسته بودند کشیده آورند از سر و طرف
 مبارزان شهابت نشان و اوجافشانی و جانستانی دادند و مراسم قتال و جدال بتقدیم
 رسانیدند و کلازاد عظیم روداد آتش پیکار شعل شد بالا آخر نیم فتح و ظفر از هب
 اقبال و در و خیمه در و کهن مال مستغفرت گردید سلطان ابراهیم نا آهوان دگوشه گشته
 شد و اکثر لشکر از شکر و انش عفت تیغ بید رخ گشته طعمه داغ و زغن گردید و پنج شش هزار
 آدم نزد یک لش سلطان مقتول گشته افتادند و بقیه السیف منهرم گشته سرد بیابان

بنا که سیده اذان منزل شافزاده محمد بایون میزرا را تسخیر فیروزه فرصت فرمودند شاهزاده جوان بخت
 مد آن سرزمین رفته و او مردانگی و دلاوری داد و آن نواحی را تسخیر کرد و اندک بهلازمت رسید و بیکدیگر تسخیر
 فیروزه و یک که در منگه نقد بشاهزاده مرحمت شد و در منزل ابناله خبر رسید که سلطان
 ابراهیم ایک لک سوار و توپخانه بسیار و هزارنیل کوه و شکوه بقصد جنگ از دلی برآمده منزل
 بمنزل می آید آن حضرت از ابناله راهی گشته بعد قطع منازل و طے مراحل در وادی شهر
 پانی پت رسید و نزول اقبال فرمودند سلطان ابراهیم نیز در نواحی آن شهر رسید و در
 استعداد سپکاگر و پدید هر روز از طرفین دلاوران جنگ آورد و مردانگی میدادند و مجاهدان لشکر
 باو شاهی بتائیدات الهی غالب می آمدند و سوره تحسین و اخلاص می شنیدند سلطان ابراهیم را بخت
 و قشمت بسیار و مهابت و صلابت تمام بقصد جنگ و معاربت بر فیل اسان شکوه سوار گشته
 در دوزخ مقرر آورد و به **بیت**

چو از خاک بر باد صحرانشست
 ابراهیم گفتی بفرز زلفشست
 در آن کارزار فیضان کوه کردار انتخاب کرد و بکیم و دیگر سلاح آراست
 بر لشکر بادشاهی سوار و ندان حضرت پیکران از تندخوی پدید آمد و هر طرف که میبویید
 صف مغلیه را برهم میکرد و پیر چاب که روی آورد و نزدیک جمعیت مغلان از هم جدا
 از صدقات فیضان بادنگ اسپان مغلان که هرگز چنین مهیب صورت ندیده بودند
 تاب نیاورد و پیش می توانست رفت و هم کس که از دلاوران لشکر بادشاهی بفرستاد
 پیش میرفت بمزطوم فیضان گرفتار شده و بجاک برابر میشدند **نقطه**
 چو خنجر خنجر طوم فیضان مست
 در اعضا مغلان در آمد شکست
 ز نرطوم فیضان پر عهده
 بلاست سیه ز آسمان آمده
 ز دندان بزخم آتش آتشیختند
 همه خاک باخون در آید خستند
 بچه با دندان بر آید خسته
 بچه را بزانو در آید خستند

در این وقت حضرت بادشاه نظر بر لشکر بایان خویش انداخته و غلبه فیلمان و اضطراب ایشان
 ملاحظه کرده سخنان عنایت امود و مقدرات همت بخش بر زبان مقدس آورد و فرمود و یک
 مردان کوشیده تا جامه زنان پوشیده بکنان کمر بستار و دلاوری را با جان شامی
 در آن ملک بخت کرد

بطریق سیور خال مقرر گشت والدہ سلطان منون عنایت ہے غایت گردیدہ یک قطعہ
 الماس کہ ہشت شقال وزن داشت و تھمنا سہران جواہر شناس میت آن نصف مندرج
 روزمرہ درج مسکون بود و بگفتند کہ آن الماس از زمانہ سلطان علاء الدین است کہ اورا از اولاد
 راجہ بکرا خیت بدست آمدہ بود پیش کش حضرت باو خواہ نمود و القصد آنحضرت در اگرہ نزول اجلال
 فرمودہ بانظام مہام پرداخت و تمام ایام برسات کہ بمقتضائے نزاہت ہوا و شحات غلام
 و تازگی روزگار و سرسبزی زمین در سیدگی میوہاے بہار ہندوستان است بعیش
 و عشرت گذرانیدند و از عدل و انصاف جلالہ دلق بخشیدند و از بخشش و بخشایش جہانیاں
 را کامیاب فرمودند - **بلیت**

اسودہ جہان بدولت او افروخت نظر لمطلعت او
 چون ایام برسات بانقنار رسیدہ ابراز بارش شبانہ روزے آرمیدہ چہرہ آسمان
 از عجاب سحاب و روئے زمین از نقاب آب نمودار گردید لطافت ہوا پرودہ ابراز میسان
 افلاکیان و خاکیشان بر کشید شدت آفتاب و سوزش گرا کہ ساکنان خطہ وجود و متوطنان
 عالم شہود را در تب و تاب داشت فروخت اہل روزگار کہ از کثرت آب و خلاب و زحما
 تب آفتاب پائے تردد و روان قلیل کشیدہ بودند کہ صحت بہ تفصیل مقاصد برستند
 موسم نبرد و جوان شجاعت شمار و زنان جولان گری با دہان برقی رفتار و رہ سیدہ آنحضرت
 بہ روزہ دسہرہ کہ آن ہندی جن است باستیمال مخالفان بے اعتدال و پامال سامان
 ببل حور شدند بہرین آئنا و آئینہ گاہک اندام بھائے عظیم الشان ہندوستان بود
 باخوانے حسن خان میداتی باشکہ فراوان و توپخانہ بے پایان بجزرات و جہارت تمام
 از مکان خود روانہ شدہ در میانہ کہ متصل اگرہ واقع است بقصد محاربہ با آنحضرت و در یک
 و نیز جمعی اقطاعان کہ با سلطان ابراہیم ہم محالیت داشتند با پنجاہ ہزار سوار و سیلان
 بیابان حاجب متنوع خود کردہ بہار خان و دلیر خان را بسلطنت برداشتند
 سلطان محمد لقب کردہ و شورش عظیم بہر طرف برخواست و در اقطار مالک فتنہ و فتنہ
 روداد امرائے کابلی کہ خود میر فیاض و صہر بودند چہ از ستوہ آمدن با فراطر و چہ
 از بسیاری ترددات محاربات و چہ از غلبہ رانہا و افغانان و چہ از بے ہستی خود

نموده بدر رفتند بنظم

نزد آنگونه پیکار آمد پدید
ز پس کشتگان شد زمین ناپدید
در آن ره ز پس کز عدو کشته شد
شد اگر کشته بر کشته بالا و پست
ز پس کشته افتاد در کوه و دشت
گر این جنگ رستم بدیدی بخواب
که شروع کرد و بجفت و دشمنید
تو گفتی که روز قیامت رسید
بیابان همه پشته بر پشته شد
بتاراج جان مرگ بجشاد و دست
جهان گفت بس بس که از حد گذشت
شدی از نینیش دل و زهره آب

بالجمله بنایات الهی قبحی که بادشاهان پیشین را میسر نشده بود و مقدمه تمام فتوحات
هندوستان تواند شد چهره ظهور برافروخت و خرمی دولت و حیات سلطان ابراهیم
از برق تیغ آنحضرت پاک بسوخت بعد ظهور چنین فتح شگرت حضرت پادشاه جمین نیا در زمین عجز نهاده بجدات
شکر و سپاس بر درگاه پادشاه حقیقی بجا آورده متوجه دلی شدند و در آن مصره جا که
تحت گاه سلاطین هند است رسیده سکه و خطبه بنام نامی خویش نمودند قطع
ظہیر الدین محمد شاه بابر سکندر شوکت و بسام مہولت
بدولت کرد و فتح خطه هند که تاریخ آید شش فتح بدولت

در ایام خزان که گرد آورده چندین سلاطین بود و کشوده همتا دیک تنگه سکندری
بشاهزاده محمد بایون میرزا دیک خلعت خزینہ ہے آنکہ تحقیق شود و فیسمہ انعام فرمودند و در
لک تنگه بپریک امر امر مت شد و تلمے یکہ جوانان پاک مردم اردو سے پہلے از انعام
کامیاب شدند و بشاهزاده ایے کامگار و پروگیاں شہستان اقبال کہ در کابل بودند بقدر
تفاوت درجات نقد و جنس روانہ کردند بقدر تنظیم و منسق امور دہلی متوجہ اگرہ گشتند
و در آن مصر دنگش بہت نظم و نسق مالی و علی طسرح اکامت انگندند سوائے دہلی و اگرہ
باطران ملک افغانان بواسطے مخالفت سے افزا شدند آخر الامر بتلا میر صاحبہ و حکمرانان
آنحضرت بمرو و بلخ اکثر مخالفان سر بر خطا طاعت و انقیاد نہادند و ہر کس بقدر مراتب شمول
مخالفت گردید و امر سے قہم وجہ بدور خور حال اقطاع مرحمت شد و از شمول عوام طاعت والا
و اللہ عز و جل و انبستان سلطان ابراهیم بشمول عنایات ساختہ احوال و خزانہ خاصہ
ایمان و ایمان مرحمت فرمودند و اضافہ بر آن ہفت لک تنگہ از زمین افغانان بواسطے

اکثر قصد معاوت کردند و در زمان نگش بعرض رسانیدند که چون مخالفان از هر طرف هجوم آوردند و تا سال ملک بواقعی ضبط شده است بهتر که چند قلعه استحکام داده و بولایت پنجاب رفته اقامت باید ورزید و مترصد لطف غیبی باید بود و حضرت پادشاه فرمودند که این چنین مملکت را بشقت تمام گرفته و خلق کثیر که شریک ملت بودند قتل داده باشم امروز از پیش کاشمیری گشته انا کرده و عذر شمری بدست نیاورده اگر معاودت نایم بادشاهان اطراف بجز زبان یاد کنند قطع نظر ازین در عرصه محشر چه عذر تو انم گفت هیبت هیبت و قوت آنت که بهمت را با شجاعت بدوش جویای رابا دلاوری هم آغوش نموده کارزار مردانه باید نمود اگر بتایدات الهی فتح می شود و اگر گشته میگردیم درجه شهادت می یابیم و دیگر انواع سخنان مردانه و نصایح عالی همتانه بر زبان آورده آن جماعه را دل دادند و بهمت بخشیدند هم گمان قبول کرده دل بر مرگ نهاده از اگر بر آمدند و صفوف مصاف آراستند از آن اطراف رانا سانسنگ آمد و ماه و پیکار گشت بهادران قوی دل چون شیرین زنجیر گسل بر درگاه درآمده کوشش و کشتی نمودند که نظار گیان را ذکرستم و اغراباب از یاد رفت ملک روح اسفند باز و سهراب از فراز آسمان تحسین گرگ دید و بنظر

ازان جنبش کرد بر زمین و درختان	بجوش در آمد و در شکر حوکه
تن کوه را زید بر خیزشتن	ز کوه دوشان لشکر شکن
پیر گوشت بر خاست طوفان برگ	ز باریدن تیر همچون تگرگ
کشدند شمشیر کین اربابان	ز هر جا و کسب آن زوروران
کے جانفشان و کئے جانتان	ز خون جوینا شد روان بگلان

چون تأییدات ازلی و تدبیرات لم یزل فی حال فرخنده ال اولیای دولت بود و مع غلبه وری از مطلع اقبال دمید و چهره ظفر محبت خواش نمود و اگر دیدند ناخاکانیز چون پشته از خاک باور بر زبان داشتند و یار از بند سیل اقبال رو بر میت نهاد و بخت و شقت اقبال و خیر این بیعت خویش رسید و لشکر یارش علی بن یحیی بن خلد و از خون عافان عرصه کارزار را در گشت بنظر

شکار نهنگان دریا بود

ملان شیخ یوسف را بقصد وصایا حاضر ساخته و حضور آنجا استقراغ نموده از دهان خون بر
آورد و باین فریب خویشان و برادران خود را بجهت وداع و اظهار و هیئت از بسیر و بی شهر
بودن قلمه طلب داشت چون ملازمان شیخ یوسف حال او را بدینوال دیدند از آمدن مردم
او در دین قلمه مضائقه نکردند بدین تقریب اکثر مردم او بقلعه درآمد و بعد از زمانه سراز
بستر بیماری برداشته تمام منتبhan خود بچاکر و متمدان را بخواست هر چهار دروازه تعیین
ما که ایام گذارند که نوکران شیخ یوسف از قلعه شهر دارک در اینده آگاه در خلوت سران شیخ
رفته گمان خود بپر طرف نصب کرد و شیخ را بدست آورده قید کرده سرسلطنت برداشت
و سلطان قطب الدین خطاب کرده سکه و خطبه بنام خود نمود مدت سلطنت شیخ یوسف دو

سلطان قطب الدین عرف رکنیه لنگاه

در ۵۵۵ هـ سکه و خطبه بنام خود کرده با مور فرمان روانه کرد و اخت شیخ یوسف بجا آورد
که بایست از قید فرار نمود پیش سلطان بلول لودی در دلی رفت سلطان بلول رسیدن
شیخ یوسف را ناسته خوش وقت گردید کمال احترام بجا آورده دست خود در عقد بنا کتبت
شیخ عبد الله خلف شیخ مذکور در آورد و القمه سلطان قطب الدین فرمان روانه ولایت
لنگان با استقلال تمام حسب مدعای نموده بصل طبعی در گذشت مدت سلطنت او شانزده سال

سلطان حسین بن سلطان قطب الدین

در ۵۵۵ هـ قائم مقام پدر گشت چون صاحب تر و دلاور بود بقوت شجاعت
و مردانگی قلعه شور را از تصرف غازیخان تسخیر در آورد و بعد چند ماه چنوت را تسخیر و ملک باجی
که بکر گماشته سیدخان گرفت و در هر سرع اقات تاکر و کوت و دینکوت تصرف
نمود سلطان بلول لودی را تحریک شیخ یوسف باریک شاه پسر خود را با اتمام خان کلم
پنجاب بر سر سلطان حسین فرستاد و بدین اثناسه بر بعضی سلطان حسین بنی صدر خود
سلطان شهاب الدین خطاب کرده سر مغورش برداشت سلطان نیز بقیام پادشاه رسید
تا او را بیاورد و خود را بکمر کرد و ایام باریک شاه را با اتمام خان در نزدیکی سلطان رسید
صورت بیکار آستانه سلطان حسین با او هر دو در پیاده و در پیاده و در پیاده و در پیاده

سلطان حسین بن سلطان محمود

سہ سالہ بود امرائے دولت خواہ آن ملک را در سال نہد بر سہد حکومت نشانند و مراسم اطاعت بجا آوردند بعد چند روز قوام خان و لشکر خان لنگاہ کہ سہ روز قوم و صاحب جمیت بودند مختلف و رزیدہ اکثر مال ملتان متصرف شدند و میرزا شاہ حسین ارغون تخت نشینتہ با سلطان حسین جنگ کہ وہ بواسطہ فتح ہر افراسختند و ملتان را تسخیر در آورده شہر را غارت نمودند شہریان از ہفت سالہ تا ہفتاد سالہ در بذا افتادند و سلطان حسین نیز مجوس گشتہ بعد چند گاہ بعد خانہ شتافت و ملتان آچنان خراب شد کہ بخاطر بیکس بنو کہ بازار آباد گردود مدت سلطنت سلطان حسین کہ محض برائے اسم بود ہفت سال۔

میرزا شاہ حسین ارغون

در سال فتح نموده شمس الدین نام غلام خود را بمراسم ملتان مقرر کردہ لشکر خان لنگاہ را پیش او گذاشت لشکر خان کار مالی و ملکی از پیش برودہ غالب آمد بعد چند گاہ شمس الدین را از میان برداشتنہ خود بواسطہ حکومت ہر افراسخت دوم استقلال زد و درین ولایت لاہور و ملتان از حضور حضرت بادشاہ بجاگیر شاہ زادہ کامران میرزا مستبد گشت شاہزادہ بعد رسیدن در لاہور لشکر خان را از ملتان طلب داشتہ بجاگیر و حجر محبت کردہ و در ملتان بکمان خود نصب کردہ انید و قانی ولایت چہار سال محبت میرزا شاہ حسین ارغون ماند و از ابتدا سہ ہفتاد و نہایت ۳۹ سالہ مدت ہشتاد و سال آن ولایت از تصرف فرمان دہان دہلی سپردن بود و درین اثناء ملکی کشور دہلی گردید و شاہزادہ کامران میرزا بہ آن قلابی گشت۔

در سال ۱۰۰۰ میرزا والاد سید کہ شاہزادہ محمد کامران میرزا را کہ نظم و نسق دیار سنبل متوجہ شدہ بود بباری صعب رودادہ حکم شد کہ دہلی آمدہ از انجا براہ دریا بحضور والاد سید شاہزادہ میرزا حکم دہلی آوردہ در اگر رسید امر ارض مختلفہ و موارد من متشاہد کردہ بجاگیر کے باعث تناید و بجز بے باشد حادثہ گشتہ بکمان از موکار و طبیبان

لشکرانش سه ستیمر غنیمت و یکبارگی که سی هزار تن علی التواتر بر لشکر بار یک شاه رسید تاب نیاورد و در و بفر
 نهاد و با تقصیر جنیوت اصلا عثمان نکشید و گماشته سلطان حسین را که در جنیوت بود بعد جنگ بدست آورده
 بعد مخانه فرستاد و دین ایام ملک بهر آب و دای پد اسماعیل خان دست خان با قوم قبیله خود از نانی کج و کران بخد مت سلطان
 حسین آمدند سلطان مقدم آنها را بنیست دانسته در قلعه کوت کرد تا دستکوت ملک بهر آب جاگیر داد و از شنیدن
 این قتل طبع بسیار از کج و کران بخد مت سلطان حسین سیدند بقیه ولایت کنار دریائے سند به بلوچان مقرر گردیده
 رفته از سمیت پور تا ده چکوت و بلوچان قرار یافت چنانچه از آن ایام آن ولایت در تصرف اولاد
 ملک سهرالبت چون صیبت نیکنامی سلطان حسین با کاف مالک مشهور گشت جام یازید
 و جام ابراهیم از جام نند احکم ولایت تهنه رنجیده بخد مت سلطان حسین پیوستند سلطان
 آنها را پیش آورده رعایت مانوده فراخ در حال جاگیر مقرر کرد بعد فوت سلطان بهلول
 سلطان سکند دال دلی با سلطان مصاحبه نموده مقرر کرد که طرفین بر ولایت خود قانع بوده بعد
 یکدیگر در شکتند چون سلطان حسین پسر و ضعیف شد پسر خود را سلطان فیروز شاه
 خطاب کرده خطبه بنام او کرد و ازین جهت که خلق آزار و ستیگر بود و عماد الملک وزیر او را
 زهر داده کشت درین صورت سلطان باز خطبه بنام خود کرد و سلطان محمود پسر سلطان
 فیروز شاه را ولی عهد گردانید و عماد الملک را با تمام خون پسر خود با اتفاق جام یازید و جام
 خانه فرستاد بعد چند روز سلطان حسین با جل طبعی بر حمت حق پیوست مدت سلطنت
 او بست و دو سال

سلطان محمودین فیروز شاه بن سلطان حسین

در سال ۷۹۵ هجری قمری چون خور و سال بود و از زال پیرست شد او باش و اجلاف
 گرد و فراهم آمدند و لغات بنمرد و ستیگر معروف شد ازین جهت اشراف و اکابر از
 محبت او دوری جستند هنگامی که ظهیر الدین محمد بابر بادشاه به قصد تسخیر هندوستان
 از کابل به سمت فرعون بعد رسیدن در پنجاب میرزا شاه حسین از خون حاکم تهنه منشور و الا
 حاکم گشت که عثمان مدیا گیر او مرمت شد آنرا به معرفت در آورده در ابدانی ملک در قایمیت
 و کما که شد میرزا شاه حسین از خون او تهنه آمده با سلطان محمود جنگ کرد و پند و مکر
 بلوچان و مطالبه اند به درین اثنا سلطان محمود در گذشت مدت سلطنت او بست و دو سال

سجانی شاداب ازلی و شبستان اماش از شش اعطاف یزدانی نوریاب لم یزلی موجود با جودش
بجفتگی اخلاق حسنه مقبول و طبع پسندیده اش بعد است گسری و رعیت پروری محول
و شمشه عدلش ظلمت سوز ظلم و ستم و بارقه تیغش آتش افروز در خرمن هستی مفسدان
ظالم بوده باشد **منظم**

بود کماش از شاهی و برتری رعیت نوازی و دین پروری
باحسان کند خاطر خلق شاد جهان یکسر آباد و اردو داد

چون صافان قضا خلعت این امر عظمی بر بالاس و الا آنحضرت دوخته متر صد این وقت
سعدوزمان محمود بودند خواهش میر خلیفه پیش رفت امرای عظام بلا اتفاق یکدیگر در ۹۳۳
آنحضرت را در دست و چهار سگی زینت افروز سریر جهانبانی نمودند موجب سپاه بدستور
سابق بحال داشته اکثری را باضافه سربازان فرمودند و ولایات و اقطاع بمیرزایان قنمت
گشت و بعد از تنظیم امور جهانبانی بجانب قلعه کائنات حرکت شد راجه آنجناب مقاومت
نیاموده مراسم انقیاد بجای آورد و دو روز و ده من طلا پیشکش گذرانید چون سلطان محمود
سلطان سکندر بود به سمت جوینور علم مهر داری برافراشته بود لشکر ظفر پیکر
باستیصال او نامزد کرده با گره معاودت کردند و سلطان محمود تاب عدالت عساکر و الا
نیاموده به سمت پتنه و بنگاله رفت و بعد چند سال در همان طرف برگ طبعی در گذشت چون
محمدرمان میرزا و اما حضرت اوشاه جنت آرام گاه اراده یغی داشت او را بدست آورده در
قلعه میان مجوس کردند و حکم شد که میل در ششم او کشتن چون تقریه بران رفتند بود که پیش
انگیزش مغزول العمل نگردد و او فرمان بهاسی ظاهر کرده اندین امر بجات پادشاه و بقایوس وقت
از قید قلعه مذکور برآمده پیش سلطان بهادر و آل کجرات رفت آن حضرت باستماع این خبر
مکتوب محبت اسلوب بمسلطان بهادر نوشتند که او را در حضور بفرستند و او را از آنکه خوش
مد سازندان بدو خوش باده بی خوری جواب نالایم بزرگداشت انداخته که سلطان محمود
و سلطان بهلول بودی و تا ملت نان پیشکش نمود سلطان بهادر بودند و بفرستند
آنجا سلطان بهادر برآید و چون همه که در تاتار خان را بلایت کردگان و مبارزان جانمندان
بر او کلاه خدای فرستاد و او را در حاکم سلطنت و جرات آمده تمام بیانات بخیر و کار کرده
بود که بنادان حضرت عباس و فی بن شورش بنیال میرزا بر او خیمه خود را با لشکر

مسیحانفس در دو سازی و علاج پردازی کوشیدند اثر صحت و شفا بمنصفه ظهور مر سید
و کار از محالجات و گذشت داشتند او عارضه بامداد کوشید و حکما دست از معالجه باز داشتند
آخر الامر بصلاح و انایان تجربه کار و خیر اندیشان درگاه بر آن قرار یافت که چون صورت شفا
در آئینه و دوا نمودار نیست آنچه از تاحه نقیه و اشیا کے خلاصه گران بها که بہتہ از ان
فہم کار و لاشہ صورت نباشد موجود است بہ نیت صحت شاہزادہ تصدیق باید کرد شاید از
ضلع حکیم حقیقی شفا غضیب شود برین تقدیر الماس گران بہایش قیمت کہ والدہ سلطان
ابراہیم گدزانیہ بود و بہتر از ان هیچ چیز گران بہا در خزانہ والا موجود نبود برائے تصدیق تجویز
کرد کہ حضرت بادشاہ بعد از تامل بر زبان مقدس آوردند کہ ہایون از جان عزیز تر است
مال دنیا چہ خواہد بود کہ صدقات تو ان نمودن خود را صدقانہ فروعہ غایم ہان زمان
بر خاستند و گرد چہار پایہ شاہزادہ گردیدند بقدرت قادر علی الاطلاق کہ عنان زندگی
و مرگ عالمیان و ظہور بیماری و شفا کے جہانیاں بقضہ قدرت و دست حکمت اوست
ہمان وقت بلا توقف انوار صحت و شفا بر چہرہ نوزانی شاہزادہ و آثار عارضہ در ذات
والا حضرت بادشاہ نمودار گشت و باعث تعجب نظار گیان گردید و در اندک مدت شاہزادہ
تندرست شد و حضرت بادشاہ روز بروز بیمار تر گشتہ و در چہل و نہ سال و بقولے پنجابہا
ایں جہان فانی را پدر و در و زد و نفس مبارک آنحضرت را بکابل بردہ و در گذر گاہ برب
آجکے خاک سپردند مدت سلطنت سی و ہفت سال از آنجملہ در ہندوستان پنجاب و پنجروز

حضرت نصیر الدین محمد ہایون بادشاہ بن ظہیر الدین محمد بابر بادشاہ

امیر نظام الدین بیزخلفہ کہ ناظم امور سلطنت و مدار علیہ مملکت بود از شاہزادہ محمد ہایون میرزا
بیضاک و ہراسان بود و خواست کہ بوجود خاقانی الجود سہر خلافت زمینت پذیرد و مافیہ نصیر
آنکہ خواہد آمدی و اما حضرت بادشاہ جنت آرامگاہ را کہ مخی و باذل و پرہیز و دریا دل بود
و بلکہ خلیفہ و بیعت امر اتفاق داشت بسلطنت بردارد و خواہد کہ کور بلید این منصف طلاق
می برد و در کار آورده مستعد اجلاس اورنگ جہانباں گردید و سلطنت نامرست کہ
چون تلاش شغف و یا باد و اقامت کے میسر تو اندیشہ شد شہر خلافت و جہانباں
و در کار سلطنت و کشورستان اقبال مندی قتل بود کہ بوستان اقبالش و جہانباں

و خدا و سخن سازان بهر من رسانیدند که میرزا خیال سلطنت در سر دار و دهنه آنحضرت
 آمد و سوز و غمت فرموده روانه بطرف آگره شدند و میرزا هکمی که از جانب گجرات می آمد
 بجهت سابقه خبر ناگهان در راه ملازمت نمود و آنحضرت بمقتضای اهلیت چیزهای بر روی میرزا
 بربان نیاوردند چون محمد زمان مرزا باشا ره سلطان بهادر گجرات براه ریگستان بجانب لاهور آمد
 شورانگیز گردیده بود عساکر قاهره بر سر او تین شدند میرزا تاب نیاورد و باز گجرات رجعت
 نمود و آنحضرت باز باستیصال سلطان بهادر قصد مصمم نموده نهفت فرمودند و عساکر
 منصوره پیشتر یقین کردند و بدفعات مجادلات میان آمد سلطان بهادر شکست یافته در خبر
 بدین فرنگیان رفت چون نقش قدر و خدای از ناصیه حال فرنگیان برخواند میخواست که
 از آنجا بگریزد و در وقت بر آمدن بر عراب در دریلے نظرافتاده عنبر برق لجه فنا گشت
 ولایت گجرات از فتنه و فساد پاک شده بمصرف ادبیای دولت درآمد و آن
 حضرت از آن کار ظاهر جمع نموده بهر محل امر انصب کرده باگره تشریف آوردند چون شیرخان
 افغان بسبب بودی رایات و الایست گجرات قابو یافته ولایت جویند و بهار و قلعه هراس
 و چاه و تصرف شده قوت و مکتب بهر سائیده برنگ باوشاهی می تاخت و باعث ازار
 افغان و طالب بیشتر و زبردت شد گرد او جمع می گشت لهذا اندفاع فتنه اولایم دانسته
 متوجه ولایت شریقیه شدند و قلعه چاه و را با ناک محاصر کردند کسان شیرخان پسر
 درگورده متوجه پیشتر شدند شیرخان از آوازه نهفت مویکب والا در خود تاب
 مقاومت و مقابله ندیده بسبب تنگاله بدر رفت و بجاکم آجا جنگ کرده او را شکست
 داده و تنگاله را تصرف گشت و در آنجا اقامت وزیر نصیب شاه و آلے تنگاله بعد
 بر میت از شیرخان رخنی شده بدرگاه والا رسید استغاثه نمود و آنحضرت برائے رفع
 شورش آن بے اعتدال قصد مصمم نموده کوچ به کوچ قطع منازل کرده در تنگاله نزول
 اقبال فرمودند شیرخان تاب سطوت جلال لشکر اقبال نیاورده جلال خان پسر خود
 در تنگاله گذارشته در چهاربند رفت پسرش نیز از تصادم فواید بادشاهی تا بمقتضای
 ندیده از ناچار و اندیشه پیش بدر رفت و آنحضرت به واسطه تنگاله را که ایام رسالت
 بود خوش فرموده طرح اقامت انداختند و میرزا بدین نموده پیشتر و عشرت
 بدو استیصال یافتن و سحر بر او بود و ابواب غرض و انبساط کفایت کرد و در راه پاسبان

گران و مبارزان جانبان تعیین کردند هر دو لشکر با هم پیوسته کارزار نمودند چون اقبال
بادشاهی قوی بود و شمشیر این سلسله علیه بر فرقه افغانان غالب تا تا رحسان با اکثر
از رفیقان خویش در معرکه کشته شد زیرا که سلطان بهادریات و بے اعتدالے کرده بود و مقتدا
حمیت دین و سلطنت گوشمال آن بے اعتدال لازم دانسته از اگر نهضت فرمودند

قطع

نکند از گزندے تو به مرگ تان شکنند و نمائش

نکند از ترک زخم زدن تان که بکشد سر بسدائش

از آن طرف سلطان بهادر از محاصره قلعه چتر بر خاسته بقصد پیکار عازم گشت
هر دو لشکر در ساحت مندر سوریم پیوستند و طے التواتر عمار به رواد سلطان بهادریاب
نیاد و ده منبرم گشت اکثر گجراتیان در آن روز کشته و خسته شدند و آنحضرت قصد اتصال
او مصمم کرده تعاقب نمودند سلطان بهادر در هیچ جا در آنکه خود نتوانست اقامت کرد در
جزیره دریائے شور رفته پنهان شد آن حضرت تا کنهیت رفته تمامی بلاد آن ولایت
را بقبط در آید و بعد مقرر کردن امر او هر محل معاودت فرمودند قلعه چانپانیر را که در حصا
و متانت مشهور است گرد گرفتند کسان سلطان بهادر در نگا داشت آن قلعه محاربات تواتر
نموده و آدم روی و مردانگی و تدبیر فرزانی دادند چون محاصره بامتداد کشید روزی آنحضرت
به بیاض سکار برآمده دوران قلعه مشاهده فرموده از گوشه نزدیک قلعه رسید و بیاض
فولادی بر دیوار قلعه نصب کرده بنفس نفیس خویش بایندی و دیگر بر قلعه تعاضد کرده اندرون قلعه
رفتند و دروازه را کشادند و جمعی از لشکر منصور داخل قلعه گشته اکثری اهل قلعه را ملحق تیغ بیدار
نمودند آن قلعه متین را بعد عمار به سخت تسخیر در آورند و آن قدر خزانه و اسب و اشیا بدست
لشکر بآن بادشاهی افتاد که تا کمال محتاج استحصال مال جاگیر نشدند بعد فتح انحصار بند
سور و سید و ولایت گجرات را بجاگیسر میفرستادند که ببلور خور و حقیقی آنحضرت بود
مرحمت فرمودند میفرستاد آن ولایت و حاکم پیش و معشرت پرور و امین و در ضبط و بطاعت
تقدیر ساخت سلطان بهادر قالیبافه از حسنریه برآمده بایزد گجرات رسید میفرستاد
حکمرانی با وجود بیاری لشکر و سامان جنگ این چنینی ولایت ناکه بر ترو و احوال فرمود
بدست آمد و دروازه را در دست میفرستاد از دست و اورد بدرون جنگ بست اگر

کشتی علف تیغ پدیدین شدند و بسیاری بدریا افتاد و غرق گشتند و بقیه سوار بر بیابان
 نهادند آنحضرت حال لشکر بدین منوال دیده و گردش فلکی باین ناخوار معانی که ده بنای چار
 آب در ریای گنگ انداختند چون دریاهایان بود بسبب شدت سیلاب و شندی
 آب از آب جدا شدند درین حال سقائے سرکار رسیده و دست آنحضرت گرفت و فرمود
 چه نام داری التماس نمود که نام من نظام است و در سقایان سرکار نوگرام فرمودند که
 نظام اولیای القصد بدستاری آن سقائے خضر که و از ان سوچ چیزها نگاه سلامت
 بکناره آمده بقا قرار دادند که چون بدرا الحلا فله اگره نزول اقبال شود و او را نیز در بر تخت
 سلطنت نشاندند از انجا بهر ان تاب و عنایا که رسیدند و خلاصه مد رات استراحت اقبال
 و نقاد و نظرات ماکین اجلال حاجی بیکم حرم خاص آنحضرت و رقیه شیر خان افتاد از انجا که
 حفظ و میبانت الهی کافل حال و امن من مال بود و ساحت حرم حرم عفت و دعوت
 خیال بدو ایشان متوانست پیو و و غبار اندیشه تیره جان بر جراحی سرافراقت و عصمت
 نتواند نشست شیر خان ابلیت و ادیمیت بجا آورده آن پرده نشین نقاب عفت را با حرا
 و اگر ام تمام بخت آنحضرت رسانید و این واقعه در مشکله برکنار و ریای گنگ در بهج پور
 تشنه و او این بهر شکست از غفلت و بی پروایی آنحضرت بوقوع آمد فرموده پیرکان تجرید
 است که اگر حبه و اگر ان روانه بدن مضروب است آسیب بیداشی و بی تنیزی رسد
 از تنه رستی حواس غمزه که فرمان پذیرا هستند چه بر سر آید همچنان بادشاه را اگر شناسا
 کار و امتیاز نیک و بد بگانش نزد و الامر اے شجاعت کیش و وز اے صلاح اندیش چه
 می کشاید به منتظم

کے راکہ غمزش نہاں شد درست بنائے ہمیش بود عفت و است

چون بود بدست بر اندیشه و کار ندامت کشد اعزاز روزگار

القصد آنحضرت در آگره رسید و بفرام آورده و مشک و انظام پاکند گیهای احوال
 سپاه ساعی رفته در آن وقت سقائے خضر و شمس آمده حاضر گشتند او را بوجوب قرار
 داد و نیز در بر تخت سلطنت اہلاس و اوہ سلطان خیر و زور و گدازیدند بوجوب حکم و الا
 قاضی امر اخضر شدہ موافق فرمان پذیری بتقدیر رسانیدند و او در زمان آنحضرت
 (۱۲۰۰) و ۱۲۰۱

خبر گیری ممالک مسدود گشت حکم شد که احدی خبر ناخوشی بعرض نرساند مقرر
است هر کار روز را در پیش آید و زمان محبت نزدیک شود تخشیش عقل او تیره گردد
و اندیشه او تباه شود و سود خود در زیان اندیشد و از کردار شایسته دور و بامور ناشایسته
نزدیک گردد و بلیت

چو بخت بد کنی راپیش آید کند کارے که کردن را نشاید

درین صورت شیرخان فرصت یافته قوت بسیار بهر سائیده لشکر که ان فراهم آورد
اطراف ممالک تبصره در آورد و خلل عظیم در ملک بادشاهی راه یافت بعضی امر از غفلت
بادشاه بے نصرت برخاسته با گره آمدند و باغوائے آن طائفه باغیہ ہندال میزرا
در آگرہ یعنی وریدہ خطبہ و سکہ بنام خود کرد چون اخبار اختلال ممالک و بھمی میزرا در لشکر
والا رسید تیغ کس را یاد آئے آن نبود که بعرض اقدس تواند رسانید بالاخر خبر اندیشان
ضرور دانستہ حقیقت تسلط شیرخان و بھمی میزرا ہندال و برہم زدگی امور ملک و محکم
رسیدن رسد غلات مفصل التماس کردند در عین برسات از جنگالہ نہضت کردند و نادر طغیانی
دریا و شدت سیلاب و کثرت آب و غلاب طرہ ذہ حالت بر لشکریان و اہل ہر دو در ہنداد
آسمان و اسپان چون جانوران آبی شنا کردند و شتران و فیلان چون کشتی ہلوان
لا دروی مے بنزد و اکثر بر تال و دریا ہا غرق شدہ و بسیارے چار پا در غلاب ہا تلف گشت
چون موکب والا در ہوج پور تہتہ کنار دریاے گنگ رسید شیرخان با لشکر بسیار
و استعداد و سامان تمام آمدہ در نزدیکے لشکر بادشاهی اقامت و وزید و از دوسے کہ
و خدایت پیغام طاعت و انقیاد مے فرستاد و چند گاہ بہین انہیں وقیل و قال مے گفتاید

بلیت

بد تو اضہای دشمن تکیہ کریں الہی است پائی بوس کیل از پا انگند و یوارا

از جنگالہ بہ سبب نارسیدگی غلات و دیگر اجناس و آفات اسپان و دیگر چار پا
سپان بادشاهی بے سامان شدہ و استعداد و پیکار نہ داشتند و بقتلت میگذرانید
شیرخان بر احوال پانچاہلی لشکر بادشاهی واقع گشتہ صورت ظفر و آئینہ روزگار خود
نمودہ کرد و ناگهان بھمی بہت خدا و کمال تاخت آورد و لشکر بادشاهی را کہ از کون ہکار و شہد
شکار و اخبار غافل بود و فرصت آن نشد کہ سپان را نہین کنند تا بہرہ و خن کاہ از چہ رسد

و ایستاده خواهش او بایشکست بر لشکر بادشاهی افتاد مانند عساکر حساب از مصلحت بادبهر
 طرف برگزیده و متفرق گشت و شیرخان غالب آمده متظفر منصور گردید آنحضرت بر تقدیر ایزدی نظر
 داشتند و پیراگندگی لشکر معانیه کرده بودند و در معرکه صلاح وقت ندیده نیل سواره از آب گنگ
 عبور کرده بکنار رسیدند چون کنار بلند بود بدستپاری میسر شد الدین محمد عزیزی که در جمله
 نوکران کامران میرزا همراه لشکر بادشاهی بود بالا آمدند و بجله وی همین خدمت میسر
 شد الدین محمد به انگلی شاهزاده محمد اکبر سرافراز گشته بود در عهد خلافت شاهزاده
 میرزا محمود و تمام قبیله او بدولت عظیم کامیاب گشت چنانچه در جایی خویش گذارش خواهد
 یافت با الحمله حضرت بادشاه هزاران محن و مشاق در آگره رسیدند و در آنجا توقف صلاح
 ندانسته راهی شدند و بعد قطع مسافت در لاهور تشریف آوردند و بایرادان مجلس مشورت
 آراسته شد و از هر طرف کنگش در میان آمد هر یک از پیران موافق مرعی خویش بر خلافت
 و صفات آنحضرت سخنان هر زبان آوردند آن حضرت فرمودند که حضرت فردوس مکانی یعنی
 بادشاه جنت آراگاه هندوستان را بچه مشقت گرفته بودند اگر از بنی اتفاقی شما مرور از
 خط تصرف رساید بادشاهان روس زمین شما را خواهند گفت و من که تنها بر سر تقیم بروم
 اگر بنیای الهی فتح و نصرت رومید و شما بچه روس را باز خواهند دید و اگر جایز باشد مسأله
 بطریق محرمی که در و شارا کجی سلامت در هندوستان مشکل است چون کامران میرزا را
 شیرخان از روس خدیعت اسید و ار کرده بود که ولایت لاهور بر بد مسلم داشته باشد
 و خود را از سموات بادشاه باز کشید از بیعت کامران میرزا صلاح جنگ آنحضرت را
 نداده اتفاق مسکری میرزا روانه کابل گردید بعد رسیدن بکابل عزیزین و قندهار و پشاکان
 و قندهار و خود آورد و مسکه و خطبه بنام خود کرده بزم کامرانی آراست و میرزا احمد کاشغری
 قائم زاده حضرت جادو شاه جنت آراگاه که از کاشغر آمده و اگر به بلایات اعلیٰ رسیده بود
 از خصیت آن حضرت به کشمیر فرستاد آن ولایت را به زور و شیر و قوت شجاعت سحر گردانید
 او بصلاح کشمیر بآن مسکه و خطبه بنام نازک شاه والی آنجا بحال داشت و هم
 چند سال که آن حضرت از عراقی معاودت فرمودند بر دوش منابر کشمیر خطبه خواند
 و قانع شد که بخواهی مقبره ساخت با الحمله چون آن حضرت دیدند که رادوان ترک به کندی کردند
 و نوکران مسلک بیوفاسه پیروند و در روشن فلک بر مراد خود نیست و معانی طلب است

هر چه بخاطر داغخت احکام خویش جاری کرد گویند که از چشم شک خود در اهرم و دلا میر کرده و
 باب طلا و نقره بران اسم خویش رقم بسته راج گردانید چنانچه یعنی تا حال زبان زد مردم
 است بندهال میسر را که باغوائی بعضی امرایی و زریده بود شمر منده و سر افکنده آمده ملازمت
 نمود عسکری میسر از شیرازیانه بخدمت رسید و کامران میسر را برادر خود اخضر ت با ستارچ چنین
 فرات از لاهور آمده بلازمت سعادت اندوز گشت اما بسبب اجلاس ستارچ محبت
 سلطنت چنین شکایت بر چنین حکایت انداخت چون مجلس گفتگوش آراسته گشت کار این کار
 که حد قطری و عداوت جلی داشت اظهار تراض نموده روانه لاهور شد و از جمله بست میر اسوار
 که همراه داشت سه هزار سوار بخدمت اخضر ت گذاشت و در چنین وقت که معاند غالب بود و
 هنگام اظهار مرا اسم برادری و نیک اندیشی بود توفیق رفاقت یافت **نظم**
 چونک دل نباشند اخیان شاه
 شود کار شاه و رعیت شاه
 زارگان دولت نمهند زار
 حسین زده آرد حمله الا فظلم
 اخضر ت باز در حمله با یک لک سوار از اگره بدین مشهاده شتر را بت و عقیده
 متوجه شدند شیرخان نیز با پنجاه هزار سوار و توپ و تفل بسیار و توپخانه و دیگر اسباب
 پیکار از آن طرف در رشید و خوالی قنوج هر دو لشکر بهم پیوستند و ستوار محمد به سمت
 روه و آجوانان کار و دیان کار را که سیران بشید بجایندگان دریائے و غابو و دلد و او
 مردانگی و جلاوت دادند و مبارزان طرفین کار نامها بطور آوری و در که رسم وافر و سلب
 ایشان ایدین کردند و شاهخوان گردیدند **نظم**
 شد از باد کین آتش جنگ نیز **نظم**
 صفات نه خفته را گفت شیر

زمین گشت بآب تیغ هشتا
 در دو دمه کشت مردم گیس
 جلا بدندان تم غولان زمین
 کلا با این منبار و بلای زمین
 جواران گمان جنگ نام جنگ
 بنامید زبان پاره سنگند بکند
 برافروخت آتش در ریایاب
 تو گفتی که دارم تو بیامت شتاب
 عداوت با شاه یعنی که اسم اختیار بحیوان بود بدست و لغت و نیز
 الاموال غریبه

بگاه تشنگی چون قطره آب بچشم خوشتن آبی ندیدند
ز نام آبر و از دست دادند ز بے آبی به بیستابی فتادند

بزاران شقت و لقب در حصار امروت نزل اقبال واقع شد و ناچار شاد عالم آغا
مقدم عالی سعادت خود دانسته شرائط خدمت بتقدیم رسانید بعد رسیدن در آن حصار سعادت
انحصار پنجم رجب ۱۰۸۵ اختردولت از برج سعادت طلوع فرمود و گوهر اقبال از درج
اجلال ظهور نمود و یغی ولادت با سعادت بادشاهزاده محمد اکبر از خرد مقدسه شرف عصایم
چنان نغمه عفاف دوران حمیده بانو بیگم که نسبت پاک آن عقیقه از مانی بزیرد او کیا
عظام حضرت زنده فیل احمد جام میرسد و حضرت بادشاه بعد رسیدن در نواحی تهته
در ساله از دواج در آورده بودند اتفاق افتاد چنین مراد پنهان از دوبر و منظر راسته شد
در ریاض امال به نسیم مرام شگفته گشت در شبستان اقبال ششمی که کاشانه اسید از فروغ
وجودش منور گرد و روشن شد و نخل دولت و غمیری که ذائقه تنار لذت مراد بخشید
غریب آسمان بخروا و تلاش بر زمین حد بر و زمین بمقدم کرامتش بر آسمان غمیرت تشنگی
ظاهر بار از ریح اختتام در رسید و تشنگی و ابارا وسیله ظهور مومیایی بمصوب انجامید و عباس
تقریباً دواتی اسبدل گشت و مرغ بے جیته را دوات جمعیت حاصل شد کوس شادمانی
بلند آوازه گشت و خروش مبارک بادی بگوش فلک پیوست بزم سرخ و بجهت آرا

غزل

و انجن طرب و سرت پیراستند بفرق عشق از لولایه نال است آمد
ریاضین میش را و حجر مباردل کشا آمد بر خاطر افسرد جان آب است آمد
ز تولد مبارک اختر صدف خورشید دعای مستجاب از آسمان حاجت روا آمد
در روی کوکب مقصود چشم بخت روشن شد نبال خوشدلی داسوسم نشو و نما آمد
کمون از نزع به روزی گل شادی بدامان شد

نجمان و افلاک و ستاره شناسان مسالی ظفر استخوانه در اقبال بر سبب راری
سجده و طاعت و مناجات و استقامت و از قضا قدر و دولت و جلاله عز و کبریا
آن مولود و سعادت و بخت داد و انداخت مراد هم در گاه و سبب انظار بتقدیم
رسانید و سپید گاه در آن سینه در میان بحر برده دل بستان حدود و حدود و احوال بر آن دند
تا که جبهه در تشریف بر او میر و گیان سحران حضرت لادن چاکر استخفا قدم آرزو

بناچار توقف در لاهور اصلاح حال نمیده برکنار آب چناب رسیدند و از آنجا با هندال میرزا
 و یادگار ناصر میرزا پسر عم خود متوجه شده براه ملتان در بیکر رسیدند و خواص خان غلام
 شیرخان با عساکر گران تاملتان و ادراج تعاقب آنحضرت نموده برگشت بعد از آنکه آنحضرت در بیکر
 نزول فرمودند هندال میرزا بی رخصت آنحضرت برخاستند بقصد بار رفت و آنحضرت مدتی
 در توأجی بیکر طسرح اقامت انداخت منشور عنایت بسلطان محمود و هر زبان آنجا نوشته و
 در همون ملازمت نمودند و او را توقیق ادراک سعادت ملازمت را بهر نگشت بهر لطائف الحیل
 گذرانید بعد چند گاه بهست تهنیه متوجه شدند بعد رسیدن در نزدیکی تهنیه دتے با شاد
 همین میرزا رغون والی آنجا جنگ در میان آمد از غونیان راه رسیدن رسد غله و لشکر
 باوشاهی مسدود ساختند و آنچنان بر مردم شاهی کار تنگ شد که اکثر برگوشت حیوانات
 میگذاشتند و ضمیمه آن والی تهنیه از روستای قریب دهنون بیادگار ناصر میرزا نوشت که چون
 پیر و ضعیف شده ام و سوائے دختر دارش ندارم چه خوش باشد که صبیح من در عفت
 مناجت تو در آید و درین وقت عسل پیری من باشی میرزای ساده لوح عقل سالک
 شناس نداشت ازین منته خاک بے وفائی بر سر بقی روزگار خود انداخته از آنحضرت
 اختیار جدائی نمود چون از بواعث مذکوره در آن حدود کار پیش رفت بالنظر و از تهنیه
 عثمان سمند غایت بجانب ولایت رائے مالک لیکه از راه جہانے هندوستان بکشت جمیت
 و وسعت ولایت متاز بود و بر تاقند و در اوج تاب ملتان آمده براه بیکر متوجه جوده پور که والیا
 رائے مالک بود شد چون بدید که دوی جوده پور رسیدند بعضی رسید که رائی
 مالک بقتضای اندیشه ناقص زیندارانه خوف شیرخان خیال فاسد در سر وارد لہذا
 رسیدن پیش او از لوازم احتیاط و حزم بعید دانسته گمان مقبر برائے تحقیق این
 مقصد به بطریق اخفا فرستاد و با سوسان خبر دزدکی فی الواقع کلاو بطرز دیگر است بفرست
 و با سوادت نمودند چون با دیر رگستان بے باقی کرد شش سوار براه جیلید و گشتند

ملیت

اشتران بسله اپنے پر کار
 در راه سوار در دست آب
 شدند به خطه

در شاه راه تفرید و تجرید ننشید و مکه معظمه شوند باین نیت بجا کم تهیه صلح کرده روانه شدند
 چون در حوالی قندهار رسیدند میرزا عسکری که از جانب سیرا کامران در انجا بود و قلعه
 داری مراتب احتیاط بجای آورده آماده جنگ گردید و نظر بر یکی لشکر بادشاهی ننموده
 فاسد بخود راه داده خواست که آنحضرت را و لشکریان آنحضرت بمقتضای وقت صلاح جنگ ندیده دست از تفریر
 قندهار بکشاید متوجه پیش شدند بوقتیکه منزل از قندهار میرزا عسکری برآمده قصد آنحضرت از شام آنخبر بمرت سهند
 قیز رفتاد برآمده باستعلقان حرم سر ابر در رفتند میرزا عسکری برخیمه گاه رسیده اردوی معلای
 را غارت کرده شاهزاده محمد اکبر را که بدست میرزا افتاده بود در قندهار آورد و بعد چند گاه
 پیش کامران مرزا بکابل فرستاد و القعه چون بمقتضای عوامن حکمت الهی و دقائق مصلحت
 انبی که در ضمن برنامردی چندین اسباب مراد سرانجام می یافتش مراد بر تخت آرزو
 نشست و عیار جواهر نامردی مردم گرفتاد و بی اخلاصی لشکر و بد مردی برادران و بی
 خردی اقربا و نامساعدی روزگار مشاهده افتاد و خواستند که در لباس تجرید و قدم شوق
 ند باوید گذارند و حلقه کعبه مراد و سر رشته دامن مقصود بدست آورند یا گوشه عزلت
 اختیار کرده از دیده اخوان زمان بر کران باشند لیکن بالحاخ و زاری همایان و خاطر
 داشت امر که درین سفر پر خطر مراسم وفاداری بتقدیم رسانند و بوند و فتح آن
 اراده نمود و متوجه جلوس عراق شدند و غره ذی قعد ۹۵۵ هجری در بهرات رسیدند محمد خان
 حاکم بهرات بموجب فرمان مالیشان شاه طهماسب والی ایران مراسم همان داری و لوازم
 خدمت گذاری بجای آورد و حسب الامر شاهی شاهزاده سلطان سیرا ببهرات باستقبال برآمد
 از اسب فرود آمد و لوازم بزرگ داشت تحمل و دست ارم نپور و رسانید بحضرت باو شاه
 ملاقات نمود و جمیع اسباب سلطنت و احتیاج سفر از هر قسم سرانجام که بود که تا عمل ملاقات
 شاه و الا جام بی چیز احتیاج نکرد و چند گاه در بهرات بمقام فرموده بعد سیرتای سیر گاه
 و باغات و زیارت مرقد سید محمد و جد عبداللہ انصاری و دیگر مراقبات و ایام عظام کوچ
 که در راه عظام زیارت مراد حضرت زنده قبل عظام ننموده از انجا بوشاید جلوس رسیده
 زیارت روضه و حرم امام علی موسی رضا رحمتہ اللہ علیہ فائز گشتند شاه قلی باستجواب حاکم
 انجا بقدر مقدور در لوازم حضرت که نری سنی ننموده و همچنین بموجب حکم شاهی حکام و
 و دیار و زیارات که در راه بود و شیخ الاسلام خدمت بی نموده و در انجا بوشاید سیر گاه

بدست و نصرت قلعه قند آمد تا بکمان شاه خواند که کنند بموجب قرار و او قلعه را بدو باز خواند که سر
 که امر آن لکلی بود سپهر زد و در آن قند و کی نشان را ده سلطان مراد خلف شاه بر محبت حق
 پیوست و بداد خان از روی ستگاری طریقه مردم از اری در پیش نمود و آنحضرت نظر برید و
 او داشته قلعه را بر زور از دست اراج کرده بکمان خود سپهر زد و محذرتی ازین داد و
 بشاه نوشتند و بعد تنظیم و تسبیح مهات قند اوستوجه کابل شدند و کامران میرزا
 از قلعه کابل برآمده با نذک جنگ رو بغیر از نهاده بطرف عزنین رفت و از انجایش شاه
 حسین میرزا ارغون حاکم تهنه رسید آنحضرت بفتح و فیض و زنی داخل قلعه کابل گشته بریده
 منظر انوار خلف سعادت اطوار یافته شاهزاده محمد اکبر که پیش کامران میرزا و قلعه کابل
 بود و میرزا در زمان برآمدن برائے جنگ آن نورد قد اقبال را باها نجا گذاشته داشت ماب
 بهجت و سرور شدند و جشنی شادمانی و کامرانی ترتیب داد و بواسطه استخوان شعور آن نورد
 حدود سلطنت والده ماجده ایشان را در میان مغایب دیگر ایستاده کردند و آن شمره شجره
 دولت را فرمودند که والد خود را بشناس با آنکه از سبا و می ولادت با سعادت عنایت
 مالی که حسن شریف بچهار سال رسیده بود و از والده شریفه جدا شده بمقتضای
 شعور غذا داد که از ناحیه حال آن نوبه اقبال گلشن اقبال روشن بود بے تامل و بے تحاشا
 در چندین عصمتیان بکبار والده ماجده و آرزو از شاه و این حال ندرت اشتغال غریب و عظیم
 مریم قدسی بر خاصه و آنحضرت در شکفت مازده الطاف ایرونی شغال طلای آن تازه
 شمیرین اسطال تصور کردند و القصد چند گاه در کابل و اوجیش و عشرت خاد و شاهزاده
 را در کابل گذاشته متوجه بدخشان شد و قلعه بدخشان را گرفت و میرزا ایلخان حاکم
 آنجا جنگ کرده منظر و منصور گشتند و را خود و طبیعت اقدس از مرکز اعتدال انوار
 در دیده عارفه معجب عارفین سال گشت حتی که چند روز غش و بیوشی رود و او و جبار
 تا خوش براسنه خاص و عام جاری گردید بعد چند افاقیت عاید سال خیرال گردید
 و انوار محبت بر وجه و طرالی هویدا گشت عالم آشفته تمکین یافت و کار اسے بر نمود
 از ظلم و بیعت کامران و از او ای خمر سرور گشت از حاکم تهنه کمک گرفتند و بدخشان
 طبع گردید و اکهان در کابل رسیده قلعه را تا خیر و آرد و انوار و نور و خمر سرور
 نمود و اکثر و انوار محبت چون این منتهی مسامح آنحضرت رسیده بدخشان تهنه

دو صاحب قرآن در یک بزم گاه
 دو دو لاکوهر را یکے در ج جا
 دو کوکب که در شان فلک است
 دو چشم جهان بین هم همان
 دو عیض مبارک مه و سال را
 دو آن که دو بهم چو خورشید و ماه
 دو و لاکوهر را یکے در ج جا
 دو و یکے عیض چون فستقین
 دو و بهم چون دو و تو واضح کنان
 دو عیض مبارک مه و سال را

از هر نوع مقدمات مطالبی و مذاجوتی و سخنان اخلاص و محبت در میان آمد و در
 آنکه کماله شاه والا جاو پرسید که سبب شکست و بر آمدن از هندوستان
 چه شد این حضرت گفتند که از بیوفائی سمران و بے اتفاقی برادران سلطنت هندوستان
 از دست رفت ازین سخن بهرام میرزا برادر شاه ارزروه خاطر شده که مرعاد و بر بست
 و شاه را بران آورد و کما آنحضرت را ضائع گردانید اما سلطان خانم خواهر شاه و قاضی
 جهان که وزیر مالک بود و دیگر بعضی نصایحان دولت خواهی آنحضرت نموده بخنان عاقبت
 اندیشی بشاه گفتند و تقاضای خاطر شاه برادر و ندبه خاتم بنم نشا طحرب که لائق پادشاهی
 والا قد جدوده باشد باهم آراسته شد و میراتب با اتفاق یکدیگر تماشای لشکار قرغه باجست
 این لشکار و دید آنحضرت قریب سه ساله بعیش و عشرت و آن سدر زمین گذرانیدند شاه والا بهت
 مراسم اخلاص و محبت بجای آورده فرمود که تارا بلاد خود تصور نموده مدد و معاون دانند و اینک لایق
 و اعانت مطلوب باشند بے تکلف بحسب آرزو و ظهور رسانم و آنقدر کمک که در کار خود
 سرانجام گردانم و اگر خود را بایر رفت بطریق کمک همراه شویم عاقبت الامر شاه والا جاو
 جمیع اسباب سلطنت متیاساخته شاهزاده سلطان مراد میرزا خلف خود را با و و از خود
 سوار کمک آن حضرت مقرر کرده و برائے متابعت یک منزل همراه آنحضرت تشریف آورده
 از یک محل روانه شدند و آنحضرت از آنجا روانه شده سیراد و میل و تبریز نموده در یک
 مزارات بزرگان اندیکار کرده بعد فتح منازل وسطی مراحل با لشکر شاهی در حوالی قنبد
 نزول اقبال فرموده حاکم نموده و سینه را عسکری در قلعه تحمیل نموده بهرام مستم قلعه و لای
 خود چون محاصره این قلعه کشیده سه ماه حاجت گرفته بود سید علی خان زاده بیگم
 میرزا محمد بابا بدستور که درین میرزا برای شفاعت سلطان در قلعه حضرت معصومه
 نمودند و از آنحضرت قلعه را تصرف شد و او قید نگذاشته شد و اسیر شاه سپه ازین قلعه

بعد از آنکه در میان هزار سوار از کابل فرار نموده در پشته‌های سیدنیخت بعد از آنکه بدایه را در دفع شدند
 کابل را در میان دو دفع امرای کافر نیت از کابل روانه شدند و وقت عزیمت آن ست یادگار ناصر
 فرمود که هر قتی خسته اند و در آن در قلعه کابل محبوس بود سوار فلک خدم نمودند بیست
 آتشی را که منسلق از دوسوزد جسد بختن طالع توان کرد

بعد قطع مراحل در نزدیکی طایفان رسید به کامران میرزا جنگ کرده و منظر شد
 مرز آتاب نیار و در دو بهر بیت نهاده و در قلعه طایفان رفته تمهید گشت و آنحضرت حاضر و قلعه
 خنوده کار بر در تنگ نمودند و میرزا عاجز شده قبول اطاعت کرده و اسلحه‌های خود
 را بکف خطه نمود و از قلعه برآمد و عازم شده و امر را که از کابل فرار نموده بودند همه را بکشت
 و طایفه شمشیر و ترکش در گردن هر کدام نماند و آخرت حضور اقدس آمد و در حضرت از روی
 لطافت و بر محبت قلم حضور جبرائیل آنجاست عصیان منکشفیده هر کدام را به بناییت طاعنی
 و امر از آن نمودند و بعد از آن میرزا که عازم خانه کعبه بود از راه معاودت نمود و
 بلازمت اقدس مشرف شده مورد نیران غایت گشت آنحضرت او را بطریق توره میرزا
 را در این وقت بعد از آن که از راه ملاقات نموده در کنار گریخته گریه اکر و چون از آن باز
 که در نواحی کعبه و در میان هم شده بودند مفارقت در میان بود و بعد از نه سال ملاقات
 بهم رو و در میان چشم در محبت ایستاده و داد و ستد شش و مهرت داده
 و آنچنان محبت آنرا که در کتب و بیخه محال از ولایت بدخشان کامران میرزا بر امرت
 و از رویه و محبت میرزا که در قندار قندار بود و در میان مکافات بود و خلاص نمود
 و آنرا که میرزا کامران که در نواحی طرب جاگیر داده و بیخ و فیروزی کابل معاودت
 فرمودند بعد از نظام بهام کابل و حصول عیش و کامرانی در ۹۵۹ هجری بخیر بخیر پورش
 فرموده با جمیعت شایسته متوجیان بهشت شدند و منشور عالی در باب طلب کامران
 میرزا و دیگر مرزبانان که در آنجا بودند صادر گشت میرزا یان و امیر یان بالشک شایسته
 آمده و ملازمت کردند و کامران میرزا از آمدن به لطافت اکیل گدازانید آنحضرت کوچه
 که در آنجا بود و در آنجا در آنجا با بزرگ جنگ کلمه را از آنجا نمودند
 و بعد از آن که در آنجا بود و در آنجا با بزرگ جنگ کلمه را از آنجا نمودند
 و بعد از آن که در آنجا بود و در آنجا با بزرگ جنگ کلمه را از آنجا نمودند

مردمان را به لوتی جبهه خاصه را در راه انداخته روانه گشت چون نزدیک کهرورس میفرزدیال قبال
 شد شخصی از انطرف دریا آواز داد که ای کاروانان در میان شما هیچ خبر بادشاه است آنحضرت
 فرمودند که میگوئی و در میان شما خبر بادشاه چگونه است او جواب داد که خبر چنان است که بادشاه
 از غمی مشغول است و از منم که برآمده و دیگر کسی ایشان را ندیده آنحضرت روئے اقدس باده خود را در
 مینی احمش تلی او گردید و مزدوم کامران میسر را جبهه خاصه را که از راه بدست آنها افتاد
 پیش میسر را آورده بودند میسر را گزشتن آنحضرت ازین جهان فانی تصور نموده بغایت کامران
 و شادان شده و گفت بیست

و می حیات پس از مردن چنان دشمن گمان برم که ز صد سال زندگانی به
 انداخته و بکابل آورده قلعه را تسخیر در آورده شاهزاده محمد اکبر را مقید ساخت بعد سه ماه
 آنحضرت سنان لشکر نموده متوجه کابل شدند کامران میسر را با ستامع ایخبر کسان خود را به
 قلعه گذاشته و شاهزاده محمد اکبر را مقید بان خود گرفته بقصد پیکار روانه شد آنحضرت از روی
 رافت و محطوف منشور اعلیٰ مقضی نصایح ارجمند که گوشواره گوشش بهوش تواند بود صادر
 فرمودند میسر را و جواب نوشت که چنانچه قند بار بجزرت تعلق دارد و کابل بمن تعلق گیر و این شرط
 صلح می نمایم باز آنحضرت نوشتند که اگر راستی و دوستی را آهنگ معمم است صبیحه محبیه
 خود را بعهده مناکحت شاهزاده محمد اکبر درار و تا کابل را با بنای عمارت فرموده و او شاهزاده میسر را و ستان
 کمر بستند میسر را میخواست که این منی را قبول نماید اما امرای منافق میسر را را از راه
 برود او را جنگ نمودند و در نزدیکی چار یکاران محاربه عظیم روی داد کامران میسر را تا بقامت
 نیاورده و رو بهزمیت نهاده خود را در افغانستان کشید و میسر را عسکری در قید آمد و قلع و قمع
 بنایب آنحضرت گردید بیست

ز فیر دزدی شاه بشکر شکن سپه را در کابلان در آمد بن
 شاهزاده محمد اکبر که در قید کامران میسر را بود بجا مدت اقدس مشرت گشت و موجب
 هزاران شهادت گوی گردید و قمر شد که من بعد شاهزاده اندر کاب اعلیٰ جدا نشود آنحضرت
 از انجا روانه کابل شدند میسر را عسکری را سلسله نزد میسر را سلیمان در هم خشان فرستادند
 که بر او پنج روانه که خلیل گردانید میسر را عسکری غلبت زده از جناب والا روانه
 شد که بعد از آنکه گردید و در میان که و شام ساقی زندگانی نمود و کامران میسر را

همدان کارزار در آمد و محفلت‌های مروارید نمود و دشمن گشت بر لشکر مخالف افتاد
 پیر محمد خان صورت حال برین سوال دید و از حسرت که برآمده منبرم گشت آنحضرت و ایضاً
 نقاب مخالف و تسخیر معصوم داشتند اما از بی اتفاقی امر این اراده بلیکونیزید و کار تمام شده
 با تمام نام و همدین اخصا شهرت مخالفت کامران سیرزاد عزیمت او بسبت کابل برز بانها افتاد
 در محبت صلاح وقت تسخیر بلخ موقوف داشته و آن کابل شدند و در سعادت ترین اوقات داخل
 قلعه کابل شدند و بعش و عشرت اشتغال ورزیدند کامران سیرزاد از کولاب بر پیر
 برخشان و آن نواحی لشکر کشید و میرزا سلیمان و میرزا بهدال جنگ نمود و در اینجا کار بی
 نه ساخته بود کابل آورد آنحضرت از استماع این خبر متوجه دغ او گشته و قیاق متصل خورزند
 هو و لشکر با هم پیوستند و آتش کارزار متعل گشت جوانان کار طلب که تشنه جگر نال
 جانستایی بودند قدم در دایره دار گیسو آورده و مارا نوز گار اشتیاق بر آوردند و پلان
 کار گذار خورش رستی در میدان کارزار جوانان داده در خونریزی اعدای تیغ جانستایی را کتک دادند

منظم

بپیوست جنگی کران سان نشان ندادند گردان گرون کشان
 همه رنگ شد در لعل اندرون چو کر پاس آگاه داد و بخون
 بیابان بگردار جیخون ز خون یکے بے سر و دگر می سرنگون
 چون آنحضرت بر پشت ایتاده انداز کار فوکران موافق و منافق یک چشم آلودم شناس
 خویش می نمودند و دیدند که اکثر امرای خاک ادا بود فرق روزگار خود پیخته بجانب کلران
 میرزا روانه شدند و بعضی در استعداد زمین بوس هستند و معالجه و گرگون گردید و اوشا
 ایحال استانی جانستان از سر قزو قلبه و غضب بدست اقدس گرز به فوج مخالف کاشند
 کسان تیره بر اسب غامه رسید و میگرفتیم غالب آمد و لشکر یان آنحضرت مغلوب
 شده در کفر بنادند

منظم

چو بی کشت لشکر همه پشت داد تو تنه سارده جان شیرین بداد
 چو بی کشت کاروان ناسند یار بهر محبت و میدان فیضت شمار
 و آنحضرت در میان تاب کشید و بیابان فداک شریف برده و بسبت
 و بسطری کرد و جبهه غامه از بالاس و لاس خویش فرود آورده بی که اندک

ادبک آماک خلافت هندوستان شدند فرید خان پیش سیمار خان و له و دیا خان که ولایت
 پیش حضرت شده خود را سلطان محمد خطاب کرده اسم سلطنت بر خود ستم پود و رفته نوکر گردید
 و بعد از غدرات پسندیده گشت نوبتی در حضور سلطان محمد در شکارگاه از روی جرات و دلیری
 شیری بشمشیر زد و فرید خان را شیر خان خطاب داده پیش آورد و وزیر وزیر تیر اش بلند گردانید
 و چند گاه و کالت پس خود بشیر خان مقرر کرده بجا گیرافزستاد چون صحبت شیر خان همراهی
 و دوست نشد نزد سلطان جنید برلاس که از اعظم امر است باری و خواهر حضرت پادشاه و چاله
 زو جیت او بود در مانک پور رفته نوکر گردید بحسب اتفاق سلطان جنید برلاس ببلان مست باو
 و شیر خان همراه او بود و فتح اطوار بادشاهی دید و بالایان خود میگفت که مثل را از هندوستان
 بر آوردن اسانت چه مثل خود بکلمات میرسد و بیکار و عیش و عشرت مشغول است و ما را
 سعادت بوزر امیکندار و عیب افغان بمن است که با خود اتفاق ندارند اگر مراد است و بدنام
 مسوق بوده مثل را بد سازیم یاران ازین معنی خنده و استحقاق میکردند روزی سلطان جنید
 برآمده خاص بادشاهی حسب الامر و حاضر شد شیر خان نیز در آن مجلس حاضر بود طبق مایه
 پیش شیر خان نهادند او خود را از خوردن آن عاجز یافته کار و کشیده مایه را پاره پاره ساخته بقالی
 خوردن گرفت چون نظر پادشاه بر آن افتاد بر خیال واقف شده پسندید میرخلیفه وزیر فرمود که این
 افغان عزیز کار کرده از همان روز بنظر عزت منظور گشت نوبتی سلطان جنید شیر خان
 را با دو افغان دیگر بر سر سفره نازی از نظر اقدس در آورد و از آنجا که عالم را با او
 بر تو است از شعله انوار ایزدی انچه بعد از سیر انجام کار بنصه ظهور میرسد بر میرات نمای
 و حاضر شان اول جلوه گر می گردد از غایت عاقبت مینی و نهایت آگاهی صورت واقع را پیش
 از وقوع بینان عقل روشن می بیند حضرت پادشاه آن دو افغان را بوالهوش فرموده در
 پیش شیر خان حکم شد که چنان این افغان شورش مینمایند این را دستگیر کنند شیر خان از بسکه
 حکامات بیز و متعال شامل حال سعادت مشتاق بود و صاحبان تعالیات سلطنت
 بر او دخته بودند و در حکم بادشاهی به تعزیر و ساقی و پیش از آنکه او را تعزیر کنند و دست
 در دست و دست در دست و در غایت سلطان محمد در پهنه مسجد و محراب ایستاد
 چون پیش سلطان محمد رفته شده بود او و او را که قابلیت سلطنت و خردمند است

همان وقت بیدار گشته این خواب سعادت انساب بشوهر خویش گذارش نمود و حسن خان سببه
تامل و تحمل تازیانه چند بان عقیقه زد که آن که بانو متعجب گشته استفسار نمود که من خواب نمود
بیان کردم تازیانه زدن و مرئی تقصیر ازاد و ادن از چهره است فرمود که این خواب نمروده
سید هد بر مقدم خلف قوی طالع از آنجا که بزرگان آزموده کار فرموده اند که اگر خواب نیک نمودار
شود بعد بیداری دوران شب باز خواب نباید کرد تا نتیجه آن خواب زایل نگردد و ازین جهت تازیانه
زدن که از روز آن بقیه شب تر خواب نگیرد و القصد در سعادت ترین اوقات آن خلعت
سمو و بکالم وجود آمد چون چهار ساله گردید روزی طفلانه گریه کنان درمی از پدر خویش
میطلبید درویش صاحب حال و قال دانائے اسرار حال و مال فرید خان را بدین حال
دید و بخت بد و با از بلند گفت سبحان الله بادشاه هندوستان بطلب درمی گریه نماید
حسن خان از کلام درویش خدا اندیش واقف گشته بغلیت مسرور گشت و این معنی از صدق
خواب نیک آن عقیقه تصور نموده یقین دانست که این خلف سعادت مند بر تبه والا کامیاب
خواهد شد چون آن والا اختر بحد تیز رسید علامات ریاست از فراست او ظاهر
و آیات ایالت از بسالت او با هر اطوار جهان داری از شرط خبر داری او واضح و آثار پادشاهی
از خوراکهای ادلایح بود و قصه چون جمال خان حاکم جوئیور حسن خان را پیش آورد و پر گنه
سپهر ام و تانده از توابع رتاس بجای آورد و مرحمت نموده پانصد سوار همراهش مقرر کرد و فرید خان
داروغه جاگیر پدر خود گشته از روی تدبیر صائب و فکر نقائب و عقل خداداد و فاش نازداد
بنظم و نقی معاملات و بندوبست مملکت بواقعی کرده در تحریب و تادیب گردن گشتان و قطع و قطع
سرتابان و امنیت برپا و رفاهیت رعایا و افزونی زراعت و از ویاد حاصلات و آبادی و پیش
مساعی جمیله بکار برد چنانچه جاگیر آباد گشت و محصول افزون آمد سرکستان از دور هر اس
بوده تن بال گذاری و رحمت گری دادند چنان فرید خان تحصیل علم قیام و زید عربی تا کافیه
و فارسی گشتان و بوستان و سکندر نامه و دیگر کتب معروف خوانده بود و بعد از آنکه حسن
و دین حیات سپهر فرید خان و برادر وی امرای مدته بر جاگیر متناقصه ماند چون فرید خان از
همه برادران اعیانی و سلامتی کلان در عقل و دانش و شجاعت و مردانگی سرآمد بود و خدمت حکام
ملا آمده مورد تحسین و آفرین و مشمول عنایات می شد و درین مناسبت هم گمان رعایت از
سختی و نوبت از آنکه سلطان ابا ایم بودی گشته شد و طغیه الدین محمد بابر پادشاه

در خود تاب مقاومت ندیده از بنگاله بطرف چهارکند رفت و بر اجد چنتا من برهن حاکم قلعه
 را بنام پیغام کرد که چون غل از عقب میسر شد اگر از بر سر مروت در قلعه بحیث اهل و عیال
 باو بی احسان است که تا باقی عصر برگردن خوابد و درین بطور ایام نکبت ملطف بسایگان ضرر
 است چنانچه جوت و حکایت چالپوسی و نیزنگ سازی راجه سادو لوح را که زمان او بهر شش
 در رسیده بود در قریب او مقبول کرد که اهل و عیال او در قلعه در آیند آنگاه شیر خان
 یکپار دوی ترتیب داده و هر دوی جوانان مردانه را انتخاب کرده منع نشانند و در چند دوی که
 پیش بود عورت در او درده روانه ساخت در بانان قلعه کسان راجه شخص دوی باشند
 شدند و در چند دوی عورت را ویدند شیر خان بر اجد پیغام کرد که مستورات را نمیتوان نمود
 و نیزنگ ستر نتوان قبول کرد راجه که ستاره دولتش نزدیک بفرد رسیده بود و از
 سادو لوحی منع نمود که مزاحمت سازند چون دویها بالتمام بقلعه درآمد آنگاه خانان
 قوی جنگ و جوانان با ساز جنگ از دوی ایراده متوجه خانه راجه شدند و بعضی خود را
 بدر وازه قلعه رسانیدند و شیر خان نیز با فوج مسلح مستعد شده خود را بدر وازه قلعه
 رسانید و بسیاری از کسان راجه بقتل درآمدند و در نهایت آسانی قلعه بدست آمد چون این
 چنین قلعه آسانی ارتقا که از بدو می باشد آن هیچ فردی از دران روان بران استیلا یافته
 و در چند دستان نظیر آن نشان میدهند بنحیر در اند شیر خان کلید بیت المقصود بدست
 آورد و اهل و عیال خود را در آن بامن گذاشته بحیث حاضر در بی کار خود گردید و پادشاه
 در بنگاله رفت نقیض و عیشت پر داشت و ایام برسات در میان آمد شیر خان بنگاله رسید
 ساخته نگاشت که خبر بایک پادشاه بنگاله بپادشاهی برسد بعد از آنکه پادشاه بنگاله
 مراجعت کرد در مقام هونچ پور رسید بنگاله زور بایک جنگ اتفاق افتاد شیر خان نیز
 با لشکر عظیم آمده غنیمت انداخت و بفرقه حکایت کتب حاضر کرد و روزها میگذرانید و در باطن جنگ
 جنگ را جویان میداد تا آنکه جمعی از پیاده مردم زبون یا با سبب آتش بازی روبرو شد
 پادشاهی بنگاله شسته خود در منزل عقب رفت و نسبت از آنجا که مرگ ان و غنیمت
 ظهور میکند بود تصویر جان شست که لشکر پادشاهی در کمال مغت میگذرانید شیر خان
 در لشکر گاه خودش که کرده بنگاله بنگاله پادشاهی در رسید و در پی در پی
 پادشاهی و لشکرش از نیمه شب خوابد و در پی پادشاهی در لشکر پادشاهی در پی پادشاهی

شیرخان دارالملک او بود بعد فوت او حکومت ولایت بهار با استقلال کمال یافت و اطراف
آن ولایت بهر روز شیره قوت اقبال در حیطه تصرف آورده شوکت و جلال
تسخیر بنگاله در خاطرش افتاد و آن نواحی منجی بود عالی فطرت و الادبش در دقیقه شناسی طبع
و غروب ستارگان و شرف و بیسوط اختران و انصافات انجم با خود و نظرات کواکب با یک
و دیگر و احکام نتائج هر یک اشتغال کمال و بجز اینها از آسمانی و اظهر از آسمان سر نوشت انسانی بهار
تمام داشت مانند روش غیب حقیقت حال استقبال ظاهری کرد و گذارش اطفال زمین سحرینو بهیت
دقیقه مسیح خرد و در دستاره شناس اشاره فهم بلند اختر و همایون قائل

شیرخان در باب ساعت برائے تسخیر بنگاله بان منجم ارسطوی شمیم التاج آورد و او ساعتی فرمود
که برائے حصول نصرت و فیروزی مختار بوده باشد انتخاب کرده نوشته داد بتاییدات الهی
و در آن ساعت سعید شیرخان بر بنگاله پورش نموده به سحر در آورده و نیز چون تاج خان
افغان حاکم چتر گره را پسران بهیجی از اسباب کشند شیرخان ساء از ملک شکوه
ملج خان را بنسون و فریب در عقد صلح خود آورده قلعه مذکور را تصرف شد و بر تمام ملک شری
استیلا آورد بهمدین نزدیکی حضرت نصیر الدین محمد بابر بادشاه مرغل مرطه بقا شد بعد
حضرت نصیر الدین محمد بایون بادشاه شیر را اسلحه خلافت کشند سلطان محمود بن سلطان
سکندریودی به پند آمده هند آراست حکومت گشت شیرخان مساجبت او اختیار کرده
بالقائیک دیگر در جوهرور رفته آن نواحی را از امرای بادشاهی تحلیس نموده بعد چندگاه بنگاله
بادشاهی جوهرور را از او باز گرفت چون سلطان محمود در هند در راه بود به تبرک طبعی در هند
غیرخان بلا شرکت غیری بر بنده و بنگاله و گشت تصرف یافته قوت و مکنات بهر سائید و بر ملک
بادشاهی غمزه نامخت نمود بعد از آنکه بادشاه بدخ او متوجه شد از اول صلح در ساقه آورده
قلعه طمان حوت حیدر شیهه بهر خود را با خون بلا مکنات گذشت که در هند است حاضر بوده
به چو قلعه طمان در علم حضرت بر کاب بود و او را جاکریمه قبول بدادند چون بادشاه را در
مهرات نداشت بعد از گشت شیرخان در هند یافت اکثر بلاد حضرت خود را آورد و پس از آنکه
حاکم کرات سلطان گشت و از آن بادشاهی بهر شیرخان طمان طمان کرد و بادشاه نیز متوجه
شیرخان شد و از آنکه بنگاله کشند غیرخان که در بنگاله حاکم داشت و از آنکه بادشاه

پادشاه به بتاس موسوم گردانیده ده هزار سوار برائے سدر راه لشکر بادشاهی و مالش لگهان در
 آنجا گذاشت چنانچه آن قلعه را خلع او اسلام شاه با تمام رسانید القصد شیرخان بعد
 از تسبیح جهات اندیار با گره رسیده در غنچه سکه و خطبه بنام خود نموده شیر شاه
 خطاب کرد و این بیت بر سبغ نقش بست به بیت

شیر شاه باقی ترا باد و اندکم بهمان شیر شده به حسن سوزانم

چون راجه پورن مل مر زبان رای سین لوائے استیلا و غلبه بر افراشته اکثر یرگنات نواحی
 را تصرف شده از روسه هوا پرستی و نفس دوستی دو هزار عورت مسلمة دهنده را در جسم مرگ
 خود در زمره پاتران و قاصان انطام داده بود شیر شاه با صفای این معنی بمقتضای حمیت اسلام
 و این سلطنت بنادیب آن خود مر هوا پرست و تخریر قلعه رای سین کمر محبت بر بست و علم
 بهمت بر افراشته در آن دیار رسیده قلعه را گرد گرفت بعد امتداد ایام محاصره و محاربات
 متواتره راجه پورن مل عاجز شده صلح کرد پس از گرفتن قول و تدار آمده ملازمت نمود و ملای
 دین مستوی دادند که چون این کافر زنان مسلمة در خانه خود و با وجود قول قتل او مطابق الترتیب
 و ازم است شیر شاه بقصد حصول ثواب فوج آراسته جنگ انداخت راجه پوتان دل پر مرگ
 بناده کارستانی کردند که داستان رستم بازیچه شد مانند پروانه بے محابا خود را بروم مشهور
 و ندان میل زده پلاک شدند و زمان و فرزندان راجه هر نمودند و بسیاری را از لشکریان شیر
 شاه کشتند و منظم

داده بر آمدند هر دو سپاه تو گفتی بر آیمخت خورشید و ماه

چکا چاک بر خاست از هر دو سوی ز خون شد همه زر گه جوئے جوی

آخر الامر راجه پورن مل کارنامه بهر نظم و نسیب با اکثری از مردم خویش و جنگ گامشته
 شده چنانچه داستان دلاوری و مردانگی او محال در اشعار نهند به با کثافت گیتی مشهور است
 شیر شاه بعد تخریر قلعه رای سین و قتل پورن مل در اگر رسیده بیمار گشت و عارضه صعب
 پیش آمد بعد از آنکه اشعار برائے مالدیو حاکم حمیه وجود و چو و سیرت که پنجاه هزار
 سوار در طلب راجه او بود دشواری کردید صفات جنگ در میان آمد چون کار بجای پیش
 برداشت شیر شاه فریضی خاطر آورد و در میان تیغ از راجه پوتان سر در تنهن اطاعت
 بادشاهی و اطاعت از اوائے مال و دیو و مسافر خود و بیامنب راجه پوتان ارکان دو

اسب نشد تا جنگ انداختن چهره سدان خفقان بستر بے پروائی و شستگان خیم
 عظمت اکثر بجوایگاه فنا نمودند و بسیاری بیابان نور و هنر میت شدند **منقطع**

یکے داشت سرده ہوائے محار	کہ با جانفانیش افتاد کار
یکے جامہ مید وخت ہمدوش تن	کہ شد جامہ اش جانشین کفن
یکے می شد از بادہ عشرت پرت	کہ از بادہ مرگ گردیدست
یکے گوش بر نغمہ چنگ و دشت	کہ اندر مقام مہدم پاکداشت
یکے نزد بایش بود آرزو	کہ شد تختہ نزد تابوت او
یکے خواست ز بنار و دیگر گنجیت	گر یزیدہ ہر سو بہر رخت رنجیت
یکے ترکش انگشت و دیگر کلاه	گر یزان گرفتند بے راہ راہ
برآمد از انجا یکہ رستخیز	بہر برگرفتند راہ گریز
گریزان سپاہ گرد و بارگروہ	ہنہا دند رخ سوئے دریا کویہ
نمودند شاہ و سپہ جلد پست	در آن راہ بادی در آمد پست
نہ تاج و نہ تخت و نہ دولت بجای	نہ اسپان نہ مردان جنگی بجای
ز بس غارت آنچه و چار پا	دران دشت شد بر سپہ تنگ بجای

بفرمان بادشاہ حقیقی فتح و نصرت نصیب شیرخان گردید و بادشاہ شکست خورد و بہر
 عقب من در اگر رسید بعد یک سال افواج فراہم آورد و باز در قنوج آمدہ جنگ کرد و بہ
 مرتبہ بتائیدات الہی و معاصدات نامتناہی شیرخان منظور و منظور گشت۔ **بلیت**
 بدین روی مردی و فرزند خوش بگردون پراشت اورنگ خوتین

بادشاہ شہنم گشتہ توانست در اگر و دوحلی اقامت و وزید و رلاہور رسیدہ چند روز
 تسلیم کردہ بہمت گنان و بہتہ رفت و شیرخان بعد چہین مسخ عظیم تالاہور محاکش کردہ و از انجا کہ
 خواص خان علام خود را کہ مقدمتہ ایشی و قوت باز و او بود و در شجاعت و مردانگی طاق و در
 سخاوت و یکدستی شہرہ اعناتی چہ تا حال در ہندوستان کار نامہ کئے اورا
 در سر و دو گنہ می سازند بایش کہ گران بیاقب بادشاہ فرستاد و تانستان اذیع
 در ہندوستان کہ در ہندوستان تہتہ تعلیم لکھنؤ رفتہ برشت و مسکن کردہ بالستانہ

رائے مسطور شملہ استالت و دلجوئی و درآوردہ مجبوس کردن رائے مذکور نوشته عمداً
 آن خطوط را بدست کسان رائے در آورده ازین معنی دل رائے مال دیوار از اعیان دولت
 او برگردانیده در لشکر او خلل انداخت و علی التواتر جنگ کرده فتح یافت و اجیسر زنا
 بشنجر در آورده بدین مراجعت نمود چون حاجی بیگم حرم خاص ہمایون بادشاہ در جنگ بمیر
 تہمتہ و قید آمدہ بود شیر شاہ از روزی نیکذاتی آن حقیقہ سحرمت و اعزاز تمام مامون و
 مہمون میداشت بعد از آنکہ خبر رسید کہ بادشاہ از عراق و حراسان معاودت
 نمودہ در کابل رسیدندان عفت قباب را با احترام تمام پیش بادشاہ در کابل
 رسانید و نیک نامی و نیک مردی خود بر عالیان ظاہر گردانید القصد شیر شاہ
 بنایت نیک ذات و فرخندہ صفات و عقل و دانش و تدبیر ملک گیری و جہا طلبی
 بے نظیر بود در قیامت رعایا و اسودگی خلایق ہمت بر کمال داشت در احیائے
 مراسم عدل و داد و افشائے لوازم یذل و سجا گویے سبقت از نوشیروان عادل
 برودہ در محکمہ عدالت خویش و بیگانہ را مساوی میدانست و سایر الناس را یک نظر
 میدید گویند روزی شاہزادہ عادل خان کہ از ہمہ کلان بود فیل سوار از کوچہ آگرہ
 میگشت بقال زنی در خانہ خود کہ دیوار کوتاہ داشت بر منہ بغل مشغول بود چون نظر
 شاہزادہ بران زن جمیلہ برہنہ افتاد بصرہ پان بسوی او انداخت و نگاہ کردہ از آن کوچہ
 مخدشتہ از آنجا کہ ان عورت در عصمت ثابت بود از پنکہ مرد بیگانہ او را برہنہ
 دید خواست کہ خود را ہلاک گرداند ہمدران اثناے شوہر شش آمدہ برہنہ حال
 واقف گردید و عورت را بحرف و حکایت از ہلاکت بازداشت و ان بصرہ پان را
 گرفتہ در حجر کہ فریادیان داخل شدہ حقیقت حال را بعرض شیر شاہ رسانید ان
 بادشاہ عدالت پناہ بر اجرائے احوال بقال واقف گشتہ امسوی بسیار کرد و بقیہ
 القصاص سنجی حکم کرد کہ از بقال را فیل سوار کردہ و بقال عادل خان را پیشش او حاضر
 سازند تا مستغنی بہمین بصرہ پان را کہ بدست دارد بسوی او اندازد و او را
 بر چند درہم قیمت بخرند امسوی کہ از مستغنی گشت و فرمود کہ نزد یک من عدالت
 از زندہ حیات بخری است کہ روا باشد کہ فرزندان ما را عالم جنین سلوک
 کنند اگر الامر بحال باقی شد و عرض نمود کہ حق خود رسیدیم باز فریاد

بودند اسلام شاهان امرا را نفرستاد که تلی خاطر شاهزاده نموده یا بنی بعد از آن که
 اسلام شاه از کاشغره اگر رسیده شاهزاده عادل خان نیز از رفته بود و دستار
 بر ملاقات طرفین افتاد اسلام شاه بخاطر آمدن که سلطنت نه امر نیست که از دست
 بیاورد و دولت و جاه نه چیز نیست که بکس باید سپرد و درین صورت غلظت اندیشیده
 مقرر کرد که زیاده از دوسه کس در قلع همراه شاهزاده نیابند چون تقدیر میفرستد بود
 که این اندیشه پیش رود در وقت آمدن شاهزاده جمعی کثیر درون قلع رفتند اسلام شاه
 بالضرورت اخبار اخلاص و برادری نموده گفت که حال افغانان را نگاه داشته شد
 اکنون بشای سپاه نگاه داشته است شاهزاده را گرفته بر تخت نغان و چای پوسی نمود
 از آنجا که شاهزاده بییش و عشرت میل تمام داشت قبول سلطنت نکرد و اسلام شاه را
 بر تخت نشانیده اولی خود سلام کرد و مبارک باد گفت پس از آن دیگران سلام
 کردند و همانوقت شاهزاده رخصت شده در میان رفت اسلام شاه با وجود چنین
 سلوک که از برادر کلان بوقوع آمد از دوا خاطر جمع نداشت و از بے اتفاقی بعضی امرا
 هراس مندی بود بنابراین جلالت طلبیدست غازی خان بجای فرستاد که شاهزاده مقید
 کرده بیار و شاهزاده بعد از اطلاع این معنی نزد خواص خان در میوات رفته از
 نقص عهد اسلام شاه او را مطلع گردانید ازین معنی خواص خان بر اشفته قازی خان
 علی با طلبد امشته همان زنجیر در پاسی او انداخت و او را گفت که این خواص است
 و امرا یان موافق تدارقی خود کرده باشند بسیار دانه اگر هر چه قطب خان و
 دیگر امرا که در عهد شیر شاه رفیق بودند از اسلام شاه رنجیده شاهزاده عادل خان
 را ترغیب سلطنت نمودند اسلام شاه بتدارک این شورشش پرداخته قطب خان
 و غیره را تسکین کرده با خود متفق گردانید شاهزاده با اتفاق خواص خان و دیگر امرا
 در دوحی اگر آمده صفوف پیکار ریاست و در طرفین جنگ ترازو شده با امانت
 ابی شاهزاده شکست یافت بر طرف پتینه رفت بعد از آن احوال شاهزاده بکس
 معلوم نیست و خواص خان و سید علی خان نیز نیست و غرضه بجانب که کابل و قندهار
 و اکثر اوقات از کوه برآمده بجا میروند که تعلق به پادشاه داشتند تا با جمعی میگردند بعد
 چندگاه قطب خان و سایر گمان بر سران تعیین گردید و آنجا که قطب خان

سلطنت یافتم مشهور است که در روز داخل شدن شیر شاه در دلی عورتی سبزه
فروش بر زبان آورد که دلی شوهر یافت اما پیر چون این سخن بگوشش شیر شاه رسید
چنانچه اسب را تشنگر و باژان زن عیال گفت پیر است اما طریقت القصد شیر شاه
در اخر برای تحقیر قلعہ کا بنجر رسیده محاصره نمود سرکوب و سابط ترتیب داده
حقه های دار در آتش داده درون قلعہ انداختن آفت از کرد اتفات یک حقه
بر دیوار تصادم نموده برگشت و در دیگر حقه ها افتاد آتش در گرفت بسیاری
از لشکریان بادشاهی صنایع شدند شیر شاه هم که نزدیک بود سوخته شد
اندر رمقی داشت ترتیب جنگ بر دم خود میگفت در آخر همان روز قلعہ
معتوق گشت و روح شیر شاه نیز از حصار بدن همان روز برآمد و باعث هزاران تاسف
و زاریان غم خیزان گردید قطعه

شیر شاه که از صلابت او شیر و زاب را بهم می خورد
چو کند رفت از جهان بدار بقا یافت تاج او از آتش مرد
مدت حکومت او بیست سال و کثری از آن جمله پانزده سال در امارت و پنج سال در
دولت و سلطنت هندوستان +

اسلام شاه المشهور سلیم شاه عرف شاهزاده جلال خان بن شیر شاه

چون واقعه ناگزیر شیر شاه روداد ارکان دولت و ایمان حضرت مشورت کردند
که شاهزاده عادل خان خلع بزرگ در قلعہ رتنپور دوردست است و وجود
بادشاه برائے پاسبانی سپاه و رعیت ضرر و الا زودتر فتنه بر می خیزد و
احتمال در ممالک راه می یابد ناگزیر شاهزاده جلال خان خلع خور را که در ریون تاج
چینه بود طلبید مشتمل و او بجناب استیصال در پایان قلعہ کا بنجر در سلطنت بر تخت
خلافت جلوس نموده و سک و خطبه بنام خود کرده اسلام شاه خطاب گردانید و بر بلبل
بزرگ نامه نگاشت که برائے شکنج فتنه و آشوب بمحاکمت سپاه نموده ام مرا
بجز اطاعت چاره نیست شاهزاده عادل خان در جواب نوشت اگر گفتار بکر دار پیوندی
و فروغ راستی داری باید که خواص زنان و چهار امرا را بفرستد تا ابد شکنج من نمودم

ادب و در کرد نظم

ان ماکه حیدر انکا جامع و آسب کے پر وند و
 کارش ہمہ بخت نیک سازد در خصه صود جان گدازد
 القصد نیازیان گر نیت در دهنکوت نزدیک ولایت روه اقامت در زیند و اسلام
 شاه تار هتاس تعاقب نموده بگو ایار به سید روزی شجاعت خان ماسخه تا گمان
 زخم زده بود و وقوع این معنی با اشاره اسلام شاه تصور نموده است و هم گریه و از صند
 گر نیت به لوه رفت میسی خان را با همشت هزار سوار تعاقب اوتین کرد و او در فتنه چند مرتبه
 محاربه نموده شجاعت خان را عاجز ساخت بالضرور شجاعت خان اطاعت قبول
 کرده در حضور آمد و بعد چند گاه مورد عنایت گشته بحکومت مانده باز سرافرازی
 یافت چون ظاهر شد که اعظم همایون در دهنکوت اقامت و زیند و دیان نواحی
 مصدق فتنه و متاد شد و اختلال در امور آن دیار راه یافت به بنا بر رخ برین
 شورش خواجه ویس را که از غمده امرای و الاشان بود با بخت هزار سوار تعاقب
 نمودند چون فتنه این روز ان جمعیت خراوان داشتند و اسباب نبر و زیاده و
 در اول جنگ شکست یافتند و بفرار نهاد اعظم همایون بعد فتح تا سهند تعاقب
 خواجه ویس نموده و لشکر انشلی بر قصبات و دیهات پنجاب دست تطاول
 و راز کرده بند و مهابشی و مال بسکت انبار قدرت نموده و شور و شعله عظیم در پنجاب
 و محالته غریب بر سکنان انبار رود و ادا نجا که با شش گردن کسان عصبانیت
 که کلاه گوشه استکباری که شاه ده نواح شوریدی دارند و انداختن فتنه اند و ان
 جلیم و رد که باعث اختلال امور مملکت شوند بر دست بست سلاطین و الا اختلال
 لازم است تا خوار شود از راه مملکت و غم فتنه از دل غلات برآمده موجب
 امنیت روزگار گردد و بنا بر این اندیشه اسلام شام با لشکر گران و توپ خانه فراوان
 از دیلی متوجه دفع نیازیان گردید اعظم همایون که سرخیل حاکم سرکشان بود
 تاب نیامده و گر نیت در دهنکوت رفت و فتنه گشت لشکر بادشاهی طوعه با گرد
 گرفته اسباب طعم گیری مبارک و نیزه متواتر جنب توپ و تفنگ در میان آمد
 و شکست بر مخالفان افتاد اعظم همایون که فتنه مذکورستان گران رفت

بر ترغیب آمدن شاهزاده زین و دیگران بود و در اسلام شاه هراس داشت
 انا نجاگر نخته در راهور پیش اعظم هایون رسید و قطب خان را بوجوب حکم
 قید کرده بحضور فرستاد تا اسلام شاه او را چهار کس دیگر قید کرده و قطعه گزالی
 بخوش گردانید چون اسلام شاه در رعیت پرورشی و عدالت گستری خداشاهی
 و این دوچستی سبب نظیر بود اما سپاهی را بقاییت تنگ و از رده میداشت و
 طریق او ان بود که هر کرا از روسه اعتراض از کرسی بر طرف کردی جاگیرش تغییر داد
 مقرر نمودی که او با جمعیت خود حاضر بوده دستور سابق خدمت میکرد و باشد
 در صورتی که اندکی در تقدیم خدمت از و بتوان شدی امور و عتاب گردیدی بلکه فرزند
 بسیارست رسیدی نظم

سپه را در اسودگی کوشش بدو که در حالت سختی آید بکار
 سپاهش که کارش نباشد بزرگ بکار و زیجا نبند دل بزرگ
 بیای سرخویشن سے خورده که در اطفال با منشد که سختی برده
 چه و از اندک از سپاهی فرزند که در اطفال با منشد که سختی برده
 چه و از اندک از سپاهی فرزند که در اطفال با منشد که سختی برده
 همان به که لشکر بجان پروری که سلطان بهر لشکر کند سروری

از وقوع چنین امور بعضی امر اسفوت شد و اعظم هایون از طرف تخیلیت خان نیز
 در راهور رایت مخالفت بر افراشت و او از جانب او خود خواص خان و علی خان
 از طرف کایون در انباله متصل منبره رسید و مشورت کردند که شاهزاده عادل خان
 را طلب داشته میسلطنت باید برداشت اعظم هایون این معنی را قبول نکرد و خود
 اناده خلافت میداشت خواص خان رنجیده به جنگ برخاسته رفت و بعضی خان
 خود را پیشین اسلام شاه رسانید و اعظم هایون و دیگر نیازیان بر آنکه متصل انباله
 صفوف مصفا اراکسته باسلام شاه آماده پیکار شدند و باندک جنگ شمرم
 گفته قبح حرام نگی یافتند و بهر طرف متفرق گشتند نمید خان با اعظم هایون
 خواست در زمره روانی که مبارک باورج میباید و در وقت قصد اسلام شاه
 نماید فیلبانے ازین معنی واقف شده و دولت امداد ازان مردم غیره کرده

سلطان ادم گهر پناه برد و اہل عیال و مادرش در دست مردم بادشاہی
 اسیر شد و بعد از آن اسلام شاہ بر سر گہران تہمت نمود سلطان ادم اما دیکہ
 گشتہ بار بار جلازبانی در میان آوردہ تا سال یستاق روداد اخر الامر سلطان ادم عاجز
 شد و عذر را بجا آشتی و اعظم بتایین را از انجا برادر و او قرار نمودہ بطرف
 کشید و گشتہ اسلام شاہ اندکی تقاب نمودہ برگشت و در آن ایام شخصہ در تنگی راہ شمر
 بہر خرم اسلام شاہ آمد و تحت اما کارگر شد باو شاہ از غایت چستی و چالاکي بر و غالب
 اندہ بہر حق خود او را بقتل رسانید با جملہ چون فتنہ و مناد از ان دیار بر طرف شد
 و امن و امان پدید آمد اسلام شاہ از ان نواحی خاطر جمع نمودہ براہ دانستہ کوہ روانہ دی
 گردید چون نزدیک جمون بقصبہ بن رسید خبر آمد کہ کامران میرزا برادر خورد ہماین آو
 در کابل از برادرہ کلان شکست یافتہ باستدعای کمک آمدہ نزدیک خیمہ گاہ پادشاہی
 رسیدہ اسلام شاہ او از خان پسر خود را مع مولانا عبد اللہ سلطان پوری باستقبال
 فرستاد و انہارفتہ میرزا را آوردند چون میرزا قد حضور رسیدہ ایستاد اسلام شاہ
 از دوسوے دعوت یا بواسطہ حققت مرزا متوجہ گشت و بعدا تقاضی کرد حسب الامر
 او میرزا کوہک با نواز بگشتہ گفت کہ قبضہ عالم مقدم زادہ کابل مجرا میکند و این فقط
 مانستہ مرتبہ تکرار کرد باعث ہتک ابروے میرزا گردید بالاخر اسلام شاہ
 بتعظیم تہم قیاسی بہ میرزا ملاقات کرد و از این معنی زیادہ حققت مرزا گردید و چرا نگردد
 کہ از قبضہ و کعبہ خود دید کہ در ان گشتہ بد شمن جانی التجا آورده بود چون از انجا کوچ
 گشت بطریق نظر بند میرزا ہمراہ برد و میرزا از راہ رفتہ بواقفہ گریخت و براہ کوہ
 سواک بجن و حشاق مالا یطاق پیش سلطان ادم گہر رسید و سلطان ادم دستگیر
 کردہ و بوجہ بلون بادشاہ رسانید چنانچہ سابقا سمت تحریر یافت القصہ
 سلطان اسلام شاہ چون دیوہی رسید شہرت گشت کہ بادشاہ برائے دستگیر
 کردن کامران میرزا از اب سمنہ گذشتہ ازین خبر اسلام شاہ از دیوہی متوجہ
 لاہور گردید چون زرگدان توپ خانہ حاضر نبودند برائے چرا با باکن دور دست
 رفتہ بمونہ از دوسوے شتاب زدگی برائے کشیدن عرابا کے توپ خانہ

دو کار شد اعتبار یافته از مستعان گشت و ده اکثر امور مکی و مالی و خیل شد بعد
از آنکه سلطان محمد عادل سر برارائے خلافت گشت همیون معتد علیه گردید و رفته
رفته جمع هرات مکی و مالی با درجوع شد چند گاه بن خطاب بسنت راسے مخاطب
شد بعد ان راجه بکر اجیت خطاب یافتہ کار سلطنت از پیشش برد اگر چه
اسم سلطنت بر سلطان بود اما تاسے کار و بار جهان بانی بهیون قلنق داشت نظم و
لنق امور مملکت و عزل و نصب حکام ممالک و داد و ستد جاگیر و بند و بست
عساکر با ختیار او بود و فیل خانه و خزانہ شیر شاه اسلام شاه در قیض و تصرف
او در اندر گینه بد قیافتہ ذکر یہ منظر و کوته قد و در از اندریشہ بود سواری اسپ
نیز داشت و شمشیر و کمر نمی بست همیشه سواری فیل میکرد و انچنان بهره از
شجاعت و دلادری داشت کہ از طرف سلطان محمد عادل با فغانے کہ مدعی سلطنت
بود بست و دو جنگ نموده بقوت دلیری و مرداگی منظر و منظر گشت و بواسطه
از عقل و دانش بهره مند بود کہ تدبیر فرمان روائی و کشور کشائی و قمار جهان بانی
نورانی ستائی آنچه او کرده دیگرے نکرده باشد جمع افغانان مطیع و متقاد او بودند و
احتمال از خط اخلافت او بیرون نمی بردند بلایت

ز طعن هر که او دشمن شود و شمس
همه سبب و نت می شود

انقصه بعد چند گاه افغانان از سلطان محمد عادل برگشته هر یکے بهر نامی می آمدند
بهر طرف مشتہ و فتنه و فساد گشت شاه مؤخری بسند رغان پسرش چیل سلطان
تعلقت دگوستے نامواری کرده بسیاری را کشتند و ایتا برگشته شدند تا جہان
بنا و سلیمان کرانی در دیوان خاص از حکم سلطان عدول نمود و از گواہی و رنج
بر کنار دیاے جنگ رفته جمعیت فراهم آورده بواسطه مخالفت برافراشت
همیون بقال بالشکر بسیار و میسلان پیشتر رفته و او را شکست داد و بر اہیم خان
سور کہ خواہر او در عتد کلاخ سلطان محمد عادل بفرماندہی اہام شیر شاه بود مخالفت
ورزیدہ اکثر بہ کلمات نواحی دہلی را متصرف گشت و بسیاری امرار با خود متعلق گردانید
سلطان محمد عادل تاب نہاد و بہ طرف چتر گدہ رفت احمد خان سور کہ برادر لڑ
و دانا و شیر شاه و خواہر دیگر سلطان محمد عادل در حنائہ او بود و خود را سلطان مکنند

دست سلطنت ادهشت سال و دو ماه و هشت روزه

فیروز شاه عرفشاه برادره فیروز خان بن اسلام شاه

بعد رحلت اسلام شاه ارکان دولت و اعیان سلطنت فیروز خان را که در عمرده سالگی
بر دست تخت خلافت نشاندند و سا بها اسلام شاه به بی بی بای منگوحه خود میگفت
که مرگ این فرزند از مبارز خان برادرشست اگر برادر خود را میخواهی از فرزند دست
خود بشو بهتر است که این کار از میان برداری بی جواب میداد که برادر من
مبارز خان بعیش و عشرت میگذراند او را به پادشاهی کاری نیست انا نجی که
سخن پادشاهان پادشاه سخن است آنچه اسلام شاه گفته بود از مبارز خان
بنصه ظهور رسید یعنی بعد جلوس فیروز خان بر تخت مبارز خان بطبع سلطنت
مقتد خواهرزاده خود کرده هر چند بی بی بای خواهرش گزید و کاحاج نمود و کیفیت
این طفلک را بجای می برم تو پادشاهی کن و زنده قصه پسرین کن آن بے رحم
سگدل مشهور نه کرده فیروز شاه را با تکیه ترین وجود گشت و بدنامی ابد برائے
خود حاصل نمود دست سلطنت فیروز شاه سه روزه

سلطان محمد غاوی عرف مبارز خان علی بن نظام خان

برادرزاده شیر شاه

در دست تخت خلافت جلوس نموده که و خطبه بنام خود کرده سلطان محمد غاوی
حاکم گشت و در باب خزان کشته مانسند سلطان تغلق شاه دست بدل نوال
کشاده و طریقہ سعادت پیش کرد و شیر خان برادر خود و خاص خان را که غلام نادر
شیر شاه بود و در عظیم و درار علیه مالک ساخت و بهیون بختال ساکن ریواری
پیش امانت سپارد و این بهیون و استبدائے حال در پس کوه چاگر و این بهیون
سرایگی ننگ شور فروختی بعد ازان در اردوئے اسلام شاه دو کان داری
یکد و بعد چند بهیون مودی اسلام شاه گردید و چون طاعت او

ملقب ساخته بر سر ابراهیم خان رفت لشکر ابراهیم خان هفتاد هزار سوار بود
 و شکست در خان و هزار سوار داشت بهمدگیر جنگ واقع شد بتا پیست
 بجائی سلطان سکندر بر و غالب آمد اگره و در ملی متصرف گشت و از سینه
 تا قریب گنگ به تصرف او درآمد میخواست که شرق رویه رفتند عیال
 حکومت را از میان برداشته و عوایف را آذیناید لیکن بسبب شهرت توجه
 محمد میمون بادشاه از کابل بمست هندوستان در اگره متوقف ماند و میمون بقتال
 از جانب سلطان محمد عادل بالشکر بسیار و پانصد فیصل نامدار و توپ خانه بی شمار
 آمده با ابراهیم خان جنگ کرده مظفر و منصور گردید و بعد حصول جمعیت خاطر
 ازین طرف بر سر محمد خان سوره حاکم بنگاله که علم مخالفت برافراشته بطرف چنبر
 و کالی و اگره راهی شده بود رفت با سلطان محمد عادل و شقیق گردید و در موضع
 چمبر گشته دوازده کر و سه کالی مجادل عظیم نمود و قضا با محمد خان شکست یافته
 در زمنا گشته شد و کادر میمون بقتال بالاتر گشت چون در اگره سلطان سکندر
 استیلا داشت میمون مقاومت با سلطان سکندر از اندامه قوت خویش بیرون
 داشته اراده اگره فتح نموده بجانب بهار و بنگاله روانه گشت و دیگر مقدمات
 سلطان محمد عادل همین جا گذاشته شد حقیقت گشته شدن او و میمون و دیگران
 در عهد سلطنت محمد اکبر بادشاه تجزیه خواهد آمد اکنون ذکر آمدن محمد میمون
 بادشاه برائے تغیر هندوستان و جنگ گردن یا سکندر و مظفر و منصور گردیدن
 و انقطاع رشته سلطنت افغانان بقلم آوردن ضرورت است بدت حکومت سلطان
 محمد عادل قریب دو سال و از ابتدائے شیر شاه لغایت سلطان محمد عادل چهارتن
 شان و سال *

در عهد سلطنت محمد اکبر بادشاه تجزیه خواهد آمد اکنون ذکر آمدن محمد میمون
 بادشاه برائے تغیر هندوستان و جنگ گردن یا سکندر و مظفر و منصور گردیدن
 و انقطاع رشته سلطنت افغانان بقلم آوردن ضرورت است بدت حکومت سلطان
 محمد عادل قریب دو سال و از ابتدائے شیر شاه لغایت سلطان محمد عادل چهارتن
 شان و سال *

بهر کار که دین داران یاریت باد ز عمر و ملک بر خور و اریست باد

شاهزاده جهان بخت بهر خست از حضور والا قطع مراحل نموده در حوالی قصبه کلا نوزول
الاحمال فرمودند سلطان سکندر اندازد و انتهای موکب منصور دست از تصرف پرگانات
باز کشیده و قلعه پاکوت که با من او بود رفته متحصن گردید از آنجا که بقا خاصه آفرید کار و فنا
نصب فرموده است هر کس که نعلت حیات پوشیده بناچار در کارگاه غمت عریان غلام
گشت یعنی چون زمان رحلت حضرت باو شاه نزدیک رسید در روزی که مظنه طلوع نیم
بود وقت شام یزید وین آن کوکب الهی بر بالاس کتاب خانه برآمده خطه ایستاده
قلعه فرو آمدن نمودند آن وقت نمودن شروع بانگ ناله کرد انحضرت بتخیم امان قد
زینت مردم اراوه نشستن کرد و در و جات نیک صفا که سنگ نقریه داشت در زمان نشستن
از پادشاه بپرسید آمدند و از زبان فرود افتاده بر زمین رسیدند و ضرب سخت شد و مقتدر
رسیده و بر پیشانی نگرفتند هر چند اطباء و حکما بمعالجه پرداختند قایده بران شربت نگر دید بالاخر
دامی حق را بیک گویان بریاض در عثمان فرامیبردند غسل حضرت اقدس در یک کبریا کرد
که بلا دفن کرده مقبره متضمن حرارت عالیه اعدا نمودند چنانچه شمع و قریب مقبره

گفته است بیت

هر که بخیر بود که پیش شکل فرود آمد گویان آن قصه ای باغ بهایان

شرایک والا نظرت و فضیلتی بنیاد است و تا به وفات آنحضرت اگر چه
و امیانت قدرت تعین گفته او و خودی داده اند اما این طریقیات نامه و موقوف و دیگر
آمده است قطعه

همایون بادشاهان شاه ماول که فیض خاص او بر عام افتاد

جلیقه و دستش چون یافت منت اسائن عرضش از انجام افتاد

تیکه محمد شید جهان تاب و بشدی پایان دولت از شام افتاد

مجاور گشت در چشم مردم ظل در کار خاص عالم افتاد

تاکضا و تبرکاتش مومسم دو همایون بادشاه از بام افتاد

در وقت الحاق طریقه اول ده سال و مرتبه دوم ده ماه

ناله

سهند آمد و بگر و میکشند قی بر آورده آماد و میکشند و بد قاتکان شهر را حکم کرده بقدر
 نزد و میکشند و در میان شهر و در میان شهر و در میان شهر و در میان شهر و در میان شهر
 نمود و انحضرت با وجود عارضه قورخ از لاهور بزمخت فرموده بعد قطع مراحل در سهند نزول
 اقبال منسب نمودند و صفوف بیکار اراسته مقابل فیم که اصناف مضاعفت از لشکر اراستی
 بود آمدند هر روز جنگ توپ و تفنگ در میان می آمد بعد چهل روز جنگ صف اراستگان
 افتاد و از آنجا که کار فرمایان قضا و قدر منشور سلطنت ابدی این خاندان و الا نشان در جوانی که
 تقدیر مثبت کرده بودند بکرم طاق مشق و ظفر نصیب او ایستاد و دولت گردید و شکست
 بر اراستگان افتاد سلطان سکندر از معرکه برآمده و در بغار نهاده و در که سو امانت آمد با جلد
 با کموت اقامت و در زید شاه ابو المعالی را بالشکر گران از سهند بجانب لاهور و تعیین منسب نمودند
 که اگر سلطان سکندر از کوه براید مدافعه او نماید و نیز بهات ولایت پنجاب را تقویت دهد
 و انحضرت پنج و فیروزی از سهند روانه شد و پیای تخت دلی نزول اقبال منسب نمودند
 و از دیگر اشراف و منسب سلطان محمد معروف و آمد و باعث امن و امان گردید و در هر
 زمین هم منسب تر بود است مشقه و بودند بهایگیر است لایقه هر منسب لایق یافتند و در هر
 خطبه بتقدیر بنام اقدسین روانی یافت و آب رفته در جاده و در انحضرت بیدار و منسب در
 بیت مفتوح گردید و دلهای خسته و دایر پذیرفت بوستان خزان و بهار گن کوه و منسب در
 را سحر پدیدار گشت بقیه این سال فرخنده بعیش و عشرت و در دار الماکت و دلی که منسب در
 و گلشن خلافت را از جویبار داد و دهمش آب دادند و در اشناست که این حال بی عرض منسب در
 سلطان سکندر را از کوهستان برآمد و بر پرگنات پنجاب دست تعریف و در کوه و در کوه
 چندی و شال شروع تحصیل اهل منسب و در انحضرت ابو المعالی از غیبت که با سپاه بهاری خود
 به کسب بهار و در و در انحضرت منسب می شود و در روز قوی میسگر و انحضرت منسب الصلوات
 اراستگان و دولت بر است این شورش شاهزاده کامگار تا در فرخنده و بغیر منسب که
 بهرام علی خان قاتکان را در منسب نمودند و در وقت بخصت و در انحضرت و در انحضرت
 بندگانه نسبت بحال شاهزاده مصروف داشتند این قطع بر زمین و در انحضرت
 چنانچه چنان توانست و در انحضرت
 چنانچه چنان توانست و در انحضرت

[illegible]

محتاج بود ملک به پیرایه چنین آخر مرد و ملک رو کرد و کردار
 در آن ایام عمر گرامی سیزده سال و هشت ماه و بیست و هشت روز بود و پیرام خان خانان
 در آن ملک وکیل سلطنت گردید و عمل عقد هبات و قبض و بسط معاملات و در قبضه اقطاع
 گفت اختیار داد و گذشت بعد انجام لوازم جشن مجلس و تقدیم مراسم شادمانی برائے خلق
 فتح سلطان سکندر از کافور به هفت فرموده کوچ کوچ پیرایه پایان قلعه انکورت رسید و چون
 به جشن ایام برسات ترددات پیش نیرفت بجهت مراعات مال سپاه انصرام این هم
 چند روز موقوف داشته از آنجا معاودت فرموده و در حدود جالندهر نزول انبساط
 فرمودند +

پیرایه آمدن به یونان تقابل بقصد مجاریه با خاقان و جنگ و تفریق بین او

چون بیرون سپید لار در علیه سلطان محمد عادل با ابراهیم خان سود که مدعی سلطنت بود
 و نیز سلطان محمد عالم بن کار و دیگر افغانان که هر یک و عمری بادشاهی داشت بدخشان
 و مسکن آنجا بسته و در دست و در جنگ سلطانی کارنامه های رستگارانه بهر و سلطان
 محمد با قلاب آمد و او را به فتح و نصرت برافراشته بود و از خیر شهنشاه و شاه چیت آری
 خیال قاصد بخاطر آورد و سلطان محمد عادل را طرف چینه گنا شمشیر بهر و گداخته و در مقدم
 جرات پیش نهاد سکندر خان و قباخان گنگ و دیگر امرای بادشاهی بدخشان و او را
 اگر را شهنشاه گشت و از آنجا بدلاوردی و دلیری تمام بدی برسی و تروی بیگ خان و
 دیگر امرای بادشاهی که در بدی و دزدان مقادیر و با یک جنگ فرزند و
 آن حال بدال با خجاء و وزیر سوار و وزیر و پادشاهین و بیجا و یک قوی کلان و پادشاه
 زن و دیگر قوی قباخانان پادشاه و استقرار بدی و فشر و دایم قدم در مقام و انکورت
 و در آن حال که در میان و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا
 سلطان سکندر و قباخان و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا
 فرزند و امرای بادشاهی از آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا
 حاضر شدند تروی بیگ خان که از بیرون شکست یافته و بی را گذارست و در آنجا و در آنجا
 بهر دست و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا و در آنجا

تردد است بنایان و محاربات خایان سفده بودند بختاب لایق و جاگیر مناسب سر فرزند گشته
برای نظم اطراف مالک مستور می یافتند مولای ناصر الملک عرف پیر محمد خان بنیاد
ولایت سیاحت قیام گشته پدید می نمود که پیر شتا دساله بود از قصبه یواژی مسکن او گرفته بودند
و ناصر الملک او را به ملائکه دین احضار کرد و جواب داد که هشتاد سال عمر گرانمایه و پیش
خود سپرده و باین خلیفان تغریدار را پرستش نموده اکنون که دس میشت چگونگی
ترک و بی خود نموده اختیار دین دیگر نمایم ناصر الملک جواب داد باین شمشیر عمار کرده
امدا انهم گذرانید.

در بیان فتح ملک و اخراج سلطان سکند و قطع سر افغانان از ملک

بعد از مرگ قاضی رسید که سلطان سکند از کوستان برآمده در ولایت پنجاب فتح
تجلیل مالی نموده و در آن دیار فتنه و آشوب بروداد آن حضرت قلع و قمع او نموده و
از دار الملک و بیست پنجاب بنیادت فرموده بعد قطع مراحل در قصبه و بهری که
بنور پور مشهور است اتفاق نزول اجلالی افتاد و جدام چند هزاران نگر گوت و دیگر راجها
در آن کوستان بلامست اقدس رسید و هر خدمت بربستند و از وقت حضرت از
دیوان تان انیسب تقابل جستند این بیست هزاره در حال فتح و نصرت گشت نیست
سکند را بی بخشنده است بزرگ و وزیر میسر نیست اینک

ازین بشارت غر شوق شد و متوجه پیشتر شدند و باین فکر و انگیز که سلطان سکند و
ان متحصن بود و نزول نموده محاصره کردند و جنگ تنگ بیان آمد سلطان سکند و از
خبر گشته شدن بیرون بقال و فتح عمار اقبال گشته ظاهر و مشکته بالی بود و در نیلاد و خبر
رسید که سلطان محمد عابدی در نواحی پنهان گاه اقامت داشت و خبر خان و سلطان محمد
سورک و خطبه بنام خود کرده و سلطان بهاد خطاب نموده و انتقام خون پدر خویش کرده
جنگ بیرون گشته و به سلطان محمد عابدی جنگ کرد و غالب آمد و سلطان محمد عابدی
در روزگاه گشته شد و در نواحی پنهان گاه اقامت داشت و خبر خان و سلطان محمد
با گردید و در نواحی پنهان گاه اقامت داشت و خبر خان و سلطان محمد
عز و ملک گشته و دستد ما نمود که یکدیگر با هم در نواحی پنهان گاه اقامت داشت و خبر خان و سلطان محمد

کوبج فرموده بلشکه متقلان پیوسته بود که از پیر و خضر معرض رسید و بعد از آن با سنی
سلطان جهان را دست بر گردانید و از دست جابر آورد و موجب شادی بی شمار
آفرید هر چند پیون بر افتادگان جنگ کرده منصور شده و پیر و خیر گشته بودند
از آنست میگفت که در خانه افتادند لشکر بیکان داشتند فتح کرده با ششم این پادشاه
در دهان بزمین گفت لشکر بیکان متجاوزت تواند آورد اما سخت و با عث و بال او گشته
و اما بال پادشاهی را که آمد آن متکبر را مستگیر نمود و نظر

۱۱۰
 طعمه بردار که دهن جسد پند
 پنجه نخواهد زد آن آخسر بشیر

بعد از آنش بر خضر را قدس هر چند از و سخن پرسیدند از حجاب خجالت یا از عدم قدرت
ما از قدرت و حج زخم ما از غلبه صلابت بادشاهی توانست سخن سرگشت بلیت

لے کر اپنے دل سے کہتا تھا کہ اگر میں اس کو دیکھوں تو اس کا دل بھی میرا ہو جائے گا۔

مستقیم بران مشهور اند از هند سرسودند تیغ خود بخون آسیری الودن نه از این موی

منج خود از خون این ملعون چرا زنگین کنم چونکه رستم پیشام ان برکبر اعدایم
دنان وقت سیرام خان نظر بر مرضی اقدس داشته بعض رسایید بیت

چه حاجت تنه شاهی را بنزد هر کس آنون
ازین را بگفت پیشدرستی بنده بصبحام خون

و در صدد دست اندازیدن و خاشاک و عود و عصاره آن که در شش پاک گردانند سرانجام آنکه

وینک وید سحت در بار بر سرنگ
و بنخست بود فکن بر یقینال با ستقال کمال بدیده شش و ده و از اول ملک ملی خند و اول

[illegible]

مذاہب مختلفہ کے خلاف اور ان کی تائید و تحفظ کے لیے ایسا ہی ایک نیا کام ہے کہ مسیحی

۴۴۳

ن سپرد ویر بجای کارخانجات دیگر نیز دست تصرف دراز کرده معینار و زکے کے اڑ
 فیلان مسیت سرکار والا سبقت اختیار فیلیان بر فیل بیرام خان ویدہ آن قیل راگشتہ بود
 چرخان مراجعت ادب منظورند اس وقت فیلیان بادشاہی را قبل رسانید و نیز روزے پیر خان
 کشتی نشسته میر صیاد کو ہمائی نمود کہ ازیلان سرکار والا در بخش و غروش مستی بدیا
 و آئندہ سرکشی آغاز کرد چون کشتی نزدیک رسید فیل بجانب کشتی دوید اگر چه فیلیان الفیل
 را بزد و قوت خود نگاہ داشت اما از تمنی میر خان را و او احمد از طرف انحضرت بمطابق یافت
 انحضرت باستماع این خبر فیلیان طلب شد نزد خان فرستاده انہار غلیات فرمودند از انجا کہ ایام
 اہل اوز و ملک سلیمندہ بود و در حشر شدہ اورب خط قرہ از دست دادہ ان فیلیان بیگانہ و امان
 کشت و سوائے آن براتب متشابہ ایلی کہ دید میت

را در محنت و کس را پیش آمد
 از شروع سخنیں امور غیر مستحق مزاج اقدس برانحضرت و ترک مدار انودہ در دستہ واقع
 شدند بعد چند گاہ با چندی از امرا بہرہاں گزارا کردہ برآمدہ مدلی رسیدند بشہاب الدین خان
 صوبہ دار و ملیان باز سر بستہ در میان آمد و دند فرامین جہاں اطلاع بامرائے کہ با طرف مالک
 بودند صادر شد کہ خاطر اقدس از سیرا خان متغیر شدہ امور سلطنت بروست است خود
 گرفتہ ہر کس آمدہ بدرگاہ والا حاضر شود و میر شمس الدین محمد لک خان و از بہرہ طلبہ امشدہ
 علم و قارہ و قن و طوین و منصب ہر اہل خانہ باد مر حمت فرمودند و اکثر امرا از اطراف آمدہ حاضر
 شدند و امرائے کہ نزدیک اہل خانہ بودند جدا شدہ در حضور مقدس رسیدند چنان این خبر
 سیرا خان رسید عجز و نیاز و معذرت بسیار نوشت انحضرت پیغام کردند کہ آمدن او در حضور
 مناسب نیست بہتر است کہ روانہ مکہ معظمہ شود و بعد ازاں کہ بخیریت مراجعت نماید مورد
 الطاف ہے الکتاب خواہد شد یا بعد وہ میل خان منصب ظاہر و محبت بفرجہ حاصل نمود
 از اگر ہر اہم بعد رسیدن در میرا بکسر سلطان اسکندر بر افغان و قلاسی خان سور را کہ با
 او در درجست ہلو کہ در مالک محمد رسہ خلل اندازد و فرمودہ والا دہ پنجاب نمود انحضرت بتاع
 انخبر فرمایند نصاب غیان صادر فرمودہ سیرا خان موعظت باو شاہ در دل بنیاد دہ در سیکانیر
 یافتہ چند گام پیشی رائے کیلیان ملی زمیندار پنجاب و بہت پنجاب رسدہ آمد و در دہ
 اندر دہ کے کار خود برداشتہ مروج یعنی در نیدہ براہ بہتندہ و ہتارہ در پنجاب رسید

در حضور اقدس حاضر گردانید بموجب التماس امیر شمس الدین آنگه خان و مولانائے ملک
برائے تسکین خاطر و ادرد و تشویش رخصت یافتند و فرستاده با عزت و دروغه التماس نمودند
که مصدر تعمیرات عظیم شدہ اہم روئے آن تدارک کہ در حضور اقدس صلیبہ عند حاجتی
نہیم بالفعل پھر خود را بعتہ فلک ارتہ میفرسیم بعد چند گاہ خود نیز بجناب والا لایعنی
خاصہ سائے عہد دیت خواہم شد چون ایمنی معروضہ مقدس گشت التماس اوجہا بابت
مقرون گردید و حکم شد کہ سلطان سکند بطرف قنہ رفتہ انولایعہ را ادا اطفالن برادر
متصرف شد و پسرش در حضور والا رسیدہ خدمت بجاء آمد و درین غرض سلطان سکند
پسر خود را بدرگاہ والا فرستادہ خود بہت قنہ رفت و بعد دو سال در ہمان حدود و سلاطین
ملک نیستی گردید و در متع سال دوم از جلوس والا فتح قلعہ انکرت و اخراج سلطان سکند
و امنیہ و ولایت پنجاب و حصول جمعیت خاطر اقدس از انتظام ہام الا دیوانہ
صورت بہت

در بیان عتدالی با خان خانان میرام خان و اخراج او از مالک محسن

چون حضرت خانان زمان بمقامائے عمر و امور چہانباغی کہ تراشختنالی و در زید مذکور
ہست مالی و ملکی میرام خان خانان و آگذاشتند اقتدار و بہت خانان حمایت بکنند
و از درجہ و کالت و امیر الامرائے مذکشت و دست تصرف و جمع کار حاجات و در
تمامی معاملات قوی مطلق گشت او قدر این دولت ندانستہ مصدر بعضی امور ناایق و غیر
مستحق گردیدہ از او ستم شرعی منصب ہائے خود و جاگیر ہائے عموم و بلایان
خود جو بہ نمودہ بہ بندائے باو شاہی سلوک ناپسندیدہ و ہمیشہ کرد و آن حضرت را خود
سال تصور نمودہ نصرت بر مخالفان و نظم امور چہانباغی را از سعی خود میداشت و از
گستاخہائے محکمہ او آنکہ نزدی بیگ خان را کہ از امرائے مبار بود و بیکر اقدس قبل رسانید
و مصاحب بیگ را کہ از کارمان والا بود بے اطلاع آنحضرت گشت و مولانائے ملک
کہ از ذاب خان او و بمقتضائے مذاات پسندیدہ مورد حمایت اقدس گشت
و آنحضرت او را بیدار می نمود و صاحب منزل کردہ رواہ کہ بشاقت نمود و چنانکہ اکثر
بندہا شکوہ شاہی در پشت پیشانی آمد و میل خانہ سرکار والا گرفتہ خود بخود و چون

آن نظمین بود که بشی نشسته رفت هنگام مراجعت از آن نشیمن کنکار رسید و از کشتی برآمد
 مبارک خان مذکور با چهل افغان دیگر رسید و چنان نمود که بقصد ملاقات میزد و چون نزدیک
 چنان محمد مر بر پشت میراخان زد که از سینه بآمد و دیگر کسی شمشیر زده کارش تمام کرد و جمعی از
 فقرات آنجور می آمدند که درجه شهادت یافته بودند و داشته در حوالی مقبره شیخ حسام الدین
 غلیضه شیخ نظام الدین اولیا بنجاک سپردند بعد از آن استخوانش را بشهد مقدس رسید و این باعی
 تاریخ شهادت او است رباعی

بیرام بطواف کعبه چون بست احرام رسید کعبه کار او گشت تمام

تاریخ وفات او چو بستم از عقل گفتا که شهید شد محمد بهرام

میرزا عبد الرحیم پسر بیرام خان که سه ساله بود در حضور اقدس رسید و مور و اهل بیت و دیگران
 گشت آنحضرت دست نوازش بر فرق روزگارش انداخته ب خطاب میرزاخان میفرمودند
 فرموده منظور نظر تربیت فرمودند و رفته رفته ب خطاب فرزند بر خردار غاغان سپید
 و منصب پیمواری که در آن زمان زیاده از آن منصب و خطاب نبود فرق عزت بر او افت
 و مصدر کارهای نمایان و خدمات شایان گردید چنانچه فتح ولایت گجرات و تهنیت و دکن
 او کرده و بعد فوت باجه تو مدخل نظم و نسق امور وزارت اعلی باو تعلق یافت و غاغانان که به
 لشکرات جلب داشتند و غریبه و همست علی و سجاوت نظری و شجاعت خانی و مهند وستان
 شجاعت دارد همین است القیسه چون بیرام خان از میان رفت آنحضرت بنفس نفیس بهرام
 بهرام خلافت و پیمواری و قلع و قمع عدوان و غاغان متوجه شدند +

در بیان تسخیر ولایت مالوه

چون باز بهادر ولد شجاعست خان المشهور به جمال خان افغان که از امرای کبک شیر شاهی
 بود در ولایت مالوه حکومت باستقلال داشت از سستی جوانی و غفلت جهانی و صیبت
 زمان و محاسبت نمدان پسر پودی و بسیاری از اناث صاحب جمال و دبیران باغی
 و دلال فراخ آید و بهشتی است نفس و دستخط می برده اختی از حیلان تازه نشان بود
 هم مشغول بود که نموده حسن و حسن نموده در عالم انظار و صیت خوبی و ملاحظه محبتی او
 در این عالم و آنجا که رسید به و منتظم

آنحضرت میر شمس الدین محمد انکه خان را با امرای دیگر تهداف او یقین نمودند و رایات مالیان
 نیز از پی او از دلی نهضت فرمودند انکه خان گرم و چست مشتافته در رسید و در میان
 سیاح و سیاه در حوالی موضع گونا جور تبلیغ پر گشته و او را کب اتفلق کلاقی عساکر طرفین افتاد و جنگ
 واقع شد بجای بیهوشی و داد و پیران خان غالب آمد و بر لشکر باو شاهی حمله آورد و چون زمین شاه
 پایب بود گل و لاله بسیار داشت پائے لشکران پیران خان بیغش و دولشکران انکه خان از
 مشاهده اینحال بکافان را بشت تیر بر دوخته و بسیاری را علف تنج بید ریخ نمودند
 و اکثر را اسیر کردند پیران خان از سونح این سانحه تاب نیاورد و منهزم گشت و در پناه
 راجه گیش زمیندار دانا پور که در کوه سواک واقع است رفته و تلوار و اقامت در زید و
 فتح و نصرت نصیب او یاکے دولت قاهره گردید و این شزده در منزل سهرند بفرض الارید

بیمیت

میر فیروزی بمیدان مطلع بر این امران و نسیم گلشن نصرت عطر گشت ملک
 آنحضرت بعد دریافت نزدیک و نصرت برآمد و نصرت در دلاهور تشریف برده بعد چندان روز
 آنحضرت فرموده و حال تلوار و زول القابل بنسیر نمودند که ریان هجوم آورده و جنگ
 بسیار و پیرانیت بناد و پیران خان چون صورت او بار در آمینه روز کار خود مشاهده کرد از دردمندست
 و غمالت خلیش بدرگاه و الام معروض داشته است مانند که معتدی از حضور آمده و دست
 گرفته باستان قدسی حاضر ساز و او را مولایکے عبد الله سلطان پوزی الشهور بزد و ملک
 بعد آن منعم خان تعین شد فرستاده با انواع طلا ساز و طلاهای پیران خان را آورده و در پاک
 در گردن انداخته بلازمست اقدس حاضر کردند او در حضور و الا لگه و زاری بسیار کرد آنحضرت
 از روی شفقت و پاک اندک دلش دور نمودند و بیکست تیر و سبب حکم نشستن فرمودند و در
 آخر بخش و دروے خوشنوتی نصرت سفر چاد و اندام این همه رایات مالیات
 متوج جلی گردید و پیران خان روانه مکه معظمه شد و ایام قدسه در سال ششم جلوس و الا
 و داد العقب چون پیران خان بعد قطع مسافت در ظهر بین الامصافات احمد آباد گوارت رسید
 روزی چند بدین اندکی مقام نمود مبارک خان نامی افغان نواحی که پدرش در جنگ
 ماچی داوره که افغانان را با پیران خان روداده بود کشته شده بود و مولی خان ملکر افغانی نام داشت
 با مقام خرم بود و قصد پیران خان بنام آورده اتفاقا در دهن پیران خان جیسر کلابه بزرگ که در میان

دو جے روپ مئی معشوقہ اور فرستادہ چون بازیداد و درنگام انہزام کسان خود را بر
 و کئی جو خانہ خود ہم ہندوستان کہ دشمنی وادش عہدات را بہ تیغ بیدار میگردانند و یاد
 و دشمنی سوزانند فرستادہ بود ان سنگین دلاں دیو نژاد نقش چند لبستان پر پی
 باب تیغ از تخته ہستی پاک شستند و در تم و دیگناہان از ورق روزگار بکند تک بیداد
 و سافند سنگین دلی کہ برائے قتل روپ مئی رسیدہ تیغ اختہ چند زخم کرد ہنوز کارش
 با تمام پسندہ بود کہ لشکر مضورہ در رسیدہ و اورا نقد فرست نشد کہ کار روپ مئی با تمام
 رساند ان کاوس نیم بیل را پیش ادہم خان حاضر آوردند ان نازنین پختہ کار التماس نمود کہ
 زخمائے کاری دارم بالفعل مراد خان ششے نگاہدارند بعد التیام جراحات بخدمت حاضر
 میثوم الادہم خان نظر بر جراحات ہائے او داشتہ و در خانہ شیش عمر و دیش کہ بجا پرستی
 و تقویٰ و ریاضت و ران دیار مشہور بود گذاشت روپ مئی در میان عہدایت و این سبب
 و در میان کسب برودہ معالجہ نمود تا آنکہ جراحات او اندمال یافت لیکن زخم ورنی او کہ از فرق
 باز بماند داشت بنا سوز گرا سیداری زخم شمشیر و فنگ و جراحات گرز و سنگ منڈل
 میشود اما زخم عشق و محبت و در و بجر و مفارقت بعد مرہم افلاطونی و ہزار دار و سہ
 لکمانی التیام نمی پذیرد مصرع

زخم بجزمان نشود بہ زہدا وائے حکیم

تا آنکہ ادہم خان از غایت شوق پیوستہ از و خبر میگرفت و انتظار صبح وصال آدمی را
 چون روپ مئی صحت یافت و آب بر سر ریخت و بیکونہ جائے مند ماند تا سحر
 و غنہ و کاقد نمود تا خود را راستہ و خوشبو بہار بدن مالیدہ بخدمت شتاد
 کہ زینتہ جمال و شیفہ وصال او بودنی القود کاقد و خوشبو بہائے دیگر فرستاد
 او در وفائے عشق باز ہمار گفت دست کاقد خود دہ چادر بر سر کشیدہ چنان بختاب
 رفت کہ دیگر بیدار گشت نظم

دن ز آتش عشق بیش سوزد تشاک ضیو منہ بیش سوزد

خوش آنکہ پراہ عشق جان داد عشق است کہ جان بدان داد

در ترجمان اخبار پوشیدہ نمائند کہ بلا دالوہ کلی است و سیح و ولایتی است ایادان
 و فراغ ہمہ وقت حکام فریشان و بان و بار بودہ اند و را چوائے کہار و رایان نامدار

نخند از ثواب تو میرنجست ملک از پسته پر شور میرنجست
 بگلزار خوش از مشک افی گزنی آشیان زانغی باغی
 محفل ز گش از سر مه ناز ز مژگان بر جگر با ناز
 دو غلش از تبسم در غلرین دهنش در کلم شکر آینه
 بزی پر خنکس پیدانه گردد که رویش بیکد و شیدانه گردد

باز بهاد نقد دجان و دل در راه محبتش فدا کرد و خود را گرفتار دام عشق او ساخته مقایف
 بے بدل و نقشبائے بے نظیر که در زبان هندی خود بے بست نام خود در وپ متی دران
 اشعار لازم و لازم میگرد و شبانه روز با ستار نغمه و سرود اوقات عزیز را که معدوم ابدل
 و غفلت و غرض است صنایع میکرد و از آنجا که سرود و نغمه مرد و داهل دلالن پاک نهاد و محبت
 در باب عشق و محبت قوت بازو بے هوا بے نفس بهنگامه آرایه شہوت و هوس پیشکار
 نفس اماره و دستار خواہش زیانکار و بلند سازدایت بدستی و شیدائی علم افسد از
 هوا پرستی و سودا بے اصل سرودیت که روحن برانش شہوت و دیگر داری انداخته تار و
 نچ و ضعف و پستی نگاری بر هم ساخته و سرودیت که در دل بوالهوسان بهنگامه بدستی
 آراسته و در باطن بد و در نان علم هوا پرستی بر افرگشته ان مستغرق بچو لغات لغاتی
 در سرود و نغمه همیشه اشتغال میداشت و دایم انحراف بود و شبانه در شراب و دنیائے
 و خواب بسر می برد از غفلت و بے پروائی روز از شب و شب از روزی ساخت

بیت

بتائے دولت آنکس خاک خراب کند که شام بخند و صبحگاه خواب کند
 چون بدست یابائے او پراگندگی بکشد ولایت بر من مقدس رسید عا که مضرب کردگی
 از هر جان استیصال آن بدمان و تنویر ولایت مالوہ نقین فرمودند او هم خان بعدی
 مراحل در محال شهر سلطنت کند که دارالایالت او بود رسید باز بهادر که عظمت و جلال
 زندگانی میکند و حق مطلب گردید که چیرش فیروزی شهر او را کافره کرد و بناچار صوف
 هراست آمده پیکار کند و باندک دور غور و راه فرار پیش گرفت او هم جان بعد بر میت
 او و شهر فاسد و جلوم آوردن خرابی را و کاین خرابی را برسانید و لیکن عشق سازد
 با حقان باکر شمه و ناز ملقید گشت بعد از آنکه از جنس و بدست آمد و در حرم خانه کلا

مثل زاجه بکرماجیت که مار تاج اهل هند برایشان حکومت اوست و راجه بهرج
و غیر فلک که تاحال حکایات نادره و اوصاف حمیده آنها بر زبان مالیان جاریست حکایت
افلاک استیازه امشته اند و از آن سلطان محمود غزنوی ظهور اسلام بیان دیده
شده و از سلاطین دلی سلطان غیاث الدین بلبن بران استیلا یافته از آن زمان در تصرف
خاقان دلی بوده چون سلطان محمد شاه بن سلطان فیروز شاه جمعی را که در ایام اوبارش
رقابت و بهراری کرده بودند بعد جلوس بر او رنگ جهانبانی رعایت کرده چهار کس را چهار
ولایت داده و آن چهار کس بسلطنت رسیدند اعظم همایون ظفرخان گجرات و خضرخان
بلکن و دنیاپور و خواجہ سرو و خواجہ جهان که خطاب سلطان الشرق یافته بودند بکنو
و دلا در خان بنالوه چنانچه سابقاً بقید قلم در آمده.

از بهجت سلسله هجری دلا در خان ب حکومت ولایت مالوه قیام داشت چون سلطان
شاه سلطنت نمود و در هندوستان هرج و مرج و قو قاع آمد و هر یک امرای بهر ناحیت را
حکومت برافراشت دلا در خان نیز از مالی دلی انحراف و فریاد بطریق سلاطین سارک ملک
واری نمود و حکومت بکومت بست و پنج سال.

سلطان هوشنگ شاه بن دلا در خان سی سال.

سلطان محمود بن سلطان هوشنگ شاه یک سال و چند ماه.

سلطان محمود غلجی امیر الامراء سلطان هوشنگ شاه بود و خواهر او در جلالت
سلطان محمود بوده سلطان را از ساقی زهر دانه بر سر انداختند و کشت و تمام ولایت
بوندی و نادر و برادرش شیر گشت ایام حکومت سی و دو سال.

سلطان غیاث الدین بن سلطان محمود غلجی سی سال.

سلطان ناصر الدین بن غیاث الدین چهارده سال و چهار ماه و یک روز.

سلطان محمود بن سلطان ناصر الدین بست سال و دو ماه.

-
- (۱) محمد شاه فرشته جلد دوم صفحه ۲۳۹
(۲) سی و چهار سال فرشته جلد دوم صفحه ۲۵۳
(۳) سی و دو سال فرشته جلد دوم صفحه ۲۵۴
(۴) سی و دو سال و چهار ماه و یک روز فرشته جلد دوم صفحه ۲۵۴

آمده ملاقات کردند اسلام شاه آنها را دستگیر کرده قلعه گو ایار فرستاد و سلطان آدم برادر
سلطان سارنگ بر سرند حکومت نشسته متواتر جنگ کرده بقوت شجاعت ولایت خود
مضمون نگام داشت و اسلام شاه به نیل مقصود برگشت و نسبت به اسلام شاه فرمان داد
که فرمان خان گو ایار را کاواک کرده و از باروت انباشته آتش زنند فرمان پذیران بموجب
الامر عمل آوردند تمامی زندانیان و سلطان سارنگ از باروت به هوا پرتید و به عالم نیستی شناختند
بقوت آبی کمال خان پسر سلطان سارنگ در گو سغله قتل شد و سلطنت از دست
کلان را که هست خطراتی نگهبان از گم و گمشدگی و بیرون رفتن
بعد از قطع رشته دولت افغانان کمال خان از قلعه گو ایار خلاصی یافته و به بندگی درگاه
آمر و جنگ پیوست و دیگر مجاریات تردد و ادب نمایان کرده و مورد الطاف پادشاهی گشت
و استعانت و ولایت موردی خویش نمود و فرمان والا بنام سلطان آدم صادر گشت که چون
او در صورت دستگیر کردن کامران میرزا در خدمت حضرت پادشاه و حضرت آدم کلاه عیال
نیگوندی بنه بور و رسانیده و دم از اطاعت این خاندان و الاشان میزند از روی فضل و
کرم نصف ولایت بر او مسلم شده شد باید که نصف ولایت به پسر کمال خان که وارث
انگ است و خدمات شایسته بجا آید و واگذار و سلطان آدم بقتضای برگشتگی
بخت سر از حکم و الامت فخر و جلال عالی شان بپوشید و پادشاه سیر محمد خان کلان برادر
انگ خان و دیگر امرای و قاضیان پنجاب باستیصال آدم و اعانت کمال خان نامور و مدد
سلطان آدم قدم جرات از اندازه همه خود بیرون نهاده تا قصبه سلطان ابن روسه آب
بهت رسیده بسا که منصوره جنگ کرده منزم گشت سیر محمد خان متعاقب رفته تمام آن
ولایت را بضمیمه آورده داخل ممالک خود نمود و حضرت خاقان زمان از روس
کمالی حلیت تمام و کمال انگ بکمال خان مرحمت فرمود و در سلطان آدم باطل اخراج

پنجاب که مشیران پادشاه
سلطان آدم

ماهه شدند چون نزدیک قلعه گارون که حال مفتوح نشده بود رسیدند و طرفته امیران
 قلعه متحیر و آواره و متوجس میشدند و بدیدند او هم خان که از پیشرفت موبک و الا خبر داشت
 و بقصد تنخیر قلعه مذکور از شهر سارنگپور بدر آمده بود تا گمان به تسلیم خبر ریاست طایف
 ت نظارش و آمد عیال و خانه شده و به اختیار از مسیبه فرود آمده و به حالتی که
 ت بشرف گشت و آنحضرت در سارنگپور خولی اقبال فرموده شنبه در منزل او هم خان
 و در دوازدهم از موشکش و غایب تقدیم رسانید و غنیمت چند در آنجا آقا میرزا و غنیمت
 خاطر از نظم و حسن آن ولایت او هم خان را بدستور سابق بحال داشتند و معتمد و مدبر کلان
 اگر فرمودند بعد چند گاه عید الله خان بخوار یک بجای است آن تعیین گردید و او هم خان و حضور
 از موشکش چون مست یاده دولت و جوانی و مدبوش شراب نادانی برادر دزدی فرغش عالم
 و او را شایسته نگار خان گفت و گو کرده و او را بقتل رسانیده و بقصد حضرت بادشاه ملازم خود
 را حاضر گردید آنحضرت که در استراحت بودند از مشور و خوف بیدار گشته بهیرون تشریف آورده
 ت در تشریف او هم خان آمد و بگویند و واقف شده چنان مشت بر سرش زد و دیگر کتف از
 کاسه سر او بیرون افتاد و گویا ضرب گرز باور سیده و حاضران حضور قدسی بموجب حکم دالا
 زان مقام به یک دانه از کنگره قلعه انداختند و جان حق تعالی که در موشکش
 بپاید سوختن ز آتش خسی را
 کز و خال و خلد در دل کسی را
 اگر سلطان نفر باید سیاست
 زند هر کس بخود لاف بپایست

در بیان تنخیر ولایت گهران

ازین ولایت تا بهین دریا ایست مسنده واقع است مردبان آن ولایت بطور خود
 بود و گاهی اطاعت فرمان دلائی و بی فکر و در بعضی مواقع نوسخته اند که آن ولایت
 از قدیم و اهل کشیر بود و سلطان محمود غزنوی آن را متخیر و آفرود و بیکه از امرای خویش که از
 کمان زادگان گهران نام داشت سپه و اژدان زان مثل حکمران بران قاض بود و حکومت
 باستقلال کرد و در شیر شاه و اسلام شاه مدتی جمعی آن ولایت تزدات نمودند و قلعه را بهیون را
 بهیون احداث کردند تا جاده گهران عاجز شد و مطلع شوند و املاک را بهیون شرف و آخر الامر
 بهیون آمدن سلطان شادنگ حکم انجام دادند و چون سلطان شادنگ و کمان خان بهیون

و سنگی گردیده و در قلعه بیانه زندانی گشت در زمانی که بهرام خان روگردان شده در آن نواحی
رسید او را باز زندانیان نجات داد و در آن وقت او بکلی مغفولت یافت بعد چند سال باز به زندان
آمد و در آن شهر کشتن بر آن گشت چون کار تهی نتوانست پیش برد در کابل رفته ماهی چهل و یکم
والله محمد حکیم میرزا را بطوق و سانه فریخته همشیره میرزا را در عقد نکاح خود در آورده
و کابل فضا جنب مذکور جمیع کار گشت و مردم را بخود کشیده و بقابوس و قفسه بگم را بقتل
رسانیده دم استغفار در داد و بیداد می نمود و ایام اکثری بگم را به نهانخانه عدم فرستاد
و نیز از سلیمان حاکم بدخشان بر حقیقت حال واقف شده بموجب استدعای محمد حکیم
میرزا از کابل لشکر کشیده و از منیر طو شاه ابدالمعالی توج آراسته بقصد بیکار روانه
گردید و در کنار آب خور بند هر دو لشکر بهم پیوسته آماده کارزار شدند محمد حکیم میرزا را از
بنایست تنگ نبرد در عین جنگ بکریز خود را بمیرزا سلیمان رسانید شاه ابدالمعالی از مشاهده
اینکه لشکر آسیبیده شده و از انبساط رها و بدخشیان تعاقب کرده در موضع چار بیکاران رسیده
و سنگی نمود و میرزا سلیمان بعد شش در کابل رسیده بعضی محال کابل بامراست خود
جا گیرد و او و حمیه بنیه خود را در نکاح محمد حکیم میرزا در آورده معاودت به بدخشان نمود شاه
ابدالمعالی را نیز بخرم کرده نزد میرزا فرستاد و از آنجا که سید زاده حق نعمت فراموش کرده و صد
اموال خانیه شتر و بود میرزا را در انحصار حق و الله کار و کجای کشید به بیت
که هرگز نشنیدیم که در عمر خویش که بدو دروازه ایکی آید به پیش

در بیان ولایت گدازه که از اگوند و الله گویند

قبل از این که حکیم ابو خاقین اسلام بران دست نیافته بود و ستم خیل سلاطین مسلمین و ان
یادش رسیده و در یوز راجه ولایت حاکم انجا فوت شد و هر زاین پسر او پنج ساله کایم مقام
گردید و آنی در گاوتی والده او بسبب خور و سالی میر حکومت ولایت میکردان عورت
و شجاعت و فراست یکتا بود و هنگام کارزار مردانه و از کاندل و بجهود ساندی و در شکار
شیر و باجک پاک انداختی و در عام داده امور حکومت باین یک صورت دادی و در لوازم
ک دادی و در کسب و کار و در امری که بخواهی بیا آوردی به بیت
که این یک کسب و کار بود و در امری که بخواهی بیا آوردی به بیت

در بیان رسیدن نجم حضرت بادشاه

روز نهم آنحضرت بزیدت روز هفتم نوره شیخ نظام الدین ادبیا قدس الله سره تشریف
 بردند هنگام مراجعت چون چهار سوسه شهر رسیدند یک آذوقه گزینان و کیمین گاه بود
 تیرگی بجانب آنحضرت انداخت و برکت را بست مبارک قریب بیک و جزیل غلت
 غریب از نهاد حاضران بر خامست و آن سفاک را دستگیر کرده حاضر آوردند و در پهن
 حال شدند حکم فرمودند که از تفتیش حال مبادا مردم را تاحق در بیاورند و جهان را از لوث
 هستی او پاک سازند فرمان پدیدان همان دم او را بقتل رسانیدند و آنحضرت با وجود این چنین
 زخم بخت همان طوطی بکین و ثبوت تمام اسب سواره بدولت خانه تشریف آوردند و کلاه
 بعالی برداشتند و در عرصه هفت روز زخم انداخت یافت و تاقی الحال ظاهر گشت که آن بده
 سوار بکین تمام غلام شرف الدین حسین میرزا از آنحضرت بود که اندام میرزا از دست برایش بقتل
 آنحضرت می رسید بود و سبزه که او را تاجوار رسید نظر
 آن را که چندانکه دارد آسب بکین بر وینار
 کلاه شل همه بخت نیک بود و در عرصه حواد جهان گذرد

در بیان کشته شدن شاه ابوالمعانی

او در زمان بادشاه جنت آرامگاه بوسیله حسن صوری و جمال ظاهری از معر بان درگاه
 بود و در آن زمان حضرت بادشاه قرار میداد اگر چه حسن صورت داشت اما بفر
 بد افعال بود و بیست
 چیت داشت که نگر وی مکرور می نمود
 و چنانکه در خط کلاه سریر چنانی از بکین و کلاه وینت یافت چیت اهراسه وین
 حاضر شدند او یعنی سخنان و دراز کار اظهار نموده از آمدن در بزم دلا اندر که در بزم
 میران خان خانکاهی بفرموده او را و حاکم و طلبه مشت و در آن انجمن بفرموده که
 بکین کرده بامور فرستادند از خلعت که خواست از لاهور که بخت بد مدت باد

(الافق فهد فرشته طراد اهل صفه) مکتبه مرقوم مرقوم

من از آب در گذشت و ارتقاع بشخصت در عرسید و تا سر مگره از سنگ تراشیده
 بگذرد و درین سنگها را بطریق اولین دادند که از دور بنظر نگاریان چنان مینماید که تمام قلعه
 از یک پارچه سنگ تراشیده آید و همچنین بنایان چابک دست و خار را نشان قوی پنجه
 است و همچنان از این باور و همچنان سخت کوش عمارت دل کشای و منزل فرح افزای و دولت خانه
 که از آن سر ترین دادند و نقاشان باریک بین و مصوران صنعت پر دانه بیدایع صنایع بد طولی
 و کلاه و صورت قمار و نگار خانه چین و گل افزودی گشتن بهارین بر روی کار آوردند
 و در عرض هشت سال قلعه عظیم و شهر عظیم که حال رخسار بلاد روی زمین تواند شد
 و صورت تمانیت یافته با کبر آباد موسوم گردید آن مصر اقبال در وسط ممالک محروسه واقع
 است قصه دل کشایش پهلوی بخش جنت می نهد و اعتدال هوایش از هوای
 دهر روی سبقت می برد بخت

دانشمندانش دل بخشا و روح پرور فضایش جان فر و سیخ گستر

در بیان قتل علی قلیخان بهادر خان

در زمانیکه باو شاه خفران پناه از عراق معاودت فرمودند در جلد لشکر شاه بهاسپ که
 لشکرک و آمد و آنحضرت تعیین شده بود و حیدر سلطان و علی قلی و بهادر خان پسرانش تعیین گشته
 بودند حیدر سلطان عهد متعقد از در وقت عمریت آنحضرت بسمت کابل در شانهای
 راه بر دست سپهر بسمت حق پیوست و علی قلی و بهادر خان و دیگر کاتب سعادت بودند
 و بعد از خدمات چندین روز شد و در خطاب عالی یافتند بعد از طاعت باو شاه خدمت کردند
 چون او بکمال خلافت بکلیه خاقان زبان رونق یافت و نیمون بقال و دیگر مجاهدان
 بدال مستعمل شد علی قلی خان بخطاب خان زمانی سرسبز از سی یافت و سرکار بهیل
 بهایگر و مقرر گشت بمقتضای شجاعت ذاتی بزرگ و شمشیر و قوت مردانگی از بهیل تاوده
 و از روی آب گنگ بمصرف خود آورد و بهادر خان برادرش نیز خدمات شایسته
 بجا آورده و کلیه اسلحت و مدار المالک گردیده از بهادر خان زبان از سعادت اصلی
 بهره و نصیب نه داشت بنا بر محبت بدو آنان که طراب ساد اساس دولت و بنیاد ملکن پایه
 سعادت است سرکاری از او حاجت با و بطلبی و نامرغی وافر مالی الا و سر میر و دامری
 و از آنکه به

مخالفتان بد مال قصد محرم کرده از کبر آباد یغادر فرموده چند شب و روز قطع راه ننموده در حالی
 پر خنده به گردن ناگهان بر سر مخالفان رسیده محاربه سخت روداد آن هر دو نیز در دل بر مرگ
 نهاده جنگ گستاخانه کردند و در آن وقت یکی پانصد سوار و چند فیل و فیل را سوار اقبال بودند
 اما از امان لشکر تا سادات آتی همراه بود و قضا و معین جنگ اسب بهادر خان چارغ پا گم دیده
 او از خانه زمین بر زمین افتاد بهادران لشکر منصور رسیده او را دستگیر کرده دست بر گردن
 بسته محصور اقدس آورند آنحضرت فرمودند که اسے بهادر خان من در حق تو چه بزرگ کرده بودیم
 که مصدر این فتنه و فساد شدی او بیچ جواب نداد بعد سب الفه همین بر زبانش رفت
 که احمد شاهی مل مال دین اشتهار شهباز خان بموجب حکم ولایت او را از پادشاه سرسبکدش
 گردانید نظم

سرشکن را همان دم ز تن باز کرد و دو دام را از تنش ساز کرد
 سرگینه جز از تن بد نهاد بنخبر به برید و بر گشت شاد
 پس از ساعته یک از نوکران خان زمان را گرفته آوردند او ظاهر کرد که فیل یک دندان
 سرکار بادشاهی خان زمان را کشته داد و معرکه افتاده است حکم شد هر کس که بر فیل
 از حرام مکان بیارد یک اشرفی و هر که بپند و ستانی بیارد یک روپیه انعام یابد و معیت
 مردم سر بانی لشکریان مخالفت مایه می آوردند اشرفی و روپیه انعام یافتند
 آنکه سرخان زمان آوردند آنحضرت از پشت زمین آمده سر نیاز بجد است
 فلک بے نیاز زمین ساگردند و سران هر دو حرام ننگ را بجای آب کبر آباد
 فرستادند و فتح ناها با طراف ممالک محروسه صادر شد و دندان از ایتدائے
 سال سویم جلوس والالتفات سال یازدهم ظل این هر دو بیا فدان مانده در بنولاد
 مبادی سال و دوازدهم ممالک محروسه از فتنه و آشوب آنها پاک شد و از شرارت آنها
 مایان خلاصی یافتند نظم

حق صاحب ننگ تبه کردن بشکند شخص را سرگردن
 با دلی نعمت از برون اسے گرم پیری برنگون اسے

که خلاف مرضی مقدس بوده باشد بظهور رسید تا آنکه شاهرنگ یک نام مبارک پیر
 بر سید حسن صدرت و قبول ظاهر در ملک نور چنان بادشاه غیر آن پناه این ملک داشت
 خان زمان باو تعلق و تعلق ظاهر میبایست بعد رحلت آنحضرت جان زبان او را ببلندست
 و عار است بجانب خود کشیده شیفگی و اشتغال بسیار ظاهر میبایست و کار بجای رسید که
 پیش او گرفتار و تسلیم کرده بادشاه هم میگفت چون این معنی بر عرض مقدس رسید فرمایند
 میان صادر گشت که ساربان پسر را بهرگاه والا بفرستند بدست پادشاه محبت و عشق
 و صلواتی بگشت ملک آثار پرستی زیاده ظاهر میکرد و بدینصورت خاطر مقدس از و نفرت
 گشت و بعد بآنم بسیار خان زمان ان پسر را از پیش خود راند چون خان زمان را در
 نامی بولی در عزم خود داشت و بموجب استدعای شاهرنگ یک آن زبان نکاحی را باو
 بخشید و بدست بزرگواران شاهرنگ یک ماند بعد چندگاه از آن نیز آن زنکه را به عبد الرحمن نامی
 که از مخلصانش بوده و بولی مذکور تعلق خاطر داشت داده بود و در نیل که شاهرنگ یک از خان
 زمان جدا گشت پیش عبد الرحمن مذکور در هر گانه زهر بود و بیک پیش آمد و روزگار خود
 میگذراند و در آن حال سستی از عبد الرحمن طلب لوی مسعود و او بفرمود میان
 آن دو عبد الرحمن باب غمت و تعدی نموده عبد الرحمن را مقید ساخته لوی از خانه برادر و گرفت
 برادران عبد الرحمن رسیده بقتضای حمیت جنگ کرده شاهرنگ یک را بقتل
 رسانیدند چون این خبر بخان زمان رسید قتل شاهرنگ یک را با شاه حضرت بادشاه
 تصور نموده صریح از اطاعت بر تافت اناجاکه بقوت شجاعیت بر سر افتاد غالب
 آمده تا ولایت او در تصرف داشت و از و نه که پسر سلطان مبارز خان را کافران
 او را شیر شاه خطاب داده سرشورش بر داشته بودند شکست داده و فرزند گشت
 سر فرشته طایفه باغی گردید و بهادر خان برادرش نیز رفته با دلمح رشید این مرد و برادر
 مصدر شورش و فساد گردیده باعث اختلال در ممالک محروسه گشتند و حضرت بادشاه
 چند مرتبه بقتضای غلبه بر سرانها میفرستند و جنگ در میان می آمد و بواسطه
 امری بزرگ تقصیرات آنان معاف میگشت چون قدر نسبت پروردگی و حق دولت
 رسیدگی نشناختند با وجود بنایا و الا پرستید و معصیه و عرکات ناشایسته
 می شدند و ممالک محروسه غل می انداختند با ضرورت آنحضرت باستیصال آن

گجرات و تخریب میرزایان بخاطر قدسی مصمم نموده بدولت و سعادت متوجه آن سمت شدند
 بعد رسیدن در حوالی گجرات سلطان مظفر عرف نتهو والی آن ولایت را که از دادلا و سلطان بهادر
 فضل خور و سال بود و بسبب نافرمانی امیرایان خویش و استیلائے میرزایان سرسبز گشت
 و شکر کرده آورده اند و آنحضرت از روی ترحم جان بخشی او فرموده در قید نگاهداشتند بعد
 چند گاه او قاپو یافته گریخته رفت اعتماد خان خواجہ سرا که مدار آن ولایت بر او بود و دیگر
 امرائے اندیاز آمده بملازمت شرف اندوز شدند و بے جنگ ان ملک مسخر گردید و
 احمد آباد که جامع مصر است از فروغ قدم مبینت لزوم رونق یافت و میرزا عزیز کوکاش
 خان ولد خان اعظم شمس الدین محمد انکه خان را خطاب خان اعظم کہ موردی او بود و سرگذشت
 فرمودند و بصوبہ داری گجرات مقرر کردند و بعد انتظام مہام گجرات در بند کنبہایت سی کردی
 احمد آباد تشریف برده سیر دریائے شور نمودند و ازان سمت معاودت فرموده بہ
 استیصال میرزایان متوجہ شد و در قصبہ سرناں بنفس نفیس خویش میرزایان جنگ نمود
 آن بہ اختران تاب سطوت بادشاهی نیادہ منہزم گشتند و ہر یکے بہر طرف روانہ شد
 آنحضرت بعد فتح و ظفر بہست سورت تشریف بردند و رینولاراجے علیخان برا در محمد خان
 حاکم حاندیس ملازمت نموده مصدر خدمات گشت در حوالی سورت روزے از شجاعت
 و مردانگی را چہوتان سخن در میان آمد کہ جان در پیش این گروہ قدری و قیمتی نذر و چنانچہ
 بعضے را چہوتان بر چہدہ را کہ ہر دو طرف سنان داشتہ باشد بدست کیے میدہند کہ
 مضبوط گرفتہ بایستد و دو کس مردانہ و ہجشم سرہائے سنان ہر دو طرف بر چہدہ کاڈی
 سینہ خود داشتہ رو برو مید و ند حتی کہ سنان با در سینہ ہر دو را مدہ از پشت میگزد
 و آن ہر دو مردانہ نزدیک یکدیگر رسیدہ با خود تالاش مینمایند آنحضرت باستماع اینی
 فی الفور شمشیر خاصہ را دستہ دیوار ہنادہ نوک تیغ بر شکم مبارک داشتہ فرمودند کہ
 باطلو ہسر نذارم کہ بدوش را چہوتان بھل از م بہتر انکہ بہین شمشیر حکہ کنم از طہور این مقدمہ
 حاضران بساط عزت را غریب حالتے روئے داد و درینوقت راجہ مانسنگ از روی
 احتیاط چالاکي نمودہ چنان دستی بر شمشیر خاصہ زد کہ از دست آنحضرت بر زمین افتاد و
 قدرے زمین انگشت نزد سبابہ خاقان زمان بریدہ شد آنحضرت از روی خشم راجہ مانسنگ
 را بر زمین انداختہ زیر کردند و سید مظفر سلطان گستاخانہ دست مجروح آنحضرت را تپ

در بیان شورش میرزایان و تادیب و تخریب آنها و تسخیر ولایت گجرات

ابراهیم حسین میرزا و محمد حسین میرزا و مسعود حسین میرزا و قاضی حسین میرزا پسران محمد سلطان میرزا که سلسله او بحضرت صاحبقران امیر تیمور گورکان میرسد بمقتضای بد طبیعت و بد خلقی مصدر شورش میشدند و بنحان زمان و بهادر خان سخن یکے نموده در ممالک محروسه خللی انداختند و محمد سلطان میرزا پدر آنها بمقتضای پیرانه سری در پرگنه عظیم پور سرکار سنهیل جاگیر خود میگذازانید در نیولا که خان زمان و بهادر خان بمکافات کردار خود رسید میرزایان فتنه مفاو بر دست خود گرفته باعث اختلال در ممالک شدند چون ریایات عالیات بمست پنجاب نهضت فرموده قابو یافته از سنهیل برآمده دست بتاراج و تاخت در او کردند و بعضی جاگیرداران را کشته مال و متاع و جاگیر آنها متصرف شدند و در دلی رسیده قلعه را محاصره نمودند انیمینی باعث ازار و اضرار خلایق و شورش عظیم در ممالک محروسه گردید انحضرت از استماع این سانحه از پنجاب بمست دلی روانه گشتند امیرزایان از غیر نهضت موکب عالی دست از محاصره قلعه دلی برداشته بطرف مالوه رفتند و از ولایت را از محمد قلی برلاس که یکے از امرائے بادشاهی بود گرفته تا هندی متصرف خود و آورده و بعد نزول ریایات عالیات اقبال در دلی جیوشش منصوره باستیصال میرزایان بدل مال تعیین کردند دران زمان سلطان محمود والی گجرات فوت شده بود و چنگیز خان غلام سلطان محمود دران ولایت علم ریاست می افراشت میرزایان تاب مقاومت عساکر بادشاهی نیامده و فرود آمدن در ولایت مالوه از حیز امکان خویش بیرون دانسته در گجرات رفته چنگیز خان پناه بردند انا نجا که استمداد خان گجراتی که او هم از امرائے سلطان محمود بر سر احمد نادر و چنگیز خان محاربه داشت چنگیز خان رسیدن میرزایان غنیمت دانسته بیرون و چنگیز خان حاکم گجرات را چون شرارت جلی داشتند در انجا نیز صحبت آنها دست نگاشت با چنگیز خان جنگ کرده بطرف خاندیس رفتند و انا نجا باز بمالوه آمدند بعد از آنکه چهارتن حبشی چنگیز خان را کشت و در ولایت گجرات خللی روداد میرزایان از مالوه باز بمست گجرات رفته قلعه چانپانیر و سورت بے جنگ گرفتند پس از آن قلعه بیرون و چ رانیز متصرف شده قوت و مکنث پیرسانیدند چون انیمقدمه بعرض دالار رسید تسخیر ولایت

ز آب و هوای دران سرزمین پدیدار شد دوزخ اندر زمین
 دلی ساکنانش همسایه اهل پیش همه خوش معاش و همه نغز پوش
 همه اهل دولت همه خوب رو همه اهل دانش همه نیک خو
 زحیرت دل من خراشیده گشت بدوزخ رسیدند اهل بهشت

القصه جنگی که آنحضرت احمد آباد نزول اقبال فرمودند ابراهیم حسین میرزا و مسعود حسین میرزا
 فرصت یافته به سمت اکبر آباد آمده رو به ملی آور و نواز اناجانبهیل رفتند حضرت خاقان
 زمان باستماع اینخبر از احمد آباد به سمت اکبر آباد نهضت فرمودند ابراهیم حسین میرزا و
 مسعود حسین میرزا با و از نهضت موکب والا از سنهیل روانه شده براه و بیالپور و
 به پنجاب آور و دند خانجهان حاکم پنجاب که هم نگر کوت داشت و کار به نزدیک رسانیده بود
 براجا اناجانبهیل که نموده باستیصال میرزایان روانه شده و در حالی تهته تابان لمان رسیده
 محاربه نمود و باندک جنگ مسعود حسین میرزا دستگیر گردیده و ابراهیم حسین میرزا گریخته
 بطرف لمان و خانه بلوچی متارے گشت بلوچان امداد بست آورده و بعید خان
 حاکم لمان سپردند و او بر نمی که در جنگ تهته رسید و بود قالب حتی کرد و مسعود حسین میرزا
 را خانجهان بحضور مقدس فرستاد آنحضرت جان بخشی نموده محبوس فرمودند بعد چندگاه
 زندان عدم گرفتار شد و محمد حسین میرزا که در جنگ عقبه سرناال منهنز شده بطرف دولت
 آباد و کین رفته بود از آن سمت باز در گجرات رسید و شورش نمود و با اتفاق اختیار الملک
 گجراتی که از امران الملک بود محاصره قلعه احمد آباد کرد و خان اعظم کوکلتاش تاب مقاومت
 نیاورد و متحصن گردید چون انیمینی بعرض والاد رسید بحسب مصالح کلی رسیدن با یلغار ضرور
 و لازم دانسته بر جازه با و رفتار سوار شده و چندی از فدایان همراه گرفته براه فتح پور
 بیلز روانه شدند لظلم

چو کو به روان گشت بر پیشانی عجب بین که بر باد کوه ایستاد

یلان بیشتر تر کشش اندک کر شتر چن شتر مرغ در زیر پر

اینهمه مسافت بعید در عرصه روز ندیده بے سابقه خبر ناگهان در احمد آباد رسیدند
 حالت که محاصره احمد آباد داشت اصلان متقل موکب والا آگاه بنود ناگاه بیکبار کوس تند
 غرورش و نقاره رعد آمدن بادشاهی نواختند از صدایش زهره حودان گداخت و بیند

داود راجه را خلاص گردانید و درین تلاش از خیم بیشتر گردیده شد و در اندک
ایام از معالجات زخم اندام یافت و شجاعت و جاننازی آنحضرت بر مالییان مهیلا
گفت قطعه

مرگ در چشم هر که خواهد بود در شجاعت بزرگوار بود
هر که جان را عزیز میدارد با جهانداریش چکار بود

بعد فتح قلعه سورت و جمعیت خاطر از سرانجام اموران نواحی در احمد آباد نزول
اقبال اتفاق افتاد آب و هوا کے آن شهر بر مزاج اقدس ناخوش آمد فرمودند در حیرتم
که بانی این شهر را کدام لطافت و خوبی منظور نظر افتاده بود که در چنین سرزمین سبے فیض
بد همه چیز شهر اساس نهاده بعد از و دیگران آنچه فایده ملحوظ بود که عمر گمانایه در اینجا گذرانید
آمد هوا پیش با جمیع طبایع مخالفت و آبش بتامی از جبه ناگوار و زمینش کم آب و پُر ریگ مان
جوم گرد و غبارے بجدی دارد که در وقت شدت باد پشت دست محسوس نمیشود و در وقت
متصل شهر غیر از ایام بارش پیوسته خشک می باشد چاهها اکثر شور و تلخ تالاب ها که سواد
شهر واقع است بمصابون گاؤران و درغ اب می شود مردم اعیان که بقدر بضاعتی دارند
در خانه های خود بر که ساخته تمام عمارت خانه را از چوب و گچ انچنان تقیه میکنند که آب
باران پاک و صاف از تمام عمارت در آن بر که میرسد و تمام سال از آن بر که آب بخورند و معتبر
آب که هرگز هوا در و سرایت نکند و راه برآمد بخارند استند باشد ظاهر است برون شهر چاک
سبز و ریاحین تمام صحرای قوم نارا است و نیستی که از روی قوم و زو فیض آن معلوم باشد
تمام آن دیار زبون آب و هوا بظهور رنج و بلاست گویا که قطع دوزخ است که آفریدگار بر روی
زمین آورده لیکن از حسن و لادیز تمام آن مرز بوم پری خیز است مهوشان شیرین لب
و گلزاران سیم غنچ مانند شا جان گلج در نهایت خوبی و زیبایی و بشال حوران جنت
در قایت جمال در عنای و اهل آن دیار تمامی دولت مند و پاکیزه روزگار نیکو منظر فرخنده
اطوار بسان در ایشان ریاضت کیش بر جاده خدا جوئے و حق پرستی و مانند ساکنان
بهشتی و اریسته از خطر افلاس و تنگدستی حیرانم که در آن قطعه و دوزخ حوران بهشت
چگونه قرار داشته اند و اهل دول در آن دیار بلاخیر چه طعم محفوظ هستند و چه نوع زندگانی
مرد میکنند منتظم

چشم فلک ندید و نه بیند بمرغوش
این منخاک شاه زمان را میسر است
هر صبح کاسان نهندش منتهائے کار
چون بنگری هفت منخاک دیگر است

باجله محمد حسین میرزا زخمی شده از معرکه برآمده و بفرار نهاد و بدست مبارزان لشکر منصور گرفتار
گردیده دست بگردن بسته در حضور اقدس آوردند او را از کثرت درد زخم بسیاری نزد محاذ
و خجالت به اسیر در آمدن و هبابت و صلابت بادشاهی سخن از زبان بر نمی آمد و از غلبه نقطش نزدیک
بود که قالب تنی نماید آنحضرت ترحم فرموده اب خاصه مرحمت فرمودند و میخواستند که در
قلعه محبوس نمایند لیکن بسبی راجه بیگونت داس پیاپس رسید و نیز اختیار الملک که مصد
نماد هومن بود بعد فرار ناگهان از اسپ افتاده اسیر گشت سر او را جدا کرده آوردند و عاقل
حسین میرزا و دیگر لشکریان مخالف پراگندگیها کشیدند و آنحضرت بفتح و فیروزی داخل محراب
شدند و بتجدید انتظام پراگندگیهای انولایت نموده بعد یازده روز معادوت فرمودند و
عرض چهل روز رفتن و منخاک کردن و تنظیم مهات ممالک نمودن و بدار السلطنت فتح پور رسیدن
اتفاق افتاد بعد چند سال گذرخ بیگم صبیبه کامران میرزا که در جباله زوجیت ابراهیم حسین
پادشاه در تفرقه میرزایان مظفر حسین میرزا پسر خود را همراه گرفته بطرف دکن رفته بود
بعد رفع شورش میرزایان با پسر خود از دکن آمده در گجرات مصدرف و گردید راجه قودل
که برائے تفتیش جمع صوبه گجرات رسیده بود جنگ نمایان کرده فیروز مند گشت و مخالف
شکست خورده براه کنهتایت بدر رفت اکثر مردم غنیم و عوراتی که لباس مردان پوشیده
جنگ میکردند دستگیر شدند و مظفر حسین میرزا بطرف دکن روانه شد راجه علیخان
اورا دستگیر کرده بدرگاه والا فرستاد او مدت در قید ماند بعد سه سال از قید برآورده
صبیه قدسیه در عقد ازدواج او در آوردند از ابتدائے سال یازدهم جلوس و الانفایت
سال بست سویم بمیرزایان جنگ در میان ماند بعد دستگیر گردیدند مظفر حسین میرزا
باصرف و فساد گردید و در صومعه انملک از خرم خاشاک آشوب پاک شد بعد از چند سال
چون خان اعظم را تغیر کرده استاد خان گجراتی را بحکومت آولایت سر فرزد فرمودند سلطان
مظفر رحمت نهو از اولاد سلطان پها در که سابقاً از قید آنحضرت گریخته رفته بود قاپو یا فتنه
سر بشورش برداشته جمعیت فراهم آورد و ادبایشان فتنه ساز را دست اویر فساد
گردید و با قتل و غارت جنگ کرده غالب آمدند و شهر حیدرآباد را غارت نمودند و بران ولایت

مخالفت گشت بهیست

غریو کوس برده پرده گوش دماغ دشمنان را برده از هوش
محمد حسین مرزا از نزل موکب والا باین سرعت و استعجال بے سابقه خبر واقف شده متعجب
گشت و دست از محاصره قلعه احمد آباد باز کشیده آماده پیکار گردید و در میان هر دو لشکر
جنگ واقع شد و آتش کارزار اشتعال یافت **نظم**

چرخ و صف میمنه ساز کرد	به تیغ از دمارا دهن باز کرد
صف میسر هم بیار است چست	مکی کوه گوی ز پولا درست
هر اول چنان کرد از پیشگاه	که در حیرت افتاد خورشید ماه
ز قلبی که چون کوه پولا بود	پناهنده را قلعه آباد بود
در سنگند خود را بان کارزار	چو شیر که گور انگند در شکار
براست رزمی چو خورشید ماه	ندید است هرگز چنین دزمگاه

با جمله انحضرت بقتضائے شجاعت و دلاوری ذاتی و همت و دلیری فطری که باعث حیرت
نظار گیان و عبرت معاندان تواند بود بنفس نفیس خویش کار پردازید و آنکه از شان پادشاه
و عد بوده باشد بطور رسانیدند یکی از بدگهران نزدیک رسیده شمشیر بر اسب سوار
خاصه انداخت و اسب مذکور چراغپاشد انحضرت بدست همت تگمهاشتند و ادرا
نوعی بر چهره زدند که از سلاح او در گذشت و مقهوری دیگر رسیده نیزه بر حضرت حاکم کرد
ماضران حضور مقدس کار او را تمام کردند چون سپاه مخالف بست هزار سوار بود و عبا
منصوره هشت هزار سوار لشکر غنیم دلیر تری آمد قضا را از جانب مخالف بان که آتش خورده
بطرف لشکر فیروزی می آمد به زرقم زاری تا دم نموده بجانب لشکر خود باز گشت و خرمن هستی
بیاری از لشکر باین میرزا سوخت و انیمانی باعث برهمزدگی لشکر مخالف گشت و غنیمت آن
از بهیست باین مذکور فیل غنیم که سر طلقه فیلان بوده و بر لشکر بادشاهی غالب می آمد رم
خود بر گشت و اختتام لشکر خود را ویران ساخت و بتأمیدات الهی این هر دو مقدمه باعث
فتح و نصرت گردید هرگاه با قبال حضرت بادشاه اولیائے دولت بطرفی که رو بر او روند
ظفر و نصرت بحسب خواہش بمنصه بطور رسیده و بمی که خود بدولت متوجه شدند چگونگی فتح و
فیروزی صبر و توقف ستواری تواند بود **نظم**

هشتمی بر او و مغرور شد و از این چهره
 چکار را بداند دست بر کشیدن تا
 بعد از شش سال و نیم که نامش سلطان ظفر خان طرغ آید سرش بر داشته بود
 و اندک فرصت نداشت و از این چهره کشید و میت

در این سالها که شد و هر آشکارا است بسیار از این چهره
 بد شد و نامش که سلطان فیض بود و شاه در ایام سلطنت سلطان عیاض الدین تغلق شاه
 عم خود و بته بطریق شکار از دلی برآمده اتفاقا صید انگاران از لشکر خود جدا افتاده تنهها
 اسب سوار در وی از ویست بهر در متغیر تنهها رسید چون آثار سرداری و سرمدی
 از صید حال او ظاهر بود و کما بقدم انجام اسم خود شکاری و هماناری بنجا آورد و فرزند شاه
 لشب بار آمد و سایش تمام گذاشته از شداد کوز نهایت خوشوقت و چنانکه گشت بعد
 از آنکه سلطنت رسید تنهها مذکور را بشرف اسلام مشرف ساخته و چهره الملک خطاب
 داده پیش آورد و رفته رفته و چهره الملک از امرای بزرگ گردید بعد سلطان فیروز شاه
 چون سلطان محمد شاه پسرش تخت نشین خلافت گشت ظفر خان بن و چهره الملک را خطاب
 از ایوان داده بکوست گجرات سرسرا از کرده چتر و بارگاه سرخ که مخصوص بلاطین است
 مرست کرد و ظفر خان در آن ولایت رسید به نظام مغرور الحاق ب راجه سیستان حاکم
 آنجا که از نظم او اظهار و او خواه بودند جنگ نمود و نظام مغرور در حربه کارزار گشته
 شد ظفر خان بعد فتح تمامی بلاد گجرات تصرف در آورده به دیلم که از دشت علم نظام
 مغرور مجروح بودند مرهم اتفاقات و عنایت نهاده جمهوری که دعوای خود را از خود را منی
 کرد و سلطنت چون سلطان محمد شاه و ولایت حیات سپرد و امیر سلطنت احتمال
 پذیرفت تا آنکه خان بن ظفر خان که بوزارت سلطان ناصر الدین محمد بن سلطان محمد شاه
 مغرور شده بود بسبب غلبه اقبال خان از دلی فرار نموده پیش پدر گجرات رسید ظفر خان و
 نام خان در استعداد فراهم آوردن لشکر بهانه انتقام از اقبال خان بودند بعد از آن
 رسید که حضرت صاحبقران امیر محمود گورکان در لاهی و دلی نزول اجلال فرموده و
 در آن زمان یار کلاه یا محمد علی غیر از این عاوده که بخت بجانب گجرات میرسد مقارن
 آن سلطان ناصر الدین محمد غیر از دلی فرار نموده گجرات رسید و از ظفر خان ملوک

تسلط یافته سکه و خطبه بنام سلطان مذکور گردید چون انجمنی بعرض والار رسید سید میرزا خان ولد
 میرزاخان خاننجانان مابکومت آذولایت تعیین فرمودند پیش از آنکه میرزاخان در آن حدود برسد
 سلطان مظفر استیلا یافته تمامی انکلاک را تصرف شده بود قطب الدین محمدخان که در بهرج
 بود عاجز گشته و قتل گرفته بسلطان مظفر آمده ملاقات کرد سلطان از روی بدقولی و بدظن
 قطب الدین محمدخان و جلال الدین مسعود خواهرزاده او را مسافر ملک نیستی نمود و فرزند
 اسباب امارت و بسیاری اموال آنها بدست سلطان افتاد ازین خبر میرزاخان چست نهالاک
 شنیده در حوالی احمدآباد رسیده عرصه پیکار را راست و بعد جنگ بسیار باقبال دشمنی
 فتح یافت و سلطان مظفر شکست خورده رفو پزیریت نهاد و در کهنه‌بیت رفته باز لشکر فراهم
 آورده و میرزاخان بر سر او در کهنه‌بیت رفته مجار به سخت نموده نصرت یافت و سلطان مظفر
 گر نیخته از دیار نه زنده گشته بطرف دکن رفت و بجلد و سه این فتح میرزاخان بقطعه
 خاننجانانی که میراث پدرش بود و منصب پنجه‌زاری که در آن زمان زیاده ازین منصب نبود
 سر فراز گشت و بعد هشت سال مظفر با ماه و اعانت جام که از حمده ترین زمینداران آذولایت
 بود و معاونت دولت خان زمیندار سورته و راجه کهنکارسای هزار سوار فراهم آورده باز بطرف
 احمدآباد عزمش نمود و در آن وقت خان اعظم کوکلتاش از تغیر خاننجانان بصوبه داری احمدآباد
 بر تبه دویم سر فرازی یافته بود که مهت به دفع این شورش و فساد بر بست و جنگ عظیم پیوست
 و هزار کس از مخالف و دود و صد کس از خان اعظم در معرکه قتل رسید و با فصد کس از کوکلتاش
 زخم برداشتند و مقتصد اسپ نیز افتاد بالاخر سلطان مظفر تاب نیاورده محاصره جام رو بفرار
 نهاد و سال دیگر قلعه جونا گده و سومات و دوار کا و بنا و انظرف بشیر مهت خان اعظم
 مفتوح گردید بعد از محبت جوئے سلطان که مهت بست سلطان مظفر در پناه بهار ازیندار
 کچه در آمدن اعظم متوجه کچه گردید بهار از بان مجز و نیاز کشوده اطاعت بادشاهی قبول کرد
 و جائیکه سلطان مظفر پنهان سفده بود و کسان اعظم خان نشان داد چنانچه از آنجا سلطان مظفر
 و تنگ کرده آورده و خان اعظم میخواست که او را بصورت قدس روانه کند مگر سلطان مظفر به پناه
 و صنوبر درختی رفته آسوده که در شلوار خود پنهان داشت برآورده بر گلوئے خود را انداخت
 جان بحق تسلیم کرد و نظم

داندیش عام آن کج نهاد

سر و اسر و ماه پر باد و اس

خبرین بجز خاگرد و مدت سلطنت پانزده سال و یازده روز

سلطان میران شاه و پسران او سلطان چهار شاه که از جانب سلطان حاکم اسیر بران
بود چون از اولاد چهار شاه بچکان آمدند و غالب آمده بر سبک حکومت نشست مدت یک ماه

و پانزده روز

سلطان محمود شاه بن طیف خان بن سلطان مظفر شاه هر ده سال و
پانزده روز

محمد شاه عرف رمنی الملیک از اولاد سلطان احمد شاه بانی احمد آباد با اتفاق
امرا بر سبک حکومت نشست و شکوه و خلبه بنام خود کرد مدت حکومت شان و چند ماه
و نیم بهشت سال

سلطان مظفر شاه بن سلطان محمود شاه بن طیف خان بن سلطان مظفر شاه

چون از اولاد سلاطین مذکور که قابلیت سلطنت داشتند با شد احمدی تا آمد امیران
غلامی که در ارغویه سلطنت بر و نه تو نام غفل خور و سال را در مجلس آورده قسم یاد کرد

که این پسر سلطان محمود شاه است مادر او جادی بود چون حاضر گردید براسی اسقاط کحل

علا این که چون حل آمد و از اولاد او پناه شده بود و این اسقاط مکرر دید این غفل را نید و من این

ناپناه را در پیش میگردم کمال که سواست این غفل و درونی نیست متابعت ناگردیست

همه کس استیصال کرد و آمد سلطنت بر داشت سلطان مظفر خطاب او آمد فاقبت الامر

بدست کسان خان اعظم که کتاش گرفتار آمده بود و اندکشت چنانچه بقدر آمده ایام حکومت

شانزده سال و چهل و یک سال است که نایب است و ولایت گجرات یکصد و شصت

و چهار سال از تصرف سلاطین دلی بیرون مانده بود و در غیور داخل مالک عروسه گردیده

تصرف ادلیای دولت و داره

در بیان وانه شدن خان اعظم بک مظفر

با وجود تقدیر خداوند تعالی که شمول ولایت مقدسه بر حجب اتان حضرت از زده

ظاهر می بود و سبب تمسک مذکور با شیخ ابو الفضل حضرت بسیار داشت

اکثر امری که خلاف خواستش بود و حضور و اسیر بر غیر و از غازی و بدگویی میبخت تقوا

بولايت رانده مي شود و پدر تن پور رشيد و شايسته از سبي من خواهد دانست باین و همه از نظر
 فريوزی اثر گنجيت چون فرار نمود بعرض والارسيد تا ديب و تخريب را تا بطريق اولی
 بدست والا لازم امان دهول پخت گشت ولايت را تا متوجه شدند و در حوالی قلعه چند
 رسیده انحصار را که در حاصه گشتان شهره افان است حاضر کردند و چند ماه علی التواتر
 جنگ توپ و تفنگ در ميلان آمد و روزی انحضرت براسه کويدن مورچه سوار شدند
 بعين رسيد که از روزن قلعه چند مرتبه شش بندوق مراده و اسلحه ای اهل منهل رسيد
 قاقان نان بندوق خاصه بدست افس گرفته بسوسه آن روزن مراده بقدرت
 انجومي تير بهدقت رسيد و زبان مقدس گذشت که دست اقدس چنان بیک مي ناييد
 چنانچه در شکار گاه بندوق بشکار ميرسد و دست بیک مي ناييد چنانکه اين بندوق کارگر بود
 تا اکل خبر رسيد که برادر بزرگ و جيل که سردار قلعه بود ايمان ضريب گشته شد و تنگ
 دست بهارک به نشانه رسيد نظم

در معرکه اين تنگ فرياد رسيد خصم افکن و گرم غوي آتش فرياد
 موقوف اشاره است در کشتن خصم سويش گنجی ز گوشه چشم من است

چون حاضر با متدا کشيده و کاشوش رفت بوجيب حکم والا دو نقب درون قلعه افتاد
 و هر دو نقب را از بار خوت پر کردند که را آتش دادند و ديگر بهر دو موقوفه داشتند
 چون هر دو نقب پايان قلعه با هم اتصال يافته بودند و قبايا آتش بهر دو نقب
 غور و فکر بادشاهی که نزد يك نقب دومی غافل بود بسيار مضاعف شد و بعد چون قبال
 بادشاهی قوی بود قلعه معنوح گردید بعد جنگ بسيار و ترددات بيش از جيل و قفا که از
 امرای بزرگ را نابود گشته شدند انحضرت بعد فتح قلعه و نصب قلعه دار بهر فرخی
 و فريوزی از انجا معاودت نموده بجنبه دلگشای اجير زول اجلال منتهی بودند و زبان
 ساين سلطان علاء الدين غلی باشک فرادان مدت متبادی قلعه شکست داده و بهر ساری اوقات
 لشکران خود بکشتن داده کارهای از پیش نه برده بهر غريب و ضعيفيت رتن سين و ما که انجا را
 قيد نموده بهر آواره بود در مي تلازم اقبال عدو ال انحضرت در اندک مدت چنين
 قلعه اسلانی از تعاقب استلزام يافت از ابتداء نصف شهر بود ماه اني غنايت اوسط
 در انجا که در دفتر دوم صفحه ۲۲۱ ميل نوشته

شکو و مسلمین و هندو و گبر و ترسا و دیگر اهل مذاہب با یکدیگر در مقام صلح عمل بوده هر کدام
برین دامن خویش پستاد آفریدگار باشند طبیعت
لذیک چهارغ کعبه تجماندن است و حیروتم که دشمنی کفر و دین چهر است
بنابر صلح عمل که مجبول و مخطور آنحضرت بود و هر شش جمعه که قازقه سعادت بر زواران و
داکتوران مجتبیان و فضلاء تمامی ملل از اهل سکون و شیعہ و یهود و نصاری و
مسلمان و گبر و ترسا و فرنگی و ارمنی و زندق و دیگر مذاہب که در ولایت ایران و دکن و
روم و آن طرف شایع است و بر همه چتر برن و چین بوده و دیگر مشایخ و بزرگان
هندوستان و اراج و اید و چهار دیوان که بهین قصد تعمیر یافته بودند و فراهم آوردند و
عاص عقلی و نقلی هر مذہب بمعرفه اصفا میفرمودند و نقد حقیقت و معرفت بر محاکم
میرسانند و فضلاء آن مذاہب را بهر گیر بیا حشر و آفروده خود و امر حق
منصف باشند طبیعت

جنگ بهشت و دولت همه غدر پذیر
چون ندیدند حقیقت ره افشانند زنده
برای دریافت حقیقت دین و داین اهل مذهب کتابها بیجارت تا که بر اکثر اصول و
فروع معتقدات بر همه اشتغال دارد و متضمن کنگی عالم و عالمان و قدم جهان و جهانیان است
و درین مذهب و بزرگ شرافان کمالات نیست حسب الحکم والا با تمام غیاث العربی علی
نقیب خان ناسلطان و عبدالقادر بغاری مترجم کرده بر زبان فارسی موسوم گردانیده از نظر
اقدس لکھنوی و شیخ ابوالفضل خطبه آنرا عبارتست از این تقریر در آیه و در کتب معتبره
هندی دیگر نیز موجب امر و التزمه گردیده و با بر زبان مقدس گذشت که از روز ولایت
شند باد و کلیه چارخ استیاز امسوده شده و همه محسوس که غدر و خیانت نمایند و تحقیق
لما لب پر داند هر چه از پدر و اوستاد و کشاد و مهاباد و خورشید و اقدس شنیدند و
ویده انبیا علی و ائمه و اولاد و اهل بیت را بر پیشانی انداخته و شمشیر بیعت آن را
مهری بر پیشانی انداخته و اگر اندکی در این مجاز بود و دیده استیاز باز که در دوره لایزال بر علیه
و تقصیر از این بیعت

گفت که در این آفرینش یکدیگر را دوست بدارید و با هم کشف کنید
و مقول فرمود که در هر سال دو مرتبه که خیمه زب که در ولادت آنحضرت بود و دیگر

اسفندار ماه آبی که بیگ شش ماه بوده باشند این هم انصراف پذیرفت مصوع
 نفعی از این دولت قرین نصرت نیاید

در بیان معایف کردن جزیره و طریق صلح کل و زمین

همه و سبب آباد و پند و ستان مقدار مبلغ آن چندانست که حسابان روزگار از جمله مملکت
 آن بتواند برآمد مقتضای حق شناسی بر زبان مقدس گذشت که مقرر کردن جزیره بحث
 آن بود که همواره مبلغ معتد به در خزانه موجود باشد و باعث تقویت سپاه اسلام و ملک
 حاکمان مذہب گردد و هرگاه که بیامین اقبال روز افزون هزاران گنج در خزائن والا قرار گیرد
 آید و مملکت را چنانچه در ایام هندوستان سر بر خط اطاعت نهاده باشند چه نجاران
 که این مملکت را در دست دارند و سکینان را آزار رسانیده شود چنانچه ملاشیری در زمانه
 که راجان سنگه متصرف ولایت که بهستان پنجاب و تادیب راجه های آن دیار تعیین شده بود
 گفته و این قطعه تا در حسب حال آمده قطعه

شیخ فریدون فرستاد وی راجه که سازد و چند و آن کوه را آرام
 چنان رونق گرفت از مدتی که هندوی زند شمشیر اسلام

و این که اودشان پیشین مقتضای تعصب دین و مخالفت مذہب بدو آزار و اضرار
 کفار میکوشیدند و آن فریق را در اخذ جزیره خوار و زار می نمودند که تمکیدی و دل آزاری
 را کار میفرمودند و آن را صواب تصور نموده از عبادت می شرمزد و انحراف از مذهب
 خدا و عدم فرغ عقل معاش و معاد مسند آراست صلح کل بوده و طاعت امام و طاعت
 حاکمان را بنظر تلطف دیده بر زبان فیض بیان آورده و مذکور که مبدع جهان ابر حقایق خلقت
 المثلث و متنوع و لذت بخش در فیض گشوده و انوار الطاف شامل حال افراد است
 غرض از اینست که در این مملکت با دشمنان و الا لشکر که ظلال این
 مثال است و از آنکه در این مملکت که مخالف و متنازع دین منظور داشته باشند و این
 یک نظر دیده و تالیفات خاص باشد بر تو آفتاب که بهر یک و بد کیان می نماید بکسان
 مساوات مری و ایند و بیست و یک مکرر که از آنجا حال بیکس از حکام مملکت تعلیم
 طلب کرده و این مملکت را حال با این حاکمین پیشین بعضی در آمده و مراحم علی در و

اہن عشرت طبیعت تصور نمودن چه بخرطیت و اہل نفوس و ذی حیات را کہ ہر یک بان عزیز
دارد برائے تماثلکہ دی بیش نیست معدوم ساختن چه بیرحمی است بیست

میا زار مودی کہ دانہ کش است کہ جان داد و جان شیرین خوش است

بنابر اثال درین امور بعضی اہل اسلام کہ خالی از تعصب نبودند خاقان زمان را بہ برگشتگی
از دیر مہم ساختہ انواع سخن سازی می نمودند خصوص مولانا کے بعد امیر سلطان پوری کہ از اسلام
شاہ افغان خطاب شیخ الاسلامی یافتہ و از خاقان زمان بمخدم الملک مخاطب شدہ بود و شیخ
عبدالبنی صدر کل نہت آن حضرت بمخائن دور از کار بار بار سلیقتند و بہین سبب بر قاتلہ
ہمکہ معظمہ رفتند چون باز بہندوستان آمدند حکم شد کہ ہر دورا قید کنند مخدوم الملک از
فرط بیم قالب ہتی کہ دوشیخ عبدالبنی را حالہ شیخ ابو الفضل کردند و از زمان فوت شد
از غیبت کہ باہم عداوت داشتند بر زبانہا افتاد کہ شیخ ابو الفضل اورا خنہ کردہ کشت
القصہ بتقدیم شرائط اسلام و ادائے ادب بسادات عظام کہ از آنحضرت بوقوع آمدہ بود و لا
دیگر سلاطین کم بظہور رسیدہ باشد طبیعت

بدانش بزرگ و بہت بلند بیاز و دلیر و بدل ہوشمند
نہ رامیش بہ تدبیر محتاج غیر نہ امضائے رایش بجز خص غیر

در بیان انتساب حضرت خاقان زمان بر اہمگاور و ساہندوستان

در زمانیکہ بادشاہ غفران پناہ بایران تشریف بردند شاہ طہاسب در قریب اسعد
تفرقہ ہندوستان تھتہ بود کہ چون حضرت ظہیر الدین محمد بابر بادشاہ خلافت ہند از تفرقہ
اقتانان برگزفتہ بودند و دران ملک بیگانہ اگر بزمینداران عمدہ انتساب و اسطہاک بیان
می آمد در وقت تفرقہ ہمد و معاون میشدند و بدین منط در سلطنت اختلال روئیداد لہذا
بادشاہ غفران پناہ چون مرتبہ دویم سریر آرا کے خلافت شدند این مطلب را مخطوط
خاطر مقدس داشتند لیکن میسر نگشت بعد ازاں کہ اورنگ جہاں بانی از جلوس خاقان زمان
زیست یافتہ بکھول این ماقول توجه مالی معصوفت داشت و دخت برادر حسن خان
میدانی تاکہ از عمدہ زمینداران ہند بود و در حرم سرائے سرسرا از فرمودند بعد ازاں کہ
براجہ بہار اہل کچہراہ کہ عمدہ ترین تاجہا بود بدین مطلب حکم شد و بسبب تاجہا مذہب

دویم اردو ماه اتمی عنصر قدسی را بطلا و سیسم و اقسام چیزها و گوشتان است و وزن کرد و ماه
 اشیا را بابل احتیاج غلبه نماید و در روز کن فیض بخش عالم مانند تیر و قلم برج میزان
 را از اشکات جمال عنصر اقدس تجلی امور میساختند و در رنگ قرمچ نوریت سحر تراژوما
 از لغات انوار و حمد مقدس طریق آیین میگردد اینند و به میزان را از جوامع غریبه و اشیا
 نادر و بری نمودند و مقرا و مساکین و تهیدستان و عیالین از فرط بدول و نوال بادشاه دیار
 از در و دیوار مستغنی و به نیازی شدند قطعه

تراز و چشم در ره داشت شمال که بجز در بخش خورشید اقبال
 شرامین سعادت را پسندید از چشم تراز و مردی دید
 تراز و را بندها نگو نه انباشت که اورا پنجه خورشید برداشت

و حکم شد که در ماه شمس در آن تاریخ مرکب غذائے حیوانی نشوند و هر سال بعد وزن نقد
 رود که موافق عدد شین عمر گرای باشد گوشت تناول نفرمایند و در آن ایام در کل مالک
 جاندار را نیازند و بدین تقریب گاو کشی که نزد اهل هند از امور مذمومه و جایز حکمیه است
 از تمام مالک محروم شده و میفرمودند که ترک گوشت با سبب خاطر میرسد اما از شایسته
 مردم و بندگان آن احراز نمود چرا که گوشت از شاخ درخت بر نمی آید و بهیچ نباتات از زمین
 بمنجز و محض از بدن جانداران پیدائی شود با وجود انواع اغذیه و اقسام غذا که از نعمت
 قان و صاحب حقیقی برائے آدمی عطا شده بجهت اندکی حط نفسانی که تا آنکه گوشت بر زبان
 است نزه و لذت می دهد نقد جانداران نمودن چه سخت دلی است و سینه خود را
 که غزن اسرار ایزدیت گورستان حیوانات کردن چه بے مهریت با وجود اینچه
 بیرون آمدن آن از راه اهل دو مرتبه و پیدایش آن قبول است در خصوص ترک گوشت
 خود را چه وجه اولی است بیت

اگر لذت ترک لذت بدانی مگر خواهش ترک لذت بخوانی

و نیز میفرمودند که مشغول کار محسن و خیرکاری و جفاکاری و زمین پیدادی و جلا دین است
 و آن خاتراتر سبقتانست هوا پرستی و نفس دوستی برائے تشیخ خاطر و لذت نفسانیت
 از آنکه قرا داده نقد جانداران میکنند و چندین بندگان را در خواستار و در میسر است
 و میدانند که این صبر غریبه و بیکیب از جایز و صایح حقیقی است یا غلبه و انظم

میشود و بنسایت الهی و میامن اعتقاد آنحضرت هم با تمام میرسد بلیت
 هر آنکه استقامت بدویش برد اگر بر خیزد و ن رود پیش برد
 در صورت حصول از دوسه ولادت خلف نذری بسته بودند که پیاده قطع راه نموده
 ولایت روضه منوره کشند درینولا که از تائیدات ایزدی خلف سعادت پیوند به عالم وجود
 آید باینکه نذرند و از خلافت فتح پور سیکری تا جیرفت منزل و هر منزل دوازده
 گروه پیاده مسافت نموده مراسم زیارت بتقدیم رسانیده معاودت فرمودند در اصل
 طایفان دکان خیل بر قوت و قوسه دل بودند جرات و جبارت که ازان شیر دل بوقوع
 آمده و ابادشاهان دیگر کم نشان میدهند شیخ ابوالفضل و سایر نامه میزید که روزی بتقدیم
 نذر از لای پیاده و تهراد و اعطاشده آخر روز با کبر آید رسیدند غیر از چند کس از نزدیکیان هم
 پائے نکر و نیزه نگار که آن حضرت در سواری فیصل نومی ماهر بودند که احدی از فیلبانان
 از مونگار افتد مهارت نداشت هنگامی که فیل مست حربه جرادم کشتن لیلایان را کشته
 باعث آشوب جبار میشد آنحضرت رو بر دوسه آن فیل رفته بیدریغ پائے عظمت بزدنش
 نهاده سواری شدند و آن را بجنگ فیل بمهر اوی انداختند و بارها درین جنگ میمان
 مست بنابر از مودن جرات خود ازین فیل جسته بر فیل دیگر میرفتند و موجب حیرت
 نگار گمان میکردند.

از وراج شاهزاده سلطان سلیم با صبیحه تراج و ولادت سلطان محمد

یعنی شاهجهان

چون حضرت خاقان زمان روابط انتساب بر اچامر بود که در آنها با وجود مخالفت مذموب
 ازین نسبتها سرور ازی و انستیم از هر طرف این راه و اگر بعد از آنکه شاهزاده سلطان سلیم
 بعد بلورغ رسید اگر چه صبیحه تراج بیگونت و اس و لدر اراج بهار ازل در جبال کج آن
 نونهای مدینه خلافت و زاده و بر و اما و صبیحه تراج و لدر اراج و دیو مرزبان
 بود بهر که بر سعادت ولایت و کثرت لشکر سر آمد چندین ایام و الاشان بود و در عقد از وراج
 آن گوهر تاجداری و دام و ماه آسمان سعادت با خورشید فلک خلافت قران یافت و زهره

قبول نکرد و آخر الامر سرفرازی خویش درین دانسته صبیہ رضیہ خود را در عقد از دو راج حضرت
خانان زمان در آورد

بروزی که طالع بر دست بود نظر با سزاوار پیوند بود
جهاندار بر جسم آبای خویش پری چهره را کرد مهتابی خویش

ولادت باستان و شاهزاده سلطان سلیم یعنی جهانگیر بادشاه و رفیق خانی
زمان پیاده با جمیر با اینان نذر

چون آنحضرت از دوائی خلف سعادت سرشت بسیار داشتند و عقد و دین تعلق می نمود
و در غایت امید شکوفه میکرد اما بثمر مراد مشرعی نشد ازین قطره در صدف میرحسینت لیکن
مردار پر خویش حاصل نیگشت نظم

گلش بهوائی میوه پیوست میکرد شکوفه دینی بست
از قطره ابر او شدی پر در طین صدف نمیشدی دور

برائے حصول این دعا بکتاب شیخ سلیم که از نزد یکان در گاه کبریا و تجاب الدعوات بود
و در قصبه سیکری اقامت داشت التجا آوردند حسب الاشاره اخذ آگاه و به نزدیکی
قصبه مذکور محارقات بادشاهانه احداث نموده فتح پور هو موسوم کرده و از آن خلافت قرار دادند
بنایت سیمانی و به برکات دعائے درویش در سال چهاردهم جلوس و الاصلطابق
شیخ فخری از بطن عفت سرشت خلاصه عفا یف روزگار صبیہ را چه بهار اعلی خلف فوخذ اختر
والاگر سعادت ولادت یافت پیست

یکه غنچه از باغ دولت و مید کزان سان گلچشم گیتی ندید
نام آن مولود و مسجود و مناسب اسم درویش خدا اندیش سلطان سلیم نهادند که ثانی اکمال
بعد رحلت خاقان زمان و درنگ آرائی خلافت گشته به جهانگیر بادشاه نامور گشت چنانچه
بجای خود تجربه کرد و چون آن حضرت برو صند منوره خواجه معین الدین چشتی گزید و در
حق و نزد یکان حلی مطلق اند و در ۳۳۳ جهان گذران ما پدر و در دو در خطه اجیر آسوده بهند
اعتقاد تمام داشتند بهی که در میدان بزیارت برو صند منوره رفته است و از آنجمله

در بیان سوانح بدایع که در زبان آنحضرت بوقوع آمل

فروض بکرات بیکام تمام مقدم بود و شخصی که با او عداوت داشت تا بر یافته زخمی بر پشت زخمی
 دیگر بر بنا گوش اوز و بهمان زخمها راوت مذکور قالب تپی کرد و بعد چند گاه بخانه راجع و اس نام خویش
 ادا پس ولادت یافت که بر پشت و بنا گوش او نشان زخم بود و شهرت شد که راوت بیک که از
 زخمها مرده بود باز بطریق تخلف در عالم وجود آمده آن پسر نیز بعد تیر رسیدن میگفت که
 من راوت بیکام و نشانهای مایع میداد که مقرون بصدیق باشد چون این سخن را که عریضه بعض
 و اولاد سیدان غفلت را بجنور اقدس طلبه اشسته بر حقیقت واقع شد و گفتار و صبیحت
 پیوست دیگر دینیای را بنایه سریر خلافت آوردند هر چه مردم بر آن میگفتند او را نداشت
 زیرا بغل کرده اند بغل بیان میداد و بهین طور اخبار میخواند و بعضی تخریج من عمل بر تکرار و بعضی بچشم بندی
 و امن و دیگران او را کثرت و دروغی کار با بنیارسانیده بود و دیگر شخصی را آورد و دیگر از یک کعبه
 خود بست و یک پسر داشت و همه زنده بودند و بر زبان گذاشت که وقوع امثال این امور
 از قدرت الهی چه بعید دیگر شخصی را حاضر آوردند که زخمی داشت و در سوراخ گوشش
 مردمی گفتند بجهت تغلوت می شنید دیگر دین ایام ستاره و دوزخ منور شده اند و بجهت
 آن در عراق و خراسان شهر عظیم روداد و دیگر در بیوت حضرت طاقان ازین روایت فرمودند که
 زبان طای مردم او کثرت محبت است و از زبان آن امام حسن (ع) که از زبان
 بطریق خطریست اینی بخان محبت نیست آن حضرت بجهت امتحان اینی و در راه طایر
 بنزد و چند طفل از او در آن مکان گذاشتند و او بیای زبانی بسته بران شیر و چون شیر
 چون چهار سال شدند حضرت خود بپا نشاند آنها تشریف بردند از آن پرورش یافتند
 وادی به زبان حریفی ظاهر نشدند و بنگان ابدان و شخص که از آنها طر حرفت بر زبان می آوردند
 و بصورت مختار آنحضرت با امتحان کسی که بی الواق زبان وانی از محبت حاصل می نمود
 چنانچه قزاقان و محبت مردم هر دو را که میسر شود از آن زبان وانی و دیگر از طایر
 ایمان که نطق چلی دارند طری و شاکر که حرفت از آنی خاصه آنها نیست از محبت و ایمان
 حرفت سرای شوند و بیست
 هر چه درین عالم است از محبت است و در دنیا با نفعی و بجهت این است

برج عصمت با مشتری سلطنت قرین گردید راجه مجلس عالی ترتیب داده التماس مقدم تقدس
نمود و آنحضرت بمرامات روابط نسبت التماس و ارباب اجابت مقرون فرموده بمنزل او تشریف
بردند و در این ملاقات و الا مشال سران مختار برافراخته مراسم نماز و پیشکش بتقدیم رسانید و از
احدی تا شاکر و پیش اسم نویسی نیز به خلعت بهر کدام ارزانی داشت و امرای عظام را
چون هم ضیافت و گذرانیدن تجایف خوشنود گردانید و فیضان کوه پیکر و اسپان با و نگار
پرستان پی پی پیکر و غلامان غلمان شکار و فرادان اکسون و قصب و دیبا و بفت و شال و دیگر
انواع اقمشه نادر و گوناگون اجناس بهفت کثور و چندین عود و عنبر و حقه مشک و زعفران و
صندل و یاقوت و گوهر و اقسام زیور مرصع از جواهر زوهر بطریق جیمیز سرانجام داد و نظم

ز دیبا و زربفت و خشنود حیر	ز دیبا و یاقوت و مشک و عنبر
گذشته ز انداز و چون و چند	نیمین بسج و خطائے پرند
پرستار و اسب و زهر گونه چیز	بے جاهلے گرانایه نیز
بے خاتم و پاره و گوشوار	بسیار و گوهر شاهوار
په از سل و یاقوت و گوهر	بسیار و صندوق و نقل و زر
زهر چیز کان بود آوردنی	ز پوشیدنی و ز گستر دنی
زهر گونه چندان که صد کاروان	گمت و غیمه و خرگ و گندلان

سابقه از وخت راجه بهگونت و اس سلطان خسرو خلف شانزده سلیم بعالم وجود آمده بود
در منزل از یمن عفت سرشت صبیحه موده راجه در سندی و ششم جلوس و الا مطالب
همه گشت سعادت و ولادت یافت بزم عیش و عشرت و انجمن افسل و دست آراسته شد
و به منزل و عطا کشاده داد و دو سقا و از نظم

که بوی کش صد گلستان را کند و مرغ	که بگلغت جان پر و درین بلخ
ز هفت اختر مملکت با و به قاست	ازین نشاد و تن کا نادر قاست
نوا و چسپید در معن ز زبانه	افشا و آوخت از تار تارانه

در بیان تاریخ ولایت پتنه و ننگاله

در آن وقت سلیمان کرارانی که از امر آن بزرگ شیر شاه و اسلام شاه بود حکومت آن ولایت داشت و تا عهد خاقان زمان مستلط بود چون نعم خان خاننجان بکومت دیار شرقیه معین گشت بدخات سلیمان مذکور جنگ در میان آمد و سلیمان عاجز شده اطاعت بادشاهی قبول کرده و خاننجان را ملاقات نموده تا ایام زندگی از انقیاد سر ستاقت چون او قالب تنبی که دایم پیر کلانش بر سند حکومت نشست و بعد چند روز مسافر پاک میخی گردید پس از ودا قد پسر وکم سلیمان حاکم آن ولایت گشته و هم استقلال زده سر از بندگی جناب والا بر تافت نعم خان آماده جنگ شده قلعه پتنه را محاصره کرده بدرگاه والا عرض داشت نموده استمداد عسکری مقدم مقدس کرده و در عین برسات که از کثرت آب و تحاب راهها مسدود بود و زیات علیات نعمت فرموده در حوالی پتنه نزول اجلال فرموده حکم بر محاصره قلعه نمود و داود و خود تاب مقاومت ندید و باظهار اطاعت ایچی جناب قدسی فرستاد چون ایچی با حاکم و قبل ملک رتبه مسرفرازی یافت حکم شد که داود ازین حقوق یک را اختیار سازد و اولی ما و و پنهان و زمگاه آمده مبارزت نایم هر که فیروز می شود ملک از او باشد و اگر دل برین نهند از مردم خود که بزرگ شایعست مشهور باشد برگزیند تا میفرماید که از بها در آن در برابر انجستیم بدان هر دو و داودان هر کس که ظفر یا بدنی از جناب او بخورد در حضور یکدیگر با هم قبول کند که از میان نامی که بوفور جوشست و بطن جسته تن خود را متاثر کرده باشد و در معرکه بفرستد تا نیز فیل را انتخاب کرده بجنگ او فرستیم هر که از کمال آید فیروز می آید جانب او باشد چون ایچی این احکام قدسی شنیده از حضور رخصت شده نزد او رسید و عشق مسطورا گذارش نمود و هر چه سیکه از آن قبول نکرد و مقارن انجام حاجی پور که آن روز است آب لکک است و محاذی پتنه است معنی بها در آن حضرت میسر شد و فرمود و محاصره قلعه پتنه نیز تنگ شده و خاننجان نقش او بار خود و دهانیکه روز کار خود دیده و داود که مست باد و سر کشی بر دیوار و درگاه که کشتی انداخته بود وقت شب روانه بنگاه شدند مشورشی و خوشی عظیم و در قلعه پدید آمد بعضی اختلافان و در اضطراب و در آن تاریکی دریا را از کشتی انداخته طریق بجز قفاغند و فریضه که خود را در کشتی انداخته از فرط هجوم با

دیگر از ساخته غریبه کرد و داد این است که فوجی از ملازمان سرکار والا برائے مالش
 سرتابان لاهی اکبر آباد قیام شریف و با ستر دان محاسبه در میان آمد در آن فوج دو برادر از
 قلم کبیری تر و در ستمانی که روزند قصار ایکی ازان هر دو برادر در آن کارزار کشته شدند
 در خانه و با کبریا و آورنده و برادر دویم در آن رزم همچنان تر و دوئی کرد و از آنجا که هر دو برادر توانا
 بودند و تقاض قدرت قادر مطلق چهره هر دو برادر یک و تیره متقوش ساخته و مصور حکمت الهی
 قامت و مشبه اینها بنجامین بعینه کے تصویر در آورده بود و در بیت

میان شان بنوده فرق انگ
 بعینه هر یکے چون در یک

بعد از بدین نقش مذکور در خانه چون خبر تحقیق رسید که کدام کس ازان هر دو برادر کشته شده
 و شمع هر دو بے تفاوت یکے بود و عورات هر دو برادر در شب افتاده برائے سوختن مستند
 شدند این میگفت که شوهر من است همراه این پیکر بجان میوزم و این میگفت که شوهر
 من است به قاتل نفس خود را کتبی سازم رفته رفته این مقدمه نزد کووال شهرزاد
 شد کووال این را ساخته و با عرض والا بسایه جان ازان آن هر دو عورت را در حضور
 مقدس جلوسه کشف حقیقت نمودند و عدت برادران که ازان تو این ساخته
 و شوهر تو این باشد بود گذارش نمود که بے شک شوهر من است مصداق اعتقاد من آنکه یک
 سال مستغنی میشود که پسر ده ساله من فوت شده با غیر و غم فرزند عزیز بسیار بود شکم این را
 پاک سازند اگر بزرگ داغ فرزند داشته باشد شوهر من است بموجب حکم والا بر این
 امان گذارده چرا جان کار شناس شکم است را شکافند و راسخ باشد و غم تیره و غم
 تیره گشت جان اینی بعضی اقدس سعید با عشت قهلب گردید الحق غم فرزند و فرزند
 تیره است بزرگ دوز و آتش است جاننده بزرگ تراشی غمخوار است و در دل طراشی سنگان
 مقدار اخیال برادر دویم همراه فوج مذکور است در شهر سعید ظاهر شد و فوج الملق نش
 شوهر جان حقیقت و در محفل و دانش این زنگو آفرین فرموده حکم برائے سوختن او صادر گشت
 و آن زن مردانه و با یکدیگر در آن شوهر خویش جزای نموده و آتش عشق و محبت خاکستر
 گردید و در بیت

خسرو در عشق بازی کم زبند وزن مباحث

کنز بر سر دوزخ و زنده جان غمخیزان

از آن وقت فتنه و فساد و جنگا لرفع گردیده باعث امنیت گشت مصر

چراغ فتح برافروختند ز آتش تیغ

نوشیده نمایند که در بلاد جنگا لآغاز ظهور اسلام از ملک محمد بن تیمار که از امرای بزرگ سلطان
قلیب الدین ایبک بود گردیده و آنان زمان آن ولایت در تصرف سلطان دلی گشت در
سلسله قدرخان زاک از جانب سلطان محمد شاه قخر الدین جوین بن سلطان غیاث الدین تغلق شاه
بود قخر الدین نامی سلاحدار بقا بوسه که یافت گشته بر سر حکومت نشست و بر سلطان قخر الدین
ملقب گشت مدت حکومت دوازده سال

سلطان علاء الدین عرف ملک ملی که عارض لشکر قدرخان بود با سلطان قخر الدین
جنگ کرده غالب آمده و در آیتقل رسانیده و اعیان حکومت برافراخت مدت سلطنت
چهار سال و چهار ماه

سلطان شمس الدین عرف حاجی الیاس نوکر سلطان علاء الدین سردار لشکر گردیده
بر سر بکهنوتی رفته تمامی سپاه را از حسن و سلوک و تدبیر با خود متفق نموده از راه بر گشته
بر سر طار الدین آمد بعد از جنگ غالب گشته اقامت خود را مسافر ملک عدم گردانیده
در هند حکومت ممکن گشت در آن زمان فیروز شاه اورنگ آراکے خلافت دلی بود و بر ارباب
لشکر بر جنگا لرتین کرده اما کارے از پیش ز رفت مدت حکومت بست و یک سال

سلطان سکندر بن سلطان شمس الدین دوازده سال

سلطان غیاث الدین بن سلطان سکندر یازده سال و چند ماه

سلطان السلاطین بن سلطان غیاث الدین یازده سال

سلطان شمس الدین بن سلطان السلاطین پنج سال

۱۰۱۰ تا ۱۰۱۱ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ سلسله فرشته ۱۰۱۱ و سال و چند ماه فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲

۱۰۱۱ تا ۱۰۱۲ یک سال و پنج ماه تا ۱۰۱۲ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲ و ۵۲۳

۱۰۱۲ تا ۱۰۱۳ ده سال و چند ماه تا ۱۰۱۳ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲ و ۵۲۳

۱۰۱۳ تا ۱۰۱۴ ده سال و چند ماه تا ۱۰۱۴ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲ و ۵۲۳

۱۰۱۴ تا ۱۰۱۵ ده سال و چند ماه تا ۱۰۱۵ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲ و ۵۲۳

۱۰۱۵ تا ۱۰۱۶ ده سال و چند ماه تا ۱۰۱۶ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲ و ۵۲۳

۱۰۱۶ تا ۱۰۱۷ ده سال و چند ماه تا ۱۰۱۷ فرشته جلد دوم صفحه ۲۹ و طبقات اکبری صفحه ۵۲۲ و ۵۲۳

کشتی غرق گشتند و جمعی از کثرت انبوه بتلاش برآمدن پایمال گردیدند و بندی که راه بیرون
برآمدن نیافتند خود را از هر دو ج دیوار قلعه انداخته بخدمت نیستی در شدند آنحضرت سحرگاه
بر حقیقت واقف شده قلعه را با ویلایکے دولت سپرده خود بدولت و اقبال تعاقب فرمود
اسپ سواره از دیالکے پن پن گذر شسته تا شام سی کرد و راه قطع کردند درین گنگ و حسین خان
پسر سلطان محمد عادل گرفتار گشته بقتل رسید و دیگر مخالفان نیز دران راه دستگیر گشته بعد
حالت در رسیدند و اکثر گرنجته جان بسلامت بردند منظم

مخالف گریزان براہ گریز سپہ در عقب راند با تیغ تیز
گریزان شدند ان دلیران همه چو از شیر غرنده اهوره
چران بد سگالان هزیمت شدند سپہ بے نیاز از غنیمت شدند
همه را که دشت در پشته بود پراخته و کشته و پسته بود

از انجا منعم خان خانم خان را با لشکر گران بستیصال داد و دید مال و تفریح بنگالہ تعین نموده
در قیام سعادوت فرمودند راجہ تو درل کہ درین ہم خدمت شایسته بتقدیم رسانیده بود
بنام استعلاک و تقاضا فرستاد گشته بر فاق منعم خان مقرر گردید آنحضرت بعد تعظیم امجدان
و بار مراجعت فرموده از راه اجمیر بیدنیارت روضہ رضویہ بلاد السلطنت فتح پور نزد ولایت
فرمودند حکم شد کہ از اجمیر تا فتح پور در هر کردہ چاہے پنجه و منارہ بلند بجهت علامت کردہ
احداث کنند و سراپا کے میدانہائے از شاخہائے آہو کہ شکار شدہ با شدہ زمین
بخشد تا ہر دان را اعتقاد دی و دیلے بودہ باشد در اندک فرستے چاہ و منارہ بر طبق
حکم و الامر تب گردید القصد منعم خان در بنگالہ رسیدہ با داد و جنگ نمایان کردہ زخمی
گشت و اکثر امرا یان نثار شدند و باقبال بادشاہی داد و مغلوب گشته بندگی در گاہ
والا قبول کردہ پیشکش ہائے لایقہ و فیلان نامدار مصوب پسر خود بجناب والا ارسال داشت
و راجہ تو درل از ہم بنگالہ خاطر جمع نموده بجنور رسیدہ بمنصب اشرف دیوانی مقررانکا
یافت بعد چند گاہ چون منعم خان خانمان برگ طبعی در گذشت و داد و کاہ یافتہ از عہدہ
خود بر گشته سر بشدش بجا داشت بعد مروض مقدس فانیخان و راجہ تو درل بر سر ادا
تعیین شدند ایشان در بنگالہ رسیدہ بہ مناسبت عیال بات نمایان کردہ منظر و منظر گشتہ
داد و دستگیر گشتہ بقتل رسیدہ سرا و راجہ گاہ والا فرستادہ مورد عیالات شدند

منظر شاه حبشی خوجہ سرا محمود شاہ را کشته بر مندر حکومت نشست و بکشتن کردید
 یک سال و پنجاه *

سلطان علاء الدین که از نوکران منظر شاه بود بقبولے که یافت قاتے خود را کشته
 بکومت رسید مدت بست سال *

نصیب شاه بر سلطان علاء الدین بعد پدر بر مندر حکومت قرار گرفت بنگالے که
 حضرت ظہیر الدین بابر بادشاہ فتح ہندوستان نمودند سلطان محمود برادر سلطان ابراہیم لودی
 پیش نصیب شاه پشاور پروردہ و دختر سلطان ابراہیم را در نکل نصیب شاه
 آورد بعد مدت چون شیر شاہ غالب آمد بنگالہ را از تصرف نصیب شاه برادر و او
 دو معرکہ زخمی شدہ ہزیمت خوردہ در حضور حضرت نصیر الدین محمد ہمایون بادشاہ رسیدہ چنانچہ
 نمودند مدت حکومت نصیب شاه چاروہ سال *

جہانگیر قلیخان از امرائے کبار ہمایون بادشاہ بود حضرت بادشاہ انولایت را از
 بھیر شاہ برادر دہ باودادند *

محمد خان الخاطب بہ بہادر خان کہ از امرائے بزرگ شیر شاہ بود شیر شاہ بعد فتح بر
 حضرت بادشاہ جہانگیر قلیخان را بعد مغانہ فرستادہ ادرا بران ولایت شکن گردانیدہ
 سلیمان کرانی کہ از امرائے مشہور اسلام شاہ بود حکومت بہستقلال یافت اگرچہ
 حکم و خطبہ بنام خود نگردہ اما خود را حضرت اعلیٰ خطاب کردہ بودہ
 بایزید بن سلیمان بعد پدر قائم مقام گردید سیزدہ روزہ
 داؤد پسر دویم سلیمان دو سال *

دو سال خان جہان و راجہ تودرل داؤد را بہ قتل رسانیدہ انولایت را باطل و داخل ممالک
 محمد را نہ نمودند از ابتدائے سلسلہ لغایت سنہ مذکور کہ دو صد و سی و ہفت سال بود
 باغد ولایت بنگالہ از تصرف سلاطین دہلی بیرون ماندہ القصدہ راجہ تودرل بعد جمعیت

(۱) - سال مہر ماہ سیم فرشتہ جلد دوم صفحہ ۳۰۱ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۶ *

(۲) - بست ہفت سال - ۳ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۳۰۲ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۶ *

(۳) - نصیر شاہ - طبقات کبسنی صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۶ *

(۴) - یازدہ سال طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۶ سلیمان *

راجہ کانس از زمینداران انولایت بود چون سلطان شمس الدین رحلت نموده وارثی نماند راجہ دستخط گشته برسد حکومت نشست مدت پنج سال و چند ماه +

سلطان جلال الدین بن راجہ کانس برائے خلافت اسلام قبول کرده خطبہ و سکه بنام خود گردانت نوزده سال و چند ماه +

سلطان احمد بن سلطان جلال الدین ہفده سال +

سلطان ناصر الدین بن سلطان احمد ہفت روز +

سلطان ناصر شاہ از احاد سلطان شمس الدین دو سال +

سلطان باریک شاہ عرف ناصر غلام ناصر شاہ قاپر یافتہ سلطان ناصر شاہ را گشته برائے حکومت نشست ثانی الحال امرائے اتفاق کرده اورا گشته مدت حکومت نوزده سال +

سلطان باریک شاہ برادر زادہ باریک شاہ ہشت سال +

سلطان سکندر بعد چند روز امرائے اتفاق کرده اورا معزول کردند +

سلطان شاہ نر سال و چند ماه +

سلطان شاہ خواجہ سراج شاہ را گشته برسد حکومت نشست ہر جا خواجہ سراج +

طلبہ نشستہ پیش آورد دو ماہ و پانزودہ روز +

فیروز شاہ سہ سال و چند ماه +

محمود شاہ بن فیروز شاہ یک سال و چند روز +

۱۱ ہفت سال تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

۱۲ ہفده سال و چند ماہ - تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ ہفده سال طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

۱۳ شاہ نر سال - تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

۱۴ ہفده سال تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

۱۵ ہفت سال تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

۱۶ ہفت سال تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ و طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

۱۷ سلطان باریک - تاریخ فرشتہ جلد دوم صفحہ ۲۹۰ - باریک شاہ طبقات اکبری صفحہ ۵۲۲ و ۵۲۳ +

مقرر کرده انجن آراسته خواستند که خطبه بنام محمد حکیم میرزا بآورد و خود آنحضرت که در کابل بود
 بخوانند در آن وقت ناگهان باد بشدت تمام وزید و کون و مکان نیرو و سیاه گردید و پشتند
 باد یاد از رستخیز و داد و طوفان گرد و خاک نمودند آخر الزمان نمودار ساخت و نیز بامان
 سخت بارید و اقبال عد و مال بادشاهی بساط نشاط انجاعت را در فریاد و انجن متفرقه و
 پراگندگی انجامید و آنچه مخالفان اندیشیده بودند بنص ظهور رسید و همچنین در بهار بهار دانی پسر
 سعید بدوشی علم بی برافراشته سک و خطبه بنام خود کرد و بیت

بها و الدین سلطان بن سعید الدین شه سلطان * پسر سلطان پدر سلطان زهی سلطان بر سلطان
 چون این مقدمات بعرض قدسی رسید را چه تو درل را که بعد از مظفر خان دیوان اعلی مقرر شده
 بود با امرای و یگرتین فرمودند را چه بکنای استیصال رسیده دیدنی شود پیش پر و اخست
 و بصلاح دولتخواهان در حوالی سنگی حصار گلین احداث نموده و ایچ ساخته حقیقت لوال
 آن حدود بدرگاه مقدس معروض داشت خان اعظم میرزا کوکلتاش باشا شکران رخصت
 گشت و عقب او شهباز خان نیز یقین گردید از اواز آمدن خان اعظم و شهباز خان در
 جمعیت مخالفان تفرقه افتاد از محاصره حصار گلین که را چه تو درل ساخته بود و برخاستند
 معصوم خان با دیگر باغیان بطرف بهار رواد و افواج قاهره در بهار رسید و با اتصال
 باغیان کرمیت بستند و بهمدین اشتهای معصوم خان فرخودی و نیابت خان عرب و بهار
 بطرف جوپور رواد و بهی در زیدند شهباز خان از بهار بر سر آنها رسید و در سلطان پور
 بلهری جنگ روی داد و از مشیت ایزدی شهباز خان شکست خورده و بدو فرار نهاد اما دین
 وقت اقبال بادشاهی بکار سازی آمد چون در عوام شهرت یافته بود که معصوم خان فرخودی
 و معمر که کشته شد لشکر یا نش ازین شهرت پراگنده شدند شهباز خان ازین خیر خود را جمع
 ساخته و جمعیت فراهم آورده در نزدیکی آورده رسید بهار معصوم خان فرخودی جنگ
 نموده غالب آمد و پس از آن چنان شکست انجنین نصرت یافته رخ شورش نمود معصوم خان
 فرخودی بعد شکست با چند کس بدر رفت و بعد چند گاه بموجب التماس شاهزاده بزرگ
 جوییم معصوم خان فرخودی معاف فرموده و بجاگیر لاتی سرافراز گشت را چه تو درل پس
 از حصول جمعیت خاطر از مهمات آمده باز بکناب و آلا رسید و مورد الطاف فرادان
 گردید و بعد چند گاه خان اعظم نیز از جنگگاه در حضور مقدس آمد و شهباز خان با اتصال

خاطر از مهات آن ولایت بحضور والار رسید پس از آمدن راجه در اندک مدت خان جهان
 بر محبت حق پیوست مظفر خان دیوان اعلی از حضور بصوبه داری بنگاله تعین گشت این مظفر خان
 که بخواجه مظفر مشهور بود در ابتدائے حال نوکر میرا خان بود بعد تفرقه میرا خان که ورسته
 به گنجه پرسر در تابع پنجاب گردید چون حقیقت قابلیت و کاروانی او بعرض والار رسید در
 حضور طلبه داشته دیوان بیوتات فرمودند بمقتضائے کار طلبی در اسرع اوقات بیاید دیوان
 اعلی سرورازی یافت و مدتی باین درجه ممتاز بود در نیولا بصوبه داری بنگاله رخصت گشت
 و در آن ولایت رسید بنظم و نسق امور پرداخت بعد چندگاه معصوم خان کاسی جایگزین
 بهما از محله داغ اسپ که در آن نزدیکی مقرر شده بود عدول نموده شورشی که در
 طبیب دیوان داغ اسپ که در آن نزدیکی مقرر شده بود عدول نموده شورشی که در
 گروه و قاعده هر دو بغارت در آورده سربنی برافراخت و همچنین در بنگاله بابا خان قاتل
 و دیگران بسبب بازیافت جایگزین مظفر خان بصوبه داری محاصرت و رزیده باغی شدند و
 معصوم خان کاسی بهماستان شده جمعیت فراهم آوردند و بسیاری از امرائے دیگر نیز
 از مظفر خان آزرده شده بخالغان متفق گشتند و میرزا شرف الدین حسین یزنه آنحضرت
 باحضرت کائنات و رزیده بقصد که مظفر روانه شده بود و فتند چو کئے و واقعه طلبی شعار
 خود داشت در ولایت بنگاله شورشی شنیده نیز از راه برگشته آمد و بخالغان
 تلقین گردید و شورشی عظیمی داد چون جمعیت آن بد اختران بسیار بود مظفر خان تابع
 جنگ نیار و در قلعہ تانده متحصن گشت و باغیان بر قلعہ محاصره تنگ آورد و مظفر خان
 پیغام نمود که آمده ملاقات نماید و الاروانه که مظفر شود و مظفر خان ضرورتا شوق ثانی قبل
 کرد و انجا مقرر گردید که سیوم حصه از اموال خود بر دارد و دیگر واکذار و مظفر خان بخت
 برادر اشرفی پنهانی بمعصوم خان کاسی فرستاد که از عرض و ناموس من دست باز دارد
 و بخالغان از بمنی دلیر شده محاصره تنگ نمود و قلعہ تانده متحصن گردید و مظفر خان با
 بدست آورده قتل رسانیدند و اموال او بغارت بردند بدست ملک رو پیچ که در قلاب
 کور کرده بود بدست میرزا شرف الدین حسین افتاد و اموال دیگر هر یک از بخالغان بدست
 آورده متصرف شدند و بر تمام آن ولایت استیلا یافته هر کدام خطاب بمنصب برآورد

سنده عبور نموده بکابل رفت و کنوران سنگه تلمه یائے سند تعاقب نموده برگشت چون
 این جرات و جبارت کنوران سنگه بعرض والا رسید مورد الطاف بیکران گردید و یکبارگی
 بمنصب پنجزاری سرفراز گشت و دینولا میرزا از استماع خبر پرورش امرائے بنگاله که سنگه و
 خلیفه بنام اومی خواستند که بکشند و لیر شده از کابل لشکر آر آستسته به پنجاب رسید و باعث
 فتنه و فساد گردید و اهل آن دیار را ازار و اضرار رسانید آنحضرت از اندر باس کوچ کرده قصد
 معصوم نمودند که درین مرتبه در کابل رسید و میرزا انجمن تادیب کرده شود که آتش فتنه
 مطلق منطفی گردد و فوجی برسم متوالا نصرت نمودند میرزا از طنطه مرکب والا مکان خود
 در بودن پنجاب ندیده و دقانه کابل گردید افواج قاهره که عقب میرزا شتافته بود و شادمان خان
 که از امرائے بزرگ میرزا بود و جنگ نمود شادمان خان شکست یافته گریخت استیلا بد
 و پرتال و امتعه و اموال او و لشکر یانش بدست بهادران لشکر فروری اثر آمد و دو هفته چند نقطه
 منشی میرزا و پیر میرزا از پرتال شادمان خان بدست سردار فوج مقصد مقتاده بود و لکن فوج
 بجنس بکخور والا ارسال داشته از انجمله نوشته بنام خواجه شاه منصور دیوان بود که در جواب
 و عیبه او نگارش یافته آن حضرت از روی فراخ و صلگی و نیکذاتی بر زبان نیاوردند و بطریق
 رسید که در چنین وقت مخالفان بجبهت هدم اساس اعتماد و دوختن امان این چنین نوشته است
 میفرستند بار دیگر بعرض والا رسید که کسان خواجه شاه منصور که در پرتگنه فرمودند و با کیش
 می باشند اباد ده دارند که بمحمد حکیم میرزا ملحق شوند چون اینی از خواجاستغلافت ایالتی و دینولا میرزا
 او و دیوان عناصر نیز عذر نمودن غالب شد که فی الواقع قصد خواجه بطرز دیگر است
 در بنصورت بصلاح و دوختن امان متصل سرائے کوت کچوه که مابین شاه آبا و انبار است
 خواجه را بکلن کشیدند این خواجه شاه منصور از اعیان شیراز بود خدمت اشرف خورشید
 خانه داشت و آن حضرت بمقتضائے آدم شناسی نظر بر قابلیت او داشته او را
 بیاری خواستند و مظفر خان دیوان اعلی بنابر کار واتی و دفور دانش او حسی بردناگزیر
 ترک نوکری بادشاهی نموده پیش منعم خان غاسخانان رفته نوکر گردید و بته منعم خان او را
 برائے عرض مطالب جاگیر از بنگاله بکخور مقدس فرستاده بود در التماس مطالب نقش
 کار واتی او زیاده بخاطر اقدس دست شد بعد فوت منعم خان طلب حضور فرموده بهالی
 منصب وزارت دیوان اعلی سرفراز فرمودند و در کتر زمانی با صابت راسے براتب

معصوم خان کابل و دیگر مخالفان مقرر ماند چون بعرض والا رسید که مخالفان بد سرشت
 بد فعات بشباز خان جنگ کرده غالب آمده اند و در آن حدود رفع شورش نمیشود بلکه روز
 بروز نیاده میگرد و لهذا بقصد استیصال آنجا که بد مال بد دولت و اقبال خود متوجه دیار شرقیه
 شدند و لشکار بخان و خجیر گلخان قطع منازل فرمودند و درین سفر اجهه میر بل جشن عالی ترتیب داد
 این حضرت دکان مجلس تشریف برده پایه قدما و فرودند و نیز در منزل راجه تو در مل تشریف
 فرموده سرفرازی بخش آن وزیر اعظم شدند بعد رسیدن در مکانی که دریائے گنگ و جن
 با هم اتصال یافته جوش یکنای میزنند و با اعتقاد اهل هند از آن بزرگ است در میان هند
 و تپائے قلعہ امداس و شهر بزرگ اساس نهادند چون در ایام بارش دریائے گنگ طغیان
 می نماید بند حکم در طول یک کرده و عرض چهل درجه و ارتفاع چهار درجه مقرر گشت و آن
 محل قدر بنات مسانت و حصانت و بند در غایت تنگی و استواری و شهر در کمال وسعت
 و منبت در مال بسنت و هشتم جلوس والا با تمام رسید و درین مکان بعرض هایدون رسید که
 شباز خان بقوت لطف و نبضت مومکب والا بخالفان جنگ مروان و آور نموده منظور معصوم
 شدند و معصوم خان کابل و دیگر معتمدان و محکم القابضت هر میست خورده از ملک
 بادشاهی بد وقت خود را در کج نمودن کشیده اند بنابر آن از الله باس معاودت فرموده بقصد
 رفع شورش محمد حکیم میرزا روانه سمت پنجاب شدند و بد دولت و اقبال قطع منازل و ملکی
 مراحل که پیش نمودند.

دربیان بغی محمد حکیم میرزا برادر حضرت بادشاه خاقان مان

او در کابل بغی ورزیده بار از اب سند گذشته باعث از ارم اضرار اهل پنجاب میگردد
 و اندر حدیثات عساکر منصور و هنرم گشته باز در کابل می آورد و نوبت به بلهور رسید و بست
 در و در قلعہ الحاصره نموده راجه بیگموت داس صوبه دار لاهور پائے همت افشرد و
 قلعہ را بشکر و اخست کنورمان سنگه خلف راجه مذکور که فوجدار سیالکوت بود احشام کوهی فراهم
 آورده با جمیعت فرادان تا بکمان رسید و میرزا جنگ نموده غالب آمد و میرزا بے دست و پا
 گشته از دور قلعہ بر خاکست بے نیل مقصود راهی گشت و بهاء جلال پور معمول حافظ آباد و دیار
 پنجاب گذشته در بهیره رسید و آن شهر را غارت و ویران ساخته از راه کبیت دریائے

که بجائے چندین سلاطین صاحب سکه و خطبه بود تمام تر در قبضه تصرف بادامده و حمران
 در غوغا کار روئے نیانند بدرگاه والا آورده وی آرند و امرائے این دو دمان رنج مکان بجا
 سلاطین والا شکوه نشسته حکومت میکنند ان برادر از چنین دولت چرا محروم و بی نصیب
 باشد اگر چه بزرگان کاروان برادر کین را بمنزله فرزند گفتند اما با عقاد من بهم رسیدن
 فرزند احتمال دارد و بجز در کجا بهم می تواند رسید لایق عقل و دانش ان برادرانکه از خواب غفلت
 بیدار گشته بملاقات خویش مسرور سازد و زیاده ازین امر از دولت دیدار و خود را از دولت
 پایدار محروم ندارد و محمد حکیم میرزا بنابر صحبت خوش آمدگوییان خانه پیرانند با وجود اعتقاد حنیان
 بادشاهی و درود فرمان بطاعت و میزبانی و پذیرایی و سخن شنو نگشت و با خود قرار داد که
 که بده خیمه تا قلعه کلل مستحکم کرده و ملازمه پیکار کرد و پادشاه بگش رفت و در پیند حکومت انان
 و میرزا محمد بن اندیشه بود و در کنگشها در میان دولت که شاهزاده سلطان محمود در محنت
 در وادی گلشن رسید و میرزا جنگ در میان آمد و میرزا شکست یافته به فرقه حنیان
 و اراده آن کرد که بولی توران پناه برده و استمداد و استقامت نموده آید مقدان اقبال
 خاقان زمان نیز بکابل نزول اقبال فرموده سیر منازل قلعه و باغ و شهر نموده سرت اندو
 شدند با آنکه محمد حکیم میرزا مصدر چندین تقصیرات شده بود از روئے کمال قیظت کابل
 باز میرزا محبت فرموده بهندوستان دعوت نموده و بیلای کابل بکشد و بکومت
 اولایت قیام و در زید از آنجا که میرزا مشغول شراب بود از فرموده پیمای بیهوشی و
 مزمنه مبتلا گردید و از بسکه مغلوب طبیعت بدو و خود را از شراب نشویند و بطلان و
 اندک مدت ساغر حیاتش بریز گشت بلیت

مبادا غر و مندر غرق شراب کزین یل شد بقصر دولت خراب

بعد از ارتحال میرزا بمنزلی بقا فرزندانش اراده داشتند که انان کابل پیش عبدالقدیر خان
 دلی تیران روند چون انیعنی بعض مقدس رسید از روئے حمله و محرم فرمان استقامت
 صادر شد و راجه ان سنگه با سنے و داری پس با فداگان میرزا متین گشت و آیات
 عالی نیز بسمت کابل نهضت فرموده چون عرصه با قول پندی مورد و سراقات اقبال
 گردید راجه ان سنگه که پیشتر رخصت یافته بود و کیتبا و میرزا را یازده ساله و از ریاض
 میرزا ناچار چاند ساله پسران محمد حکیم میرزا را همراه خود گرفته و حضور مقدس رسید حضرت

گذشت فیل واسپ و ادم بر یک دیگری افتادند و حادثه عظیم رود او که گویا نمونه زخمی است
چون افغانان از هر طرف ریخته و جنگ کرده غالب آمدند زینحان از فرط غیرت و دلاوری شجاعت
خواست که جان نثار گردد و با خیر خدایان جلو گرفته و او را از آشوب گاه برادر دند و در آن یکی چند
فیل واسپ و شتر و ادم بر روی هم دیگر افتاده بودند که راه عبور سواره و شوالیه و دلاویز
زینحان پیاده شده بے راهیشتافت و میزار و شکاری انجان بیغیران بمنزل برسد
بپاری از لشکریان را افغانان اسیر و قتل کردند و انقدر که بدست آوروند که از هر دو شتر
آن عاجز شدند و در آن روز چند نژاد کشته شدند و از خستگان حساب نیست و در آن
زود و خور و راجه سیریل و حسن خان پیتی و راجه و هر سنگ و سنگا نجان و بعضی دیگر از بند
باو شاه شماس بکار آمدند از آنجا که راجه سیریل و شتر مندی و نزاکت فهم و جدت بلخ و
فطرت بلند و مزاج دانی و تیز زبانی و سخن سنجی و نکته طرازی و نظیر و دلاوری و شجاعت
اشعار و توارات گفتار و نکات غریبه و مضاحک و طایبات عجیبه او که با عیشت انجان
خواطر تو اندید و تا حال مذکور محافل و زبان ز داهل روزگار است و نوعی هست علی شمس
که بذیل و سخاوت ادنائے او با قصد مهر و مزار مهر بود از نیجست که از عده مصحابان بر زمین
و نجهه محرابان انجمن قدسی بود و منصب سه مزاری سرفرازی داشت و قرب منزلی که
بجانب مقدس بوده و دیگرے را نمود از گذشته شدن چنین مصاحب و منسلک و غیره
که از وفود دانش گره کشائے خاطر دلا و امیق نائے مرات ضمیر علی و پیش نخل
منقض گشت و بر خاطر اقدس سروح این سانحه سخت گران آمد بے اختیار آب از روی
فروغ بخت و او بلند بر زبان آورده تا دو شبان روز بیکیغات و غنائے لایه و جگر
و بر زبان قدسی گذشت که از استدائے جلوس مقدس تا حال که سنه سی ام است چنین عباد
کفتم بر عایشه خاطر دلا و ان نشسته روز سوم شانزده سلطان مراد صاحب تودول طبا
بپاری از بهادران شهابت کیش بکائے قل و فتح افغانه بر سخت زنی تعین شدند
چون ایام خدمت در غیبتان شانزده رفیع المکان نمود از بمنزل و دویم شانزده و بعد
حکم اعلی معاودت نموده راجه تودول تخریب انجا حقه مقرر شد و راجه این سنگه که
باستصال افغانان از یک در کوه حیرت بود و بر قاقا راجه تودول تعین گردید و نجان
و حکم بر اقلع مخصوصه سید و چند روز نخست که در نقش یافتند و مورد عتاب شدند

بعد فوت ابراهیم میرزا چون شاه رخ میرزا پسر او کلان شد سلیمان میرزا را با شاه رخ
میرزا بنیره خود صحبت برابر گشت هر دو با یکدیگر عناد ورزیدند و کار به پرقاش کشیدند و
بدعات بهر یکدگر ایشان جنگ در میان آمد آخر الامری سلیمان میرزا نهضت خورده و رکاب
رسید چند گاه پیش محمد کلیم میرزا که در آن وقت حیات بود گذرانید و بدگاه والای آنجا آورد
پناه هزار روپیه نقد و سامان سفر از حصو و مقدس مرحمت گشت و فرلمان متضمن استنات
بصد و پیوست میرزا بجمیعت خاطر از کابل روانه بدرگاه معلی گردید چون نزد یک
دار السلطنت فخرور رسید حکم شد که امرای عالی قدر با استقبال بروند و حسب اکرام
اعلی تاسه کرده و به مخپور فیلمان نامی که در شکوه بسلاسل طلا و نقره و جواهرات و دیبا و زربفت
اراسته ایستاده کردند و در میان دو فیل آرا به یوز با پاشش خمی و زربفت و زنجیر طلا
و نقره و قلابه های مرصع باز داشتند و عقب فیلمان سیل دورویه از دلاخان رستم
دل و مبارزان صف گسل آرستند و قورچیان بهرام نظام دیبا و لان جدا جنب ایستاد
گذاشتند که احدی قدم از سیل بیرون نتواند کرد و کوچه های شهر را جاده سپید و آفتاب
پاشیده مصفا کردند و دکانین آراسته بازار را این بستند بے شایبه تکلف که چنانکه کثرت
امانگی و پیراستگی مانند خیابان گلشن گشت و دکان ها از پوشش زربفت و انواع نقشه
زیباتر از باغ بهار گردیدند

شهر را بستند بر سر این رنگ بستان گرفت و رفته رفته
طوایف انام از شهر و کوچ و بازار و طاقا و داقا و راهها و پشت و پاهای آنجا
بهجوم آوردند و طاقان زمان بآباد شاهزاده و الاشان با جلوده حال و جاه و جلال یا ارایش و پیرایش
کمال بقصد طاقات از شهر برآمدند چون نزدیک رسیدند اول سلیمان میرزا پیاده شده
تلیات بجا آورد و بعد از آن طاقان زمان از اسب فرود آمده میرزا را از رویه الطاف
در آغوش گرفتند و بمنزل آورده بعد منیافت و مهمانداری بنوید یک بشیر بدخشان خواندند
فرمودند بعد چند روز صوبه داری بنگاله تجویز شده میرزا قبول نکرد و بقصد زیارت مکه
رخصت گشت هفتاد هزار روپیه خرج راه مرحمت کرد و دید میرزا بعد اراک سعادت
رج بهمان راه باز بدخشان رسید و شاه رخ میرزا جنگ کرده باز نهضت خورده
بعد از مدتی والی قزاقان پناه برد و بعد از مدتی از اتفاق ایشان واقع گشته لشکر

آخر الامر شفاعت شام زاده پاریافتند بموجب حکم والا هر چند تلاش شد نقش را جبرئیل
 بدست نیاورد چنانکه حضرت او را بسیار میخواستند تا سفت انیمینی بار بار زبان مقدس گذشت
 چندین اثناسیر قریش ایلمی عبد الصمد خان والی توران بانامه محبت و منوعات آن دیار بدرگاه
 ملا محمد سید چون خاطر مقدس از واقعه راجه پیر بل گذر بود ایلمی مذکور دوسه روز بار
 نیافت بعد چند روز بملازمست اقدس مشرف گشت و نامه عبد الصمد خان از نظر ائمه
 گنبد شریف میر قریش را با انعام لایق مرخص از فرموده رخصت انصراف دادند و حکم همام
 بمیاد حکم ابوالفتح را همراه میر قریش نزد عبد الصمد خان فرستاد و راجه محمد تجویل داری بارگاه
 منوعات و میر صدر جهان بهمانکے پیکشش واقعه مسکن در خان پدر عبد الصمد خان همراه
 دادند و نامه والا از مناسبت طبع و کا و زبده فضائل اکل علای رخ ابوالفضل عبد الصمد خان علی
 گردید چنانچه آن نامه مشهور است بعد تنظیم مهلت آن دیار و تبقیه و تا دیب گردن کشان
 پدر و زکات از ساحل دریائے سند معاودت بهندوستان کردند و راجه تودمل با
 بحضور طلبد اشته راجه مان سنگه را بکابل تعین نمود و با سستیصال اخوانان یوسف و علی
 امینیل تعین گشت او بر اقلی تا دیب و تخریب الطایفه نمود اکثری سرداران
 فخر و کزوان بنده خنده نموده حاضر شدند به شایبه تکلف قلع و قمع انجماده که امینیل قلیان
 نموده و دیگرے نموده باشد چنانچه انیمینی مشهور است که عورات یوسف و زیان عوض
 نان بفر و خست رفتند

در بیان سیدن میرزا سیلمان ولی بدخشان و خصوصاً نور و تفرقه در بدخشان

سلطان و بخت صاحب قران امیر تیمور گورکان میرسد حکومت بدخشان با انتقال
 داشت و با ملا بدخشان لشکر بر کابل کشید و براتب هکست خورده رفت ابراهیم
 میرزا حاکم او در شجاعت و دلاوری طاق و صحر است و داند نظری شهره آفاق بود چون
 ازین جهان فانی و گذشت سلطان میرزا از نیمه است که آن خلعت را بسیار دوست میداشت
 غم جان گاه رود و از این رباعی حسب حال او است رباعی

سلطان بدخشان و بدخشان رفتی / ابراهیم میر کشید در بدخشان رفتی

در دهر چاقم سیلمان بروی / آفوس که از دست حلیان رفتی

بے ادبی پسر خود متاعف بوده مکتوب معذرت اسلوب متکبر اظهار شوب جوانی فادانی
پسر خود مصحوب مولانا کے حسینی بدرگاہ والا فرستاد اگرچہ مولانا کے حسینی بعد رسیدن
بدرگاہ فلک کارگاہ بابتلائے امتداد گذشت اما آنحضرت جو اب مکتوب عبدالمطلب
چنانچہ آئین بزرگان حقیقت آگاہ باشد نوشته روانہ کرد و احساس اخلاص استحکام
دادند

در بیان تسخیر ولایت و لکشائے کشمیر جنبت تاثیر

یوسف خان والی انجا ہمارہ اظہار اطاعت و اقبیلہ نمودہ جنگشیا لامیقاہ ارسال رسید
و در حال سیم جلوس والا معیوب خان نامی پسر خود را با پیشکش و تحابیت فراوان بدرگاہ والا
فرستاد و چند گاہ در حضور لامع النور قیام داشتہ بنابر خوشی بجا طرہ داشت بے خصیت
از حضور ساطع النور گرفتہ بکشمیر رفت چون این منی بعض اقدس رسید فرمان بنام عبدالمطلب
صادر شد کہ خیریت ذات و امنیت ولایت او درین است کہ خود آمدہ بملازمست کشمیر
شود والا پسر خود را باتان بوس مقدس بغزید او قدرائے زمیندارانہ در پیش برد آید
عرضداشت ارسال نمودہ اند مقصد آن ولایت بجا طرہ شرف مصر گشت و شام مرغ میرزا و
راجہ بگونت داس و شادہ قیخان محرم و دیگر امرا بر پنج دست تعیین شد نہ چون براہ بہر سبب
فراوانی برفت داشتند و سربا و صعوبت مسالک و دشواری جبال خود عساکر اقبال شکل
بود و صلاح را بہر آن و دو تن جوانان براہ پہلی روانہ شدند و سستی و کسل تمام قطع باہیا و حوار
نمودہ نزدیک کشمیر رسیدند یوسف خان در خود تاب مقاومت ندیدہ ارادہ داشت کہ
بامراے بادشاہی ملاقات نماید اما از بیم کشمیریان نمیتوانست آمد آخر الامری بہانہ دیدن
جائے مجادلہ براہدہ بامراے بادشاہی ملاقی شد کشمیریان از اطلاع امنی حسین چک ما
بحکومت نبرد داشتہ اما وہ جنگ شدند درین اثنا یعقوب خان پسر یوسف خان از پدر
جدانشدہ بکشمیر رفت کشمیریان ہمراہی حسین چک گذارشتہ پیش یعقوب خان آمدہ حاضر شدند
و از شاہ اسماعیل خطاب دادہ سرکوبہا حکم ساختہ بقصد ہمارہ ہشک منصورہ مقصود آرستند
چون این منی معروض فاکھان بارگاہ فلک اشتباہ گردید فرمان والا شان بنام شایخ میرزا
و بگونت داس بعد و پیوست کہ اگرچہ یوسف خان ملاقات کردہ اما انکہ کشمیر متعذر

تعیین کرد ولایت بدخشان از تصرف ایشان برآورده و حاکمان خود نمود و سلیمان میرزا و شاهین میرزا
هر دو بجلاوطن گشته بکابل رسیدند و طبیعت

دولت همه از اتفاق خیزند بے دولت از نفاق خیزند

و بان وقت محمد حکیم میرزا حیات بود چند مواضع از توران لغمان بسید و قال سلیمان میرزا مقرر گرد
شاه مرغ میرزا بدون در کابل اختصار نگارده بدرگاه والارسیده مورد انواع عواطف محمد
و چند از چندی سلیمان میرزا نیز بواسطه راجه مانسنگه بجناب قدسی رسید و بعد سه سال
مسافر ملک بنگاله دید اگر چه سلیمان میرزا در زمان بدون بکابل با عانت محمد حکیم میرزا شکر فرادان
فرایم آمده بدفعات مقصد بدخشان نمود اما کار پیش زلفت در سال سی و چهارم مجلس والای
محمد زمان نامی خود را فرزند شاه مرغ میرزا و اموده در بدخشان گردشورش برانگیخت و او را بعد از
پسر عبدالصمد خان والی توران بدفعات جنگ روانه و هر دفعه فتح نموده بدخشان را متصرف
شد و در وقت حکومت آن ولایت نمود آخر الامر عبید الصمد خان والی توران لشکر گران تعیین کرد
محمد زمان ملقب بدخشان اخراج نموده ان ولایت را متصرف خویش در آورد و محمد زمان از
بدخشان به کابل رسید و بدخشان صورت اظهار نمود که روانه درگاه والای شود و در
لحظه مقصد کابل و بدخشان بدان وقت قاسم خان صوبه دار کابل در حضور مقدس بود و محمد حاتم
پسر قاسم خان که بنیابت پدر در کابل بود از مقصد او واقف شده بانگ جنگ او را
و ستیکه کرد و هم درین اثنا قاسم خان از حضور بکابل رسید محمد زمان خان مدارات و منکقات
بسیار کرد و الما او را در بند نگاه داشت و میخواست که روانه حضور ساطع النور سازد و محمد زمان
قابو یافته قاسم خان را بقتل رسانیده در صدر کشتن محمد حاتم گردید او از قتل پدر واقف
گشته بمیان خود را خراشید و آورده محمد زمان را بقصاص خون پدر بسیارست تمام کشتنهای
بدخشان که در کابل بودند و طاعت بیخ میدریغ شدند و در رخ شورش محمد زمان خان آنان دیار
گردید و در بدخشان خیمه انورن پسر عبدالقدیر خان حاکم مستقل گشت چون پست باده جوانی
و در موش شراب نمادی بود از روی گستاخی درخواست صبیبه رضیه حضرت قاقا قالی نمود
چون ایچی فرستاده از دیار بے بهت میگذاشت قضا را کشتی از مورج خیزور با غرق شد
و نامه او که از روی گستاخی کشته شده بود از نظر اقدس نگذاشت بر زبان طواغیت اتمام اقلاد
که مگر با شاعران حضرت بوده باشد و محب نیست که چنین بود و در آید عبدالصمد خان با شمع

۴۹۲
 سید و خطیب پیام خود کرد و سلطان شمس الدین قطب کر و واران این تہ اسے
 خوشتر و رواج اسلام گردید بدست سلطنت او سہ سال و چند

وفاقی سلطان محمد شہید بن سلطان غمیس الدین عرف شاہ میسور حکمران ہند و امارت بہمد

سلطان قلی شیر عالم الدین بن سلطان شمس الدین بعد فوت برادر بنادین حکیمت
خود مدت اود و از دوازده سال وفات نمود

[illegible]

سلطان اسکندر برت مشکن عرف شکار بن سلطان و قطب الدین بن و در شمشیر

برمنده فرمان روی سخن گردید و یکس تن بت و انداختن بتخانه شغل عظیم داشت نوشته
بتخانه همدیوار که در نزدیکی کشمیر بود انداخت نوشته ازان برآمد و خط بندی بر روی تمام گشت

و در این شهر در یک هزار و یک صد سال سکند نامی چنین بخار و غرور آمدند که

پس این بجا نه رانی انداختم و قول سبحان باطل شدی.
 انقضه سلطان علی نصیب بود اکثر بر منان را بعد انداختن تاجها پیر و سلطان کرد و در محراب
 نقشین نهاد و در سلطان مسکن در است بکن گفتند و وقتیکه که حضرت صاحب حق را امر

[illegible]

۱) این کتاب در دو جلد - جلد اول از شماره ۱ تا ۳۳۸ و جلد دوم از شماره ۳۳۹ تا ۵۹۹ -

دوم و دو سال و نه ماه و نه روز از سن حضرت علی (ع) بود دوم سن ۳۳ و طبعات اربعی سن ۳۴۹
 و دو سال و نه ماه و نه روز از سن حضرت علی (ع) بود دوم سن ۳۳ و طبعات اربعی سن ۳۴۹

در نیاید دست از و غاو و بیجا باز ندارند بنابران لشکر فیزی اثر کمر همت بر بسته متوجه کثیر شدند
چون نزدیک رسیدند محاصره سخت در میان آمد کثیران مغلوب شده آمده ملاقات کردند
خطبه محکم بنام نامی حضرت قاقان زمان مقرر کرده باطل زعفران و ابریشم و جانوران گلی
که خلاصه محصول آن ولایت است در سرکار و الا مقرر گردید یوسف خان بر سلطنت شایسته
میرزا و راجه بگوش و اس بقدری استان رسیده سعادت ملازمت دریافت نمود
عنایات والا گردید.

بر منتظران اخبار سلاطین مستور نماند که از بعضی تواریخ احوال کشمیر چنان بطالع درآمد
که آن ولایت در تصرف راجا بود که با استقلال حکومت میکرد در شاهی ماهی نامی که خود را
شاه دین ظاهر ازال گرشاپ بن نیک روز میگفت نوکر راجه سهدیو که از نسل ارجن پانده
بود و دید مدت مدید خدمات لایقه بجا آورده اعتبار یافت چون سهدیو در گذشت پسر
او راجه دیو بن حکومت بنگل گشت شاه میر بن ساهو مذکور را وکیل سلطنت صاحب
ملاز گردانید و پسر او را که یکم شبید و دیگر علی شیر نام داشت پیش آورده دیگاسک
وکیل ساخت و شاه میر را دو پسر دیگر بود یکی با سر اشانک و دیگری با هندال نام
بودن هندو صاحب داعیه بودند چون شاه میر و پسرانش اعتبار یافتند فلبه پیدا کرده
سپاه و رحمت را بجانب خود کشیدند و تقریبی از راجه رنجیدند و راجه آنها را اذیت
بخانه خود منع کرد شاه میر و پسران او از روی تسلط و استیلائے تمام پرگنات کشمیر را
متصرف شده اکثر نگران راجه را با خود متفق کرده روز بروز قوت و گنت بهم رسانیدند
و راجه زبون و مغلوب گشته در شاهی برگ طبعی در گذشت و زوجه او کوکشا دیوی نام
قایم مقام گشت خواست که با استقلال حکومت نماید بشاه میر پیغام کرد که چند پسر را
حکومت بر دار و شاه میر قبول نکرده رانی بر سر او شکر کشیده جنگ بر چن ارادت
آبی بران رفته بود که از آن ولایت حکومت هندو متقطع گردد و دین اسلام را راجه
قضا را رانی کوکشا دیوی در جنگ مغلوب شده بدست کسان شاه میر گرفتار گردید و با هندو
اسلام قبول نموده در حقه نکاح شاه میر درآمد و شاه میر مظفر منصور شده در آن ولایت

(۱) راجه سیه دیو تاریخ فرشته جلد دوم صفحه ۳۳۴ راجه سر دیو طبقات اکبری صفحه ۵۹۶

(۲) پرچمیت تاریخ فرشته جلد دوم صفحه ۳۳۴ طبقات اکبری صفحه ۵۹۶ راجه رجن فرشته

(۳) کوکشا دیو یا کوکشا دیو تاریخ فرشته جلد دوم صفحه ۳۳۴ و ۵۹۶ و ۵۹۷

سلطان علی شاه عرف میران خان بن سلطان سکندرت شکن بعد پدر بر سر تخت نشست و شاهی خان برادر مستیقی خود را ملا علی بنموده وزارت خویش مقرر گردانید بعد چند شاهی خان را ولی عهد کرده در کشمیر گذاشت و خود بر سر راجه جیون که خسرو بود لشکر کشید بعد روانه شدن با خواست بصفی مردم از ولی عهد کردن برادر خود پشیمان شده بهرام دوست کرده با عانت و اجبار جوری در کشمیر رسید که متصرف گشت و شاهی خان را پیش از کشمیر برآمده بیا لکوت رسید و در آن ایام جبرته که گوهر از قید حضرت صاحب قرآن نگرین در پنجاب رسیده بود و فوجی سلطان علی شاه که بعد فتح تهنه مراجعت کرد و کشمیر میرفت جبرته سر راه گرفته بعد مجاربه او را دستگیر کرده مال و امتعه و اسباب و اشیاء بترت آورده شاهی خان بعد رسیدن بیا لکوت با جبرته ملحق شده با اتفاق او بر سر سلطان علی شاه رفت و سلطان علی شاه با لشکر انبوه برآمده جنگ عظیم کرد و در این طرح غلایق بسیار کشته شد گویند که چند قالب بے سرداران جنگ گاه بر خاسته بفرکت درآمد قول اهل هند است که چون ده هزار کس کشته شوند یک قالب بے سر بفرکت دراید بالاخر سلطان علی شاه شکست خورده گریخته رفت ایام حکومت او شش سال و چند ماه بود.

سلطان زین العابدین عرف شاهی خان مظفر و منصور گشته مند آراست حکومت گردید محمد خاں برادر خود را وزارت مقرر کرد چون عدالت و زوال انصاف و است بود سپاه و رعیت از او غم نشنود شدند و برهناسی که در زمان حکومت سلطان سکندر و پدر او جلا وطن شده بودند در عهد او باز بوطن آمده آبا و میشدند و در مجامع و مقامات خویش قرار گرفتند سلطان به برهمنان تاکید کرد که آنچه در کتب دین ایشان است پس از او بفرستند و خلاف آن اصلاً نگویند و رسوم برهمنان از قضا که کشیدن و زدن برهنه و زدن بر کشتن و چیدن و زدن را بجا نیاورد و جایی برهمنان که در زمان سکندر و پدر او بگماه مسلمان کرده بودند از اسلام برگشته باز رسوم هندو و پیش گر فتنه و بتان طلاق و غیره و منکر سلطان سکندر شکسته سکندر بود و آن سکندر پذیرفت و باعث این همه مرامات احوال هندو آن بود که سلطان جامع جوانان را احترام بسیاری کرد و در کتاب علوم انجمنه میکوشید گویند که فوجی سلطان مرعش گردید و مشورت بپلاکت گشت و در آن حال چنان آمده

نشست یوسف شاه از درگنجینه از راه جوی پیش میرزا یوسف خان حاکم پنجاب آمده با اتفاق
میرزا دراجه بانسنگه در فتحپور رسیده بملازمست اشرف مشرف گردید و در محفل میرزا
یوسف خان دراجه بانسنگه بکوک او مقرر شدند و او با اراکے بادشاهی و کشمیر
رسیده باندک جنگ فتح نموده حکومت بایستقلال بی فتنه املاک
بادشاهی را رخصت ساخت در ۹۱۰ خاقان در این بدو وقت مراجعت
از کابل از مقام جلال آباد ایلمی تعیین کرده فرمان والا شان بنام یوسف خان صادر نمودند
او باستقبال فرمان گیتی مطلع سعادت اند و ز گذشته حیدر خان عرفه یعقوب پسر خود را
با تحف و هدایا بدرگاه آسمان جاهد فرستاد پس از یک سال در حیدرآباد در بدو وقت
مقرر شد در کشمیر رسید چون این معنی بعرض مقدس رسید میرزا شام میرزا شاه قلی خان علم
و راجه بگوشت داس به تغیر کشمیر تعیین شدند چنانچه تقرر و مقرر شد یوسف خان طاعت شده
همراه املاک بادشاهی در حضور پور رسیده در ۹۱۲ ولایت کشمیر را ملک
مردم گردید مدت حکومت یوسف خان هشت سال.

العقد بعد رسیدن یوسف خان بدرگاه مقدس یعقوب پسرش و کشمیر و نو جوانان
باید مراسم انقیاد و یگانی آورده باستیصال او قاسم خان با اراکے و دیگر تعیین گردید و
کهرت شتافت در آن راه تالابے ساخته مکاسے پیشین است که بیک گاه و آنی بکلی
آوردن آواره یا کرا شود برفت و باران عظیم گردد و بنگام نزول بشکاف و بباران چاه آوارند
نقاره شد برفت و بامان و بزرگ بسیار گردید و آسیب سر با لشکریان رسید و جان
بیار تلف شد از وقوع این معنی کشمیریان که آماده بیکار بودند غالب آمدند و تفرقه در لشکر
یوسف خان افتاد در آن حال قاسم خان خود را راست کرده عزیمت نمود و یعقوب
از دلیری و دلاوری قاسم خان بهرسان بوده در خود تاب جنگ نموده بطرف کشتار
رفت و شمس چک که در قید او بود و خلاص نمود و کشمیریان بعد رفتن یعقوب شمس مذکور
را بکومت برداشته آماده کارزار شدند و در یک جنگ ویرانست و بکومت بقبال
بادشاهی قاسم خان فروزمند گشته در شهر سری نگر که دارالایالت کشمیر است درآمده
بتازگی مسکه و خطبه بنام نامی حضرت خاقان زمان مقرر گردانید بعد چند گاه کشمیریان
یعقوب را از کشتار نکند و با او ده معصم بر سر قاسم خان در شهر سری نگر شومین

باشند بران کوه پیاوگی اختیار می کنند از تود را و چون اعضا سستی گردد و
 جوان پر قوت پیر و ضعیف می شود و هنگام عبور است که پرتابی غیر از فیلان که در تن
 و اسبان با درختان و استخوان بار بردار نمایند گزشت شتر اگر همه باقیه صلی است
 در آن سنگ لایح می تواند قدم نهاد و اگر ثور فلک است می تواند گزشت بموجب حکم
 جهان سلطان چندین هزاره خارا ساش آهین باز و در کوه قوی است و در قلع احماد و قلع اشیا
 بدین معنی نموده آن ملک را از استند و از لاهور تا کشمیر نزدیک هفت کرده به حجرت
 و آن حضرت بعد قطع مراحل و طی مسافت و در خطه و کشته کشمیر نزول اقبال فرمودند از
 شاهان کشمیر که این ملک است افزا و سیر آمده مسرت پیر ابیات ملاحظه شدند اگر شریف
 و توصیف کشمیر بدو احوال شود و در میان باید بنی طایفه کلفت باغیت تبارین و قلعه ایست
 آهین باله نشان را کشته است عشرت افراد و در میان را خور کرده ایست و در کشمیر
 چنانکه در کوهش و آبشارهاست و کشت و آب بنی روان و جوئی بنی دمان کشت
 پیران که در کنار خیابان و گوناگون میره است رنگین و در کنار رنگ و خاک کشمیر بنی دشت
 در وان در ایام بهار تمام کوه و دشت از گزده گلهاست رنگین و تمام شکایان در این جلوه
 باغ بهشت میدهد و در دیوار و صحن و بام خانه ها رونق و منور و متناهی عرصه و زمین
 تراز خیال آرد و گویا که نگارین حوازم هم بانی خطره مدی آید و سیاه در میان مرز و
 پرورش یافته که اندک جای خورشید مرده رازنده گردانیدنی و در میان کوهستان
 به دردی پذیرفته که عمر آید نصیب او است **منظم**

قسم خورده خاکش آب کوثر
 اسیر بر نهانش صد گلستان
 بجواب ز مرد نیست جاری
 ز شتر کار در را نیکند دشت
 نمی آید بگویمش آواز بلبل
 وطن کشمیر آن شو و دست را
 چو از می خانه جستم پیاله
 ز سنبیل روی دیوارش حرفت

چه کشمیر آفتاب هفت کشته
 چه کشمیر آب در رنگ باغ وستان
 نظر چند آنکه بر دشتش نگاری
 نشاید رفت بکشتی گلگشت
 در آن گلشن ز جوش خنده گل
 شود و اوقات صرف اینجا هوار
 لبش برش خانه ها رنگین زلال
 ز نو گل بسجده دیوار است

ن
 ش

آوردند و پادشاهان لشکر نمودند و پانچے ہشت و افترود جنگ مردانہ نمودند و غنیمت تاب نیاورد
 یعنی مقصود راہ فرار پیش گرفت و مرتضیٰ باو یعقوب خان با اتفاق کشمیر یاں از شهاب
 جبال بود کہ مصدق و خوش مشدہ نامکین بخون آردہ بہان و تیرہ بازگشت چون یعقوب
 صاحب و خاصر گریہ و لکارتے خواست از پیش برد اکثرے امرائے کشمیر آمدہ قاسم خان
 صاحب و دستان بجا آمدہ استکالت نمودہ بدرگاہ گیتی پناہ فرستاد و ہنا بعد دریافتہ سعادت
 دولت و اہل شمول و عنایت ملاحظہ و یعقوب باز با اتفاق شمس چاک اذکرہ برآمدہ بدقت
 بقاسم خان جنگ کرد و آخر الامر قاسم خان از محاربات مستواتر عاجز آمدہ استمداد و اعانت
 از محمود و الہ آباد و بیجیت میرزا یوسف خان بایالت کشمیر تعیین گشت و حکم شد کہ ہر گاہ
 میرزا یوسف خان از نظم و انضام آن ولایت خاطر جمع نماید و بنیاد مستند و کساد برنمودہ
 گنجینہ خان بخصبت میرزا بقدری استان شہاب میرزا یوسف خان بجناب استیصال
 و کشمیر رسیدہ از روسے شجاعت ذاتی و دانش نظری ضبط و ربط بواقعی نمود و کج
 ندامت کشیدہ میرزا را کاہزت نمود و میرزا اور استکالت نمودہ بدرگاہ والاقتاد
 مصدق شد و از ان ولایت گریہ و قاسم خان برخصبت میرزا یوسف خان باستان قلمی
 رسیدہ و بموجب قلمی کابل سرفروزی یافت آخر الامر از دست محمد زمان میرزا ولد شاہ علی
 در کابل قتل رسید چنانچہ سابقا گذارش پذیر غامہ سوارخ نگار شدہ در سال سی ہجری
 جلوس والا حضرت خان و خان میر کشمیر متوجہ شدند و صومبت راہ و دشواری طرق کشمیر
 اذرا قلع جبال و ژرفائے معاک و بسیاری کریوہ ہائے دشوار گزار و کثرت اشجار
 و انبوہے جنگل و شہر سنگ لاج و تنگی راہ بعدیست کہ افکار اسمان سیر و اوام فلک پنا
 عبور از مسالک ہلکات و عیب میدانند در اثناے راہ رفتن پنجال و پیر پنجال کوہی است
 کہ از عارضات ارتفاع مسالک کشیدہ و از اہتایب بلندی قلعہ ان باوج آسمان رسیدہ
 از فرازش قلعہ عالم بالا میستایند و بد و غفلتہ لقیح ملایک توان شنید ساکنانش
 باکنہ فلک ہمایک و منہ کفر فاش از غلغلہ پروین دانہی آرند و آفتاب تیغ خود را بر ش
 میساید و گردن از گردن لایقہ آدمی اساید گل اشجارش بر آسمان کوکب دار نمودار و خط
 جلا و اوج فلک چمن بخت و اوج ہر کردان کہ دعویٰ علی الارض و ہارند پیاسے قتل
 بہیم و امید علی ان راہ بدینہ اند و در ان ہر چند اہل دولت و صاحب سلمان ہر

کرته پشین است که عیارت از تو باشد ناشسته از خانه بافند می آرند و آن را دوخته
می پوشند تا پاره شدن باب نیرود و از بدن و آئینکند ناپاکی آنهاست بیت بایکمه خانه
چند آب دارند قطره آب بر تن ایشان نیرسد مثل مشهور است که کسی بیایا رسید و بود
مگر آید دست چراغی که جواب داد که غریب هستم چرا نم که دوزخیان در آن سرزمین نیست
بمشان چگونه پیدایش پذیرفته بدینیتی و نفاق سرش می آنهاست که عرض می کنی غیر از می
از ایشان بخصه نمود زسد بیت

نفاق فطری شان و چو نمیش بازدم نزاع لازم شان و چو زهر لانه یار
القصه خاقان زمان از سیر کشید بغایت خوشوقت شدند و عید رمضان المبارک را جشن زدند
و در روز عید با شش قاع میرزا یوسف خان تقصیرات یعقوب پسر یوسف خان حاکم آنجا
بخشید و پادشاه از مبارک مرحمت فرمودند او سعادت فرمودند است بایکمه از آنجا
بر سر بسته ببلالزمت رسیده مورد عنایات گشت و آنحضرت آنان سر زمین حفظ
وافر گرفته معاودت فرموده براه پهلوی و دستور که از نظام دهم جبال خود را هم کرده و بکاف
و تراکم اشجار افکار آسان سیر و او نام قلک پیای عبور از آن طرق بایکمه دشواری و آنچه
با حشم و خدم و فیلمان قطع منازل نموده در حسن ابدال نزول اقبال فرمودند و آن را کمیر
فتح اسد شیرازی و پس از آن یکم ابراهیم گیلانی که مقرب آنحضرت بودند و در آنجا بختی بر بستند
و در حسن ابدال مدفون شدند در آنجا چند گاه را بایات عالی اقامت و در زبده طبع بارخ
دل کشائی انداخته و آنجا آنحضرت فرموده و بجز فزع حجبش کابل نزول اقبال فرمودند
آناسم خان صوبه دار آنجا که در آن وقت حیات بود بموجب حکم و آلا در گذرگاه و شغل شهر
که حضرت حمیر الدین محمد بابر با و شاه و هندال میرزا و محمد حکیم میرزا اسوده اند بارخ و عمارات
احداث نمود چون به یثانی حال رعایای کابل بعرض مقدس رسید حکم شد که تا هشت
سال هشتم حصه از خراج مقرری بر رعایا معاف کرده و تمه باز یافت بیکر و ده با شش
و بعد سیر و لشکر کابل آنحضرت معاودت هند و بستان فرمودند و فیصله و منزل که
آنحضرت از آسیب افتادند و در خساره ببارک خراشیده شد شش روز صاحب
فراش بودند پس از حصول صحت از آنجا روانه شدند بعد رسیدن در ره تاس بریل
و آنرا که در محلی بود و سوار میشد پیش از آنکه پادشاه مبارک در قتلگاه

جواز آید بطوف کوه کشیر
 بهشت از برگ طوبی سر برادر
 بهشت بر دختان تاک چون بار
 فرح بخش و فرح ناک فرح ناز
 بهشت که از میان شهر و بانای جلدیست از عجب سایه
 بهشت مخصوص آب دل که پایان شهر واقع رونق بخش کشیر و فرح پیرایه
 این دو کار است چنین عمارات دل کشا و باغات سرست افرا در میان و بر کناران و اقصای
 چون آب دل و چش فرخ است کشیران بر سطح ان چو بهائے گلان تعبیه نموده اند
 در حد و طولی چند قطب دست می سازند و در آن چو بهاء خاک انداخته زمین قابل باران
 می کنند و در کنار یک گلزار و آن گشته گلشن دل فریب می آراند یک بر یک
 آب تقیه زمین هر یک در دست می سازند که در آن زراعت نموده و مستفیدی نمایند
 و عمارت در زمین را میزدید و می بندید و در آن باران و زمین که مشهور است
 از این جهت است که

در آن دل کشا و دل شیرین قرارش
 ز غنی شهر دار و برکت ارش
 در آن دل کشا و دل شیرین قرارش
 بکشتی گل بهر دامن چه باشد
 اگر بر فرق ریز داب از دل
 بهر دید سیزه و مو از سر گل
 گنجینه ای که بکشتی و آب است دیگر
 درین دریا گل افزون از حساب است
 بود نیل و فراخیا شرمساری
 ز وجد سیزه این سبزه
 گلشن و پاک دامانی چو بهتاب
 ز باغستان این دریا چه گویم
 هزاران خلد من تنها چه گویم

اگر چه خوبای کشیر جنت نظیر از اندازه و طبع و حوصله تحریر افزون است اما کشیر
 به معاش و رونق نیست مستند غرض دایمی آنها خطه مذموم به نیک از بدی است
 گرم خوردن رسم نیست شبانگاه برنج پخته نگا دارند و روز دیگری خوردن و کوشش

[illegible]

یک شب جمیع محصل محال کشیر از حضور فرستاده بودند چون کشیر ملان دانستند
 که قلیب قاضی شود و جمیع افزون می گردد بنابرین این امر شورش بر پا کرده یا و گدا که
 میرزا یوسف خان حاکم انجا هنگام عزیمت حضور والا تائب خود در کشیر گذاشته بودند
 از راه برده مرکب و ناپوشیدند و گفتند که بسبب دشواری سالک و صفت با
 کشیر بجای آنکه یک شب در راه بودی و در کشیر رسید از اینجهین حرف حکایت
 آن بخواهر مغرور شد و مسکه و خطبه بنام خود نوشتن و مرکب و الا بر لب و پای و
 رسید خبر این شعله پیش معروض مقدس گشت و بر زبان مقدس گذشت
 ولد الزناست حاسدین اکلان من ولد الزنا کیش آمد و ستار حیاتی
 چون مادر و گار از شکم نطفه نام لوی بود که هر روز بخانه و هر شب بجای می می بردند
 که آن لوی بچه بود و این بچه کشته خواهد شد درین ایام میرزا یوسف خان در حضور پیر
 یوسف و پیران فرید اختیار از راه حاله شیخ ابوالفضل نمودند که در قید نگاه دار و چون
 تقصیری او بر عرض مقدس رسید بعد چند روز نجات دادند شیخ ابوالفضل ملان معنی از
 دیوان ملان القیاس بقول حبت این است سر غزل برادر است ناله او شنید
 آن خوش خیر کجاست که زینت شده بود تا جان فشانش چو زرد سیم و قدم
 از غریب آنکه چون یادگار مسکه و خطبه بنام خود در راه پاره و در گرفت و می بیند که
 او میکند ریزه فولاد در جد چشم افتاد با جمله چون یادگار علم نمی برد از پشت شکر آید
 بر که کبر قل به بندای که در انجا بودند آماده پیکار گشت و با یکدیگر جنگ در
 نموده پیر پور رسید کسان میرزا یوسف خان که بحسب ضرورت رفیق با او شده بودند
 نیم شب قابریافته بر و تاختند و از خیمه بدر رفت آخر الامران بدو شربت دست گران
 میرزا یوسف ملان اسیر خود را از آن جدا کرده در منزل پیران و خیمه العاقبت
 بحضور اقدس رسید چنانچه بر زبان الهام ترجمان رفته بود و پیران امن ستاره یانی
 این تا عاقبت اندیش گشته شد و کشیر یانی که با او رفیق بودند نیز بکافات که دار رسیدند
 و در غیبت شهر مشهور این دیار گردید با جمله آن حضرت بعد قطع مراحل جمله و پذیر
 کشیر منزل اقبال فرمودند و سیر منازل دل کشاکش که سیر گاهای مقرری آن دیار است
 و گلشت زعفران دار که خلاصه آن سرزمین بهشت آمین واقع شده و تاشاک چرامان

در صورتی که در این زمان که عرض داشته موجب حکم قضایم کشتیهای غلامان بود و من بکار
 آنها نماندند و در آن زمان که بیکایری دیگر امری که کتین شدند و غلامان را رسیدن غلات و امرای
 که قوی تر گشتند و به بر سر تپه افواج دیگر با طراف تعیین کرده خود و قصبه جامه میخواست و بهروز
 جنگ میان می آمد و بار و پسر را می تو مدل که در تهور و جادات به جهات شایسته و جهات
 دیگر و دستوران و دلیران جنگ نمایان کرده بزخم نیزه که بر پیشانی او رسید جان شکر گردیده
 بیکایری جاوید انداخت و بعد عمارات سخت بانی یک شکست خورده گرفت و غلامان
 قلعه اساس نهاده میرزا را مهندم گردانید و دمان خانی و بانی عظیم روسته داد و لشکر اهل
 محال آمده بر غلامان ترک تازی نمود و بیخه در ویشان صاحب حال در خواب دیدند که
 که و خطبه بنام نامی حضرت مدیر جهان مدین داری شود و اثر و باب بلب سرانی مردم
 این ملک است چون این معنی شنید و یافت همه کس باندا و محال مدنی بهر جهت که فتح و
 غیر مدنی بجانب لشکر بادشاهی گرد و د و سک و خطبه بنام حضرت بادشاه شود و البته چون
 به مقام کشتیهای قلعه و لشکر رسید و در مین تنگ دستی و عرصه لشکران را تا حد
 پدید آمد که است بفران ولایت بر بستند و بدخات عمارات روی و او میرزا بانی یک
 عاجز شده و طلب ستاد مست در خود ندیده و مع در میان آورده ولایت سپهوان داخل
 ملک محروسه نموده صبیبه خود را بمیرزا ایرج خلعت عاشقانان داده آورده و کات
 نموده بندگی درگاه قدسی قبول کرد و مقرر ساخت که بعد برسات در دانه درگاه سلاطین پناه
 گرد و چنانچه در اوسط سال معی و هفتم مطابق سده هزار و یک بهری عاشقانان میرزا بانی یک
 را همراه خود گرفته بملازمست اقدس آورد و میرزا بر فور مرام و الا سرافراز گشته بنصب
 سه هزار و جاگیر تپه مقرر گردید و لا هری بندر که انطرف تپه واقع است بمجلسه
 شریفه مقرر گشت مدین هم عاشقانان چندین مشاق و انواع عن را کتب آورده و تفرغ
 مقرر و کوشید و هم فی شجاعت که بهترین سپاهیان ذوقیه است از لعلان سیوف
 ظاهر ساخته خبر و انانی نموده مقرر و منصوب گردید و هم مراسم و انانی و مردی بر محمد و وزیر
 بانی مدینه ساید و موجب و اخلاص و فی خاطر نشان ظاهر فیان ساخت و هم غلظت و امیر
 مدینه منصوب نمود آورده چنانچه ولایت پرست آورد و نوکر خوب بهر ساید و از خاقان
 و ان و میرزا زامیان سود و هزاران آفرین و تحسین گردید و پوشیده نهادند که در تاریخ سلطان

کرد و دیگر کلان تران بلوچستان را از هم انقیاد و اطاعت بجا آورند و دین هم همراه شدند و
 بشکریه لایق رساند و از رویه عنایت و منزلت بدیده خانگهان تشریف برد و در
 این محله سعادت پذیرد و اندک بعد سرفرازی او بین اقربان گردید و خانگهان بعد قتل
 در میان ایشان و دیگر که با گیر او بود رسیده چند گاه بساته سامان سپاه و تهیه را عده
 و نیزه و نیزه و شمشیر و نیزه از مظفر حسین میرزا برادر خود در قندهار شکست خورد و از
 برآمد و در آن وقت بجناب مقدس آورد و فرامین مطاعه بامراست که در راه بودند و رسید
 پیوسته که خدمتکاری و هاندلی نمایند امر است بوجوب توقیع و الابل آورد و چون
 حضرت خدیو گیهان در لاهور تشریف داشتند بعد از آنکه میرزا یک منزل را همد رسید
 غایتی بلند مکان و الاشان حسب امر خدیو زمان با استقبال رفته میرزا مادر حضور آمدند
 آن حضرت با عراز و اکرام تمام دریافتند و میرزا با چهار پسر ببلان مست رسیده و در میان
 گروه و بجهت بجزای سرفرازی یافته ولایت لسان و بلوچستان که زیاده از محصل قتل
 بود که در محله شد بعد از رسید میرزا برادر رستم میرزا و پس از آن بهرام میرزا و
 میرزا پس از آن مظفر حسین میرزا بدگاه فلک اشتباه رسیدند هر یک مورد اقامت
 عطا شد و در میان تاریخ قندهار داخل ملک محروسه شد و خان و دران عرفت شاه گشته
 که الیهت صوبه کابل داشت بصوبه داری قندهار سرفرازی یافت +

در بیان تسخیر ملک تهته و آمدن جلای بیگ

هنگامی که خانگهان بغير قندهار دستوری یافت پس از رسیدنش و فرای ایشان
 فرمان ملاشان صادر گشت که تختین انتزاع ولایت تهته پیش نهاد هست سازند و بعد
 آن تسخیر قندهار پردازد و خانگهان بوجوب حکم گیتی متقاعد متوجه تهته گردید و اول بهرم مرزبان
 ولایت جلیس و دیس پس از آن به ایستگاه یکانیرس ملحق شده که خدمت بر بیان بجهت
 متعین قلمه سپاهان با مفتوح نموده و روانه پیشتر شدند میرزا جلای بیگ عالی تهته
 بجهت بسیار آمده و نصیر بود که یک جانب دیسایه سنده و جانب دیگر رود و در
 داشت قلمه گین اساس نهاده و خندق زده متحصن گردید و خانگهان در آنجا رسیدند
 بجا مره آن پرداخت چون محاصره با متداو کشید و لشکر منصوران هم رسید و در

حکومت او پانزده سال +

جام تغلق بن سکندر مدت هیزده سال حکومت کرده

جام مبارک که از اقربا است جام تغلق بود مدت حکومت او هشت روز +

جام سکندر بن جام منیع خان بن سکندر مدت حکومت یک سال و

شش ماه +

جام خجربن جام سکندر مدت حکومت هشت سال و چند ماه +

جام نظام الدین که بکرم ننداشته است بعد از جام خجربن سکندر حکومت

نشت میرزا شاه بیگ حاکم قندمار میرزا بیگ ترخان را بر سر جام تعیین کرد و تعاقب

او خود نیز رسیده قلعه بهکمر را که در آن ایام باین است حکام نبود و حاضر کرده و باینک مدت

تینچ میرزا آمد و بعد از آن قلعه سهوان را نیز گرفته و باین معاودت کرد مدت حکومت باین نظام این

دو مرتبه نداشت و دو سال +

جام فیروز بن جام نظام الدین بعد از پدر بر سر حکومت بامر و گفت جام

صلاح الدین از اقربا است او که خواهرش در حباله نکاح سلطان مظفر گجراتی بود و در سال

۶۵۰ هجری میرزا شکر فرایم او در جنگ کرده فتح نمود و جام فیروز میرزا شاه بیگ غون

حاکم قندمار التجا برده لشکر قندمار بکرم خود طلب داشت جنگ نمود و جام صلاح الدین

در معرکه کشته شد و حکومت ولایت سنده بلا شرکت بجام فیروز تغلق گرفت و در سال

۶۵۱ هجری شاه بیگ غون از قندمار لشکر کشید و به شهر را متصرف شد و جام فیروز و گجرات

برفته و در سلک امیرایان سلطان بهادر شاه و در سلطان مظفر دلی گجرات و نظام یافت و

در ختر خود را از دواج سلطان بهادر شاه در آورد و دران ولایت از عمده ارکان ولایت

گردید و بهای بخا زندگی بسر برده و در بیعت حیات سپرد و از آنجا حکومت سلسله سرکان منقطع گردید

مدت حکومت جام فیروز فیروزه سال +

میرزا شاه بیگ پسر ذوالنون سلامت که امیر الامرا و سپه سالار سلطان حسین میرزا

و تالین پسر او بدیع الزمان میرزا بود از قبل سلطان حسین میرزا ابن بهرام میرزا برادر شاه

را پانزده سال و چند ماه آئین اکبری جلد اول صفحہ ۵۵۹ +

۱۵۰۰ است و هشت سال - تاریخ فرشته جلد دوم صفحہ ۳۱۹ آئین اکبری صفحہ ۵۵۹ - نسبت شش سال طاعت اکبری صفحہ ۳۳۹

(۳) دوازده سال آئین اکبری صفحہ ۵۵۹ +

در بیان تادیب نینداران کوستان پنجاب

در زمان بودن ریاست حالیات بامور زین خان کو که برائے تادیب زمینداران کوستان
تین گزید او ذوقه بزور شمشیر و قوت تدبیر جمیع مآجهاے و رایان را متقاد و مطیع گردانید
بدیچند راجه نگر گشت و پسران راجه جیون و باسوا راجه مود و جگدیش راجه گزانیار و مستشار
و دیگر زمینداران را بدرگاه والا آورده مشمول عنایات شد و زمینداران مذکور و بزرگ
سعادت ملازمت معالی مستقیم گشته مهور و الطاف بیکان گردیده رخصت
انظرف باعطان یافتند و بعد ازین ایام رود سنگه مرزبان کما یون معرفت مهر ادا
مال بری بلالزمت رسید و ولایت کما یون بر و سلم و آهسته و مشمول عنایت مقرر
رخصت نمودند بعد چند سال چون راجه باسوز زمیندار موکمان پنجاب در مقام خلالت و
بجالت بوده سر از انقیاد و اطاعت بر تافت لشکر منصور برائے تادیب تین گشت
بعد از آنکه جنود فیروزی در عالی پنهان رسید او از خواب غفلت بیدار شده بلا درستی
اشرف مشتاقه سعادت اندوخته دید بعد چند گاه از حضور موفور و سرور رخصت
مالی کرده سر لشکرش بر و آهسته و بیات خالصه شریفه زد و یک چنان را آتش کرد
تاج خان بن هندال میرزا و از عقب او چمن کلج خان تین شدند و بناد و فرای پنهان رسید
در زمانے که لشکر باطله و خیمه زدن بودند راجه باسوز فرج آماست نمود و اگر دیدنی
جیل بیگ پسر تاج خان بقتنائے جرات و ولادری آماده پیکار گردید و چهار بر سخت
نموده کله رستم بجا آورده بدرجه شهادت رسید حیات جاودانی یافت
نعلین منور و فقرت الهی را آورده در عالی خطه دل کشائے کلافر جنگ سپرد
و در مزارش عمارت عالی ساختند که تا حال قائم است و طریقت امام نذر دات میزند
و جنگست از دی مرادات مردم که در آن مکان نذر قبول میکنند بحصول بی انجام
المنه راجه باسوز جنگ نمود و روپز میت بناده ادا و گشت بعد ازین ایام حین بیگ
شجره یافرج منصور راجه ان زمیندار جیون تین گشت راجه نگر گشت و راجه کهن پور
و جبروت و حکومت و راجه باسوا با راجه ان رسیدند و بدفیات جنگ روسے داد
انرا که راجه ان بے ایمان از میت خود و در شتاب جبال پنهان گردید و راجه باسوز

مها سپ حکومت قندار داشت چون میر و انون در جنگ شاه بیگ او ذبک کشته
شده شاه بیگ پسر او بکومت قندار قرار یافت بعد از بقوت و شجاعت ولایت سنده
مصرف گشت و در سنه ۱۰۰۰ و ۱۰۰۱ هجری قمری حیات سپری و در ۱۰۰۲ هجری قمری حکومت مر سال ۱۰۰۳

میرزا شاہ حسین بن میرزا شاہ بیگ بجائے پدر بسند حکومت متکین گشتہ قلم
بہکرا تجدد استقام داد و ملتان مانیز از سلطان حسین بن سلطان محمود نگاہ بنخیزد آورو
در سال و دویست و بیست و دو سال

میرزا عیسیٰ ترخان از امرائے میرزا شایبگ در تہتہ و سلطان محمود در بہار و م
استقلال می زند و با ہم دیگر گاہے صلح و گاہے جنگ می کردند و میرزا عیسیٰ ترخان در ۱۰۰۰
و دویست و بیست و ہفت سال حکومت او سیزدہ سال ۴

نصیرزا محمد باقی بن میرزا میرزا خان برقان بابا برادر خود کہ بعد پدر برستد حکومت
کامر داشتہ بر و غالب آمدہ باستقلال گردید و سلطان محمود حاکم بہرہ برسم چہ و سلوک
کے صلح و گاہے جنگ میکرد ایام حکومت او ہیرہ سال ۱۰۰۰

میرزا جانی بیگ ابن پاشنده محمد بن محمد باقی قائم مقام گشت و در ستم و
بیگ چرخ بر فاقه غانمان جلازمت اقدس مشرف گشت و آن ولایت داخل ملک
محمد نگر دید مدت حکومت او هشت سال ۴

در بیان تخریر ولایت بهکمر

پیش از آنکه تهنیت مفتوح شود و در سال نوزدهم جلوس والا محبت علی خان و مجاهد خان به
لنگر بیکر تعیین شده بودند آنها رفته محاصره کردند مدت محاصره با متنا و کشید قطعه عظیم
دو به یک بسیار در قلعه روس داد و بستیاری از قلعه نشینان تلف شدند هر که پوست
و دست و سرش چشانید میخورد از و با سلامت می ماند سلطان محمود عاجز شده و در قلعه
بدرگاه والا نمود که اگر محبت علی خان از دور قلعه برخیزد قلعه را پیشکش شاهزاده والا بگرداند
پیش از آنکه از حضور پر نور جواب برسد سلطان محمود با جمل طبعی در گذشت و محبت علی خان
و مجاهد خان در سال ۱۰۱۹ بیکر را داخل مالک محمود نمودند

و راجہائے دیگر کہ باعانت اور سیدہ بودند گر نختہ رفتند و چون در آمدہ و جبر و قہر
و سانیہ و مانکوت و کیند و دولتت تبصرت و ایلیا کے دولت و زائد و گوا لیا کہ در
تصرف راجہ با سواد آمدہ بود از و متخلص بنودہ حوالہ نہایت داس گوا لیا دی بنو و بندہ بالا فر
بوجوب التماس نشانزادہ بزرگ تقصیرات راجہ با سواد عات شد و در کہ ہستانت
استیت پر پیر آمدہ

در بیان جشن والا

چون موسم بہار در رسید ابواب عیش و عشرت بر روی عالمیان مفتوح گردید و
طافند ہوا مرغ جان مانو بہت بخشید و نہایت صبا دارغ جہانیان را گہمت برانید
نیم نغمہ ہری نزارج اسیر و گان عالم را فرحت آورد و در شمیم زمہار می شام ہا را دکان
گیتی را بہ طبع گردانید و اینکہ نظم
در صفت خیر و بد و ابلان استند
نہایت سوزہ لکہ کہ بہ شد بیائے نشاط
بلایے جشن افزوی حکم شد کہ دولت خانہ خاص و عام کہ صد و نہشت ایوان و شش
با مراے عظام قمت شود و ضلع چہر و کہہ مبارک را متصدیان بیواتات نہ نیست و
دہند و شہا بندل را کہ دولت خانہ خاص است با تمام قصب و دیباہ گوناگون
اقبہ امین بندہ می گرد و در اندک زمانے کلا پر و نواں ہار گاہ خلافت و امیر ایمان والا
مرتب بہ حینہ حکم معلی تمام دولت خانہ علی را بتکلفات گوناگون بتیمین و اوقاف و
و میراث و شکار گاہ امین بستند جشن نورانی بایمن ہایرانی و بر ہم دان افروزی بطریق
فرہ و دلالتا مستگشت غلغلہ کنس و گوش فلک را کشیدہ و ادوی لایسے طرب و گشای
گردن ہمیدہ بہیشت
درین روز جشن نورانی کا لانی
دین و دہم جشن نورانی کا لانی
و نیز قہرست این عادات لغو و من گشت ہر کون کہ ہوا لایسے اعلا من خودست ہوا لایسے

[illegible]

این سانچه مرض والا رسید موجب صد گونه دروغی گردید و خواهر را به جبر و دغته
شماره و داغمال را بفرمود و بیت دکن نصبت فرمودند و حضرت با تکیه بر این که در پیش رویت
تغیر آن ولایت و دیات و اقبال نهضت فرمودند

نهضت موبک مقدس از لاهور بجانب ولایت کن

چون انلاهور انتهاض الوبه مالیه گردید در حال قصبه تالک لهر من والا رسید که در میان
اهل قحطان سلیم و ملائطه سبیلان یکدیگر جنگ کرده و فقرائے مسلمین را بکشت
کند و تاجاندا تحالفا اندوخته و بعدی بر انداخته خاکان زبان مقتضایه عدالت گری
بر بے اعتنالی آن طاعه واقف شده اکثری را در زندان فرستادند و حکم شکنجه
داد که بعدی سباده شده است تجدید تعمیر کنند بعد نهضت انلا طایفه دریا بکوه بیا
حیدر فرموده بشزل گور و ارجم سجاد نه نشین بابا تانک که در معرفت آبی مشهور و توفیق
فرمودند و از ملاقات او و اصفا کئے اشعار هندی تصنیف بابا تانک که در معرفت
مفتمه از زبان او شنیده خوشوقت شدند و گور و ارجم سرافراز می فرمود و انست
پیش از این گزرا نند و التماس کرد که از نزول عساکر متصوره در پنجاب نزع غلہ گران
بروز از نجست جمع و گنات زیاده مخرده اکمال از انتهاض افراج قاهره و کشت و کشتی
آورد و رعایا از جده ادا کئے جمع نمیتواند بر آمد حسب التماس او و پیرایان حکام
حکم شد که بحساب ده دوازده از جمع بر مایا تحفیف دهند و امید به مال کشند و مایا
بر رعایا رعایت نمود و زیاده طلبی نمایند

چشم رعایت زیر رعیت مگیر

دست رعایت ز رعیت مدار

چشم رعایت ز رعیت مگیر

دست رعایت ز رعیت مدار

چشم رعایت ز رعیت مگیر

دست رعایت ز رعیت مدار

چشم رعایت ز رعیت مگیر

دست رعایت ز رعیت مدار

چشم رعایت ز رعیت مگیر

دست رعایت ز رعیت مدار

[illegible]

بهبده شیخ مقرر گشت حکم شد که چون امراد بیانی عسرت کشیده اند تا بدین مایه
مالی درین حد و بحسب تفاوت مناسبت برسان بود و انجام امر مقرر شد و شیخ را
بحسب چهار هزار سی هزار فرموده بتبصر قلعہ اسیر که پیاپی در راهی علی خان حاکم آنجا
اطاعت بر یافته داشت رخصت فرمودند.

در بیان تبصر قلعہ اسیر و ولایت احمد نگر

شیخ ابوالفضل بعد رخصت از حضور در میان آن قلعہ اسیر و تغافل از عسرت
نمود و مواضع محاربات سخت در میان آمد و علی خان امراد که پیشتر شیخ را به تنهائی
ذاتی خطاب بر سر قلعہ نصب کرده بر فراز قلعہ رفته خود را در درون قلعہ پناه بخشید
بسیار مدت نشست و او کرده کار نامه مردی و مردانی بیکدیگر آورد و بقیه بزرگواران
نقد و اوسه و دلاوی شیخ این عقد بطل کشاده گردید و جنون قلعہ ملک ابدی گردید
آن وقت از آنجا دستور گشت و پیاپی حاکم آنجا عاجز شده آمده ملاقات نمود و بقیه
بلا از دست مقدس سعادت اند و ز گشته مورد عنایات شد و قلعہ اسیر و ولایت احمد
دولت تمویض یافت و شیخ ابوالفضل بجلدوی این خدمت بعبادت علم و تقاضای
اسب و خدمت عامه سران سازنی یافته بتبصر نایک رخصت گشت و بحسب
بحسب چهار هزار سی هزار برافراشت و مقصد خداست و شکر گشته
حکایات دلاوری و شجاعتی و خدمت گذاری درین ملک حکم شد که بتبصر امراد و فرستادن
و دیگر معندان بهبهده شیخ ابوالفضل و ضبط ولایت برادران خودی و مدینه غلامان میر
بوده باشد چنان اسیر و احمد نگر و تمام ولایت نظام الملک شش شصت و نه نفر
مغشوع گردید و ولایت نمکخانه را شیخ عبدالرحمن ولد شیخ ابوالفضل بتبصر
و آورده و پیاپی نظام الملک بنیر بران نظام الملک دستگیر کرده و عادل خان حاکم بجای
و قلعہ الملک مدینه مدینه غرامی نیاز و پیاپی کشته شده و لا بقدر سال و شش ماه
مقدس بهبهده و جزه آن ولایت واپس داشت و دران حد و چندان کار بیاورد شاهزاده
و انبال را در آنجا که شش ماهه میس را و اندیس نام پناه و بشاهزاده مرخصت فرمودند
و شاهان را در خدمت شاهزاده و شیخ ابوالفضل را در احمد نگر مقرر فرموده از بران

معاودت کرده بعد قطع مراحل و طی منازل در امان خلافت کبیره اباد و نزل اقبال فرمودند
 و امر است که در این هم خلافت بجای آورده بودند باضافه ممتاز شدند از بعضی تواناها
 و بزرگان که در ایام سابق تمام دکن و زیر فرمان فرمان فرمایان دمی بوده خصوص سلطان
 محمد غزنوی بن سلطان غیاث الدین تغلق شاهان ملک را بواسطه ضبط کرده دیوگده و دولت
 ابد تمام نهاد و دار السلطنت غریب مقرر کرده بود و چون اقبال و طاعت او از سمت الراس
 و طاعت و بسبب غفلت قلوب سپاه و رعیت از و برگشت و در هیچ اقطاع اختلال
 و بی وفای و مانع از او نداشتند و از آنکه پیر طرف امیر صدام خروج کرده و سلطان محمد شاه
 بفتح خسته و از خوب متوجه گجرات شده و از آنجا ملک لاجین را بطلب امیر صدام بدست
 داده و مستاد و انجامه ملک لاجین را کشته علم بنی و لغیان بر افراشتند و علامه الدین حسن
 که کمالی و گنج مشهور در آن مجلس پامیان ملک لاجین بود با اتفاق جماعه او باش در و در میان
 او و سلطان محمد شاه بر افراشته و خود را سلطان محمد علامه الدین خطاب کردند چون از آن
 در آن سلطان محمد علامه تشدید بسبب هم گجرات فرصت و فتح او نیافت و در سایر اوقات
 در آن وقت که در آنجا که حسن گانگوار نسل حسین بن اسفندیار بن کاتب
 و در آنجا که در آنجا که حسن گانگوار نسل حسین بن اسفندیار بن کاتب

سلطان محمد علامه و الدین عرف حسن گانگوار از معتقدان قدوة الامم و شیخ نظام الدین
 ادلیا بود بموجب دماغ شیخ در آن دکن را تصرف شده که خطبه بنام محمد و در آن
 حکومت یازده سال و یازده ماه و هفت روز

سلطان محمد شاه بن سلطان محمد علامه الدین هزده سال و هفت روز
 سلطان محمد شاه بن سلطان محمد شاه یک سال و یک ماه

سلطان محمد شاه بن سلطان محمد شاه یک ماه و یک روز
 سلطان محمد شاه بن محمود شاه بن سلطان محمد علامه الدین هزده سال و هفت روز

سلطان محمد شاه بن محمود شاه بن سلطان محمد علامه الدین هزده سال و هفت روز
 سلطان محمد شاه بن محمود شاه بن سلطان محمد علامه الدین هزده سال و هفت روز

ابراہیم عادل خان بن اسماعیل برادرزادہ علی عادل خان تعالیٰ سال ہزار و دو ہجری
شش سال سال حکومت داشت و تا حال کہ این نسخہ تجریری دایہ اولادش در این ولایت
حکومت دارد.

قطب الملک حاکم ولایت گولکنده

سلطان قلی قطب الملک وزیر بهمنه بود چون سلطان شهاب الدین محمود بهمنی علایان را
بیلد و دست میداشت سلطان قلی خود را خود فروخت و اصل علایان مگردید و روزی که
پایه قند او بلند گشت و بین الاقران و نهاله مثال سر است در غنچه بنگلوات و لایست که او کمال
مقر گشت و بعد از سال اولی بزرگ بلخی در گذشت و
جوشیه قطب الملک بن سلطان قلی قطب الملک بن سلطان قلی
ابراهیم قطب الملک بن سلطان قلی قطب الملک بعد گذشتن برادر خود
حکومت و چا خداری حکمن شد مدت سی و پنج سال و

جرجیس قطب الملک بن سلطان قلی قطب الملک بن سلطان قلی
ابراہیم قطب الملک بن سلطان قلی قطب الملک بن سلطان قلی
حکومت و چاندارکی حکم شد مدت سی و پنج سال +

ابراہیم قطب الملک بن سلطان قلی قطب الملک بعد گزشتن برادرش
حکومت و چانداری حکم شد مدت سی و پنج سال +

محمد قلی قطب الملک بن ابراهیم قطب الملک ہزار خاٹہ ذکر کردہ ولایت
لازم رکاب داشت و بستکدات جہانی و خطات نفسانی اشتغال می و روزی و لیلای
بیاکی نام عاشق سجدہ میخ امر او گر و نه شکر بیا گشت گنجایا اولی بنار و لغایت نہ
ہزار و دو ہجری یازدہ سال حکومت او بود و بیست و نہ سال حاکم حکومت کرد
ولایت قیام خار و ...

نظام الملک کا کم ولایت احمد نگر

۱- محمد بن جری نظام الملک پسر و نظام بن محمد بن و شهر احمد بن محمد بن و نظام بن محمد بن و
۲- سلطان نظام الملک بن احمد بن جری نظام الملک بن محمد بن و محمد بن و

روز قیامت

۱۳۰۱ هـ و سال ۱۳۰۲ قمری در دوم صفر ۱۳۰۲ بمقام چهارم و پنجم و ششم ۱۳۰۲

۱۳۲۰ هجری قمری - ۱۹۴۱ میلادی

(۴) سی و دو سال و چند ماه تا پنج فرشته جلد دوم صفحه ۲۲۴

نوروز و سال سی و نهم فرشته جبرئیل علیه السلام

(۷) پیل دہشت سال بقات گیری مقررہ ۲۳۵۰ درخت زمرستہ چلند دوم مجموعہ ۱۲۲-۱۳۰+

دبست و هفت رهنده

محمود ایام سلطنت سلطان محمد علاء الدین عرف حسن گانگو بهمنه و اولادش هفتده
 یکصد و هشتاد و هفت سال بود لیکن در عهد سلطان نظام شاه نمیره یا خود هم حسن گانگو
 تسکون هفت سالگی سر ریاسته چنانبانی گردید بر پرنای که از عمده املاک بود نظر بر خود
 سال سلطان داشته خود متعهد بهات سلطنت گردید چنان برید تسلط بسیار پیدا کرد
 بعد سلطان نظام شاه غالب ماند بعد فوت برید اولادش نیز استیلا اور در دهمین هشت
 سال اگر چه اسم سلطنت بر اولاد حسن گانگو بود اما برید و اولادش چنانبانی میکرد و در
 ده هشتصد و سی و پنج هجری عماد الملک کابلی اطاعت سلطان پیا در شاه والی گجرات قبول
 کرده در دکن سک و خطبه بنام او کرد در آن زمان سلطان دلی امدرا در شهر سیسده
 بمباید محروس داشته خود سلطنت می کرد در ساله اعرایان که رکن الدولت بهمنه بودند
 ملک دکن را با خود قسمت کرده متصرف شدند و هر یک رو گردان شده دم استقلال
 پیاوردند سک و خطبه بنام خود کردند تا حال اولاد و انبادهان ممالک حکومت دارد *

عادل خانیه

حاکم ولایت بیجا پور یوسف عا دکنان بنیاد سلسله از دست و اولاد غلام جبر گن بود
 که خواجه محمود گرجستانی بدست سلطان شهاب الدین محمود بهمنی فروخته و سلطان ولایت
 بیجا پور با د مغوض کرده بود و او بزرگ شمشیر و قوت و شجاعت بیجا پور را متصرف ساخته
 و ممالک گن گشته گرفته و دم استقلال زد و ایام حکومت هفت و نیم ساله
 اسماعیل عا دکنان بن یوسف عادل خان بیست سال *
 ابراهیم عا دکنان بن اسماعیل خان بیست و یک سال *
 علی عا دکنان بن ابراهیم عادل خان چهل و سه سال *

(۱) دبست سال و دوا و تاریخ فرشته جلد دوم صفحه ۱۰۰

(۲) دبست دیبغ سال طبقات اکبری صفحہ ۲۲۲

(۳) دبست دیبغ سال طبقات اکبری صفحہ ۲۲۲ دبست دیبغ سال و چند ماه تاریخ فرشته جلد دوم

(۴) دبست دیبغ سال طبقات اکبری صفحہ ۲۲۲ دبست دیبغ سال و چند ماه تاریخ فرشته جلد دوم صفحہ ۲۲۲

حسین نظام الملک بن برهان نظام الملک سیزده سال +
مرتضی نظام الملک بن حسین نظام الملک بیست سال +
حسین نظام الملک بن مرتضی نظام الملک ده سال +
اسمعیل نظام الملک بن برهان برادرزاده مرتضی نظام الملک دوازده سال +
برهان نظام الملک بن حسین بن برهان برادرزاده مرتضی نظام الملک از
اسمعیل نظام الملک آزرده شده و حضور مقدس رسیده در ۹۹۹ هجری قمری
همراه گرفته با اسمعیل نظام الملک جنگ کرده و فرزندمند گردید ثانی الحال بغیر در جامه
جلال و دولت انداخت و باو شاهی انحراف و رزید چون او ولایت حیات سپرد
چاند بی بی خواهرش ابراهیم نظام الملک پسر خود دوازده سال برهان نظام الملک را حکومت
بر داشته خود کامل نظام بهم گزید و افواج بادشاهی بخیران ولایت تغییر گشت و
مهمات محاربات بمیلان آمد آخر الامر بشیر میرزا ملاکشیخ الفضل باطل کن ولایت
مستوح شد و داخل مالک عمر رسد و گردید چنانچه سابقا مست تحریر یافت استبداد
سلطانان است و پسند نیز بدو بحری شصت و هفت سال کن ولایت و تصرف
نظام الملک نامزد از وقت

در بیان گشته شدن شیخ ابوالفضل از بمعنی اشوب خاطر مرید

چون حضرت خاقان جهان در دار الخلافه اکبر آباد نزل اقبال داشتند و فرمایند که
بنام شیخ ضا در شد که شیخ عبدالحسن پسر خود را به نام مرید و صاحب کرده خدمت
حکم را نگاه داشته خود بر دیده روانه است و مالک و دوازده سال شیخ مرید و صاحب
پسر خود را با حشر و حساب املات و در هر روز گشتن با علم و دولت و گاه
گیتی پناه گردید و انجا که دران ایام شاهزاده سلطان سلیم و الدباس بر بنی متفرقانی
میگززانید و از طرف شیخ ابوالفضل آذر دگی بسیار داشت و همین حیدر است

- (۱) یازده سال تا پنج فرشته جلد دوم صفحہ ۶۱۲۹
(۲) بیست و چهار سال تا پنج فرشته جلد دوم صفحہ ۶۱۲۹
(۳) دوازده سال تا پنج فرشته جلد دوم صفحہ ۶۱۲۹

در امان بوده بدستور سابق بر جاده فضل و کمالات قیام ورزیده بدرس طلب علم متوجه
 شد و دخیفه از سرکار معلی مقرر گشت چون حقیقت فضایل و کمالات فرزندان آن خدا
 اندیش مکرر بعرض قدسی رسید و در داده احضار آنها حکم دالابصد در پیوست و مثال
 و ملازم هم جلوس مقدس شیخ ابوالفیض که در اشعار فیضی تخلص داشت و بزرگ ترین
 فرزندان شیخ مبارک بود و ملازمست اقدس سعادت اندوز گردید چنانچه سابقاً درین نزد
 تخریر در آمده و در سال نوزدهم شیخ ابوالفضل که از شیخ ابوالفیض خود بود و تفسیر
 آیت الکرسی بنام آن حضرت شرح کرده بهر بیاط بوس و الا معزز گردید و پسند خاطر
 در میان مقامات عالی و ملائمت العصر و حیدر الدین و جامع کمالات و مجمع حسانت بود و روز
 در روز و در اطاعت یکسان و مشمول اعطاف مہربانان گشته رخت رفته پانہ قدر بود و از
 امرا کے عظام و عوزا کے کرام در گذشت و مقرب حضرت و مستشار الکمال گشت
 گشت حتی کہ عمود دیگرے مقربان در گاہ گردید بک شاہزادہ با سکہ دالابصد
 نیز از تقرب او حسد بردند و قابوسے جستند کہ ہر گونہ او را باید بر انداخت و از حسد
 مقدس جدا باید ساخت انا نجا کہ شیخ مبارک پدر بزرگوار او در زمان حیات خود
 تفسیر قرآن مجید درست کرده لیکن نام نامی حضرت بادشاہ و بان و صبح نہ کردہ بود و
 شیخ بعد رحلت پدر بے آنکہ تفسیر را باسم حضرت خاقان زمان درست سازد و نہ بید
 نویسانیدہ بولایت ایمان و توران و روم و شام و دیگر بلاد اسلام فرستاد چون انجمن
 بعرض مقدس رسید سخت ہماشتند و شیخ ابوالفضل بسیار از بسیار محمد و حبیب گشت
 شاہزادہ سلطان سلیم کہ از گستاخی شیخ از روم خاطر می بود و امرایانی کہ از خود راستے و
 بپڑائی او زخم حسد و دہا داشتند قابو یافتہ مقدمات و دراز کار تہمتہ معروض
 اقدس گردانیدند درین صورت شیخ معاتب گشتہ از کہ نشدند کہ گردید چون شیخ برات
 ببعرض اقدس رسید بسانیدہ بود کہ من سہائے حضرت بادشاہ و دیگر نامی دانم و شاہزادہ ہم
 التماس دارم و امرا بان علامات می کنم از نیجت بگمان از روم می باشند و این حضرت
 و انجمنی را نیکب میداشتند و شیخ را بسیار میخواستند و از تقرب او بسیار مخلص بودند
 و ہر ساحتی از حسد جدا می کردند بعد چند روز تفسیرش معات کردہ مشمول عنایات
 و تفرمودند لیکن مرکز خاطر قدسی آن بود کہ شیخ چند گاہ از حسد پدر جدا شدہ قد

هماغه ماند از آنجا که شیخ بقضائے وفور و انش و درستی تدبیر و فرخندگی منش و متدلی
 اخلاق از عجمه مصاحیان و ساز و قدوه و حرمان راز درگاه مقدس بود چون این سائمه بعضی
 و الا رسید آن حضرت که او را بسیار از بسیار دوست میداشتند از استماع این
 خبر سخت پراشتفتند و دست بر سینه زده آن قدر غم خود که تخریر راست نیاید و بر
 ظاهر از ده بسیار اعتراضات گشت و مکرر بر زبان مقدس گذشت که حیث صحیح
 که یار همکار و رفیق محض قدسی بدین حال از جهان رفت و روز و شب از غایت غم میبرد
 تخریر و خواب نبرد و بے اختیار گریه می کرد و در نهایت
 شهنشاه جهان را در وفاتش دید و پرنم شد سکندر اشک حسرت ریخت کفای طوق از دست
 راسته ایان تهر داس که منصب سه هزاری سرسرازی داشت و فوجدار آن حدود بود
 و شیخ جمال الدین ولد شیخ ابوالفضل با امرائے دیگر برائے استیصال راجه برسنگدین
 بهمن تهر مشغول و حکم شد تا آنکه سران بد اختر را نیاند دست از کار باز نداشتند و در آن
 وقت بر زبان اقدس گذشت که عیوض شیخ سران بدگو هر چه با شد زن و بچه او
 در آن بایک شیدم ملک اصفانیت و تابو و باید ساخت الحق قضیه شیخ بر خاطر مقدس
 شمس گلان که در آن پیشق ابراهیم بن شیخ مبارک بن شیخ خضر بود و شیخ مبارک که در
 غریب افضل الفضل و عالم العلماء بود در شهر آگره درس میگفت اکثر تلامذه از مدرسه
 اقامت اذ فیض یاب بودند چون در ویش نهاد و فقیر وضع و بر جاده خدا پرستی
 قیام می داشت و بطریق صلح کل زیست می کرد بعضی نمایان از روسه فاجعه
 عداوت و عناد که با او داشتند بنا قنات علمی در پیچیده در اوایل عهد خلافت
 حضرت محمد یوگیمان شیخ ربه گیشنگی از دین اسلام تهمت نموده محضه درست کرده
 و با او کل آن خدای شناس از مقتیان فتوای فریادیده بود امیر شاهین و سائید که شیخ
 ابراهیم مقدس در وقت عده با فرزندان خود بدر رفت و چند گاه و چند روز در گذشت
 پنهان گردید و طرفه عاده و عجب حالتی بر شیخ و فرزندان گذشت آخر الامر از
 بعضی امرایک از شاه که شیخ بودند حقیقت دین داری و خدا پرستی شیخ و عناد و
 اتمام معاصیان بر من مقدس رسید ابل بهتان و دروغ پیروز گزین خجالت و شرمناک
 شدند از شیخ بین عداوت و انصاف نبی بادشاه ماطی از شر او تهر و باطل مستیز

و لایث بود بانکه جنگ شکست یافته راجه بآن سسنگه پادشاه این خبر بگفت
 شاهزاده التمش نمود که چون حضرت پادشاه بخیر دکن متوجه هستند اگر شاهزاده پسر
 نهضت فرموده تا اسد باس تشریف ازسانی فرمایند و در شش کار برنی می شوند شاهزاده
 بموجب التماس راجه و صلاح کلی از اجیر کوی کرده با اسد باس عز و دل و اقبال فرموده
 باگیر لارمان خود را که در حوالی آگره بود بطور خود گذارستیم بحالی صوبه اسد باس که کمال
 اصناف خان بصره تعلق داشت سرکار خویشین گرفتند و سی ملک روپیه خزانه صوبه
 و آن حدود که بشور و اس و آن فرازم آورده بود فروج سرکار فرستاد و از آنجا طلب داشت
 و بدین علم والا از چنین امور لیس آوردن آبار بی و گردن تانی شاهزاده بطور
 در باب عرض عثمان و قدر کار از جانب شاهزاده بعرض حضرت خاقان بآن پادشاه
 فرمایند که این سلطان شکریه رضا از جبهه محبوب محمد شریف و در عبد الصمد
 صاف گشت لیکن این اثر نه بشید بعد از آنکه حضرت خاقان زمان بزرگ و عبادت فرمود
 و در آن وقت که از کبریا و نزول اقبال فرمودند قضیه شیخ ابوالفضل بمطبی که نویسنده
 شده در توفا و شاهزاده به سی هزار سوار از اسد باس متوجه استان قدسی گردید و در آن
 برین آمدن در خاشاک انداخته شاهزاده باین کثرت سپاه بحضور والا صلاح دولت
 نیست لهذا فرمان عالیخان بنام شاهزاده صادر گشت که آمدن آن فرزندان این روش
 و پندیده نیست اگر مطلب باظهار جمعیت سپاه است مجرای آن بظهور پیوسته
 باید که مردم خود را بحال جاگیر رخصت کرده جمیع اعیان و ثروت را در صورتیکه ازین
 طرف ما همه بخاطر داشته باشد باز عثمان عزیمت بصوب اسد باس بر تابد بعد
 از آنکه خاطر عردیان فرزندان طایفستان پذیرد و داده لازمست مقدس نماید شاهزاده و
 عداوت فرمایند والا سلطان عرض داشت مثل بر عجز و نیاز و حقیقت قومش ارسال داشت
 و بطوریکه اسد باس عطف عثمان بنمود و بعد از فرمان والا شان صادر گشت که صورت بنگار
 داد و بایست که بنام خورشید و آن صورتی که در میان خورشید و اسد باس است و در
 که از این صحنه مردم محنت و حشمت از جانب شاهزاده بعرض مقدس داشتند
 و بموجب بر هر دو کی حقیقت والا گردید سلیمان بیگم را بر اخته دل جو سکه
 شاهزاده فرستادند آن عصمت قباب تا اسد باس رفته بهر گونه خاطر رسیده شاهزاده

و بیگاری شاهزاده زار و نزار گشت و اشتها ضعیف گردید بحدی که بیست و هفتم
 از پیش محراب گزیده تر نمودی و حواس ظاهر معزول اهل شد و بیماری سخت بر وی وارد
 بهمنزل روزه بر بستر طاقت افتاده بود هر چند اطباء بهیرات نمودند و کما حاجات پرداختند
 نشود شد مگر دید بیهوش

نیدانند اهل خلعت انجام شراب آفرینش میروند این ماطانانند آفر
 بالاخر بتایج بست و هفتم شهر محرم سنه پنجاه و هشت و الا مطابق سنه هزار و سیصد و نودی
 در عمری و سه سال و شش ماه ازین دار فنا بمنزل بقار طلت نمود این ماطانان
 رادلی باید از سنگ سخت تر تا بشرح دمار و این قصه چنانکه با جانی باید از این
 همیسان خواند که در احوال آن دهنال گلشن اقبال در عین بهار جهانی و اغانه شگوفه
 حضرت بادشاه ماحالته روی داد که بیکس را سواد و خرد و شش دل خراش و نه
 جگر تاش جواد روی گفتند هیبت هیبت برقی از غضب الهی نازل گشت و در
 پیش و حضرت را سوخته گردانید و ابرسیاه قهر ایزدی برخواست و گشتن ابرام
 سوت تا بنگار برابر ساخت گاهه شعله شعله آتش غم در کانون سینه افروختن
 کردی و گاهه گاهه عار عار الم چون پیش زنبور در خاطر خلش نمودی و بیهوش
 کردی بدل رسید که آرام جان برت شد مانع به یکدکتاب توان رفت

در بیان رحلت حضرت خاقان مان

حضرت از قصه شاهزاده سلطان مراد سابقا فتناک و اندوگینی بودند و در میزاد که عاقل
 با نگاه حادث گشت داغ بالانته داغ گردید و دوزخ غم بر دل نشست و در
 قفسه بزم بر جان شکست و در دیار غم جوهر خوقانی کرد و در برق غموم جان سستانی
 نمود و حضرت آمده آن حضرت بر بستر یازی افتادند و مزاج اقدس از مرکز اهل
 بر گشت و اخراجات پذیرفت و در آنکه سلامتی عالم و سلامت او بود و اذ گشت و صحت
 جاری گشت و وجودیکه نظام مملکت جهان از میان عدالت دوست استقام داشت
 از غلبه تنه رستی ماضی گردید خیر خواهمان برانته صحت و شفا بزارات شریفه و اماکن
 شهر کبے هایا و صلوات فرستادند و فقرا و صلحافراوان صدقات دادند و حکیمان

دل خلق شد ز آتش غم مہباب بنائے جهان از حوادث خراب

ہمہ کرو جامہ سیاہ و کمبود زخون دل از چہا را ندیدود

ہمہ بر سہر افشاں از غصہ فلک چو جامہ ہمہ سینہا کم و چاک

فضلائے اہل دانش و مطراے صاحب سخن تا یز فوٹ آن حضرت بہارت رگین
را شمارتین تھر و آدودہ داد سخنوری داد لہ الا بجلہ آصفت حان جعفر حسین مکتہ

بیت

فوت اکبر شہ از قضاے اسر گشت تا یز فوٹ کبر شاہ

دست سلطنت بچام یک سال دو ماہ و دو روز

ابو المنظر نور الدین محمد جہانگیر بادشاہ عرف شاہزادہ سلطان سلیم

بن جلال الدین محمد کبر بادشاہ

بتاریخ پنجشنبہ چہار و ہر جادی الثانی سالہ ہجری باعت مسعود و مختار انجم شہناشاہ

رصد بند و منظور ستارہ سلطان فکر بلند بود و قلعہ ارک و از احسن احوال کبر آبادی و کمر بستہ

ان حضرت بحساب قری می و جفت بود و اورنگ خلافت را بجلوس اقدس از قلعہ اسہانی

نخستند و جہان را پیش و عشرت و آئین دولت شہادہ شد و مقامہ پیش و شادمانی بند

آہندہ گشت باد گاہے ترتیب یافت و گشت تولد بزم فریدونی دانگے ہر اسہانہ

گشت بائین باری و ہایونی جہان پیر برگ و ناسے جہانی از سر گرفت و عالم و کبر عشرت

فراموش کردہ را بیا د آور و سپہ سالاران جہان کشا و سرداران صفت آواز فوج گنج شہیت

مبارک بادنی و ذکر نشات آئین شادی بتقدیم رسانیدند و طوایف اعظم و اہالی و افاضل حوالی

مراسم تنہیت و تعلیم بجا آورد و ند نطسم

سرائے جہان و ناسے سرود

فرستاد ہر دم بشادی درود

نبد بچ پیدا جز آئین و زیب

در ان جشن فرخندہ محمد شریف ولد خواجہ عبدالصمد شیرین قلم را بخطاب امیر الامرائے
و منصب جلیل القدر و کالت سر ہند از فرمودہ مہر اشرف را بجواہر زواہر قیمتی

حکم والا حاله اتهام خان کو تو ال گردید که در زندان مکافات گرفتار باشند

التمه چنانچه شاهزاده و دو تن از صید غنیمت بیگ بدخشی که از کابل می آمدن شاهزاده ملاقات
نموده رفیق ادب گشت و دانشا که راه هر کس که می یافتند قاصت می کردند و سر راه را آتش
می زدند و اسبهای سیاهان و سوداگران و مومنان سرکارها و شاهای که در اماکن همراه بودند
به پای و اسبهای می کشیدند تا آنکه بلاهور رسیدند عبدالرحیم دیوان از بدخشی که خطه
ملاقات و رفاقت کرد و دو لایق خان صوبه دایه بلاهور اختیار ملاقات کرده در استیقام
قلمه و تمام تمام بود و شاهزاده هر چند سعی کرد و خطه بلاهور بدست نیامد چنان خبر رسیدن شیخ
فرید بخاری به لشکر گنبد و خانی سلطان در شهرت پذیرفت شاهزاده دست از اسبها و
داشتی و چنانچه شیخ فرید آمد و در حال هر دو لشکر با هم پیوسته و در میان
و خیالی که در خطه و کلاسیک از طرفین گشته شدند بهرین اشیا خبر قبول و ایستادگی
در کسب و شیخ فرید بخاری هم گرم تر گردید شاهزاده تا مسجد نیامد و با حسن بیگ بدخشی و شیخ
روایت می نمود و مقارن آن حضرت با شاه نیز در آن عرصه نزول و استقبال نمودند و چون
که از زمینداران محله کوستان پنجاب بود و در آن نزدیکی بملازمت اقدس رسیده بود
بتلاقی شاهزاده و نخست فرمودند و از غایت عنایت شیخ فرید را که بر شاهزاده مقرر
شده بود و آغوش مبارک گرفتند و شب و روزه میبخش گذاشتند و روز دیگر منوچهر
شد شاهزاده میخواست که بجانب اکبر آباد روند و حسن بیگ بدخشی ظاهر کرد که چون
رسیدن بمصالح مقرر است چنانکه خاگن در راه است سالان نموده بمال رسیده
شود و از آنجا نیست فراموش آورده و بهیند و سخنان کرده شود چرا که حضرت قیصر الدین
محمد پادشاه و حضرت نصیر الدین محمد بایق با و شاه بتعزیت کابل آمدند و سخنان
مقرر بود و دیگر سخنان و دراز کار در میان آورد و ایند شاهزاده نادان بحسب مصالح
حسن بیگ بدخشی بعد از دست کابل گردید چون بدیایه جناب رسید غار است
که از گذر خانه پور بگذرد و کشتی بهم رسیده از آنجا گشته برگردد و هر آید وقت خطه
به تر و بسیار یک کشتی بهم رسیده و آنست که از دیایه عبور نماید از غور و غلای
چو در می شود و هر دو آنک گشته ملاقات را از گذر این ناخ مشد چون میبرد و میدو
شهرت چنانکه که این شاهزاده دست میزد و القاسم خان و مال خان خواجیه سرکار

آراسته دست اقدس میرایه گردنش ساختند و میرزا غیاث بیگ را بختاب تمامالد
 و میرزا جان بیگ را که در زمان شاهزادگی دیوان بود و بختاب وزیر الممالک اختصاص بخشیده
 بود در این خدمت دیوانی شریک کردند و زمانه بیگ را که در ایام شاهزادگی خدمات شایسته
 بجای آورده و شریک بندگی بتقدیم رسانیده بختاب مهابت خانی و میرخان لودی را بختاب
 صلابت خانی فراختند و بعد چند سال صلابت خان بختاب جهان محاسب گشت و شیخ
 فرید بخاری که از سادات عظام موسوی و تربیت یافته حضور حضرت پادشاه جنت ازلگان
 بود و بخدمت بخشیدگی خود داشت بمنصب پنجهزاری ذات و بیایه بلند میر بخش سرافراز
 برافراشت و راجه بان سنگ را خلعت چارقب و شمیر مرغ و اسب خاصه لطیف فرستاد
 و بخدمت بختاب حضرت فرموده و خان اعظم میرزا عزیز کوکاش را آصف خان حبیرا
 که از سادات دیوانه و بیاد و حضور اقدس رسید و بود با انواع عوامت سران سرافراز فرموده و در
 حضور مقدس و اعلیٰ بختاب میرزاان و دیگر اعیان مراتب بدایات و نیایات فراختم و توف
 اقبال سرافراز فرموده

و بیان می شاهزاده سلطان خسرو خلف بزرگ و دستگیر شدن او

پس بزرگ آنحضرت بسبب محبت فرشته گویان که در باطن خیال سلطنت و در سر داشت
 چه حضرت پادشاه غفران پناه در زمان رحلت فرموده بودند که شاهزاده سلطان محمد لیم میش
 است قابلیت سلطنت ندارد و سلطان خسرو پیش رویم خواهد آمد و قابل خلافت
 است پس بختاب با خویا در وانشین جا گرفته همیشه انداخته و در قبال خلافت
 می بود و در پیش پناه جلوس مقدس شب یکشنبه بیستم فری انچه با معبود و سه از عمران طار
 و محمد الا طار برآمد از ملک دار اختلاف اکبر آباد برآمد و ملک غلام بخش گرفت از نکته اندیشی
 او امیرالامرا وقت شد و بوقت بختاب ملازمت رسید و بختاب متوجش بعرض والارسانید
 جان ساحت بخش الممالک شیخ فرید بخاری را با اکثری از امرابرسم منتظران خدمت فرمودند
 و آخر بختاب آنحضرت نیز بدولت و اقبال دایمت توجه برافراشتند و در شرف
 مراد بر رسید میرزا حسن میرزا که رفیق طریق نبی شاهزاده بود و در وقت شب
 مقصودم کرده مرگشته بادیه ابدار میگشت ادویات دولت گرفته آورده بودند بوجوب

حد و دیگران بودند ازین معنی اطلاع یافته در رسیدند و شاهزاده را با حسن بیگ بدخشی
 و عیدالرحیم گرفتند و دیگران بردند و حقیقت را بدگاه دالاعرضداشت نمودند و عود
 و بختیاری محمد شاهی و سایر کاروان میرزا و اقمه لاهوریان معنی بعرض دالار رسیدند
 بموجب حکم اقدس امیرالامرا و دیگران رسیدند و شاهزاده را با باجماران و حضور دالار
 آوردند و شاهزاده را دست بسته و زنجیر دپاکی انداخته بتوره چنگیز خانی از طرف
 جنوب به پیشگاه قهرمان حاضر آوردند و حسن بیگ بدخشی را دست راست شاهزاده و
 عبدالرحیم را دست چپ ایستاده نمودند حکم شد که خسر و خسران زده را در سلبین
 محبت دارند و حسن بیگ را در پوست گاو و عبدالرحیم را در پوست خر کشیدند
 و از کوهی بر دوازده گز نشاندند و در شهر بگری و آشنه فرمان پذیران بموجب حکم دالار
 دست گاو و خر شک شده حسن بیگ بدخشی زیاده از چهارپاس زنده نمایند و بیست
 تن دیگر حبس و بیکار کنند اعمال رسید و عبدالرحیم که در پوست خر کشید و بوی
 استاده و راست کرد و در کستیل آورد و خیار و ترب و غیر ذلک آنچه از رطوبت می یافت
 می خورد و از این جهت در شایسته ماند و بودند دیگر بحسب التامس بار یا فنگان محفل ملایک
 شد که او را از پوست خر بر آورند که بسیار در پوست اختاده بود و پیر حال جان دادند
 بروفق حکم علی انبار کاروان میرزا دوازده دو تن از جمعی را که به باد شاهزاده و طاقت
 کرده بودند و رویه بردار کشیدند بطریق میل فرج از پیکر های بجان بر سر و بلب
 در هر دو طرف دور و بیایستاده نموداری عجیب و تماشا که غریب می نمود و میندگان
 و گرداب و تخریب و تحسری افتادند و عجب حالتی بر نظر گمان روی دلو عالم مردم نشود
 تماشا که آن حاضر شدند شاهزاده را بر فیل سوار کرده از میان دار گذارند تا به
 خود را بدین حالی ببیند شاهزاده از دیدن حالت رفیقان خیرش و عرق خجالت غرق گشت
 و تن و یک بود که ازین فرساری قالب حتی نماید پیر حال از آنجا و قلعه مرده در زندان
 تا ویب محبوس نمودند بعد چند سال که حضرت قاقان زمان مجوعه کمالات صوبی
 جامع آیات معنوی منظر این بویستی و خدا شناسی چند روپ سیاسی ملاقات کرد
 از صحبت آن درویش خدا اندیش بسیار مخطوط شدند آن صاحب حال دوگان
 معقول و منقول در باب کلیص شاهزاده سفارش نمود لهذا چند گاه بار سلام یافت

[illegible]

آخر شناسان فنکرت بلند و اصطلاح دانان رخصه بند که در استخراج تفویض و تفریع احکام
مبارکی عظیم داشتند بکار فلک پیاو خرد و کواکب سیار افلاک نمود و در تشخیص این مفاوت
بیتحقق وقت ولادت با معان نظر و معان منکر را بچشم طالع مولود و در زمان طلوع و غروب کواکب
و غروب و سیر و انجم و اقصای امتزاج بایک دیگر و نظرات مستارگان با غروب و تفریل
در تالیف احکام و شرح حقایق امور و ان طول بقا و علو و تقلل و مایه سلطنت و صلاح
خلافت گذارند و از دین و دین بدین

طالع عالم شد و میمون برینکوی ختری
 منظم شد ملک ملک مودین بوداگر مری
 بمقتضای نخبه اختری انوار نخبه مندی و طالع بلندی از تاصیه حال پیدای و از فرخ
 عالمی تا پنج ولادت با سعادت از لفظ آفتاب عالمی تا پنج ولادت با سعادت از لفظ آفتاب
 آید آن خم شید اوچ اقبال و درخشنده کو کتب برج جا و جلال زیبا و رنگ خلافت
 و دوستان است الی فرامان سال نهمینت بخش سر جهان باغی و رونق افزای
 کتب حیات با و طبعیت
 کتب غنی از بارخ و ولادت و مید
 کز انسان گله چشم گیت نمید

در بیان مقرر کردن منار و چاه و خشتان شاهراهِ و

عمرات چمان گیر آباد و لاہور

در سال چهارم و هم جلوس والا از کبیر ایا و تالا پور در شاهرام بیافتنه یک قدم
منان و یوسف که بگنبدان را دلیل راه بوده باشد و دور دو که ده چاه پنج که سفر گشتن
از آب این فضا بیاب شوند و دور ویرسته درختان که شاخه های آن در ظلای ان سایش
را داشتند و علامت دینا منقر گشت اگر چه رسته در غلغله شاهرام خرابی مشرق
این است اما بعد دولت حضرت خاقان زمان رسالت تا زده یافت مستحکم
و با خزانة بیانی مناده و چاه احداث کرد و دروازه اشجار میوه و دانه نشانیدندان حضرت
و غلام خان را که به نجات بنام وی سیصل سامبولی بنام نامی که بنا سب اسم
فکرمش که از دناستجانب الدعوات انحضرت سعادت ولادت

و بنامان مالک و مالکان ملک مناسبت مطاعه در داده اند قاع این بدقت و
اندام هیچ و شایسته آن بعد و پیوست و بنا بر مزید احتیاط و پاس حکم و آلا و
عبرت عالمان اکثری مالک با وجود صدور حکم جرات بکشیدن آن نمودند در شهر کاشمر
تشریف فرمودند یک بعضی زالت بریدند اما از بسکه عالی طالب این دود سیاه گردید
با وجود استقامت و ادب عبرت پذیر شدند و اجتناب نورقیدند و در بر و زاین
بر بعضی از این خطی در وقت قطعه

ناله میسختل چه سود گفستن و غل
سپاسی ما که مور چانه بخورد
نرو و بیج آهنی در سنگ
نتوان بر دانه و بیقتل رنگ

در بیان بعضی اسوانج بدائع

در بیان بعضی اسوانج بدائع که در اکبر آباد عورتی سه دختر بیک بار در آن زمان در نیت به
بود اکنون یکی که در دود دختر برآورده و همه حیات هستند و نیز معر و من بعد من
گشت که عینت دیگری اول مرتبه عالمه گردیده بعد دو آنکه ناه و ناید و از محل دود
پس از دو سال و نیم بعد دو سال فرزند آورد و در مدت حمل کاند با و شد و چنانچه
رسم مرقوم نامزد است می خورد و پیچ چه برود دشوار و شکل بنود و لب و دختر با حجاب
بتقر اقدس و آمد بارش و بروت انبوه ظاهرش برودان شسته و روشن اواز و جبهه یار و
و در بیان سید هم موسی انبوه المپستان نداشت بعد از آن حکم شد که او را از
بر و کشتن دختر نموده حقیقت را منصل معروضات می دارد و سبب او است که بر و
ظاهر شد که محض عورت است و نسبت در و می سخنی لالی خان تمام قریب این سید
کرد و منظر که میاید فرمودند که با گاو بیک اندازه و خلق کثیر را که تا طاعت ختم
آورد و بر و جبهه او زیاده نیز موافق است که بر و سید و دید یک یک و بر و جبهه او
بطریق طایست و بطریق غضب چنانچه با و خود جفت می شد و جفت را در و جبهه
از انزال گذاشت و با عینت که دید و حکم شد که آن سید را که در و جبهه او
دارد و در و جبهه او که در و جبهه او که در و جبهه او که در و جبهه او که در و جبهه او
و شیر این یک یک و در و جبهه او که در و جبهه او که در و جبهه او که در و جبهه او

و غیر از پرده شتر عورت چیزے با خود نداشت چرخے چند و بعد از چادرے
گرفت و آئینه جلی از میان چادر برد آورد و که از شعاع آن شب تیره و درنگ روز
روشن گشت و آن فتد نورانی شد که از دم روز و راه هر کس آمد ظاهر کرد و که در میان
نصب طرفه نموداری گردید و از آسمان آبخان روزستانی ظاهر گشت که هرگز بدین
نصب و شبانی روز ندیده ایم.

دیگر لغت لغری ایستادند و منطق زبان را مطلق نمی کشوند و از ایشان
که در نامه خوانی و خوشگویی بطوری آمد که گویا لغت لغری یک آواز یا صیغه است
تینوشتند.

دیگر قریب بعد تیر رسیدند و دلق بهوانچه و میداشتند و میبختند که
تا هرگاه از طریق دیکه از آن حیرت را آتش دریم حسب الامر طبع در دست گرفته و تیر
بنا کرد و تیر بآب راه از ایشان دور بود آتش میزدند و نوسه جادوگری میکردند که اگر تیر
تا چشم میزد ببارگی آتش میدادند.

و دیگر چاه تیر پیکان دار و کمانی حاضر ساختند که از ایشان کمان بدست گرفت
و تیر را بدست داد و هوا بلند رفته بهمانجا ایستاد تیر دیگر سر دادند و تیر اول بند شد و بچنین
چنین دانه تیر با هم بند کردند و تیر آخرین که گذاشتند همه تیرها از هم جدا ساختند.
و دیگر لغت سن گوشت و برنج و مصالحه و دیگر انداخته آب سرد در آن کرد
و در آن آتش قد زیر آن نمودند و یک خود خود در جوش آمد و بعد از آن سحر و یک
را و اگر در نزد قریب بعد لنگرے طعام بر آوردند و بخورش مردم دادند.

و دیگر قواره در زمین خشک نصب کردند و سه بار بر دهن آن گشتند آن قواره
بیت باز جوش آمده قریب ده ورعه بلند شد و در خط برنگی و دیگر آب از قواره پوشید
و در آن آتش گذاشتند و از آب قواره که بر زمین میرسید زمین نرمی گرفت و قریب یک
لنگر آب قواره در جوش بود چون قواره را بر داشتند آن زمین اثر آب پیدا نبود
و باز قواره را بر زمین نصب کردند و درین مرتبه از یک سر قواره آب پیدا شد و از یک
سر آتش گل افشان می بود قریب دو گهری این تا شاکر دند.
و دیگر یک نفر از ایشان ایستاده شد و نفر دیگر بالاسی گفت ایستاده بچنین

شصت تقریباً ایک دیگر ہم ایستادہ کردند و یک نفر باز گیر آمدہ نفر اولین رامعہ
و دیگران نیز بواسطہ بزدلی و ترس و خجستگی روان شدہ

وہم ان زبانا علیہ بود و خوش بود و خوش بود و خوش بود

و میگفتند که این چهل نفر را بر دوش خود بردار و بفرست
تا آنکه در راه بمیرند و بعد از آنکه در راه بمیرند

نابینا و بیگانه پیدا می شود و افرادین قوت کرده این چهل نفر را بر دوش شنبه در میان
 کوه های این قشر کوه را در حدیاس بخیری افزونست +

بَلَوْنِيهِ اِنْ كُنْتَ رَقِوتَ اَرَحْدُ نِجاسٍ بَشْرِي اَفْرِوَسْتِ *

و دیگر آدمی را آوردند و یک یک اعضائے آن را جدا کرده بر زمین ریخته و خرد ساختند و
چنانچه اعضائے او را جدا کرده بود باز پرده بر او کشیده یکے باز بپران انداختند و پرده
را بکشد بعد از آنکه بیرون آمد چون پرده را برداشتند آن شخص سلامت بمقامت

چنانچہ انھوں نے اس واقعہ پر دو بار پردہ برکاشیدہ کیے۔ پہلا باز پیکر ان ائمہ دین پر وہ
رکتہ بعد از نماز تھے۔ مگر چون پردہ را برداشتند آن شخص سلامت برخواست

رکتہ بعد از نمازے بیرون آمد چون پرده را برداشتند آن شخص سلامت برخواست

سگ گویا بیگانه ز خمر بر بدن او نبود *

لا انا فکاده ريسان آوردہ سر ريسان گرفته کلاوه يا در هوا سر و قدم تا اين

تقریباً بیست و یک سال بعد از آنکه من در آنجا بودم، آنجا را دیدم و آنجا را دیدم و آنجا را دیدم

والتان من ذلهم ائمه ايستاده اند جنگ می زوم این گفت مباد تا بدید این کج

آسمان عروج کرو چنانکہ از نظر تماشاچیان غائب گشت بعد از ساعتی از یاد آوریان

میں نے خود بخود ان بدعتوں اور اعیانہ کے تمام بدن جدا جدا کر دیے۔

عبدالرحمن انصاری و دیگران حال و نفس از پردہ بیرون آمدہ اعضائے شوہر خواہ را

جدا جدا دیده فوخذ زمان و گریه بکمان اجازت سوختن خود گرفت در میان هنگامه

آپ کی از روختہ با اعصاب کے شوہر خاکستر گردیدیں مائے نگہداشتہ یوسف کی آنحضرت

بہاؤں طرز با یاق از الایے آسمان برآمد تاریخ بیان قزو آمدہ شلیات بجلا اور دہ گشت

ایقان حضرت پر و نشان ظفر یا قتی آبدہ ام و اعضا ہے کہ فرو ریختہ از دیکھن من بود

عن الحقیقت سوختن زوجه خرد اطلاع یافت فریاد و ناله بسیار و عیناً و روغنیت کرد

وَقَدْ مَرَّ بِهَا كَيْدٌ بَهِيمٌ وَالْأَخْوَافُ فِي الْقُلُوبِ كَالْخَيْلِ فِي الْقُلُوبِ

سوزن مستعد کہ دیدہ و بین آشنا زین احوال و حاضر گردید و گفت کہ اے شہر مرغ و بادشاہ

که این زمین و امر این منور موجب تعجب نظایر گیان گشت و

دیگر کیسہ اور وہ ایسا نادر ہے کہ چاروں بنو بعد از دست بردارند

دو غریبوں کا امیر بننے کا شوق نہ ہو گا اور وہ خود سے نا بچنے والا ہو گا۔

1. The first group of respondents (Group 1) consisted of 100 individuals who were randomly selected from the population of 1,000 individuals. This group was used to estimate the population mean and standard deviation.

شاهزاده سلطان خورم تقي گشته از سوره الزاجی شيخ نسبته بحال خویش معروض داشت
 مقارن این حال مرتضی خان بکار رحمت ایزدی پیوست و راجه سورج مل بکتابها
 مقدس طلب شده برکاب شاهزاده والا قدم نهاد و کن خصم دست یافتند و همگان که موقوف
 شد بعد از آنکه مالک دکن مفتوح گشت و شاهزاده از آن طرف معاودت فرمود و راجه
 سورج مل بواسطه امر اینجندست شاهزاده متعبد بنظر قلعه کانگه گردید شاهزاده بعضی
 مقدس رسانیده لشکر گران از ملازمان خود با محنتی بخشی سرکای خویشین و در این وقت
 متین گردید رسیدن و در کوهستان راجه با محنتی نیز محبت بکار گشت و در این
 متنی نیر من والا رسید محنتی بخشی را طلب حضور فرموده و عرض ادا کرد بکتابت
 بر این را که از محاسبه دولت شاه در شجاعت و جوان مردی و در این وقت
 نظیر خود با مردم تازه زور متین نسبه بودند از طلبه اش متنی و متین راجه که خطبه
 و در این وقت راجه متین داشت صریح بنی و در این وقت با لشکر شاهزاده جنگ کرد
 سید صنی باریه را که از عمده هاست بود و چند از برادرانش کشت و در این وقت
 متعددی دراز کرده بر گنات دامن کرده و بحال خالصه شریفه تا پر گنات و کلاخون
 خارت خورد بهرین آشارا راجه بکتابت در رسید راجه سورج مل تا به جنگ نیاورد
 متین گشت و با لشکر زد و خورد و قلعه متود و همی مفتوح گردید و راجه سورج مل
 در این وقت در راه بقیاب بحال گردیده است و لشکر گنات و کلاخون و کلاخون
 در این وقت در راه سورج مل نصب چهار صدی داشت و قیامت بکار بود و در این وقت
 راجه سورج مل بصدر خنجرین شرفی گردید مطابق شجریه راجه بکتابت شاهزاده بعضی
 مقدس برسانیده بگت سنگه با از بنگاله در حضور طلب داشت و در این وقت
 قلعه و با لشکر سوار و خطاب را بکلی سرکش از فرموده بنگال معودتی رخصت نمود
 و در این وقت والا کل حال گردید و بموجب حکم مقدس از دهمی که مسکن راجه مذکور است
 شهرت می رسد و در این وقت بنام قد جان بکرم ابا و کتبت و راجه بگت سنگه و در این وقت
 بر این وقت راجه بکتابت متین بکتابت قلعه ایست قدیم بر سمت شمالی لاهور و در این
 که در این وقت در این وقت در این وقت معروف و مشهور و در این وقت
 و در این وقت در این وقت در این وقت و در این وقت در این وقت

جلوس والا مطابق روز شنبه این قلعه اسلامی ارتقا یافت و گشت و گشت
معروض است در این جمیع و این قاطر که دید و راجه که با حقیقت معروض
عنایت قدسی گشت

فهرست کتب الابد میر کا نگره بر صله و کتب کتب

حضرت سلطان زمان از دارالاسلام ابراهیم و نهضت فرمود و در این زمان
مور و خیام والا گشت است و الدوله بر حمت حق پیوست و فصل بهار و عایه العالیه
و سوره برب نهیایه سیه ترفون کمر و دوز عمارت عالی به سینه ایش اسلامیه نهاده
و جان جاگیر و اسباب امارت و حامی نقد و خشن آن مقصور منیر جهان بکر بر حمت
گشت و از اینجا متوجه بیستر شد ند چون راه کسار و کوه با سینه و مشال گنار
ارندولی بر دشت و دروازه سیب گذاشتند و با حسی اند مقصود صان و اهل خدمت
سیرگاه گشتند و از سینه چهار منزل ساحل دریایه بان گنگا مضرب رخام والا گشت
و در آنجا سینه کرست وینج کمر و سینه کا نگره و اوقت و در یکستان نمودن تریکان
زمیندار است و گاه به فرمان روائی دلی روه نیاز نواز و زده و در عهد با
پیش لاین کنگره و سینه کنگره از اینجا حضرت بر کنگره از قلعه کا نگره و کنگره
تمام گشت و محمود شاه و شرایط اسلام بقدر کمر و سینه و در کنگره
عالی از کنگره و سینه کنگره و کنگره در کنگره از قلعه و اوقت و سینه کنگره
و در کنگره کنگره بر سینه کنگره از زمان پادشاهان میدان کنگره و سینه کنگره
از کنگره کنگره کنگره و چند روز در آن سرزمین سینه کنگره و سینه کنگره و از اینجا
نهضت فرمود و کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره
کا نگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره
آتش و با سینه کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره
از کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره
و از کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره کنگره

[illegible]

بمقتضای آن حضرت بعد از شیرین نظر معاودت بهندوستان فرمودند چنانچه از دم گونگی
و کوتاهی نفس بان حضرت ظاهر گشت و در فتره رفته بامداد کشید و از اشتداد این مرض
پرواست بهندوستان بر مزاج قدسی سازگار نی گشت بنا بر آن از سنه شانزدهم
میلوس دلا مقر گشت که در هر سال احوال بیمار نزول مقدس عالی بکثیره نظر و در این
و زمان معاودت بهندوستان شود و در هر منزل مختصر عمارت احداث که در وقت
بلوغ و باران و شدت سرما که حقیقه محض نیاید و در آن عمارت پسر بر نیاید و پسر
بگذرانند

در بیان نبی با و شاهزاده جهان

هجری است احوال با و شاهزاده برین نظر است که در سال دوم میلوس دلا منصب
هزاری ذات و چهار هزار سوار سردار از گشت بعد از آنکه در سال ششم
الخطاب با صفیان خلف اعتماد دله و در عقد نکاح شاهزاده در آمد و بتاز محل خطاب
گشت بمصطفی ده هزار ذات و شش هزار سوار سردار از این یافت پس از چندگاه
پانزده هزار ذات و شش هزار سوار عطا کرد و چون فتح ولایت برانامه و در سایر رانان
دلا و در دست هزار ذات و ده هزار سوار و شاه هوزم خطاب مرصفت گشت پس از
بر خیزم و چون قنین شد خطاب شاه جهان که مقارن با سن مبارک عاقان زبان بود و خطاب
سی هزار ذات و شش هزار سوار عنایت کرده از این مملکات فرمود و در اینجا که صبیح
نور جهان بیگم که از صلب علی قلی شیر آهن بود و در حباله مفا که شاهزاده سلطان علی وار
که آورده بودند او بخت نور جهان بیگم که امور سلطنت بمقتضای آفتاب از او بود و جانبی
شاهزاده جهان بیگم که از عوبه با و شاهزاده شاه جهان سوار مزاج می بود بعد از آنکه با و شاهزاده
از هم دکن معاودت نموده بماند و رسید به گنجه و چون پور بجا گیر خود اسبند مانده و مقصدی
سرکار خود همین کرد و اتفاقا پیش از رسیدن عرض داشت با و شاهزاده این بر گنجه را و جهان
بجا گیر شاهزاده جهان بیگم که از عوبه با و شاهزاده شاه جهان سوار مزاج می بود بعد از آنکه با و شاهزاده
و شش سال شش ماهی هر دو شاهزاده در آن بر گنجه با یکدیگر در اختیار و در این روزی
تیر بر عهده چشم شریف الملک رسید و او از یک چشم کور گشت این معنی باعث زیاده

مقرر شد بعد نهضت از لا بهود افواج قاهره بر سر شاه جهان مقیم گردید شاه جهان بعد
 رسیدن در آبسرد آباد از استماع نهضت بایات عالیات بطریق کمرنگ میراث شاکه
 و در باب پسر شاه جهان و راجه بکر ماجیت و دیگر امرا که خود را بر رویه افواج با شاهی
 گردید و مقیم شده بود و مقرر گردانید و خود نیز مستعد شد تا آنکه عیا که طرفین با هم رسیدند
 رو به بیکار آوردند و آتش محاربه مشتعل گشت بهادمان جنگ جو و سیه نماند و غاش
 خود او مردی و مردانی دادند و هر یک کارنامه رستم و افرا سیاب بیکدیگر آوردند
 و درین محاربه زار لشکر بادشاهزاده غالب آمد و آثار فتح و ظفر نمود و انگشت ابرو را شکست
 ایندی بران رفته بود که بادشاهزاده چند گاه در عقب درج بوده باشد و شداید
 شمر عاید حال گردید و چون قانونی است مستر و آینه است مقرر که هر گاه اقبال مندی
 از زمان حصول عطیه عظمی آبی و وقت احراز دولت نامتنباهی نزدیک میرسد
 در چشکاه این ایام مود و محن و حشاق می گردد تا چون بر وجه کمال و فروم مقصود
 همایندگی شود و حال این نقطه مین اكمال او می گردد و باز گردند به جهان سپند

بجای پادشاه

بماند و در کار خرابی و زنگین باشد
 میکند خیا ط جامه قطع بهر وقت
 اتفاقا در عرصه کارزار بیند و نمی زخمی نیم جان افتاده و بند و نیریند و خیل آتش
 از گرد و دود است او بود و راجه بکر ماجیت که جنگ فرود آمد و قدم غالب بطلان شد و
 و در این طریق که بادشاهی می آمد چون نزدیک بان نیم جان بند و نیریند و رسید و قتل
 فکری بر بند و نیریند و کور رسید و شیران از سینه راجه در گذشت و با شکایب جی کرد
 اتفاقا که راجه مذکور از عده دانه دولت خواه بادشاهزاده بود و عالی از مدبر و شاکه
 بودند از شکست شدن او اشتهام را که بر آئینه گشت و بادشاهزاده از دیدن حال بک
 عریض این شکست متراشت حکم کرد و با طر قد انا شکوچ نموده بجانیه ماند و رای
 گردید و حضرت شاهان زمان از استماع این غصه متوجه امیر سرحد و شاهزاده
 سلطان بهر راه رسیدند و در راه حضور رسید و رسید و بهر راه رسید و بهر راه رسید
 و در راه رسید و در راه رسید و در راه رسید و در راه رسید و در راه رسید و در راه رسید
 که چنان هزار سوار بودند با سینه بر سر شاه جهان مقیم نمودند و آینه شاهزاده بود

مشورتش گردید و فتنه و فساد بلند شد و پادشاه مرزاده عرض داشت متقصد عجز و نیاز از رسان
 داشت و افسر خان دیوان سرکار خود را بملازمست اقدس فرستاد که هر وجه غبار
 شورش فرو نشاند اما بداندیشان نمی خواستند که ریش فساد گردد و مقتدایانکه موجب
 افتاد و شورش بوده باشند در میان می آوردند چنانچه آصف خان را بجانب داری پادشاه
 بستم و عظمی بیگم خان از این چنین برادر رنجناشیدند و بیگم را برین آوردند که مهابت خان
 را که با آصف خان عداوت دارد و به پادشاه مرزاده نیز بی اخلاص است از کابل
 طلبد امشسته متقصدی شورش و فتنه باید کرد هر چند فرامین والا و مناشیر بیگم در باب
 طلب مهابت خان صادر می گشت عازم حضور نمی شد بالاخر صریح نوشت تا آنکه
 آصف خان در حضور است رسیدن بپند و متقصدیست اگر فی الواقع دولت
 شاهجهان را برهم باید زد و آصف خان را بصوبه داری بشکال بفرستند من بحضور رسیده
 بشدید حکم والا چه لازم بود بوجوب نوشته مهابت خان آصف خان را به پهنه آوردن
 خواند بطرف کابل را و فرستادند و اما آن افند پسر مهابت خان را بمنصب سرمنشی
 دات و دو هزار سواد سرانند از فرمودند و فرمان صادر شد که او را بنیای کابل
 گردانند و صوبه اشکان بوس گردد و بموجب حکم قضا توام مهابت خان از کابل در حضور
 من رسید و حکم شد که محال جاگیر شاهجهان را از میان دو اب و غیوه تغیر کرده جاگیر
 شاه را به خود بخواه دهند شاه هزاره شاهجهان باستماع این خبر از ماند و متوجه حضور
 پادشاه چون این معنی بر من والا رسید از لا بهور منت باکیه آید و فرمودند و این
 فتنه سازی گوته اندیشان و احوالے نور جهان میگم شورش فتنه و فساد بلند شد و
 چنان شد که اقبال پیوند را که غیر از اطاعت و شربان پذیری امری دیگری
 در دست داشت در کمر رس و ضعف و پیمایی بی موجب بر سرستیزه

مشورتش گردید و فتنه و فساد بلند شد و پادشاه مرزاده عرض داشت متقصد عجز و نیاز از رسان
 داشت و افسر خان دیوان سرکار خود را بملازمست اقدس فرستاد که هر وجه غبار
 شورش فرو نشاند اما بداندیشان نمی خواستند که ریش فساد گردد و مقتدایانکه موجب
 افتاد و شورش بوده باشند در میان می آوردند چنانچه آصف خان را بجانب داری پادشاه
 بستم و عظمی بیگم خان از این چنین برادر رنجناشیدند و بیگم را برین آوردند که مهابت خان
 را که با آصف خان عداوت دارد و به پادشاه مرزاده نیز بی اخلاص است از کابل
 طلبد امشسته متقصدی شورش و فتنه باید کرد هر چند فرامین والا و مناشیر بیگم در باب
 طلب مهابت خان صادر می گشت عازم حضور نمی شد بالاخر صریح نوشت تا آنکه
 آصف خان در حضور است رسیدن بپند و متقصدیست اگر فی الواقع دولت
 شاهجهان را برهم باید زد و آصف خان را بصوبه داری بشکال بفرستند من بحضور رسیده
 بشدید حکم والا چه لازم بود بوجوب نوشته مهابت خان آصف خان را به پهنه آوردن
 خواند بطرف کابل را و فرستادند و اما آن افند پسر مهابت خان را بمنصب سرمنشی
 دات و دو هزار سواد سرانند از فرمودند و فرمان صادر شد که او را بنیای کابل
 گردانند و صوبه اشکان بوس گردد و بموجب حکم قضا توام مهابت خان از کابل در حضور
 من رسید و حکم شد که محال جاگیر شاهجهان را از میان دو اب و غیوه تغیر کرده جاگیر
 شاه را به خود بخواه دهند شاه هزاره شاهجهان باستماع این خبر از ماند و متوجه حضور
 پادشاه چون این معنی بر من والا رسید از لا بهور منت باکیه آید و فرمودند و این
 فتنه سازی گوته اندیشان و احوالے نور جهان میگم شورش فتنه و فساد بلند شد و
 چنان شد که اقبال پیوند را که غیر از اطاعت و شربان پذیری امری دیگری
 در دست داشت در کمر رس و ضعف و پیمایی بی موجب بر سرستیزه

بدست آورده از ویان یافت نمایند اگر حرفه خدایی داشته باشند بر گاه و بالا رود
 رسیده نشان دیوانیان عظام نماید چون فدائی طایف از حضور پر نور رخصت شده در
 ماه رسید حکم والا رسانید بهایت خان از شاهزاده سلطان پرویز رخصت شده مازم
 درگاه آسمان جاہ گردید و حاجنجان لودی از گجرات بر سیده بختیاری خانزاده سلطان
 بیرون قیام نمود بهایت خان بعد قطع منزلت بهایت مدیسه بهیت که آن حضرت
 متوجه سریشکار کامل بودند به غریبه و غریبه علی رسید چون طلب داشت
 او ترکیب اصعبت خان بود و پیشین تباری طاهر اصعبت خان بود که در جوده عمارت
 بهایت بهایت و سبقت ترغیض و ناموس و ملل و باج و خوار و نامزد و سبقت
 بهایت خان و خیر و بهایت خان سر بر سر سر بر سر سر بر سر سر بر سر سر
 در حضور والا کوره کاری کرده در قیام نمودند و حکم شد که آنچه بهایت خان با و داده
 است فدائی خان از ویان یافت نماید قریب یک رکاب روپیہ از لغت و مجلس اندو
 گرفتند و نیز محمد محسن که در می پر گندم بتالار یا خضر ناله بهایت خان بود قید کرد و بهایت
 و شلق ز بهایت یافت کردند بهایت خان از منصوبه اصعبت خان بدقت شده و خیر
 سوارا چوت جرار همراه داشت که اگر کار بر خلاف روسه و بهایت خان نگردد و
 و نیز آتش حرفه ناله زبان زد مردم شده بود چون خبر آمدن او بهایت
 بهایت علی بعرض والا رسید حکم شد تا مطالبات بادشاهی بدینانان امانت اند
 و بهایت خود با تلی نماید و فیلان بنگار را از نظر نگذارد ماه کورنش سد و دست و صف نگار
 با چنین عود قوی باز در کن السلطنت عداوت کرده در نهایت غفلت و عدم احتیاط
 بوده بادشاه را بهایت روسه آب گذاشته خود با عیال و اطفال و احوال و اطفال و
 طعم و شرم و غرض از راه پل گذاشته این روسه آب رفته منزلت نمود و اکثر امرای
 و کاتبان بهایت بادشاهی نیز از دریا گذشتند و قتل مردم این روسه آب با غنای
 است که گرد و پیشین دو تنه والا یکس نبود بهایت خان قاپو یافت با چهار هزار سوار
 قیامت از منزل خود سوار شده اولایر بر مل رسید و متعجبان خود را با دو هزار
 هزار گذاشت که پل را آتش داده نگذارند که احدی از امرای آنان روسه

چه غرض گفت آن پادشاه بختی بخود کرد و از لشکر فرستاد و گشتند و در
 روی بیرون بودند از امکان ماضی که گوید ترک جانان جان ماضی
 در نهایت آن حضرت بماند مهابت خان تشریف آوردند و جهان بیک فرصت یافته
 از آب گذشته بنزل آصف خان رفتند و مهابت خان ازین سهو و غلطی آهست
 میخورد و بخاطر این رسید که آن حضرت را بدولت خاندان دلاورد و هر وجه جهان بیک
 راه رفتند و در ده از جانب ازین خاطر و اید و ازین راه رسیدند آن حضرت را بدولت
 ملی آوردند و در آن روز و شب آن حضرت بنزل شاهزاده شهریار گشتند و هر چه
 مهابت خان میگفتی که در دین و دین جهان بیک منظور و دریا صفوت اراست
 بتدارک میگوشتید آن حضرت مقرب خان را نزد آصف خان فرستاد و من گوید
 که جنگ در میان انداختن صلاح نیست و بجیت اعتماد انگشتی میارک بود
 او فرستاد و در روز دیگر آصف خان و خواجه ابوالحسن فرجا آراستند و قرار جنگ
 دادند چون بی را کسان مهابت خان آتش داده بودند و در صدد بدست آوردن پلای
 شدند ابوطالب پسر آصف خان بهر حال از آب گذشته و اکثر پیرانش غرق شدند
 آصف خان در میان آب رسید و بدو که ابوطالب و دیگران با نیک جنگ و گردان
 شده و بدو گشتند آصف خان نیز از میان راه برگشت و نور چلن بیک فیل سواره
 دریا گذشته بودم تا کید عبوری کرد و جنگ در میان بود درین وقت شیر سوار
 از پستوان بیک که در عاری فیل نشسته بود و باز و رسید بیک پست
 او نیز را بد و دهن بسیاری جاری گشت و لهاها خون آلود گردید و نزدیک فیل
 بیک بسیاری مردم قتل رسیدند و فیل سوار بیک زخمی چند برداشتند و گشتند
 و خود را بد و انداختند و دشمنان که ده از میان گشت و گذر بیک بعد گشتن از میان
 خود و تخانیا دشمنی فرود آمد آصف خان که این همه شورش از او بود چون بمیقین
 دانست که نقش فرستاده که از جنگ مهابت خان علامی ممکن نیست لهذا
 با ابوطالب پسر خود و دو صد کس دیگر از پادشاه روانه شده قطع منزل نموده در
 یکجا یک بنارس که جای او بود و در فتنه محض گردید چون مهابت خان در دل
 امرا قایل آمد خواجه ابوالحسن و دیگر امرا سوگند آن علامه و خود شدند و از

آسیا وین است عجم و ترانکه و و خوار و بکر و دوازده دوله و قاضی و الا رسیدند از اسب پیاده
گشته با دو صد حاجت بدرون سقافیت و تخته و دوازده غل خانه را شکست
مانده و رفتند بهستانان جسم بر حقیقت را بعضی میسایند بدان حضرت اول
نمودن فرقه و این را یکی نشیند بهایت خان پیشتر رفته کورنش بجا آورد و بزرگ و باکی
قیان گردید و معروض داشت که یقین کردم که از دست آصف خان خلاصی من ممکن
نیست و میری کرده خود را در پناه حضرت انداخته ام اگر مستوجب قتل و سباحت
استم در حضور اقدس بسیار است میسایند درین وقت را چونان نوکر ادخار فرج مصلح
گشته و در بسیار پاره پاوشایی فراگرفتند غیر از چند کس از خدمت گارین نزدیک
آن حضرت نبودن سبب ادبی او قاطر اقدس شوریده نمود و در مرتبه دست بطینه
شمار کرده خواستند که آن سبب باک را بزنند حاضران حضور مقدس التماس کردند
که وقت و حلقه از برای خدمت از غیبت ضبط خود فرمودند و اندک فرصت
را چنانچه بود معروض و بیرون دوله را فراگرفتند بهایت خان بر من میسایند که
سوارهای اینجهب است حضرت بدولت سوار شوند و این قلام در کتاب است
بدان وقت اسب خود پیش آورد و غیرت سلطنت رخصت ندا و که بوالهنگام
او سوار شوند اسب سواری خاصه طلبداشته سوار شدند چون دو تیر اخبار راه
از دوله قاضی و الا بداند بهایت خان خیل عرصه و از پیش آورد و التماس کردند که
شودن است صلاح آنست که حضرت بر خیل سوار شوند و بعضی دیگر خیل سواری
فرمودند بهایت خان یکی از اچیان معتمد خود را در پیش خیل خود را چنانچه
حیثیت اند که هر کس از خواصان و غلامان بوشایی نزدیک می آمد قتل می نمود
تا آنکه حضرت عجله نمید بهایت خان شریف آورد و دزدان فرجه در آن طور تا بر دزدان
حضرت تران که میساید و شوالیه حد نگاری و تران پدیونی تباهیم و سبب است
و دست بهایت استاده غیر از عجز و حیا بر زبان نمی آورد و التماس می کردند که
شود با آرد و از ناگه آن حضرت دست باوه حسن و اسیر و ام حبش که جهان بیک
بودند و ملا می آمد و حیا می میساید درین حال دم بدم یاد آن که باونی نزد
از طلب بیک حرفی بزدان نمی آورد و مد نظرم

بصوب تهنه رفته است بتقاضی شتافته هم اورا با انصرام رساند و بی حکم استخوان
 را با همراهانش از قید برآورده ببلاز مست اقدس بفرستد سویم انکه مهندس و
 موشنگ پسران شاهزاده و انیال مرحوم را که با و حاله شده بودند و اندک حضور فیض بخش
 نماید چارم انکه لشکری پیش خلیص خان را که جنابن اوست و تا حال بلایست و الا نریز
 حاضر گرداند در صورتیکه از فرستادن آصف خان و تقدیم احکام و بیگ عدول نماید
 فوج بر سر او تعیین می شود و استیصال او میگردد و افضل خان رفته احکام مطاعه
 بهابیت خان گذارش می نمود بهابیت خان پسران شاهزاده و انیال را در حال خود و انهار
 کرد که بموجب حکم والا روانه تهنه می شویم و آصف خان را خلاص ینمایم با خود و ارم
 که بعد خلاصی آصف خان مبادا یکم از روی عداوتی که در او فیض بخشیدیم تعیین کند
 در صورت هرگاه از لا مورد بگذریم آصف خان را خلاص کنیم و بی ادانه حضور در نور
 ینمایم افضل خان از پیش بهابیت خان آمده پسران شاهزاده و انیال را از نظر گذرانید
 آنچه بهابیت خان گفته بود و افضل بعرض رسانید مگر ریزبانے افضل خان حکم شد که چیزی
 تو درین است که آصف خان را خلاص کنی و الله است خواهی کشید بالضرر و بهابیت خان
 بموجب حکم والا میل آورده آصف خان را طلبیداشت معذرت خواست و بهبد
 و سوگند خاطر اند و او راخته با همراهانش حضور مقدم فرستاد لیکن ابوطالب
 پسر او را بجهت مصلحت روزی چند نگذاشته بود و تهنه گردید و این غریب
 انکه شورش بهابیت خان بر ساحل دریای است واقع شده بود و خلاصی آصف خان
 چه دانه گردید و بهابیت خان بسمت تهنه نیز بر ساحل همین دریای اتفاق افتاد و بعد
 چند روز ابوطالب خلف آصف خان و خواجه قاسم برادر خواجه ابی الحسن علیه السلام
 و الا و را عذر خواسته روانه حضور نموده منزل بمنزل روانه تهنه گشت و پیش از
 رسیدن او در آن حدود و بادشاهزاده شاهان از تهنه کوچ کرده بطرف دکن مهاجرت
 نموده بود چنانچه سابقا تحریر یافته بهابیت خان بعد رسیدن تهنه بدون حکم مقدس
 برویند وستان آورد و انار بی از و بطور پیوسته بعد معروض اقدس حکم شد
 که فیض بر سر او تعیین شود و خانانان عبدالوسیم که از دست بهابیت خان زخمی
 کاری به عذر داشت با کارج و افراج هم استیصال او بر ذمه خود گرفته رخصت شد

مهابت خان گرفته ملاقات کرد و بعد از سه روز نور جهان بیگم در حضور مقدس رسید و حضرت
 از ملاقات آن کشته بانو خوشوقت شده از ساحل دریای بهشت کوچ کرده با مهابت خان
 روانه کابل شدند چون تسلط و استیلا حاکم مهابت خان بچنان بود بعد رسیدن در آنجا
 بنارس در دوش کشته افتاد آصف خان و ابوالعاب میرزا و پسر خلیل احمد و ولد میرزا
 با و در آنجا و دیگر پسران آودوه و قید نمود و بعضی از مصاحبان آصف خان را
 و دیگران را قتل رسانید و آنحضرت چیزی نمیتوانستند حکم کرد با بکله بعد قطع دست
 بداد الملک کابل نزول اقبال واقع شد از آنجا که مهابت خان و راجه پهلش که
 دست بر تنه سلاهی دراز کرده بودند در هر باب دلیر گشته طریق بی باکی
 پیرو و مدد دهنده جماعه را چوتان با احدی سر کار بادشاهی گفت و گو کردند
 و کار جنگ کشید احدیان همه یکجا شده جنگ مروان نمودند و قریب بهشتصد
 را چوتان تلف میخوردیدند و ازین معنی سختی در رعونت مهابت خان راه یافت
 و بعضی میساید که باعث این فساد خواجه قاسم برادر خواجه ابوالحسن مدعی الزمان
 خویش را داشته چنان رعایت خاطر به مهابت خان در میان بود از آنجا که استیلا بر خانه
 حاکم کرده مهابت خان آن هر دو را سر برهنه کرده در بازار کابل بخاری و بی
 عزتی گردانیده و قید نگه داشت و از روزی که مهابت خان قصد گشتن می کرد
 بر همه محس غالب آمده بود و آن حضرت هر وجه مراعات خاطرش نموده سعی فرمود
 که حال جدایی اواز خنود بجا بر عدم اختیار بود و هر چه نور جهان بیگم در خلوت بعض
 میرزا میساید که کم و کاست پلش مهابت خان اظهار می فرمودند و صریح میگفتند
 که بیگم قصد دارد و خبر دارد و پاشا و نیز صبیحه شاه نواز خان و لد عاشقان عبدالرحیم که
 در خدمت صاحب میرزا ابوالعاب الخائب بشایسته خان ولد آصف خان است صریح
 مقصد و اطلاع خود را بیگم در فرام آورده و جمعیت حتی داشت تا آنکه از کابل خارج
 بهشت در میان کردند و چون در عالی رتبه کس نزول اقبال واقع شد آن حضرت
 بزبان فارسی خواجه ابوالحسن مهابت خان پیام کردند که پیشتر روانه گردید و الا که
 بیگم میرزا میرزا مهابت خان پیشتر را می گفت بعد از آنکه از دریای بهشت جز
 کرده بزبان افغانی خان چهار حکم صادر فرمودند اول آنکه بادشاه هر ده شاه جهان

که گشت جهان بحق تسلیم کرد و مشاهده این حال مزاج اقدس با شوق گرایید و بر خاطر
 مقدس کبر گذشت ترک فشار کرده بدولت خانه والا تشریف آوردند و گویا ملک
 الهی است باین صورت تعلق گشته بنظر آنحضرت درآمده بود و آنان سلامت قرار و
 آرام از خاطر مقدس برخاست از بیرم گد کوچ کرده در هتبه و از آنجا در را جری
 نمودن اقبال فرمود و از آنجا بدستور مهوودیک پیر روز مانده کوچ فرمودند و در آنجا
 لایه پیلا محو استند همین که بر لب نهادند گویا این مقام و برگشت و تا رسیدن بدولتخانه
 سحر چندی حال دیگرگون نگزید و آخر ایام شب کار بدستور کی کشید و هنگام صبح غنچه چند
 بختی برآمد و وقت چاهشت روز یکشنبه بخت و هشتم شهر صفر سال ۱۰۱۵ مطابق ۱۲۰۳
 این ماه بی سال بخت و دویم جلوس والا و عمر شصت سالگی از آن قدحی از آسمان
 خاک بال افشان بر سر آسمان افلاک گردید و آثار سحرآمیز او را بشد و در جهان بیگم که
 از عنایات خاص آن حضرت سلطنت هندوستان می کرد و فروش دل خواش
 و تار جهان تراش بر کشید و در میان جان از فوسد و فغان بر دید و ریاضین مشک
 آگین از چمن تارک کشید و گل رخساره را از خارهاخن تراشید و زبان سبزه
 بجاک و خون غلیظه منظم

به این هیئت انتخاب سنگ میرود
 زریحان سروستان را سبک کرد
 بدینا دین دیگاری درینا
 نخواستیم بجانش دندگی را
 نهال عربی برگشت به او
 بهانه و فانیگو نباشد
 نیز ارم کلاو کیو نشینم
 چه اسایش و دان گزارداند
 به این هیئت انتخاب سنگ میرود
 زریحان سروستان را سبک کرد
 بدینا دین دیگاری درینا
 نخواستیم بجانش دندگی را
 نهال عربی برگشت به او
 بهانه و فانیگو نباشد
 نیز ارم کلاو کیو نشینم
 چه اسایش و دان گزارداند
 به این هیئت انتخاب سنگ میرود
 زریحان سروستان را سبک کرد
 بدینا دین دیگاری درینا
 نخواستیم بجانش دندگی را
 نهال عربی برگشت به او
 بهانه و فانیگو نباشد
 نیز ارم کلاو کیو نشینم
 چه اسایش و دان گزارداند

و حال جاگیر مهابت خان و صوبه داری آجیر بختانمان مرمت گشت خاتمان
بعد فتح شازل در مراحل درواز آخیر آجیر رسید و مهابت خان که بعد معاودت
از هتبه بمبت آجیر رسید به بدو تائب جنگ پیاد و ده در شتاب جبال ولایت
خاکاره رختن انعامات و روید و خاتمان در آن سمت در سنگه جلوس والا در هر مقام
مردمانی بجز در کشت من پیوست و مهابت خان انا سجا عراض نیاد مشتعل بقیه
لو ملا من بجز در کشت شاهزاده شاه جهان ارسال داشت و به موجب منظور عالی که بطلب
او صادر گشت بختان استیصال در جیره رسید به ملازمست فیض رجبت مشرف گشت
مرد و از این عواطف که دید و این معنی موجب ظهور پیر اقبال او گشت چون این
آخیر بعض مقدس رسید خاتمان لودی بطلب سپه سالاری و صوبه داری و کن
سرانندی یافت و مدتی او را با شاهزاده شاه جهان کار تجارت و محال و
مردمان ماند.

در بیان حالت بدون حضرت خاقان بک خان و ان

در سال بسط و دویم جلوس والا حضرت خاقان زان مطابق معناه متوجه کشمیر شدند
دین مرتبه در کشمیر بان حضرت بیماری غلبه نمود و ضعف او تا توانی روز بروز
بزیاده شد و اوایل زمستان بایت مراجعت برافراشتند و در منزل جیرم که
بنشاستگاه پر فاخستند در آن سرزمین که بی است بلند و دره کوه نشین بکشت
بندوق اندازی ترتیب یافته مقرر بود که چون زمینداران اهورا زانده بر تاج کوه
میآمدند و بنظر اشرف و دارمندان حضرت بندوق راست کرده اندازند زمین
که غیر بندوق با هو میسر میزد از تیفه کوه جدا شده و معلق زمان بر زمین نمی افتاد و
تا ششایه غریب می شد و زمین وقتیکه از پیادمانی ان مرز بوم اهورا مانده
اوردا هو بر پازچه سنگی جا گرفته ایستاد و بوقتی بنظر در نمی آمد چاده بزرگ در حالت
که پیشتر آمده اهورا زان مکان برمان ماند و بجز در رسیدن در اینجا نمی توانست به خط
که در دست به پورته و قضا را بوجه کمنده شد و آن پیاده اجل رسید و از آن کوه
آسمانی که خاتمان معلق شدند در زمین افتاد و در استخوانش خرد و گشت و با صحنه ای از هم

بلاهور فرستاده بودند لب دریائے راوی متصل شاہ درہ دہ باغ مہدی قاسم خان
 کہ نور جهان بیگم آن باغ بارون دادہ بود چاک سپردند و بر مزار قدسی عمارت عالی
 تعمیر یافت شجرائے خرد و گرمین اشعار رنگین در تار و پود آن حضرت گفتند
 امان جلد آنکہ

نورالشاہ جهان کشاہ جانگیر
 چہ نور الدین محمد بود نامش
 چلویم نام دے کو عالم طے
 گسین جان بے آب رنگ ہے
 ادریں نام سرا چون رخت بر بست
 چو بایغ و فائش تجست کشتی
 کہ صیت عدل او بر آسمان رفت
 از آن از رفتش نور از جهان رفت
 بہ ہد ہنس نام و نش آن رفت
 بہار و آب او چون در جان رفت
 جان نگیں شد و او کار آن رفت
 خرد گفتا جا نگیر از چہ سان رفت

مدت سلطنت بہشت یک سال و ہشت ماہ و چہار دہ روز

ابوالمظفر شہاب الدین محمد شاہ جهان بادشاہ غازی صاحب

ثانی خلف سیم نور الدین محمد جہاگیر بادشاہ

روز یکشنبہ بہشت دوم جمادی الاول ۸۰۰ قمری نور الدین ناصر و ناصر
 والا واقعہ دار السلطنت لاہور و کائنات و اعیان سلطنت ملکہ و خطبہ نظام
 نامی ان حضرت مقرر گردند و ان وقت عمر گرامی بجا بقریسی و ہشت سال د
 بجا بقریسی و ہشت سال بود چون ان حضرت مددکن قیام و ہشتاد و ہشت خان
 عہد داشت تھنن امام کار در میان سلطنت و استمداد کے شریعت شریف
 از سال داشت و پیش ازین روزے کہ بادشاہ بہشت آما مگاہ رحلت کند و
 آنحضرت خان باری نام مہندی خاک درہ خدوئی و شیر گوی بے ہمتا و متحد
 دوی و گرم دوی یکتا بود و خدمت ان حضرت ہوا کہ وہ غیر قضیہ ناگزیر متقرر
 او حال ہوا کہ اکثری خود را برائے اعتماد و دادہ بود و باری مدد کند و ہر بی لعل
 در عہد بہشت روز گذر اچہ و حیر کہ انتہائے عد و ہایت تعلق الکاک است

با اظم خان بهماستان شد و بجهت تسکین فتنه و آشوب و انتظام پراگندگیهای
روزگار سلطان داد بخش عفت باقی پسر شاهزاده خیر و دانا و قید برادر و بر تخت سلطنت
نشانیدند ^{نشان} و خطبه بنام او منو و دل شورش زد و بهادر و بهرام و سید مطهر گردانید
اما امیرایان نظر بر آنکه چون آصف خان استقامت و استقامت دولت شاه جهان
شیرازی بر سلطان داد بخش را گویند قربانی تصور نموده با آگاهی که منش نی نمودند چون
داد بخش و امرا در نواحی لاهور رسیدند شاهزاده شهریار که به لاهور بود و به استماع
واقعه ناگزیر بر سلطنت برداشته دست بخازین و کار خانها دراز داشت
به رسیدن سلطان داد بخش صفوت آراسته و بر صند پیکار آورده و در اول
صدمه اختتام افواج خود را پراکنده دیده و رو بفرار نهاد و بقلعه درآمد و پاسبان خود
در دام افتاد و اکثر همایانش قتل گرفته آصف خان را دیدند روز دیگر داد بخش
و قلعه را که رسید و بر تخت خلافت نشست و شاهزاده شهریار را که نتوانست قلعه
بر مضبوط نگاه داشت از درون حرم برادر و از غوطه کمرش برود دست بسته پیش
تختگاه سلطان داد بخش حاضر آوردند و او را بر طبق کورنش بجا آورد و بهان وقت او را بگوش
کردند و بعد در روز میل و حبش کشید از مینش معزول کردند چون شاهزاده شهریار
ملج والا و فطرت بلند داشت در آن وقت از رابعی سنی الیه پیوسته برزبانش
رفت قطعه

ز زنگ گلاب از چه نتوان کشید کشیدند از نیکویی من گلاب
اگر از ترپرسند تاریخ آن بگویند شد بخوابه آفتاب
بعد از چند روز ظهور شد و بهوشنگ پسران شاهزاده و انیل را گرفته مقید
ساختند چون عنان اختیار سلطنت بدست آید و قان بود و به جمع شاهزاده
و امرا استماع داشت و میل خاطر و اعتقاد باطنی از جانب شاهزاده شاه جهان بود
بهذا بعد چندگاه به حبیب منشور عالی باد شاهزاده والا قدوک از دکن بنام آصف خان
بعد استماع قضیه ها که به حاضری فرموده بود و داد بخش و گشتا سب برابر پیش شهریار
و طبعیتش را بهوشنگ را به لاهور مسافر صورتی مردم نموده از تمامی حبیان
سلطنت خاطر را به او با خبر ساخت و بگفتنش آن حضرت را که از چندی پیش به حبیب

تحقیق بمنزل مهابت خان که از چند روز بگذشت مقدس رسید بود آمده صوبت
 واقع گذارش نمود مهابت خان چون برق و باد برود حرم سلسله عالی رسید و خبر را از
 فرستادگان حضرت پیشوقت بیرون آمدند بنارسی مذکور زمین بوس نموده تحقیق را انعام
 کرد و اکثری اصفت خان را بنظر قدسی گذرانید حدو ث این واقع بر خاطر مهابت
 گران آمد چون وقت تقاضای آن میکرد که در اخلاک شایسته و شوق الصوابین خبر را
 پنهان کرد و نمیداد جنب انعام مهابت خان و دیگر دو لقمه نان روز پنجشنبه است و
 سوم ربیع الاول از جیره روانه شدند و بخط قدسی فرمان عالیشان بنام آصف خان
 مشکی رسیدن بنارسی مذکور و توجه رایات عالیات بسبب اکبر آباد مطهر بامان اسر
 صادر گشت و نیز فرمان والا شان بنام خانجهان لودی صوبه دار دکن متضمن انواع
 عنایات بعد و سهولت اواز و انگونی بخت قدر عنایت اقدس نهالسته بعد
 و سونم نظام الملک در ساخته ولایت بالاگات که بتبر و تمام بخیر در آمده بود و کلی
 به نظام الملک داده به برهان پور آمده با جمعی از شورش طلبان اتفاق نموده مصدق
 فتح و شایسته که بعد از آن از افغانان بختیرو خود را با جمعیست فرادان در میان بیا
 گذاشته با امرای بادشاهی که نظام هر دم موافقت زده خود را از شرارت اذ نگاه
 میداشتند مثل راجه کچسنگ را بهر و راجه جینگ کچو اید و غیره بنام در سیده
 اکثر ولایت با و متصرف شده سنگ راه رایات عالیات گردید ان حضرت کسب
 تقاضای وقت ملوکان بود گنابشته بطرف گجرات تشریف آورده و در مسقط
 صوبه دار گجرات در وقت آمدن ان حضرت از بسبب تهنیه در گجرات مصدق
 گنابته گشته بود و در بنام این سید کاکارش با و یافت چون کوشیه کلان بود
 علیا حضرت نیاز علی در عقد از و واقع بیعت خان بود بهر علت غلطی ان غرض
 در این خیریت و در این آئین بیعت بیعت جان معاف فرموده او را از گناب
 اضطراب بر اعلی جمعیت آمده و در و با یک نظم امور کی بهشت و در و با اصل
 مقام گوید شیر خان با و بهر بنصب بنیازی ذات و بنیازی سواد و صوبه دار
 و نیز با بنیازی بنیازی بنیازی ذات و در و بنیازی سواد و صوبه دار و بنیازی
 سرانده ای یافتند و در و در و بنیازی سواد و صوبه دار و بنیازی

222

[illegible]

ان سیرت صلیح و سبقت

شیرین تاج و از آدم و عالم نشان

شاه جهان ثانی شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

شاه جهان و شاه جهان و شاه جهان

عاصه خلافت چه ملک امرائے اکبر نشی محروم بودند از نجاست و نظم و نسق معاملات مکی و
مالی اختلال راه یافت با و شاهزاده محمد دانا شکوه کردی عهد بود در بیوقت دایم انتظام مدام
ملک و دولت در قبضه اقتدار و اختیار نمود و محنت و مصلحت راه وصول اخبار
با کثافت و اقطار مسدود نمود و مردم خود قلعین کرده که خلوط و کلائے با و شاهزاده با و
امرا و دیگر مردم از مسالک و مشایخ میگرفت و بیخه و کلائے را در قید نگاه داشتند
در محسوسات با و شاهزاده با و صوبه دامان و حکام بلاد و امصار مالک هند وستان بلک
خوآمین و امرائے حضور مقدس حیات ان حضرت با و رنی کردند و نمونی غلبه عظیم و مملو
مالک گردید معندان در هر گوشه و کنار و سرکشان در هر صوبه و سرکار سر پیشکش
منا و بر داشتند و رعایائے واقعه طلب ترک مال گذاری نموده تخم انحراف در غلظه
تر گذاشتند و حکام و مجال دست از حکومت باز کشیده و اماکن خود را در شغف و غفلت
تاهران و مسافران ارباب بره و فردی و سفر گزینی پر رسته خویش بستند با و شاهزاده
محمد مراد بخش ازین خبر در گجرات رایت بنی بونرا کشته بر تخت نشست و با و یکم و خطبه
بنام خود دست کرده مروج الدین محمد مراد بخش با و شاه خود را خطاب یکدیگر و خطبه
سمعت بنده فرستاد محمد شریف پسر اسلام خان با و کر از بهانیه میگردد صاحب مقدماتی با و
بود قید نموده انواع ایجاد داشت کرده امرا و پادشاهی و سرکار یکدیگر صاحب خود و با و
بود و تصرف شد و میر علی قلی و دیوان سرکار خود را که از بنی مانع بودند و چون صلح و تسخیر
بدست خود گشت و دست بقدری بر مال سرکار با و پادشاهی که در گجرات و اصفهان و
اموال مردم دیگر و از خود اندید و نیز با و شاهزاده محمد شجاع و دیگران را در غلبه و غلبه
حرف و بر سر قید و شک کشید و از بنی بونرا کشته و در بنارس محبوس بود با و شاهزاده و از
مقدمه سرکشی و گردن تاسی بر دو برادر ابرار و مقدس و سایر و قبیله تاج و در حیات
بیا و راستی دروغ این شورش علی حضرت علی بن امان الله و کائنات و جهان با و بنده
خود و در کبر کاد و زول اجمال فرنا و فیض و از بنی بونرا کشته و از امرا و از بنی بونرا
که نگام سکون خدا و امن بود و بنام محرم و شکر و خدمت اکبر آباد و خدمت خود و در بنک
و با و کس که بر کشتی نمودار میشد و بنام کس که کشتی است و از خدمت و کس که کشتی
میر علی عاصه و از بنی بونرا کشته و از بنی بونرا کشته و از بنی بونرا کشته و از بنی بونرا کشته

بقلم سید ابوالفتح محمد علی دین محمد سلطنت اعلیٰ حضرت سی و یک سال و سه ماه و هشت روز و شش

ابوالفتح محمد علی دین اورنگ زیب عالم گیر بادشاه خلیفہ سویم شہاب الدین محمد شاہ جهان و شاہ سپہ سالار گلی در سنہ ۱۰۹۶ سر پر کار خلافت گشت

چون ایلادست قادیان و غلہ اش نعم عمیر الافعال مقتضای آن کرد که کتاب
عالمگیر علی المکی فی الذم شرق و دولت و اقبال سلطوع ناید و نسیم بہاری جان پرور
اورنگ زیبی بادشاہستان رود گار ساطرات و مضاربت بخشید عالم پیر از فروطت جان
جوانی از سرگز و جہان کہن از عدل و احسان تجدید تازگی پذیرد لاجرم کار کشان
آسانست و رفتی تقدیر بختی امری کہ موجب طلوع کعب سلطنتش از مطلع و دست
بجہ کہ باعث طلوع غیر طاعتش از برج اقبال تواند بود و بندہ شود جلوه گر گردد این
مصدق این کلام و مخلوق این تمیید انکہ ان حضرت در و کنی سفینہ مذکورہ و اراکونہ
بدین عالمین بندہ جان ایل شد و ہر چنان کہ طاعت مذہب ہستند و جوئیانی طاعت
کہ در ایشان دین انہا ہستند در محبت خود را و دادہ ان مردم نامرشد کالی نامی
مطلق میدانند و کتاب ان چاہند کہ بید مشہور است کتاب آسانی و خطابہ باقی
و مصحت قدیم بخاند و در صد و تریجہ آن شدہ و افکار عزیز نا کہ چنان ندادہ بدان
شکل و صورت بی نامہ و اشعار ہندی از خود تصنیف نموده آن را تصوف بخش می گردید و
بکسی بخیر و تبارک و تعالیٰ اہم بندی کہ اہل ہند آن طریقہ خواہی نامی نہ شد و
اسم اعظم ہندوانند و خط ہندی ہمہ الماس و با قدرت و امر و غیر ان نقش کردہ و در ہر خاک
پر شدہ آن را تبارک و تعالیٰ نماید و از نماز و روزہ و این مسلمانان انحراف دارد و درین
کہ سبب جاری حضرت اعلیٰ با امر و برگردیدہ و اخلاص امور چنانہائی نامہ ادواتی
ہمہ فرماں برداری و خیل گردیدہ و در میان ہمہ بجا آمد کہ فیہ ان نزدیکی مسعود بود

اینجا اگر مصلحت اقتضا نماید قاسم خان بدفع مراد بخش و اخراج او از انجمن است متوجه گردید و ملا
 کوکے هارا جوده باشد و تقصیر هارا جوده قاسم خان بعد قلع منزل و سلمه مرا حل در
 او چین که دارالایالت صوبه آلوده است رسیدند و دارا شکوه اگر چه ولی جنبه است
 دارا امور خلافت بود و حضرت اعلی متوجه احوال او بود و دارا از جانب باو شامزاده
 محمد اورنگ زیب خوف و هراس تمام داشت و قصد دفع شورشش محمد شجاع و ملاکین
 بهر قرض حضرت اعلی رسانیده تمامی جنود دکن که بر کاب باو شامزاده عهد و عهد نگریه زیب
 قیادت بودند بموجب فرامین مطاعه حضرت اعلی طلب حضور نمود و چون باو شامزاده
 معزایه هم قلعه بجا پر در پیشش داشت و آن قلعه را محاصره نموده باز و سه شجاعت
 و پایداری مدائے صایب افواج ان نزدیک رسانیده بود و ازین که عساکر متعین دین
 هر یک و بموجب طلب از منصوبه دارا شکوه روانه حضور پر نور گردید و در وقت
 وقت بمقابل خان والی اینجا صلح و میسان آورد و نزدیک که در هر یک پیشکش مقرر کرده
 و منظر خان با برائے تحویل و پیشکش گذاشته معاهدت باو در گات آباد نمود و در وقت
 آن قلعه که نزدیک رسید و بود از منصوبه دارا شکوه در پرده توقیف ماند و در وقت
 حضور خان و شاه نوز خان و شهابت خان از اعظم امراد دکن ماند و در مرکز حضور و در قلعه
 آن در دکن چون لشکر در حضور جمع شوند نخستین دفع شورش محمد شجاع و مراد بخش علیه
 بعد از اتمام کار باو شامزاده محمد اورنگ زیب کند و چون منصوبه دکن از لشکرها اعلی
 گردانید و بدو است که هر گاه سلطان سلیمان شکوگر محمد شجاع دفعه حضور و در حضور
 معاد دت نماید تمامی لشکر که میرا در دست دارد بهت محوری و در وقت که در دست
 دارد و میرا در دست میماند و در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست
 تقدیر و در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست
 باو شامزاده محمد اورنگ زیب از دکن آمده و در دست میرا در دست میرا در دست
 ان از نزدیک که باو دارا شکوه میگذارد و در دست میرا در دست میرا در دست
 بمقابل فرزند گشت و در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست
 از دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست
 یا در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست میرا در دست

اسفند از در محرابات بلذہ برمان پود نزل اجلال فرمودند و عرض داشتی متضمن بہار
پرسی ہستگشت احوال بدرگاہ حضرت اعلیٰ ارسال داشتہ بانتظار جواب یک ماہ
اقامت در نزدین اثنا کے عیسیٰ بیگ وکیل کہ اورا دارا شکوہ قید کردہ بموجب حکم
حضرت اعلیٰ بعد چند گاہ خلاص نمودہ بود و برمان پور رسیدہ باداک ملازمت
سعادت اندوز گردید و اخبار آثار حضرت اعلیٰ بہشت تمام و استعلا دارا شکوہ
و آمدن بہار جہ بالشکر گران و مالوہ گزارش نمود بنا برین عزیمت مستقر الخلفۃ اکبر آباد
ہتا دگی بخاطر قدسی تقسیم یافت روز جمعہ بست و پنجیم جادی الثانی مطابق دویم فروردین
ماہ الہی در زمانیکہ طنطنہ مواعجب ربیع سمیت شادمانی در اکثاف مکی انداخت
و شاہ عالم گیر بہار با افواج از ہارایت سلطنت بجانب گلزار افراخت تا لشکر
کافر کیش دی را کہ سدرہ طراوت ریاحین بود علف تنج بیدین سازد و تخت گاہ
چمن و دارالملک گلشن را از شرارت خار بدہا و ناخلف دو دمان گلستان پرور
بر قات جنودیشی و غیوش آسانی واسطے توجہ از بلذہ برمان پور ہوا فراتند

بیت

برائے صواب و بعزم درنت باہنگ نصرت کر بت چہ

دین روز اکثر امرا باضافہ منصب و خطاب لایق سر فرستاد شدہ از ان
جلہ محمد طاہر خراسانی صوبہ دار خاندیس کہ پیش ازین پایہ وزارت داشت بختاب
وزیر خانی و سید شاہ محمد بختاب مرتضیٰ خانی و میر ملک محمد حسین بختاب بہار خانی
و میر ضیاء الدین بہت خانی و میر ہوشدار بہوشدار خانی و خواجه فاجد بہار خانی و
دیگران بختاب ہائے لایقہ سرافراز شدہ نہ چن شاہ نواز خان ہندیشہ ہائے
نادرست اور قات رکاب دولت قتل و زبیدہ و برمان پور ماندہ بود و ہوشم
و کروج برمان پور کہ قریب وہ کردہ منزل بود شاہزادہ محمد سلطان صاحب شیش بیر ترستاد
ایشان رفتہ شاہ نواز خان را دستگیر کردہ و قلعہ برمان پور محبوس ساختہ معاودت
نمودند و موکب والا انداختا کہ کبوج متوجہ شدہ بر لب دریائے زبردہ نزل
اقبال نمود عیسیٰ بیگ وکیل کہ بخشی دویم شدہ بود بختاب سرافراز خانی و خوش
نحال بیگ قاقشال تلخ خانی و محمد طاہر داروغہ توپ خانہ صف گلن خانی دستاوی

و قرار بر جنگ داد چون کب راکے آمدہ این معنی بعرض رسانید عرق غیبت بادشاہانہ
 بجزک آمد و آتش قہر خسروانہ زبانہ زدہ تنبید و گوشتال ان بدسگال دگریش مردی و
 دین حیت واجب دانستہ روز مجہد بست و دویم رجب مطابق ہفتہ اردو ہشت
 ہنگام صبح کہ بادشاہ عالمگیر مہر بر اورنگ چارم سپہر بقصد انتقام ہندو می شب
 تیرہ روز تین ظلمت سوز از نیام کشیدہ لشکر کافر کیشی ظلام را انہدام داد و خدیو
 افاق بتسمیہ صفوت جدال و آرایش افواج اقبال و راستن فیلان کویہ مشکوہ و
 پیش بردن توپ خانہ و فراختن کوس جنگ و فراختن لوائے رزم فرمان دادہ مانند
 مہر تانہاں فیل سوارہ متوجہ پیکار شدند و افواج میمنہ و میسرہ و ہراول و چنداول
 و قول و آتش و طرح مقرر کردہ جائے نصب نمودند راجہ جہونت سنگہ چون
 اہتر از موکب ظفر طراز شنید لشکر عرب و ہراس و جند و خوف و اضطراب بر
 شہرستان خاطرش غالب آمد وکیل خود را بلازمست اقدس فرستادہ انہار عجز و
 نیاز نمودہ التماس کرد کہ مراد اعیہ رزم و پیکار نیست عزم ملازمست دارم حکم شد کہ
 چون بفرخی سوار شدہ ایم توقف معنی ندارد و اگر گفتار او فروغی از صدق دارد باز
 لشکر خود جدا شدہ تہا نزد کجابت خان بیاید خان مشارالہیہ او را بلازمست والا
 خواہد آورد مہاراجہ این معنی قبول نکردہ چیزے جواب نداد و نفرتتاد و آمادہ
 جنگ گردید پنج پیشکش گہری روز برآمدہ از طرفین توپ و بان و تھنگا انداختند و
 ہنگام پیکار گرم گردید نظم

بلا آتش فتنہ آرا کرد تیز تو گوئے پیدار شد رستم
 چنان تین کین را شد آتش بلند کہ جستی ز جا جو ہریش چون سپند
 دین اٹلے کند سنگہ بادہ و رتن سنگہ را تہورہ ویان داس جہالا دارجن گوید و دیگر
 راجپوتان مہورانہ از جانب مہاراجہ دست از جان شستہ جلورینہ بر توپخانہ سرکار والا
 آمدہ بجگ پر داخستہ بیت

ہمہ جاہل و سرکش و جنگ جو چو شمشیر آہن دل و سخت زو
 مرشد قلی خان دیوان سرکار علی بداجپتان جنگ بردانہ نمودہ درجہ شہادت یافت
 و دو لشکار خانہ غمی گشت را چہوتان لہ و قور این حال دلیر و خیرہ شدہ از

نظاما مخلص خانی سرسرازی یا قنبد بعد عبور از دریائے زبرده قطع منازل و طے مراحل
نموده بتاریخ بستم رجب موضع دیپالپور مور و ریات عالی گشت و بست و یکم دشت
راه که از دیپال پور کوچ شده بود با و شاهزاده محمد مراد بخش از گجرات آمده دریافت
ملازمت چهره مراد برافروخته آداب کورنش بتقدیم رسانید و نزدیک موضع دهرات
پور مهنت کرد و از او حین دایره لشکر فیروزی اثر گردید انا بخاک خدیو عالم بخت
و غور دانش خدا داد و نوے ضبط گذرانے دریائے زبرده و مسالک دکن نموده و
که راجه جسونت سنگه و قاسم خان اصلا خبر دکن و مهنت موکب والا از برهان پور
باین سمت نداشتند و این هر دو با اتفاق یک دیگر بدفع مراد بخش تدبیرات نمودند
و از او حین کوچ نموده متوجه بخاک مراد بخش شدند و بسره کاه چرو و ده کویان
اینجا مراد بخش سیزده کرده فاصله بود رسیدند چون مراد بخش خبر آمدن راجه
و قاسم خان شنید تاب مقاومت در خود نمیداد و همان تاب گذشته بخدمت خدیو افاق
روان شده و در نزدیکی دیپالپور چنانچه گناراش یافت رسید ملاقات نمود و راجه
جسونت سنگه بعد از سه چهار مقام در فواری کاه چرو و ده شنید که مراد بخش کوچ نموده
رفت و از مهنت ریات والا بدین سمت اصلاً اطلاع نداشت و در تحقیق احوال
مراد بخش می بود و بدین اثنائے از نوشته راجه شیورام خبر عبور ریات عالیات از
دریائے زبرده دریافت نمود و نیز بعضی از نوکان دارا شکوه و حال را از او
تر و راجه جسونت سنگه رسید و از آمدن موکب عالی اطلاع داد و در حال استقامت
این معنی متعجب شده انا بخاک کوچ کرده روانه شد و در برابر دهرات پور بفاصله یک گز
خود نموده و ادا و بیکار گردید.

در بیان جنگ یو افاق بهار راجه جسونت سنگه و فتح و تصرف

خدیو عالم نظر بر آنکه در رزم بر ایگنمت نشود و خون مسلمانان ریخته نگردد و کسب
نامی بر این که فبیده و اوائے وقت بود و مراد راجه جسونت سنگه فرستاده پیغام نمودند
که مارا جنگ حرم نیست اگر و سے ملازمت حضرت عالی و این را شنیدند و از آنکه
ملازمت نماید والا از راه بر خیزد راجه این معنی قبول نه کرده و کسب نماید با خصم

وارجن سنگه گورو دیال واس چہالا و موہن سنگہ باوہ کہ مہورانہ و دیوانہ آمدہ جنگی نمونہ
 و از سر واران و عمدہ اسے ان لشکر بودند سر در حسیب فنا کشیدند و جمعی کثیر و فرقہ انہوہ ہزار
 انہا سالک مسالک عدم شدند و ان وقت قیامت نشان از مشاہدہ سطوت و جلال ہوکب
 والا راجہ راستے سنگہ منہو دیہ صاحبہ بجان سنگہ چند راہت و دیگر مردم از لشکر ہمارا
 جدا شدہ باخیل و چشم و طبل و علم بجانب اوطان خود ماروان شدند مقتدرین این حال بادشاہ تہ
 مرا و بخش از جانب بر لغار بر بنگاہ ہمارا چہ ریختہ بغارت و تاراج پرداخت و این منی باعث
 تزلزل در ارکان لشکر مخالف گردید و ہمارا چہ با وجود این ہمہ شوکت و حشمت و دعوی
 تہور و جلالت از مشاہدہ این حال نیروی اقبال بے ذوال غلبہ حد مال تاب نیادہ
 مار قرار بر خود پسندیدہ راہ جو ہر دور مسکن خود پیش گرفت بلایت
 چنان ہم تاک و ہراسان گردید کہ زمار را انگاری گسیخت
 بعد اہن قاسم خان و دیگر امرانیز و بفرار ہنادند و مجموعہ توپ خانہ و خزانہ و فیضان و اسپان
 و اسباب و اشیائے انہا بقید ضبط و تصرف اولیائے دولت قاہرہ درآمد و ستای
 اموال و سامان و خیام بنگاہ مخالفان تاراج ہوا و ان خوف نشان گردید نظم
 دلیران چو فارغ ز ہجاشدند بتاراج بنگاہ اعدا شدند
 ز دشمن کسے بخت گریار داشت ہمین سر بردہ و سامان گذار شد
 بدست اندر آمد بے باد پا ز خون جگر دست و پا درختا
 ہر بند آمد از ہر طرف فیلست چستی کہ افتد سس و دست
 القصد انجمن لشکر گران و حشم بے پایان کہ راجہ اسے عظیم الشان و عمدہ اسے جلالت نشان
 با تو چنانہ فراوان و سامان پیکران و فیضان کوہ توان و سایر اسباب و اودات پیکار فراہم آمد
 بودند از صلابت ہماہبت خدیو گہبان مانند انہوہ حیوان کہ از حملہ شیر ثریان گریزان گردید
 بہان تراکم سحاب کہ از یورش باد پریشان شود و منہزم شدہ پریشان و متفرق شدند و فوجی
 نمایان کہ از طراز فتوحات آسمانی و عنوان ظفر تاجات پاستائی توانمند شد نصیب اولیائے
 دولت قاہرہ گردید و قریب شش ہزار کس از کشتگان روز مگاہہ بموجب حکم والا بشار
 درآمدند و از خستگان نیم جان صلیبی نیست جاست کہ باز بلند ہوا ز ہال کشاکش و دکتور تحیری
 ماہوادہ امدن بہنہ اجل رسید دست و گاہی کہ شیر دلیر بقصد تغیر تغیر بر خیزد و باوہ

رو داده بود چون ایام تابستان در رسید اطباء در موسم گرما هواست شاهجهان اباد نسبت
 بکبر اباد برانته ان حضرت بهتر تجویز کردند در نیصورت حضرت اعلیٰ بر خلافت مرضی
 دارا شکوه بتاخیخ میزد و هم رجب که بست و دویم بن ماه راجه جنونت سنگه در عالی
 اوچین شکست خورده از اکبر اباد متوجه شاهجهان اباد شدند دویم شعبان که ساحت بلوچ
 پور نیم خیام اجلال بود حقیقت شکست و انهمزام راجه جنونت سنگه و آمدن خدیو قاق
 و مراد بخش معزم حضور والا بعرض حضرت اعلیٰ رسید بحسب استدعای دارا شکوه
 از بلوچ پور مراجعت فرموده نهم شعبان بکبر اباد و نزول بجلال فرمودند و دارا شکوه بجمع
 لشکر و سرانجام اسباب پیکار پرداخته تمامی امرایان که در حضور بودند و منصب دامن
 بادشاهی که طلبیدن آنها از صوبجات و فوجداری و محال جایز ممکن بود بکتاب خلافت
 طلب داشته دستالت خواطر و تغییر قلوب هر کدام کوشید و در اندک فرصت از امرای
 عقبه سلطنت و سپاه قدیم و جدید خود و قریب شصت هزار سوار و فرام آورد و از اسلحه
 و ادوات توپخانه و تورقانه و خزانه بادشاهی چندانکه خواست گرفته بر لشکران قسمت
 نمود **نظم**

هواست که دود آفرش سر بسا د

ز بیم انگشتی در دما غش افتاد

در گنج بکفایت و شکر گرفت

سرش را که سودا است و سفر گرفت

پیشانی از خورشید باستان نمود

بجمع سپه زر پریشان نمود

و محمد امین خان حلف معظم خان را که خر بخش حضور حضرت اعلیٰ در محنت است و آنکه معظم خان بصلح
 خویش خود را و دکن مجوس خدیو افاق کنانیده در حضور سرسید و در قید نگاهداشت
 و پس از سه روز که بیگناهی او بجنونیت اعلیٰ ظالم گشت او را از قید خلاص فرمودند و
 حضرت اعلیٰ که دارا شکوه را هر چند از لشکر کشی و نبرد آزمای می کرد و می فرمودند
 که فرزندان من هستند از آمدن ظالم بملکت حضور چه مصایقه از انجاک که روز ادبار
 دارا شکوه در سیدیه بود و مصایح ایشانند حضرت اعلیٰ بیع رضائی شنید بیت
 چونخت بد کسی را پیشش آید که کوه کوه که کردن را نشاید

شانزد و هم شعبان مطابق سخاوردی بهشت ماه دمی غلیل آمدن خان و قبا و خان و امام قلی
 و فردی بیگ و امام سنگه را بهر از بند است بادشاهی و داد و دغان و عسکری خان

مستندی دارد بر گشتن از خون خویش دست شستن است نظم

مجموعه که پهلوان با عتاب بقصد سرخویش و ادا و شتاب

شغال از کند پنجه بازه شیر سرخت خود را در اردو بنزیر

بکاسه که شهران بر اردو جنگ چپا راسه روبرو به کمالیستد جنگ

کجا صوره مارین میسر شود که باز و شاهین برابر شود

تند و کمر بنی سرایدان بنخیر شاهینش آید گان

القصه بعد از هوش و نصرت خدیو افاق حکم بر تو اختر شادیا نه فرمودند و امر جلیل القدر

بصدور پیوست که از لشکر منصور یکس قنایق بهار اجه مقهور نکند به کس بجا و مقام

خود استاده باشند و آن حضرت شکرانه عنایت الهی بجا آوردند و نماز ظهر با جماعه در رگه

او کردند و بادشاهزاده مراد بخش در حضور مقدس رسیده کور نشات تهنیت بجا آورد تا

اغریوز هما بنجا برده بعد از نماز مغرب در دو تنجانه و الا نزول اقبال فرمودند و بادشاهزاده

مراد بخش را بجلدوی ترددات نمایان و محاربات بپایان پانزده هزار اشرفی و چهار هزار بنخیر

فیل مست مرحمت گشت و شاهزاده محمد سلطان با ضافه پنجاهاری ذات و پنجاه هزار سوار

که اصل و احضافه پانزده هزار سی و هزار شود سرافراز گشت و نجابت خان ولد شایخ

نیرزا خطاب قاضی خان بهادر سپه سالار و یک لک و پیه اعظام سر بلند شد و میرضی اللہ

حسین که خطاب همست خانی داشت با سلام خانی سر بر افراخت و ملققت خان بخطاب

اعظم خانی و بنجدست و یوانی پایه برافزود و اسمعیل خوشی بخطاب جان نثار خانی و محمد بیگ

خوشی بخطاب و پیدار خانی و دیگر امرایان بقدر درجات خود هر یک با ضافه متاع صلب

و انعامات سر بلند شدند و روز و نیم ظاهر بلده اوچین بنجر سر اوقات اقبال گشتند

و بعد از دران مکان مقام فرمودند پس از نظم و نسق امور مملکت و بند و بست بهام سپاه

بست به قلم رجب به باب اکبر با کوچه فرموده منزل بمنزل قطع مراحل و طی منازل

فرمودند

در بیان حبه کرا احوال در اشکوه

پیش از آنکه این کتاب در دست رسد بحضرت اعلیٰ فی الجلاله و تعالیٰ از بیاید

موبک والا باین چستی و چالاکي از آب مرقوم که فوق تصور او بود متعجب شده در لجه حیرت
 فرو رفت و بادی غایت و خاطر اندیشه ناگ از دهنش پور متوجه مقابله گردیده به ترتیب
 صفوف پرداخت حضرت اعلیٰ دین وقت نیز فراین نضای در داده عدم جنگ
 و انداختن طرح مدارا بداراشکوه نوشته با وجود بقیه کوفت و ضعف بدنی بقصد اطمینان
 نماید و جبال درین شدت گراما خواستند که از راه دریای تشریف برده سد باب کارزار
 بشوند باین عزم صواب پیشگاه بیرون برآمدند لیکن داراشکوه این معنی را قبول نکرد
 و در تأخیر و تعویق عزیمت همایون کوشید و بار تکاب بجای دل استعجال مینمود و از آنجا که وقت
 آن رسیده بود که غرضشید جهان افزه عالم گیری از افق دولت طلوع نماید و کوب
 بخت سوز داراشکوه ای در بهبوط بید و می فروزد چگونه امور مصلحت امیز بسع رضای
 داراشکوه برسد و چه طور برسلک خیر و صواب ره سپار گردد و القصد قاقان زبان
 چین از جور دیارهای چنبل بخت اسودگی سپاه که مسافت بعید طی کرده بودند
 دور از مقام گردید چون اخبار آمدن داراشکوه بعرض رسید بکونج متواتر ششم
 رمضان المبارک در عرصه موضع را چو نظر ده کرد و همه اکبر ابا و بقاصد یک فریم کرده
 از لشکرگاه داراشکوه نزول اقبال فرمودند و داراشکوه در همین روز بعد اطلال وصول
 موبک و الا ترتیب صفوف نموده از بنگاه خویش قدمی پیش آمده بیال بسته
 ایستاد و تمام آن روز با افواج خود که همه مسلح بودند در هوا گشته بود آن دکان میدان
 شعله خیز بر سر ده لشکریان را تغذیه حکیم کرد و چون لشکر داراشکوه سایه پرور و وسایل
 دوست بود و جمعی کثیر از غلبه گراما و فرط تشنگی و قلت آب پیمان هستی پر گردید و
 هنگام غروب آفتاب که شام ادا بارش نزدیک رسیده بود رخ از عرصه مقابله بر تافته
 بنزل گاه معاودت نمود و در آن شب سپه سالاران لشکر منصور لوازم احتیاط و خبرداری
 بتقدیم رسانیده دیده بخت و دولت بخواب غفلت نبرده تا سحرگاه منتبها و افواج
 ارایی و مکرک پیرامی می نمودند و منتظر طلوع صبح سعادت و نصرت و اقبال می بودند
 صبحگاه که هفتم رمضان المبارک مطابق بستم خور و آذماه الهی بوده با شد به ترتیب
 صفه مشه و داخه توپ خانه و فیلان مست کمان و مکان مناسب ایستاده نمودند

و جمعی از نوکران خود را بر سر منقلا تعین نمود که در دھول پور رسیدہ گذر مانے دیاسے چیل
مضبوط کنند و خود نیز با سپہر شکوہ پسر کہیں خود و سایر عساکر بادشاہی و نوکران خویش
بست بہنجم شعبان از اکبرہ آباد برآمدہ بہ پنج منزل در دھول پور رسیدہ بدلاست
زمینداران ان مرز بوم مضبوط کنند چیل ہر جا کہ منظرہ پایاب بود می پرداخت و انتظار
ان سلیان شکوہ خلعت بزرگ خود کہ بموجب طلب او پس از اتمام کار محمد شجاع
تعمیل می آمد داشتہ چند روز بدفع الوقت می گذرانید و ازین غافل بود کہ انکس ما کہ
تا یزد جنود اہل و حبیش توفیق ایزدی یا ور بود و معاون باشد کہ و در یاسد را ہش
نہتر اند شدہ

در بیان محار بہ خدیو گہبان با دارا شکوہ و لواستے فتح بر افرختن

چون بطلان کار گاہ قضا و متکفلان کار خانہ تقدیر دور و زائل اورنگ خلافت و جہانداری
براستخان حضرت کہ تعاقب نام تامی بر این معنی ولی است قاطع و حقیقی است ساطع ترتیب
دادہ و تا این زمان با منت نگاہ داشتہ انتظاری می بردند کہ بادائے ولایت بکدوش
شوند و نیل وقت ان در رسیدہ کہ بجلوس مقدس زیست زمینت یا بد اسباب تلہو
این امر بمنصہ شہود جلوه گر گردید مصداق این مقال انکہ ان حضرت بعد نہضت از افرختن
بہ بست و ہشت کوچ و سہ مقام بست و بہنجم شعبان در حدود و گویا ارتول اجلال
فرمودند و اندیشہ عبور از آب چیل داشتند چون تمامی معابر و مضبوط کہ ان دارا شکوہ
بود عبور از ان دیاسے با سانی متصور نبود درین وقت حضرت را تمہیدات سجائی را بہر
گردید یعنی زمینداری از ان حدود گذر ہمہ رو خیز بست کہ وہے گویا بہ بست دست
راست نشان اکتفا بل عبور عساکر اقبال است و دارا شکوہ تا حال بضبط ان نہ پرداختہ
ان حضرت باستقامت این فرودہ غرض وقت شدہ نہ نہایت خان خانان و صف لشکران
و ذوالفقار خان را با توپخانہ تعین فرمودند کہ انان گذر دیاسے چیل بگذرند نام ہمدہا
شکیر کردہ چنانکہ استحال قطع مسافت نمودہ صباہ ان کہ سح شعبان بود بے مزاحمت
انہی انان گذر عبور نمودند و عاقان زمان نیز او گویا کہ در دھول پور منزل شے
مسافت محروہ غرہ رمضان المبارک ان گذر مسطور عبور فرمودند و دارا شکوہ از خبر عبور

بقصد جانها فروشییدن آغاز نهاد و زلزله در زمین وزان انداخت و تفنگ اژدر دهن
 جاگزاسے بنیاد کرد و تیر شهاب سان جانها مایه دوخت و گولہ بندوق مانند شاله بہار
 بر فرق مخالفان ریخت رفته رفته کار بشیر و تیر در رسید از جرنف دارا شکوہ کہ
 سردار آن پہر شکوہ بود رستم خان بہادر روبرو سے توپ خانہ آمدہ جنگ مردانہ نمود
 ناگہان فیل مست رستم خان بہادر کہ دلیرانہ می آمد بضرپ باق از پا در آمد و نیز از صدر
 توپ و تفنگ بسیاری از ہمایان رستم خان بر خاک ہلک افتادند رستم خان چون
 دید کہ روبرو سے توپ خانہ کار پیشی نمیرود از ان طرف عثمان تاب گشتہ بہست برانند
 بغوج بہادر خان کہ طرح دست راست بود رسیدہ بجنگ و پیکار پرداخت بہادر خان
 زخمی گشت و دفع ان از بہادر خان صورت نہ بہست نزدیک بود کہ پائے ثبات او بلنگرد
 درین اثنا سلاطین اسلام خان و از طرف دیگر شیخ میر رسیدہ داد و مرواگی دادند و خاک
 معرکہ بخون بسیاری از مردم لالہ گون کردند و درین اویزش رستم خان بہادر دقت تیر قضا
 گشت و پہر شکوہ از دیدن این حال رو بہار شاہ دارا شکوہ کہ از قواعد پیکار و قوانین
 کار نار و مراسم رزم از مائے دوازم سپیدار اسے بہرہ نہ داشت بعد از تیز جلو سے
 پہر شکوہ خود نیز متعاقب او بہرعت آمدہ روبرو سے توپ خانہ و ہراول لشکر منصور
 روان شدہ از توپ خانہ خود گذشت و از خوف آسیب توپ و تفنگ موکب والا
 در اضطراب افتاد و تاب ثبات نیاد و در ان طرف محرف شدہ بہادر بہست راست
 خود میل نمود و ہراول لشکر دارا شکوہ با فوج مراد بخش روبرو شدہ علیل احمد خان نیز
 حملہ آمدہ دست جرات بچنگ کشود و درین اویزش چند زخم نیز بر مراد بخش رسید
 و از حملہ راجپوتان اندک عقب رفت خدیو افاق نظر برین حالت نمودہ رو سے فیل
 سواری مبارک بہست دارا شکوہ گردانیدند و درین اثنا راجپوتان ہتور منش کہ مراد بخش
 را از ہمیت دادہ بودند رخس جلاوت پرانگشتہ بر قلب موکب خضر ہیرا تاختہ و جنگ
 عظیم در پیوست کہ چرخ پیدا کرد از فتنہ ساز یہائے خرد اندیشیدہ از صدمات
 بہادران چون بید بر خود لرزید و شہسوار فلک مینی خود رسیدہ عالم افزون بہست الاس
 رسیدہ از بیم اشوب ان نہر و قتل و تامل و در نہ ہ نظر رگی تا شائے رزم
 بود

شاهزاده محمد سلطان و نجابت خان خانخانا با امرائے دیگر هر اول و ذوالفقار خان
وصف شکن خان که توپ خانه باهتام او بود پیش هر اول مقرر گشت و سرداری برنغار
بنام شاهزاده محمد اعظم قرار یافته سپاه و حشم ایشان را باسلام خان و اعظم خان و
دیگر نامداران انتظام پذیرفت و با شاهزاده محمد مراد بخش با مردم خویش برنغار صف
ارگشت و پیش میر و سید میر با فوجی از میانران کار طلب بسر داری آتش معین گردید
و بهادر جان با جمعی از بهادران طرح دست راست نصب گشت و خان دوران
با فوجی از دلیران نامدار طرح دست چپ تعیین شدند و خواجه عبداله خان بقره
قصد گرفت و خدیو گیهان بفرزید و فی و حشمت جمشیدی معه شاهزاده محمد اعظم بر فیل کوه
شکوه سوار شده زینت افروز قول شدند و جمعی از امرائے نامدار بر کاب و دولت
سعادت پذیرفته بتوزکی که دیده روزگار در پنج معارک کارزار از بادشاهان والا امتدا
نمیده و سپه سالار انجم مودکب کو اکب با این ترتیب و راستگی بمیدان فلک نمشیده
و امرائے عزیمت در میدان نبرد افراشته شدند و ازین طرف و اما شکوه نیز به ترتیب
افواج پرداخته توپخانه خود را بسر داری محمد قندهار خان بجانب دست راست و توپخانه
بادشاهی بسر داری حسین بیگ خان دست چپ در پیش صف لشکر جا داده و در آن
ستر سال داده که از عمده راجهائے بزرگ شجاعت و دلادری استیاز داشت و ثبات
قدم و استقلال او در معارک نزد مسلمین و راجپوت مسلم الثبوت بود و معه و او و خان
قریشی و عسکر خان بخشی و اکثر از راجپوتان هر اول مقرر گشت و خلیل اسد خان میر بخشی و شاهای
معه میر میران خلعت خود و ابراهیم خان خلعت علی مردان خان با اسمعیل بیگ اسحاق بیگ
برادرانش و دیگر امرائے برنغار جایافت و سلطان سپهر شکوه و رستم خان مبهادر
فیروز جنگ که از اعظم امر او بود و قاسم خان و دیگر بندگان بادشاهی برنغار انتظام یافت
و کنور رام سنگ و کمرت سنگ پسران راجه بیگ سنگ و دیگر راجپوتان آتش مقرر شدند
و حسین و میر و دین و یسله با امرایان نامدار مقرر کرده و اما شکوه خود با چندی از نامداران
در قول قرار گرفت و در نصف النهار نخست از طرفین با مذاقتن بان و توپ و تفنگ
تیران جنگ افروخته گشت و اول از ابر و دود تیره و چشم مالیان از کثرت دخان خیره
شد و از آن جهت گوش فلک آلوده و زهره شیر دلان پراگنده گردید و توپ کوه شکن

شدند و راه فراموش و دورین اثنا یک از خدمت گاران نزدیکی او ترکش بر میانش
 بست و رفت تیر قضا گشته از پا درآمد و اسکو که چون بهره از شجاعت و مردانگی
 نداشت از مشاهده این حال بیش ازین تاب مقاومت نیاورد و به گام ناکامی معسر سپهر
 شکوه راه قرار پیش گرفت و بهشیان اقبال در طرفه العین این مژده فرح افزا بعضی حضرت
 خدیو افاق رسانیدند و میفرمود بخت و دولت نوید نصرت و فیروزی بجوش خیر اندیشان
 انداختند خدا را که کس مستحق و فیروزی با و روح آسمان رسید و مژده مبارک با و از زبان
 اولیای دولت برآمد هنوز تین بهارستان فیروزی منش از خون ادا که در او جین و واده
 بود رنگ الو و دهر احبت بحر و جان عرضه و دعا با تسلیام نیامده که این نمایان رخ از تمیذات
 ایزدی بتازگی بنصه ظهور رسید طبیعت

تقریب مشهور هم ازین دو فتح قریب چون حضرت من الله فتح قریب

حکم مقدس بنظر پیوست که احدی از لشکر منصفه تنگامشی با حاکم مقهور نگذاشت و عرصه
 رزم گاه تا اکبر آباد که ده که ده مسافت بود که لشکران لشکر فنیم در هر گام از دشمنان کاری
 و جراحت اسب سخت و فرط حرارت و غلبه تشنگی فروغ فوج با جفاقت او ده مان بهمان
 افرین دادند و اکثری در شهر رسیدند از شهر بند حیات راه قدم پیروند و بکشت قادر
 مطلق و چنین نهروم و از اما که امرای ایشان و راجه اسب رفیع المکان که هر یک صاحب
 ملل و علم و ملک خیل و شرم بودند و همزمان هر آن مردم و دیگر از طرف مخالف بر خاک پاک
 افتادند و لشکر خدیو گهان غیر از اعظم خان که بعد فتح از غلبه صحت جدا قالب تپی کرد و در یکی
 الخطاب به سزاوار خان و دای و دای خان و سید دلاور خان و دیگر که بکار نیامد و اسب
 زخم تیر غیر از بهادر خان و ذوالفقار خان و مرتضی خان و دیندار خان و عزت بیگ و محمد صادق
 بیگ که از عهده نرسیدند و اسکو که پس از انقزام از غلبه عجب و هراس چون سیاه
 بے قرار گشته با سپر خود و چندی از نوکران بوقت شام که در ده تخته و دولت ادا شام ادا
 رسید و بود با کبر آباد آمد و بمنزل غریبش که سعادت و اقبال از آنجا خدمت بر بسته بود
 و ابر و از فرط خالت و انفعال و اقامه در سه اشقا و بیگانه بر بخت و از کمال شرمساری
 بلازمست حضرت اعلیٰ نیز زلفت و سه پاس شب در نهایت بیم و هراس و ناخوابی و کت
 و مهابت حضرت خدیو جهان انچنان بر دوش مستولی گشت که از سیاه خودی ترسید

زبیداد تیغ هدائی فنگن سر از تن جدا ماند و تن از کفن
دو شمشیر بر گاه می شد علم چه مقرر اض میید و خجست تیر شد هم
جدا باز در دست با سوبو چه دایمی که یک پاس افتد درو
شد از تیغ بیداد و یک نفس بری مرغ از و اح این نه نفس

مرتضی خان و ذوالفقار خان و دیندار خان ترودات مردانه بظهور رسانیده زخمی شدند
اگرچه ملازمان رکاب خدیو گیهان چو پیش پای بهادرانه نموده داد و مردانگی دادند و کارنامه
مبارکت و رزم از مای بر طاق بلند نهادند لیکن راجپوتان جلالت منش مردانگی با سبک
عظیم و سپاه گری غریب بر قوع آوردند چنانچه راجه ستر سال داده و راجه رام سنگه
را تهور و دیگران بیایردی جرات و دلاوری بقول همایون نزدیک رسیده ترودات
رستانه نموده ره نورد ملک عدم شدند خصوص راجه رام سنگه را تهور که به روزه میبرد
به دلاوری تقدیم نموده خود را بغیر سوار مبارک رسانیده آثار تهور و جلالت بظهور
آورد و خدیو افاق تماشا برای جرات او مشاهده فرموده ملازمان رکاب سعادت را از قصد
هلاک او منع نمودند لیکن بهادران عقیدت منش نظریه جرات او ضبط نمودند و نتوانستند
که روان بپایک را بشیر همت از پا در آورند و ندانستند

چه مردانه خود را از بند چرخ نیرد چراغ او بمیرد و باغ
دارا شکوه از مشاهده این حال و اطلاع برگشته شدن رستم خان و استر سال نموده
و راجه رام سنگه را تهور که اعتضاد قوی و استظهار مطلق او بودند متر و گشت و از فرط غم
کمرش شکست و دین آشنای محمد صالح الحاکم بوزیر خان که دیوان او بود و دوست خان
برادر دلیور خان که در شجاعت و مردانگی همسر دلیور خان بود و سیدنا هر بار بهد و اسماعیل بیگ
و اسحاق بیگ پسران علی مردانخان شربت هلاک چشیدند و مقارن این حال چند بان
مستوا از توپ خانه رکاب همایون نزدیک دارا شکوه رسید و بهر بیم که از شهاب
شامق بیم خود و بر دل دارا شکوه هراس و خوف مستولی گردید و از قایت بیسلی از فیل
فرود آمده به سلاح و باریق پای میزد جاسپ سوار شد و ازین حرکت و از خطرات بی
هنگام که از دارا شکوه و قوع اندک شکرانش دل به دست داده و بهر شکوه و بیرون

خلعت معظم خان بلازمست رسیده باضافه هزاری ذات و هزار سوار که از اصل و اصنافه
 چهار هزاری و سه هزار سوار بوده باشند سرافراز شدند و روز دیگر امر اسعادت اندوز
 شدند و دهم رمضان المبارک ساحت باغ نور منزل که بیابغ دهره مشهور و نزدیک کبریا
 واقع است نزول اجلال فرمودند حضرت اعلی برعاشیه عرضداشت جواب بخط مبارک
 نوشته با یک قبضه شمشیر موسوم به عالم گیر مصوب فاضل خان میرسان فرستادند آگاه دلالان
 هوشیار خرام انان شمشیر تقاول بر عالم گیری نموده بعضی والا رسانیدند درین وقت نوکران
 مراد بخش از عدم ضبط او در اکبر اباد رسیده و دست قتل و بربادی مرادم دراز کرد و در محکم
 معنی شاهزاده محمد سلطان و نجابت خان خانگهان در شهر رفته ان ستم پیشگان را از مردم ازای
 باز داشته مرده امن و امان و نوید عاطفت و احسان باطل شهر رسانیدند چهار دهم
 رمضان المبارک خانجهان خلعت بزرگ اصف خان مرعوم که حضرت اعلی ادرار با خولگی
 دارا شکوه قید کرده بعد دور و ز خلاص نموده بودند بلازمست حضرت خدیو افاق
 رسیده مشمول عواطف گردید و درین تاریخ حضرت اعلی بعضی پیغام بزبان خلیل سلطان
 و فاضل خان فرستادند خدیو گیان جواب پیغام بزبان فاضل خان فرستاد و خلیل سلطان
 را در حضور خود داشته مصالحگی در میان آوردند و میر میران خلعت خان مشارالیه نیز
 بلازمست رسید و اکثر امرالقیه بوسی رسیده مورد الطاف شدند چون شورش
 معتمدان چنگه مترا برض والا سید جعفر و لاهور و دیخان را از اهل و اصنافه نصب
 سه هزاری ذات و سه هزار سوار سرافرازی بخشیده و براسی استقامت بهام چنگه که در خدمت
 فرمودند و دهم رمضان المبارک شاهزاده محمد سلطان بموجب امر والا بلازمست حضرت
 اعلی رسیده کامیاب سعادت گشت و درون قلعه ارک کسان خود بحافطت مقرر گردانید
 مردم بادشاهی را برداشت نوز دهم بیگم صاحب اده ملاقات کردند جعفر خان دیوان اعلی
 و دیگر امرایان فوج باستلام عقبه فلک رتبه رسیدند خدیو گیان بارعام داده فرمودند
 که هر کس که برانے ملازمست این من گنبد و حسب احکم والا بخشیان عظام و میر تورکان
 پایه شناس دیوان مرتبه و ان بموجب مراتب و بر حسب تقاضای مراتب
 هر کدام را در مقام ایستاده که در ملازمست کنانیدند و براسی را بیان که بحسن کفایت و
 کاروائی سردفتر اهل دیوان بود و این جمیع مقصدیان دیوانی و زمهره اهل قلم و ارباب

واز در دیوار دهمشت داشت و پیش ازین در آنجا صلاح اقامت ندیده او خربش
برآمده بجانب شاهجهان اباد روان شد و زوجه خود با بعضی از پسر و گیان و سپهر شکوه را
همراه گرفت و برخی از جواهر و مرصع آلات و پاره اشرافی که در آن سرسبکی و اضطراب
دست قدرتش بران رسیده همراه برداشت در آن وقت بگی دوازده سوار همراش بود
چون لشکر او شکسته و انتظام سپاه او گسسته و اکثری زخمی و بسیاری از شدت
گرما بے تاب بودند و مرکب و دواب و خیمه و پرتال هر کدام بتاراج رفته بود و یکپس را
احتمال نبود که باین زودی رو بفرار خواهند نهاد در آن شب احدی رفاقت نکرد صبح آن
پاره مردم بقدر مایحتاج سرانجام نموده باور رسیدند و در سه روز پنجاه سوار محنت گردید و
بعضی کارخانجات نیز با ویوست و اکثر نوکران قدیم و جدیدش جدا گشته گزیده بدگاه
خدایو گیان رسید و بناصب مناسب سرافرازش شدند و اکثر خزائن و جواهر مرصع آلات
و کارخانجات و فیلمان و اسبها و سایر اسباب شوکت و تجملش در اکبر باد
ماند **منظم**

ز در کسب حالش بناچار ماند چمن بے خشن و گنج بے مار ماند

از دولت علویت تافت رو فلک داده غلیش گرفت ازو

خدایو فیروز بخت بعد از فتح و نصرت سپاس بقیاس بدرگاه خدیو حقیقی بجا داد و در امیدگیا
و تو زک تمام دخیمه و اراش شکوه اده شرف نزول از زانی داشتند و تا رسیدن
از دوسه مصلی و افراخته شدن و دولتخانه و الا در آنجا بسر بردند و تفقعات و مراحم بحال
بادشاهزاده محمدا و بخش مبذول داشتند پیرب زبانی و لطفت و نوازش مرمم جراحت
ایس او فرمودند و جواهران و اطباء بعالجه او گماشتند و همچنین دیگر زخمیان عساکر منصوب
را بر حسب خسروانه مرمم بخشیدند و کشتگان و شهیدان را نوازش فرموده از خاک
برداشتند و بجاک سپردند و جمعی را که درین خبر و مرمم و از نامصدر ترددات نمایان شده
بودند و از ادب و عقیدت آنها بر پیشگاه خیمه و الا جلوه ظهور نموده بود و بشراعت عولفت
باوشانه فراختند و در دیگر اکان سینه منزل نهضت فرموده در عمارات سموگر بر حسب
اب جانا نزول فرمودند و درین منزل عیادت داشت مشتمل بر صورت حال و اعتماد و قوت
صفت اداری بخدمت حضرت اعلی ارسال داشتند و درین مکان بخرامین خان

اتایق شاهزاده و قاضی خان میر سامان را بملازمت حضرت والا پرداخت مهلت
 بیوات و یکم حضرت خان را که بزرگ اقدس ایشان بود برای معالجه بقیه کوفت بعد عطا
 سه هزار اشرفی مقرر کردند و فوالفقار خان را بجز است قلعہ کبیر آباد نصب کرده
 بست و دوم رمضان المبارک از کبیر آباد بعزم شاهجهان آباد نهضت
 فرمودند **نظم**

نظر از بین نصرتش از یار فلک یاور و اختر و نخت یار
 زمین تاج و آسمان پیروش بیان جم و شان کیفر و شش

روز اول ساحت بهادر پور نیم سحر اوقات اقبال گشت و درین روز شاهزاده محمد اعظم
 بملازمت حضرت اعلیٰ رسید و پانصد مهر و چهار هزار روپیہ نذر گذرانید حضرت اعلیٰ بپیر
 قرۃ العین خلافت خوشوقت شده در اغوش گرفتند و انواع مهربانی نموده نصرت
 فرمودند یک روز در ساحت بهادر پور مقام شد از آنجا در عمارات گہات مسامی
 نزول واقع گشت و از آن منزل خانہ و ران را برای تعمیر قلعہ الہ آباد کہ رسید قاسم
 با بھدارا شکوہ مضبوط داشت و قاسم خان بہ فوجداری مراد آباد کہ محال مفسد خیز است
 و ارادت خان بصوبہ داری اودہ بہ و شیخ عبدالنبی بہ فوجداری اتاوہ تعین شدند و
 سلخ ماه رمضان المبارک کہ ساحت باغ سلیم پور مغرب خیام والا بود بہادر خان را از
 اصل و اضافہ بمنصب چار ہزاری و دو ہزار سوار ناختہ با جز و نصرت بتقاضی را شکوہ
 تعین فرمودند درین منزل فرخندہ ہلال عید الفطر از افق سعادت طلوع نموده و میلان
 بانوسنہ بہجت و شادمانی و لوا مع عشرت و کامرانی فرانی ساخت کوس شادی بلند
 اوازہ گشت و مظنہ مبارک با دی بائین ہمایونی تازہ گردید درین روز بہجت افزون
 خانجہان عرف شایستہ خان خلف بزرگ اصفت خان را بختاب امیرالامرائے و
 منصب جلیل القدر بہجت ہزاری ذات و بہجت ہزار سوار و اسبہ و انعام محالی
 کہ یکت کہ در دام حج داشتہ باشد سرافراز فرمودند و دیگر بندائے در گاہ والا را
 باضافہ مناصب و انعامات نواختند و دیگر خان کہ از نزد سلیمان شکوہ آمدہ بود بہلاست
 مقدس سرافراز گشتہ بمنصب ارجمند پنجہزاری و پنجہزار سوار و عبدالعزیز خان و لڑکی خان

محاسبات چهره سالی عقیبه علیه گشت و از مراتب ملک و مال بمرض و آزار رسانید و بدانچه
 مأمور گشت بعل دیوار و درین تاریخ بست و شش لک و پویه از خزانه عنایت
 برادر بخش مرعست گردید پس از آن مقام از باغ مذکور کوچ نموده بفر و شوکت و بخت
 و اقبال بر فیل سوار شده بواسطه توجه بر سپهر افراختند و خلافت با از مشاهد خورشید
 جمال جهان آنای شهنشاه جهان و بادشاه نوجوان دیده امید و دشمنای پذیرفت
 و جمعیت و اسودگی طرح آشنای و لغت افکند ساکنان آن شهر چون پیامن امان
 بیکران و آثار عدل و احسان و آلا جان تازه یافتند بودند از خد و دینار و زرگ از هر گوشه
 زبان و عادت ناگشودند و بلسان جلال مضمون این مقال ادا نمودند نظم

خدا یا و ما مملکت پروما سکند سر بر ما جهان و اوطا
 ز ادم بپیرا ش عالم تر است جهان بادشاهی مسلم تو است
 مبین گوهر ملک ادم توئی بهین میوه باغ عالم توئی
 جهان سر بر دیناه تو باد سر دشمنان خاک راه تو باد
 عبادت و امان فلکی به نزل همایون نیست یافت و جمعی کثیر از امرای صف
 میرا فرستادند از آنجا خلیل احمد خان از اصل و امانه منصوب گشتش هم از روی
 و شش هزار سوار و چهار هزار دوا سپه سرافراز گشت و محمد امین خان پلست تو سابق
 خدمت میر بخشی گری سر بلند می یافت پیش نهاد و خاطر دالان بولا که در ساعت نشود
 احرار دولت ملازمت حضرت اعلی نمایند و در استر ضاع خاطر کلونک الشاهر
 بگویند عذر و قانع حوادث در میان آورند و با تکیه چنانچه که حادث شد از سر تیغ
 بنام و امانا که حضرت اعلی را کمال توجه بکمال خسران مال و امان شکوه بود و بر حمایت
 خاطر چشم از صلاح دولت پوشیده و اصلاح و تربیت آن جهان بکسر
 بگویند عذر و قانع نشدند که مدیو گیهان بملازمت بگویند و بگویند بگویند
 وقت حذر و امان ملک عزم ملازمت نمودند و در خلال این حال خبر امانت و احوال
 بجا بپایان اباد و فرا هم آوردن لشکر بقصد جنگ بمسامع و آلا رسید تا چون در خبر و کربا
 صلاح دولت و امانت تربیت بدافست و امان شکوه مصمم نمودند و شاهر و امان
 نادر و کربا و پدید احاطه مرعست فرموده در کربا شکوه و امان شکوه امان

مصلحت نیست که اینچنین خیالات فاسد بخاطر راه دهند بهر حال او را استمالت کردند
 و او را از اکبر ابا و برادره عقب لشکر فیروزی اثر می آمد و در کمین فرصت انتظار می بود و
 بعد از فتح برادر را شکوه تا حال بملازمست نرسیده بود بخاطر مقدس رسید که بر سر
 این نظر را دستگیر کرده رخ شورش باید نمود بنا برین اندیش چهارم ماه شوال که در صه
 متبر امور و سواقات اقبال بود در آن روز مراد بخش بملازمست رسید بجن تدبیر او را
 دستگیر نموده خلایق را از شورش و فساد رانیدند و بعد از دو پاس شب او را بشن پسر
 و دبیر خان سپردند که نقله شاه جهان ابا و برادره محبوس گردانند و نزد ویم ازین سانحه راجه
 بجای سنگه کجوا هم که از رفاقت سلیمان شکوه برخاسته آمده و کت سنگه پسرش
 که پس از جنگ دارا شکوه بوطن رفته بود و راکے راکے سنگه برادر زاده راجه
 جسونت سنگه و ابراهیم پسر علی مردان خان که بعد از شکست دارا شکوه بمقتضای
 نادانی سود از زیان نادانسته همراهی مراد بخش اختیار کرده بودند بمادرات استان
 بوس مشرف شدند و دیگر امرای بادشاهی که در ملک رفاقت مراد بخش بودند
 بملازمست رسیده خلعت نوازش یافتند و همچنین مجموعه سپاه و لشکر باقی که سابق
 و لاحق بستان هزار سوار بود بموجب حکم اقدس اعلی بخشیان عظام جوق جوق و فوج فوج
 از نظر و الا گذرانیدند بکنان بن صلب مناسب سرافرازی یافتند و خدیو گیلان
 بعد قطع مسافت در بارغ اعزاز باد و واقعه شاه جهان ابا و رسیدند

در بیان بقیه جنگ احوال دارا شکوه

او بعد فرار از کسبه ابا و با پنجهزار سوار بتاریخ چهار و هم رمضان المبارک در شاه جهان
 رسیده و قلعه شهر کهنه که بنا نسبت خرابی و بے رونقی شایان نزول او بود داشتند
 چند بویرانه فرود آمده مقصد سامان جنگ و سرانجام سپاه اسبان و فیلان و اجناس
 و متعه سرکار بادشاهی و امرا هر جا هر چه یافت تصرف می نمود و بیلمان شکوه خلعت بزرگ
 خود نوشت که از پنه بعد امرای بادشاهی خود را در ظاهر جهان ابا می رساند و با امرای صرمت
 و فوج ملایان اطراف نوشتهجات فرستاده نزد خود طلب داشت چون پسرش نترانست که
 و موسم بر فکال رسید بخاطر او که مبادا از کثرت بارش و وفور گل و لاله سلاسه شود

که او نیز از همراهی سلیمان شکوه آمده بختاب سعید خانی و عنایت خسروانی سرافراز
یافت و عبدالعزیز و ولد علی مردان خان و اعتماد خان و دیگر امرای که رفاقت
سلیمان شکوه گذاشته آمده بودند بلازمست مشرف شدند.

در بیان قید گردیدن بادشاهزاده محمد مراد بخش

از آنجا که بادشاهان والا اقتدار ظلال حضرت افریدگار هستند لهذا امر جلیل سلطنت و مثل
نبیل خلافت بسان رتبه درگاه الوهیت و مانند درجه بارگاه ربوبیت مقتضی عدم شریک
و انهاز و از سیم و ندیل مستثنی و بے نیاز است نظم

بے آنکس که ظل ذوالجلال است شریک چون شریک حق محال است

شهنشہ فروی باید در استیلم در کیتا بود در غورد و بیسیم
چون کار فرمایان قضا منشور خلافت و جهان داری بنام نامی خدیو گیان رقم اقبال کشید
و ذات قدسی را در سلطنت و شهر یاری تفرد و کیتا کے بخشیده از نیجبت از نقص
مشارکت شرکا مبرا میخوانند و مدعیان شرکت اندیش ماحرمان نصیب ساخته چمن دولت
و گلشن سلطنت او را از نخل بے ثمر و دعوی داران معر امیدارند مصداق اینمقل
احمال خسران مال مراد بخش است او از خود سری و بے حوصلگی مدعی و شریک خلافت
بود و چتر تخت و سایر لوازم فرمان روائی با خود داشت چون دید که امر سلطنت بخیر
اتاق قرار گرفته و زمام حل و عقد امور خلافت بکف اقتدار والا در آمده عرق حسد
پیشانی او حرکت نمود و او خواهی غرضش اند گویان و فتنه جویان ضمیمه سودا و غرور
و گردید و با وجود فقدان خزانه و وجه تنخواه موجب سپاه در صد و توفیر لشکر گردید
و بعضی امرای ناما قبت اندیش را با انواع استمالیت بخود کشیده با جفا و مناصب
و خطاها سرافراز ساخت و اسباب شورش و سرکشی سرانجام داده خیال بے فاعد
بخود راه داد و در هنگام نهضت مرکب والا از اکبر بادیهال و زبیده پیغام کرد که در بدایت
این شورش قرار چنان بود که بعد مستقیمه در اشکوه خزائن و ممالک با مناصف بقسمت و باید
اکنون و عدیه با بیضای بایر اند و خدیو گیان فرمودند که تا حال همه در اشکوه با انجام
نرسیده بعد اتمام کاران بموجب قرار و و میل خواهد بود با فضل بر سر غنیمت باید رفت

گرد و در سیدن بلاهور که گوشه عافیت است محال شود و مقارن این حال خبر توجہ مرکب
 مقدس از اگیر ابا و بجانب شاہجہان ابا و شنید ہذا مغلوب رعب و ہراس گشتہ بست و
 یکم رمضان از دہلی روانہ لاہور شد و سلیمان مشکوہ نوشت کہ اگر تواندان روئے اب
 جہاں براہ بوریہ و سہارن پور بہ جناح استعجال در سہرند رسیدہ بلاہور محو گردد و بعد رسیدن
 در سہرند دست تقدی بر اموال راجہ تو در مل تصدی انجام کہ خود را از دور اندیشی بگوشہ
 کشیدہ بجانب لکھی جنگل رفتہ بود و از کردہ قریب بست لک روپیہ کہ در بعضی اکمنہ
 از راجہ مذکور مدفون بود و مردم نشان دادند براوردہ متصرف گشت و چون بکنار
 دریائے ستلج رسید از جمیع گذر ہا کشتیہا فراہم آوردہ بعد عبور از ان دریا کشتی ہا را
 شکست و غرق نمودہ و او دکان قریشی را کہ از سرداران عمدہ او بود با لشکر دیگر برگز
 تگون گذاشت و چنان بخاطر آورد کہ چون موسم بر شگال است و راہ ہا از گل و لائے
 مسدود است و از طفیان اب دریا پایاب تا یاب و کشتیہا مفقود تا آنکہ موسم بر شگال
 گذرد و راہ صاف و دریا پایاب گردد و توجہ را یات والا بہست لاہور صورت نخواہد بہست
 در صمدین مدت بلاہور رسیدہ خزانہ بادشاہی کی یک کہ در روپیہ موجود است قورخانہ
 و توپ خانہ و اسباب تحمل بدست آوردہ و لشکر جمع سازد و اما دہ پیکار گردد و بدین قصد
 لشکر بر معابر ستلج گذارستہ روانہ گشت و مہم ^{۱۱} ہم شوال بلاہور رسیدہ داخل قلعہ
 بادشاہی گردیدہ و اطراف و اکناف ان صوبہ مردم را کہ تہالت نامات ملاطفت
 امیر مہنی برودہ لائے احسان فرستادہ سپاہ ان مرز بوم را از ہر جا و ہر قوم و قبیلہ
 ترغیب و تہوی می کرد و خیز زمین دامن و فوج داران ملتان و ہیکہ ہر قہقہہ کہ بمحور با قطع
 او متعلق بود و نیز لشکر لائے پشاور و کابل را کہ مہابت خان ایلان انجام داشت خلعت
 فرستادہ بجانب خود دعوت می نمود و بر خزانہ بادشاہی و قورخانہ و توپ خانہ و دیگر
 کارخانجات کہ در لاہور بود دست تصرف دراز نمودہ بیدرین بسپاہ و لشکر میداد و بر
 تہیہ اسباب کارزار ہمت می گذاشت و داندک فرصت قریب بہست خزانہ
 فراہم آمد و راجہ راجہ روپ زمینہ پور کہ قبل از صفت ارائے عاکر والا بموجب
 فرمان حضرت اعلیٰ از وطن خود روانہ کسرا باو شدہ بود در میان دہلی و سہرند محو گردید

در میان دو آب وطن داشتند صلاح میدادند که در میان دو آب رفته براه سهندین پور
و بوریه به پنجاب باید رفت سلیمان شکوه که از اختلاف مشورت خیران بود این مصلحت
را از همه بهتر دانست چون که دارا شکوه هم با دوستی بود که بهر حال از آن طرف گنگ
آمده براه بوریه خود را به پنجاب رساند از نیکی زیادتی اموال و کارخانه‌ها و بعضی از
پرورگیان در دست سلیمان گذاشت و بید قاسم باره را که از عهده نوکران دارا شکوه
حکومت و حراست آن قلعه داشت هانجا گذاشته از دریای گنگ عبور نموده ط
منازل می نمود و در هر منزل نوکران خود و پدرش جدا می شدند و سلک جمعیت از هم می
گنجست تا آنکه به پرگنه ندینه که با قطار بیگم صاحب قلع داشت رسید که در آنجا
با متعلقانش قید کرده دست تحویل بمال سکنه دراز نموده زیاده از دولک رد و پیم بست
او و دو و ازین منزل صلابت خان باره را از جدا شده روانه درگاه والا گشت چون
سلیمان شکوه در پیچ گذر محال عبور از دریای گنگ نیافت بیواتی و اسس دیوان
بیوات را که با مرزبان سری نگر معرفتی داشت نزد او فرستاد و کشتیهای را
عبور از آب گنگ از او استمداد نموده در چاندی اقامت داشت درین اثنا امیران
فدائے خان با جنود فیزی رسید که محاذی فرو داشتند سلیمان شکوه تاب مقاومت
نیاموده و مغلوب لشکر هراس و یاس گشته و که سری نگر را من خود اندر پیشیده از
چاندی کوچ کرده بجانب سری نگر رفت کسان را که آمده او را بکوهرستان بردند و راجه
خو نیز آمده ملاقات نموده اظهار کرد که ولایت من جائے مختصر است گنجایش لشکری که
با شماست ندارم و معینا راه عبور اسپ و فیل و دیگر دو آب نیست اگر بودند شما اینجا
سپاه را مرخص کنند و با اهل و عیال و معدودت از نوکران بسر برند باقی بیگم و خان
که برض سخت مرخص بود و خصمت شده جدا شد و بعد از براندن کوهرستان قانل تپی
کرد و سلیمان شکوه که در س پرگنه ندینه را که سید بیگانه بود با غر است فتنه
سیانان از هم گذارنید و بعد هفت هشت روز که مشورت در چاره خود می کرد و بر فن
سری نگر بمنوا نی که مرزبان انجا میگفت متحرک بود نوکرانش از پیرو حال او نومید گشته
بودند و در کوهرستان که راهها با خستیار زمیندار بود جدا نمیتوانستند شد همه باتفاق
ظاهر نشان اومی نمودند که رفتن سری نگر بطریق که مرزبان یعنی راجه میگید خلاف

و دلیر خان بتجیل می آمد سه منزل از راه اباد گد شفته خبر انهم دارا شکوه شنید سنگ تفرقه
 و سبک جمعیت لشکرش افتاد و مضطرب سر اسیمه شده ثبت و استعجال از دست
 داد و راجه بچه سنگ را طلبیده مشورت در خواست کرد راجه مصلحت داد که چون لشکر
 همراه داری بصوب دلی شتافته خود را به پدر برسان و اگر توانی صواب نسبت که بلا لب
 مراجعت نموده تار رسیدن خبر منفتح در انجا بسربری چند انکه سیلان شکوه راجه را تکلیف
 رفاقت نمود او از عاقبت اندیشی راضی بهمراهی گشت و صریح جواب هم نداد و بمنزل
 خود آمده با پیشش او ز رفت سیلان شکوه روز دوم مقام کرده بدلیرخان مکش مصلحت
 که دو خان مشارع مصلحت داد که باله اباد مراجعت نموده از دریا گنگ گد شفته
 بشاهجهان پور مسکن افغان رفته در انجا لشکر از قوم افغانان و غیر ذلک فراهم آورده
 انچه صلاح وقت خواهد بود بعمل خواهد درآمد و رفاقت او بشرط تدبیر قبول نمود راجه چینگه
 بر این معنی اطلاع یافته دلیر خان را که درین صورت محض خانه خرابی او قبیله بود
 ازین مقدمه باز آورده در عزیمت رسیدن تعبیه خلافت با خود متفق گردانید و روز
 دیگر سیلان شکوه بوجوب قرار داد بسمت اله اباد کوچ کرد و دلیر خان عذر کرده
 با راجه به همان منزل مقام کرد و همچنین دیگر بندگان و دشمنان و نیز جمعی از نوکران
 جدیدی او و پدرش که در اثنای این هم نوکر شده بودند ترک همراهی کردند سلطان
 سیلان شکوه از وقوع این حال تیر شده خواست که با جمعی که همراه ماند و بدو متوجه
 بسیت دلی شود باقی بیگ الحاطب به پادشاهان که از نوکران عمده دارا شکوه و دشمنان
 او و سردار لشکر بود رفتن بسیت دلی پسندیده که در معصلا بخت خان باره که اندک
 پر و دره دولت دارا شکوه بود و بصوب اله اباد و عنان عزیمت بر تافت و درین ایام
 قریب شش هزار سوار همراه بود و بخت دوزخ اله اباد اقامت داشتند هر دم نقش
 تدبیر بر لوح خاطر داشتند و هم فتن بنای عزیمت بر صواب دید هر کس می گناشت
 بر طایفه مصلحتی اندیشیدند و هر فرقه تدبیر می نمودند رایس جمعی بران گشت که
 در اله اباد محل اقامت انداختند این حدود و قیود ضبط باید آورد و برخی صلاح
 میدادند که در قیود رفت با خود خنجر طرح طرح و لطف باید انما خدمت با نیکو نگری
 هنگامه غمزدن گرم باید ساختن و صلوات باید که عبادت دارا شکوه بود و در

این حزم و احتیاط است چون لشکر منصور بانیطرف گنگ عجم نمیتواند کرد
 بالفعل اینطرف احدی را نماند است از مای که آمده ایم بسمت اله آباد مراجعت نمایم
 و از جانب سپید قاسم بار به قلعه دار اله آباد خط گذارنیدند که محمد شجاع از بنگاله آمده
 مقصد اله آباد دارد و شاه هم برگشته باله آباد بیاید در صورت سلیمان شکوه فرغ عیلت
 سری نگر نموده از زمیندار اینجا عذر خواست و بر سر از جواهر مرصع آلات با و داد و برای
 که آمده بود بسمت اله آباد برگشت و باز در پرگنه ندینه رسیدم و دانش که بجهت صلاح
 کار خود این مشورت داده بودند فرصت یافته اکثری جدا شدند و یکی مقصد سوار
 با او ماند اینان نیز رفتند که جدا شدند بودند سلیمان شکوه از بهمان کوهستان پشیمان شده
 دانست که باین نط که صورت حال لشکر چنین است باله آباد نمیتواند رسید بالضرورت
 از انطرف باز عزم سری نگر کرد و از ندینه معاودت نموده راهی گشت قاسم خان که تازه
 از اله آباد رسیده بود بمقصد دستگیر گردنش در ندینه آمد پیش از رسیدنش سلیمان شکوه
 کوی نموده افتان و خیزان پاسبان که سری نگر رسید و درین روار و تهای همراهانش جدا
 گردیدند و وجه و چندی از پر و گیان و خلاصه جامه و مرصع آلات و اشرفی و ان سرکاری همراه
 او رسید و کسان را حیرانده احوال سری نگر بردند.

در بیان جلوس حضرت یو جهان پیر و رنگ خلافت جهانمائی

چون حکمت کامله حضرت افریدگار دانائے نهان و افکار اقتضای ان مینماید که در هر مرتبه
 که حال روزگار باختلال گراید و مزاج زمانه از منبج اعتدال انحراف یابد بنا بر تجدید نظام کائنات
 عالم کون و عناد و زینت پذیری این در کین بنیاد و افسر خلافت و فرمان روائی بفرق
 بختیاری گزار و عوام اختیار سلطنت و جهان کشائی بقبضه اقتدار جهانمائی سپارد
 تا ملک و ملت و ملل را تشریف از غفلت و نقصان این گردد و سپاه و رعیت و پناه سایه
 ما ملکتش مطیع باشند قدم بر سر و دولت یابین نیست گذارد که احکام شریعت بر کسی
 نغذا و خلعت فرمان روائی باین قصد چرخد که برهنگان و ادوی احتیاج را تشریف
 عطا و احسان باشند بحسن دانش و بینش و خیرات متعلق هنر و قلم و دان جوهر هنرمندان
 باشند هم کشور صورت بیاسن فیض جودش سمور شود و هم دارالملک معنی از مروج

در بیان نهضت موكب مقدس دفع داراشكوه پنجاه و ششم

چون خاطر جهان كشیده از جشن مسرت اندوخت جلوس دلاور آمدنگ جهانبا نی و انتظام مهلم
 مالک و امور خستپناه و رعیت و قنین افواج بر سر سیلیمان شكوه انقراض حاصل نموده
 عزیمت فرموده رایات ظفر ایات بجانب پنجاب بجبهت دفع فتنه داراشكوه مصمم گردید
 و تاخیر دکان باب منافی تدبیر می نمود تا آنکه موسم بر فصلی بود و از كثرت آب و دوز
 گل اولان عبور حاصل از جهان كشیده فتنه بر سر سیل متحد و بر مقتدری مسلك قطع مصل
 محذوفین از آب كشید و ریاقت از انكشتی و عدم پایاب و با وجود ماعت و داعت فتنم
 و تصور از خیال همتان نیكند و قطع نظر از این مراتب چون موكب دلاورین سال قصب
 و محنت كمال كشیده مسافه های بید و پیوده بودند بے انكسر روزی چند كنگر آفات
 واقع شود و ششپاه منصوره از دفع سفر و سیاق بر اساس این یورش بناییت صورت گیرد
 و اکثر مدد نیز بدین موسم تجویز حرکت لیکر دزد نظرم

نقد زین اسپان لشكر هنوز
 عرقناك و سپان لاغر هنوز
 نیا سوده از بار خسته تنی
 ز بسته هم از سنج زده تونی
 و حضرت با سلاطین و كشاهن ماقبت گزینان مشغولند تا سینه جلیلم سرور
 غیب از باغ اعزاز و بهر ذی عقد مطابق مهند هم امر داد و قریب به سی سال و وقت كه در اورد
 فیض آسمانی و مل فرود و الطاف ربانی است پائے عزیمت در كعب دولت كذا شد
 بجانب پنجاب نهضت فرمودند و درین روز جعفر خان از اصل و امثال بنصبش بگری
 و شش هزار سوار و اسب و بهوبه داری مالوه سرانند از وی یافت و از بهر نگاه
 خلافت و نصرت مشغولند تا یار خان خلعت بزرگ او بدستایت نقاره متعارف شد و میرزا
 بهر لشكر بر او كین همراه بود و مستوری یافت چون غنیمت عالم بعد قطع منازل بكنال رسیدند
 بهر سبب كه در آنجا آب و غلاب از قناریه و سمت زمین شویج مشغولند كه از راه بالا كنگر
 كم نشان میدادند و قطع مصل شود و در منزل اندوهی اندوهی هر ضد انكشت بهاد خان
 بمقتیاقب داراشكوه متین شده بود و بهر گزینان در كنگر استیلا و بروی لشكر
 با توفیق انجام داشت حقیقت جود لشكر منصوره از دریایانكی مذکور بعضی مقدس

و بهادر خان بعد از کوچ از کنار دیار روانه مشهد بودند راجه بی ستمند و دیگر امرا بنام
 بزرگوار گشتند از آنجا بدفع شورشش دارا شکوه پیشتر روانه شدند.

در بیان فرار دارا شکوه از لاهور بجانب بلخ و بجاتیم

چون خبر گشتن غلیں احمد خان بهادر خان بالشکر منصور با ساقی و سهولیت تمام از دریائے
 سندج به دارا شکوه رسیدند بلخکان لشکر خود که از گذر تمون برخاسته بودند نوشتند که در
 سلطان پر تو قف کنند و دارا و دهقان با قیمن نمودند که بر رویا بجای بیاد رفتن مقاومت دارند
 اگر سلطان برسد از لاهور که از حاکم بلخ میسر که در سلطان پور است بگماشته و بجا بدید
 مدافعه عساکر منصور پر دارند و او و دهقان در گویند و ال رسیدند بحسب صلاح لشکر از
 بلخکان و پیشرو طلب داشتند و است که مقابل جان و فیروزی از اندازده طاقت
 افزونست حقیقت حلال با دارا شکوه نوشتند بنا بر این دارا شکوه بالشکر کثیر و دهقان
 فزادان همراه سپهر شکوه داده در گویند و ال فرستاد که گذر و است و بیایست بیایه
 بمضبوط نماید چون خبر قرب عساکر فیروزی و نزول رایات عالیات در رویه بهار شکوه
 رسیدند و لاهور تاب اقامت نیاموده و دیوانی فرار نهاد و جمیع وظایف و خدمت زمین
 لاهور را بشتری داد و بیع و ملاقات غرض غیر یکو که که محمود دیا و ده و یکصد که در رویه
 بود و بیشتر با غایب شدند و از چنانها که فاجات یا جوشی که در چنانها که انصاف بود و است
 و اکثر توپها و سایر اسباب توپ خاندن کشتیها و و جانب با در که به است و دو نیم
 قوی قتل چهارده هزار و سواران لاهور روانه بلخ گردید و سپهر شکوه و ده و یکصد که در
 و و طلب داشتند و در آن دهقان نوشتند که چند روز در گویند و ال بود و کشتیها را نوشتند
 و غرق کردند بر غایت بیاید چون این خبر غلیں احمد خان و راجه بی ستمند رسید
 خبر شوق و محبت و قیامت و جان بدیدند و از لاهور فرستادند نوشتند و بیایست بیایه
 به لاهور و ال فرستادند که در بلخ و جوش فیروزی کشتیها را از اطراف و نواحی و
 که اگر نماندند است که از توپ و کشتیها و و بیایست بیایه و ظاهر خان
 و فیروزی بیایست و نام قتل و غیره و لاهور فرستادند که از لاهور و دارا شکوه و در کشتیها
 اند و به است و در کشتیها و شهر لاهور که از حاکم خالیست و است و است و است

نسبت پرستی نیم سراوقات اجلال گشت دین منزل از عرضداشت خلیل احمد خان و
 دیگر املا هر ضلقدس رسید که دارا شکوه با چارده هزار سوار و توپ خانه بسیار و
 ساکنان بسیار بکمان رسید و او را دهان دایره که در اینجا گشت در زید و ماده مجادر گردد
 اینها نسبت پرستی مقرر گشت که بطریق ایضا متوجه بکمان شوند ازین منزل مشامزاده
 محمد اعظم محمد امین خان میر بخشی و اعتماد خان و سائے ریان شصدمی معاملات دیوانی و بعضی
 کارخانجات در لاهور فرستاده خیمه مختصری بر کاب گرفته بستان و پنجم ذی حجه را بستان پستی
 ایستاد فرمودند و راجه بی سگ از لاهور آمده ملازمت نمود و رخصت و عین یافت و
 فدائے خان بموجب حکم از غزو خلیل احمد خان بدرگاه و ملا احمد سید و بخواه جادای او ده
 گز که پروانه اصل و اضافی بخدمت چهارمزدی و ات و چهار هزار سوار سرانست وادی
 یا فته و نسبت گشت نسبت و پنجم ذی حجه ساحات موضع نمودن پد مضرب خیمه اجلال
 گردید دین منزل بسامع اجلال رسید که دارا شکوه با ستار خبر توجه مکتب فالاده
 بکمان شبات نور زید و بستان و پنجم ذی حجه بعد هشت مقام بستان و دو یک ربع از
 خزانه بکمان پیست آمده بستان بکمر فرار نمود اکثر کواش همراهی اختیار کرده معاف
 گزیدند معاجی خان بدوچ با جمعی بر سر کشتی بکمان خلیفه و خواست که سداه
 شود با کمان دارا شکوه او را در کس او بر شش رود او آخر الامر عده منافست بخواند
 برآمد بعد معروض این کیفیت خطیر بگیاخان از موضع پد بکمان توفیق کرد و حکم داد که
 که وقت آن من بکمان میرانش اتفاق نموده دارا شکوه بکمان کواش حرکت کرد و از
 او بکمان و غیر آن که بعد از شش هزار سوار بوده با سید بهرامی خان مذکور مقر گشت
 و بستان بکمان اشرفی بجست تخرا و سپاه مرصحت گردید و فرمان عالی بکمان بنام خلیل احمد خان
 صادر گشت که تا کس بکمان مکتب و الا در بکمان توقف نماید بهتم مرم ششده و سیک
 مادی و جانب کک کما هر دو سکر و سب بکمان مضرب خیمه و الا گرد خلیل احمد خان و
 چهار بکمان و بکمان و سب بکمان بکمان بکمان و بکمان بکمان و الا بکمان
 شدند و شیخ مرصحت بکمان بکمان و دارا شکوه بکمان بکمان و بکمان سید
 مرصحت بکمان از بکمان عده و دارا شکوه بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان
 و سید مرصحت بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان بکمان

بر دوازده تپه پهل قلعہ مبارک لکھنوی تو قوت فرمودند قلعہ را بنظر احتیاط ملاحظہ نموده
 عنان اقبال منقطع ساختند و در مسجد جامع وزیر خان که در اثنائے راه واقع است
 فرود آمدہ نماز ظہر با جماعت گذرانیدہ نزد یک سردار پاس در ساحت باغ فیض بخش المشو
 بظلامت نزول فرمودند و درین منزل خلیل احمد خان بصوبہ داری لاهور و یک کہ در دام انعام
 سراز شد و میر میران خلعت او کہ خطاب میر خانی یافتہ بود بفرموداری کوهستان
 پنجاب مقرر گشت و بہرست نظم و نسق بہات مسجد پنجاب و کلاہیت و اسودگی سپاہ
 کہ در سفر قب کشیدہ بودند روزی چند مقام شد حاجی بقاک از جانب بادشاہزادہ
 محمد شجاع تہنیت نامہ آوردہ بود و بطالع خلعت و انعام سراز گشتہ رخصت انظرف
 یافت چون از کوشتہ صفت گلخان کہ بہ حاجی و اہل مشکوہ متعین بود حقیقت کار طلبی
 نوری بیگ و امام علی اغر بعرض والا رسید اولین را بخطاب ترکخان خانی و دومی را بخطاب
 اغرخانی سراز فرمودند و قبادخان از کویان شیخیر بصوبہ داری تہتہ از اہل اصفہان
 بنصب چہار ہزاری و سہ ہزار سوار سرخسماز گردید سلاخ محرم الحرام از باغ فیض بخش
 بصوب شاہجہان اباد نہضت شد پنجم سراز دریائے پیاہ پراہ جسر عبور نہ نمودند
 قطع مراحل در سہرند رسیدہ در عمارات باغ نواحی سہرند نزول اقبال واقع شد و پیشکش
 راجہ تودل از نظر گذشت و در جہ پزیارے یافت شانزدہم عرصہ تہانیہ مغرب ختام
 اقبال گشت و شیخ عبدالکریم از تغیر راجہ تودل بہ تنظیم ہمت چکلہ سہرند مقرر شد و
 چہارم سراز ساحت باغ اغرا باواز نزول اشرف خدی و ملاوت یافت ہمارا جہوت منگہ
 کہ بموجب حکم اقدس در شاہجہان اباد اقامت داشت و دیگر ہندائے سعادت ملاوت
 دیار گشتند چہارم ریح الاول مطابق ہم از چوں ساعت داخل شدن دو تالار قلعہ ببلک
 نیک بود و شہنشاہ چہان نخست بشکار گاہ توجہ نمودہ نشاط اندوز شکار شدند بعد از رجعت
 قریب دو پاس اندک گذشتہ بارخ مسہند باری کہ بامین شہر باغ اغرا بادر واقع است
 نزول سعادت نمودہ ساعتی با ستراحت گذرانیدند و آخر روز با بخت فیروز و
 اقبال غنہ و سوز چوں خورکید ہا شتاب دیدہ را عالم افروز کہ بر او چہرہ براید بر فیل کویہ شکوہ
 جہنم منظر کہ تحت زرین بہشت ان نصب گردیدہ بود دسوار دولت شدہ لوائے
 عزیمت بصوب مصر اقبال برافراختند تقارباتے نشاط شادی بنوازش درآمد

گشت اگر چه صف شکن خان کمشش هزار سوار بتعاقب دلاشش کوه سابقا تعیین شده بود
لیکن درینلا بنا بر مزید احتیاط شیخ میرزا محمد دلیر خان و دیگر اهراسی که مجموع نیست و در
بوده باشد خنجر خاصه معطله مروری و یک لک روپیا انعام مرحمت فرموده تعیین نمودند که
باتفاق صف شکن خان و اما شکوه داد مالک محرم حسد و با خود محرم انعام بزیارت روضه
منوره فیض امین عارف صمدانی قطب ربانی شیخ بهار الدین و دیگر اهل تانی قدس امیر و
تشریف برده استمداد همت و استفاضه انوار توجه نمود و وقت اندی در رفتن از دشت
جیب مراد مسالین برآمدند دران ایام فرمان والا شان بنام شاه قزاقان که تا این زمان
قلعه بهمان پور مجوس بود صادر فرموده از اصل و اصناف بنصب شش هزار سی فوات و
شش هزار سوار از آنجمله پنجاه سوار دو اسب سوار از فرموده به خود داری گجرات که تاحالی
بتصرفه کسان مراد بخش بود تعیین کردند و لشکر خان را از حدود کشیر تغیر کرده اجنبی و
دشمنان را بختند.

در بیان معادوت موکب قس از بلکان بجای شایرجهان

بمنش شورش محمد شجاع

در زمان بودن نواحی بلکان از روی نوازشات واقعه نگاران بعضی قدس و بعضی
محمد شجاع با غمناکی و دلاشش کوه اندیشا سائے باطل بخود و دلاشش کوه از آن
و اسباب پیکار سلیمان کرده بعزم مجاور روانه شده اند و غیره حضرت خلیفه
ظاهر بتعاقب و اما شکوه بجانب به کمر تعیین کرده و دلاشش کوه محرم
بست شایرجهان اباد نهضت فرمودند یکی پنجره مذکور و یکی مکان اتفاق اکامست و
درین تاریخ حاجی خان بلوچ که از عمده زمینداران بلکان و دلاشش کوه
فایز گشت و بهایت خلعت و قیل و اسب امرای شجاع شده و درین
چاکش بعد قتل مراد است و چهارم محرم و ساحت و پیراهن و دلاشش کوه
فرمودند امر که در لاجورد بود و معادوت اندوز و از دست محمد شجاع
به دلی که شکوه سوار دولت شده و راه شهر لاجورد را به دست محمد شجاع

صوبه و در راه دور بار سال طاعون و هایت خان صوبه دار کابل با ضافه هزارى بمصوب
مشش هزارى و پنج هزار سواران با جمله سه هزار و پانصد سوار و واسطه بلند پاگى یافت
و اسلام خان با ضافه دو هزار سوار بمصوب پنج هزارى و پنج هزار سوار سرافراز گشته بخدمت
پادشاه مزاده محمد سلطان برخص گشت و بهادر خان با ضافه هزارى ذات و هزار سوار بمصوب
پنج هزارى و چهار هزار سوار مهابى گشت چون آن روز بفرغى و مبارکى و انجام رسيد شب بنگاه
اقتشيانى که پادشاه و الا ان روس اب جنان مجاذى در شش مبارک ايلات و ادوات
ترتيب داده بودند مسرت افروزه و خاطر نظار گميان و فروغ افزائى بزم عشرت
گشت شب و بگر چراغى که هم همان روس اب در کمال خوبى سرانجام يافته بود
بهجت بخش تماشا گيان گويد تا سه روز بساط نشاط اين جشن و الامهه بود و دوازدهم
سیر باغ صاحب آباد که در وسط شهر شاه جهان ابو بکر صاحب طراوت و نظارت
داده اند فرمودند روز دوم بزيارت روضه منوره حضرت جنت اشياى جهانى پادشاه
کشتى سوار تشریف برده فاتحه خوانده پنج هزار روپيه بجاوران مرحمت کرده بطواف هزار
فایض الافراد حضرت شيخ نظام الدين اوليا تيرک جسته هزار روپيه بمستحقان مجاوران
حنایت فرمودند و از اخبار روضه قدسيه شيخ قطب الدين کاکى قدس اسراره که هفت کوى شاه جهان آباد
واقع است توجه فرموده و در محله است که پادشاه و پادشاهى و هزار روپيه نذر گذرانیده و از آنجا
مجاودت نموده داخل در وقت باده و الا شدند سابقا بشاه مزاده محمد سلطان فرمان مالی شان
صادر شده بود که اسیر الامرا که اسیر اباد گنواشته با تو بچانه و لشکر بیدافند محمد سلطان
که نزد یک باله اباد رسیده روانه شود در مینو لا برض و الا رسيد که شاه مزاده و آخر
ريج الاول از اکبر پادشاه روانه اباد گردید و در عدد انداز خان راه قلعه دارى اکبر پادشاه
تعيين فرموده فرمان و الا شان بنام فر و الغفار خان صادر گشت که قلعه حواله بر عدد
انماز خان بنایه و یک کوى در و پير بایر بى از اشترى از حنانه عامره
گرفته معده توپ خانه روانه اباد شود و به پادشاه مزاده محمد سلطان محقق گردد و بسيارى
از سواران شهر شاه جهانى اوتعين شدند

و غریب بل و کوس و کرنا و غیر ملطنه شوکت و مطلقه شمت در گوش روزگار و پیچید گیتی
 خدیو همنان نصرت و نظار از میان بازار شهر عبور فرمودند چون وقت نماز عصر رسید
 به مسجد جامع پر تو زول اشنگنده نماز جماعت ادا کرده از آنجا سوار شده دو نیم گری
 روزمانده قلعه مبارک از فرزند اشرف سرکوب حصار افلاک و شرافت بخش
 مرکز خاک گشت +

در بیان جشن وزن حضرت خدیو گیهان خداوند جهان

درین ایام فرخنده فرجام که سال چهل از عمر گرامی صورت انجام یافته آغاز سال چهل
 و یکم بحساب شمسی مبارکی و فرخندگی گردیده جشن وزن باین مقرر و بر رسم معهود
 صورت انعقاد یافت هفتم ربیع الاول مطابق دوازدهم افریماه الهی شصت و نهمی و الا
 و بطنی و کثارتییب یافته در ایران گردون اساس غسل خانه و الا اوایل روز که ساخت
 میشت قرین و میزان فلک را چشم بر زمین بود کف ترازو از گوهر عنقر مقدس گران یار قدر
 و شرف گشت و آن بیکر دولت و میل اقبال را که از فرط بزرگی عظمت با گوهر جواهر
 پاک و جواهر و خزان افلاک نتوان سنجید بمقتضای رسم و عادت بزرگسیم و سایر
 اشیای معهود سنجیدند بعد از ادای این جشن دولت قرین خاقان نان زمین
 چون آفتاب از برج میزان برآمده سریر آماکے دولت و کامرانی شدند و آن محبت
 روز بندای عتبه خلافت بواهب و مکارم از محمد باقر ایشرفنا صفت خطاب
 خلایع و شمشیر و خنجر و اسب و فیل و عقاره و علم و انعام تقوی و خطابهای لایقه
 نوازش یافتند نجابت خان که بنابر صدور تقصیر عظیم بجهت منصب و جاگیر و عزل اند
 رتبه شوکت و اعتبار و سلب خطاب خانقانی و سپه سالاری مورد عتاب و عتاب گشته
 مدتی از دولت باد و سعادت کورنش محروم بود و درین ایام سلطنت باور افغان محفل ملا
 رقم غفور بجزیه جرایم کشیده رخصت کورنش از زانی یافت و داد و خان که در حدود
 بهرگز از دارا شکوه جدا نشده در حصار ممکن خود رسیده بود و باستان پوس مغز شمر
 بمنصب چهار هزار سی هزار و کامیاب حمایت گشت و امیر الامرا که در دست قرا خلافت
 اکبر آباد و دواجی سکه کرد و وطن خود و جعفر خان صوبه دار ملوک و فیل اسرار

که قلاع بمحمد شجاع بسیار غلامی شده بمکالید قلعه مذکور داد و همچنین حسین بن محمد اکیلی
 باره حصار چاده گده حواله کرد و رسید قاسم قلعه دار اله آباد محمد شجاع نوشت که چراگاه
 بانصبوب بیایند بوجیب امر دارا شکوه قلعه را تسلیم مینمایم سنوچ این مقدمات
 باعث رسوخ عدم محمد شجاع گردید خدیو زمان باستان این حرکات او میخواستند
 که پرده از روی کار او کشیده اید این ناچار سے او ناگروه انگاشته مو غلطت تا
 که در مقام محمود اندک شاید سردار می نمود و در دیده اندک ده ماصواب خود باز آید
 با وجود این همه مراتب از رویه تا مقبض اندیشی قدم جرات از حد خود بیرون نهاده
 محمد و دهناس نزدیک رسیده قصد اله آباد نمود و این اخبار که رسیدی و حدیقه
 بنا بر آن محمد هم ریح الاول مطابق بخت و سوم از دیار الهی مدافعین روز با بخت
 فیروز از قلعه مبارک یزیدیل ظفر پیکر سوار دوست محمد و محمد شجاع جنود اسماعیلی
 طایفه عزیمت بر افراختند قلعه داری دارا بخلاف شاهجهان الهادی و کافکت
 مراد بخش بدستور سابق بسید امیر خان تفویض یافت و راه سورون مقرر گردید
 بعد قطع مراحل سوم ریح الثانی دایم قصبه سورون فتح خیمه جامه و جلالت گشت
 از آن منزل نیز قندسی میخفه مبنی بر مراتب و غلط و نصیحت در باب مصایب و مایا
 محمد شجاع نوشتند که ما ممکن باشد که بدستیز بکشیم چون خبر نزد یک رسیدن محمد شجاع
 روز بروز میر رسید و یقین انجامید که آن شوریده و مار سودا سلسلت در سر
 دار و پنجم ماه مذکور از سورون نهضت فرمودند بعد قطع دوسه مرحله بوضع پیوست
 که محمد شجاع بعد بر آمدن از پنجه چون به بنارس رسید از حکم پستی و میدادی برنگرد
 آن بلده دست تعدی کشاده از مهنود و مسلمین بفره و غنیمت فریب سه کتب و غنیمه
 گرفت متصدیان او اصناف مبلغ از میان برده انواع لغرض برودم رسانیدند و
 انا شجاع هم ریح الثانی اله آباد رسید و سید قاسم قلعه دار از قلعه فرود آمده غلامی
 شد محمد شجاع آن را بدستور سابق باو گذاشت نه روز در اله آباد توقف کرد و پنجاب
 اکبر الهاده شد القصبه چهار و هم ریح الثانی خدیو افاق در کن چو تزلزل اقبال
 فرموده برونده قدسیه حضرت سید بریح الدین قدس سره که بزبان عوام
 بگناه دار و شاه باز مشهور هستند قشریعت برده مراسم زیارت بجا آورده

در بیان حاکم احوال بادشاهزاده محمد شجاع و توجه موکب و الابدفع او

او همیشه با حضرت خدیو گیهان لاف و منافقت و معاودت و دهم کیمیتی و موالفت
نیز در سایل و سایل در سایل اظهار این معنی نموده عموماً ضغوت و این اخوت مستحکم میکرد
و عموماً عالم نیز بمقتضای مهربانی و یگانگی در رواج کار رونق حال او کوشیده
هر صد و امانت و رعایت بودند و از قضیه شکستی که او را از سیلان شکوه و داد و ده
خاطر اقدس طالت اندود بود و میخواستند که جز این انکار فرموده مجدداً اساس دولت
او را استحکام بخشند آنکه بهر بعد از انضمام دارا شکوه از نواحی کبریا اباد و تول
حاکم منصور در بارغ نور منزل از حضرت اعلی بیالغه تمام مونگیر را با صوبه بهار که همیشه
عمر شجاع از زوای آن داشت و میسر می شد ضمیمه ولایت بنگاله با قطاع او مقرر
کرده و این حضرت اعلی و طاعت نامه ضمن تعویض ولایات مذکوره معصوب محمد میر
گور و در فرستاده و ضمیمه مضمون طاعت نامه نموده بود و مذکور بالغیر از ولایت تصرف
مقرر و بعد اتمام کار دارا شکوه چون ریایات عالیات بستر خلافت معاودت کنند
مطلب و دیجاتی که داشته باشد اظهار نماید در حصول این کوشش باز خواهد رفت
عمر شجاع از رسیدن محمد میرک و ظهور این عطیه سرور شده و در میرا این تجدید و تهنیت نامه
مشکرم رسم مبارک و معصوب محمد بقا بجانب والا ارسال داشت و خود را کبریا
که حاکم قطیف بنگاله است در پیشه اند چون محل معالیه و آن داشت و سودا و زیان
لید نیست بعد تصرف بر صوبه بهار و استیلا توجه ریایات چنانکه شایسته پنجاب
بجانب دارا شکوه و قصد در این معنی که اتمام این هم به دوی متصور نیست و حال بود
تنگاه از موکب جلال و اغوائی خوش اند و گریان واقعه طلب در فتح افتاد و در
او اسطر سقر که ریایات اقبال در پنجاب بود فرصت یافت به جانب الیاد و اندر رود
بعد رسیدن و نواحی قلعه ربهاس رام سنگه نوکر دارا شکوه که حراست این قلعه
داشت با شاره دارا شکوه که بعد فرار از اکبر را و بجهت قلعه و آنان سمت الیاد و شاره

فرمودند که خیل مرکوب او در جنب خیل خاصه بوده باشد و سرداری میمنه قتل مبارک
 بجوهر شهابست محمد امین خان خلف معظم خان و کار فرمای میسره بحسن شجاعت
 مرتضی خان تفویض یافت و سیف خان بیجا پوری و اکشر و کینان بقراولی مقرر شدند
 خواص خان و سردار خان و محبی دیگر بچند اولی قرار یافتند و فیلان فلک مشکو و خصم
 اشکن دشمن زبا با اسلح و یراق مشکو و اسمانی یافتند و برق افکنان چابک دست و
 نقشک چیان مرشکات بر پشت پشته پشت آنها جا گرفتند و در هر فرج چندی از آن
 عریه جریان باتوپ خانه جدا گانه معین گشتند و در آن روز از کثرت سپاه و جوش
 لشکر آثار شور محشر هویدا بود و از غبار سم ستوران و فور مرکب منصور هر باستان
 و زمین ناپیدا لشکری راسته و رنگین چون سبز و سیاه و گوی از زمین بپوشید و پیشانی
 پشیمانی و پیشانی مانند امواج بحر مواج از شور تشکین میخروشید و زمین با همه محل و
 سخت جانی از محل گرانی این خیل انبوه مستور بود و از بسیاری فیلان این جوش فلک
 مشکو سراسر محرابه بینود نظم

زمانی شور محشر عرضی کرد زمین از چرخ و سعت قرض میکرد
 چنان از جوش لشکر قطع جا بود که نقش سایه بر دوشش هواد
 اگر سیب باری بی چو باران بماند بیستان نیزه داران

العینه قریب نو دوزار سوار که کم و کثرت در قتل ماییت سلاطین تا در غزایم آمده باشد
 هیاهو پیاده و ماده بگیر و دار گردید و در همین روز محمد شجاع نیز بترتیب و تسویه افواج
 خویش پرداخت و خود باله و در و بجان و عبدالرحمن ولد نذر محمد خان در قول جا گرفت و
 بلند اختر پسر او با سید قاسم باده قلعه دار اله آباد و پسر اله و در و بجان هر اول زمین و زمین
 پسر بزرگ در بر نغار و حسن خویشکی را هر اول او کرد و و کم خان صفوی و امرای و دیگر
 جرنغار مقرر ساخت و شیخ عمر بیت را با فوجی و طرح انظم داد و اسفندیار معموری را
 احش و ابوالنعالی میرانش و میر و اول دیوان خود را به چند اولی و سید قلی بود و یک را
 بقراولی گذاشت با بکله بعد از انقضای چهار گهری از روز مذکور خدیو افاق سوار دولت
 شده بکمال استی و آرام مسافرتی که بالشک گاه ختم بود بکام نصرت لگام می پیود و پاسبان
 از روز گذشته بغاصه نیم کرده از عساکر مخالفت صفت آراست که دند محمد شجاع آنروز

پسند هم ظاهر قصبه کوزه مضرب سراق نصرت شد شام هزاره محمد سلطان که در آنجا بود
بلازمست اشرف شرف گشت و نیز معظم خان که بموجب فرمان عالی شان از دکن
روانه شده بود درین منزل بلازمست اقدس سعادت اندو زد گردید و از رسیدن او
بر وقت من اخلاص و کاظمی او بکهور پیوست *

در بیان شرح شوخی مهاراجه جیونت سنگ در جنگ حضرت خدیو گیهان بجمشید و رایت فتح بر افزاین و فرار محمد شجاع از معرکه کارزار

در دهم شهر ریحانی مطابق بست و سویم دی ماه ابی سنه عزم صف آرایی
جزم گردید بموجب حکم والا توچانده رعد نهب برق نشان برابر غنیمت برده صاعقه
بار و آتش فشان شدند نهنگان شیر افکن دیوان دشمن شکن تن بزیب چلته و جوشن
پیر است فوج فوج مانند موج از پله هم برخواستند و میل سانان جیو و دولت
و میر توکان بهرام صولت بترتیب و تنویر عساکر پر داخته صفوف قتال راستند
شاهزاده محمد سلطان و خان عالم با امرائے دیگر هرازل و ذوالفقار خان با توپ خانه و
اکثر قنداران و امرائے والا شان بهراولی شاهزاده قرار یافت و مهاراجه جیونت سنگ
بارا چونان برقرار مقرر گشت و اسلام خان با امرائے نامدار بهراولی بهادار جیو مقام یافت
و سرداری فوج جرنهار شاهزاده محمد اعظم نامزد شد و خان دوران و امرائے دیگر بهراولی
از فوج عظیم و سرگردی آتش بحسن جرات و کوشش بهادری خان تغویض یافت
و در دست راست سوکب مقدس داور خان با جمعی از فزیران معین گشت و راجه
سکان سنگ و سید فرید خان و حسن علی خان و دیگر فوئیان والا جا و در دست چپ طرح
ثابت قدم شدند و ملک لشکر منصور بفر شوکت مقدس علی که بر تو انوار عظمت
الهی است قوت گرفت شاهزاده محمد اعظم را بکستور معانک و دیگر بهراند و سوار
بهراهی نموده با خود در حوضه میل خاصه جا دادند و معظم خان را در میل دیگر جا داده

قدم جرات از جاسے خود بکیش گذاشت پاره توپخانه پیش فرستاد و بروی
جنود و آلات توپ و تفنگ سردانند ازین طرف نیز توپ خانه شعله اندوز حرب
و بیکار گشت و با شب از طرفین اثر داسے آتش فشان بان و هنگ خون اشام از
توپ و تفنگ سرخید اوند چون شب دم رسید صفت مبار به در هم پیچید و بر لقا و ملا
نمود شد که هر که غفر قرین بهان ترتیب که صفت بسته بودند از اسبان فرود آمد و با جوشن
و لقا و شب و پاس دارند و سرداران هر یک در پیش فرج خود مودل بسته از غدر
و کیندا عدا قائل نباشند و خدیو گیتی بعد از نرساغ لوازم حزم و احتیاط از قیل
لرود آمد و در تخته مختصری نزول اجلال فرمودند و بعد ادا سے نماز مغرب و عشا
استماعے نصرت و فیروزی از حضرت صمدیت نموده با بخت بیدار و دل هو شنید
بر بحر راحت بگید و نمود و اواخر شب مهاراجه جو نت سنگه که ظاهر سر بر خط بندی
و انکیا از هاده اظهار دو و نحوای مینمود و در باطن از خنث سر برت خویش غایب و
کامین میزیست بزم شورش انگیزی از مبر که کار نار فرار نموده شبی شب کسان نزد خود
فرستاد و اقدار و دامیه فاسد خود اطلاع داد و بیامی لشکر خود و راجه پوتان که در نقد
بادشین بود و لاکر مان شده عثمان اوبار بر تافت و بار دوسے شامزاده محمد سلطان
که بر سر راه بود و مش دست حسارت بغارت گشودند و هر چه توانستند تملک نمودند
و بعد ان بشکر گاه و لاکر سیده دست انداز بهاسے عظیم کردند و در راه هر چه و هر کس پیش
آمد دست خوش تاراج و پایمال راجه پوتان گشت از بنچته طعش و انفع لاب گبی و در آنکه
معلی که بقا صله دو کرده بود و دام یافت مردم بهم بر آمدند و خبر با سے موحش اشوب اینر
شایع شد معندان فتنه و در زه کالان بر دوسر بنیاد ویرداشته دست جرات
بخراجه و کار کاغذات و دواب بادشاهی و انتقام و اموال امر او سپاهی و راز کردند
بخود سری و شورش افزای برداختند و یک بعضی این خبر بشکر رسید و باعث برنگی
جنود و فرندی گشته ملک جمعیت از انتظام افتاد و بسیاری از مردم پست فطرت
و کم حوصله با سے خمر گریه و بیگانه اند و سے سیر گبی و اضطراب بسکه و الا شتافتند
و این تقریب رخ از حرمه کار تاراج فتنه و محی کوه در پیش طرف کالعه چنان است
شهاب به لشکر محمد طاراج پیوستند و فریقه بد و لایان تا قیامت انزلی پاسے

افشوده پشاهزاده محمد سلطان و ذوالفقار خان که هر اولی بودند پیغام کردند که شتاب جمعیست
 ظاهر و دل قوی مدبر بار فزیم بوده سر رشته کوشش و پایداری از کف ندمید این جبارت
 کیشان مجال اندیش را دفع کرده بکوک شمار سیده می شود و بعد از آن بر نیروی محبت
 خسروی روسه قبل مبارک بجانب دست راست گردانیدند و به مدافعه محافلان توجه
 نمودند و در خلال این حال فیلی که اسلام خان بران سوار بود بصدمه بان رزم کرده بر افواج
 انطرف تاخت اکثر مردم ان سمت از عارفته توفیق ثبات نیافتند و این اثنای خدیو عالم
 رسیدند جنود فیروزی قول قوی دل تشنه قدم استقلال فغروند و بین و بیبری و دلاوری
 ان حضرت مجاهدان بهرام صولت مسامی جمیل بکار برده با اعدا کے تیر و بخت اوختند
 و کیم شش شاکه دلیران مسلک جمیست انها از هم گسختند و چون دستگیر شدن دل قوی که
 هر اولی بلند اختر بود با اکثر مردم گشته شد و دیگران زخمی شدند بلند اختر از مشاوه
 اینحال بر گشته خود را بچند شجاع رسانید خدیو فیروز بخت چون خود شش جبارت کیم
 تیغ کشیدن ساحت میدان سپهر را از هجوم نجوم پرواز دوانند صبا که بیکس و غنای
 صحن چین را از خس و خاشاک پاک سازد بیک توجه و صبر بر رفتار از غبار قتل و استیلا
 مخالفان پر اوختند و بعد دفع ان مقهوران قرین غلغله و جلال متوجع پیش شده و اس
 هست پر فتح محمد شجاع بر افراختند قدی چند زفته بودند که کیم خان صفوی محمد الرحمن و لید
 نذر محمد خان و شجر پسر اسد روی خان از لشکر محمد شجاع جدا شده و روسه ارا و دست لشکر
 ظفر اثر آورده با حجاز ملازمت چهره سیاهات بر افراختند بعد از ان اثنای مطهر قبایل مرده
 نصرت رسانید و خبر فرار محمد شجاع سامعه افروز اولیا کے دولت گشت باز گلشن عنایت
 از بی باد بهار مسرت و خوش حالی به غنچه خاطر بندای عقیقت مند و زنده گل فتح و فیروزی
 از بنیال امید شکفت بهای دولت بال سعادت کثوره شهاب شمیمت اوج گرفت
 زمانه تهیت و دست تکامی و ادب سپهر بشارت کامرانی فرستاد و ان تیر از خند و سیر
 نشاء گشت تیغ از نگ غم از دل زد و دود شده کمان بر دوسه باز بالا کشید بسخن قدر
 عنایه بر افراخت نقار دشا و باند و نشاء بر پشت فیلمان و اسبان بنوازش
 جلال بنوازه و کشایه بهجت و کامرانی بلند گردید و از صدایه کوسن کمانه
 و غروش غیر ملطه غلغله و جلال گردش گردون رسید با جملد با وجود تفرقه لشکر و بهرام

حضور پر نور گردانید چون شیخ میر بعد رسیدن در سبکریک روز مقام کرده و پیشتر روانه
 شد از تقریر زمینداران قاهر گشت که از بستان و قلع که در سبکریک بجای بقایا
 جدا می شود و دارا شکوه میخواست که روانه قندهار شود و کارانش بر برای گرد و دزد و دزدان
 نیز راضی نگشت تا چهار عیان عزیمت بجانب آهسته العطف نمود و از بستان شیخ میر بجای
 از آنجا روانه شد و صفت شکر خان بعد از بند و بستان بهر و مقرر گردن و غرضان عودت
 امام علی بنو جباری انجبا و فوج علی بیگ را بنو جباری سبکریک بنجم صفرا از پیکر روانه شد
 و از او هم سیزده که در سبکریکستان رسید و وقت شش عصر صبح در خان بنو جبار و کلاه
 سبکریکستان بنجان استدار الیه رسید که دارا شکوه بنجر و تپه قلعه رسید و شما خود را
 در دوزخ امید کشتیها بنی خواجه مولانا استیضای کرد که عقب می آید بر کلاه
 در کلاه کلاه شوند بنده خان مولی الیه هزار سوار بری انداز و بان کشتیهای و کلاه
 بنجر و کلاه کلاه که در یک قلعه مانده که عرض دنیا سه کشته ده با شند بر کلاه
 خور چال پیکار اند و توپها نصب ساختند بنده خان و توپ اندازان و کلاه کلاه
 و غرض برست کوچ که ده سه که در سبکریک گاه دارا شکوه نزل نمود و چون
 کشتیها بنی بنجر بود و بعد صبح نوشت که از کلاه کلاه کشتیها بنی بنجر
 بران و توپ و قلع انداز و درین اثنا خبر رسید که دارا شکوه مقام کرده و بان بنی
 بنجر که در ده بنو بنجر موقوف مانده و در ده بنو بنجر که در ده بنو بنجر
 مخالفان از خبر رسیدن صفت شکر خان کشتی که از آنجا بنی بنجر ساخته و بنی بنجر
 شکر خان توپ خانه بادشاهی ماکر بر کنار دریا نصب شده بود و کلاه بنی بنجر
 مسافت بعید کارگر نشد و کشتیها بنی بنجر از طرف قلعه عبور نمود و محمد صالح توفیق
 خدمت گذاری یافت اگر محمد صالح سدهای می شد دارا شکوه را عبور ازین جا
 مشکل می بود چون عنقریب شیخ میر رسید اغلب که دارا شکوه گرفتار میگردد
 لیکن آنجا که برآمد هر کار در دست معین و حاصل هر مطلب باز بسته بر مانده
 مقرر است از محنت مصالح کوتاهی بفرماید و انقضای چنان دارا شکوه به ماقب
 کشتی عافیت از آن گرداب خوف و موج خیز باطل نجات رسید و از کلاه بنی بنجر
 که محل بیم و مکان ملاکت بود عبور نموده در جهت رسید ازین طرف یا صفت شکر خان

در حین تهنیت شد و پادشاه بایک سکه بپادشاه داده بهار جبراه خطاب را بکلی و خدایت
قبل با داده و شیر مرغ و نصرت و انعام یک یک روپیه و از اصل و از منسلک
بنصب چهار هزار و چهار هزار و چهار سکه و از فرمود و بهر مقرر این خان تهنیت فرمودند
و در آن وقت بدایات نیز از آنجا تهنیت فرمودند.

در بیان بقیه حقیقت تعاقب افواج قاهره آمدن در اشکوه از تهته بحسان گجرات

دندان بودن ملتان اولاً صفت شگن خان بعد از شیخیر و دلیر خان بتعاقب در اشکوه
تهنیت شده بودند این هر دو لشکر در قصبه جتلی و این با هم پیوسته چند روزی مقام
کردند و از آنجا خبر رسید که در اشکوه از بهر گذشتن است و نیمه محرم در سکر
نزدیک آمد و ازین منزل به سکر شصت و سه کرده باین رو به آب و قریب
صد کرده از آن طرف و با فاصله دار و شیخیر و دلیر خان و قباد خان از آب گذشته
بجانب سکر روان شدند و صفت شگن خان با کومکین غلیش ازین طرف در راهی
گردید و شیخیر بعد قطع منازل پنجم فرساده کرده و به سکر رسیده بسبب کثرت پیشه و
تراکم اشبار خانه دار و مراحل دشوار گذار و آب بسیار کم شد و لشکر بآن قصب
و از آنجا که شش روز در آن منزل بماند و بار و آذوقه نرسید ششم ماه مذکور در سکر رسیدند
و صفت شگن خان در آنجا شش روز بماند و بهر سکر رسیده بود و ظاهر شد که در اشکوه بحال
و اشغال و پروگیمان با برخی از خستنا و طلا و آلات بکند و آورده بسنت خواجه سرا
را بعد از آنکه از آنجا که است قلعه گشته توسط خانه و بند و قبی و دیگر لوازم قلعه داری
و از آنجا که است قلعه محرم بماند شش روز شده بیا و میشه و جنگ در خستین رسیده بیا
ساخته میرد و دو دهان و پیشین نظام و دیگر نوکرائش قریب چهار هزار سوار از آنجا که سکر
از آنجا که است قلعه اندر چنانچه دافع و قتل برده و سیلیر بسنت حصار فرقه که و لوح اوست رفت
و دیگر بهر صفت شگن خان بماند شش روز و از آنجا که است قلعه بماند و از آنجا که است قلعه

فهرست اعلیٰ طے چند که درین انطباع نمره

صفحه	سطر	غلط	صحیح
۱۵	۱۲	سوزش	شورش
۱۶	۲۱	غماش	غماش
۲۵	۱۷	به و	بر و
۲۶	۲	داوان	فراوان
۷۷	۱۰	بخی کرد	بخی کرد
۵۹	۱	جانور	حالور
۶۱	۷	بخدم	بخدم
۷۰	۲	هرگویند	هرگویند
۷۸	۱۷	کردار	کم دارد
۹۸	۷۷	ساعت	ساعت
۹۸	۱۸	بز	بز
۱۰۲	۱۳	لنی گردد	نی گردد
۱۱۳	۱۸	هنجنگ	هنجنگ
۱۷۰	۲۲	میخرید	میخرید
۱۷۱	۱۵	واز	دار
۱۸۸	۲۵	ییک	اییک
۲۰۸	۳۰	کودان	کور وان

فہرست اسمائے مردمانِ بلادِ قلعجات و آبہا وغیرہ کہ کتاب خلاصۃ التواریخ مذکور شدہ اندر ترتیب و فہما

الف

- ابدال بکری - ۲۰۰ - ۲۰۱ - ۲۱۶
 ابراہیم آباد - ۷۴
 ابراہیم پسر سلطان جلال الدین - ۲۲۱ - ۲۹۴
 ابراہیم حسین - ۵۱۸
 ابراہیم حسین مرزا - ۳۵۸ - ۳۶۱ - ۳۶۳
 ابراہیم خان - ۲۷۲ - ۵۰۲ - ۵۱۱ - ۵۱۸
 ابراہیم خان سور - ۳۱۵ - ۳۳۱ - ۳۳۲ - ۳۳۸
 ابراہیم شاہ سلطان کشمیر - ۴۰۲
 ابراہیم شرقی - ۲۷۴
 ابراہیم مادخان - ۴۲۴ - ۴۳۰ - ۴۳۱
 ابراہیم قطب الملک - ۲۹۳
 ابراہیم قندوری - ۵۴
 ابراہیم کوسوی - ۲۵۹ - ۲۶۰ - ۲۷۱ - ۲۷۶
 ۲۷۹ - ۲۸۵ - ۲۸۶ - ۲۸۷ - ۲۸۸ - ۲۸۹
 ۲۹۶ - ۳۱۶ - ۳۸۳ - ۴۰۰
 ابراہیم میرزا - ۳۹۲ - ۳۹۳
 ابوسعید امیر - ۱۸۳
 ابوسعید دلی کا شہر - ۴۰۱
 ابوسعید میرزا - ۲۷۹ - ۲۸۱ - ۲۸۲ - ۴۱۳
 ابوطالب - ۴۷۷ - ۴۷۸ - ۴۷۹
 ابو علی قلندر - ۳۴
 ابو الفتح گیلانی - ۴۰۷
 ابو القاسم خان - ۴۲۳
 ابوالحسن (دیکھو آغاخان) - ۲۵۰ - ۲۶۹
 ابوالحسن خواجه - ۲۳۸ - ۲۷۷ - ۲۷۹
 ابوالفتح - ۳۹۰ - ۳۹۱
 ابوالفضل - ۶ - ۷ - ۳۳۶ - ۳۷۶ - ۳۷۷
 ۳۷۸ - ۳۷۹ - ۳۸۰ - ۳۸۱
 ۳۸۲ - ۳۸۳ - ۳۸۴ - ۳۸۵
 ۳۸۶ - ۳۸۷ - ۳۸۸ - ۳۸۹
 ابوالعالی شاہ - ۴۳۴ - ۴۵۲ - ۴۵۳
 ابوالعالی میر آتش - ۵۳۱
 ابیہن - ۱۱۰ - ۱۱۱
 ابن پال - ۱۲۷
 ابوبکر شاہ - ۴۵۲ - ۴۵۳
 اترار - ۲۸۱
 اٹارد - ۳۷ - ۲۷۲ - ۲۷۴ - ۵۰۹
 انک - ۷۸ - ۷۹ - ۸۸ - ۲۸۸ - ۲۷۷ - ۲۷۸
 انگہ خان - ۳۲۲ - ۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵ - ۳۲۶ - ۳۲۷
 انجیر - ۳۹ - ۵۴ - ۵۵ - ۵۸ - ۶۴ - ۷۷ - ۱۸۷ - ۲۲۱
 ۳۲۲ - ۳۶۹ - ۳۷۴ - ۳۷۵ - ۳۸۰ - ۳۸۶
 ۳۸۷ - ۳۸۸ - ۳۸۹
 اجود سن - ۳۳ - ۶۲
 اجودیا - ۴۳
 اچل - ۷۰ - ۴۲۵
 اچھرہ - ۵۲۲
 احتشام خان - ۵۳۷

صفحہ	سطر	غلط	صحیح
۲۴۵	۸	استغاث	استغاث
۲۴۶	۸	یاد	یاد
۲۴۷	۲۴	سویٹ	سویٹ
۲۴۸	۲۱	بدو ہزار	بدو ہزار
۲۸۴	۲۵	ترہم	ترہم
۳۰۱	۱۵	فران	فرمان
۳۱۰	۷	کال	کابل
۳۱۵	۱۱	نودن	نمودن
۳۲۱	۱۹	پورن کل	پورن کل
۳۳۷	۱۷	ہربانہ	ہربانہ
۳۳۹	۱۴	یلجا	یکجا
۳۴۳	۵	نفیل	انفیل
۳۴۳	۲۰	جبب	بجبب
۳۵۳	۲۱	قلعہ تمیر	تعمیر قلعہ
۳۶۵	۲۴	کہ اہ یافتہ	راہ یافتہ
۳۶۹	۱۳	درز نگاہ	درز نگاہ
۳۹۰	۴	دانش ہیریل	دانش ہیریل
۳۹۴	۱۴	طس	باطن
۳۹۴	۱۸ و ۱۴	محمد حاشم	محمد ہاشم
۴۱۳	۲۴	میرزا جان	میرزا خان
۴۶۲	۱	زو	زرد
۴۸۰	۲۴	شدن	زنان
۵۳۴	۱	مردون	میرون
۵۳۴	۱	ازدون	ازول

بسمان - ۸۴ - ۴۴۶	بدیع الزمان - ۴۴۸ - ۴۴۹
بان پرست - ۲۴	بین - ۶۰
باندو - ۵۴	برار - ۵۱ - ۵۲ - ۴۴۴ - ۴۴۵
بانوار - ۵۵	براری - ۸۰
بانگی نام - ۶۷	برجیل - ۱۲۵
بانگی راستے - ۶۷	برخوردار - ۴۷۵
بان گنگا - ۴۶۷	برودان - ۴۴۷ - ۴۴۸
بایزید - ۲۹۴ - ۴۶۹ - ۴۸۳	برنی راجہ - ۳۴
بتالہ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۹ - ۷۰ - ۷۱ - ۷۷ - ۴۴۶	برقنداز خان - ۵۰۳
۴۴۴ - ۴۴۵ - ۴۶۵	برن - ۱۷۳ - ۱۹۰ - ۲۴۲ - ۲۵۷ - ۲۵۹ - ۲۶۰
بتوارہ - ۵۶	برنالہ - ۳۲۶
بتور - ۴۰	برنادر - ۹۳ - ۹۷
بتوہ - ۵۶	برنہ - ۴۲ - ۴۳
بجوابہ - ۶۶	برہو - ۴۱
بجور - ۳۹۰	برودہ - ۵۸ - ۵۹
بجی راستے - ۱۶۸	برنالہ - ۳۱۳
بجٹا - ۸۶ - ۱۶۵	برمان الدین غریب - ۳۳
بارخ خان - ۳۰۹	برمان الملک - ۴۲۳ - ۴۲۴
بجادل - ۴۳ - ۴۸ - ۴۹ - ۱۸۸ - ۱۸۹ - ۱۹۰ - ۱۹۱	برمان پھر - ۵۲ - ۵۸ - ۴۴۶ - ۴۴۷
۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۷۰ - ۲۷۱ - ۲۷۲	۴۲۷ - ۴۲۸ - ۴۲۹ - ۴۳۰ - ۴۳۱ - ۴۳۲
بیشان - ۸۴ - ۸۸ - ۲۸۱ - ۲۸۲ - ۳۰۳ - ۳۰۹ - ۳۱۰	برمان نظام الملک - ۴۲۷ - ۴۲۸ - ۴۲۹
۳۱۱ - ۳۱۲ - ۳۹۲ - ۳۹۴	برہم پتر - ۴۹
برہ - ۸۹	برہمن آباد - ۵۹ - ۸۰
بر الدین سترودی - ۱۹۳ - ۱۹۴	برہم - ۴۳۰
بر الدین شاہ - ۶۷	بریٹی - ۴۱۹
برگافون - ۵۲	برانت - ۴۰
برہی ٹاٹہ - ۴۷ - ۱۱۰	برہم راجہ - ۱۲۶ - ۱۲۸
برہچند - ۴۱۹	برہنت خواجہ سرا - ۵۳۸
برہمن - ۱۲۷ - ۱۲۸	برہمیلی - ۷۷
برہم الدین - ۴۰ - ۵۲۹	برہمنی - ۷۷

اونبالہ - ۲۸۶ - ۳۲۶ - ۳۸۶ -
 انبر - ۵۵ -
 انبرت پال - ۱۳۸ -
 انتری - ۴۳۳ -
 انجرا - ۷۶ -
 اندجان - ۲۸۲ -
 انبر راجہ - ۹۰ - ۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۳۴ -
 اندراب - ۸۸ -
 اندر پت - ۲۸ - ۹۴ - ۱۳۱ - ۱۳۹ - ۱۵۲ - ۱۵۳ - ۱۵۷ -
 اندر من - ۵۰ - ۵۳۶ -
 اندھی - ۹۷ - ۵۱۹ -
 انار - ۳۱۶ -
 انشد پال - ۱۶۹ - ۱۷۱ -
 انشد جبل - ۱۸۰ -
 اننگ پال ترور - ۲۸ - ۱۵۷ -
 اننگ سیٹھ - ۱۳۵ - ۱۳۷ - ۱۶۷ -
 انوپ شہر - ۳۸ -
 آواز خان - ۳۱۴ - ۳۲۸ -
 ارجین - ۲۳ - ۵۳ - ۵۴ - ۱۳۵ - ۱۳۷ - ۱۳۸ - ۱۳۹ - ۱۴۰ -
 ۲۴۱ - ۲۹۰ - ۴۹۴ - ۴۹۸ - ۵۰۰ - ۵۲۰ -
 ادوج - ۶۰ - ۶۲ - ۱۸۴ - ۲۳۵ - ۲۵۶ - ۳۰۴ - ۳۲۰ -
 ادوی سین - ۱۳۰ -
 ادوجہ - ۴۳ - ۴۴ - ۱۹۲ - ۲۵۵ - ۳۵۹ - ۵۲۳ -
 ادولیب - ۴۹ - ۳۱۸ - ۳۲۶ - ۴۱۳ - ۴۳۷ -
 ادوے سنگھ - ۳۶۸ - ۴۲۶ -
 اورنگ آباد - ۴۹ - ۵۰ - ۴۹۲ -
 اورنگ زیب - ۷ - ۸ - ۴۰ - ۵۰ - ۶۷ - ۷۷ -
 ۴۹۰ - ۴۹۱ - ۴۹۲ - ۴۹۵ -
 اورنگ - ۲۸۱ -
 اورنگ سین - ۱۲۳ - ۱۳۵ -

اونتی - ۱۲۵ -
 اہتمام خان - ۴۴۳ -
 اہنگ شاہ - ۱۲۶ - ۱۲۷ -
 ایاز - ۶۴ - ۱۷۹ - ۱۸۱ -
 ایدر - ۵۹ -
 ایلان - ۵۶ - ۹۱ - ۸۸ - ۱۶۲ - ۳۰۶ - ۳۷۳ - ۴۱۳ -
 ۴۷۳ - ۴۸۷ -
 ایچ - ۴۱ -
 اینی پر - ۱۲۵ -
 ایندورہ - ۵۱ -
ب
 بابائیک - ۶۹ - ۷۰ - ۴۲۵ -
 بابا خان قاقشال - ۳۸۴ -
 بابر - ۷۵ - ۸۴ - ۲۷۸ - ۲۷۹ - ۲۸۸ - ۲۹۴ -
 ۲۹۶ - ۳۰۸ - ۳۱۵ - ۳۱۶ - ۳۱۸ - ۳۶۲ - ۳۸۲ - ۴۰۰ -
 ۴۰۱ - ۴۰۷ - ۴۴۳ - ۴۴۵ -
 باترک - ۵۸ -
 باہتال - ۸۱ -
 بادل گدھ - ۳۹ -
 باربک آباد - ۷۹ -
 باربک شاہ - ۲۷۴ - ۲۸۲ - ۳۹۳ -
 باروہلہ - ۴۹ -
 باروہلہ - ۸۲ -
 بارہہ - ۳۸ -
 باز بہادر - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۷ - ۴۴۹ -
 باسو - ۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۶۴ -
 باسوارہ - ۴۵ -
 باقریوسف - ۲۸۱ -
 باقی بیگ - ۵۱۳ - ۵۱۵ -
 بالاکٹھ - ۴۸۴ -
 بانٹھ - ۷۵ - ۴۲۰ -

بهاؤ الدین ذکر کیا۔ ۳۳-۶۱-۲۰۳-۲۹۲-۵۲۴
بہت۔ ۸-۶۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۲-۱۵۱
۳۹۴-۳۷۵-۳۷۸-۳۷۹
بقتل۔ ۵۴
بقتلی۔ ۵۴
بقتندہ۔ ۱۶۲-۱۶۶-۱۶۷-۱۸۵-۳۴۳
بختنیر۔ ۲۵۶-۳۸۲
بجلی۔ ۶۰
بجنگ۔ ۱۱۳-۱۱۵-۱۱۷
بحداد۔ ۴۱
بحدک۔ ۵۰
بہرام۔ ۲۳۵-۲۴۲
بہرام خان۔ ۲۲۹-۲۵۹-۳۲۳-۳۲۴-۳۲۸
۳۵۳-۳۶۹
بہرام شاہ۔ ۱۸۳-۱۸۴-۱۹۳
بہرام مرزا۔ ۳۰۸-۳۱۳-۳۱۷
بہراج۔ ۲۴۳-۲۴۴-۱۲۵-۱۹۵-۲۵۹-۲۷۴
بہرت راجہ۔ ۱۰۶
بہرتری۔ ۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹
بہروج۔ ۵۷-۵۹-۲۴۴-۳۵۸-۳۶۴
بہکر۔ ۶۰-۶۴-۷۷-۷۹-۲۶۳-۳۰۴
۳۳۶-۳۴۴-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰
بہکورد۔ ۳۵۷
بہکونت داس۔ ۳۶۲-۳۷۵-۳۷۶-۳۹۵-۳۹۶
۴۰۳
بہلول پور۔ ۷۷-۲۸۵
بہلول لدھی۔ ۷-۶۵-۶۶-۶۹-۲۶۳-۲۶۵
۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵
۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵
۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰

بہشتیہ۔ ۵۲
بجنیر۔ ۳۹۵-۴۱۱
بجنیر۔ ۸۳
بجوانی۔ ۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰
بیاض دیہ۔ ۱۹-۶۳-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰
بیاض دیہ (پس)۔ ۱۹-۶۳-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰

بناری - ۳۸۳ - ۳۸۴	بشوبلی - ۷۷
بن - ۳۱۴ - ۳۲۸	بشوب - ۱۰۷
بندرابن - ۳۷ - ۲۶۸	بشن گیا - ۵۱
بندراول - ۲۸۵	بغداد - ۳۳ - ۳۴ - ۶۱ - ۲۲۲
بنگش - ۳۱۹ - ۳۲۳	بقادر عظمی - ۵۲۸
بودیه - ۲۶۹ - ۵۱۲ - ۵۱۵	بکالو - ۴۹
بوریا - ۷۷	بکرماجیت - ۶ - ۵۳ - ۱۳۲ - ۱۳۴ - ۱۳۵ - ۱۳۸ - ۱۳۹
بورست - ۱۲۷	۱۴۰ - ۱۴۱ - ۱۴۵ - ۱۴۶ - ۱۹۰ - ۲۳۰ - ۲۷۷
بومیان - ۸۵	۲۷۹ - ۳۲۸ - ۳۶۵ - ۳۶۷ - ۳۷۱
بوندی - ۱۲۸	بکرم پال - ۱۲۹
بوه - ۷۶	بکرم چند - ۱۵۰
بہادر (دریام) - ۵۷	بکسر - ۳۷۷
بہادر خان لودی - ۲۶۶ - ۲۷۱ - ۲۷۵ - ۲۷۷	بگام - ۸۵ - ۱۶۵
بہادر سلطان - ۲۹۷ - ۲۹۸ - ۲۹۹ - ۳۰۹ - ۳۱۳	بگلا - ۴۸ - ۴۹
بہادر خان - ۳۵۵ - ۳۵۶ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۳۸۳	بگلانہ - ۵۴ - ۵۴
بہادر - ۳۸۵	بلاس پور - ۷۶
بہادر خان اوزبک - ۳۸۵	بلادل سین - ۱۵۳
بہادر خان - ۵۰۲ - ۵۰۳ - ۵۰۵ - ۵۰۹ - ۵۱۹ - ۵۳۱	بلاتی (دار بجش) - ۳۸۲
۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۳ - ۵۳۷	بلبن - ۲۰۱
بہادر پور - ۲۸۹ - ۵۰۹	بلب دھر - ۱۱۰
بہادر شاہ - ۵۵ - ۲۳۷ - ۲۳۹ - ۲۴۹ - ۲۵۹ - ۲۶۶	بلخ - ۸۲ - ۱۶۵ - ۲۰۴ - ۲۱۰ - ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۳
بہار - ۴۲ - ۴۵ - ۴۷ - ۴۹ - ۲۵۹ - ۲۷۴	۲۸۷ - ۳۲۶
۲۷۴ - ۲۹۹ - ۳۱۸ - ۳۲۲ - ۳۸۵ - ۴۳۷ - ۴۴۲	بلوچ - ۱۵۷
۴۷۳ - ۵۲۸ - ۵۳۷	بلگرام - ۴۳
بہار - ۳۶۴ - ۳۶۸	پشند - ۱۶۲
بہارل - ۳۷ - ۳۷۴ - ۴۵۵	بلو - ۲۶۸
بہار خان - ۲۷۸ - ۲۸۹ - ۳۱۷ - ۳۱۸	بلوچ پور - ۳۹۹
بہارک - ۷۷	بلہ - ۷۵
بہاگی - ۴۳۱	بلور - ۴۰
بہاگ نگر - ۴۳۱	بلکس - ۳۸ - ۴۲ - ۴۳ - ۴۸۸ - ۴۸۹ - ۵۲۹
بہاؤ سنگھ - ۵۵ - ۵۳۶ - ۵۳۷	

جالندر-۶۶-۲۵۳-۲۶۳-۲۳۳-۲۳۸-۲۵۷-
 جالنده-۵۲-
 جالند-۵۸-۵۹-
 جلیسر-۵۰-۲۵۳-۲۵۴-
 جامود-۵۲-
 جابر-۲۳۳-۲۳۴-
 جان نثار خان-۲۹۸-
 جانی بیگ-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۸-
 جبین-۹۱-
 جدو شتر-۸-۸۹-۹۰-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-
 ۹۷-۹۸-۱۰۱-۱۰۳-۱۰۴-۱۱۰-۱۱۱-۱۲۵-۱۵۹-
 جردو من-۹۱-
 جرس-۲۳۰-
 جسر-۱۲۲-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۵-
 جسر قه کوه-۲۶۹-۳۹۸-
 جسر قه-۲۱۹-۲۲۰-
 جونت سنگه-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۵-۲۹۸-
 ۲۹۹-۵۱۱-۵۲۰-۵۲۵-۵۳۰-۵۳۲-۵۳۷-
 جعفر خان-۵۰۷-۵۱۹-۵۲۶-
 بگ سنگه-۲۳۶-۲۶۵-۲۶۶-
 جگدیش-۲۱۹-
 جگدیش-۵۰-۲۳۳-
 جلال آباد-۸۵-۵۷-۳۱۳-۳۱۴-
 جلال الدین-۱۹۰-۱۹۵-۲۸۴-
 جلال الدین علی-۲۱۴-۲۲۱-۲۳۳-
 جلال الدین کاخانی-۱۹۳-۱۹۴-
 جلال خان-۲۷۷-۲۷۷-
 جلال بخاری-۶۲-
 جلال الدین حسام-۲۳۹-
 جلال الدین سلیمان-۲۶۲-
 جلال الدین ملک-۲۱۳-

جلال الدین محمود-۳۶۴-
 جلال الدین منگ برنی-۴۴۶-
 جلال الدین میرزا شاه-۲۷۹-۲۸۱-
 جلال پور-۳۸۶-
 جلالیه-۷۸-۷۹-
 جلالی-۲۶۶-
 جلیبس-۹۱-
 جاری-۳۳۳-
 جال الدین-۳۵-
 جال خان-۳۱۵-۳۱۶-
 جمشید-۳۹۶-۳۹۷-۴۱۶-
 جمشید قطب الملک-۴۳۱-
 جمن-۱۹-۲۸-۳۳-۳۴-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-
 ۴۰-۴۱-۴۲-۵۸-۹۴-۱۰۷-۱۷۳-۱۷۴-
 ۲۰۶-۲۱۴-۲۱۶-۲۱۹-۲۲۶-۲۸۱-۲۸۵-
 ۵۰۶-۵۱۲-۵۱۸-۵۲۷-
 جون-۷۲-۷۳-۷۴-۷۷-۷۷-۲۵۵-۲۵۸-۲۶۲-
 ۲۱۴-۲۲۸-۲۹۸-۳۰۳-۳۱۹-۳۲۰-
 جیل بیگ-۲۱۹-
 جنت آباد-۴۹-
 جناب سنگه-۱۳۸-
 جنجی-۵۳۸-
 جنج-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۷-۱۲۲-
 جنید برلاس-۳۱۷-
 جنج-۴۷۴-۴۸۰-۴۸۲-۴۸۴-
 جوار دات-۴۷۴-
 جوالا کمی-۷۲-
 جویکها-۴۷۹-
 جوده-۷۵-
 جوده پور-۵۵-۳۰۴-۳۲۷-۳۷۵-
 جوناگڑه-۵۷-۳۶۴-

حسن حاکم - اذربایجان - ۲۸۱ -

حسن دخواجہ - ۳۴ -

حسن د خسر و خان - ۲۳۱ -

حسن (مولانا) - ۱۷۸ -

حسن ابدال - ۴۰۷ -

حسن بیگ بخشی - ۴۴۳ - ۴۴۴ -

حسن خان - ۳۱۵ - ۳۱۶ -

حسن خان بہتی - ۳۹۱ -

حسن حسان میواتی - ۲۸۹ - ۳۷۳ -

حسن خلیفگی - ۵۳۱ -

حسن علی خان - ۵۳۰ - ۵۳۴ -

حسن گانگو - ۴۲۸ - ۴۳۰ -

حسین بیگ خان - ۵۰۲ -

حسین بیگ شیخ عمری - ۴۱۹ -

حسین چک - ۲۹۵ -

حسین خان - ۷ - ۳۸۰ - ۴۰۲ -

حسین مرزا ارغون - ۳۰۴ -

حسین نظام الملک - ۴۳۲ -

حصار فیروزہ - ۳۹ - ۲۴۶ - ۲۴۷ - ۲۴۸ - ۲۴۹ -

حکیم علی - ۴۴۹ - ۴۴۵ - ۴۴۷ -

حکیم مظاہر - ۳۸۹ - ۳۹۳ - ۳۹۴ -

حکیم مہام - ۳۹۳ -

حمید خان - ۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۷۱ -

حمیدہ بانو بیگم - ۱۰۵ -

حیدر خان - ۴۰۴ -

حیدر سلطان - ۳۵۵ - ۳۹۹ -

حیدر کا شہزی - ۳۰۳ -

حیدر مرزا - ۴۰۱ -

خ

خارج خان - ۲۱۴ -

چند و رانی - ۱۵۱ -

چندیر - ۳۳ -

چندیری - ۴۱ - ۵۲ - ۵۴ - ۱۰۶ - ۲۲۳ -

چنگیز خان - ۸۴ - ۸۷ - ۱۹۰ - ۲۱۴ - ۲۲۷ - ۲۵۸ -

چنیل - ۴۲۶ -

چنیوت - ۷۸ - ۲۹۳ - ۲۹۴ -

چوپرہ - ۵۲ -

چو راگڈ - ۳۵۴ -

چوسا - ۴۳ - ۴۶ -

چو گنڈی - ۷۹ -

چار گنڈ - ۲۹۹ - ۳۱۹ -

چمبر گتہ - ۳۳۲ -

چوچو ملک - ۲۱۶ -

چچیمہ - ۹۱ - ۱۱۰ -

چین کچ خان - ۴۱۹ -

ج

جارجی بقتا - ۵۲۵ -

جارجی بیگم - ۳۰۱ - ۳۲۲ -

جارجی پور - ۴۶ - ۴۷ - ۳۷۹ -

جارجی چک - ۳۰۱ -

جارجی خان - ۳۹۹ -

جارجی خان بلوچ - ۵۲۳ - ۵۲۴ -

جارجی شہتی - ۲۶۶ - ۲۶۹ -

جارجی محمد قنداری - ۲۳۸ -

حاصل پور - ۴۱ -

حافظ آباد - ۳۸۶ -

حبیب شاہ - ۴۰۲ -

حجاج بن یوسف - ۲۹۱ -

حسام الدین - ۳۳ - ۴۴۵ -

حسام خان - ۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۶۹ -

۵۰۹-۵۲۷-۵۳۵-۵۴۰-۵۴۷	۳۵۸-۳۶۹-۳۷۴-۳۷۵-۳۷۱-۳۵۸
ذوالنون ارغون-۳۸۲	۳۸۳-۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷
ذوالنون سلامت-۳۱۷	۵۱۲-۵۱۳
✓	اصول-۷۶
راپری-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵	دعوت-۶۲
راجال-۱۳۰	دعوت-۳۶۹-۳۶۹-۳۶۹-۳۶۹-۳۶۹
راچور-۵۰۱	دعوت-۷۳
راجردپ-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴	دعوت-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵
راج سنگه-۱۵۵	دعوت-۲۳۹
راج محل-۳۸	دعوت-۶۸
راجندر-۵۰	دعوت-۸۸
راجری-۳۹۸-۳۹۹-۴۰۰-۴۰۱-۴۰۲	دعوت-۲۸۰
راج محمود-۶	دعوت-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹
راجی ملخان-۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳	دعوت-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸
راستی خان-۳۶۵	۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲
رام تیرتہ-۶۶	۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳
رام چندر-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷	۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰
رامداس-۴۷-۴۸-۴۹	۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷
رامدیویتی-۶۶	۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴
رام سنگه راقور-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲	۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱
رام سنگه کھنڈ-۵۰۲	۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵-۳۰۶-۳۰۷-۳۰۸
رام گڈھ-۴۲۰	۳۰۹-۳۱۰-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴-۳۱۵
رام پرشاد-۳۰۵	۳۱۶-۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲
رام ساگ-۲۸۹-۲۹۰	۳۲۳-۳۲۴-۳۲۵-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸-۳۲۹
رام نجا-۷۷-۷۸	۳۳۰-۳۳۱-۳۳۲-۳۳۳-۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶
رامل پنڈی-۳۸۹	۳۳۷-۳۳۸-۳۳۹-۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲-۳۴۳
رامدی-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲	۳۴۴-۳۴۵-۳۴۶-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰
۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰	۳۵۱-۳۵۲-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-۳۵۷-۳۵۸
رامی پھورا-۸-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵	۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳-۳۶۴-۳۶۵-۳۶۶
۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹	۳۶۷-۳۶۸-۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱-۳۷۲-۳۷۳-۳۷۴
۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰	۳۷۵-۳۷۶-۳۷۷-۳۷۸-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۱-۳۸۲
۴۱۷-۴۱۸-۴۱۹-۴۲۰-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴	۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲
۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰	۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸
۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸	۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶
۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶	۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴
۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴	۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲
۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲	۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰
۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰	۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸
۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸	۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶
۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶	۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴
۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴	۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲
۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲	۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰
۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰	۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸
۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸	۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶
۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶	۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴
۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴	۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲
۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲	۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰
۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰	۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸
۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸	۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶
۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶	۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴
۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴	۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲
۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲	۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰
۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰	۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸
۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸	۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶
۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶	۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴
۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴	۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲
۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲	۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۳۱-۶۳۲-۶۳۳-۶۳۴-۶۳۵-۶۳۶-۶۳۷-۶۳۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۳۹-۶۴۰-۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳-۶۴۴-۶۴۵-۶۴۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۴۷-۶۴۸-۶۴۹-۶۵۰-۶۵۱-۶۵۲-۶۵۳-۶۵۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۵۵-۶۵۶-۶۵۷-۶۵۸-۶۵۹-۶۶۰-۶۶۱-۶۶۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵-۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۶۹-۶۷۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۷۱-۶۷۲-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۷۶-۶۷۷-۶۷۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۷۹-۶۸۰-۶۸۱-۶۸۲-۶۸۳-۶۸۴-۶۸۵-۶۸۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹-۶۹۰-۶۹۱-۶۹۲-۶۹۳-۶۹۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۶۹۵-۶۹۶-۶۹۷-۶۹۸-۶۹۹-۷۰۰-۷۰۱-۷۰۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۰۳-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹-۷۱۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۱۱-۷۱۲-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۵-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۱۹-۷۲۰-۷۲۱-۷۲۲-۷۲۳-۷۲۴-۷۲۵-۷۲۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۲۷-۷۲۸-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۱-۷۳۲-۷۳۳-۷۳۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۳۵-۷۳۶-۷۳۷-۷۳۸-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۴۳-۷۴۴-۷۴۵-۷۴۶-۷۴۷-۷۴۸-۷۴۹-۷۵۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۵۹-۷۶۰-۷۶۱-۷۶۲-۷۶۳-۷۶۴-۷۶۵-۷۶۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۶۷-۷۶۸-۷۶۹-۷۷۰-۷۷۱-۷۷۲-۷۷۳-۷۷۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۷۵-۷۷۶-۷۷۷-۷۷۸-۷۷۹-۷۸۰-۷۸۱-۷۸۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۸۳-۷۸۴-۷۸۵-۷۸۶-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۹۱-۷۹۲-۷۹۳-۷۹۴-۷۹۵-۷۹۶-۷۹۷-۷۹۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۷۹۹-۸۰۰-۸۰۱-۸۰۲-۸۰۳-۸۰۴-۸۰۵-۸۰۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۰۷-۸۰۸-۸۰۹-۸۱۰-۸۱۱-۸۱۲-۸۱۳-۸۱۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۱۵-۸۱۶-۸۱۷-۸۱۸-۸۱۹-۸۲۰-۸۲۱-۸۲۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۲۳-۸۲۴-۸۲۵-۸۲۶-۸۲۷-۸۲۸-۸۲۹-۸۳۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۳۱-۸۳۲-۸۳۳-۸۳۴-۸۳۵-۸۳۶-۸۳۷-۸۳۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۳۹-۸۴۰-۸۴۱-۸۴۲-۸۴۳-۸۴۴-۸۴۵-۸۴۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۴۷-۸۴۸-۸۴۹-۸۵۰-۸۵۱-۸۵۲-۸۵۳-۸۵۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۵۵-۸۵۶-۸۵۷-۸۵۸-۸۵۹-۸۶۰-۸۶۱-۸۶۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۶۳-۸۶۴-۸۶۵-۸۶۶-۸۶۷-۸۶۸-۸۶۹-۸۷۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۷۱-۸۷۲-۸۷۳-۸۷۴-۸۷۵-۸۷۶-۸۷۷-۸۷۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۷۹-۸۸۰-۸۸۱-۸۸۲-۸۸۳-۸۸۴-۸۸۵-۸۸۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۸۷-۸۸۸-۸۸۹-۸۹۰-۸۹۱-۸۹۲-۸۹۳-۸۹۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۸۹۵-۸۹۶-۸۹۷-۸۹۸-۸۹۹-۹۰۰-۹۰۱-۹۰۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۰۳-۹۰۴-۹۰۵-۹۰۶-۹۰۷-۹۰۸-۹۰۹-۹۱۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۱۱-۹۱۲-۹۱۳-۹۱۴-۹۱۵-۹۱۶-۹۱۷-۹۱۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۱۹-۹۲۰-۹۲۱-۹۲۲-۹۲۳-۹۲۴-۹۲۵-۹۲۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۲۷-۹۲۸-۹۲۹-۹۳۰-۹۳۱-۹۳۲-۹۳۳-۹۳۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۳۵-۹۳۶-۹۳۷-۹۳۸-۹۳۹-۹۴۰-۹۴۱-۹۴۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۴۳-۹۴۴-۹۴۵-۹۴۶-۹۴۷-۹۴۸-۹۴۹-۹۵۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۵۱-۹۵۲-۹۵۳-۹۵۴-۹۵۵-۹۵۶-۹۵۷-۹۵۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۵۹-۹۶۰-۹۶۱-۹۶۲-۹۶۳-۹۶۴-۹۶۵-۹۶۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۶۷-۹۶۸-۹۶۹-۹۷۰-۹۷۱-۹۷۲-۹۷۳-۹۷۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۷۵-۹۷۶-۹۷۷-۹۷۸-۹۷۹-۹۸۰-۹۸۱-۹۸۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۸۳-۹۸۴-۹۸۵-۹۸۶-۹۸۷-۹۸۸-۹۸۹-۹۹۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۹۱-۹۹۲-۹۹۳-۹۹۴-۹۹۵-۹۹۶-۹۹۷-۹۹۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۹۹۹-۱۰۰۰-۱۰۰۱-۱۰۰۲-۱۰۰۳-۱۰۰۴-۱۰۰۵-۱۰۰۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۱۰۰۷-۱۰۰۸-۱۰۰۹-۱۰۱۰-۱۰۱۱-۱۰۱۲-۱۰۱۳-۱۰۱۴
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۱۰۱۵-۱۰۱۶-۱۰۱۷-۱۰۱۸-۱۰۱۹-۱۰۲۰-۱۰۲۱-۱۰۲۲
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۱۰۲۳-۱۰۲۴-۱۰۲۵-۱۰۲۶-۱۰۲۷-۱۰۲۸-۱۰۲۹-۱۰۳۰
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۱۰۳۱-۱۰۳۲-۱۰۳۳-۱۰۳۴-۱۰۳۵-۱۰۳۶-۱۰۳۷-۱۰۳۸
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۱۰۳۹-۱۰۴۰-۱۰۴۱-۱۰۴۲-۱۰۴۳-۱۰۴۴-۱۰۴۵-۱۰۴۶
۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰	۱۰۴۷-۱۰۴۸-۱۰۴

داؤد آہنگر - ۴۵۷	دندپال - ۱۲۵
داؤد رائے - ۲۵۹	دندھر - ۱۲۹ - ۱۳۰
داؤد خان - ۲۶۶ - ۲۹۹	دوارکا - ۵۸ - ۱۱۰
داؤد خان قریبی - ۵۰۲ - ۵۱۲	دودای - ۶۵
داور بخش - ۵۳۶ - ۵۳۸	دورابہ - ۲۶۸
داور بخش - ۲۸۲	دوسان - ۳۷
داور بخش - ۱۶۵	دو شاہین - ۹۵ - ۹۶ - ۱۰۰
دراز - ۴۱	دو شاہ - ۷۳ - ۷۴
درہ بون - ۴۶۷	دولت خان - ۲۶۰ - ۲۶۱ - ۲۷۸
درتھ - ۱۲۷	دولت خان زیندار - ۳۶۴
درجہ دھن - ۹۰ - ۹۲ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۹	دولت آباد - ۵۰ - ۷۳ - ۲۴۱ - ۲۴۲ - ۳۶۱ - ۳۶۲
درساں - ۱۰۱ - ۱۰۸ - ۱۱۱	دو جی رائے - ۲۵۶
درساں - ۱۲۵	دیار - ۳۵ - ۵۰ - ۵۳ - ۱۳۲ - ۲۴۱ - ۲۴۲
درگاوتی - ۳۵۴ - ۳۵۳	دیاسا - ۱۳۲
دروپد - ۹۳ - ۹۴	دیاسا - ۱۳۲
دروپدی - ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۸ - ۹۹	دیاسا - ۱۳۲
دریا خان - ۲۷۸ - ۲۸۹ - ۳۱۷ - ۳۶۷	دیاسا - ۱۳۲
دسوان راجہ - ۱۲۵	دیاسا - ۱۳۲
دیکھ - ۴۰۷	دیاسا - ۱۳۲
ڈیل - ۵۰ - ۲۰۶	دیاسا - ۱۳۲
دلا درخان - ۲۵۹ - ۲۸۸ - ۳۴۴ - ۳۴۵ - ۳۴۶	دیاسا - ۱۳۲
دلہ رو - ۸۲	دیاسا - ۱۳۲
دلہ رو - ۲۵۹ - ۲۵۴	دیاسا - ۱۳۲
دلپت - ۳۵۴	دیاسا - ۱۳۲
دلیپ - ۴۱۴	دیاسا - ۱۳۲
دلیر خان - ۵۰۴ - ۵۰۹ - ۵۱۱ - ۵۱۲ - ۵۱۵ - ۵۱۶	دیاسا - ۱۳۲
دلتور - ۵۲۴ - ۵۳۸ - ۵۴۰	دیاسا - ۱۳۲
دمن - ۵۸ - ۵۹	دیاسا - ۱۳۲
دہری - ۳۶۵ - ۳۶۱	دیاسا - ۱۳۲
دنتور - ۷۸	دیاسا - ۱۳۲

سوالک - ۲۲۳ - ۲۵۸ - ۲۲۸ - ۲۲۹ - ۳۳۴ - ۳۳۴
 سوام کارنگ - ۷۰
 سوبن - ۱۲۵
 سوجرت - ۱۲۵
 سودهره - ۷۴ - ۷۷ - ۲۲۳
 سودپال - ۱۲۷
 سوبت - ۵۶ - ۵۷ - ۵۹ - ۳۵۹ - ۲۹۰ - ۳۶۴ - ۲۸۸
 سورج کشند - ۲۴۴
 سورج تل - ۲۶۴ - ۲۶۵
 سورسین - ۱۲۵ - ۱۲۶ - ۱۵۳
 سوردن - ۳۸۰ - ۴۱ - ۵۲۹
 سوست سنین - ۱۲۵
 سهرگان - ۴۱۶
 سهرسات - ۵۷ - ۱۷۶ - ۱۷۷ - ۲۲۲ - ۳۶۸
 سون - ۲۶
 سون پال - ۱۲۵ - ۱۳۸
 سون پت - ۲۵۵
 سهارنپور - ۳۹ - ۵۱۳ - ۵۱۵ - ۵۲۲
 سهریو - ۹۰ - ۹۲ - ۳۹۶
 سهرن - ۳۴ - ۳۵ - ۳۹ - ۶۴ - ۷۹ - ۱۸۵ - ۱۸۶
 ۱۹۲ - ۲۲۶ - ۲۴۰ - ۲۶۲ - ۲۶۶ - ۲۶۸
 ۲۶۹ - ۲۷۰ - ۲۸۵ - ۳۱۴ - ۳۲۶ - ۳۳۳ - ۳۳۴
 ۳۳۸ - ۳۴۴ - ۵۱۲ - ۵۲۵
 سهرام - ۳۱۶
 سهران - ۴۱۵ - ۴۱۷ - ۴۱۷
 سهرانگرت - ۴۲ - ۴۳ - ۴۴ - ۷۵ - ۷۷ - ۱۸۵
 ۲۸۵ - ۳۸۶ - ۳۹۸ - ۴۰۲ - ۴۱۲
 سهرادش - ۳۷
 سهراب - ۲۶۷
 سهرت پور - ۲۹۴
 سهراب - ۷۴

ش

سید خان - ۲۹۳
 سید صفی بارهه - ۲۶۵
 سید عالم بارهه - ۵۳۴
 سید قاسم بارهه - ۵۰۹ - ۵۱۵ - ۵۱۶ - ۵۲۸
 سید غنی اوزبک - ۵۳۱
 سیر کشند - ۷۶
 سید محمود - ۶۲
 سیدی موله - ۲۱۸
 سید نیز - ۵۰۲
 سید ناصر بارهه - ۵۰۳
 سیتان - ۶۰ - ۶۳ - ۶۴ - ۷۹ - ۱۹۰ - ۵۳۹
 سیرنگ - ۱۱۸
 سیف خان - ۴۸۴ - ۵۳۱
 سیکری - ۴۰ - ۳۷۴
 سین دهرج - ۱۲۹
 سیدراج پور - ۳۸
 سیوی - ۶۴ - ۲۹۲
 شاد و ماخنان - ۳۸۷
 شادی خان - ۲۲۹ - ۲۳۱
 شالار - ۷۷ - ۷۷ - ۷۷
 شاه آباد - ۳۸۷
 شاه آسپیل - ۷۷
 شاه برمان - ۷۸
 شاه دیگ - ۲۸۲ - ۲۸۴ - ۴۱۷ - ۴۱۸
 شاه پور - ۷۷ - ۲۲۳
 شاه ترکان - ۱۹۱
 شایجان - ۲۹ - ۳۵ - ۴۱ - ۴۱ - ۴۲ - ۵۰ - ۶۵
 ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶
 ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶
 ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶ - ۷۶

- سکندر خان اوزبک - ۳۳۹ -
 سکندر رو بهیله - ۵۳۷ -
 سکونت کوبی - ۱۳۱ - ۱۳۲ -
 سکمدان - ۱۲۸ -
 سکدیو - ۱۱۶ -
 سکمر - ۵۳۸ - ۵۳۹ -
 سلطان پور - ۱۹۴ - ۳۸۵ - ۴۴۳ - ۵۲۱ - ۵۲۰ -
 سلطان حسین فکانه - ۶۴۲ - ۶۴۴ - ۶۹۳ - ۶۹۴ -
 ۲۹۵ - ۲۹۹ -
 سلطان حسین میرزا - ۴۱۳ - ۴۱۷ - ۴۱۸ -
 ۵۱۸ -
 سلطان سمور - ۶۱ - ۶۲ - ۷۳ -
 سلطان قلی - ۴۳۱ -
 سلطان محمد - ۵۶ - ۲۸۹ - ۳۱۷ - ۳۳۵ - ۳۶۶ -
 سلطان محمد اول - ۳۸۰ -
 سلطان محمد - ۵۳ - ۳۱۸ - ۳۵۸ -
 سلطان محمود لنگاه - ۴۱۸ -
 سلطان مظفر - ۳۵۹ - ۳۶۳ - ۳۶۴ -
 سلطان میرزا - ۳۰۶ - ۳۹۲ - ۳۹۳ - ۳۹۴ - ۴۱۲ -
 سلطان جوشنگ - ۵۳ -
 سلطنت - ۴۸ - ۴۹ -
 سلیمان آباد - ۴۹ -
 سلیمان ملک - ۲۶۱ -
 سلیم شیخ چیتی - ۴۰ - ۴۷۴ - ۴۷۵ - ۴۵۳ -
 سلطانه - ۸۱ -
 سلیمان شکوه - ۴۸۹ - ۴۹۰ - ۵۱۰ - ۵۱۱ - ۵۱۲ - ۵۱۳ -
 ۵۱۴ - ۵۱۵ - ۵۱۶ - ۵۱۷ - ۵۱۸ - ۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۱ -
 سلیمان کرانی - ۳۷۹ - ۳۸۳ -
 سلیمان مرزا - ۴۰۹ - ۴۱۰ - ۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۱۳ -
 ۳۵۳ -
 سلیم شاه افغان - ۶۹ -
 سلیم پور - ۵۰۹ -
 سلیم خان - ۳۱۴ -
 سلیم شاه - ۲۹ - ۶۶ - ۳۲۳ -
 سلیم کرانی - ۳۳۱ -
 سلیم گرشه - ۲۹ -
 سلیمه - ۲۴۶ -
 سلیمه سلطان بیگم - ۴۳۷ -
 سنار گادون - ۴۰۹ - ۴۳۷ - ۴۳۹ -
 سنارم - ۳۵ - ۲۶۹ -
 سنائی حکیم - ۸۴ -
 سنود حید - ۴۹۶ -
 سنبل - ۳۶ - ۳۹ - ۷۹ - ۲۶۰ - ۲۶۶ - ۲۷۸ -
 ۲۹۱ - ۲۹۵ - ۳۵۵ - ۳۵۸ - ۳۶۱ -
 سمنه پال - ۱۳۵ - ۱۴۶ - ۱۴۷ - ۱۴۸ - ۱۴۹ -
 سمگان - ۴۱۶ -
 سمرقند - ۸۴ - ۸۶ - ۲۵۸ - ۲۸۲ -
 سنج - ۵۴ - ۸۴ - ۴۱۷ - ۵۳۵ -
 ستن - ۱۰۷ -
 سنجولی - ۴۳ -
 سند - ۸۰ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ - ۷۹ - ۷۸ -
 ۷۹ - ۸۰ - ۸۲ - ۸۶ - ۸۸ - ۸۷ - ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۰ -
 ۲۲۲ - ۲۲۹ - ۲۵۶ - ۲۹۴ - ۳۱۴ - ۳۲۸ - ۳۲۹ -
 ۳۳۲ - ۳۶۸ - ۳۸۶ - ۳۸۷ - ۳۸۸ - ۳۹۰ - ۳۹۲ -
 ۴۱۴ - ۴۱۶ - ۴۱۷ - ۴۱۸ -
 سند بجهان - ۷۷ -
 سندیه - ۲۵۹ -
 سند چنده - ۴۱۹ -
 سنگرام خان - ۳۹۱ -
 سنگره - ۳۵۷ -
 سنه رسلک - ۴۹۲ -
 سوادینجه - ۸۵ - ۸۶ -

۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۸۱-۱۸۲	فرائی کموکر-۱۵۹-۱۸۸	قدیرخان-۳۸۱
۱۸۵-۱۸۶-۱۸۸-۱۸۹-۲۸۱-۳۰۳	فرخ شاه-۶۲	قربان-۸۸
غور-۸۸-۱۸۸	فردوسی-۱۴۹-۱۴۸	قزلباش خان-۵۳۷
غوربند-۸۲-۳۱۲-۳۵۳-۳۸۹	فرشاور-۸۶	قطب الدین-۱۹۱
غورک-۱۷۲	فرغانه-۳۳-۲۸۱-۲۸۲	قطب الدین لنگه-۲۹۳
غیاث الدین-۳۴۱-۳۸۱	فرمل-۸۸	قطب الدین مندل-۳۹۷
غیاث الدین سلطان مالوه-۳۲۸	فریدآباد-۷۳-۷۷	قطب الدین ایبک-۲۸-۱۸۷
غیاث الدین یلبن-۲۸-۱۹۵-۱۹۷	فریدالدین گنجشکو-۳۳-۳۵-۶۱-۶۲	۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۳۸۱
۲۰۵-۲۱۶-۲۵۲-۳۲۸	فرید بخاری-۲۹۰-۳۳۰-۳۳۲-۳۳۳	قطب الدین احمد شاه-۳۶۶
غیاث پور-۲۱۹	فریدقان شاهزاده-۳۳۳-۳۶۴	قطب الدین محمد مجتبیارنگی-۳۳۳-۳۳۴
غیاث الدین تعلق-۲۸-۲۳۵	فرید مرتضی خان-۲۶۴	۶۳-۱۹۴-۲۲۸-۲۵۵-۵۲۷
۲۶۰-۲۶۹-۳۶۵-۳۸۱	فرملی خان-۲۷۳	قطب الدین خان-۳۳۳-۳۴۷
غیاث الدین حسن-۵۲	فیروزآباد-۲۸-۲۵۰-۲۵۲-۲۵۵	قطب الدین خان لودی-۲۶۶
غیاث الدین خوری-۱۸۲-۱۸۸	فیروزپور-۶۴-۷۲-۷۴-۳۸۷	قطب الدین غنی-۲۳۰-۲۳۳-۲۳۵-۲۳۶
غیاث الدین مولانا-۳۳	فیروزجام-۴۱۷	قطب الدین محمدخان-۳۶۴
غیاث الدین محمود-۱۸۸	فیروزشاه-۲۸-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵	قطب الملک-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۷-۲۳۱
ف	۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۷۴-۲۹۴-۳۸۱	قطبشاه-۲۶۱-۲۶۹-۳۱۸-۳۲۵-۳۶۶
فاضل خان-۵۰۹	۳۶۵-۳۸۱-۳۸۲-۴۱۶-۴۲۹	قنبر-۸۳
فتح آباد-۴۹-۴۲۵	۴۶۶-۴۶۸-۵۲۰	قندار-۲۷-۴۳-۸۴-۸۷-۲۸۸
فتح الله شیرازی-۴۰۷	فیروزخان بارهه-۵۲۷	۲۸۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۶-۳۰۸
فتح پور-۴۰-۲۶۱-۳۶۱-۳۶۳	فیروزکوه-۱۸۸	۳۰۹-۳۱۱-۳۱۳-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸
۳۷۴-۳۷۵-۳۸۰-۳۹۳-۴۰۳	فیضی-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵	۴۰۳-۴۰۴-۴۱۷-۴۱۸-۴۲۷-۴۲۸
فتح پور کبرور-۷۶	ف	۴۲۸-۴۲۹-۵۱۳-۵۲۹
فتح جنگ خان-۵۲۷	قادر انصاری-۵۲۷	قنوج-۲۸-۴۰-۴۱-۴۲-۱۵۸-۱۷۳
فتح خان شاهزاده-۲۵۲-۲۹۴	قاسم-۵۲۱-۵۲۷	۱۷۴-۱۷۵-۱۸۸-۱۹۵-۲۳۲-۲۵۲
فتح خان-۴۰۰-۴۱۶	قاسم خواجه-۴۷۸-۴۷۹	۲۵۵-۲۵۹-۲۶۰-۲۷۲-۲۸۹
فتح شاه-۳۸۲-۳۹۹-۴۰۰	قاسم خان-۳۹۴-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۷	۲۹۱-۳۰۲-۳۲۰-۳۶۶
خز-۱۹۷	۴۸۹-۴۹۰-۴۹۴-۴۹۷-۵۱۶	قوام خان-۲۹۵
خزالدین-۲۰۵-۲۰۹-۲۲۰	قاضی خان-۲۳۳	ک
خزای خان-۴۷۴-۴۷۵-۵۱۵	قبادخان-۴۹۹-۵۲۵-۵۲۸-۵۴۰	کابل-۸۳-۸۴-۸۷-۸۸-۲۵۶
۵۲۲-۵۲۳-۵۲۶	نگو-۴۱۳	۲۶۳-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۷

۲۹۱-۲۹۲-۲۹۴

علاء الحق-۳۵

علی الحق-۴۳

علی التمسیل-۱۸۹-۱۹۰

علی بیگ-۵۳۹

علی تقی-۲۸۸

علیخان-۲۵۹-۲۶۶

علی شاه-۳۹۸-۴۰۲

علی شنگ-۸۵

علی شیر-۳۹۶-۳۹۷-۴۱۶

علی عادل خان-۴۳۰-۴۳۱

علی قلی خان-۵۳۷

علیم الدین-۶۵

علی مردان خان-۴۴-۴۸-۵۱-۵۲-۵۳

علی مسجد-۸۸-۴۴۵

عماد الدین-۷-۲۳۹

عماد الملک-۴۳۰

عمر شیخ مرزا-۲۴۹-۲۸۱-۲۸۲-۴۱۳

عنصری-۷

عیسی بیگ-۴۹۲-۴۹۳-۵۰۵

عیسی ترخان-۴۱۷-۴۱۸-۴۸۴

عیسی خان-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵

ع

غازی پور-۲۲۳

غازیخان-۲۸۵-۲۹۳-۴۰۲

غازیخان سور-۳۴۳

غازیخان محلی-۳۲۵

غازی شاه-۴۰۲

غریب خان-۵۲

غزنین-۲۳-۶۶-۸۷-۱۵۸-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳

۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳

عبد الرزاق-۵۳۸

عبد الرزاق میرزا-۲۸۲

عبد الصمد-۴۴۷-۴۴۸

عبد القادر بایزید-۶-۳۷۱

عبد العتاد گیلانی-۵۴

عبد الکریم-۲۵

عبد النبی خان-۴۰

عبد البنی-۴۷۳-۵۰۹

عبد اشرف-۶۶-۷۲-۲۹۳

عبد الله انصاری-۳۰۶

عبد الله بیگ-۵۱۰-۵۲۲

عبد الله خان-۳۵۰-۳۸۹-۳۹۲-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵

عبد الله خان پسر داراب خان-۴۷۲-۴۷۳

عبد الله خان پسر سعید خان-۵۰۹

عبد الله سلطانپوری-۳۱۴-۳۲۸-۳۴۳-۳۴۴

عبد الحمید-۳۵۴

عبد المؤمن-۳۹۴

عثمان چپتی-۵۴

عرفی-۴۲۱-۴۲۲

عزالدین-۲۳۹

عزت خان-۵۰۵-۵۲۳

عسکری خان-۴۹۹-۵۰۲

عسکری میرزا-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴

۳۱۱-۳۱۳

علاء الملک-۲۲۲-۲۲۳

عطایک فروقی-۷

عطایک بیگ-۲۳۶

علاء الدین-۱۸۴-۳۸۱-۳۸۲-۴۲۹

علاء الدین علی-۶-۲۸-۶۴-۱۹۴-۱۹۵-۲۱۹-۲۲۰

۲۲۱-۲۲۸-۲۳۴-۲۳۶-۲۶۹-۴۰۹

علاء الدین سید-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳

کلیان چند - ۱۵۰	کپرتی - ۶۶ - ۴۰۳ - ۴۱۱	۲۸۸ - ۲۹۱ - ۲۹۲ - ۲۹۳
کلیان ل - ۳۴۳	کیل - ۱۹	۳۰۳ - ۳۰۹ - ۳۱۸ - ۳۱۹
کمال الدین احمد موسی - ۳۳	کنک - ۵۰	۳۱۲ - ۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵
کمال الدین حسین خان - ۴۳	کنک - ۴۰۳	۳۲۸ - ۳۲۹ - ۳۳۰ - ۳۳۱
کمال الدین راسے - ۲۵۹	کنک مکان - ۶۴ - ۲۹۴ - ۳۶۴	۳۸۴ - ۳۹۲ - ۳۹۳ - ۳۹۴
کمال الدین علی شاہ - ۶۱	کنک - ۵۸	۴۰۱ - ۴۰۲ - ۴۰۳ - ۴۰۴
کمال الدین ملک - ۲۶۴	کران جام - ۴۱۶	۴۲۵ - ۴۲۶ - ۴۲۷ - ۴۲۸
کمال خان - ۳۵۰ - ۳۵۱	کرنباس - ۳۸	کاشی - ۵۸
کمال شیخ - ۳۳	کرت سنگھ - ۵۱۱	کاشورہ - ۴۴
کمال مولانا - ۴۰۲	کرچاک - ۴۵ - ۴۸	کاشغر - ۳۰ - ۴۸ - ۸۲ - ۸۵
کمالیون - ۲۶ - ۳۹ - ۳۲۵ - ۳۲۶	کرکی - ۵۰	کاشی - ۴۸۵
کرارج - ۸۲	کرمان - ۱۸۹ - ۲۵۰	کافرسنگ - ۴۸ - ۸۵ - ۸۴
کرناد - ۱۹	کرم بجاک - ۱۶	کارخان - ۵۴
کرنایت - ۵۹ - ۲۹۸ - ۳۵۹ - ۳۶۴	کرم پال - ۱۳۹	کالک - ۲۶۶ - ۲۶۸
کرنپند - ۹۳ - ۲۳۹ - ۲۵۳ - ۲۶۶ - ۲۶۷	کرن - ۹۶ - ۱۰۰ - ۱۰۸ - ۴۴۳	کالپی - ۳۲۲ - ۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵
کنتی - ۹۰ - ۱۰۶	کرنال - ۹۴ - ۱۹	کالچر - ۳۲۲ - ۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵
کنت دستر - ۱۱۳ - ۱۱۵	کرن سنگھ - ۴۸۵	کالی - ۲۹۴ - ۳۲۳ - ۳۲۵
کنک - ۳۱۴	کوروی سلطان - ۴۲۵	کامران میرزا - ۶۵ - ۲۹۱ - ۲۹۵ - ۳۰۲
کنود سین - ۱۵۳	کرہ - ۲۲۱	۳۰۳ - ۳۰۹ - ۳۱۸ - ۳۱۹
کوبری - ۵۴	کور داکس - ۴۳۴	۳۱۲ - ۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵
کوت کچھو سرائے - ۴۸۴	کشتار - ۴۴	۳۵۱ - ۳۶۳ - ۴۰۰
کوت کرور - ۶۱ - ۲۹۲ - ۲۹۳	کشتی - ۴۸۳	کاردوب - ۴۸
کوٹہ میوات - ۲۵۳ - ۲۵۴	کشن گنگ - ۸۳	کاش راجہ - ۳۸۲
کوٹھار - ۸۱	کشن - ۴۳۰	کالک چند - ۱۵۰
کوٹھی - ۲۶۳	کٹافور - ۶۸ - ۴۴ - ۲۶۲ - ۲۶۳ - ۲۶۴	کالک حسین - ۱۵۳
کوچ - ۶۶	۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷ - ۳۳۸ - ۳۳۹ - ۳۴۰	کالگرہ - ۴۱ - ۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۶۸
کورا - ۴۳ - ۱۴۴	کلت - ۴۲۰	۲۶۹ - ۲۷۰ - ۲۷۱ - ۲۷۲
کورکیت - ۳۵	کچند - ۱۴۳	کب راسے - ۲۶۴ - ۲۶۵
کورکھتری - ۸۶	کک راجہ - ۱۲۸	کبیر - ۴۳
کوشک سمن - ۶۶	کک - ۱۳۸	کبیر الدین - ۱۹۴
کوشک سیری - ۲۹	کک - ۴۶	

موتقت خان - ۵۱۸ - ۴۹۸	مولانا حسینی - ۳۹۵	مهی گنگ راجه - ۱۲۹
ملک اسکندر - ۲۶۳	مومن پور - ۵۲۳	میان مانا - ۶۲
ملک سرور - ۲۶۳ - ۲۶۴ - ۲۶۵	موزین سنگ - ۴۹۷	میان سیدنا - ۷۴
ملک خجرباشی - ۲۳۹	مویر - ۵۷	میدادی - ۱۲۵
ملک سهراب - ۶۴	مهابت خان - ۴۷۰ - ۴۷۱ - ۴۷۲	میراخر - ۱۳۶ - ۱۳۷
ملک سهراب دودمانی - ۲۹۴	۴۷۳ - ۴۷۴ - ۴۷۵ - ۴۷۶	میران شاه - ۳۶۶
ملک شهبازی - ۲۶۳ - ۲۶۹	۴۷۷ - ۴۷۸ - ۴۷۹ - ۴۸۰	میرانند - ۶۷
ملک علی - ۳۸۱	مهابل راجه - ۱۲۸	میرتق - ۱۸۸ - ۲۵۴ - ۲۵۸ - ۳۲۱
ملک فرهاد - ۲۶۳	مهابین - ۱۷۳	میرحسینی - ۶۱
ملکه جهان - ۲۷۲	مهابارت - ۷۲ - ۸۹ - ۱۰۶ - ۱۰۸ - ۱۰۹	میر حسین نظام الملک - ۴۳۲
ملو خان - ۲۵۵	مهابیم - ۱۵۱ - ۱۵۳	میردادپور - ۳۸
ملوت - ۲۸۵	مهابود - ۱۲۹	میرزا ایرج - ۴۱۵
ملو شاه - ۳۴۵	مهابی راجه - ۱۲۳	میرزا حسین - ۴۳۲
ممتاز محل - ۴۵۲ - ۴۵۹ - ۴۸۳	مهابو - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۴۶	میرزا کامگار - ۵۱۹
مندسور - ۲۹۸ - ۲۹۹	۷۷ - ۸۱ - ۸۲ - ۳۹۷	میر شوقی - ۴۸۵
مندوی - ۷۶	مهابنگه گنور - ۴۳۵	میر علامل - ۵۳۱
منصور بن فرج - ۱۸۱	مهابکل - ۱۹۰	میر علی جمجودی - ۶۵
منصور شاه خواجه - ۳۸۷	مهدی قاسم خان - ۴۸۳	میر قریش - ۳۹۲
منعم خان - ۳۳۳ - ۳۳۴ - ۳۳۹	مهندری - ۵۸	میر میران - ۴۷۸ - ۵۰۶ - ۵۰۷ - ۵۲۵
۳۸۷ - ۳۸۸	مهدب الدین نظام الملک	میل گده - ۵۱
منگل پور - ۸۵	۱۹۳ - ۱۹۴	میه - ۷۷
منگوقلان - ۲۳۳	مهر آباد - ۷۳	ناتق - ۱۲۹
منگوسر - ۴۵ - ۴۷ - ۴۸ - ۴۹	مهر پور - ۷۸	ناروت - ۵۹
منفراج ملک - ۲۵۱	مهر پور - ۱۹۴	نارایک سین - ۱۵۴
منیر - ۴۴۶	مهرود - ۳۴۳	نارول - ۳۹ - ۴۱۵
موسی گیلانی - ۹۱	مهر آباد - ۵۲	نارنگ شاه خواجه - ۴۸۲ - ۴۸۳
موسی خان - ۴۴۳	مهند - ۳۱۴	۴۴ - ۴۶
موسو - ۴۱۹ - ۴۶۵	مهدوب - ۲۵۹	نارنگ - ۴۴۳ - ۴۴۴
موت راجه - ۴۷۵	مهی پال - ۱۳۸	ناصر - ۴۸۲
مول - ۵۷	مهی پت - ۱۲۸	
مولاجی - ۲۲۳	میش - ۷۳ - ۷۶	

وجیه الدین - ۳۳	هر گوبند - ۶۹ - ۷۰	هنگام - ۶۰
وجیه الدین محمد - ۶۱	هر کند - ۳۹۱	هندو کو - ۸۸
وچلا - ۴۶	هر سندر - ۳۶	هندون - ۷۶
وشر آباد - ۷۷	هرن دریا - ۵۷ - ۵۸	هندیه - ۵۲ - ۵۴
وشری خان - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۸ - ۵۲۵	هر نرائن - ۳۵۳	هرت - ۶۳
وشت دان - ۱۲۴	هر نوی - ۲۵۹	هر شنگ شاه - ۳۴۸
ولندیز - ۳۰	هر ون - ۵۴	هر شنگ - ۴۷۹ - ۴۸۲
ولی الله - ۴۲۹ - ۴۳۰	هر یانه - ۳۳۳	هر بیت خان - ۳۲۶
وهرود - ۴۵۲	هری پال - ۱۴۹	هر بیت پور پتی - ۷۶ - ۵۲۳
وهری سین - ۱۵۲ - ۱۵۳	هری جگ - ۱۲۹	هریر - ۷۷ - ۷۸
ولیس خواجه - ۳۲۷	هری سنگه - ۱۵۵	هریر اگده - ۵۱ - ۵۲
	هری سین - ۱۵۳	هریر پور - ۴۱۱
باقی - ۷	هر راره - ۷۷ - ۷۸	هریون بقال - ۳۳۱ - ۳۳۲
دادی داد خان - ۵۰۵	هر شاپور - ۲۸ - ۳۸ - ۹۱ - ۹۴	۳۳۸ - ۳۳۹ - ۳۴۰ - ۳۴۱
دارنه - ۵۹	۹۵ - ۹۶ - ۱۰۳ - ۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۵	۳۵۱ - ۳۵۵
باشم - ۳۹۴	۱۱۷ - ۱۱۷	
بامون - ۸۲	هملان - ۳۵۱	یا قوت جشی - ۱۹۲
بانی - ۳۵ - ۶۳ - ۱۸۷ - ۲۳۵ - ۲۳۶	هلاکو خان - ۲۰۱ - ۲۱۹	لیعوب شیخ - ۳۳ - ۴۰۲
بهاره - ۴۶۷	هلال خان - ۴۴۳	لیعوب خان - ۳۹۵ - ۳۹۶ - ۴۴۳
هرات - ۳۰۶ - ۴۱۳ - ۴۴۷	همایون - ۲۸ - ۶۶ - ۸۴ - ۲۵۳ - ۴۵۴	یک توت - ۲۸۴
هر پال - ۱۴۸	۲۸۸ - ۲۹۱ - ۲۹۵ - ۳۲۲ - ۳۲۸	یک تاز خان - ۵۳۷
هر پدیم - ۱۵۱ - ۱۵۲	۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۵ - ۴۲۹ - ۵۲۴	یوسف گردیزی - ۶۱
هرت - ۱۷۳	همانچل - ۳۷ - ۱۱۰ - ۲۲۲	یوسف میرزا - ۲۸۱ - ۴۰۴ - ۴۱۱
هر دوار - ۳۷ - ۳۸ - ۴۶ - ۲۵۸ - ۴۱۸	همیر دیو - ۲۲۳	یوسف آقاچی - ۳۱۴
هر رانگه - ۷۶	همیشگر - ۷۳	یوسف خان - ۴۰۳ - ۴۰۷ - ۴۱۱
هر سنگه - ۱۵۵	هندال میرزا - ۸۴ - ۲۹۷ - ۳۰۰ - ۳۰۲	یوسف شاه - ۳۸۲ - ۴۰۲ - ۴۰۳
هر کشن - ۷۰	۳۰۴ - ۳۱۲ - ۳۱۴ - ۳۹۷ - ۴۰۷ - ۴۱۹	یوسف داد خان - ۴۳۰

N^o 1
N^o 2/3/4

Central Archaeological Library,
NEW DELHI.

9520

Call No. 954.023/bha/zaf

Author—Bhandari, Sujan Rai

Title—The Khulasatu-t-
Tawarikh

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return

B K Grover

25-7-77

17-12-77

P Ray

25/4/04

و مدار بهام بر مهابت خان مقرر گشت چون اخراج بادشاهی نزد یک قلعه ماند و رسید
 به شاه جهان که مستقر خان تا با اخراج خویش مقابل آنها فرستاد و درستم خان طریق بیوفای
 بنیاد خود را و یک مهابت خان رسانید آیین منی تورک جمعیت شاه جهان زیاده تر
 به نام خود ماند و خود را صلاح ندیده از آب نر بردا گذشت با سپر رسید و دان
 موقت شاه جهان به کابل شاه جهان حاضر بود و در گشت مهابت خان مکاتیب می نویسد
 به شاه جهان که در اخراج او را با دار بجای پسرش حیدر دانید و در سپر بیضی حرم
 خود به نام پسرش گذاشته به برهان پور آمد و شاهان که نظر مید بود به پیمان صلح داشتی
 و تخت بجای حکومت گرفته به مهابت خان پیوست و نیز اکثر مردم جدای گردیدند
 بمجلس ضرور شاه جهان در عین شدت باران از برهان پور روانه شده براه گرد گشته
 و در پیشانی بطن بطرف آودیه و بنگار راسه گردید چند منزل که در حدود گرد گشته
 حیرت طلب ملک والی آن ولایت از راه مریدی پیشکش نقد و جنس و قلع و معبر
 می فرستاد و شاهان را که سلطان به ویزه قاقب نموده از چند منزل برگشته در برهان پور
 رسید چون خبر رفتن شاه جهان بطرف بنگاله معروض شد سی گشت حکم شد که بادشاهان را
 سلطان به ویزه و مهابت خان با جمعیت بطرف پتنه برونند و سوار شاه جهان گرد
 و شاهان را که از راه و مقرر نموده خود بدولت متوجه کشیدند و شاه جهان به پسر
 در آودیه و آن حدود و بامک جنگ بودا قلعه بر دو ان گرفت و بعد از آن قلعه را که
 را که فرموده جنگ بسیار نمود و ابراهیم خان صوبه دار و عابد خان دیوان و
 دیگر مهندسی بادشاهی که شته شدند شاه جهان آن قلعه را به تصرف آورده متوجه داکان
 گردید و چهل لک روپیه نقد سواران آگشته و قیل و دیکر اجناس از اموال ابراهیم خان
 ضبط و درآمد و احمد بیگ خان برادر زاده ابراهیم خان که در داکان بود بخوار و خند بزرگ
 شاه جهان رسانید تا این مدت دارا خان پسر شاه جهان در قید بود و به نیرولا شاه جهان او را
 در داکان از قید خلاص کرد و صوبه داری بنگاله را به مرصفت نموده به پتنه رشتند
 از آنجا به صد خان راه افتاد و صد خان افغان با او رخصت کرد و صد خان نزد
 شاه جهان رسید و از راه و متصرف شد چون در داکان بنگاله که در راه شاهان
 آمد و در داکان به پتنه باز آمد و در پتنه به شاه جهان در مجلس حاضر شد